LØGTINGS TIDINDI

1925

LAGTINGSTIDENDE

(Sagreferat)

Den ordinære Samling
1925

Thorshavn
Trykt i A/S „Færø Amtstidende"s Bogtrykkeri
1926

Lagtingets ordinære Samling aabnedes den *29. Juli* og afsluttedes den *29. September* (58 Møder).

Lagtingets Medlemmer.

For Norderøernes Præstegæld:
Højskolelærer *Rasmus Rasmussen*, sj.,
Købmand *Ole Frederik Joensen*, (R.), sb.

For Østerø Præstegæld:
Sysselmand *Andreas Samuelsen*, (R.), sb.,
Pens. Lærer *Joen Poulsen*, (R.), sb.,
Lærer *Johan Martin Frederik Poulsen*, sb.,
Lærer *Simon Pauli úr Konoy*, sj.,
Tømrer *Johannes Petersen*, sb.,
Kongsbonde *Joen Jacob Weihe*, sb.

For Nordstrømø Præstegæld:
Fisker *Michel Samuelsen*, (Dbmd.), sb.,
Sejlmager *Johannes Guttesen*, sj.,
Fuldmægtig *Johan Reinert*, sb.

For Sydstrømø Præstegæld:
Kongsbonde *Johannes Patursson*, (R.), sj.,
Prokurist *Johannes Olaus Joensen*, sb.,
Rørlægger *Christoffer Nyholm Debess*, sj.,
Kongsbonde *Jacob Andreas Wang*, sb.

For Vaagø Præstegæld:
Lærer *Mikkjal Dánjalsson á Ryggi*, sj.,
Fisker *Joen Hans Martin Joensen*, sb.

For Sandø Præstegæld:
Revisor *Gunnar Winther*, sj.,
Lærer *Johan Henrik Poulsen*, sj.

For Suderø Præstegæld:
Pens. Sysselmand *Oliver Johan Thomas Ludvig Effersøe*, (R., Dbmd.), sb.,
Cand. jur. *Edward Esbern Milens*, sj.,
Købmand *Joen Jacob Dahl* (senior), sb.,
Skomager *Thomas Johan Midfjord*, sj.

Til Sekretærer valgtes: *Joen Poulsen* og *G. Winther*.

Indhold.

Lagtingets Medlemmer. Side.

Lovgivningen vedrørende:

1. Lov om Invalideforsikring 1
2. Lov om Aldersrente 2
3. Lov om Snekastning 4
4. Retsafgiftsloven 6
5. Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden 7
6. Lov om Fiskerilaan 10
7. Færøsk Brandforsikring 14
8. Lagtingslovens Paragraffer 1, 17 og 19 18
9. Lov om Tilvirkning og Forhandling af Margarine 18
10. Sønæringsloven og Styrmandskursus paa Færøerne 23
11. Skibslys og Skibskompasser 26
12. Ny Affattelse af § 7 i kgl. Anordning vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne 28
13. Storhvalsfangst 29
14. Ulykkesforsikringsloven 30
15. Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne 34
16. Landbolovene 35

Skolevæsenet vedrørende:

17. Yderligere Tilskud til en Skolebygning i Klaksvig og til Opførelse af en Andenlærerbolig sstds. 40
18. Lærerbolig i Thorsvig 42
19. Andenlærerembedet i Kvalbø 43
20. Argebørnenes Skolegang 44
21. Nyordning af Færøernes Seminarium 45
22. Forslag til en Ferieplan for Tveraa Skole 46
23. Færøsk som obligatorisk Fag 47
24. Klage fra Niclas Niclassen, Sørvaag, over Skoledirektionen 50
25. Tilskud til Lærerkursus 51
26. Tilskud til Føroya Fólkaháskúla 52
27. Folkeskolelærernes Enkeforsørgelse 55

Side.

Sygehusene vedrørende:

28. Sygehus i Klaksvig 59
29. Sygehus i Tveraa 61
30. Epidemi- og Karantænehus ved Dronning Alexandrines Hospital .. 62
31. Tuberkuloseafdeling ved Dronning Alexandrines Hospital 64
32. Syn af Dronning Alexandrines Hospital 65
33. Beretning fra Sanatoriets Driftsudvalg 66

Kirkevæsenet vedrørende:

34. Kirker i Glibre, Thorsvig, Selletræ og Skuø samt indvendig Maling af Skopen Kirke 68
35. Kirke- og Skolesyn 71

Veje, Broer og Landingssteder:

36. Veje, Broer og Landingssteder 73
37. Vejanlæg i Gøte og Skaalevig 74
38. Vej fra Kørevejen til Husene i Gøtegjov 76
39. Kørevej fra Porkere til Vaag og Vejanlæg ved Stranden i Vestmanhavn 77

40. Telefonsagerne:
    a. Telefonandragender (Næs, Myggenæs, Lobra, Skibenes, Skuø, Højvig) 78
    b. Forskellige Andragender (Forhøjelse af Godtgørelse for Sammenstilling, Andragende fra Enke A. S. Poulsen om Erstatning i Anl. af hendes Mands Død, Telefonapparater i forskellige Bygder paa Norderøerne, fast Ansættelse af Poul Poulsen og Joen Poulsen, Louis Zachariasens Ansættelse) 80
    c. Beretning fra Driftsudvalget for Telefonvæsenet 84
    d. Oprettelse af Telefonstation paa Arge 86
    e. Lagtingets Telefonkoncession 86
    f. Forskellige Sager fra Telefonudvalget 87
    g. Tjenestetiden for Telefonforbindelsen Thorshavn—Nolsø 92

41. Det Hansenske Legat 92
42. Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse 94
43. „Smiril"s Tur til Østisland med færøske Baadfiskere og „Smiril"s Anløb af Famien med et Orgel 95

Havnevæsenet vedrørende:

44. Forslag til forskellige Reglementer for Trangisvaag Havn og Forslag til Havne- og Brotaxter for Vaag Havn 96
45. Forandring i Havnereglementet i Fuglefjord 97
46. Dækning af Udgifter ved Havneanlæg i Tveraa og Vaag 98
47. Motorbaadehavn i Porkere 100
48. Havnebetjenten i Vaag 101

49. Den italienske Trawlersag 101
50. De af Amtmanden ene afgjorte Sager 104
51. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender 104

Side.

52. Afslaaede Andragender:
a. Leje af Præstegodset Kviendal i Midvaag 123
b. Erstatning for Bjærgning af en Drivmine 123
c. Andragende fra P. J. Joensen om Kolportagebevilling 123
d. Tilskud til Forsikringsforeningen for forulykkedes Efterladte paa Færøerne 123
e. Andragende fra J. Danielsen om Opdyrkning af „Delbesartrøð" 124
f. Mariane Nielsens Trangryde 124
g. Leje af Præstegodset i Vaag 124

53. Udsatte Sager:
a. Færøske Stednavne 125
b. Ansættelse af en merkantil Konsul 125
c. Klage over Expropriation af Jord paa Nolsø 125
d. Udførsel af færøsk Stenmateriale 125
e. Oprettelse af et Lagtingskontor 126
f. Udkigspost for Grindeflokke 126

54. Forskelligt:
a. Biblioteksagen 126
b. Spiritusnydelse om Bord i Motorbaade 127
c. Skrivelse fra Justitsministeriet angaaende Territorialgrænsen. 127
d. Fiskeriinspektionen 127
e. Fiskeri ved Grønland 127
f. Oprettelse af flere Fyr paa Færøerne 127
g. Navnene „Sorenskriver" og „Landfoged" 128
h. Flytteudgifter til Kommunelæge Rohleder, Sand 129
i. Klage over Politimester Delbanco 129
j. Lægebaadene 129
k. „Prýðkan av løglingshøllini" 131
l. Godtgørelse til Retsvidner 131
m. Tilskud til Felagið „Varðin" 131
n. Gamle Salme- og Kvadmelodier 132
o. Beretning fra Kvæðanevndini 132
p. Lønforhøjelse til Kasserer Frk. Bærentsen 132
q. Fritagelse for Medlem af Overlandvæsenskommissionen 132
r. Kreditforening eller Husmandsbank paa Færøerne 133
s. Lønforhøjelse til Kassereren for Almueskolelærernes og Lærerindernes Pensionsfond 133
t. Tilskud til Pensionsfonden 133
u. Detentionslokalet i Tveraa 133
v. Post- og Telegrafsproget 134
w. Vareforsyningen 134

Ministerielle Skrivelser 136

1. Lov om Invalideforsikring.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Invalideforsikringsloven.

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli blev den efter Forslag af Joen Poulsen henvist til det kommunale Udvalg.

Den 11. August fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra sidste Samling udsatte Sag om Udvidelse til Færøerne af Lov om Invalideforsikring af 6. Maj 1921. Sagen har siden 1921 aarlig været behandlet i Lagtinget. (Se Lagtingstidende: 1921 Side 171, 1922 Side 70, 1923 Side 9 og 1924 Side 4.)

I Henhold til Lagtingets Vedtagelse i 1924 har Amtmanden indhentet Udtalelser fra Sygekasserne. Af disse har kun en (Thorshavns og Omegns Sygekasse) udtalt sig for at faa Loven udvidet til Færøerne. 24 Sygekasser har udtalt sig imod saadan Udvidelse, medens 9 ikke har givet noget Svar.

Endvidere har Amtmanden søgt Oplysninger om „hvor mange Individer her paa Øerne kan antages at ville falde ind under Loven, og hvilke økonomiske Byrder Loven vilde paaføre Sygekasserne, Arbejdsgiverne og Kommunerne".

Amtslæge Heerup har „rent skønsmæssigt" anslaaet Antallet af de Personer paa Færøerne, som vilde kunne kræve Invalideunderstøttelse, til 50.

Af en fra Sygekasseinspektionen modtaget Statistik vil, forudsat at Forholdene stiller sig ens paa Færøerne og i den øvrige Del af Kongeriget, Forholdet stille sig saaledes:

Rentenydende Personer: 150.

Sygekassernes Tilskud	c. 38,000	Kr.
Arbejdsgivernes do.	c. 27,000	—
Kommunernes do.	c. 28,000	—

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 4.

Hvorvidt disse Tal vil vise sig at passe her, er Udvalget ikke i Stand til at bedømme. Man vil kun tillade sig at bemærke, at i mange af vore Kommuner er saa godt som alle Skatteydere nydende Sygekassemedlemmer, saa de Beløb, som udredes af Kommunen maa for Størstedelen betales af Sygekassemedlemmerne.

Saavidt Udvalget bekendt, arbejder et stort Tal af de færøske Sygekasser under daarlige økonomiske Forhold, for en stor Del begrundet i, at man ikke tør sætte Medlemsbidraget tilstrækkelig højt af Frygt for, at mange af Medlemmerne i saa Fald vil melde sig ud af Kasserne. De økonomiske Forhold paa Færøerne er alt andet end gode for Tiden, de kommunale Skatter er stegne betydeligt i de faa Aar, Sygekasserne med de til disse knyttede Lægebefordringskasser har været i Virksomhed. Man kan derfor forstaa, at Sygekasserne ønsker Ro til at sikre og befæste det gode, der er opnaaet, inden man giver sig i Kast med at løse nye Opgaver, selv om man indser, at saadanne, f. Eks. den heromhandlede Invalideforsikring, i og for sig er baade gode og vigtige.

Udvalget maa være af den Formening, at man gør rettest i at give Sygekasserne Tid til at arbejde sig stærke til at gennemføre de Opgaver, de nu har, inden man paalægger dem nye Opgaver.

I Henhold hertil tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

Spørgsmaalet om Invalidelovens Ikrafttræden paa Færøerne udsættes indtil videre.

Den 13. August foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling vedtoges.

Den 19. August foretoges Sagens 3. Behandling. Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer. *(Nej stemte:* Rasmussen, Debess, Konoy. *Stemte ikke:* Johs. Joensen, Wang. *Fraværende:* Patursson, M. D. á Ryggi, O. F. Joensen.)

Den 2. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

2. Lov om Aldersrente.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Aldersrenteloven.

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 6.

Ved Sagens 1. Behandling den 12. August blev den efter Forslag af Johan Poulsen henvist til det kommunale Udvalg.

Den 11. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Ved Skrivelse af 8. August 1922 forelagde Amtet Tinget Spørgsmaalet angaaende Udvidelse til Færøerne af Loven om Aldersrente.

Ihvorvel det var indlysende, at denne Lov i visse Retninger havde Fortrin fremfor den gældende Lov om Alderdomsunderstøttelse, saa var man straks klar over, at den vilde medføre meget forøgede Udgifter for Kommunerne, som man under de trykkende økonomiske Forhold nærede Betænkelighed ved at gaa med til, da man ligefrem mente, at de laa over Kommunernes Evne.

Imidlertid fandt man det ønskeligt, at det forelaa oplyst for Tinget, dels i hvilket Omfang den gældende Lov om Alderdomsunderstøttelse blev anvendt i Kommunerne, og dels at Tinget fik statistiske Oplysninger om, hvor mange Personer paa Færøerne der kunde falde indenfor de Grænser, som berettigede til Nydelse af Aldersrente.

Disse Oplysninger blev fremskaffet gennem Amtet og forelaa for Tingsamlingen i 1923. Af de fremskaffede Oplysninger fremgik, at saafremt Aldersrentelovens ændret sattes i Kraft paa Færøerne, vilde over 1000 Personer have Krav paa Aldersrente, medens kun 325 Personer havde nydt Alderdomsunderstøttelse, og det Beløb, det vilde dreje sig om at udrede, vilde være mange Gange større end, hvad der er blevet udbetalt efter den gældende Lov.

Amtet udtaler i den Skrivelse, hvormed disse Oplysninger tilstilles Tinget, at man maa nære de største Betænkeligheder ved at tilraade at gennemføre Loven selv i ændret Form af Hensyn til Skatteevnen i Kommunerne; hvorfor Amtet anser Loven for uigennemførlig for Tiden.

Udvalget, der behandlede Sagen, mente heller ikke at kunne fremsætte noget positivt Forslag, da man, selv om Satserne nedsattes til det halve, dog i Kommunerne maatte paaligne ca. 100,000 Kr. til dette Formaal, og det, mente man, var over disses Evne. — Der blev i Udvalgsbetænkningen udtalt, at den gældende Lov formentlig maatte kunne anvendes i noget større Udstrækning, og Udvalget anmodede Amtmanden om at opfordre Kommunerne til i saa høj Grad som muligt at gøre Brug af den gældende Lov om Alderdomsunderstøttelse, og stillede iøvrigt Forslag om at udsætte Sagen til næste Aar.

I Samlingen 1924 kom Sagen igen til Udvalgsbehandling, uden at man kom videre med den. Udvalget foreslog at anmode Amtmanden om at indhente Udtalelser fra de forskellige Forstanderskaber om Betimeligheden af Aldersrentelovens Ikrafttræden i ændret Form her paa Øerne, eventuelt om Ændring af den gældende Lov af 1891 om Alderdomsunderstøttelse; i øvrigt at udsætte Sagen til næste Aar.

Af de Udtalelser, der i Aar foreligger fra Forstanderskaberne, gaar alle, med Undtagelse af Thorshavns Byraads, nærmest ud paa at fraraade, at Loven, selv i ændret Form, sættes i Kraft paa Færøerne.

Da disse Udtalelser for det væsentligste falder sammen med Udvalgsmedlemmernes Opfattelse og overhovedet med den Stilling, Tinget gennem de forløbne Aar har indtaget til Sagen, mener Udvalget ikke at kunne stille noget Forslag om Udvidelse af Loven til Færøerne; selv i ændret Form vil den efter Udvalgets Opfattelse ligge over vor økonomiske Evne.

Man skal derfor tillade sig at foreslaa Tinget at vedtage:

Sagen om Udvidelse til Færøerne af Lov om Aldersrente udsættes indtil videre.

Den 14. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 17. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 16 Stemmer. *(Stemte ikke:* O. F. Joensen, Konoy. *Fraværende:* Mitens, Patursson, Rasmussen, Johan Poulsen, Debess.)

---

3. Lov om Snekastning.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra i Fjor udsatte Sag angaaende Statsvejenes Vedligeholdelse og Lov om Snekastning.

Sagens 1. Behandling foretoges den 31. Juli.
Efter Forslag af Joen Poulsen blev Sagen henvist til det kommunale Udvalg.
Den 19. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Denne Sag, der er rejst ved Amtets Skrivelse til Tinget af 12. Juli f. A., blev udsat til indeværende Aar. I Amtets Skrivelse henstilles til Tinget:

1. at fastsætte Regler for Vedligehold af de nyanlagte Køreveje og for Tingets Tilsyn med samme, og
2. i Forbindelse med denne Sag ligeledes at udarbejde Regler for, hvorledes disse Veje kan holdes farbare i Vintertiden, naar Sne lægger Hindringer i Vejen for Samfærdselen.

Sagen blev i forrige Aar behandlet i det kommunale Udvalg, og der blev i Betænkningen udtalt, at hvad Tilsynet med disse Veje angaar, kunde man formentlig hjælpes foreløbig med de Regler, der indeholdes i Kommunallovens § 19.

---

1) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 13.

Det i nævnte Paragraf omtalte Tilsyn har hidtil været udøvet paa den Maade, at Sysselmanden til Tinget har indgivet en aarlig Beretning om de i Sysselet værende Vejes, Broers og Landingssteders Tilstand. Dette Tilsyn har for saa vidt været tilfredsstillende, som Tinget derigennem har haft en Oversigt over de nævnte Forhold og i enkelte Tilfælde har skredet ind og paalagt Kommunerne at udføre visse Arbejder.

Nu er det imidlertid saa, at der vidt omkring paa Øerne er udført større og kostbare Vejanlæg, der trænger til et mere effektivt Tilsyn, end hvad tidligere har været Tilfældet. Der kan formentlig derfor være meget der taler for, at Amtsingeniøren med visse Mellemrum inspicerer disse Veje, optræder vejledende overfor de respektive Kommuner med Hensyn til Vedligeholdet og ligeledes giver Beretning til Tinget om Vejenes Tilstand; dog maa det formentlig være en Forudsætning, at Udgifterne ved disse Inspektioner ikke maa virke for trykkende paa Kommunernes Budgetter.

Hvad det andet Punkt i Amtets Henstilling, Snekastning paa Bygdevejene, angaar, nærer underlegnede Udvalg ligesom det Udvalg, der forrige Aar behandlede Sagen, de samme Betænkeligheder.

Der er gennem Amtet fremskaffet en Del Materiale fra Norge og Island for at belyse dette Forhold. Dér har man særlig lagt Mærke til, hvad der indeholdes i „Vegalóg for Island gr. 44—45", hvis Hovedpunkter er, at det overdrages Forstanderskabet at sørge for Snekastning paa alle Veje i beboede Egne, som det mener, der er Grund til at holdes i Kørestand om Vinteren; og betales alle Omkostninger ved Snekastning indenfor hver Kommune af Kommunekassen. Forstanderskabet er bemyndiget til at lade Arbejdet udføre af alle arbejdsføre Mænd i Kommunen uden Vederlag; dog skal hver udsat Mand have Adgang til at kræve sig fritaget mod at betale 4 Kr. for hvert Dagsarbejde.

Som foran nævnt, nærer Udvalget store Betænkeligheder ved at indføre Bestemmelser om Snekastning som Pligt; men paa den anden Side vil vel Kravet om at holde Vejene farbare efter Snefald melde sig med større og større Kraft, jo flere Veje, der bliver egentlige Postveje med regelmæssig Rutefart. Udvalget har ogsaa sidste Aar under Sagens Behandling udtalt den Formodning, at der fra Postvæsenets Side vil blive stillet Krav i den Retning.

Man har derfor tænkt sig at kunne gaa en Middelvej, saaledes at det ikke af Lagtinget bliver paalagt Kommunerne som en Pligt men overlades til de enkelte Kommuner selv at bestemme, om der er nødvendig Grund til at holde Vejene ryddelige, og i givet Tilfælde have lovlig Bemyndigelse til at udsætte Mandskab til nævnte Arbejde.

De nærmere Regler for de omtalte Forhold: Vejes Tilsyn og Vedligeholdelse samt Snekastning ser Udvalget sig imidlertid paa Grund af den fremrykkede Tid ikke i Stand til at udarbejde i Aar. Man har kun villet vise i korte Træk den Vej, man formentlig bør gaa, og paa det Grundlag henstille til Tinget at anmode Amtmanden om til næste Aars Tingsamling at udarbejde Regler, hvorefter de nævnte Arbejder bedst for Kommunerne paa mindst byrdefuld Maade kan udføres.

I Henhold til hvad der er anført skal man derfor tilraade Tinget at vedtage:

Amtmanden anmodes om til næste Aars Lagtingssamling at udarbejde og forelægge Tinget:

1. Regler om Tilsyn med og Vedligeholdelse af de nyere anlagte Køreveje.
2. Regler om Snekastning paa Landeveje.

Den 22. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

---

4. Retsafgiftsloven.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Retsafgifter m. m.[1]), bilagt med Forslag til Lov, hvorved Lov Nr. 92 af 11. April 1916 om Retsafgifter i Domssager m. m. udvides til at gælde for Færøerne[2]).

Den 5. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Johs. Joensen blev det vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 6. August valgtes til Medlemmer af Udvalget: A. Samuelsen, Johs. Petersen, Wang, Midjord og Winther.

Den 5. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Undertegnede Udvalg er nedsat til at overveje og afgive Betænkning over Udkast til Lov, hvorved Lov Nr. 92 af 11. April 1916 om Retsafgifter i Domssager m. m. udvides til at gælde for Færøerne.

Udvalget erkender, at de gældende Bestemmelser om Retsafgifter trænger til Revision og Modernisering; men dette gælder hele Sportelreglementet af 1836 med senere Ændringer.

Der blev af Lagtinget i sidste ordinære Lagtingssamling valgt et Udvalg paa 2 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Sorenskriveren at udarbejde Forslag til Revision af den gældende Gebyrlovgivning, herunder Reglerne om Retsafgifter i Domssager m. m. Dette Udvalg har endnu ikke afgivet Beretning til Tinget, og om Udvalgets Arbejde foreligger ikke andet end det citerede Udkast, som de af Lagtinget valgte Medlemmer ikke har taget Stilling til før dets Fremsættelse.

Da det staaende Udvalgs Arbejde saaledes ikke er tilendebragt mener nærværende Udvalg, at Sagen nødvendigvis maa udsættes endnu et Aar for at give et staaende Udvalg Tid til at udarbejde og fremsætte Forslag i det Omfang, som Lagtinget i 1924 har forudsat.

Nærværende Udvalg skal som Følge heraf ikke udtale sig i Enkeltheder om det foreliggende Forslag, men skal i Almindelighed bemærke, at

---

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 17.
[2]) Se Bilag Nr. 2.

man anser de foreslaaede Retsafgifter for at være altfor høje. Der bør være Udvikling ogsaa paa et Omraade som dette, og Udviklingen synes at medføre og nødvendiggøre en Stigning af Retsafgifterne, men Stigningen bør ikke være saa voldsom, at den er uden Forbindelse med det bestaaende.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Der vælges et Udvalg paa 2 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Dommeren at udarbejde Forslag til en samlet Revision af den paa Færøerne gældende Gebyrlovgivning og Forslag angaaende Udnævnelse af Retsvidner.

Den 8. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling vedtoges.

Den 11. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 19 Stemmer mod 0. *(Stemte ikke:* Patursson, Rasmussen, Debess. *Fraværende:* Johan Poulsen.)

---

5. Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden, bilagt med et Forslag til en Anordning, hvorved Lov Nr. 544 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden af 4. Oktober 1919 sættes i Kraft paa Færøerne. (Vedhæftet som Bilag 17.)

Ved Sagens 1. Behandling den 31. Juli blev den efter Forslag af Johan Poulsen henvist til Udvalget for forskelligartede Sager.
Den 21. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Udvalget er henvist den i Fjor udsatte Sag angaaende Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden.
Amtet har i Skrivelse af 30. Juli d. A. gjort Lagtinget bekendt med,

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 25.

at Amtet fra Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet har modtaget en Skrivelse af 27. Februar d. A., hvormed fremsendes et Forslag til Sagens Ordning, af hvilket fremgaar, at et Hovedpunkt i Forslaget var, at Tilsynet skulde ske ved det overordnede Maskinpersonale paa Inspektionsskibene, og at man følgelig fandt det rettest at forelægge Sagen for Marineministeriet.

I Skrivelse af 19. August d. A. har Marineministeriet udtalt, at det nævnte Tilsyn vil kunne udføres af det overordnede Maskinpersonale paa Inspektionsskibene ved Færøerne.

Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet udtaler i sin før nævnte Skrivelse bl. a.:

„Ordningen maa da formentlig blive den, at Prøvningen af Dampkedlerne rekvireres gennem Amtet, som lader Rekvisitionen gaa videre til paagældende Skibschef, og saaledes, at Varslingen af Prøverne ligeledes sker gennem Amtet.

Dette vil kræve, at der ved Amtet føres en Fortegnelse over samtlige Kedler, saaledes at det kan overvaages, at de lovbefalede Hovedsyn finder Sted."

Direktoratet mener herefter, at de gældende Bestemmelser (Lov Nr. 544 af 4. Oktober 1919, ændret ved Lov Nr. 104 af 28. Marts 1925, samt Bekendtgørelse Nr. 648 af 15. December 1919) kan sættes i Kraft i ændret Form.

Sagen har været forelagt i Lagtinget i Samlingerne 1920—21—22—23—24, men har hver Gang været udsat, grundet paa, at Tinget ikke sad inde med de til Sagens Fremme nødvendige Oplysninger.

I Tingsamlingen 1924 blev der vedtaget Forslag om at udsætte Sagen til næste Aar, samt at anmode Amtmanden om til næste Aars ordinære Lagtingssamling at forelægge for Tinget Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden.

Dette foran omtalte Forslag foreligger nu for Lagtinget, og Udvalget har tillige gennem Amtet fremskaffet en Del Oplysninger, hvoraf fremgaar, at der for Tiden findes ca. 30 Dampkedler i Virksomhed paa Færøerne.

Udvalget anser det for nødvendigt, at der gives Lovbestemmelser angaaende Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden, og man anbefaler det af Amtet udarbejdede og omdelte Forslag.

Et Medlem af Udvalget (J. Guttesen) anser det for mere hensigtsmæssigt, om Tilsynet med Dampkedlerne blev overdraget til en paa Færøerne, helst i Thorshavn, bosat Person, men vil dog ikke stille noget Forslag i nævnte Retning, men overlader til Tinget at tage Stilling til Spørgsmaalet.

Forslag.

Udvalget anbefaler, at Forslag, hvorved Lov Nr. 544 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden af 4. Oktober 1919 sættes i Kraft paa Færøerne, vedtages af Lagtinget i den af Færø Amt forelagte Skikkelse.

Den 23. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Sagen overgik til 3. Behandling.

S. D. fremlagdes af J. A. Wang og J. Guttesen saalydende **Ændringsforslag**:

„§ 20, Stykke 1, affattes saaledes:

For Tilsynets Udførelse af de i nærværende Lov omhandlede Hovedsyn har Kedelens Ejer eller Bruger at erlægge til Tilsynet et Beløb af 30 Kr. uanset Kedelens Størrelse."

Endvidere fremlagdes af Johannes Olaus Joensen saalydende motiverede **Ændringsforslag**:

„Til Udvalgets Forslag i Sag Nr. 47—1925, „Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden", skal jeg tillade mig at fremføre følgende:

Efter nærmere at have gennemset Forslag til Anordning i nævnte Sag, maa jeg udtale, at jeg finder de foreslaaede Bestemmelser at være for vidtgaaende og derfor vil blive meget vanskelige at praktisere.

Jeg maa formene, at de fleste Dampkedler vi har paa Færøerne maa kunne komme ind under de i § 2 omtalte Lempelser; jeg stiller mig imidlertid meget tvivlende til, at denne Paragraf vil faa nogen videre Betydning, da Love Dampkedler vedrørende, altid er blevet haandhævet meget strix, idet det er Kontorerne og deres Sagkyndige, der fastsætter de nærmere Regler (se § 3, sidste Stykke).

Af disse og andre Grunde maa jeg tilraade, at Lagtinget alter i Aar udsætter Sagen.

Forslag.

Sag om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden udsættes til næste Aar."

Den 28. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Afsnit 1—5 i Forslag til Anordning behandledes hver for sig og betragtedes som vedtagne uden Afstemning. Derefter behandledes Afsnit 6 samt det til § 20 stillede Ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Derefter sattes det motiverede Ændringsforslag fra Johs. O. Joensen under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 5 Medlemmer stemte for, ingen imod.

Udvalgets Forslag, saaledes som det var ændret ved Udvalgets Ændringsforslag, sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 13 Stemmer mod 1. *(Nej stemte:* Debess. *Stemte ikke:* Winther, Mitens, Johs. Joensen, Reinert. *Fraværende:* Joen Poulsen, Paturssen, Johan Poulsen, Konoy, Effersøe.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

6. Lov om Fiskerilaan.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes saalydende Skrivelse fra Færø Amt angaaende Sagen om Fiskerilaan:

Under 1. April d. A. er der meddelt allerhøjeste Stadfæstelse paa Lov om Tillæg til Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 30. Januar 1923.

Hvilket man herved skal meddele, idet tilføjes, at Justitsministeriet i Skrivelse af 22. April d. A. har anmodet Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om Lovens Fornyelse efter Udløbet af Finansaaret 1925—26.

Man vedlægger:

1) Et Exemplar af Loven af 30. Januar 1923,
2) Et Exemplar af Loven af 1. April 1925.
3) En fra Politimesteren indhentet Erklæring over Sagen.

Med Hensyn til Sagens Behandling i Lagtingssamlingen 1924 henvises til Lagtingstidende 1924, Pag. 15.

Med Hensyn til det af Politimesteren anførte skal man udtale, at man i det væsentlige kan give det sin Tilslutning. Det er saaledes sikkert et meget stort Spørgsmaal, om det i Længden vil vise sig at være god Økonomi at indkøbe Kuttere af den nu almindelige Type, der synes forladt i alle andre Lande og følgelig maa anses for uafsættelige udenfor Færøerne. Endvidere synes Indkøb af brugte Kuttere en meget betænkelig Sag, da de stadige Reparationer maa virke overordentlig tyngende paa Kutternes Budgetter.

Imidlertid er det paa den anden Side langt fra givet, at man uden videre bør stræbe efter at faa det færøske Fiskeri lagt om til Trawlerfiskeri. Efter Udtalelser fra Fiskeridirektøren synes det for Tiden kun at være det islandske Trawlerfiskeri, der betaler sig; i andre Lande synes Trawlerfiskeriet derimod ikke at betale sig, i hvert Fald ikke selve Trawlerdriften.

Af Hensyn til den Risico, som denne medfører, ses de smaa Selskaber at forsvinde og gaa op i større og mere modstandsdygtige Selskaber, og for at kunne holde Trawlerfiskeriet i Gang maa disse efter samarbejde og igennem Afsætningen af Fangsten til Forbrugerne og gennem anden af Fiskeriet betinget Virksomhed søge at dække det Tab, som selve Trawlerdriften giver, saaledes at Trawlerfiskeriets Hovedbetydning bliver at fremskaffe Raaprodukter for anden og mere lønnende Stordrift.

Som det vil være Lagtinget bekendt, er der i Efteraaret nedsat en Fiskerikommission, der skal overveje Mulighederne for at give Fiskeriet større Chancer for dets Udvikling. Som Repræsentant for Færøerne er Købmand N. J. Mortensen indvalgt som Medlem af Kommissionen. Da det nu maa anses for givet, at Kommissionen netop vil beskæftige sig med Spørgsmaal som det her nævnte, vil det maaske være naturligst, om man for i Aar undlader at foreslaa Ændringer i Loven paa dette Punkt, og afventer, hvilke Resultater den sagkyndige Kommission maatte naa til.

Man maa endvidere anse det for tvivlsomt, om den af Politimesteren foreslaaede Ændring med Hensyn til Kravet om Laansøgernes økonomiske

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 15.

Forhold er gennemførlig — hvor rigtigt det end er, at der paa dette Punkt er en stor Svaghed ved Loven. Var Forholdet det, at Laanene ydedes gennem Sammenslutninger, hvis Medlemmer hæftede solidarisk, vilde den indbyrdes Kontrol mellem Medlemmerne modvirke denne Ulempe. Desværre har Lagtinget jo imidlertid afvist at prøve denne Vej, jfr. Lagtingstidende 1923, Pag. 21 med Bilag 30, ligesom Tanken om Samarbejde heller ikke i Befolkningen synes at have vundet Anklang.

At opstille positive Fordringer om, at Andragerne personlig skal eje en Procentdel af det Fartøj, hvori der søges Laan, vil dog formentlig være utilraadeligt, da man paa denne Maade vil kunne komme til at udelukke kvalificerede Laansøgere, medens det paa den anden Side vil være vanskeskeligt at hindre Omgaaelser af Loven paa et saadant Punkt. Man kan heller ikke anse det for umuligt, at der ad administrativ Vej kan indføres bedre Kontrol med Laansøgernes Kvalifikationer, end det hidtil har været Tilfældet, idet det nuværende System med Attester som Basis for Bedømmelsen ikke altid har vist sig paalideligt, saaledes at Laan er ydet uværdige Personer.

Sagen var bilagt med saalydende Erklæring fra Politimesteren paa Færøerne:

I Anledning af Amtels Skrivelse af 4. ds. (1924 Nr. 675) angaaende Spørgsmaalet om Fornyelse af Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 30. Januar 1923 efter Udløbet af Finansaaret 1925/26 skal jeg udtale, at da der stadig fremkommer berettigede Andragender om Statslaan, forekommer det mig, at Loven bør fornyes. Derimod tror jeg, at Udlaanssummen maa kunne nedsættes til 100,000 Kr., hvilket Beløb synes at være tilstrækkeligt, da der i Finansaaret 1924/25 kun er ydet 5 Laan til et samlet Beløb af 44,000 Kr.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Ændringer i Loven skal jeg bemærke, at herunder rejser sig det principielle Spørgsmaal, om der vedblivende bør ydes Laan til Indkøb af Fiskekuttere, eller om Tidspunktet er inde til at gaa over til Trawlerdrift. Endvidere kan man gøre gældende, om det er rimeligt kun at yde Laan til Fiskere. I det mindste for Kutternes Virksomhed er det i saa godt som alle Tilfælde givet, at Ejerne maa søge finansiel Støtte hos en eller anden Købmand, idet Statslaanet jo kun udgør en Brøkdel af, hvad det koster at købe, omdanne og udruste en Kutter. Jeg kunde derfor tænke mig den Mellemvej ogsaa at kunne yde Laan til en Fisker og Købmand i Forening og derved legalisere det allerede stedfindende Forhold.

Forsaavidt man imidlertid ikke vil skride til principielle Ændringer i Loven, forekommer det mig, at der kun er eet Punkt, hvor Loven absolut bør ændres. For Opnaaelse af Statslaan fastsætter Loven kun ganske formelle Betingelser om Indfødsret m. v. og bestemmer blot i § 2 e, at Andrageren ikke ved egne Midler maa kunne komme i Besiddelse af det Fiskerfartøj, hvortil Laanet søges, altsaa en negativ Betingelse. Paa dette Punkt synes der mig at være Anledning til at fordre, at Andrageren selv skal være i Besiddelse af saa stor en disponibel Kapital, at han bliver virkelig interesseret i Driften. Naar nemlig i Finansaaret 1924/25 5 Kuttere og 1 Motorbaad, hvori indestod Statslaan, har maattet overgaa til andre Ejere paa Grund af Laantagernes økonomiske Vanskeligheder, skyldes dette efter min Mening manglende økonomisk Basis ved Foretagendets Start.

Siden min Indstilling af 18. Maj 1923 har Kutter „Eva Potter“ og

Dæksbaad „Jasper" maattet realiseres uden at bringe Dækning for Laanesummen. Stats-Laanefonden har herved lidt et Tab paa 15,400 Kr.

Det er altid forbunden med en Del Besvær at faa Renter og Afdrag ind, og Betalingen foregaar ingenlunde præcis. I Øjeblikket er der under Incassation Restancer til et samlet Beløb af 12,719 Kr.

Den 5. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev det vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 6. August valgtes til Medlemmer af Udvalget: J. J. Dahl, J. H. Joensen, A. Samuelsen, Guttesen og J. H. Poulsen.

Den 28. August fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning angaaende Spørgsmaalet om Fiskerilaanelovens Fornyelse. Man har med dette Arbejde for Øje modtaget en Skrivelse fra Amtet af 11. Juli d. A. med de deri omhandlede Bilag bl. a. ogsaa en Skrivelse fra Politimesteren.

Udvalget har overvejet de i disse Skrivelser fremdragne Synspunkter og skal paa Foranledning af det foreliggende bemærke følgende:

Der er Grund til at antage, at der i den nærmeste Tid vil blive Brug for en hel Del Midler af Statslaanefonden til Anskaffelse af større Motorfartøjer, der kan deltage i Fiskeriet ved Grønland. Motorskibene vil sikkert ogsaa blive foretrukne til Brug ved Islandsfiskeriet, og der haves i den nugældende Lovgivning Hjemmel til at yde Laan fra Statslaanefonden til Anskaffelse og Indsættelse af Motorer i allerede brugte Sejlfartøjer, og denne Bestemmelse vil der sikkert blive Brug for i den nærmeste Fremtid. Endvidere vil der sikkert blive Brug for en Del Laanemidler til Anskaffelse af Motorbaade, som kan bruges ved Hjemmefiskeriet i Stedet for Robaadene eller jævnsides med disse.

Man henleder Opmærksomheden paa, at der nu efterhaanden afleveres fra Entreprenørerne Havneanlæg, byggede med Udvikling af Fiskeriet for Øje, og denne Udvikling vil kræve Tilstedeværelsen af Kapital i fuldt saa stor Udstrækning som hidtil. Denne Omstændighed bør ikke lades ude af Betragtning ved Behandlingen af netop denne Sag. Udvalget kan derfor ikke skønne rettere end, at der i det kommende Aar vil blive Brug for en Bevilling, der er lige saa stor som den, der findes paa den nugældende Fiskerilaanslov. Den Omstændighed, at der ikke er brugt ret store Beløb i de senere Aar, mener Politimesteren bør føre til, at Beløbet nedsættes. Udvalget er af den modsatte Anskuelse og formener, at den Hvileperiode, som har været til Stede i den senere Tid, nu vil blive afløst af en Periode, hvori Færøernes Fiskerflaade vil blive udvidet og fornyet, idet adskillige gamle Kuttere vil blive udrangerede og nye Fartøjer anskaffede. Dette maa ske for at det kan blive muligt at give den heldigvis stadig voksende Fiskerbefolkning lønsom Beskæftigelse. Overfor Politimesterens Oplysninger om de Tab, Statslaanefonden har lidt i de senere Aar, kan anføres, at der saavidt Udvalget bekendt fra Administrationens Side nu foregaar en strengere Sigtning af Ansøgningerne end hidtil og en strengere Bedømmelse af de Fartøjers Beskaffenhed, hvori Statslaanefondens Midler anbringes. Man kan derfor nedenfor stille Forslag om Fiskerilovens Fornyelse.

Samtidig med, at Færøernes Sejlskibsflaade bør forøges, fornyes og forbedres, som foran anført, hilser man med Glæde Bestræbelserne for at

anskaffe et passende Antal Trawldampere til Øerne, som kan deltage i Konkurrencen med fremmede Nationers Trawlerflaader om Havets Rigdomme, omend selvfølgelig under beskedne Former. Øerne har nu to Trawldampere væsentligt paa Fiskeri ved Island, og efter hvad der foreligger arbejder disse nu godt, efter at man er kommet over Begyndelsesvanskelighederne. Udvalget mener ikke, at Øerne f. T. bør omlægge hele deres Havfiskeri til Trawlfiskeri, men finder, at Udviklingen af Trawlfiskeriet bør foregaa jævnsides med Udviklingen af Fiskeriet med Haand- og Langline. — Til hver af de to Trawlere, som ejes af Aktieselskaber, er der, saa vidt vides, laant 150,000 Kr. af Statskassen ved særlig Bevilling paa Finansloven. Udvalget finder det meget ønskeligt, at der ogsaa paa den kommende Finanslov eller Tillægsbevillingsloven gives en passende Bevilling til Udlaan til Anskaffelse af Trawlere. Herom stiller man ligeledes Forslag nedenfor.

Forslag.

1. Forslag til Lov om Tillæg til Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 30. Januar 1923.

   Regeringen bemyndiges til i Finansaaret 1926—27 at anvende indtil 150,000 Kr. af Statslaanefondens Midler til Fiskere, bosatte paa Færøerne, paa samme Betingelser som fastsat i Lov for Færøerne om Fiskerilaan af 30. Januar 1923.
2. Lagtinget andrager om, at der for Finansaaret 1926—27, eventuelt paa Tillægsbevillingsloven for 1925—26, stilles til Regeringens Disposition til Udlaan til Anskaffelse af Trawlere paa Færøerne et Beløb af en saadan Størrelse, at foreliggende berettigede Andragender kan imødekommes.

Den 31. August foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 3. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 18 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Joen Poulsen, Mitens, O. F. Joensen, Johan Poulsen, Debess.)

Den 8. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

7. Færøsk Brandforsikring.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Færøsk Brandforsikring.

Ved Sagens 1. Behandling den 3. August blev det vedtaget efter Forslag af Effersøe at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 4. August valgtes til Medlemmer af Udvalget: Effersøe, Johs. Joensen, Johs. Petersen, Mitens og Debess.

Den 8. August fremlagdes i Sagen saalydende **foreløbige Betænkning**:

Hvad enten man opretter en særlig færøsk Bygnings Brandforsikringsforening (jfr. Lagtingets Henvendelse til Justitsministeriet i 1924 og Ministeriets Svarskrivelse af 18. Februar d. A.), eller Brandforsikringen ligesom hidtil drives af Forsikringsselskaber udenfor Øerne, er det af Betydning at tilvejebringe et sagkyndigt Skøn om, hvad der kræves til Indretning af et til Stedet og Forholdene svarende Brandvæsen.

I saa Henseende foreligger den hermed følgende Skrivelse fra Redningskorpset for København og Frederiksberg A/S, repræsenteret ved Overdirektør Falck, som tilbyder at foretage en Rejse til Færøerne for at yde Vejledning, imod at der ydes ham fri Rejse og Ophold, men uden anden Godtgørelse. Man har tænkt sig, at Overdirektør Falck skulde rejse fra København med „Tjaldur" Fredag i næste Uge og forblive heroppe i 14 Dage. Under sit Ophold tænker man sig, at Hr. Falck skulde besøge Thorshavn og nogle andre større Pladser, i det Omfang, som Tiden tillader. Udgiften herved anslaas til 700 Kr., og menes at burde afholdes af en af Lagtingets Kasser.

Imidlertid vil man ikke gøre nogen Indstilling til Tinget om Sagens økonomiske Side, men overlader dette til Tingets Budgetudvalg.

Den 13. August foretoges Behandling af den foreløbige Belænkning. Udvalgets Ordfører (Effersøe) foreslog at vedtage:

„Lagtinget mener i alt Fald ikke for Tiden at kunne foretage videre med Hensyn til den foreliggende Sag."

Forslaget vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den 24. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 6.

Man tillader sig at henvise til Udvalgets under Nr. 1 afgivne foreløbige Betænkning og Tingets i den Anledning trufne Beslutning om ikke at modtage Tilbudet, indeholdt i Skrivelse af 8. Juli d. A., fra Redningskorpset for København og Frederiksberg A/S om at lade Overdirektør Falk foretage en Rejse hertil for at yde Vejledning.

Dernæst skal man med Hensyn til den tidligere Behandling af Sagen om færøsk Brandforsikring særlig henvise til Lagtingstidende 1924, Side 6—7, samt Bilag 35. Man vedtog i Fjor at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden at behandle Sagen, og Udvalget og Amtmanden anmodedes bl. a. om at forhandle med Thorshavns Byraad og Forstanderskaberne om Spørgsmaalet om Ændringer i Reglerne vedrørende Bygnings- og Brandvæsenet og søge oplyst, hvilke Bygninger der er opført siden 1916, og hvorvidt Kommunerne vilde tage Del i en tvungen Forsikring. Lagtingsudvalgets Betænkning blev tilsendt Kommunerne til Erklæring, og man udbad sig Regeringens Udtalelse om, hvorvidt den vilde yde Statsgaranti til en gensidig Forsikring paa Øerne.

Der foreligger ingen Beretning fra det staaende Udvalg, og der er kun indkommet Svar fra 5 Kommuner. I Skrivelse af 18. Februar d. A. har Justitsministeriet meddelt, at det ikke kan tage endelig Stilling til Spørgsmaalet om Statsgaranti, saa længe det ikke vedt Undersøgelse paa forsikringsmæssig Basis er søgt oplyst, om Oprettelsen af en færøsk Brandforsikring vil medføre lavere Præmier for de forsikrede, end der nu maa erlægges til de Selskaber, der driver Brandforsikring paa Øerne. Finansministeriet har udtalt, at det principielt meget maa fraraade, at en saadan Statsgaranti søges udvirket.

Udvalgets *Flertal* (Effersøe, Johs. O. Joensen, Mitens og Johs. Petersen) mener, at det vil være ret vanskeligt at fremskaffe en fuldstændig Statistik vedrørende de paagældende Forhold, ligesom det vil være vanskeligt at fremskaffe gennem de private Brandforsikringsselskaber Oplysninger om disses Indtægter og Udgifter, men man overlader til et kommende staaende Udvalg, at søge at fremskaffe hvis muligt saadanne Oplysninger, hvoral man kan slutte, om der kan beregnes lavere Præmier i en færøsk gensidig Forsikring end de nu krævede Præmier her paa Øerne. Forøvrigt kan ingen, der har almindeligt Kendskab til Spørgsmaalet, være i Tvivl om, at Brandforsikringsvirksomhed her paa Øerne hidtil maa have betalt sig meget godt.

Da der paa forskellige Punkter mangler Oplysninger med Hensyn til Spørgsmaalet om Oprettelse af en færøsk Brandforsikring, bl. a. ogsaa vedrørende Spørgsmaalet om Genforsikring, foreslaar man, at der nedsættes et Udvalg til at fremskaffe saadanne Oplysninger.

Under alle Omstændigheder bør Lagtinget, samtidig med at man søger oplyst, hvorvidt der er Betingelser til Stede for at danne den nævnte gensidige Brandforsikring, virke for Indskrænkning af Brandfaren ved en hensigtsmæssig Lovgivning om Bygnings- og Brandvæsenet og ved Anskaffelse af hensigtsmæssige Brandredskaber. Man foreslaar, at det overdrages til det staaende Udvalg at fremskaffe de nødvendige Oplysninger og fremsætte Forslag herom til næste Tingsamling.

Tinget har fra Konsul Dethlef Thomsen, København, faaet en Skrivelse af 30. Juli d. A., der ogsaa omhandler Brandforsikringsforhold. Man henviser til denne Skrivelse, der vedlægges Sagen.

Minnilutin (N. Debess) kann ikki fylgja meirlutanum í framhaldinum, men noyðist í hesum máli at flyta fram nøkur orð sum eitt uppfskoytt til álitið, og síðani framseta uppskot.

Uttan til muns í hesum viðfangi at vilja geva nakað søguligt yvirlit

yvir henda sera týdningarmikla spurning, loyvir minnilutin sær einans í fáðum orðum at minna um tilgonguna tey lidni árini.

Gott og væl 21 ár eru runnin síðani hetta mál av 40 Havnarmonnum var borið fram á ting, og um tingmenn fara at kanna eftir, so vilja menn brátt verða varir við, at spurningurin longu tá hjá mongum manni her á landi lá heilt frammalaga, og ikki gjørdu tingmenn tá nakað undantak. Við blíðum vónum og heitari trúgv royndi tingið í 1904 at fáa í rættlag tað, sum áður bronglað var av leið og skeivt var fyri komið. Men longu árið eftir sýnti tað seg, at Føroyingar ikki allir vóru hugaðir at tvingast til semju um eina føroyska brunatrygging um alt Føroyaland.

Vóru síðani royndir gjørdur til á annan hátt at kunna fremja hetta mál; men tó at nógv arbeiði varð gjørt og nógv tilfar varð savnað, so stóðu Føroyingar í 1916 eins nær, ella eins fjart frá at fáa málið framt, sum við byrjan í 1904.

Tað tyktst sum tingmenn í 1916 hava hildið seg vera komnir upp í haft av hesum spurningi. Í 12 ár hevði tá málið verið til umrøðu á tingi, og úrslitið var tá so háttað, at um ein gjølla fór at geva hesum gætur, so var heldur at siga aflurstig at merkja.

Alt hitt savnaða tilfarið var so við at gróðrabindast og hevði funnið sær lívu, til tess tingmenn í 1922 av nýggjum fóru í holt við spurningin „føroyska brunabót". Síðani tá hevur málið verið haft frammi ár eftir ár; men enn eru likindini eins vóna og vónleys sum áður.

Um alt tilfarið, sum frammi er, tykist eitt avgjørt at kunna sigast, at Føroyingar, teir ið aftursvar hava givið, fegin vilja hava eina føroyska brunabót; men tað skal standa frítt fyri hjá hvørjum manni at vera við; meðan alla mæla frá tvingsil.

Tað má sigast, at tingið hevur verið áhaldandi í at arbeiði fyri at fremja hetta mál; men tingmenn hava altíð haft vissu fyri at Føroyingar yvirhøvur ynskja eina broyting, og síðani hevur tingið líka til í ár væntað og vónað, at ríkisstýrið vildi styðja eina føroyska brunabót. Alt hetta hevur stuðlað til. Men nú er gloppið niður fyri; finansministeriið sigur: „at det principielt meget maa fraraade, at en Statsgaranti, hvortil Lovgivningsmagtens Sanktion er fornøden, søges udvirket". So fall hesin stuðlin frá; men kortini heldur minnilutin, at her eigur at vera hildið áfram, tí høvuðsstuðulin, hin føroyski fólkaviljin stendur í hesum spurningi — í dag eins og hann hevur staðið í mong ár — hugaður til at fremja málið á føroyskari grund.

Tá okkum í hesum viðfangi verður sýtt hjálp, tó hon natúrliga skuldi verið bjóðað okkum, er eitt av tveimum at gera: annaðhvørt at lata Danir verða teir ráðandi og arta okkum sum teir skipa fyri, ella sjálvur arbeiða málið fram Føroyum til bata. Tað kann vera hættisligt at fara undir hesa fyritøku nú, tá vit standa so einsamallir; men tað er óivað gjørligt, um viljin er til steðar. Skulu vit hava eina føroyska brunabót, so noyðast vit at finna ein hvønn, sum kann standa okkum til hjálpar, um so stórur brunaskaði skuldi komið, at hitt føroyska felagið ikki var ment at gera sína skyldi ímóti teimum, sum ávardu. Vit kundu so vent okkum suður til Danmarkar og vita, um brunabótarfeløg har vildu styðja okkum. Misseydnaðist tílík royND, so kundu vit gjørt tað sama sum Íslendingar gjørdu í hesum máli: vent okkum til Noregi um hjálp. Henda endurnýggingin (Reassurance) er hópin dýr; men sjálvt um Føroya løgting, eftir førimuni, tók munagott tak, so varð tað kortini neyðugt har umfram at tryggja hjá einum ella fleiri uttanlanda feløgum.

Men áður tílíkt stig kann takast, meinar minnilutin tað verða avgjørt neyðugt, á annan hátt, enn vanliga hevur verið nýttur í hesum máli, at fara og kanna eftir og fáa vissu um, hvussu nógvir Føroyingar vilja vera við í einum føroyskum felag, og um hvussu teir hava ella vilja tryggja fyri. Eftir

teimum nógvu gjørdum royndum, heldur minnilutin, at tað ikki batar við at løgtingið vendur sær til sóknarstýrini í Føroyum, men at tað verður givið millumtinganevndini í hendi at finna ein álitandi og kønan mann, sum skal ferðast um alt landið, og fáa álitandi tilfar. Tá úrslitið úr hesum arbeiði, ið væl kann gerast og vera lokið til næstu Ólavsøku, kemur fram á tingborið, tá er tann stund komin, tá Føroya løgting við álitandi tølum kann venda sær til tey feløg, sum kunna ætlast at hava vilja til at styðja málinum, samtíðis sum løgtingið tá kann avgera, hvat tað kann halda seg vera mest at gera.

Hin spurningurin um at bøta um lógir, ið eru tilætlaðar at verja ímóti brunaskaða, er eisini av stórum týdningi, og hetta arbeiði eigur ti at haldast áfram við, soleiðis at tá hitt føroyska brunabótarfelagið byrjar yrki sítt, tá kann tað vera á tílíkum grundarlagi, at tað kann verða bíligari hjá Føroyingum at tryggja í teirra egna felag, enn nú teir noyðast at gjalda til tey uttanlandaði.

Minnilutin loyvir sær, eftir hesum framhaldi, at flyta fram uppskot til samtyktar.

Forslag.

I. *Fra Udvalget:*

1. Der nedsættes et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden at behandle denne Sag og fremkomme med yderligere Oplysninger og med Forslag til næste ordinære Lagtingssamling.
2. Amtmanden og Udvalget anmodes bl. a. om at forhandle med Thorshavns Byraad og med de øvrige kommunale Styrelser om Ændringer i de gældende Regler om Bygnings- og Brandvæsenet og at fremsætte Forslag herom for Tinget.

II. *Frá minnilutanum:*

Sum 3. stykki verður sett:

Millumtinganevndin saman við amtmanni fær kønan mann at ferðast um landi og savna felagar til eitt tilætlað føroyskt brunabótarfelag. Alla útreiðslur ið tørvast fyri at fremja málið verða tikknar úr býtisgrunninum.

Den 26. September foretoges Sagens endelige Behandling:

Udvalgets Forslag 1—2 vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Mindretallets Forslag til Punkt 3 sattes efter Begæring af Debess under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.

8. Lagtingslovens Paragraffer 1, 17 og 19.[1]

Den 4. August fremlagdes en Skrivelse[2]) fra J. Patursson og Nyholm Debess paa Selvstyrepartiets Vegne angaaende Lagtingslovens §§ 1, 17 og 19.

Den 8. August behandledes Sagen.
A. Samuelsen foreslog til Protokollen at vedtage:

„Lagtinget henholder sig til sin Beslutning i Sagen af 22. August 1924."

Patursson foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.
Sidstnævnte Forslag sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 5 stemte for, ingen imod.
Derefter sattes A. Samuelsens Forslag under Afstemning og vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

9. Lov om Tilvirkning og Forhandling af Margarine.

Den 11. August fremlagdes saalydende Skrivelse fra Færø Amt angaaende Lov om Tilvirkning og Forhandling af Margarine:

Færø Amt.
Thorshavn, den 11. August 1925.

Ved Skrivelse af 25. Juni d. A. har Justitsministeriet anmodet Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om Gennemførelse paa Færøerne af Lov af 1. April 1925 om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m. Forinden Forelæggelsen fandt man det dog formaalstjenligt at indhente Er-

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 1.
[2]) Udelades her.

klæringer over Sagen fra Amtslægen og Politimesteren, og disses Udtalelser følger hoslagt.

Medens Amtslægen uden nærmere Motivering har anbefalet Lovens Gennemførelse i dens Helhed, har Politimesteren efter at have indhentet en Erklæring fra Direktøren for den herværende Margarinefabrik indstillet, at Loven kun gennemføres, forsaavidt angaar de Bestemmelser i samme, der tager Sigte paa at beskytte Konsumenterne, medens de Bestemmelser, der er givet med den danske Smørexport for Øje efter Politimesterens Mening vil være overflødige paa Færøerne, idet der dog maaske, hvis man lod Bestemmelserne udgaa, kunde blive Tale om Forbud mod Export af færøsk Margarine.

Købmandsforeningens Formand har som interesseret i Margarinefabrikken her ikke ment at kunne fremsætte nogen Udtalelse paa Købmandsforeningens Vegne, og der mangler saaledes en Udtalelse fra denne Forening.

Af Mangel paa Tid har man ikke set sig i Stand til at udarbejde noget Udkast til et Forslag til Lov, ligesom man ogsaa maa formene, at Sagen bør overvejes nøjere, forinden man skrider til Afgørelse i den.

Det henstilles derfor om ikke Sagen bør udsættes til næste Aar, saaledes at den indtil da kan blive nærmere undersøgt og Udkastet blive udarbejdet.

Olrik.

Skrivelsen var bilagt med saalydende Erklæringer i Sagen fra Færøernes Politikreds og Mejeribestyrer P. Jensen.

Færøernes Politikreds.

Thorshavn, d. 10. August 1925.

I Skrivelse af 7. f. M. (1925 Nr. 505) har Amtet anmodet mig om en Udtalelse med Hensyn til Spørgsmaalet om den eventuelle Udvidelse til Færøerne af Lov af 1. April d. A. om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m.

Foranlediget heraf skal jeg, idet jeg vedlægger en fra Direktør for den herværende Margarinefabrik P. Jensen indhentet Erklæring, tillade mig at udtale følgende:

Den første egentlige Margarinelov, Lov af 5. April 1888 om Fabrikation og Forhandling af Margarine m. m., blev ved Anordning af 20. s. M. sat i Kraft paa Færøerne, men der rejstes straks fra de Handlendes Side Modstand mod Loven, se Lagtingstidende 1888 Side 40, og Margarineloven af 1. April 1891 blev ikke sat i Kraft paa Færøerne, hvilket heller ikke blev Tilfældet med Lovene af 22. Marts 1897 og 19. April 1907. Med Hensyn til sidstnævnte Lov hedder det i Lagtingets Betænkning, se Lagtingstidende for 1907 Side 77: Da der lige saa lidt nu som tidligere foregaar nogen Tilvirkning af Margarine her paa Øerne, og det store Kvantum Smør, der aarlig indføres, lader formode, at der ikke i en nærliggende Fremtid kan blive Tale om Udførsel af Smør herfra, finder Udvalget, at den foreliggende Lov for Tiden ikke egner sig til at gøres anvendelig paa Færøerne.

Medens der heller ikke paa nærværende Tidspunkt synes at være Udsigt til, at der vil finde Udførsel af Smør Sted her fra Øerne, er Forholdene nu forsaavidt forandrede, som der findes en Margarinefabrik i Thorshavn, og der foreligger saaledes ikke helt de samme Grunde som tidligere til ikke at udvide Margarinelovgivningen til Færøerne. Formaalet med denne

Lovgivning er, som ogsaa fremhævet i Direktør Jensens medfølgende Skrivelse, dels af Hensyn til den danske Smørexport at hindre Forfalskning af Smør og deres Forveksling med Margarine, dels at beskytte Konsumenterne saavel mod saadan Forfalskning og Forvexling som mod, at Margarinen iblandes skadelige Stoffer eller ikke har den fornødne Næringsværdi. Forsaavidt den her paa Øerne fabrikerede Margarine ikke udføres, synes Hensynet til Smørexporten ikke at burde lægge Tilvirkning eller Salg af Margarine Hindringer i Vejen. Derimod burde de til Konsumenternes Beskyttelse givne Regler formentlig gøres gældende paa Færøerne. Direktør Jensen har i saa Henseende henvist til, at den allerede gældende almindelige Levnedsmiddelkontrol maa være tilstrækkelig. Det er vel rigtigt, at Straffelovens §§ 278 og 290 vil kunne anvendes paa den, der forfalsker Margarine eller tilsætter det giftige Stoffer, ligesom ogsaa Lov Nr. 108 af 18. April 1910 om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m. vil kunne komme til Anvendelse, men Specialbestemmelserne om Margarine er netop givne i Margarineloven, der er forudsat gældende, f. Eks. i den i Henhold til nævnte Lov af 18. April 1910 § 7, 2. Stk. udstedte Anordning Nr. 162 af 10. Juni 1913 om Forbud mod Tilsætning af Farvnings- og Konserveringsstoffer til Levnedsmidler, der er bestemt til Falholdelse. Og hertil kommer endelig, at kun Margarineloven indeholder Bestemmelser om, hvilke Stoffer Margarine kan eller skal indeholde ogsaa bortset fra deres eventuelle Sundhedsskadelighed, jfr. f. Eks. Bestemmelserne i Margarinelovens § 8 om Margarinens Vand- og Fedtindhold.

Jeg skal derfor tillade mig at foreslaa, at Margarineloven søges gjort gældende paa Færøerne, i alt Fald forsaavidt angaar de Bestemmelser, der er givne til Beskyttelse af Konsumenterne. De øvrige Bestemmelser kunde man vel nok undlade at udvide hertil, men Udførsel af Margarine fra Færøerne maatte da formentlig forbydes. Jeg skal kun berøre, men paa Grund af manglende Kendskab til de i Betragtning kommende Faktorer ikke gaa nærmere ind paa, at et saadant Forbud formentlig er uden Betænkelighed. Thi da Margarine indeholder Mælk, vilde en Margarineexport kunne forøge de Vanskeligheder, som Øernes Forsyning med Mælk ialtfald paa visse Aarstider allerede frembyder.

Jeg skal endnu henstille, at der ved Udformningen af eventuelle Ændringer i Margarineloven sker Forhandling med Margarinefabrikkens Direktør, da det formentlig vil være naturligt, hvor principielle Grunde ikke hindrer det, at tage et skønsomt Hensyn til de allerede foreliggende Forhold.

Endvidere skal jeg bemærke, at Købmand Valdemar Lützen, der har gennemset Direktør Jensens Skrivelse, har udtalt sin Tilslutning hertil, men da Hr. Lützen er interesseret i Margarinefabrikken, har han ikke ment at kunne fremkomme med nogen Udtalelse i sin Egenskab af Købmandsforeningens Formand.

Heise,
cst.

Thorshavn, den 5. August 1925.

Efter at have gennemset Lov Nr. 95 af 1925 om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m., skal jeg, vedrørende en Udvidelse af Loven til ogsaa at gælde for Færøerne, udtale følgende:

Som det maaske vil være bekendt fremkom den første danske Margarinelov i 1888 som et Middel til at beskytte det danske Smør imod Forfalskning eller Forvexling med Margarine, det gjaldt dengang om at indarbejde det danske Smør paa det engelske Marked, og for at naa dette Maal

skyedes intet Offer, og derfor blev den danske Margarinelov den skarpeste Margarinelov der findes i Verden. Margarinen blev fra Lovgivningsmagtens Side betragtet som en taalt Vare, som det gjaldt at lægge saa mange Hindringer i Vejen som muligt, Margarinen maatte saaledes ikke have noget Navn der havde Forbindelse med Fløde, Mælk, Smør eller Mejeri, den maatte ikke farves, den maatte kun forsendes i ovale Dunke og baade disse og Indpakningspapiret skulde være mærket „Margarine", ingen maatte fabrikere eller forhandle Margarine uden først at gøre Anmeldelse til Politiet der skulde lade Anmeldelsen offentliggøre i Statstidende, enhver Fabrik eller Købmand der forhandlede Margarine skulde føre en særlig specificeret Bog over Køb og Salg, Margarinefabrikationen maatte ikke finde Sted i Lokaler der stødte op til eller stod i Forbindelse med Mejeri; af disse Bestemmelser er kun Forbudet imod Farvning ophævet. En saadan Lov kunde forsvares i Danmark, men paa Færøerne hvor den straks blev gældende protesterede man imod den og Købmændene i Thorshavn holdt helt op med at forhandle Margarine indtil Loven blev sat ud af Kraft, og den er siden hver Gang den har foreligget for Lagtinget, afvist af dette. At Færøernes Lagting og Købmænd tog dette Standpunkt var ganske naturligt, Færøerne havde og har ingensomhelst Interesse i at vanskeliggøre Køb og Salg af Margarine, da der ikke udføres Smør og der ingen som helst Udsigt er til at man kommer til udføre Smør derfra i en overskuelig Fremtid. Tilbage for en eventuel Margarinelov kan der blive Tale om at beskytte Forbrugerne imod Forfalskning, f. Eks. ved at udbyde Margarine for Smør, eller ved at iblande skadelige eller forringende Stoffer i Margarinen, men dette kan saa vidt jeg ved, allerede rammes ved den gældende Lov om Tilsyn med og Forhandling af Levnedsmidler.

Jeg kan derfor ikke se, at der nu som tidligere er Grund til at faa Margarineloven sat i Kraft paa Færøerne, ganske vist er der sket den Forandring, siden Loven sidst forelaa for Lagtinget, at der nu er kommet en Margarinefabrik paa Færøerne, der fabrikerer det meste af den Margarine der bruges her, men da den kun har naaet dette gennem aaben Konkurrence med de fremmede Fabriker, synes der ikke at være nogen særlig Anledning til af den Grund at gøre Margarineloven gældende paa Færøerne.

Ærbødigst

P. Jensen.

Den 13. August foreloges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Johan Poulsen blev det vedtaget at henvise Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager.

Den 5. September fremlagdes i Sagen saalydende **Betænkning**:

Justitsministeriet har ved Skrivelse af 25. Juni d. A. anmodet Amtmanden om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om Gennemførelse paa Færøerne af Lov af 1. April 1925 om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m.

Sagen er bilagt med Erklæringer fra:

1) Amtslægen.
2) Politimesteren.
3) Direktøren for den herværende Margarinefabrik.

Derimod mangler en saadan Udtalelse fra Købmandsforeningen, hvis Formand, Herr Købmand V. Lützen, som interesseret i Margarinefabrikken ikke mente at kunne fremkomme med en Udtalelse paa Foreningens Vegne denne Sag vedrørende. Amtslægen foreslaar uden nærmere Motivering, at Loven i sin Helhed gøres gældende paa Færøerne, medens Politimesteren henstiller, at Loven kun gennemføres for saa vidt angaar de Bestemmelser i samme, som tager Sigte paa Beskyttelse af Konsumenterne, medens de Bestemmelser, der er givet med den danske Smøreksport for Øje, efter Politimesterens Mening vil være overflødige; dog mener han, at der, hvis man lod nævnte Bestemmelse udgaa, kunde blive Tale om Forbud mod Eksport af færøsk Margarine. Amtet henstiller i sin Følgeskrivelse til Sagen, at denne udsættes til næste Aar, dels for at opnaa en grundigere Overvejelse af Sagen, dels for til den Tid at fremkomme med et eventuelt, efter vore særlige Forhold afpasset Forslag.

Den første danske Margarinelov, som er af 5. April 1888, er et ret radikalt Forsøg paa gennem Lovgivningen at sløtte Eksporten af dansk Smør, særlig med Henblik paa det engelske Marked, som dengang ikke paa langt nær var af den Stabilitet som Tilfældet har været i den senere Tid. Det gjaldt om at gøre dansk Smør saa konkurrencedygtigt som muligt, og som en ret alvorlig Fare i saa Henseende betragtedes almindeligvis Margarinen. Derfor indeholdt Loven af 1888 og følgende Love en hel Del Bestemmelser, der skulde udelukke enhver Forveksling af de to Produkter. Margarinen maatte saaledes ikke betegnes med noget Navn, der har mindste Forbindelse med Smør, Fløde, Mælk, Mejeri eller lignende; den maatte ikke farves, maatte kun forsendes i ovale Dunke; enhver Købmand eller Fabrik, der forhandler Margarine, skal føre en særlig specificeret Bog over Køb og Salg.

Der var og er i det hele taget ikke faa Formaliteter at iagttage for den, der vil forhandle Margarine. Af disse Bestemmelser er kun Forbudet mod Farvning ophævet. Loven af 5. April 1888 blev ved Anordning af 20. s. M. sat i Kraft paa Færøerne, hvor den straks vakte en saa stærk og samlet Modstand fra de Handlendes Side, at samtlige Forretninger i Thorshavn fra 1. August s. A. for en Tid ophævede Salget af Margarine for ikke at udsætte sig for at komme i Konflikt med Lovens Bestemmelser. De senere Margarinelove, Lovene af 1. April 1891, af 22. Marts 1897 og 19. April 1907, er ikke blevet sat i Kraft her paa Øerne.

Der blev straks overfor Loven af 1888 og alle de andre Gange, Lagtinget senere har staaet over for Spørgsmaalet om Lovens Gennemførelse, paa det kraftigste fremhævet, at den var aldeles upaakrævet, da Forholdene her paa Øerne — hvorfra ingen *Eksport* af Smør foregaar, ej heller i en overskuelig Fremtid kan antages at blive nogen; derimod er der en ikke helt ubetydelig *Import* — paa dette Omraade er helt forskellige fra Forholdene i det øvrige Kongerige.

Grundlaget for denne Lovgivning maa saaledes siges ikke at være til Stede for Færøernes Vedkommende.

Der er dog den Forskel paa Forholdene heroppe nu, og dengang Loven af 1907 blev forelagt Lagtinget, at der i Mellemtiden er oparbejdet en Margarinefabrik i Thorshavn, som vistnok leverer største Delen af den Margarine, der forbruges her paa Øerne; men Udsigt til nogen Eksport er der sikkert ikke i den nærmeste Fremtid, og for Smørrets Vedkommende er det aldeles udelukket.

Udvalget kan ikke se, at der nu mere end tidligere er Grunde, der taler for, at Loven gøres gældende for Færøerne, med mindre det skulde være for at værne Forbrugerne mod Forfalskning eller Iblanden af skadelige eller Margarinen uvedkommende Stoffer. Men slige Forhold kan — som af Direktør Jensen paapeget — rammes ifølge den gældende Lov om almindelig

Levnedsmiddelkontrol. I denne Forbindelse skal ogsaa nævnes, at Dommeren i den Sagen vedlagte Erklæring henviser til, at Straffelovens §§ 278 og 290 vil kunne anvendes paa den, der forfalsker Margarine eller tilsætter den giftige Stoffer, ligesom ogsaa Lov Nr. 108 af 18. April 1910 om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m. vil kunne komme til Anvendelse.

Udvalget maa derfor være af den Formening, at heller ikke Hensynet til Forbrugerne, saaledes som foran paavist, nødvendiggør Lovens Udvidelse til Færøerne. Hertil kommer ogsaa, at den herværende Margarinefabrik til enhver Tid er underkastet skarp Konkurrence med saavel danske som norske Margarinefabrikker, og at det derfor maa antages at være i Fabrikkens egen Interesse, ja, være en Eksistensbetingelse for den, at dens Produkt til enhver Tid kan staa paa Højde med f. Eks. den danske Margarine, der jo *er* undergivet den omtalte strenge Lovgivning. Desuden vil Lovens Gennemførelse paa Færøerne saa vidt man kan skønne medføre en Del Ulemper for den herværende Fabrik, særlig med Hensyn til Emballagens Form m. m. — dels af økonomisk, dels af anden Art —, uden at det skønnes, at det vil bevirke nogen endsige en tilsvarende Forædling af den producerede Margarine.

I Henhold til foranstaaende skal man derfor tillade sig at foreslaa:

Tinget finder ikke, at der for Tiden er nogen Anledning til at udvide Lov Nr. 95 af 1. April 1925 om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m. til at gælde for Færøerne.

Den 8. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 11. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 22 Stemmer mod 0. (*Fraværende*: Johan Poulsen.)

Den 16. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

10. Sønæringsloven[1] og Styrmandskursus paa Færøerne.

Den 4. August fremlagdes en Skrivelse [2]) fra Selvstyrepartiet angaaende Sønæringsloven.

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 22.
[2]) Udelades her.

Segens 1. Behandling foretoges den 10. August.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev Sagen henvist til Fiskerilaansudvalget.

Den 28. August fremlagdes Udvalgsbetænkning i Sagen. (Vedhæftet som Bilag 30.)

Den 31. August foretoges Sagens 2. Behandling.

Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Ved Sagens 3. Behandling den 2. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 21 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Patursson, O. F. Joensen.)

Den 5. September fremlagdes saalydende Skrivelse fra Færø Amt angaaende Sagen om Oprettelse af et Styrmandskursus paa Færøerne:

Færø Amt.

Thorshavn, den 3. September 1925.

Ministeriet for Industri, Handel og Søfart har under 28. f. M. tilskrevet mig saaledes:

„Under Henvisning til Amtets Skrivelse af 17. September f. A. (F. A. J. Nr. 720), bl. a. vedrørende Spørgsmaalet om Oprettelse af et Styrmandskursus paa Færøerne, skal man efter stedfunden Forhandling med Navigationsdirektøren meddele, at Ministeriet, under Hensyn til de af Lagtinget med saa stor Styrke fremsatte Ønsker om Lettelse ved Uddannelsen af Skibsbefalingsmænd til færøske Skibe, vil tage under Overvejelse, saafremt Andragende derom maatte fremkomme, at søge Hjemmel til ekstraordinært at lade afholde i Thorshavn et Kursus til Styrmandseksamen paa Vilkaar,

at der til et saadant Kursus indmeldes Deltagelse af mindst 12 Elever, som opfylder de i Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916 med senere Ændringer anførte Betingelser for at blive indstillet til nævnte Eksamen;

at de for de godkendte Navigationsskoler gældende Bestemmelser for Undervisning, Eksamensafholdelse, Ydelse af Skolebetaling, Adgang til Statsunderstøttelse m. m. gælder for det omhandlede Kursus;

at Staten forsyner Kursuset med det nødvendige Undervisningsmateriel, hvorved dog forudsættes, at Folkeskolen eller Realskolen i Thorshavn efter Navigationsdirektørens nærmere Bestemmelse udlaaner de fornødne fysiske Undervisningsmidler;

at Lagtinget uden Udgift for Staten tilvejebringer fornødne Skolelokaler med Brændsel, Lys, Rengøring og Kontorrekvisitter;

at Ministeriet udstationer en af Navigationsvæsenets faste Lærere i Thorshavn som Leder af Kursuset, saaledes at de ved Udstationeringen foranledigede Udgifter til Rejser og Dagpenge afholdes af Lagtinget efter de i Tjenestemandsloven gældende Bestemmelser, saavelsom et Administrationstillæg af 100 Kr. maanedlig, dog ikke over 600 Kr. ialt. Vedkommende Leders Lønning udredes iøvrigt af Staten;

at de Lærere (f. Eks. i Dansk, Engelsk og Sundhedslære), der iøvrigt maatte være nødvendige til Kursusets Afholdelse, og som formentlig maatte kunne faas paa Stedet, antages og lønnes af Minsteriet;

at de af Kursusdeltagerne indbetalte Indtrædelses- og Skolepenge indgaar i Statskassen til delvis Dækning af fornævnte Udgifter, hvorved bemærkes, at Lagtinget maa garantere, at der til enhver Tid indgaar Skolepenge fra et Antal af mindst 12 Elever, selv om Deltagernes Antal under Kursuset skulde blive mindre. Saafremt dette maatte være Tilfældet, vil dog nye Deltagere kunne optages i Kursuset, hvis de efter Kursuslederens Skøn kan følge Undervisningen og indstilles til Eksamen sammen med de øvrige Elever;

at Kursusdeltagernes Antal ikke overstiger 20, saaledes at det overlades til Kursuslederen, saafremt der skulde melde sig flere, at udskyde de mindst kvalificerede;

at Kursuset tager sin Begyndelse efter nærmere Forhandling med Ministeriet og saaledes, at Kursusets Varighed sættes til højst 16 Maaneder, hvilket er det Tidsrum, Uddannelsen til Styrmandseksamen gennemsnitlig varer. Det bemærkes herved, at Ministeriet i Stedet for ovennævnte almindelige Kursus vil kunne tage under Overvejelse at oprette et Kursus af kortere Varighed, saafremt Lagtinget maatte foretrække, at det gøres til en Betingelse for Adgang til det omhandlede Kursus, at de paagældende Elever har bestaaet Sætteskipperprøven med Karakteren mindst 45, hvoraf mindst 5 i Dansk, eller har Bevis for bestaaet Mellemskole- eller højere Eksamen.

Sluttelig bemærkes, at hvis der af Deltagerne kan indstilles mindst 6 Eksaminander til Styrmandseksamen, vil denne under Forbehold af at fornøden Hjemmel dertil tilvejebringes, blive afholdt i Thorshavn uden Udgift for Kursusdeltagerne og Lagtinget. I modsat Fald vil Eksamensafholdelsen finde Sted ved en af Landets Navigationsskoler, og værdige trængende Eksaminander kan da forvente Understøttelse til delvis Dækning af Rejseudgifterne."

Hvilket man herved skal meddele.

Olrik.

Den 8. September foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev det vedtaget at henvise Sagen til Fiskerilaansudvalget.

Den 18. September fremlagdes Betænkning i Sagen (vedhæftet som Bilag 30).

Den 21. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 23. September fremlagdes af A. Samuelsen, Joen J. Dahl, Johan H. Poulsen, J. Guttesen og J. H. M. Joensen saalydende Ændringsforslag:

Ved Grønlandsfiskeriet haves der Brug for Fartøjer større end 300 Tons og Udvalget ønsker, at de færøske Sætteskippere skal have Ret til at være Førere af saadanne Fartøjer uanset Størrelsen, naar Sætteskipperne blot har bestaaet den i Sagen omhandlede Tillægsprøve.

Forslag.

Som nyt Punktum tilføjes Udvalgets Punkt 3:

„Den foran omtaldte Begrænsning af Fartøjernes Størrelse gælder dog ikke for Skibe i Fiskerfart."

Den 24. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Punkt I (Lovforsl.) sattes under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Punkt II vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Punkt III, Ændringsforsl., sattes under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Punkt III saaledes ændret, sattes under Afstemning og vedtoges med 21 Stemmer mod 0.

Punkt IV betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Sagen i dens Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 21 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Johan Poulsen og Debess.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i begge disse Sager.

---

11. Skibslys og Skibskompasser.

Den 4. August fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Selvstyrepartiet angaaende Skibslys og Skibskompasser.

Ved Sagens 1. Behandling den 8. August blev det vedtaget at henvise den til Fiskerilaansudvalget.

Den 8. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

[1]) Udelades her.

I Anledning af Lagtingets fornyede Henvendelse i Fjor til Regeringen i Sagen om Oprettelse af Prøvekammer for Skibslys og Kompasser har Erhvervsministeriet i Skrivelse af 15. Maj d. A. bl. a. udtalt, at „Ministeriet ikke har fundet Anledning" til at skride til Oprettelse af et Prøvekammer.

Udvalget standser i Forbigaaende ved den formelle Vending, som i den citerede og andre Regeringsskrivelser anvendes overfor Lagtinget, naar man modsætter sig de Ønsker fra Færøerne, som frembæres af Tinget, nemlig Vendingen „Ministeriet finder ikke Anledning til" at tiltræde et Lagtingsforslag. Udvalget kunde godt tænke sig en anden og ikke mindre folkelig Form for et Afslag til en Folkerepræsentation. — Det skal tilføjes, at den omtalte Vending tidligere er brugt i Regeringskrivelser og ikke blot af den nuværende Regering. —

Hvad Sagens Realitet angaar, bemærkes, at Lagtinget atter i Aar har modtaget en Henvendelse fra Tingets Selvstyreparti angaaende Oprettelse af et Prøvekammer. Indenfor Udvalget er der flere Medlemmer (Sambandspartiets Medlemmer), som mener, at en ny Henvendelse til Regeringen om Etablering af et Prøvekammer vistnok vil være ørkesløs, idet Regeringen bestemt modsætter sig dette, og da et meget betydeligt Antal af Lanterner og Kompasser i færøske Skibe allerede er forsynet med Prøvekammercertifikat, nærmer det Tidspunkt sig, da denne Sag maaske kan siges at være i Orden foreløbig. Imidlertid vil disse Medlemmer ikke modsætte sig, at Selvstyrepartiets nye Andragende indsendes til Regeringen med Henvisning til Lagtingets Beslutning i Samlingen 1924, som hele Udvalget fastholder.

Forslag.

Andragendet fra Lagtingets Selvstyreparti indsendes til Regeringen med Henvisning til Lagtingets Beslutning i samme Sag i Samlingen 1924, som fastholdes.

Den 11. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Ved Sagens 3. Behandling den 14. September sattes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 19 Stemmer mod 0. (*Stemte ikke*: Formanden. *Fraværende*: Johan Poulsen, M. Samuelsen, Johs. Petersen.)

Den 16. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

12. Ny Affattelse af Paragraf 7 i kgl. Anordning vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne.

Den 31. Juli fremlagdes saalydende Forslag fra Undervisningsministeren til en ny Affattelse af § 7 i kgl. Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne:

Foreløbigt Udkast til en ny Affattelse af § 7 i kgl. Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne.

„I enhver Skole skal der undervises i følgende Fag: Færøsk skriftlig og mundtlig, Dansk skriftlig og mundtlig, Skrivning, Kristendomskundskab, Regning, Historie, Geografi og Sang.

Derefter skal der efter nærmere Bestemmelse i Undervisningsplanen kunne gives Undervisning i Gymnastik, Svømning, Sløjd, Haandgerning, Tegning, Naturkundskab, Sundhedslære og Samfundslære.

Undervisningssproget er Færøsk, dog at Undervisningen i Dansk, Danmarks Historie og Geografi foregaar med Dansk som Undervisningssprog, og at der tillægges Faget Dansk et saadant Timetal, at Børnene ved Skolens Udgang ved Siden af at have opnaaet Færdighed i Brugen af Færøsk ogsaa har opnaaet Færdighed i Brugen af det danske Sprog.

Forældre, der staar udenfor Folkekirken, kunne forlange deres Børn fritagne for at deltage i Kristendomsundervisningen.

De Læremidler, der kun bruges paa Skolen, anskaffes til samtlige Børn for Kommunens Regning."

Den 4. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev Sagen henvist til Udvalget i Sagen angaaende Post- og Telegrafsproget.

Den 21. September fremlagdes **Udvalgsbetænkning** i Sagen (vedhæftet som Bilag 23).

Den 23. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 24. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Af A. Samuelsen fremlagdes saalydende **Forslag**:

Det af Undervisningsministeren stillede Forslag til ny § 7 i Anordning af 24. Januar 1912 indstilles til Forkastelse.

Undervisningsministerens Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men blev forkastet, idet 12 stemte nej, 10 stemte ikke og 1 var fraværende.

A. Samuelsens Forslag var herefter bortfaldet.

Den 26. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

Den 29. September fremlagdes Mindretalsindstilling i Sagen (vedhæftet som Bilag 23).

---

13. Storhvalfangst.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Storhvalfangsten.[1])

Den 1. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev det vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 2. August valgtes til Medlemmer af Udvalget: Effersøe, J. H. Joensen, Weihe, Debess og Rasmussen.

Den 5. August fremlagdes Beretning fra Udvalget angaaende Storhvalfangst.

Den 8. August blev Sagen henvist til foranstaaende Udvalg.

Den 14. September fremlagdes i begge Sagerne **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 14).

Den 16. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

---

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 127.

Den 18. September foretoges Sagernes 3. Behandling.
Oliver Effersøe fremlagde saalydende **Ændringsforslag:**

Til Punkt I, Lovforslagets § 3:
Til Paragrafens Punkt a) føjes: „ , uden at Justitsministeriet, efter at Lagtinget derom er hørt, har givet Tilladelse dertil.".

Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 stemte for, ingen imod.
Lovforslagets § 1 vedtoges med 13 Stemmer mod 0.
— § 2 a — — 14 — — 0.
— § 2 b. Kun 11 stemte for, ingen imod.
Da der syntes at foreligge nogen Usikkerhed, foretoges Navneopraab, hvorefter Forslaget blev vedtaget med 11 Stemmer mod 1. *(Nej stemte:* Rasmussen. *Stemte ikke:* Joen Poulsen, Mitens, Patursson, J. H. Poulsen, M. D. á Ryggi, Wang, Guttesen, Midjord, Debess, Konoy. *Fraværende:* Johan Poulsen.)
Lovforslagets § 3.
Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.
Punkt a sattes under Afstemning.
Efter Begæring af Debess foretoges Navneopraab, hvorefter Forslaget vedtoges med 14 Stemmer mod 2. *(Nej stemte:* Rasmussen, Debess. *Stemte ikke:* Patursson, M. D. á Ryggi, Dahl, Guttesen, Midjord, Konoy. *Fraværende:* Johan Poulsen.)
Punkt b vedtoges med 10 Stemmer mod 2.
§ 3 saaledes ændret vedtoges med 13 Stemmer mod 1.
§ 4 vedtoges med 14 Stemmer mod 0.
Lovforslaget i dets Helhed sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 2. *(Nej stemte:* Rasmussen, Debess. *Stemte ikke:* Guttesen, Konoy. *Fraværende:* Patursson, J. H. Poulsen, M. D. á Ryggi, Johan Poulsen.)
Punkt II vedtoges med 15 Stemmer mod 0.
Punkt III vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

Den 19. September oplæses og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

14. Ulykkesforsikringsloven.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes „Frágreiðing frá løgtingsins nevnd um vanlukkutrygging".

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 4.

Den 1. August fremlagdes Skrivelse [1]) fra Justitsministeriet angaaende Ulykkesforsikringen.

Den 5. August foretoges Sagernes 1. Behandling.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev det vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 6. August valgtes til Medlemmer af Udvalget: A. Samuelsen, Dahl, Johs. Joensen, Konoy og Mitens.

Den 16. September fremlagdes i Sagerne **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 10).

Den 18. September fremlagdes saalydende **Ændringsforslag** fra Rasmussen og Patursson:

Til Udvalgets Forslag til Anordning om Ændring i Anordning Nr. 503 af 29. November 1922 om Ulykkesforsikringslovgivningen paa Færøerne føjes følgende Punkter: (Se Lagtingstidende for 1924, Bilag 32 Pag. 4 II 1—7):

11. I Anordningens § 8 udgaar: „(Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 § 8)", og i andet Stykke ændres „København" til „Thorshavn".
12. § 9 affattes saaledes:

    Arbejderforsikrings-Raadet bestaar af Sorenskriveren og Amtslægen, samt af 3 af Lagtinget valgte Personer. Af disse skal en vælges blandt Tingets Medlemmer, medens en skal være Repræsentant for de forsikringspligtige og en for de forsikrede.

    Indstillingsret til ledige Pladser har:

    Ved Valg af de forsikringspligtiges Repræsentant „Færøernes Rederiforening" og ved Valg af de forsikredes Repræsentant „Føroya Fiskimannafelag".

    Til hver ledig Plads foreslaar den indstillingsberettigede tre Personer, mellem hvilke Lagtinget træffer sit Valg.

    For Repræsentanterne vælges Stedfortrædere efter de for Valg af Medlemmer fastsatte Regler.

    Saafremt andre Organisationer af Arbejdsgivere eller Arbejdere end de forannævnte andrager Lagtinget om Indstillingsret ved Repræsentantvalg indenfor Raadet, kan Lagtinget, forudsat at Organisationen findes at repræsentere et tilstrækkeligt stort Antal forsikringspligtige eller forsikrede, — efter Indstilling af Raadet, — tilstaa denne Indstillingsret.

    Lagtinget kan forøge Antallet af Raadets Medlemmer med yderligere to Medlemmer, naar dette maatte anses nødvendigt.
13. § 10 udgaar og i Stedet sættes som ny § 10:

    Arbejderforsikrings-Raadet fastsætter sin Forretningsorden, der skal approberes af Lagtinget, og vælger selv sin Formand.
14. I § 12 ændres „Hver af Raadets Afdelinger træffer for sit Omraade" til „Raadet træffer".
15. § 13, første Stk. udgaar. Ordene: „Iøvrigt kan de af Raadet fastsatte Beløb" ændres til: „De af Raadet fastsatte Beløb kan".

---

[1]) Udelades her.

16. I § 14, sidste Stk., ændres „udenfor Danmark" til „udenfor Færøerne". Ordene „paa Færøerne, Island eller" udgaar.
17. I § 16 ændres „Rigsdagen" til „Lagtinget".

Den 19. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
Sagerne overgik til 3. Behandling.

Den 23. September foretoges Sagernes 3. Behandling.
Der fremlagdes saalydende **Ændringsforslag** fra Edw. Mitens:

Da det under Sagens 2. Behandling i Tinget har vist sig, at mange Tingmænd mener, at de Personer, der driver Landbrug som Erhverv, bør have Forsikringspligt overfor deres Arbejdere ligesom andre Arbejdsgivere, og da man mener, at det vil være muligt for Bestyrelsen for Færøernes Ulykkesforsikring at finde en retfærdig og rimelig Præmieberegning ogsaa for Landbrugerne, skal jeg tillade mig at fremstille følgende Forslag, hvorved Landbrugerne igen inddrages under Udvalgets Forslag.

Forslag.

Udvalgets Punkter 6—8 bortfalder.

samt saalydende **Ændringsforslag** fra samme til Punkt 5:

Til Punkt 5 føjes:
Præmierne for disse Personer nedsættes forholdsvis.

Endvidere fremlagdes Forslag til Anordning om Ændring i Anordning Nr. 503 (vedhæftet som Bilag 12).

Punkt 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
— 2 — — — — —
— 3 — — — — —
— 4 — — — — —

Punkt 5. Ændringsforslaget vedtoges med 20 Stemmer mod 0, hvorefter Punkt 5 saaledes ændret vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Punkt 6—8.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0, hvorefter Punkterne 6—8 i Udvalgets Forslag var bortfaldet.

Punkt 9 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Punkt 10 ligeledes.

Ændringsforslaget fra Rasmussen og Patursson sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 8 stemte for, ingen imod.

Forslag til Anordning i dets Helhed saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. (*Stemte ikke:* Winther, Patursson. *Fraværende:* Joen Poulsen.)

Forslag til Vedtægt (vedhæftet som Bilag 11).

Forslagets enkelte §er betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Forslag til Vedtægt sattes derpaa samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 22 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Joen Poulsen.)

Punkt I—IV i Udvalgsbetænkningen sattes derpaa under Afstemning, ligeledes ved Navneopraab, og vedtoges med 22 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Joen Poulsen.)

Den 28. September vedtoges med 17 Stemmer mod 0 saalydende Forslag til Beslutning fra Mitens, Dahl, A. Samuelsen, Johs. Olaus Joensen og Konoy:

Av økonomisk fond veitist sum forskot til Føroya vanlukkutrygging inntil 3000 kr.

S. D. oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagerne.

Vedrørende Spørgsmaalet om Overdragelse af Midlerne i „Fonden for forulykkedes Efterladte paa Færøerne" til „Færøernes Ulykkesforsikring" fremlagdes den 3. September saalydende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.
København, den 25. August 1925.

I den i 1924 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget i Forbindelse med Forslaget til Ændring i den færøske Ulykkesforsikringsanordning vedtaget et Forslag om Ændring i det under 18. April 1832 kgl. konfirmerede Regulativ for Fonden for forulykkedes efterladte paa Færøerne, gaaende ud paa, at Fondens Midler overdrages til „Færøernes Ulykkesforsikring".

Foranlediget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet under Hensyn til, at Fondens Indtægter efter Regulativets § 3 skal anvendes til at afhjælpe den *øjeblikkelige Trang*, hvori forulykkedes efterladte ved pludselig at berøves deres Forsørger kunne geraade, og til, at der stadig vil være Anvendelse for Fondens Midler til dens særlige Formaal, ikke ser sig i Stand til at søge Lagtingets Forslag gennemført.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Færøernes Lagting.

15. Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.

Den 4. August fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Færø Amt angaaende forannævnte Sag.

Den 6. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af A. Samuelsen blev det vedtaget at henvise Sagen til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 7. August valgtes til Medlemmer af Udvalget: Joen Poulsen, Johs. Joensen, Wang, Konoy og Nyholm Debess.

Den 16. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**

Amtet har ved Skrivelse af 4. August d. A. efter Anmodning af Justitsministeriet forelagt Lagtinget Spørgsmaalet om, hvorvidt der i Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne af 17. Marts 1922 bør gennemføres tilsvarende Ændringer som de i hosfølgende Lov af 1. April d. A. indeholdte.

Sagen blev af Lagtinget henvist til undertegnede Udvalg, der har behandlet Spørgsmaalet og tillader sig at fremkomme med følgende

Forslag.

Lov Nr. 87—1925 — om Ændringer i Lov af 10. Maj 1915 om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse sættes i Kraft paa Færøerne, dog saaledes, at 3. Stykke i § 1 udgaar.

Den 18. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 21. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 13 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Mitens, Patursson, Rasmussen, J. H. Poulsen, Johs. Joensen, Johan Poulsen, A. Samuelsen, Wang, Debess, Konoy.)

Den 23. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

[1]) Udelades her.

16. Landbolovene.[1]

Den 26. September afgav Udvalget saalydende **Betænkning:**

Følgende Landbosager er blevet behandlet færdige af Lagtinget i Aar: 1) Om Udskiftning, 2) om Landbovæsenskommissioner, 3) om Tilskud til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme, 4) om Landboskolen og 5) forskellige Andragender.

Foruden de endnu ikke færdigbehandlede Sager, som omhandles i Landbokommissionens Forslag og Betænkninger, har der for Udvalget foreligget et fra Amtet modtaget Udkast til Lov for Færøerne om Husmandsbrug.

Dette sidste har Udvalget imidlertid først modtaget den 19. d. M., og man har derfor ikke kunnet beskæftige sig synderligt dermed i indeværende Samling. — De Landbokommissionssager, som ikke er nævnt ovenfor, har Udvalget ikke haft fornøden Tid til at behandle. Overensstemmende hermed stiller man Forslag nedenfor.

Forslag.

Sagen angaaende Lov for Færøerne om Husmandsbrug samt de endnu tilbageværende ikke afgjorte Landbosager udsættes til næste ordinære Lagtingssamling.

---

1. Forslag til Lov om Udskiftning.

Den 1. September fremlagdes **Betænkning** i Sagen (vedhæftet som Bilag 6).

Den 4. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 7. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* O. F. Joensen, Johan Poulsen, Patursson.)

Den 8. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

[1] Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 37 flg.
Der fremlagdes Andragender fra Beboere i Nolsø, Mygledal, Fuglefjord, Gøte og Skaalevig om Udskiftningslov, men da der ikke blev afgivet nok Stemmer for Sagernes Behandling i Aar, blev disse udsatte til næste Aar.
Der fremlagdes endvidere et Forslag til Lov om Husmandsbrug (vedhæftet som Bilag 13). — Denne Sag udsattes ligeledes til næste Aar.

2. Forslag til Lov om Landvæsenskommissioner.

Den 1. September fremlagdes Betænkning i Sagen (vedhæftet som Bilag 7).

Den 4. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 7. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* O. F. Joensen, Johan Poulsen, Patursson.)

Den 8. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

3. Lov om Ydelse af offentligt Tilskud til Husdyravlen paa Færøerne.

Den 18. September fremlagdes Betænkning i Sagen (vedhæftet som Bilag 18).

Den 21. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Punkt 1: Lovforslaget.
§ 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
§ 2 og 3 ligeledes.
Punkt II. A. Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.
B, C, D, E, F, G, H, I: Ligeledes.
Punkt II og III: Ligeledes.

Den 23. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Lovforslagets enkelte §'er betragtedes som vedtagne uden Afstemning.
Lovforslaget i dets Helhed i Forbindelse med Reglerne (Punkt I—II samt III—IV) sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 21 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Johan Poulsen, Dahl.)

Den 28. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

4. Skrivelse fra J. Patursson angaaende Forsøgsvirksomheden.

Den 21. September fremlagdes i Sagen saalydende **Betænkning:**

Lagtingsmand J. Patursson har ved Skrivelse af 30. Juli d. A. forelagt Lagtinget Afskrift af en Skrivelse af 9. Februar d. A. fra ham til Det færøske Landbrugsudvalg og har samtidig opfordret Tinget til at anmode Landbrugsudvalget om at skaffe Tinget det Materiale, som Udvalget har tilvejebragt m. H. t. Sagen om Landboskolen, idet Hr. Patursson anser det for selvfølgeligt og naturligt, at Lagtinget nu undersøger dette Spørgsmaal, forinden det forelægges Rigsdagen.

Angaaende Landboskolesagens Historie skal man først henvise til Forslag og Betænkninger af den færøske Landbokommission, Side 282—284 og dernæst for saa vidt angaar Sagens Behandling i Lagtinget særlig til Lagtingstidenden for 1916, Side 18—20, for 1917, Side 8—10, for 1918, Side 147—148 samt for 1919, Side 63—66.

Det fremgaar af Lagtingstidenden, at Lagtinget i 1917 enstemmig har andraget om, at en Landbrugs- Husholdningsskole med Forsøgsstation maatte blive oprettet for Statskassens Regning paa Gaarden Kjelnæs i Kollefjord.

I samme Aar nedsatte Det kgl. danske Landhusholdningsselskab paa Foranstaltning af Landbrugsministeriet et Udvalg for at overveje og afgive Betænkning over Lagtingets fornævnte Andragende m. m. Udvalget har i Henhold hertil i 1918 afgivet en trykt Betænkning, jfr. nedenfor.

Derefter har Justitsministeriet i Henhold til Forslag fra dette Udvalg sendt et Udvalg til Færøerne i Sommeren 1918 for paa Stedet at anstille Undersøgelser, bl. a. for at gøre sig bekendt med de Ejendomme, der maatte blive Tale om at vælge imellem som Hjemsted for de nævnte Virksomheder. Ogsaa fra dette Udvalg foreligger en trykt Betænkning, jfr. nedenfor.

Derefter førte det af Justitsministeriet nedsatte Udvalg i Henhold til Ministeriets Skrivelse af 7. Februar 1919 i Løbet af Februar s. A. indgaaende Forhandlinger med et af Lagtinget nedsat Udvalg, bestaaende af Lagtingsmændene Lærer J. H. Poulsen, pens. Lærer Joen Poulsen og Højskolelærer R. Rasmussen med Landbrugskonsulent Winther Lützen og Agronom Gazet Patursson som tilkaldte Sagkyndige. — Der opnaaedes Enighed mellem de paagældende om forskellige Forslag, som sammen med de foran omtalte Betænkninger forefindes i et trykt Hæfte, som nærværende Udvalg har haft til Raadighed.

I 1919 vedtog Lagtinget:

at den paatænkte Landboskole og Husholdningsskole med Forsøgsstation skulde anlægges paa Landfogedgaarden i Højvig;

at Administrationen af Skolen og Forsøgsvirksomheden indtil videre skulde bestaa af en af Justitsministeriet udnævnt, paa Færøerne bosat Formand, Landbrugskonsulenten som Sekretær og et af Lagtinget valgt landbrugskyndigt Medlem, et Medlem, valgt af Foreningen af danske Landbrugsskolelærere, og et Medlem, valgt af Statens Planteudvalg, idet de tre førstnævnte Medlemmer skulde danne Forretningsudvalg for Virksomheden;

at der skulde oprettes en Forsøgsstation for Plantekultur i Træðardali paa Sandø og en mindre Forsøgsstation i Kirkebø;

at der skulde paabegyndes en Vandrelærervirksomhed til at forberede Landboskolens Arbejde;

at søge tilvejebragt en passende Hauge til Foretagelse af Forsøg med et forbedret Faarebrug, og

at Landboskolebestyreren og Forsøgslederen skulde ansættes af Administrationsudvalget (Forretningsudvalget).

I øvrigt henvises nærmere til Lagtingstidenden for 1919, Side 65.

Lagtinget valgte til landbrugskyndigt Medlem af Landbrugsudvalget: Kongsbonde J. Patursson, Kirkebø.

Justitsministeriet godkendte den af Lagtinget foreslaaede Ordning,

og Det færøske Landbrugsudvalg har derefter arbejdet i Henhold til en af Ministeriet fastsat Forretningsorden.

De omhandlede Virksomheder er sat i Gang med Undtagelse af Landboskolen, og denne sidste er det nu Landbrugsudvalgets Mening at faa oprettet i en nærmere Fremtid. Efter Meddelelse fra dette Udvalgs Formand, er Forslag med Tegninger i saa Henseende afgaaet til Landbrugsministeriet.

Nærværende Udvalg har delt sig i et Flertal (Effersøe, M. Samuelsen, Wang og Weihe) og et Mindretal (J. Paturssen, J. H. Poulsen og Mikkjal D. á Ryggi).

Flertallet tillader sig at anføre følgende:

Det er, som før nævnt, vedtaget af Lagtinget i 1919, at Landboskolen med Forsøgsstation skulde anlægges paa Landfogedgaarden i Højvig. Efter at Hovedforsøgsbruget er blevet oprettet sammesteds og har været i Virksomhed i flere Aar, kan man ikke se, at Lagtinget kan tilraade, at Landboskolen anlægges noget andet Sted end i Højvig. Skolen og Hovedforsøgsbruget hører efter den foreliggende Plan sammen, og saaledes bør det ganske naturlig være. Nu at flytte Forsøgsbruget vil vi ingenlunde tilraade. — Der kunde efter vor Mening have været paapeget andre Steder paa Færøerne, hvor Jorden er bedre egnet til Forsøgsbrug og det praktiske Arbejde, som maa være forbundet med en Landboskole; men de Jorder, som findes i Højvig, og maa kunne faas til Raadighed, er formentlig, om ikke videre vel egnede, saa dog brugelige for baade Forsøgsbruget og Landboskolen.

Flertallet mener for øvrigt, at Lagtinget ikke kan indlade sig paa en i Enkelthederne gaaende kritisk Behandling af det Forslag, som man har erfaret, at Det færøske Landbrugsudvalg har fremsat til Landbrugsministeriet i Overensstemmelse med Afdeling III i det foran omtaldte trykte Hæfte. Som Følge heraf kan vi ikke foreslaa Tinget at kræve sig tilstillet det Landboskolen vedrørende Materiale, som vi har erfaret er sendt til Ministeriet med Landbrugsudvalgets Forslag.

Derimod kan vi tilraade, at Tinget fremsætter visse Udtalelser af almindelig Natur om Sagen, og det, mener vi, at Tinget kan gøre allerede i indeværende Samling. Der er formentlig Grund for Tinget til i Betragtning af det Forslag, som vedkommende af Justitsministeriet nedsatte Udvalg har udarbejdet, jfr. foran, at henlede Opmærksomheden paa Spørgsmaalet, om en Reduktion af Skolen m. m. ikke maatte være rigtigst. I Overensstemmelse hermed fremsætter man nedenfor Forslag.

Undertegnede *Mindretal* (J. Paturssen, J. H. Poulsen og Mikkjal D. á Ryggi) nærer en Del Betænkeligheder ved endnu at gaa med til Oprettelsen af en større Landbrugsskole paa Færøerne. Man nærer Frygt for, at der ikke vil være Tilgang af Elever i det Antal, som det synes, at Landbrugsudvalget gør Regning paa. Derimod vil man finde det i høj Grad ønskeligt, at der ved Oprettelse af en Landbrugsskole kunde skabes Betingelser for, at denne under gensidig tilfredsstillende Former kan komme til at arbejde sammen med den herværende Folkehøjskole og eventuelt Navigationsskolen. Folkehøjskolen har for lidt Tilgang af Elever og arbejder af den Grund under trykkende økonomiske Kaar; noget lignende nærer man Frygt for ogsaa vil blive Tilfældet med Landbrugsskolen, omend det økonomiske ikke her kommer til at virke paa samme Maade som for Højskolens Vedkommende, da det jo er Meningen, at Staten skal afholde alle Udgifter ved Skolens Opfø-

relse og Drift. En Sammenlægning eller Samarbejde vilde derimod efter Mindretallets Mening kunne være til Gavn for begge eventuelt alle tre Skoler.

Man skal imidlertid indrømme, at der er meget, som taler for Oprettelse af en Landbrugsskole, da man kan vente, at der fra denne vil skabes nyt Initiativ i vort Landbrug. Det kan ogsaa betragtes som givet, at der bliver fremskaffet Midler til Opførelse og Drift af Skolen.

I denne Forbindelse finder Mindretallet Anledning til at paapege et andet Forhold. Ved den Plads, der foreløbig er udpeget som Byggeplads for Skolen, findes der, bortset fra den til Landfogedgaarden hørende Indmark, der benyttes som Forsøgsareal, kun lidt af tilgængelig Opdyrkningsjord, der tilmed ligger adsplittet i mindre Stykker og i en betydelig Afstand saavel fra Skolen som fra hinanden indbyrdes. Medundertegnede J. H. Poulsen mener, at dette uheldige Forhold kunde afhjælpes ved at inddrage det til Sanatoriet hørende Jordareal under Landbrugsskolen og opføre Skolen paa et Sted, hvor der er let Adgang til disse Jorder, hvorimod J. Paturssen og Mikkjal D. á Ryggi formener, at den Forbedring af Forholdene, der herved kunde opnaas, vil vise sig at være af mindre Betydning, og med det Kendskab, der haves til Ulemperne at have dyrket Jord udstykket i vidt fra hinanden adskilte Dele, kan det ikke tilraades at lægge Landbrugsskolen paa et Sted, hvor et saadant Forhold vil være til Stede.

Da Udvalget ikke har faaet forelagt Landbrugsskolesagen saaledes, som denne nu er udarbejdet af Centraludvalget, og da der ikke for Udvalget foreligger endelig Prøvelse af, hvorvidt der er Mulighed for en Kombination af Landbrugsskolen med de forannævnte to Skoler, tillader man sig nedenfor at rette en Henstilling til Landbrugsministeriet.

Forslag.

Af *Flertallet* (Effersøe, M. Samuelsen, Wang og Weihe):

1. Lagtinget udtaler som sin Anskuelse, at det vil være rigtigst at opføre den paatænkte Landboskole m. v. for et væsentligt mindre Antal Elever og derved ogsaa i det hele taget mindre omfattende end angivet i det i 1919 til Justitsministeriet afgivne, af et Udvalg udarbejdede Forslag, dog at Betingelserne for en senere Udvidelse af Skolen i passende Omfang holdes for Øje.
2. Lagtinget henstiller til Overvejelse, om det ikke vil være mest formaalstjenligt, at Landboskolen, i alt Fald i Begyndelsen, i højere Grad end omtaldt i det i Punkt 1 nævnte Forslag lægges Vægt paa praktisk Undervisning og mindre paa Bibringelse af theoretisk Kundskab.

3. Af *Mindretallet* (J. Paturssen og Mikkjal D. á Ryggi):
   1. Landbrugsskolesagen bilagt med alle forhaandenværende Oplysninger forelægges Tinget i dets næste Samling.
   2. Sagen om Oprettelse af en Landbrugsskole kombineret med Højskole og eventuelt Navigationsskole udsættes til næste Aar.

Den 24. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 25. September fremlagdes af Johan H. Poulsen saalydende **Ændringsforslag:**

Byggepladsen til den eventuelle Landbrugsskole ved Højvig udvælges paa et Sted, hvorfra der er lettest mulig Adgang til de Jordareaier, der hører til Sanatoriet i Højdal.

S. D. foretoges Sagens 3. Behandling.

Effersøe fremlagde saalydende **Underændringsforslag** til J. H. Poulsens Forslag i Sagen:

I Stedet for „udvælges" sættes „søges udvalgt", hvorhos der tilføjes: „ , dog at der ikke herved paaføres Sanatoriet nogen Skade".

Effersøe tog sit Underændringsforslag tilbage.

J. H. Poulsen genoptog Forslaget.

Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.

Ændringsforslaget med Underændringsforslag sattes derpaa under Afstemning. Da kun 11 stemte for og ingen imod foretoges efter Begæring af A. Samuelsen Navneopraab, hvorefter Forslaget vedtoges med 11 Stemmer mod 1. *(Nej stemte:* Wang. *Stemte ikke:* Winther, Patursson, Rasmussen, M. D. á Ryggi, M. Samuelsen, Reinert, Guttesen, Debess, Konoy. *Fraværende:* Mitens, Johan Poulsen.)

Endelig sattes Flertallets Forslag under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0. (*Stemte ikke:* Winther, Patursson, M. D. á Ryggi, Guttesen, Midjord, Debess, Konoy. *Fraværende:* Mitens, Johan Poulsen.)

---

17. Yderligere Statstilskud til en Skolebygning i Klaksvig og til Opførelse af en Andenlærerbolig sstds.

Den 8. August fremlagdes 2 Andragender [1]) fra Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune om yderligere Statstilskud til en Skolebygning i Klaksvig og til Opførelse af en Andenlærerbolig sstds.

Den 11. August foretoges Sagernes 1. Behandling.

---

[1]) Udelades her.

1. Skolebygning i Klaksvig.

Tilladelse til Sagens Behandling gaves med 17 Stemmer mod 0.
R. Rasmussen foreslog Sagen henvist til Budgetudvalget.
Joen Poulsen foreslog Sagen henvist til Kirkeudvalget.
R. Rasmussen tog sit Forslag tilbage.
Joen Poulsens Forslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

---

2. Andenlærerbolig i Klaksvig.

Tilladelse til Sagens Behandling gaves med 18 Stemmer mod 0.
R. Rasmussen foreslog Sagen henvist til Kirkeudvalget.
Forslaget betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 28. September fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist ovennævnte Sager. I 1919 (se Lagtingstidende for s. A. Side 9) indstillede Tinget, at der af Statskassen bevilgedes Klaksvig Sogns Kommune et Tilskud til Opførelse af en Skolebygning med Skolestuer og Bolig til Læreren. Overslaget til nævnte Bygning lød paa c. 70,000 Kr., og der bevilgedes af Statskassen et Beløb af 20,000 Kr.

Efter hvad der foreligger for Udvalget, har Opførelsen imidlertid kostet 91,915 Kr. 30 Øre, hvilket formentlig maa skyldes, at visse nødvendige Arbejder, saasom Indhegning af Skolen, Kloakledning, Badeanstalt til Børnene, en Del Inventarium samt Planering af Legepladsen, ikke har været medtaget i Overslagssummen. Der er ikke indrettet nogen Lærerbolig i den nye Skolebygning i Loftsetagen, af hvilken Grund er ikke ganske klart for Udvalget. Da Forstanderskabet nu, foruden at ansøge om yderligere Tilskud til den ny Skolebygning, søger Statstilskud til Opførelse af en Andenlærerbolig, mener Udvalget ikke af de foreliggende Oplysninger overfor Regeringen at kunne begrunde en ny Henvendelse til Bevillingsmyndighederne om yderligere Tilskud til den ny Skolebygning og til Opførelse af en Andenlærerbolig.

Da Sagen saaledes maa anses for at være utilstrækkelig oplyst, vil det for dens heldige Gennemførelse være nødvendigt, at den udsættes til næste Aar, saa at Skoledirektionen indtil næste ordinære Tingsamling kan forhandle med Forstanderskabet for Klaksvig Sogns Kommune og da atter forelægge Sagen for Lagtinget med de fornødne Oplysninger.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Skoledirektionen anmodes om at forhandle med Forstanderskabet og indhente de nødvendige Oplysninger og forelægge samme for næste ordinære Lagtingssamling.

S. D. foreloges Sagernes 2. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

---

18. Lærerbolig i Thorsvig.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende [1]) fra Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune om Tilskud til Opførelse af en Lærerbolig i Thorsvig.

Den 3. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Joen Poulsen blev det vedtaget at henvise den til Kirkeudvalget.

Den 24. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Ved Skrivelse af 28. Maj d. A. har Forstanderskabet for Kvalvig Sogns Kommune andraget om Tilskud til Opførelse af en Lærerbolig i Bygden Thorsvig. — Senere er der indkommet Tegning og Beskrivelse til en saadan Bygning, som anslaas til at ville koste 10,800 Kr.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er bleven henvist, finder det rimeligt, at der opføres en Lærerbolig i Thorsvig, hvor der nu er ansat en Enelærer, og at der fra Lagtinget ansøges om det sædvanlige Statstilskud til Opførelse af denne Bygning. Det bemærkes, at der tidligere er opført en Skolestue i Thorsvig.

Udvalget har ikke fundet noget at bemærke med Hensyn til den indsendte Tegning med Beskrivelse, men efter Lov Nr. 268 af 12. Juni 1922 om Lønbestemmelser m. m. for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen paa Færøerne § 5, 3., skal Planer og Tegninger til nye Boliger og Skolelokaler forelægges Undervisningsministeren til Godkendelse.

Skulde Ministeriet ønske den foreliggende Plan ændret, forudsætter man, at Skoledirektionen vil forhandle med vedkommende Forstanderskab og eventuelt foranledige et nyt Overslag.

Udvalget tillader sig at indstille til Vedtagelse:

> Lagtinget indgaar til Undervisningsministeriet med Indstilling om, at der bevilges Kvalvig Sogns Kommune et passende Statstilskud til Opførelse af en Lærerbolig i Bygden Thorsvig.

---

[1]) Udelades her.

Den 28. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

S. D. foretoges Sagens 3. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 18 Stemmer mod 0. (*Stemte ikke*: Johs. Joensen. *Fraværende*: Patursson, Johan Poulsen, Wang, Effersøe.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

19. Andenlærerembedet i Kvalbø.[1]

Den 3. August fremlagdes den fra i Fjor udsatte Sag om Nedlæggelse af Andenlærerembedet i Kvalbø.

Den 5. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Joen Poulsen blev det vedtaget at henvise Sagen til Kirkeudvalget.

Den 25. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Fra 2 Medlemmer af Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune indkom i Fjor Andragende til Lagtinget om, at Andenlærerembedet ved Kvalbø Skole maatte nedlægges. Da Sagen indkom saa sent i Samlingen (Andragendet er dateret 1. September 1924), blev Sagen udsat til i Aar. Andragendet motiveres bl. a. ved, at Børnetallet i nævnte Skole kun er 40—50. I Løbet af Vinteren er der yderligere indsendt et Par Skrivelser til Amtet angaaende denne Sag.

Undertegnede Udvalg, til hvilket denne Sag er blevet henvist, har ad anden Vej faaet oplyst, at den Lærer, der nu i nogle Aar har beklædt Andenlærerembedet i Kvalbø, er forflyttet til Vaag, og man kan da finde det naturligt, at Embedet ikke opslaas ledigt, saa længe Børnetallet i Kommuneskolen ikke er større end at Undervisningen med Lethed kan besørges af én Lærer, hvilket Spørgsmaal til enhver Tid afgøres af Skoledirektionen i Overensstemmelse med Skoleanordningen af 16. Januar 1912 § 5.

---

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 51.

Udvalget tillader sig at foreslaa, at der svares Andragerne:

Lagtinget har ikke noget imod, at Andenlærerembedet ved Kvalbø Skole bliver staaende ubesat, saa længe Børneantallet i Skolen ikke nødvendiggør 2 Lærere ved denne.

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

---

20. Argebørnenes Skolegang.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Bygden Arges Børns Adgang til Thorshavns Kommuneskole.

Den 12. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af Joen Poulsen blev den henvist til Kirkeudvalget.

Den 25. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Til undertegnede Udvalg har været henvist den fra forrige Samling udsatte Sag om Bygden Arges Børns Adgang til Thorshavns Kommuneskole (se Lagtingstidende for 1924, Side 53). Fra Forstanderskabet for „De forenede Sognes Kommune i Sydstrømø Præstegæld" foreligger der nu en til Udvalget stilet Skrivelse, hvori udtales, at da Spørgsmaalet om en Deling af „De forenede Sognes Kommune" til flere Kommuner foreligger til Behandling i Lagtinget, mener Forstanderskabet ikke for Tiden at kunne tage fast Stilling til Spørgsmaalet.

Da Spørgsmaalet, som det nu foreligger, kun drejer sig om en Ændring i § 6 i Bekendtgørelse af 25. Juni 1896 om den Betaling, som skal erlægges til Thorshavns Skolevæsen for de Børn, der fra Arge søger Skole i Thorshavn, vilde der i og for sig ikke være noget i Vejen for at foretage en saadan Ændring, selv om Spørgsmaalet om Kommunens Deling ikke er løst. Paa den anden Side kan det ikke spille nogen Rolle for Thorshavns Skole-Budget, om der betales lidt mer eller mindre for de forholdsvis faa Børn, der fra Arge søger Kommuneskolen i Thorshavn. Udvalget mener

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 53.

derfor, at Sagen godt kan vente, til der er truffet en nærmere Ordning af de kommunale Forhold i Sydstrømø, og tillader sig derfor at foreslaa:

Sagen udsættes til næste Aar.

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Efter Begæring af Mitens lod Formanden Sagen overgaa til 3. Behandling.

S. D. fremlagdes fra Edw. Mitens, Johs. O. Joensen, O. F. Joensen og Nyholm Debess saalydende **Ændringsforslag:**

I Stedet for Udvalgets Forslag sættes:

Lagtinget indstiller til Regeringen følgende Forslag til Ændring i Bekendtgørelse Nr. 95 af 25. Juni 1896 angaaende Thorshavns Kommuneskole.

I § 6 ændres „50 Øre" til „2 Kr.".

Den 28. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 7 stemte derfor, ingen imod, hvorefter Udvalgets Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

---

21. Nyordning af Færøernes Seminarium.

Den 3. August fremlagdes en Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion angaaende Forslag til en Nyordning af Færøernes Seminarium (se Bilag 24).

Den 7. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Johan Poulsen blev det vedtaget at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Den 8. August valgtes til Medlemmer af Udvalget:

Joen Poulsen, Johan Poulsen, A. Samuelsen, R. Rasmussen og J. H. Poulsen.

Den 24. September fremlagdes i Sagen **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 24).

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 28. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag Punkt 1 (hele Udvalget) vedtoges med 18 Stemmer mod 0.
Udvalgets Forslag Punkt 2 (Mindretallet) bortfaldt, idet kun 8 stemte for, ingen imod.
Udvalgets Forslag Punkt 3 (hele Udvalget) vedtoges med 18 Stemmer mod 0.
Udvalgets Forslag Punkt 4 (Mindretallet) bortfaldt, idet kun 7 stemte for, ingen imod.
Udvalgets Forslag Punkt 5 (Flertallet) vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
Sagen i dens Helhed, saaledes som den nu forelaa, sattes derpaa under Forhandling og Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 0. *(Stemte ikke:* Rasmussen, M. D. á Ryggi, Debess, Konoy. *Fraværende:* Patursson, Johan Poulsen, Gutlesen, Effersøe).

S. D. oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

22. Forslag til en Ferieplan for Tveraa Skole.

Den 27. August fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Færø Amts Skoledirektion angaaende Forslag til en Ferieplan for Tveraa Skole.

Den 28. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af Joen Poulsen blev det vedtaget at henvise den til Kirkeudvalget.

Den 24. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning** [2]):

Ved Skrivelse af 26. f. M. har Skoledirektionen forelagt Lagtinget en Skrivelse fra Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune, hvori der andrages om en Forandring i de gældende Feriebestemmelser, for saa vidt angaar Tveraa Skole. Forstanderskabet oplyser, at der ved denne Skole er

[1]) Udelades her.
[2]) R. Rasmussen havde underskrevet med Forbehold.

indført Hverdagsundervisning, saaledes at Folkeskolens Klasser gennemsnitlig har 30 Timers Undervisning om Ugen, og der indsendes en Ferieplan, der i alt væsentligt er overensstemmende med den ved Undervisningsministeriets Bekendtgørelse af 15. November f. A. foreskrevne Ferieplan for Thorshavns Kommuneskole, dog saaledes, at som Sommerferie foreslaas „6 Ugers sammenhængende Ferie i Juli og August Maaned".

Skoledirektionen udtaler, at da der ved Tveraa Skole er blevet indført en stærkt udvidet Undervisning, vil det være naturligt at indføre andre Regler for Skolens Ferier end de i kgl. Anordning af 6. Januar 1912 for Bygdeskolerne foreskrevne. Direktionen har ikke noget væsentligt imod Planen at indvende, men udtaler, at da den ovennævnte for Thorshavns Kommuneskole gældende Plan er mere udtømmende affattet, vil det være bedst at foreslaa dens Regler gennemført, dog med den Ændring, at Sommerferien begynder 21. Juli og slutter 1. September.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, kan slutte sig til Skoledirektionens Forslag og tillader sig at indstille til Tingets Vedtagelse:

Lagtinget indgaar til Undervisningsministeriet med Indstilling om, at § 16 i Anordning Nr. 11 af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne for Tveraa Skoles Vedkommende ændres i Overensstemmelse med Bekendtgørelse af 15. November 1924 om Ændring i Ferieplanen for Thorshavns Kommuneskole, dog saaledes, at Sommerferien begynder den 21. Juli og slutter den 1. September.

Den 28. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling vedtoges.

S. D. foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 17 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Patursson, Rasmussen, Johan Poulsen, Reinert, Wang, Effersøe.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

23. Færøsk som obligatorisk Fag.

Den 12. August fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Færø Amts Skoledirektion angaaende Færøsk som obligatorisk Fag i Færøernes Mellem- og Realskole.

[1]) Udelades her.

Den 17. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Joen Poulsen blev det vedtaget at henvise den til Udvalget i Sagen angaaende Nyordning af Seminariet.

Den 23. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Færø Amts Skoledirektion har forelagt Lagtinget en Sag om Færøsk som obligatorisk Fag i Færøernes Mellem- og Realskole. — Denne Sag blev behandlet i Lagtinget i 1923 (se Lagtingstidende for 1923, Side 36).

Direktionen oplyser, at Ministeriet under 4. Marts 1924 har udbedt sig oplyst, hvorvidt det var Tanken, at Færøsk skulde være Eksamensfag, og i bekræftende Fald, hvilken Stilling man da havde tænkt sig, at dette skulde have paa Eksamensvidnesbyrdet. Direktionen forelagde Spørgsmaalet for vedkommende Skolekommission, der havde rejst Sagen, men denne ønskede ikke at udtale sig.

Skoledirektionen har derefter indstillet, at Færøsk skulde være Eksamensfag, saaledes at der undervistes baade i skriftligt og mundtligt Færøsk, og at der i Faget foreløbig gaves én Eksamenskarakter.

Under 18. Marts d. A. har Ministeriet skrevet til Direktionen angaaende Lempelser i andre Fag ved Mellem- og Realskolen af Hensyn til den forøgede Undervisning i Færøsk, hvilken Skrivelse er bleven forelagt Skolekommissionen her, hvis Svar ikke giver noget Bidrag til Spørgsmaalets Løsning.

Endelig har Undervisningsministeriet ved Skrivelse af 12. f. M. til Skoledirektionen, hvilken Skrivelse er henvist til Udvalget, lovet at stille sig velvilligt til Sagen og lovet at søge udvirket den nødvendige Hjemmel til Lempelser i andre Fag.

Tingets Vedtagelse i 1923 gik ud paa, at § 6 i de ved kgl. Resolution af 3. Februar 1910 fastsatte Bestemmelser for Færøernes Mellem- og Realskole faar følgende Affattelse:

„Undervisningen i Forberedelsesklassen skal omfatte Religion, Dansk, Færøsk, Skrivning, Regning, Historie, Geografi, Sang, Gymnastik og Naturhistorie og har til Formaal at føre Børnene saa vidt, at de kunne tilfredsstille de Fordringer, som stilles ved Optagelsesprøven til Mellemskolens 1ste Klasse, jfr. Anordning af 19. Juni 1903.

I Mellemskoleklasserne skal der gives Undervisning i de i Lov om højere Almenskoler m. m. af 24. April 1903 § 5 for Mellemskolen foreskrevne Fag i det Omfang, som udfordres, for at Skolen kan faa Ret til at afholde Mellemskoleeksamen, samt i Færøsk.

Realklassens Undervisning foregaar efter Anordning af 16. November 1906 og Cirkulære af 19. s. M., dog saaledes, at Færøsk (herunder mulig lettere Læsestykker i Oldnordisk) medtages."

Udvalget, der har konfereret med Amtmanden og Overlæreren ved Mellem- og Realskolen og senere med Provsten, tilraader at fastholde dette Standpunkt saaledes, at der som af Skolekommissionen i 1923 foreslaaet gives 2 Timers ugentlig Undervisning i hver af Mellem- og Realskolens Klasser. — Det maa dog betones, at Forudsætningen herfor er, at Mellemskoleeksamen, tagen ved Færøernes Mellem- og Realskole, faar samme legale Betydning som nu, saa at Elever med denne Eksamen kan have Adgang til Gymnasier, og at Realeksamen ogsaa kan have samme Virkning, som samme Eksamen taget ved andre Realskoler.

Spørgsmaalet om i hvilke Fag der kan foretages Lempelser af Hen-

syn til det forøgede Arbejde, Færøsk vil paaføre Eleverne, maa derfor afgøres under Hensyn til de Fordringer, der maa stilles ved Optagelse i et Gymnasium og til Realeksamen. Dette Spørgsmaal mener Udvalget bedst at kunne løse ved Forhandling mellem Skoledirektionen og Ministeriet.

For Tiden undervises der i Færøsk 1 Time ugentlig i alle Klasser undtagen i Realklassen.

Udvalget har tænkt sig Muligheden af følgende Ordning:

Foruden den ene Time i Færøsk, der nu haves, tages

i *Forberedelsesklassen* 1 Time fra Regning eller fra Dansk,
i *I, II og III Mellemskoleklasse* tages i Sommerhalvaaret 1 Time fra Geografi og i Vinterhalvaaret 1 Time fra Naturhistorie,
i *IV Mellemskoleklasse* stryges Svensktimen og muligvis tages 1 Time fra Regning og Matematik,
i *Realklassen* tages 1 Time fra Fransk og 1 Time fra Engelsk.

Udvalget tænker sig, at der i Færøsk gives een særlig Eksamenskarakter, idet Særkarakteren i mundtlig og skriftlig lægges sammen.

Dette er imidlertid kun Skøn, som man er klar over, maa lempes efter de foran opstillede Fordringer til Eksaminernes Retsvirkning.

Udvalget tillader sig herefter at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anmoder Skoledirektionen om at forhandle med Undervisningsministeriet angaaende Lempelser i andre Undervisningsfag i Færøernes Mellem- og Realskole for at Færøsk (mundtlig og skriftlig) kan optages som Eksamensfag i Skolen med 2 Timer ugentlig i alle Klasser. Dog saaledes at Mellemskoleeksamen og Realeksamen tagne ved denne Skole faar samme retslige Betydning som tilsvarende Eksaminer, bestaaet ved andre Skoler i Kongeriget.

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 28. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

---

24. Klage fra Niclas Niclasen, Sørvaag, over Skoledirektionen.

Den 30. Juli fremlagdes en Klage [1]) fra Niclas Niclasen, Sørvaag, over Skoledirektionen.

Den 8. August blev Sagen henvist til Kirkeudvalget.

Den 28. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist nærværende Sag. Endskønt Sagen angaaende Købmand Niclasens Søn, Edvard Niclasens Udvisning af Skolen allerede er afgjort ved Undervisningsministeriets Skrivelse af 6. August 1925 til Skoledirektionen, maa Udvalget formene, at det, i Betragtning af at Klageren Niclas Niclasen har indanket Sagen for Lagtinget og givet sin Klage den foreliggende exceptionelt skarpe Form, næppe vil være helt rigtigt at afvise Sagen, før der foreligger flere Oplysninger for Lagtinget. Da det efter Klagen at dømme drejer sig om, hvorvidt Skoledirektionen og Lærer Danielsen har handlet lovligt eller ikke, er det umuligt for Lagtinget at danne sig nogen Mening om Sagen, før der foreligger for Tinget *alle* de Skrivelser der er udvekslet i den Tid, Sagen har foreligget. Det vil derfor være rigtigt, at man anmoder Skoledirektionen om at fremskaffe Sagens Akter til næste Aar.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Tinget anmoder Skoledirektionen om at tilvejebringe *alle* Sagens Aktstykker eller Afskrift af samme og forelægge dem for næste Aars ordinære Lagtingssamling.

S. D. foretoges Sagens 2. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

---

[1]) Udelades her.

25. Tilskud til Lærerkursus.

Den 4. August fremlagdes en Sag angaaende Tilskud til Lærerkursus 1926.

Den 10. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af Patursson blev det vedtaget at henvise Sagen til Budgetudvalget.

Den 24. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Færøernes Lærerforening om Tilskud til et Feriekursus for Lærere i Aaret 1926. Saadanne Kursus har Lagtinget gentagne Gange støttet med Tilskud fra Økonomisk Fond, og disse Kursus plejer sædvanlig at blive afholdt i Dagene efter Olaidag. Det sidste Kursus blev afholdt i Sommeren 1923 med et Tilskud fra Økonomisk Fond paa 500 Kr., og Beløbet er stillet til Skoledirektionens Disposition.

Udvalget mener, at man bør imødekomme Andragendet, og man er indenfor Udvalget enedes om at foreslaa en Ordning, som gaar ud paa, at der afholdes et Feriekursus for Lærere i Sommeren 1926, saavidt muligt med en Skolemand fra det øvrige Kongerige. De Lærerkræfter, som ellers skal bruges, antages efter Forhandling mellem Skoledirektionen og Lærerforeningen. Man er enedes om, at der som Lærefag skal være: Dansk Sprog, Færøsk Sprog, Opdragelseslære og eventuelt andre Fag. Det vil være nødvendigt at kunne disponere over mindst 1400 Kroner, og man foreslaar, at Lagtinget bevilger af Økonomisk Fond 700 Kr. imod at 700 Kr. tilvejebringes ved Bevilling fra Statskassen. En tilsvarende Ordning er gentagne Gange tilvejebragt i samme Øjemed.

Forslag.

1. Skoledirektionen anmodes om at foranledige, at der i Sommeren 1926 afholdes Feriekursus i Thorshavn for færøske Lærere med Undervisningsfag: Dansk Sprog, Færøsk Sprog, Opdragelseslære m. v. Til det omhandlede Kursus knyttes saavidt muligt en Skolemand fra det øvrige Kongerige, medens de øvrige Lærerkræfter antages ved Forhandling mellem Skoledirektionen og Lærerforeningen.
2. Der bevilges af økonomisk Fond til det i Punkt 1 omhandlede Formaal 700 Kr., og Skoledirektionen anmodes om at udvirke, at der fra Statskassen tilvejebringes et tilsvarende Beløb.

Den 28. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

S. D. foretoges Sagens 3. Behandling.

Udvalgets Forslag Punkt 1 og 2 sattes samlet under Afstemning og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

---

26. Tilskud til Føroya Fólkaháskúla.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Sag angaaende Statstilskud til Føroya Fólkaháskúla.

S. D. fremlagdes et Andragende [1]) om et Tilskud paa 600 Kr. af Lagtingets Kasser til samme.

Den 21. September fremlagdes en Sag angaaende ekstraordinært Tilskud til samme.

---

1. Tilskud fra Statskassen.

Den 30. Juli blev blev Sagen henvist til Budgetudvalget.

Den 22. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Budgetudvalget er henvist en Skrivelse af 15. Juni d. A. fra Færø Amt, hvori Amtet paa Foranledning af Undervisningsministeriet beder Tinget fremkomme med en Erklæring vedrørende et Andragende fra Højskoleforstander Símun av Skarði, der paa Højskolestyrets Vegne ansøger Undervisningsministeriet om en Bevilling paa 4000 Kr., og om at Eleverne maa faa Statsunderstøttelse.

I Amtets Skrivelse meddeler Undervisningsministeriet, „at selv om Skolen et enkelt Aar mister sit direkte Statstilskud, har den dog ikke derved mistet sin Godkendelse, idet den har Aarselever nok til indtil videre at bevare sin Ret til at modtage statsunderstøttede Elever“, og er det, efter denne Udtalelse fra Ministeriet, formentlig unødvendigt for Lagtinget at udtale sig yderligere om dette Punkt i Ansøgningen.

Vedrørende det andet Punkt: Ansøgningen om et Statstilskud paa 4000 Kr. skal man herom udtale:

Det fremgaar af de forelagte Oplysninger,

---

[1]) Udelades her.

at Føroya Fólkaháskúli har været i Virksomhed i 26 Aar og i den Tid haft ialt 654 Elever;
at Skolen et Par Aar efter dens Oprettelse fik en offentlig Understøttelse paa i alt 900 Kr., der i 1907 forhøjedes til 1200 Kr., indtil den i 1917 blev statsanerkendt; medens den „paa Grund af Elevernes Faatallighed i de tre sidste Finansaar" nu har mistet det Statstilskud, der tilkom den ifølge Lov af 29. April 1917, og
at den nu kun nyder 600 Kr. aarlig i Tilskud fra Lagtinget.

Det fremgaar af Skolens Regnskab, der er forelagt Udvalget og hoslagt medfølger, at Skolens økonomiske Stilling for Tiden er saa vanskelig, at Skolen næppe vil kunne fortsætte, medmindre den nu erholder det omsøgte Statstilskud, iberegnet et forventet Tilskud fra Lagtinget.

* * *

Flertallet (Dahl, J. H. Joensen, Reinert og Andr. Samuelsen) ser sig ikke i Stand til at tiltræde Mindretallets Bemærkninger om den paagældende Højskole. Man ser sig heller ikke i Stand til at støtte Mindretallets Indstilling til Tinget.

* * *

Mindretallet (Midjord, Patursson og Winther) maa give Andragerne Ret i, at den mindre Tilgang paa Elever, der har fundet Sted i de sidste Aar, formentlig hovedsagelig skyldes de mindre gode økonomiske Forhold, der have været til Stede siden Krigstidens Afslutning, men at der er Udsigt til, at Søgningen til Højskolen igen vil stige, efterhaanden som mere normale Forhold vil indtræde.

Under alle Omstændigheder mener Mindretallet, at Skolen har udført — og udfører — en saa betydningsfuld Gerning blandt Ungdommen i det færøske Samfund, at det bør forebygges, at periodiske økonomiske Vanskeligheder skulde bevirke Skolens Nedlæggelse.

* * *

I Henhold til foranstaaende skal Mindretallet foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Lagtinget giver Andragendet fra „Føroya Fólkaháskúla"s Bestyrelse om en Bevilling paa 4000 Kr. sin bedste Anbefaling.

Den 25. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 26. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 stemte for, ingen imod.

S. D. oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

2. Tilskud af Lagtingets Kasser.

Den 30. Juli blev Sagen henvist til Budgetudvalget.

Den 22. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Udvalget er henvist Andragende fra Føroya fólkaháskúla om det sædvanlige Tilskud paa 600 Kr. for Finansaaret 1925—26. Det fremgaar af Skolens Regnskab, at der er Brug for et saadant Tilskud. Sambandspartiets Medlemmer af Udvalget ønsker som sædvanligt ikke at stille Forslag i Sagen. De øvrige Medlemmer (Midjord, Patursson og Winther) stiller følgende

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges Føroya fólkaháskúla 600 Kr. for Finansaaret 1925—26.

Den 28. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

S. D. foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.

---

3. Ekstraordinært Tilskud.

Den 22. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Av tí seinasta ársrokniskapi, sum fíggjarnevndin hevur fingið frá Føroya Fólkaháskúla, sæst tað mill. a., at skúlin skyldaði kennarum sínum 31. mars í ár 3744 kr. Tað er upplýst fyri nevndini, at henda skuld er vaxin síðan, soleiðis at kennarinir nú mega roknast at eiga á í løn o. u. 7344 kr.

Hetta umfram aðrar skuldur er atvold av at skúlin nú í 2 fíggjarár upp í slag, tí hann hevur havt óvfáar næmingar, ikki hevur fingið tann árliga ríkisstudning, hann síðan 1917 var vanur at fáa.

Ein minniluti í nevndini hevur í einum øðrum máli sett uppskot fram um at tingið tilmælur stjórnini at veita skúlanum 4000 kr. úr ríkiskassanum.

Um so verður, at tað eydnast at vinna skúlanum 4000 kr. á henda hátt, er hann ikki hjálpin harvið, tí tað er ikki nóg mikið til tað, sum væntar í kennaralønirnar, og so hevur eisini skúlin fasta skuld ið rindast skal renta og avdráttur av, soleiðis sum tað sæst av rokniskapi skúlans.

Føroya fólkaháskúli hevur nú staðið í 26 ár og á honum hava gingið 654 næmingar. Hann hevur alla tíðini havt teir somu kennarar. Hesir kennarir taka at eldast, og teir eiga ikki, sum aðrir skúlakennarir í landinum rætt til eftirløn. Virki skúlans hevur verið føroyskum unglingum til góðan bæta

og okkara føroyska mannfelagi til frama. — Skúlin er nú so niðurfyrikomin, at hann ikki eigir lívsins vón, um han ikki fær eykastudning. Avtaking skúlans vil volda landinum bæði sakn og skaða.

* * *

Et *Flertal* indenfor Udvalget (Dahl, J. H. Joensen, Reinert og A. Samuelsen) ser sig ikke i Stand til at tiltræde Mindretallets Betragninger, ej heller i Stand til at støtte Forslag om ekstraordinært Tilskud til Skolen.

* * *

Minnilutin (Midjord, Patursson og Winther) loyvir sær at seta hetta uppskot fram til samtykt:

Av økonomisk fond veitir tingið Føroya fólkaháskúla nú liðin eru yvir 25 ár síðan skúlin varð stovnaður 2000 kr. í eykastuddningi.

Den 25. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Den 26. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Mindretallets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

27. Folkeskolelærernes Enkeforsørgelse.

Den 3. August frembagdes en Skrivelse [1]) fra Lærerraadet ved Thorshavns Kommuneskole angaaende Enkeforsørgelse for Folkeskolelærerne, bilagt med saalydende Skrivelse af 17. Oktober 1924 fra Beregneren i Statsanstalten for Livsforsikring til Undervisningsministeriet:

I Henhold til Undervisningsministeriets Skrivelse af 7. Juli d. A. og den ved senere mundtlig Forhandling i Ministeriet trufne Aftale har jeg foretaget en Statusopgørelse for de færøske Folkeskolelæreres Pensionsfond

[1]) Udelades her.

under den Forudsætning, at der gives de nu ansatte og de fremtidigt ansatte Lærere Ret til Egenpension, Enkepension og Børneunderstøttelse efter Statens Regler.

Opgørelsen er baseret paa de Oplysninger om Aldre, Anciennitetер, Gagetrin og de aktuelle Pensioners Størrelse, som er indeholdte i den fra Færø Amts Skoledirektion fremsendte Fortegnelse over de tjenstgørende Lærere og Pensionisterne.

Gageforholdene i Fremtiden forudsættes at være i Overensstemmelse med det nu gældende Lønreglement (Lov af 12. Juni 1922). Det forsikringsmæssige Grundlag for Beregningen hviler paa det statistiske Materiale vedrørende danske Embedsmænds Pensionering, som er indsamlet og bearbejdet for Lønningskommissionen af 1917.

Med Hensyn til den fremtidige Rentefod er forudsat, at Fondens Midler vil kunne udbringe en Rente paa gennemsnitlig $2^1/_2$ pCt. halvaarlig.

Opgørelsen er foretaget med de den 1. Januar 1924 gældende Aldre og Anciennitetер. Ved Beregningen af Enkepensionen er der ikke taget Hensyn til de hidtil tegnede Forsikringer, der tænkes at overgaa til fri Raadighed.

I. *De aktuelle Pensioner.* Jeg er gaaet ud fra, at de aktuelle Pensioner ikke berøres af den nye Ordning, men i Fremtiden bliver ved at have samme Størrelse som opgivet i Fortegnelsen, ligesom ogsaa Enkerne faar en aarlig Understøttelse paa 100 Kr. Under denne Forudsætning kan den kapitaliserede Værdi af disse Pensioner og Understøttelser sættes til ca. 61,000 Kr. Da Fondens Formue ved Opgørelsen kan sættes til ca. 36,000 Kr., medgaar hele Formuen til Dækning af de aktuelle Pensioner, og der er yderligere et Underskud paa ca. 25,000 Kr., der maa dækkes ved Ekstratilskud.

II. *De fremtidigt ansatte Lærere.* Ved Indførelsen af den nye Ordning maatte bestemmes en saadan aarlig Gennemsnitspræmie, som kunde tænkes at dække Pensionerne for de fremtidigt ansatte, saafremt denne Præmie henlægges fra Ansættelsen i hele Tjenestetiden. Under Forudsætning af, at Ansættelserne i Fremtiden vil finde Sted gennemgaaende i de samme Aldre som hidtil, vilde jeg foreslaa, at denne Gennemsnitspræmie fastsættes til 11 pCt. af Gagerne (Grundløn og Alderstillæg).

III. *De nu ansatte Lærere.* Den samme aarlige Normalhenlæggelse paa 11 pCt., som skulde foretages for de fremtidigt ansatte, vilde det være rimeligt, efter Indførelsen af den nye Ordning, ogsaa at foretage for de Lærere, som nu er tjenstgørende. Men der maatte tillige for disse Lærere fastsættes en Extrahenlæggelse svarende til den Reserve, som skulde være opsparet siden deres Ansættelse. Størrelsen af denne Exstrahenlæggelse findes ved nedenstaaende Statusopgørelse:

Passiv.

Kapitaliseret Værdi af de mandlige Læreres eventuelle Egenpension	ca. 266,000 Kr.
Kapitaliseret Værdi af de mandlige Læreres eventuelle Enkepension og Børneunderstøttelser	- 144,000 —
Kapitaliseret Værdi af Lærerindernes eventuelle Egenpension	- 163,000 —
ialt...	ca. 573,000 Kr.

Aktiv.

Kapitaliseret Værdi af de fremtidige Normalhenlæggelser (11 pCt.) for de mandlige Lærere	ca. 222,000 Kr.
For Lærerinderne	- 97,000 —
Ialt...	ca. 319,000 Kr.

Passiverne overstiger Aktiverne med ca. 254,000 Kr., og dette Underskud skulde da dækkes ved Extrahenlæggelser.

Resultatet af Opgørelsen bliver da følgende:

For alle nu ansatte og fremtidigt ansatte Lærere skulde henlægges aarligt 11 pCt. af Grundløn og Alderstillæg. Heraf skulde $2^1/_2$ pCt. ydes af Læreren, $4^1/_4$ pCt. af Staten og $4^1/_4$ pCt. af Kommunerne, hvis Fordeling mellem Stat og Kommune skal være som hidtil.

Endvidere skulde der skaffes Dækning for det under I og II konstaterede Underskud paa henholdsvis 25,000 Kr. og 254,000 Kr., ialt 279,000 Kr. Det mindste Extratilskud, som Fonden i denne Anledning kunde have, hvis Underskuddet ikke skulde vokse, er Renten af de 279,000 Kr., altsaa ca. 12,000 Kr. aarligt. Hvis Forholdet skulde ordnes som hidtil, maatte Staten og de under Lagtinget sorterende Kasser altsaa fremtidigt yde aaarligt hver 6000 Kr. i Stedet for de hidtil ydede 2000 Kr. Saafremt Underskuddet skulde amortiseres i 20 Aar maatte der aarligt henlægges ca. 21,000 Kr., altsaa 10,500 Kr. af hver.

Det kunde tænkes, at Staten vilde give Tilsagn om til sin Tid at ville udrede Halvdelen af de efter den nye Ordning forfaldende Pensioner, efterhaanden som de bliver virksomme. I saa Tilfælde skulde de ovenfor anførte Henlæggelser til de eventuelle Pensioner for Statens Vedkommende bortfalde, og Halvdelen af Lærernes egne Bidrag skulde aarlig indbetales til Statskassen. De nuværende aktuelle Pensioner efter den gamle Ordning maatte dog stadigt i sin Helhed udbetales af Pensionsfonden, og Staten maatte da dække Halvdelen af det under I konstaterede Underskud paa 25,000 Kr.; dette kunde f. Eks. ske, ved at Staten gav et aarligt Tilskud paa 940 Kr. i 20 Aar.

Selvom man beholdt den gamle Pensionsordning, der kun omfattede Egenpension, og hvor den aarlige Normalhenlæggelse var 8 pCt., maatte man dog forhøje de aarlige Extratilskud, idet Status er forværret ved den stærke Stigning i de fremtidige Pensionsforpligtelser, som følger med de forhøjede Gager. En Statusopgørelse vilde vise et Underskud paa tilnærmelsesvis 220,000 Kr., og de aarlige Extratilskud maatte da i ethvert Fald forhøjes fra 4000 Kr. til 9400 Kr.

Ved ovenstaaende Beregning er der ikke taget Hensyn til Dyrtids- og Konjunkturtillæg. Henlæggelsen er beregnet i Forhold til Grundløn og Alderstillæg, og der er ikke regnet med noget Tillæg til selve Pensionerne.

Hvis Fonden i Fremtiden skal betale Tillæg til Grundpensionerne i et lignende Omfang, som svarer til Statens Regler i Øjeblikket, vil dette

betegne en stor Forøgelse af den ovenfor beregnede Pensionsbyrde, da disse Tillæg betyder forholdsvis meget, naar der er Tale om smaa Grundpensioner.

De yderligere Henlæggelser, man i den Anledning maatte foretage, kunde næppe sættes lavere end Halvdelen af de Henlæggelser, der ovenfor er beregnet af Hensyn til Grundpensionerne.

Den aarlige Normalhenlæggelse vilde da blive $16^1/_2$ pCt., i Stedet for 11 pCt. af Grundløn og Alderstillæg. Det under II beregnede Underskud vilde vokse fra 254,000 Kr. til 381,000 Kr., og føjes hertil det under I beregnede Underskud paa 25,000 Kr. (idet de nuværende aktuelle Pensioner forudsættes uforandrede), vilde Fondens samlede Underskud blive 406,000 Kr. Det til Underskuddet svarende aarlige Extratilskud vilde vokse fra 12,000 Kr. til 17,300 Kr., hvis Underskuddet kun skulde forrentes; Extratilskuddet vilde vokse fra 21,000 Kr. til 30,500 Kr., hvis Underskuddet skulde amortiseres i 20 Aar.

Imidlertid kan man jo ikke vide noget om Størrelsen af Dyrtids- og Konjunkturtillæg i saa lang en Fremtid, saa Henlæggelserne i den Anledning maatte betegnes som ganske skønsmæssige og foreløbige, og skulde eventuelt kunne ændres ved senere Statusopgørelser.

Den 7. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Johan Poulsen blev Sagen henvist til Udvalget i Sagen angaaende Nyordning af Færøernes Seminarium.

Den 28. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse fra Lærerraadet ved Thorshavns Kommuneskole vedrørende Folkeskolelærernes Enkeforsørgelse. — Denne Skrivelse er paategnet en Udtalelse fra Færø Amts Skoledirektion og bilagt med en Betænkning fra Beregneren i Statsanstalten for Livsforsikring.

Udvalget er enigt om, at det vilde være ønskeligt om man kunde imødekomme det fremkomne Andragende, men de Oplysninger som foreligger om de finansielle Krav, denne Sags Gennemførelse stiller, maa efter Udvalgets Mening medføre, at denne vanskelige Sag yderligere overvejes. — Man foreslaar derfor, at Sagen udsættes til næste Aar og man anmoder Skoledirektionen om at udarbejde et Forslag til Spørgsmaalets Ordning. —

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Skoledirektionen anmodes om at udarbejde et Forslag til Spørgsmaalets Ordning.

S. D. foretoges Sagens 2. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning og vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

28. Sygehus i Klaksvig.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Klaksvig Sygehus.

Den 8. August blev Sagen henvist til Budgetudvalget.

Den 24. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Bestyrelsen for Sygehuset i Klaksvig om Lagtingets Medvirkning til, at der maa blive opført et nyt Sygehus sammesteds i Stedet for det gamle Sygehus, der trænger til Afløsning, idet Bygningerne er gamle, uhensigtsmæssige og ikke kan afgive Plads til de Patienter, som det er nødvendigt at indlægge. Den tilstedeværende Bygning er opført for godt 30 Aar siden af Tømmer for Pengemidler, indsamlede som frivillige Bidrag.

Udvalget gør opmærksom paa, at Lagtinget nu gentagne Gange har beskæftiget sig med Spørgsmaalet Tilvejebringelse af bedre og rummeligere Lokaler for Klaksvig Sygehus. Fra alle Sider erkender man Nødvendigheden af, at der haves et Sygehus i Klaksvig, som kan benyttes af Beboerne i Norderøernes Lægedistrikt. Dette Distrikt omfatter samtlige Bygder i Norderøernes Syssel og Østsiden af Østerø fra Gjov til Sydregøte.

Udvalget maa give Bestyrelsen for Sygehuset Ret i, at de Bygninger, der her er Tale om, trænger til Afløsning og Udvidelse, og Udvalget kan foruden sit eget og Befolkningens Skøn støtte sig til saa gode Mænd som Formanden i Sundhedsstyrelsen Dr. Tryde og Professor Faber, Konsulent i Hygiejne, Dr. Fridericia, der i Sommeren 1919 aflagde Færøerne et Besøg og under dette særlig undersøgte Sygehusforholdene. Disse udmærkede Mænd har sikkert indsendt Beretning til Justitsministeriet herom. Deres Skøn over Forholdene gav Anledning til Udtalelser i Folketinget, idet bl. a. daværende Justitsminister Zahle udtalte sig om Muligheden for Tilvejebringelse af nye Lokaler ved Hjælp af Statstilskud, og Herr Zahles Udtalelser i saa Henseende var meget velvillige.

Siden de omhandlede Lægeautoriteter var heroppe, har der været Bestræbelser i Gang for at faa Sygehuset ombygget, og de Udtalelser, som er fremkomne, har skabt Forventninger, som nu forhaabentlig kan opfyldes.

Med Sygehusstyrelsens Andragende er der fremsendt Planer og Overslag over en ny Bygning til Sygehuset. Disse Planer, som er udarbejdede af Arkitekt Steingrim Winther, har været forelagt Sundhedsstyrelsen, som i en Erklæring af 8. August d. A. godkender Planen med nogle Ændringer. Ved Skrivelse af 15. ds. udtaler Arkitekten, at naar de af Sundhedsstyrelsen ønskede Ændringer foretages, vil Overslaget, som androg godt og vel 83,000 Kr., være at forhøje med 1900 Kr. Samtlige Ændringer kan let lade sig udføre.

Udvalget finder intet imod Planerne at indvende, men maa henholde sig til Sundhedsstyrelsens Udtalelse. Det projekterede Sygehus skal ved al-

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 70.

mindelig Belægning kunne afgive Plads til 16 Patienter. Bygningen kan ikke siges at være for stor. Sygehusstyrelsen andrager om en Bevilling af Statskassen af $^{7}/_{10}$ af Byggeudgifterne. Naar disse afrundes til 90,000 Kr., vil Statens Udgifter andrage 63,000 Kr. Lagtinget andrages om $^{2}/_{10}$ af Udgifterne, der under samme Forudsætning udgør 18,000 Kr. Den ene Tiendedel eller Resten af Byggesummen skulde saa de interesserede Sogne udrede. Det vil være det naturligste, at Kommunen ved den valgte Bestyrelse er Bygherre.

Udvalget maa under Henvisning til hvad der er anført om Nødvendigheden af Opførelsen af et nyt Sygehus i Klaksvig tilraade Tinget

at indgaa til Regeringen med Andragende om et Statstilskud af den forannævnte Størrelse og

at Lagtinget bevilger af de under dettes Bestyrelse sorterende Kasser $^{2}/_{10}$ eller 18,000 Kr. paa Betingelse af, at Kommunerne i Norderøernes Lægedistrikt opfører Huset og udreder $^{1}/_{10}$ af Udgifterne, eventuelt Overskridelserne.

Norderøernes Lægedistrikt har en Befolkning af ca. 5200.

Forslag.

1. Lagtinget andrager hos Regeringen om, at der af Statskassen udredes $^{7}/_{10}$ af Omkostningerne ved Opførelsen af et nyt Sygehus i Klaksvig efter hoslagte, af Herr Steingrim Winther udarbejdede Plan og højst 63,000 Kr.
2. Lagtinget bevilger af de under dets Bestyrelse staaende Kasser $^{2}/_{10}$ af Omkostningerne ved Opførelsen af det under Punkt 1 omhandlede Sygehus, dog højst 18,000 Kr., paa Betingelse af, at Staten udreder $^{7}/_{10}$ og de interesserede Kommuner $^{1}/_{10}$, eventuelt betaler Overskridelserne.

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 28. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 19 Stemmer mod 0. (*Fraværende:* Joen Poulsen, Patursson, Johan Poulsen, Effersøe.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

29. Sygehus i Tveraa.[1]

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Tveraa Sygehus.

Den 31. Juli foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Mitens blev det vedtaget at henvise Sagen til Budgetudvalget.

Den 15. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Der indkom i Fjor et Andragende til Tinget om ekstraordinært Tilskud til Sygehuset i Anledning af forskellige nødvendige Reparationer, som Sygehuset ikke havde Midler til at lade udføre. Som Følge af, at der manglede nærmere Oplysning om Bekosteligheden m. m. af de nødvendige Foranstaltninger, blev Sagen udsat til i Aar, og de ønskede Oplysninger foreligger nu.

Bestyrelsen for Sygehuset oplyser, at en udført, men ikke betalt,

Istandsættelse af Kloakledningen har kostet.....	577 Kr. 70 Ø.
Andre nødvendige Istandsættelsesarbejder ifølge et foreliggende Overslag.....	1240 - 00 -
Tilsammen...	1817 Kr. 70 Ø.

Udvalget finder, at man efter Omstændighederne bør støtte Sygehuset med et ekstraordinært Tilskud, som man mener passende kan sættes til 1000 Kroner. Af dette Beløb skal 500 Kr. kunne udbetales straks mod Bestyrelsens Kvittering, medens Resten udbetales, naar de i Overslaget omhandlede Arbejder er udførte.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges der Sygehuset i Tveraa et ekstraordinært Tilskud paa 1000 Kr. som Hjælp til Bestridelse af Udgifter ved Reparation af Sygehusets Kloakledning, som er udført, og af forskellige Reparationsarbejder, som det er nødvendigt at udføre, jfr. Overslag fra J. P. Hansen. Af Beløbet udbetales 500 Kr. straks, medens Resten mod Bestyrelsens Kvittering udbetales, naar de i Overslaget omhandlede Arbejder er udførte.

---

[1] Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 70.

Den 18. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 21. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

30. Epidemi- og Karantænehus ved Dronning Alexandrines Hospital.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Inspektionen for Dronning Alexandrines Hospital angaaende Opførelse af en Epidemiafdeling ved Hospitalet.

Den 13. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af A. Samuelsen blev det vedtaget at henvise den til Budgetudvalget.

Den 21. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse fra Inspektionen for Dronning Alexandrines Hospital af 14. August d. A., hvori indberettes, at Lejemaalet for den Bygning, som Hospitalet i flere Aar har lejet fra Thorshavns Kommune og benyttet til Epidemiafdeling, udløber 1. Oktober førstkommende og ikke kan fornyes, da Kommunen selv skal bruge Bygningen. Inspektionen oplyser, at den midlertidigt har lejet den til det gamle Hospital hørende Cellebygning; men denne Bygning formenes ikke at egne sig til Epidemiafdeling udover det rent midlertidige. Inspektionen mener, det er udelukket, at man kan faa en Bygning, som egner sig til Epidemihus, og at den eneste Udvej derfor synes at være at opføre en særlig Bygning ved Siden af Hospitalet. —

Ved Bygmester Tórgarð er der derefter tilvejebragt en Tegning med Overslag, som vedlægges Sagen. Sundhedsstyrelsen har godkendt Planen med nogle Ændringer, og med disse Ændringer beregnes Byggeudgifterne til 53,000 Kr.

Udvalget mener, at en Bygning som den omhandlede maa kunne opføres for højst 50,000 Kr. I øvrigt mener Udvalget, at det er nødvendigt

---

[1]) Udelades her.

at faa den omhandlede Bygning opført under Hensyn til, at det nu brugte Lokale maa fraflyttes. — Den midlertidigt indrettede Epidemiafdeling i det gamle Hospitals Cellebygning anser Udvalget for saa lidet fyldestgørende, at man snarest maa afløse den med en forsvarligere Bygning. De gamle Hospitalsbygninger vilde bedre egne sig til Formaalet; men disse har Inspektionen — beklageligvis med Justitsministeriets Billigelse — solgt til en Privatmand, og de bruges af denne. Hospitalet har derfor maattet lade sig nøje med hos denne Privatmand at leje Cellebygningen.

Man har i den senere Tid anvendt saa store Beløb til Byggeforetagender, og man ansøger ogsaa i Aar om Tilskud fra Stat og Amtskommune om et ganske nødvendigt Tilskud til Opførelse af et Sygehus i Klaksvig. Dette medfører, at man har stor Betænkelighed ved at andrage om Statstilskud til denne Sag og at foreslaa Bevilling fra Økonomisk Fond eller andre af Lagtingets Kasser. Men man staar nu her overfor den bydende Nødvendighed.

Udvalget maa derfor tilraade, *at* der opføres en Bygning i Overensstemmelse med den godkendte Tegning; *at* der ansøges om en Bevilling fra Statskassen paa $^{7}/_{10}$ af de kalkulerede Omkostninger; *at* der bevilges $^{3}/_{10}$ fra de under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasser, og endelig *at* der nedsættes et Byggeudvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Hospitalsinspektionen at danne Byggeudvalg for Epidemihuset. Bygmester Tórgarðs Tegning vil være at berigtige i Overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens Ønsker, forinden Sagen forelægges Ministeriet.

Forslag.

1. Lagtinget andrager om, at der af Statskassen bevilges $^{7}/_{10}$ af Omkostningerne ved Opførelse af et Epidemihus ved Hospitalet i Thorshavn. Bygningen opføres efter Bygmester Tórgarðs Tegning saaledes som denne er ændret af Sundhedsstyrelsen.
2. Af de under Lagtingets Bestyrelse sorterende Kasser bevilges der $^{3}/_{10}$ af Omkostningerne ved det under Punkt 1 omtaldte Byggeforetagende.
3. Der vælges et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Hospitalsinspektionen som Byggeudvalg at foretage det videre fornødne med Hensyn til Bygningens Opførelse, herunder Bortliciteering af Arbejdet.

Den 24. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 26. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Den 26. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

31. Tuberkuloseafdeling ved Dronning Alexandrines Hospital.

Den 23. September fremlagdes en Skrivelse [1]) fra „Føroya felag móti tuberklasjúku" om Lagtingets Anbefaling til Tanken om Opførelse af en Tuberkuloseafdeling ved Dronning Alexandrines Hospital.

S. D. fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Undertegnede Udvalg har faaet forelagt et Andragende fra Bestyrelsen for „Føroya felag móti tuberklasjúku", hvori samme ønsker Lagtingets Anbefaling til Tanken om Opførelse af en Tuberkuloseafdeling ved „Dronning Alexandrines Hospital", som kan have fælles Økonomi med Hospitalet og som kan statsanerkendes i Henhold til kgl. Anordning af 30. September 1924. —

Bestyrelsen oplyser, at den har tilvejebragt Tegning og Overslag til en saadan Bygning, som der her er Tale om, og at Sundhedsstyrelsen med visse Ændringer har godkendt Planen. Overslaget lyder paa c. 30,000 Kr. og Bestyrelsen raader over mindst 15,000 Kr. Halvdelen af Omkostningerne skal ifølge nævnte Anordning bevilges paa Finansloven.

Grundstykket mener man uden Vederlag at kunne faa ved Hospitalet.

Hospitalsinspektionen stiller sig velvillig overfor Tanken.

Den omhandlede Foranstaltning vil ikke medføre Udgifter for Lagtingets Kasser. Da Sanatoriet trænger til Aflastning for sine Hospitalspatienter, hvorved der bliver Plads til flere Sanatoriepatienter og da Udvalget ved, at der paa Grund af Pladsmangel stadig gaar en Del Patienter og venter paa Sanatorieindlæggelse, mener man at kunne foreslaa, at Lagtinget giver Sagen sin bedste Anbefaling. —

Forslag.

Der svares „Føroya felag móti tuberklasjúku":

Lagtinget kan paa det bedste anbefale, at der opføres en Tuberkuloseafdeling ved „Dronning Alexandrines Hospital" i Overensstemmelse med Foreningens Skrivelse af 22. September d. A.

Den 24. September foretoges Sagens Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

---

[1]) Udelades her.

32. Syn af Dronning Alexandrines Hospital.[1]

Den 12. August fremlagdes en Skrivelse[2]) fra det tidligere Udvalg i Anledning af Hospitalets Opførelse angaaende Syn af Hospitalet.

Den 13. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af A. Samuelsen blev Sagen henvist til Budgetudvalget.

Den 21. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Budgetudvalget er henvist „Hospitalssagen" saaledes som den nu foreligger, efter at Hospitalsbygningerne er opførte.

Lagtinget har i sidste ordinære Samling vedtaget at anmode Hospitalets Byggeudvalg om at foranstalte en lovformelig Synsforretning over de nye Bygninger; men Udvalget har ikke efterkommet Lagtingets Vedtagelse. Byggeudvalget har modsat sig Lagtingets Anmodning med den Motivering, at den omhandlede Foranstaltning maa opfattes som sigtende til at kontrollere Byggeudvalgets Arbejde, og Tinget maa derfor selv iværksætte Synsforretningen. Af Hensyn til Entreprenørerne vilde det have været naturligt, at Synet var foretaget sidste Efteraar, naar det ikke foretoges straks efter Arbejdets Afslutning og forinden Bygningerne toges i Brug. Byggeudvalget har imidlertid som anført ikke ønsket at efterkomme Lagtingets Beslutning, og da Amtmanden, som paa Lagtingets Vegne, naar dette ikke er samlet, ellers skulde have foranstaltet Synsforretningen, er Medlem af Byggeudvalget, har Sagen om Synsforretningen over de nævnte Bygninger ikke kunnet fremmes før Lagtingets Sammenfræden.

Nærværende Udvalg finder, saaledes som Sagen nu er kommet til at foreligge ved Byggeudvalgets paafaldende Optræden, ikke mindre Anledning til at sørge for, at Synsforretningen bliver afholdt, for at det kan fastslaas, at Arbejdet er forsvarlig udført, og at de betydelige Summer, som fra forskellig Side er ofrede paa Hospitalsbygningerne, er vel anvendte. —

Synet skal afholdes over Bygningerne udvendig og indvendig. Det skal omfatte Murerarbejdet, Tømrerarbejdet, Snedkerarbejdet, Malerarbejdet og de forskellige Installationer (Varme- og Lysanlæg samt Badeanlæg). Synsmændene have at udtale sig om Forsvarligheden af det udførte Arbejde. Omkostningerne afholdes af Amtsrepartitionsfonden. Kvalificerede Synsmænd vil Dommeren uden Vanskelighed kunne finde i Thorshavn eller dens Nærhed.

Forslag.

Dommeren i Færøernes Retskreds anmodes om at udmelde kyndige og uvildige Mænd til at foretage Synsforretning over de Bygninger, som er opførte til Dronning Alexandrines Hospital, udvendig og indvendig i Overensstemmelse med foranstaaende Udvalgsbetænkning, som vil være at tilstille Dommeren.

---

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 67.
[2]) Udelades her.

Den 3. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 7. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

---

33. Beretning fra Sanatoriets Driftsudvalg.

Den 4. August fremlagdes Beretning fra Sanatorieudvalget.

Den 6. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af Johs. Joensen blev det vedtaget at henvise Sagen til Udvalget i Sag angaaende Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Udbredelse paa Færøerne.

Den 9. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist Sag Nr. 111 (Beretning fra Sanatoriets Driftsudvalg).

Udvalget har gennemgaaet Beretningen og finder ingen Anledning til at fremkomme med nogle Bemærkninger.

Udvalget foretog sammen med Amtmanden og Amtslægen den 29. August en Besigtigelse af Sanatoriets Lokaler, for at efterse eventuelle Mangler, der maatte tiltrænge Udbedring.

Man fandt Anledning til at notere:

at samtlige Vinduer udvendig bør males, enkelte tigeledes indvendig;
at Kaminen i Spisestuen og Gulvet ved denne eftersES og udbedres;
at Istandsættelse af et Par Støtter i den vestligste Liggehal er paakrævet nødvendig;
at Gasværksbygningens nordøstlige Hjørne forneden, samt Portstolper og nogle Tremmer af Hegnet imellem denne og Hovedbygningen, desuden Stolper og Gelænder ved Hovedindgangen er angrebne af Raaddenskab, maa repareres;
at der tiltrænges en støbt Rende fra Hovedtrappen i vestlig Retning til nærmeste Nedløbsbrønd, for at hindre Vand, der samler sig langs Bygningen, i at trænge ind i Kælderlokalerne;
at Tagpappet paa den øst for Sanatoriet fastbyggede Liggehal sandsynligvis maa fornyes helt; det er ret tvivlsomt, om det betaler sig at reparere dette;

at de Sygestuer, der ikke er pappede og malede, samt nogle Døre, bør males; desuden vilde det være meget ønskeligt, om Spisestuen samtidig kunde blive pappet og malet.

Det er oplyst for Udvalget, at Frk. Flagstad har været meget syg og næppe kan blive fuldtud arbejdsdygtig igen; desuden er der fremført, at man maaske hellere, end at afskedige hende med Pension, burde lade hende blive boende paa Sanatoriet og udføre det Arbejde, hun var i Stand til, imod at erholde den Løn, hun hidtil har oppebaaret; der var indenfor Udvalget Enighed om, at dette vilde være den mest passende og tillige den heldigste Løsning af dette Forhold.

I saa Tilfælde maatte man fremtidig fast ansætte en fuldt uddannet Sygeplejerske. Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal beholde den midlertidig ansatte Sygeplejerske eller opslaa Pladsen som ledig, maa det antages, at det staaende Udvalg, der vil blive nedsat, kommer til at træffe Afgørelse i.

Sanatoriets udækkede Underskud for $^{9}/_{4}$ Regnskabsaar 1. Oktober 1923 til 31. December 1924, 3038 Kr. 89 Øre samt for Regnskabsaaret 1925 anslaaet til ca. 12,000 Kr., ialt ca. 15,000 Kr., maa man formene det rigtigst at foreslaa foreløbig dækket af Amtsrepartitionsfonden.

Skrivelse fra Økonoma Frk. Berg om at erholde sin Løn forhøjet. Frk. Bergs Løn, der endnu staar i 70 Kr. pr. Maaned, maa anses for at være utilfredsstillende og tiltrænger Regulering, særlig nu da den midlertidig ansatte Sygeplejerske oppebærer en maanedlig Løn af 125 Kr. Afgørelsen heri maa formentlig træffes af det Udvalg, der kommer til at forestaa Driften imellem Lagtingssamlingerne.

Istandsættelsen af Gasværket kostede 874 Kr.; til Gasolin, Benzin m. m. er der i Tidsrummet 29. November 1924 til 25. Juli 1925 brugt 1514 Kr. 68 Øre, hvilket maa antages at være lovlig meget.

I Henhold til foranstaaende skal Udvalget tillade sig at anbefale følgende Forslag til Lagtingets Vedtagelse:

Forslag.

1. Der vælges et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Amtslægen at forestaa Ledelsen af Sanatoriet.
2. Driftsudvalget bemyndiges til at lade foretage de nødvendige Reparationer samt at lade Vinduerne male udvendig og til Dels indvendig.
3. Driftsudvalget bemyndiges til at ansætte en Sygeplejerske ved Sanatoriet samt at regulere Økonoma Frk. Bergs Løn.
4. a. Lagtinget anmoder Amtet om at udvirke, at Restbeløbet af Bevilling paa Tillægsbevillingsloven 1920—21 1013 Kr. 25 Øre maa kunne stilles til Disposition til delvis Afholdelse af Udgifterne til Papning og Maling af Sygestuer m. m. paa Sanatoriet.
   b. Af Amtsrepartitionsfonden bevilges 1013 Kr. 25 Øre til Afbenyttelse i samme Øjemed.
5. Af Amtsrepartitionsfonden bevilges indtil 15,000 Kr. til Dækning af Sanatoriets Driftsunderskud for Tiden fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1925.
6. Det staaende Udvalg bemyndiges til at genoptage Forhandlingerne med Thorshavns Byraad om Installering af elektrisk Lys i Sanatoriebygningen og om muligt opnaa Rabat ved Betaling af Forbrug.

Den 11. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 14. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag Punkt 1—6 sattes samlet under Afstemning og vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

---

34. Kirker i Glibre, Thorsvig, Selletræ og Skuø samt indvendig Maling af Skopen Kirke.

Der fremlagdes følgende Andragender om Tilskud:

1) Til Kirke i Glibre.
2) - — - Thorsvig.
3) - — - Selletræ.
4) - — - Skuø.
5) - indvendig Maling af Skopen Kirke.

Samtlige Sager blev henvist til Kirkeudvalget.

Den 24. September fremlagdes saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Tingið hevur í ár fingið umsókn frá eftirnevndu støðum um at veita pening úr kirkjufondini:

1) til kirkju á Glivrum,
2) - kirkju í Tórsvík,
3) - kirkju á Selatræ,
4) - kirkju í Skúoy og
5) - til at mála kirkjuna innan í Skopum.

Við tað at peningastandurin í kirkjufondini ikki er góður og tess vegna ikki er møguligt at veita pening úr honum, skulu her fyrst vera søgd nøkur orð í felag um allar sakirnar, áður enn hvør einsæris verður til umrøðu. Eins og tinginum kunnugt hevur nú í mong ár verið umsóknir á tingi um studning til kirkjur sum til dømis til kirkju í Vági (sí Løgtingstíðindi 1924, síða 100); umframt hella hevur tingið givið ájáttan til studningar, tá

ráð eru til tess, t. d. til kirkju norður við Gjógv (sí Lagtingstíðindi 1909, 1912, 1921 og 1922).

Sum nú er statt kann nevndin ikki ráða lagtinginum til at lova at veita pening til nýggjar kirkjur, tí kirkjufondin eigir ongan pening, men tvørtur ímótl skyldaði við útgangin av 1924 kr. 56.044,80. Væl fær fondin sínar gomlu inntøkur, og umfrant tær væl av tí, sum kemur inn við tí nýggi tollóglul; men hetta er ikki meira enn til gott og væl at halda kirkjurnar í standi við. Tað er ein vegur eftir enn at ganga, og tað er eftir galdandi lóg at áseta skatt á kirkjufólkið. — Nevndin vil ikki ráða til at fara henda vegin. Víða hvar verður klagað um høgar skattir, og skal nú eisini áleggjast nýur skattur til at byggja kirkjur við, so vil tað umfrant at vera ein skattabyrða eisini kanska koma til at verða til fortreð fyri føroyskt kirkjulív. Sum nú er hevur eingin sókn álagt skatt fyri at røkja sína kirkju. Nevndin má tilráða tinginum til ikki at lata pening til nakra av áðurnevndu umsóknum, tó tær eru neyðturviligar og tørvandi.

a. Kirkja á Glivrum.

Umsóknin er dagsett 30. juli í ár. Í fjør var henda sak eisini til viðgerðar (sí Lagtingstíðindi síða 73). Tað er rættuliga væl av peningi innkomið bæði við at fólk hevur latið beinleiðis og við ein bazar. Í sparikassanum standa kr. 12.167,63, og teknað av fólki men ikki enn rinda kr. 4500, so teir meina at hava í minsta lagi kr. 16.667,63 umfrant nakað av pliktarbeiði, sum teir vænta at fáa. Tekning og áætlan er gjørd av H. C. W.-Tórgarð, Tórshavn. Ætlanin er at byggja av beton og inni á tí nya kirkjugarðinum á Glivrum. Innan skal bróstast. Støddin skal vera 28 × 14 alin, og arbeiðið skal byrja í heyst.

Nevndin má ásanna, at her er gjørt eitt munagott arbeiði og vil tilráða at arbeiðið verður byrjað, men kann tíverri ikki lova beinleiðis studning. Men verður so, at kirkjan verður liðug, so er tað ikki meiri enn sum beint, at hon verður hildin viðlíka eins og aðrar kirkjur her á landi. At trongd er til hesa kirkju í tí fólkarika Nes sókn er øllum kunnugt.

Uppskot.

1. Vegna ringan peningastand í kirkjufondini kann tingið ikki veita studning til nýggja kirkju á Glivrum.
2. Tingið vil — tá kirkja er bygd á Glivrum — halda hana í standi eins og aðrar kirkjur í Føroyum.

b. Kirkja á Selatræ.

Umsókn er send frá formanninum í „Kirkesagsudvalget" Hr. Andreas Weihe, Selletræ, um at veita pening til eina kirkju á Selatræ. Hon er ætlað at kosta um 20,000 kr. Fólk í sóknini hevur skrivað seg fyri at lata 5300 kr.

Kirkjan er ætlað at vera fyri bygdirnar Selatræ og Morskranes. Fólkatalið er sagt at vera í ár 131.

Vegna áðurnevnda peningastand vil nevndin ráða til at svarað verður:

Tingið kann ikki í ár veita pening til eina nya kirkju á Selatræ.

c. Kirkja í Tórsvík.

Sakin um nýa kirkju í Tórsvík var fyri á tingi í fjør (sí Lagtingstíðindi 1924, blaðsíða 73). Sakin er afturkomin í ár við teimum upplýsingum, sum ynsktir vóru í fjør. Í ár eru send til tingið: 1) tekning av kirkjuni, 2) áætlan, 3) „Beskrivelse af Arbejderne ved Opførelse af en Kirke i Thorsvig", 4) bræv frá G. Danberg, sum sigur, at Tórsvíkingar hava teknað seg fyri at lata c. 1000 kr., hvarav nakað er rindað, og at teir vilja fáa sand og smágrót til kirkjuna fyri einki.

Tíverri má nevndin fráráða tinginum at lata pening, og mælur til at samtykkja soljóðandi

Uppskot.

Tingið sær seg ikki fært fyri í ár at lata pening til eina nýa kirkju í Tórsvík.

d. Kirkja í Skúoy.

Umsókn er komin frá „Skuø Menighedsraad" um at lata studning til eina nýggja kirkju har. Í umsóknini er sagt, *at* tann gamla kirkjan er so rotin at tað loysir sær ikki at væla um hana; *at* fólk har á oyinni vil lata 50 tunnur av cementi og hartil sand og smágrót og fáa alt á byggjustaðið, og *at* Skúoyingar villa lata grund og grava hana lidna og lossa alt tilfar fyri einki. Kirkjan er ætlað at vera av beton.

Eingin tekning og eingin áætlan er send.

Við tað at hetta er fyrsta ár henda sak er til viðgerðar og „Menighedsraadet" í einum brævi til „Kirkeinspektionen" sigur frá, at allar umvalingar eru gjørdar og at einki er finnast at, so meinar nevndin, at henda sak kann stedga fyri fyrst. Tó kann tað vera tinginum hent, um „Kirkeinspektionen" fær gjøllari greiðu á, hvussu standurin er.

Uppskot.

Tingið kann ikki í ár lata pening til eina nýa kirkju í Skúoy.

e. Máling av Skopunarkirkju.

„Menighedsraadet" í Skopum hevur umsókn inni á tingi um at fáa kirkjuna málaða innan, áður enn tað skal halda hana viðlíka. Arbeiði og tilfar er ætlað at kosta um 800 kr.

Nevndin kann ikki ráða til at lata henda pening, bæði av tí, at eingin peningur er, og av teirri orsøk, at fleiri „meinigheitsráð" við líka góðum grundum kunnu koma og biðja um líknandi og annað, áður enn tey vilja áleggja sær ábyrgd um viðlíkahald.

Nevndin loyvir sær at framseta soljóðandi uppskot til samtyktar:

Tingið er fyri fyrst ikki sinnað til at lata pening til at mála kirkjur innan við.

Den 26. September foretoges Sagernes 2. Behandling.

a. Kirke paa Glibre. Udvalgets Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

b. Kirke i Selletræ. Udvalgets Forslag vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

c. Kirke i Thorsvig. Udvalgets Forslog vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

d. Kirke i Skuø. Udvalgets Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

e. Kirke i Skopen. Udvalgets Forslag vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

---

35. Kirke- og Skolesyn.

Den 1. August fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Færøernes Provsti, hvormed fremsendtes Udskrift af Protokol over Kirke- og Skolesyn.

Den 3. August blev Sagen henvist til Kirkeudvalget.

Den 28. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist *a.* Udskrift af Protokol over Kirkesyn paa Færøerne i Henhold til § 10 i Lov for Færøerne om Kirkernes Styrelse m. v. af 29. Marts 1924, og Udvalget tilraader Lagtinget at anmode Kirkeinspektionen om at foranledige, at de forefundne Mangler bliver afhjulpne, uden at man dog finder det nødvendigt at stille noget Forslag til Vedtagelse herom; *b.* Udskrift af Protokol over Skolesyn paa Færøerne med Bemærkning, at Provstiet henleder Lagtingets Opmærksomhed paa Forholdene ved Skolerne paa Ejde, i Vestmanhavn og Leynum. — Angaaende det under a anførte finder Udvalget ikke Anledning til at bemærke noget, idet man gaar ud fra, at Kirkeinspektionen vil foranledige de forefundne Mangler afhjulpne; derimod vil Udvalget angaaende de under b nævnte bemærke følgende:

1. Ejde Skole:

Synsforretningen over Ejde Skole den 11. Juli d. A. udviser, at alle de væsentlige Mangler fra Synet den 2. Juni 1919 og fra Synet den 10. Juni 1922 endnu henstaar uafhjulpne. Desuden anføres, at

---

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 67.

Skolebordene i den ene Skolestue er aldeles ubrugelige og upraktiske og maa kasseres og nye Borde anskaffes.

Angaaende den nyopførte Lærerbolig udtaler Synet, at Arbejdet ikke er færdigt, idet Ydermurene ikke er spækkede og pudsede, Vinduerne ikke malede udvendig, det udvendige Træværk heller ikke malet, og Tagbeklædningen ikke smurt. Endvidere mangler der ved Boligen en Møddiug og et Nødtørftshus.

Udvalget tilraader, at Lagtinget giver Forstanderskabet Paalæg om at sørge for, at de manglende Arbejder fuldføres.

2. Vestmavn Skole.

Af ældre Mangler henstaar uafhjulpne, at Tagrenderne ikke er udbedrede, og at Bygningernes Ydermure ikke er smurte med Cementvand.

Endvidere udtaler Synet, at Vinduer tildels er angrebne af Raaddenskab og maa efterses; at Skolebordene i den ene Skolestue maa kasseres og erstattes med nye, ligesom Bordene i den anden Skolestue maa repareres, og Gulvene i Skolestuerne fernisceres; at Kamin og Kakkelovn maa udbedres; at i Lofter og Vægge i begge Skolestuerne maa Sømhovederne dykkes og kittes, hvorhos begge Skolestuerne maa males; og at Kjælden maa udbedres.

Endvidere nævner Synet følgende Mangler ved Skolen: Der mangler Vandledning til Skolen; der er intet Afløb fra Skolen og Beboelseslejligheden; der findes slettingen Legeplads til Børnene; Retiradebygningen henstaar i daarlig Tilstand; Retiraderummene er for faa, og navnlig mangler der et Pissoir for Drengene. Endelig anføres som uheldigt, at der findes Møddinger i umiddelbar Nærheden af Skolen. — Overslagssummen til de fornævnte Mangler er anslaaet til 1050 Kr.

Udvalget maa formene, at det er uheldigt, at en Skole paa en af Landets store Handelspladser henstaar i en saa slet Forfatning, og tillader sig at henstille til Lagtinget, at dette anmoder Forstanderskabet om snarest muligt at afhjælpe de i Synet ved Vestmanhavn Skole den 14. Juli d. A. forefundne Mangler.

3. Leynum Skole.

De ved Synet den 23. Juli 1919 under Punkt 1 og 2 b udsatte Mangler henstaar uafhjulpne. Ligeledes henstaar alle de ved sidste Syn den 25. Juli 1922 udsatte Mangler uafhjulpne. Som nye Mangler anføres, at Tagrenden maa udbedres, og at alle Vinduerne trænger til grundigt Eftersyn og Udbedring.

Udvalget tilraader Lagtinget at paaminde Forstanderskabet om, at samtlige Mangler snarest muligt bliver afhjulpne.

4. Endvidere foreligger der Synsforretning om følgende Skoler, nemlig i Kvalvig, Tjørnevig, Haldersvig, Kvivig og Kollefjord.

Der henstaar ved nævnte Skoler ingen væsentlige uafhjulpne Mangler; dog finder Udvalget det rigtigst at henstille til Lagtinget, at dette paaminder de respektive Forstanderskaber om, at de af Synet forefundne Mangler afhjælpes.

Forslag.

1. Det paalægges Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune at afhjælpe de Mangler ved Ejde Skole, som findes anførte ved Skolesynet den 11. Juli d. A.

2. Det paalægges Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune at afhjælpe de ved Vestmanhavn Skole ved Skolesynet af 14. Juli d. A. forefundne Mangler.
3. Det paalægges Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune at afhjælpe de ved Leynum og Kvivig Skoler ved Skolesyn den 15. Juli d. A. forefundne Mangler.
4. Det paalægges Forstanderskaberne for Kvalvig Sogns Kommune, Haldersvig Sogns Kommune og Kollefjord Sogns Kommune at afhjælpe de ved Skolesyn henholdsvis 10. Juli, 11. Juli og 16. Juli d. A. forefundne Mangler.

S. D. foretoges Sagens 2. Behandling.
Udvalgets Forslag Punkt 1—4 vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

---

36. Veje, Broer og Landingssteder.

Den 23. September fremlagdes der i Sagerne **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 27).

Den 24. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
For samtlige Sagers Vedkommende blev Overgang til 3. Behandling betragtet som vedtaget uden Afstemning.

Den 28. September foretoges Sagernes 3. Behandling.

Veje:

52 a.	Udvalgets	Forsl.	sattes	under	Afstemning	og	vedt.	med	17	St.	mod	0.
52 d.	—	—	—	—	—	—	—	—	17	-	—	0.
52 c.	—	—	—	—	—	—	—	—	15	-	—	0.
52 b.	—	—	—	—	—	—	—	—	16	-	—	0.

Broer:

87.	Udvalgets	Forsl.	sattes	under	Afstemning	og	vedt.	med	16	St.	mod	0.
50 c.	—	—	—	—	—	—	—	—	17	-	—	0.
39.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
50 b.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
50 a.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.

	Landingssteder:											
51 a.	Udvalgets	Forsl.	sattes	under	Afstemning	og	vedt.	med	18	St.	mod	0.
85 a.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 e.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 d.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
135.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 f.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 g.	—	—	—	—	—	—	—	—	16	-	—	0.
51 h og k.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 c.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 b.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.
51 j.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	-	—	0.

---

37. Vejanlæg i Gøte og Skaalevig.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes Andragender [1]) fra Forstanderskaberne for Gøte Sogns Kommune og Sandø Præstegælds Kommune om Tilskud til Vejanlæg.

Den 24. September fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Udvalget er henvist Andragender fra Forstanderskaberne for Gøte Sogns Kommune og Sandø Præstegælds Kommune om Tilskud til Vejanlæg i Forbindelse med de med Statstilskud allerede anlagte Køreveje.

Udvalget skal angaaende disse Sager bemærke følgende:

Sag Nr. 51 i—1925: Vejanlæg m. m. i Gøte.

Forstanderskabet gør opmærksom paa, at Borgere i Sydregøte og Nordregøte ikke kan høste den fulde Gavn af Kørevejen, fordi den ikke gaar helt til disse Bygder, men tæt forbi dem. Forstanderskabet mener, at Vejen for at gøre Fyldest burde staa i direkte Forbindelse med Bygdernes Landingssteder; men dette gør den ikke. For at afhjælpe denne store Mangel ansøger Forstanderskabet om Tilskud til Anlæggelse af en Vejstrækning, som vises paa hoslagte Kort over Gøte, og som nærmere beskrives i hoslagte Overslag, udarbejdet af Amtsingeniør Jacobsen. Den Vejarm, som skal sætte Nordregøte i Forbindelse med Kørevejen, er anslaact til at koste 5500

---

[1]) Udelades her.

Kr. Et tilsvarende Beløb er beregnet for Vejarmen fra Sydregøte til Kørevejen. Til Vejen drejer det sig altsaa om en Sum paa 11,000 Kr.

Forstanderskabet andrager endvidere om Tilskud til et Vejstykke fra Kørevejen til Husene i Gøtegjov. Da dette Vejstykke kan udføres for 850 Kr., mener Udvalget, at det bør forbigaas her, idet Gøte Sogn og Amtskommunen vil kunne udføre dette lidet bekostelige Anlæg uden Støtte fra Staten.

Derimod mener Udvalget, at man bør henvende sig til Regeringen med Andragende om Støtte til den ansøgte Forbedring af Landingsstedet i Sydregøte, som i Overslaget er beregnet til at koste 8000 Kr. Denne Sum er saa stor, at Kommunen — selv med den sædvanlige Støtte fra Amtskommunen — vil have Vanskelighed for at faa den nødvendige Forbedring af Landingsstedet udført. Den projekterede Forbedring af Landingsstedet er meget nødvendig. Fiskerne i Sydregøte er meget dygtige og energiske og driver et betydeligt Baadfiskeri, selv under de nuværende ugunstige Forhold. En Havn vil man ikke kunne bygge dem, fordi det vilde være altfor vanskeligt og kostbart. Den foreslaaede Bro m. m. vilde være af største Betydning, og man nærer det Haab, at Bevillingsmyndighederne vil støtte Anlægget samtidig med, at man støtter den ansøgte Supplering af Kørevejen. Forstanderskabet for Gøte har mundtlig meddelt Udvalget, at man, dengang den af Staten udsendte Ingeniør projekterede Kørevejen Solmunde—Fuglefjord, ønskede projekteret Vejarm saavel til Sydregøte som Nordregøte; men dette vilde Ingeniøren ikke gaa ind paa.

Man foreslaar nedenfor, at Lagtinget andrager Bevillingsmyndighederne om et Statstilskud paa $^4/_5$ af Anlægsudgifterne til Vejarmene til Landingsstedet i Sydregøte. Kommunen vil desuagtet faa meget store Udgifter, idet det vil blive uomgængelig nødvendigt at ekspropriere dyre Grunde og Bygninger til Vejens Gennemførelse, i Nordregøte i hvert Fald. Saavel Nordre- som Sydregøte hører til samme Sogn og samme Kommune. —

Nr. 52 e—1925: Vejarm fra Kørevejen Sand—Skaalevig til Bydelen „Hagabrekku" i Skaalevig.

Beboerne af Bydelen Hagabrekku i Skaalevig andrager om, at deres Bydel maa blive sat i Forbindelse med Kørevejen Sand—Skaalevig—Husevig med en Vejarm, der ifølge Overslag af Lagtingets Tillidsmand Jens M. Poulsen, Skopen, har en Længde af 600 m og anslaas til at koste 4200 Kroner.

Forstanderskabet mener, at det omsøgte Vejstykke er nødvendigt, og Forstanderskabet har tænkt sig, at Lagtinget har Midler til Raadighed, som her vil kunne anvendes.

De Midler, Lagtinget i sin Tid disponerede over til saadanne Anlæg som det her omhandlede og som under Krigen tilvejebragtes fra Staten og Amtskommunen med Halvdelen fra hver, er nu opbrugte, og Udvalget ser ikke bedre end, at man maa henvende sig til Bevillingsmyndighederne om Støtte, hvis Anlægget skal støttes. En saadan har Anlægget fortjent, og da Vejen er nødvendig, mener Udvalget, at man bør foreslaa, at Lagtinget indsender Andragende til Regeringen om at støtte dette Anlæg i samme Forhold som Vejen Sand—Skaalevig—Husevig.

Forslag.

1. Lagtinget andrager om et Tilskud fra Statskassen paa $^4/_5$ af Udgifterne ved Anlæg af to Vejarme fra Statsvejen Solmunde—Fuglefjord til hen-

holdsvis Sydregøte og Nordregøte og $^{4}/_{5}$ af Udgifterne ved den omsøgte Udbedring af Landingsstedet i Sydregøte.

2. Lagtinget ansøger om et Tilskud fra Statskassen paa $^{4}/_{5}$ af Udgifterne ved Anlæg af en Vejarm fra Statsvejen Sand—Skaalevig—Husevig til Bydelen Hagabrekku i Skaalevig.

Den 26. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 28. September foretoges Sagernes 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Patursson, Johan Poulsen, Effersøe.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagerne.

---

38. Vej fra Kørevejen til Husene i Gøtegjov.

Der fremlagdes et Andragende [1]) fra Gøte Sogns Kommune om Tilskud til Anlæg af en Vej fra Kørevejen til Husene i Gøtegjov.

Den 25. September fremlagdes i Sagen saalydende **Forslag til Beslutning:**

Ifølge Ingeniør Jacobsens Overslag udgør Omkostningerne 850 Kr. Heraf udgør Materialier og Formandsløn 425 Kr. $^{3}/_{5}$ af denne Sum foreslaas bevilget Gøte Sogns Kommune imod at denne forpligter sig til at vedligeholde Vejen som offentlig.

Forslag.

Der bevilges Gøte Sogns Kommune til Anlæg af en Vej fra Kørevejen til Husene i Gøtegjov $^{3}/_{5}$ af Materialier og Formandsløn med Kr. 255,00 imod at Forstanderskabet forpligter sig til at vedligeholde Vejen som offentlig.

---

[1]) Udelades her.

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgik til 3. Behandling.

Den 28. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

---

39. Kørevej fra Porkere til Vaag og Vejanlæg ved Stranden i Vestmanhavn.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes et Andragende [1]) om Kørevej mellem Porkere og Vaag.

Den 4. August fremlagdes et Andragende [1]) om Vejanlæg ved Stranden i Vestmanhavn.

Den 6. August foreslog Dahl at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer, hvilket Forslag blev vedtaget.

Den 7. August valgtes til Medlemmer af Udvalget:
Dahl, Reinert, A. Samuelsen, Guttesen og Midjord.

Den 14. September fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Undertegnede Udvalg er nedsat til at afgive Betænkning over 2 til Tinget indkomne Andragender henholdsvis fra Porkere Sogns Kommune og Vestmanhavn Sogns Kommune om Vejanlæg i Porkere og Vestmanhavn.

Vejanlægget i Porkere tænkes anlagt fra denne Bygd og til Vaagsvejen. Sagen er behandlet i Lagtinget i Fjor som en Vej, hvortil Statstilskud ønskedes, og det er Udvalget bekendt fra hoslagte Skrivelse til Færø Amt af 28. Juli d. A., at den omhandlede Vej vil blive projekteret og beregnet, men at Resultatet først vil komme til at foreligge til Lagtingssamlingen 1926. Som Følge deraf vil der ikke fra Lagtingets Side kunne foretages videre i Sagen i indeværende Lagtingssamling. — Herom foreslaar man Andragerne underrettede.

I Anledning af Andragendet fra Vestmanhavn Sogns Kommune har man underhaanden henvendt sig til Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor i Thorshavn, og Ingeniør Johansen har beredvilligt lovet at projektere og beregne den omhandlede Vej, selv om den som liggende indenbys i Vestman-

---

[1]) Udelades her.

havn ikke hører til den Vejgruppe, Lagtinget venter Statstilskud til efter de for Kørevejene gældende Regler. Denne Sag bør formentlig udsættes, til Overslag foreligger.

Forslag.

1. Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune underrettes om, at Vejen Porkere—Vaag vil blive projekteret, indtil Laglingssamlingen 1926, af Statens Ingeniørkontor i Thorshavn, hvorefter Lagtinget paany vil tage Sagen under Behandling.
2. Sagen om en Kørevej ved Stranden i Vestmanhavn udsættes til næste Aar.

Den 16. September foretoges Sagernes 2. Behandling.

Kørevej Porkere—Vaag:

Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Vej ved Stranden i Vestmanhavn:

Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

---

40. Telefonsagerne.

1. a. Andragende om Telefon i Næs.
   b. — — — i Myggenæs.
   c. — — — i Lobra.
   d. — — — i Skibenæs.
   e. — — — paa Skuø.
   f. — — — i Hoyvig.

Der fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Der foreligger følgende Andragender:

1. (54 a. 1925). Fra Beboere af Næs om Oprettelse af en Telefonstation i Bygden Næs.

Amtsingeniøren anbefaler Andragendet. Anlægget vil koste 300—400

Kr. Simon Thorkildshøj er Abonnent, men erklærer at ville vedblive. Forøvrigt udtaler Ingeniøren, at Imødekommen af Andragender om Telefonstation paa Steder, hvor der findes Abonnent, ikke vil kunne faa Konsekvenser af Betydning i økonomisk Henseende for Telefonvæsenet.

Forslag ad 1.

Der oprettes en Telefonstation i Bygden Næs, for saa vidt Næs Sogns Kommune skriftlig paatager sig de sædvanlige Forpligtelser overfor Telefonvæsenet.

2. (138—1925). Fra Kongsbonde Mourits Mohr om Anlæg af en Telefonstation i Højvig.

Telefonlinien til Hvidenæs er lagt over Højvig. Etablering af en Telefonstation i Højvig vil efter Amtsingeniørens Udtalelse koste c. 300 Kr. Ingeniøren meddeler, at Forsøgsstationen ønsker vedblivende at være Abonnent fra Thorshavn. Der foreligger en skriftlig Erklæring fra vedkommende Forstanderskab, som dog trænger til at suppleres. Jfr. i øvrigt Punkt 1.

Forslag ad 2.

Der oprettes en Telefonstation i Højvig, for saa vidt vedkommende Kommune paatager sig de sædvanlige Forpligtelser overfor Telefonvæsenet.

3. (54 c.—1925). Fra Forstanderskabet for Sumbø Sogns Kommune om Anlæg af en Telefonstation i Lobra.

Amtsingeniørens Udtalelse gaar ud paa: Telefonlinien gaar over Lobra. Stationen vil kunne anlægges for c. 300 Kr. Hvalfangerstationen i Lobra er Abonnent fra Vaag med aarlig Afgift 262 Kr. Foretrækker den at blive Abonnent fra Lobra, bliver dens Afgift vel kun 45 Kr.; men der maa da betales for Samtaler udenfor Lobra. Jævnfør i øvrigt Punkt 1.

Forslag ad 3.

Der oprettes en Telefonstation i Lobra, for saa vidt vedkommende Kommune paatager sig de sædvanlige Forpligtelser overfor Telefonvæsenet.

4. (54 d.—1925). Fra Lagtingsmændene Johan M. Fr. Poulsen og Johannes Petersen om Anlæg af Telefonstation i Skibenæs.

Amtsingeniøren har udtalt, at der f. T. findes en Abonnent fra Sydregøte i Skibenæs, med en aarlig Afgift 92 Kr., samt at en Station, anlagt i et andet Hus paa Skibenæs, antagelig vil koste 300—400 Kr. i Anlæg. Jfr. i øvrigt Punkt 1.

Forslag ad 4.

Der oprettes en Telefonstation i Skibenæs, for saa vidt vedkommende Kommune paatager sig de sædvanlige Forpligtelser overfor Telefonvæsenet.

5. (108—1925). Fra Lagtingsmændene Johan H. Poulsen og G. Winther om Etablering af Telefonforbindelse med Skuø.

Forslag ad 5.

Der svares Andragerne, at Tinget i Betragtning af den store Bekostning ved Anlæg og Vedligeholdelse af et Telefonkabel til Skuø kun tænker sig muligt at kunne tilvejebringe en traadløs Telefonforbindelse med Øen, men Spørgsmaalet om en saadan maa udsættes, indtil man har opnaaet Erfaring med Hensyn til det traadløse Telefonanlæg med Nolsø, som for Tiden er under Udførelse.

6. (54 b.—1925). Fra Forstanderskabet for Myggenæs Sogns Kommune om Etablering af Telefonforbindelse med Myggenæs.

Forslag ad 6.

Ligelydende med Forslag ad 5.

Den 26. August foretoges Sagernes 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 29. August foretoges Sagernes 3. Behandling.

a.	Station	i Næs.	Udvalgets	Forslag	vedtoges	med	18	Stemmer	mod	0.
b.	—	i Hoyvig.	—	—	—	—	21	—	—	0.
c.	—	i Lobra.	—	—	—	—	20	—	—	0.
d.	—	paa Skibenæs.	—	—	—	—	20	—	—	0.
e.	Telefon	til Skuø.	—	—	—	—	18	—	—	0.
f.	—	til Myggenæs.	—	—	—	—	19	—	—	0.

II. a. Andragende fra Telefonbestyrerinde Marie Klein, Strænder, om Forhøjelse af Godtgørelse for Sammenstilling.
b. Andragende fra Enke Anna Sofie Poulsen om Erstatning i Anledning af hendes Mands Død.
c. Andragende fra Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune om Opstilling af Telefonapparater i forskellige Bygder.
d. Andragende om fast Ansættelse af Telefonreparatørerne Poul Poulsen og Joen Poulsen.
e. Andragende fra Ingeniør Louis Zachariasen om Ansættelse ved Telefonvæsenet.

Der fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning**:

1. (116. b—1925). Marie Klein, Strænder, Bestyrerinde af Telefonstationen i Strænder, andrager om Forhøjelse af Godtgørelse for Sammenstilling paa Stationen.

I Henhold til Amtsingeniørens Erklæring, der er paategnet Andragendet, fremsættes følgende

Forslag ad 1. (Af Udvalget.)

Der tilstaas Andragerinden en Forhøjelse af den aarlige Godtgørelse for Sammenstilling af 80 Kr., saaledes at Godtgørelsen bliver ialt 150 Kr. fra den 1. Januar 1925 at regne.

2. (116 a—1925). Spørgsmaalet om *Erstatning* til Enken Anna Sofie Poulsen, Ejde (nu Thorshavn), i Anledning af hendes Mand Telefonarbejdsformand Poul Poulsens Død.

Forslag ad 2. (Af Udvalget.)

I Henhold til hvad der er anført i Lagtingstidenden for 1924, Bilag 29, Side 6, Punkt F., og Tidenden Side 95 nederst samt Side 96 øverst, samt efter at det nu er oplyst, at der ikke i vedk. Tilfælde vil blive ydet Erstatning efter Ulykkesforsikringsloven, bevilges der Telefonarbejdsformand Poul Poulsens Enke Anna Sofie Poulsen, Thorshavn, af Telefonvæsenet en aarlig Pension af 250 Kr., saaledes at Pensionen beregnes fra den 1. Juli 1924 at regne.

3. (145—1925). Andragende fra Forstanderskabet for Kunø, Husum og Mygledal Sognes Kommune om Opstilling af Telefonapparater i Telefonstationerne paa Husum, Mygledal og Trollenæs.

Forslag ad 3. (Af Udvalget.)

Det meddeles Andragerne, at Amtsingeniøren har forklaret, at Apparaterne er ankommet nylig, og ikke har kunnet skaffes før, samt at de vil blive opstillet, saa snart Forholdene tillader det.

4. (40—1925). Angaaende eventuel fast Ansættelse af Telefonreparatørerne Poul Poulsen og Joen Poulsen, Thorshavn, samt om Ordning af Telefonvæsenets Personales Pensionsforhold.

Man henviser til Sagens 2 Aktstykker og til Lagtingstidende for 1924, Bilag 28, samt Tidenden, Side 96, idet bemærkes, at nævnte Reparatører ikke har villet gaa ind paa Lagtingets Forslag om fast Ansættelse af dem, jfr. Bilag 29, 1924, Punkt G.

Forslag ad 4. (Af Udvalget.)

a. Spørgsmaalet om fast Ansættelse af Telefonreparatørerne Poul Poulsen og Joen Poulsen, Thorshavn, stilles i Bero indtil videre.
b. De under Telefonvæsenet ved Hovedcentralen samt ved Anlæg og Reparationer uden stedlig Begrænsning fast ansatte Funktionærer skal efter en passende Tjenestetid være berettiget til Pension af Telefonvæsenet saaledes, at Lagtinget i hvert enkelt forekommende Tilfælde tager Bestemmelse om, hvorvidt Pension skal udredes og i bekræftende

Fald med hvilket Beløb. For Øjeblikket mener man, i Betragtning af Telefonvæsenets økonomiske Forhold, ikke at kunne iværksætte en fast Ordning af Pensionsspørgsmaalet.

Det bemærkes, at Amtsingeniør Jocobsens Pensionsforhold er ordnet tidligere, jfr. Lagtingstidende 1919 B., Side 179—181.

c. I Anledning af Funktionærernes foran omtaldte Pensionering tilskyder Telefonvæsenet yderligere 300 Kr. aarlig til sammes Pensionsfond, jfr. Lagtingstidende 1919, Side 180, Punkt 2.

5. (128—1925.). Om Ingeniør Louis Zachariasens eventuelle Ansættelse.

Man henviser til Sagens 2 Aktstykker, hvoraf bl. a. fremgaar, at Andrageren ønsker Ansættelse af Lagtinget ikke alene ved Telefonvæsenet men ved elektriske Arbejder overhovedet, samt at Ingeniøren, hvis Lagtinget skulde være sindet til at give ham fast Arbejde, haaber, at Tinget selv vil bestemme hans Løn, og at det, naar han nævner 4000 Kr. om Aaret som eventuel Løn, kun er Meningen, at Tingets Medlemmer kan have noget at holde sig til.

Af Driftsudvalgets Forhandlingsprotokol fremgaar, at Andrageren i sidste Vinter har tilstillet Udvalget 2 Skrivelser med Tilbud om at faa Ansættelse som Elektroingeniør ved de da forestaaende Nyanlæg ved Telefonvæsenet, samt at der blev svaret, at man ikke syntes, at der var Brug for en Mand med den omhandlede Uddannelse ved de paagældende Arbejder, og at Udvalget heller ikke var bemyndiget til at antage fast lønnet Personale, som der efter Henvendelsen fra Andrageren formentlig her var Tale om. Udvalget henviste derfor Andrageren til at henvende sig direkte til Lagtinget.

Udvalget er ikki enigt om denne Sag, men har delt sig i et Flertal (Effersøe, Johan Poulsen og Reinert) samt et Mindretal (Nyholm Debess og Rasmussen).

Flertallet anfører følgende:

Under Sagens Behandling i Udvalget har det været gjort gældende, at det er meget magtpaaliggende, at Telefonvæsenets Driftsbestyrer Ingeniør H. O. Jacobsen ved den i 1919 trufne Ordning er blevet forpligtet til som Amtsingeniør ved Siden af at være Leder af Telefondriften paa Forlangende af Amtet eller Driftsudvalget at udføre forefaldende Ingeniørarbejder for Amtskommunen eller Sognekommunerne og eventuelt at lede eller tilse saadanne Arbejder, uden at Ingeniøren skal nyde nogen særlig Betaling herfor, men i Tilfælde af Rejser udenfor Thorshavn Rejseudgifter efter Regning samt 10 Kr. pr. Dag i Diæter; jfr. Lagtingstid. B. for 1919, Side 180, Punkt 5, og Side 181.

Ingeniør Jacobsen har i Henhold til foranførte udført forskelligt ekstra Arbejde tilfredsstillende, og samtidig hermed er den Virksomhed, som hører under Telefonvæsenet, ogsaa blevet udført tilfredsstillende. Flertallet har ingen Grund til at antage, at der skal indtræde nogen Forandring heri. I Sammenhæng hermed skal man fremhæve, at Amtsingeniøren langt fra er ene om at udføre Undersøgelser af fremtidige Vej- og Havneanlæg her paa Øerne. En Række af disse Arbejder, nemlig 29 Vejanlæg og 11 Havneanlæg o. lign. er, som det vil fremgaa af hoslagte Skrivelse af 25. d. M. med 2 Bilag fra Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor her, af Ministeriet for offentlige Arbejder blevet overdraget Kontoret at undersøge.

Flertallet mener som Følge af foranførte, at der ikke er Grund til for Tiden at ansætte Ingeniør Louis Zachariasen under Amtskommunens Telefonvæsen; og andet elektrisk Arbejde henhører ikke for Tiden under Amtskommunen.

Mindretallet anfører følgende:

Minnilutin má halda, at telefonverkið í Føroyum væl hevur brúk fyri einum fullkønum ravmagnsverkfrøðingi í sínari tænastu serliga nú tá vón er um at fáa í lag fleiri radiotelefonir millum oyggjarnar. Nú verandi telefonstjóri harra H. O. Jacobsen er ikki ravmagnsverkfrøðingur, men jarnbreytisverkfrøðingur, og kann vegna tess ikki vera so væl fyribúgvin til at hava við hitt nýggjasta kynstri í radiosambandinum at gera sum ein nýlærdur ravmagnsverkfrøðingur.

Føroya telefonverk er nú vorðið so stórt og umfatandi, at tað er ovmikið fyri ein mann at hava undir umsjón bæði at leiða og skipa fyri útiarbeiðinum og so standa fyri tí mikla skrívstovuarbeið.

Sum er, sita tvær tær kønastu telefongenturnar á skrivstovuni og arbeiða við rokuskapinum, meðan yngri og ókønari sita og passa telefonina. Hetta gongur ikki so væl sum tað eigur, og fólk finnast nógv at, tí tað gongur ovseint við at fáa samband. Tað vildi verið betur, um tær kønastu í at røkja telefonina vóru við tað arbeið eisini teim yngru til leiðbeiningar og skrivstovuarbeið var latið upp í hendurnar á yngri gentum undir umsjón telefonstjórans; harvið kom hann væl til at hava minni tíð til arbeið utanhýsis; men tað skuldi so verið munað aftur av tí nýggja hjálparmanninum.

Tá harri H. O. Jacobsen í 1919 fekk navnið amtsverkfrøðingur, varð honum eftir serligum treytum álagt nógv arbeið at gera bæði fyri amtskommunina og sóknarkommuninar í Føroyum á somu tíð, sum hann fekk sína løn hækkaða; og tað var tí bráðfengis ásett, at øll løn hansara skuldi ganga úr telefonkassanum; sbr. Løgtingstíðindi 1919 B., bls. 180; 3. Tað eru vónir til, at her vilja koma mong vegarbeið í framtíðini, og amtsverkfrøðingurin fær harvið nógv at gera; men situr hann við telefonverkið uttan kønan hjálparmann, fær hann neyvan eftir teimum royndum, sum longu kunnu ávísast, so góðar stundir til vegarbeið sum tørvast. Tað vil tí eisini fyri ta skuld vera hent at taka hjálparmann nú hann býðst fyri so lítla løn.

Tá telefonstjórin eisini er amtsverkfrøðingur við treytum til at gera ein hóp av arbeið, sum liggur uttanfyri telefonverkið, er tað rímuligt nú at broyta samtyktina av 1919 og lata ein hóskandi part av hansara løn verða rindaður av amtsfondini.

Minnilutin heldur tað vera hóskandi, at tað av amtsfondini verður rindað 4000 kr. av teirri løn, sum telefonstjóran og amtsverkfrøðingurin skal hava, meðan hjálparmaðurin fær sína løn 4000 kr. av telefonkassanum.

Forslag.

I. Fra *Flertallet* (Effersøe, Johan Poulsen og Reinert):

Lagtinget maa beklage ikke at kunne bevilge Ingeniør Louis Zachariasens Andragende.

Med Underretningen herom gøres Andrageren bekendt med Udvalgsbetænkningen.

II. Fra *Mindretallet* (Nyholm Debess og Rasmussen):

1. Løgtingið samtykkir at festa ravmagnsverkfrøðing harra Louis Zachariassen sum hjálparmann við telefondriftina í Føroyum fyri óvissa tíð. Løn hansara verður 4000 kr. um árið og gongur úr telefonkassanum. Hann kann uppsiga sína tænastu við 6 mánaðar frest til 1. apríl sum eisini telefonverkið hevur rætt til at siga honum upp tænastuna við sama tíðarfresti.
2. Amtsverkfrøðingin H. O. Jacobsen fær frá 1. oktobur í ár 4000 kr. av sínari løn rindaðar úr amtsfondini í staðin fyri sum fyrr at fáa hana alla úr telefonkassanum.

Den 1. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 5. September foretoges Sagernes 3. Behandling.
Udvalgets Forslag ad 1 vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
— — - 2 — — 16 — — 0.
— — - 3 — — 15 - — 0.
— — - 4 a—c vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
Formanden lod Punkt 5 udgaa af Dagsordenen.

Ad e. Ingeniør Louis Zachariasens Ansættelse.

Den 14. September fremlagdes af O. F. Joensen saalydende **Ændringsforslag:**

I Stedet for Mindretallets Forslag sættes:

Driftsudvalget anmodes om at anvende Ingeniør L. Zachariasen, Kirke, i Tiden til 1. Oktober 1926 ved Eftersyn af Telefonledninger m. m., og herfor at honorere ham efter en Aarsløn af 4000 Kr., som afholdes af Økonomisk Fond. I det paagældende Tidsrum skal Ingeniør Zachariasen, forsaavidt det kan forenes med Telefonvæsenets Tjeneste, være pligtig til at udføre andet forefaldende Ingeniørarbejde for Lagtinget. —

Den 15. September sattes Ændringsforslaget under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 11 stemte for, ingen imod.

Derefter sattes Mindretallets Forslag under Afstemning, ligeledes ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 11 stemte for, ingen imod.

Endelig sattes Flertallets Forslag under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 9 stemte for, ingen imod.

Om Sagens videre Forløb henvises til følgende Sag (Betænkningens Punkt 3).

III. Beretning fra Driftsudvalget for Telefonvæsenet.

Der fremlagdes i Sagen saalydende **Betænkning:**

1. (Nr. 156—1925). Angaaende Beretning fra Driftsudvalget, nedsat af Tinget i 1924 i Henhold til Lagtingslovens § 19.

Ad 1.

Vedkommende Udvalg har som Beretning afleveret Udvalgets Forhandlingsprotokol med Bilag. Nærværende Udvalg finder intet at bemærke og stiller intet Forslag.

2. Angaaende eventuelt Valg af Driftsudvalg for Telefonvæsenet.

Forslag ad 2.

Af et Mindretal (Effersøe og Reinert):

a. I Henhold til Lagtingslovens § 19 nedsættes et staaende Udvalg vedrørende Telefonvæsenet (Driftsudvalg), som skal varetage indtil næste ordinære Lagtingssamling de særlige Opgaver, som ved Tingbeslutning overdrages eller er overdraget til dette.

Af et Mindretal (Nyholm Debess og Rasmussen):

b. Ein 3-manna millumtinganevnd verður kosin, sum skal standa tinginum til svars fyri umsitan og skipan av telefonverkinum. Nevndin flitur fram frágreiðing um starv sítt á Ólavsøku 1926.

c. Millumtinganevndin skal, tá kærumál verða send til hennara um telefonvíðurskiftur, hava rætt til at taka hesu kærumál til viðgerðar, og skal samtykt nevndarinnar standa við makt til næstu tingsetu.

3. Angaaende eventuel Benyttelse af særlig Ingeniørhjælp.

Et Mindretal (Nyholm Debess og Rasmussen) ønsker ikke at fremsætte noget Forslag vedrørende dette Punkt.

Et andet Mindretal (Effersøe og Reinert) stiller følgende

Forslag.

Driftsudvalget skal være bemyndiget til efter Samraad med Amtsingeniøren at antage Ingeniør Louis Zachariasen midlertidig til Brug ved Udførelsen af Ingeniørarbejde, som paahviler Amtsingeniøren, og som denne ikke maatte kunne overkomme. Ingeniør Zachariasens Betaling bestemmes af Driftsudvalget efter Overenskomst.

Den 21. September fremlagdes af Nyholm Debess og R. Rasmussen saalydende **Ændringsforslag**:

Í punkti 2 verður aftaná c) sett sum nýtt undirpunkt d) fylgjandi:

„Tað verður millumtinganevndini loyvt at lata gera royndir við at upphongja tráð til eitt telefonsamband millum Hest og Koltur."

Den 22. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Punkt 1:

Intet Forslag.

Punkt 2:

Ændringsforslaget fra Debess og Rasmussen sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 stemte for, ingen imod.

Forslag fra et Mindretal (Debess og Rasmussen) til Punkt 2 sattes under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 10 stemte for, ingen imod.

Derefter sattes Forslag fra et Mindretal (Effersøe og Reinert) under Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

Punkt 3:

Forslag fra et Mindretal (Effersøe og Reinert) sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 0. *(Stemte ikke:* Patursson, M. D. á Ryggi, Debess. *Fraværende*: Rasmussen, Johan Poulsen, Wang, Guttesen, Midjord.)

IV. Oprettelse af Telefonstation paa Arge.

Der fremlagdes i Sagen saalydende **Betænkning**:

Der foreligger et Andragende fra De forenede Sognes Kommune om Oprettelse af Telefonstation paa Arge. Sammesteds findes for Tiden 1 Abonnent med fri indenbys Samtaleret. Driftsbestyreren har i hosl. Skrivelse afgivet sin Erklæring, hvoraf bl. a. fremgaar, at Stationen vil kunne oprettes for en Anlægssum af 200 à 300 Kr.

Idet Udvalget henviser til Erklæringen, skal man efter Sagens Beskaffenhed i sin Helhed fremsætte

Forslag.

Der oprettes en Telefonstation paa Arge under Forudsætning af, at vedkommende Forstanderskab ved en skriftlig Erklæring paatager sig paa Thorshavns udenbys Sogns Vegne de sædvanlige Forpligtelser.

Den 26. September foretoges Sagens 1. Behandling.
Sagen overgik til 2. Behandling.

Den 28. September foretoges Sagens 2. og endelige Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 14 Stemmer mod 0.

V. Lagtingets Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne.

Der fremlagdes i Sagen **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 26).

Den 25. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Sagen overgik til 3. Behandling.

Den 26. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Forslagets enkelte Punkter betragtedes som vedtagne uden Afstemning, hvorefter Sagen i dens Helhed sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. *(Stemte ikke:* A. Samuelsen. *Fraværende:* Johan Poulsen, Midjord.)

VI. Forskellige Sager fra Telefonudvalget.

Der fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning:** [1])

I. Angaaende Telefonvæsenets Tilgodehavende hos forskellige Telefonbestyrere samt for Telefonabonnement.

Ifølge en fra Telefonvæsenets Driftsbestyrer modtaget Fortegnelse over Telefonvæsenets Restancer den 30. Juli d. A. henstod der den Gang forholdsvis mange Restancer, til Dels af temmelig betydelig Størrelse, ialt 4685 Kr. Nogle af Restancerne er derhos ældre.

Udvalget er enigt om, at der bør tilstræbes en Ordning, der gaar ud paa at indkræve de nuværende Restancer og at undgaa Restancer i Fremtiden.

I den Anledning stilles

Forslag ad I.

1. Driftsbestyreren opfordres til at indkræve Telefonvæsenets nuværende eller eventuelt senere udestaaende Fordringer enten ved skriftlig eller personlig Henvendelse til Skyldneren. Hvis nogen Fordring hos en Stationsbestyrer ikke indgaar efter en passende kort Frist, skal Driftsbestyreren:
   a. Forelægge Skyldneren et Gældsbrev til Underskrift, hvori Fordringens Størrelse anerkendes, og der bestemmes en vis Betalingsfrist, efter Sagens Beskaffenhed Betaling med Afdrag til bestemte Tidspunkter og med bestemte Beløb.
   b. Nægter Skyldneren at underskrive eller undlader han at betale til fastsat Tid, rettes en Henvendelse til vedkommende Kommunes Forstanderskab om enten at foranledige Restancen berigtiget eller at paavise en anden Stationsbestyrer m. v. Forbliver denne Henvendelse forgæves, skal Stationen efter en passende kort Frist og efter Underretning til Forstanderskabet, for saa vidt Hensynet til Telefondriften som Helhed ikke hindrer dette, sættes ud af Forbindelse med Telefonnettet, indtil Sagen er bragt i Orden. Kan denne Fremgangsmaade efter Omstændighederne ikke bringes til Anvendelse, eller viser den sig forgæves, foranlediger Driftsbestyreren sammen med Driftsudvalget, om fornødent ved Retfergang, at Forstanderskabet skaffer en ny Stationsbestyrer m. v. i Henhold til Kommunens Forpligtelse overfor Telefonvæsenet.

---

[1]) Medlem af Udvalget Johan Poulsen var traværende (syg) ved Betænkningens Afgivelse.

c. De Restancer, som ikke indgaar til Trods for de i Punkt b. omhandlede Foranstaltninger, overgives til Sagfører til Inkassation. Tilraader Sagføreren, at Restancen ikke inddrives, forelægges Spørgsmaalet for Driftsudvalget til Afgørelse paa Lagtingets Vegne om, hvorvidt Restancen skal henstaa indtil videre eller udgaa af Regnskabet.

d. Anser Driftsbestyreren det for rigtigst at fravige Reglerne under Punkt b., skal han forelægge Sagen for Driftsudvalget til Afgørelse paa Lagtingets Vegne.

2. Driftsbestyreren tilstiller de Stationer, der nu har Restancer eller senere maatte faa saadanne, en skriftlig Meddelelse om, at der, for saa vidt ikke hele Telefonvæsenets Indtægt efter en Maanedsopgørelse indsendes samtidig med denne, bør gøres Rede for Grunden hertil, hvorhos det tilkendegives Stationen, at den ikke er berettiget til at give Kredit med Hensyn til de Indbetalinger, som den skal modtage, samt at de til Stationen indbetalte Penge er Telefonvæsenets Ejendom, som skal holdes for sig selv og ikke maa sammenblandes med andre Penge, men indsendes til Driftsbestyreren til foreskrevet Tid.

3. Andre Restancer søges berigtiget snarest paa den efter Forholdene hensigtsmæssigste Maade. Hvis de ikke indgaar, forholdes overensstemmende med Punkt 1. c.

II. Driftsbestyreren har efter forudgaaet mundtlig Forhandling med Udvalget tilstillet samme den hermed følgende Skrivelse Nr. 1 af 27. f. M. angaaende Telefontaksterne. Med Hensyn til Skrivelsens Punkter (A.—C.) bemærkes:

Forslag. Ad A. (Af Udvalget.)

Driftsbestyrerens Forslag om foreløbig Ansættelse af Taksterne for de ny Stationer, som oprettes ved den under Arbejde værende Udvidelse af Telefonnettet, tiltrædes med Tilføjende, at Taksten 30 Øre anvendes mellem hver af de nye Stationer og den eller de Stationer, som paagældende nye Station bliver stillet i Række med.

Ad B.

Den omhandlede Ændring af de nuværende Afstandstakster til Distriktstakster er principielt tiltalende, men man kan ikke anbefale den, medmindre en grundig Undersøgelse gør det fuldt antageligt, at Ændringen ikke vil medføre Nedgang i Telefonvæsenets Indtægter.

Forslag ad B. (Af Udvalget.)

Driftsbestyreren opfordres til at foretage en Udregning for Aaret 1925, grundet paa den i Skrivelsen omtalte Distriktsinddeling og efter de i Skrivelsen nævnte Takster, samt at forelægge Tinget Resultatet heraf i næste ordinære Samling.

Forslag ad C. (Af Udvalget.)

Da man eventuelt i en nær Fremtid vil gaa over til at anvende Distriktstakster, anses det ikke for rigtigt for Tiden at stadfæste den af Driftsbestyreren omtalte Udjævning af de forhaandenværende Afstandstakster. Hvis man ikke i sin Tid beslutter at indføre Distrikts-

takster, vil der være Grund til at optage Spørgsmaalet om Udjævning af Afstandstaksterne til nærmere Overvejelse og Afgørelse.

III. Driftsbestyreren har, ligeledes efter mundtlig Forhandling med Udvalget, ved Skrivelse Nr. 2 af 27. f. M. bragt i Forslag:

A. At den nuværende Telefonlinie fra Ørgistanga til Sørvaag nedlægges og erstattes med en ny Linie fra Ørgistanga langs Stranden til Fútaklett og derfra til Sandevaag samtidig med, at der oprettes en Dupleksforbindelse mellem Sandevaag og Vestmanhavn, samt at Linien: Sandevaag-Midvaag doubleres. Naar dette sker, siger Driftsbestyreren i sin Skrivelse, „vil Sørvaag ikke være meget uheldigere stillet med Hensyn til Forbindelsen med Vestmanhavn end nu". Senere har Driftsbestyreren udtalt mundtlig overfor Udvalget, at det sidstanførte ikke skulde opfattes bogstaveligt, men maatte afsvækkes noget for at dække Driftsbestyrerens Opfattelse.

Derhos har Driftsbestyreren oplyst følgende med Hensyn til Anlægsudgifterne:

a. En Fornyelse af Linien: Ørgistanga-Sørvaag anslaas at ville koste c. 7700 Kr.
b. Linien: Ørgistanga-Sandevaag 9000 Kr.
c. Doublering af Linien: Sandevaag-Midvaag c. 600 Kr. og
d. Dupleksforbindelsen: Sandevaag-Vestmanhavn c. 50 Kr.

Udvalgets Formand har haft en Telefonsamtale med Kommunalforstanderskabets Formand i Sørvaag om Sagen, der erklærede:

Han havde talt med de øvrige Medlemmer af Forstanderskabet og Abonnenterne i Sørvaag. Alle var enige om bestemt og med stor Styrke at fraraade den paatænkte Foranstaltning, fordi den vilde stille Sørvaag væsentlig ugunstigere med Hensyn til Telefonforbindelsen. Aarsagen til de hyppige Fejl paa Linien: Ørgistanga-Sørvaag var det slette Materiel, som var blevet benyttet. Strækningen over Fjældet var ikke ugunstigere for en Telefonlinie end forskellige andre Steder paa Øerne. Hvis Linien blev forsvarlig fornyet i fornødent Omfang, vilde den kunne gøre Fyldest. Dupleksforbindelsens Nytte lagde han efter sagkyndig Udtalelse kun ringe Vægt paa.

Udvalget er ikke enigt om denne Sag.

Et Mindretal (Effersøe og Reinert) antager vel, at man ved at gennemføre Driftsbestyrerens Plan vil kunne indvinde nogen Besparelse i Vedligeholdelsesudgifter (hvor stor er det umuligt at afgøre); men man anser det ikke for forsvarligt at gennemføre en saa indgribende Ændring i Telefonforbindelsen som foreslaaet, uden meget tvingende Grunde, og saadanne er ikke til Stede. Ved en Forbedring af Linien: Ørgistanga-Sørvaag og ved en tilbørlig Vedligeholdelse af denne maa der kunne tilvejebringes en god Telefonforbindelse med Vaagøen.

Et andet Mindretal (Nyholm Debess og Rasmussen) anfører:

Minnilutin kann ikki fylgja meiralutan, men má halda tað verða hentari, at telefonlinjan Vestmanna-Sørvág nú tá hon er komin á fallandi føtur verður løgd á øðrum stað. Minnilutin má halda, at tað í grundini var eitt mistak at víkja frá teirri leið fyri hesari telefonlinju, sum verkfrøðingur Horn

í sínari tíð peikaði á. Hansara ætlan var, at kaðalin úr Vestmanna skuldi landfestast á Fútakletti, við landlinju hagani frá til Sandavágs. Tað var ivaleyst ein sparni at landfesta kaðalin í Ørgisgjógv í staðin fyri; men eftirtíðin hevur sýnt, at tað ikki hevur verið nakar vinningur at leggja linjuna uppum fjøll, í staðin fyri fram við bakka. Væl er tað so, at steyrarnir her so væl sum á nøkrum fáðum øðrum støðum komu til at vera av ringari tilfari en tilætlað var, og eru less vegna skjótari farnir; men sjálvt um teir høvdu verið av heilt góðum tilfari, so høvdu teir ivaleyst nú eisini verið illa farnir. Linjan gongur uppum brattar og fjøll, upp ímóti 400 metrar hædd, har bæði fannakavi og skalvur leggst um veturin, so at bæði steyrar og traðrir liggja fjaldur undir kava. Hetta kann sjálvandi ikki fara væl við linjuni, sum tað eisini í toybili má tálma telefonsambandinum. Sjálvandi kann henda linjan umvælast, men tað vil vera so nær sum einstýðindi við at seta hvønn steyr av nýggjum, og tá teir steyrar, nú verða nýttur í haga, eru nógv lægri enn teir gomlu, verður vandin fyri at verða undirkavaðir nógv størri enn áður. Allir hesir vandar verða loknir við at lata linjuna fara fram við bakka frá Ørgisgjógv heim til Fútaklett og hagani til Sandavágs. Eisini vil tað vera lagaligari í framtíðini at ansa eftir linjuni, og tað vil kosta stóran mun minni at halda hana við líka, tá hon liggur fram við bakka og ongastaðni kemur hægri upp enn 219 metrar, enn sum nú er, tá hon liggur upp um fjall, sum er 400 metrar høgt. Banaður vegur er tó fram við allari linjuni úr Sørvági til Sandavágs, og vónandi er, at tað ikke varar alt ov leingi, áður vegur verður bygdur frá Sandavági til Fútaklett. Hvat tí nýggju linjuni til Slættanes viðvíkjur, so verður hon ikki stórvegis longri frá Sandavági til Slættanes enn frá Sørvági til Slættanes, og tað, hetta kostar meira, vil á ongan hátt viða upp ímóti tí, ið spart verður til viðlíkahald í framtíðini við at leggja linjuna eftir bakkanum.

Tá minnilutin tekur tílíka støðu í hesum spurningi, miðar hann seg eina eftir, hvat best og bíligast verður fyri telefonverkið í framtíðini. Eftir okkara áskoðan vil telefonsambandið Vestmanhavn-Vágoy verða nógv betri álítandi og haldgott og umsitan falla hópin bíligari og lættari, um tingið samtykkir uppskot minnilutans.

Eftir frásøgn mótmæla menn í Sørvági tann tanka, sum minnilutin heldur verða beinan í hesum máli, og halda teir fyri, at verður tílík broytan í linjubygging gjørd, kemur Sørvágur at verða heilt illa staddur. Hetta framhaldið meinar minnilutin ikki hevur góða grund undir sær, tí við góðari fyriskipan kemur Sørvágur at kunna fáa ivaleyst eins góða nýtslu av telefonverkinum framvegis sum áður. Verður nú telefonlinjan bygd frá Ørgisgjógv-Fútaklett til Sandavágs, og tvinnar linjur frá Sandavági til Miðvágs, so kunnu Sandavágur og Miðvágur og Sandavágur og Sørvágur hava telefonsamband um somu tíð. Eftir er so spurningurin um telefonsambandið: Vestmanna-Sørvág. Her hugsar minnilutin sær, at dublexur verður innbygdur millum Sandavágur og Vestmanna, so háttað, at meðan t. d. Sandavágur nýtur dublexin til Vestmanna, kann Sørvágur um somu tíð nýtá sjálvt kaðalsambandi. Alt samanlagt meinar minnilutin, at Vágoyin sum heild, telefonsambandinum viðvíkjandi, eftir okkara framhaldi vil vera stóran mun betri útgjørd enn áður.

Eftir tí frágreiðing, ið amtsverkfrøðingur Jacobsen hevur givið, sigur hann við vissu, at bæði er alt tilfar, ið nýtast skal til hetta arbeiði, fyri hánd og eisini er peningurin tilsteðar fyri arbeiðsløunina, so minnilutin loyvir sær, eftir hesari frágreiðing, niðan fyri at framseta uppskot til samtyktar.

Forslag ad III. A.

Af et Mindretal (Elfersøe og Reinert):

Der skønnes ikke at være tilstrækkelig Anledning til at iværksætte den af Driftsbestyreren foreslaaede Forandring med Hensyn til

Telefonlinien fra Ørgistanga paa Vaagø, hvilken med Sikkerhed maa antages at ville stille Telefonforbindelsen med Sørvaag væsentlig ugunstigere end denne vil kunne blive ved en forsvarlig Udbedring og senere Vedligeholdelse af Linien: Ørgistanga-Sørvaag.

Af et Mindretal (Nyholm Debess og Rasmussen):
Løgtingið samtykkir:

1) *at* nýggj telefonlinja verður bygd frá Ørgisgjógv heim til Fútaklett og hagani til Sandavágs;
2) *at* dubult telefonlinja kemur at verða millum Sandavágs og Miðvágs;
3) *at* ein duplex-telefon verður innsett millum Sandavágs og Vestmanna;
4) *at* nýggj telefonlinja verður bygd frá Sandavági til Slættanes.

Driftsbestyreren har endvidere foreslaaet:

B. At der bygges en Forbindelseslinie mellem Kollefjord og Thorsvig, der ialt anslaas at ville koste 5500 Kr., hvoraf c. 1000 Kr. Arbejdsløn. I Betragtning af den Forbedring, som en saadan Linie maa antages at ville medføre for Telefontrafikken i vidt Omfang, tiltrædes Forslaget, dog med det Forbehold, at Telefonvæsenet kan antages i sin Tid at have Raad til at iværksætte Anlægget.

Forslag ad III. B. (Af Udvalget.)

Den af Telefonvæsenets Driftsbestyrer foreslaaede Telefonforbindelse mellem Kollefjord og Thorsvig anlægges, saafremt Telefonvæsenets Driftsudvalg skønner, at Telefonvæsenets økonomiske Forhold i sin Tid tillader dette, naar de nye Anlæg, som er under Udførelse, er blevet fuldførte.

Den 16. September foretoges Sagernes 2. Behandling.

I. Telefonvæsenets Restancer.
Udvalgets Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

II. Telefontakster:
Udvalgets Forslag vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

III. Telefonlinien paa Vaagø, og Kollefjord-Thorsvig:
Overgik til 3. Behandling.

Den 18. September foretoges Sagernes 3. Behandling.

Udvalgets Forslag.
Punkt III. A. Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning, men bortfaldt, idet kun 10 stemte for, ingen imod, hvorefter Flertallets Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 0.
Punkt III. B. Udvalgets Forslag vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

VII. Tjenestetiden for Telefonforbindelsen Thorshavn—Nolsø.

Den 28. September foretoges Sagens 1. Behandling.

Formanden foreslog Sagen henvist til det staaende Telefonudvalg (Driftsudvalget) til at fastsætte Takster og Telefontid gældende til 1. Oktober 1926.

Forslaget vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

---

41. Det Hansenske Legat.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes der forskellige Andragender [1]) om Tilskud.

Den 30. Juli blev Sagerne henvist til Budgetudvalget.

Den 15. August fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Efter den af Færø Amt forelagte Statusoversigt for 1925 udgør Legatets Midler den 31. Marts 1925: *1098 Kr. 12 Øre.* Der hersker nogen Usikkerhed om, naar Det Hansenske Legats Renter atter skal tilflyde Færøerne; men efter alt, hvad der er oplyst for Udvalget, gaar man ud fra, at dette sker i 1927.

I Aar foreligger der en Række Andragender, som Udvalget har ment bør imødekommes, nemlig:

53 a. Andragende fra Niclas Johan Joensen og Lærer Bernhard Magnussen, Kollefjord, om Tilskud til Vogn (Vognhjul).

Andragendet er anbefalet af vedkommende Forstanderskab. Under Hensyn til, at der er to Andragere, hvoraf den ene anses for at være ikke ubemidlet, har man nedenfor foreslaaet et forholdsvis lavere Tilskud end til de andre ubemidlede Andragere.

Forslag.

Der bevilges Niclas Johan Joensen og Bernhard Magnussen af Det Hansenske Legats Renter 40 Kr. til Anskaffelse af Vognhjul, hvilket Beløb udbetales, naar Vognhjulene er anskaffede.

---

[1]) Udelades her.

53 b. Andragende fra Hans Johannes Hansen, Kollefjord, om Tilskud til Anskaffelse af Plov, Seletøj og Vognhjul.
Der foreligger Anbefaling fra Forstanderskabet.

Forslag.

Der bevilges Trømand Hans Johannes Hansen, Kollefjord, af Det Hansenske Legats Renter 75 Kr. til Anskaffelse af Plov, Seletøj og Vognhjul, hvilket Beløb udbetales, naar omhandlede Landbrugsredskaber er anskaffede.

---

53 c. Andragende fra Gullak Petersens Enke, Trangisvaag, om Tilskud til Anskaffelse af et Par Vognhjul og Seletøj.
Andragendet er anbefalet af Forstanderskabet.

Forslag.

Der bevilges Gullak Petersens Enke, Trangisvaag, af Det Hansenske Legats Renter et Beløb af 75 Kr., som udbetales, naar hun godtgør at have anskaffet Vognhjul og Seletøj.

---

53 d. Andragende fra Hans Pauli Lydersen af Skaalevig om Tilskud til Anskaffelse af et Par Vognhjul.
Andragendet er anbefalet af Forstanderskabet.

Forslag.

Der bevilges Hans Pauli Lydersen, Skaalevig, af Det Hansenske Legats Renter et Beløb af 50 Kr. til Anskaffelse af et Par Vognhjul, hvilket Beløb udbetales, naar Vognhjulene er anskaffede.

---

53 e. Andragende fra Hans L. Sømark, Skaalevig, om Tilskud til Anskaffelse af et Par Vognhjul og Seletøj.
Andragendet er anbefalet af Forstanderskabet.

Forslag.

Der bevilges Hans L. Sømark af Skaalevig af Det Hansenske Legats Renter et Beløb af 75 Kr. til Anskaffelse af Vognhjul og Seletøj, hvilket Beløb udbetales, naar Anskaffelsen har fundet Sted.

53 f. Andragende fra Napoleon Nolsøe af Tveraa om Tilskud til Anskaffelse af et Par Vognhjul.
Andragendet er anbefalet af Forstanderskabet.

Forslag.

Der bevilges Napoleon Nolsøe, Tveraa, af Det Hansenske Legats Renter et Beløb af 50 Kr. til Anskaffelse af et Par Vognhjul, hvilket Beløb udbetales, naar Anskaffelsen har fundet Sted.

Den 18. August foretoges Sagernes 2. Behandling.
Punkt a. behandledes.
Den 19. August fortsattes 2. Behandling.
Punkt b., c., d., e. og f. behandledes.
Overgik til 3. Behandling.

Den 22. August foretoges Sagernes 3. Behandling.

Punkt	a.	Udvalgets	Forslag	vedtoges	med	16	Stemmer	mod 0.
—	b.	—	—	—	—	17	—	— 0.
—	c.	—	—	—	—	16	—	— 0.
—	d.	—	—	—	—	16	—	— 0.
—	e.	—	—	—	—	15	—	— 0.
—	f.	—	—	—	—	16	—	— 0.

---

42. Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Færø Amt angaaende Spørgsmaalet om Fornyelse af den mellem Justitsministeriet og Lagtinget afsluttede Kontrakt om Udførelsen af den lokale Dampskibsforbindelse mellem Færøerne samt om Ydelse af Statstilskud til Farten.

Den 5. August foretoges Sagens 1. Behandling.
Efter Forslag af Johs. Joensen blev Sagen henvist til Vareudvalget.

Den 26. August fremlagdes i Sagen **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 9).

---

[1]) Udelades her.

Den 29. August foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 1. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 16 Stemmer mod 0. *(Fraværende:* Joen Poulsen, Mitens, Patursson, O. F. Joensen, A. Samuelsen, Dahl, Midjord.)

Den 2. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

43. „Smiril"s Tur til Östisland med færøske Baadfiskere og „Smiril"s Anløb af Famien med et Orgel.

I disse to Sager fremlagdes den 2. September saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Sag Nr. 107—1925.

Andragende fra Folketingsmand Samuelsen om at faa udvirket, at „Smiril" planmæssigt foretager en Tur til Østisland c. 20. Juni med færøske Baadfiskere og eventuelt afhenter dem efter Fiskeriets Afslutning.
Udvalget enedes om at fremsætte følgende

Forslag.

Laglinget beslutter, at „Smiril" i 1926 og indtil videre omkring 20. Juni skal udføre en Tur til Østisland og overdrager til Amtmanden og „Smiril"s Administrator at ordne det i saa Henseende videre fornødne med c. 1 Maaneds forudgaaende Bekekendtgørelse.

Sag Nr. 63—1925.

Andragende fra Menighedsraadet i Famien om „Smiril"s Anløb af Famien med et Orgel.

Udvalget har faaet meddelt, at Turen er udført, hvorfor Sagen betragtes som bortfaldet.

Forslag.

Der svares Andragerne, at ifølge Meddelelse fra „Smiril"s Administrator er Turen udført, hvorfor Sagen betragtes som værende i Orden.

Den 5. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
Udvalgets Forslag i Sag Nr. 107 vedtoges med 16 Stemmer mod 0.
— — — — — 63 — — 16 — — 0.

---

44. Forslag til forskellige Reglementer for Trangisvaag Havn og Forslag til Havne- og Brotaxter for Vaag Havn.

Der fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Færø Amt angaaende forskellige Forslag til Reglementer for Trangisvaag og Vaag Havn (se vedhæftede Bilag 31).
Begge disse Sager blev henvist til et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.
Den 8. August valgtes til Medlemmer af Udvalget:
Dahl, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Mitens og Winther.

Den 26. September fremlagdes i Sagerne **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 22).

Den 28. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling vedtoges.

S. D. foretoges Sagernes 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 20 Stemmer mod 0. (*Fraværende:* Patursson, Johan Poulsen, Effersøe.)

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagerne.

---

[1]) Udelades her.

45. Forandring i Havnereglementet i Fuglefjord.

Den 14. September fremlagdes et Andragende[1]) fra Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune om Ændring af Havnereglementet for Fuglefjord.

Den 15. September foretoges Sages 1. Behandling.

11 Medlemmer stemte for Sagens Foretagelse, ingen imod.

Da Formanden fandt Afstemningsresultatet noget tvivlsomt, foretoges Navneopraab, hvorefter 14 Medlemmer stemte Ja, medens 3 ikke stemte og 6 var fraværende.

Sagen blev derefter henvist til Udvalget i Sagen ang. forsk. Reglementer for Trangisvaag Havn m. m.

Den 21. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Til Udvalget er henvist Andragende fra Fuglefjord Sogns Kommune om Ændringer i det for Fuglefjord Havn gældende Havnereglement af 13. November 1913.

Udvalget finder ikke noget at indvende imod den foreslaaede Udvidelse af Havnen, maaske dog med Undtagelse af, at man kunde tænke sig Havnegrænsen paa Fuglefjords Vestside fastsat noget længere inde i Fjorden end paa Toften. Et Punkt mellem Breiðá og Toften vilde mulig være at foretrække; men dette er for Udvalget ikke noget Hovedpunkt. Udvalget tiltræder ganske den Grænse, som foreslaas mellem den indre Del af Havnen, hvor Skibene fortøjer, og den ydre Del af Havnen, hvor Skibe opankrer, og anser det for at være af største Vigtighed, at denne Grænse fastsættes af Hensyn til den Skade, det forvolder, at Skibe uden videre Kontrol opankrer inde mellem de i Inderhavnen fortøjede Kuttere.

Forslag.

Lagtinget anbefaler:

I Havnereglement for Fuglefjord af 13. Novbr. 1913 foretages følgende Ændring:

§ 1 redigeres saaledes:

„Til Havnen Fuglefjord bliver at henregne Farvandet inden for en Linie mellem Ennið paa Østsiden og Toftanes paa Vestsiden af Fjorden.

I den Del af Havnen, som ligger inden for en Linie mellem Kirkjuryggsá paa Østsiden og Ringin paa Vestsiden, er det forbudt at fortøje eller opankre Fartøjer, medmindre Havnebestyrelsen har meddelt vedkommende Tilladelse dertil og givet den i saa Henseende fornødne Anvisning. Den sidstnævnte Linie vil nærmere være at betegne ved to grønne Lys paa Østsiden af Fjorden ved Kirkjuryggsá."

[1]) Udelades her.

Den 24. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtedes som vedt. uden Afstemning.

Den 26. September foretoges Sagens 3. Behandling.
Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 18 Stemmer mod 0. (Fraværende: Mitens, Paturssen, Johs. Joensen, Johan Poulsen, Debess.

Den 29. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagen.

---

46. Dækning af Udgifter ved Havneanlæg i Tveraa og Vaag.

Den 28. August fremlagdes Andragender[1]) fra Forstanderskaberne for Frodebø Sogns Kommune og Vaag Sogns Kommune ang. Statslaan til Betaling af Kommunernes Udgifter i Anledning af Kajanlæggene i Tveraa og Vaag.

S. D. blev Sagerne henvist til Udvalget i Sagen ang. forsk. Reglementer for Trangisvaag Havn m. m.

Den 15. September fremlagdes i Sagerne saalydende **Udvalgsbetænkning**:

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragender fra Forstanderskaberne for Frodebø Sogns Kommune og Vaag Sogns Kommune angaaende Udredelse af disse Kommuners Andel i Omkostningerne ved Kajanlæggene henholdsvis i Tveraa og Vaag. —

Ifølge Lov Nr. 127 af 29. April 1913 afholder Staten forskudsvis alle Udgifterne ved de omhandlede Havneanlæg; men efterhaanden som hvert enkelt Anlæg er bragt til Afslutning, refunderer den paagældende Kommune Staten en Femtedel af Anlægsomkostningerne.

Af de i Havneloven omhandlede Anlæg er Tveraa-Anlægget for et Aars Tid siden og Vaag-Anlægget i Begyndelsen af denne Maaned taget i Brug. Det er muligt, at der tilbagestaar en Del Arbejde af forholdsvis underordnet Betydning.

Forstanderskaberne i Vaag og Frodebø har gennem Færø Amt modtaget Opgørelse vedrørende Anlægsudgifterne pr. 25. Juni d. A., og Amtet har anmodet om, at de skyldige Beløb maa blive indbetalt i Færøernes Jordebogskasse, dog saaledes, at der er taget Forbehold om senere Efterbe-

---

[1]) Udelades her.

taling eller Tilbagebetaling, naar den endelige Opgørelse foreligger. Omkostningerne til 25. Juni d. A. stiller sig saaledes:

Tveraa-Anlægget i alt.....	664,707 Kr. 72 Øre
Vaag-Anlægget i alt.....	596,354 — 71 —

En Femtedel heraf udgør for Tveraas Vedkommende c. 133,000 Kr. og for Vaags Vedkommende c. 119,000 Kr.

De paagældende Kommuner har anført overfor Udvalget, at det vil volde overordentlig store Vanskeligheder at rejse Laan af en Størrelse som her omhandlet, og man andrager derfor om, at der af Statskassen ydes Kommunerne et Laan af samme Størrelse som Kommunernes Andel af Udgifterne ved de respektive Kajanlæg vil udgøre.

Da Udvalget ikke nærer mindste Tvivl om, at de paagældende Kommuner vil have overordentlig vanskeligt ved at fremskaffe de paagældende Beløb ved Laan i Pengeinstitutter, anser man det forsvarligt efter Omstændighederne at anbefale, at Lagtinget søger tilvejebragt en saadan Ordning, at Staten laaner de paagældende Kommuner det Beløb, hver især af dem skal betale, naar den endelige Opgørelse foreligger, imod, at Kommunerne betaler Renter og Afdrag af Laanet. — Efter Udvalgets Skøn vil saavel Frodebøs som Vaags Havnekasse være i Stand til at udrede Renter og Afdrag, samtidig med, at Havnekasserne bestrider Udgifterne ved Havnenes Administration og Vedligeholdelse. —

Med Hensyn til Størrelsen af Renter og Afdrag har Udvalget ført Forhandlinger med de paagældende kommunale Forstanderskaber, og disse er hvert for sit Vedkommende gaaet ind paa følgende Ordning:

Der svares en Rente af 5 %, og Kommunernes Andel i Udgifterne betales med $^1/_{25}$ aarlig, saaledes at hele Gælden skal være betalt i Løbet af 25 Aar. —

Naar Udvalget foreslaar Lagtinget at anbefale en Ordning med Staten som den her omhandlede, er Grunden den, at man ikke anser det for muligt for nogen færøsk Kommune for Tiden at faa saa store Laan som det her drejer sig om i Pengeinstitutter, man kender. De her omhandlede Kommuner har i sin Tid (før Verdenskrigen) faaet Tilsagn om Laan til Betaling af deres Andel i Udgifterne ved Kajanlæggene; men disse Tilsagn staar ikke længere ved Magt, dels fordi Forholdene har forandret sig saa meget i de forløbne Aar, dels fordi det nu drejer sig om langt større Beløb end oprindelig beregnet. Lagtinget har da ogsaa ved Henvendelser til Regeringen henledet Opmærksomheden herpaa for flere Aar siden, se Lagtingstidende for 1920, Side 122—24, og 1921, Bilag Nr. 6.

Udvalget stiller med disse Bemærkninger følgende

Forslag.

1. Lagtinget andrager hos Regeringen om, at der af Statskassen maa blive tilstaaet Frodebø Sogns Kommune og Vaag Sogns Kommune saa store Laan, som svarer til disse Kommuners Andel i Omkostningerne ved Anlæg af Havnekajerne henholdsvis i Tveraa og Vaag, paa Vilkaar, at Laanene forrentes med 5 % og tilbagebetales med $^1/_{25}$ aarlig.
2. Lagtinget approberer i Henhold til Kommunalloven, at de paagældende Kommuner optager disse Laan.

Den 18. September foretoges Sagernes 2. Behandling.
Overgang til 3. Behandling betragtes som vedtaget uden Afstemning.

Den 21. September foretoges Sagernes 3. Behandling.

Udvalgets Forslag sattes under Afstemning ved Navncopraab og vedtoges med 16 Stemmer mod 0. (*Stemte ikke:* Rasmussen, Konoy. *Fraværende:* J. H. Poulsen, Johan Poulsen, A. Samuelsen, M. Samuelsen, Guttesen).

Den 26. September oplæstes og vedtoges Indstilling i Sagerne.

---

47. Motorbaadehavn i Porkere.

Den 1. August fremlagdes et Andragende[1]) fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune om Anlæg af en Motorbaadehavn i Porkere. —

Den 8. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Dahl blev det vedtaget at henvise Sagen til Udvalget i Sagen ang. forskellige Reglementer for Tranglsvaag Havn m. m.

Den 14. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragende fra Forstanderskabet for Porkere Sogns Kommune om Tilskud fra Statskassen til Anlæg af en Motorbaadehavn ved Porkere.

Sagen er behandlet i Lagtinget senest i Samlingen 1924, se Lagtingstidende for 1924, Side 91.

Der foreligger nu for Udvalget en Skrivelse til Færø Amt fra Vandbygningsvæsenets Ingeniørkontor i Thorshavn af 28. Juli 1925, hvoraf fremgaar, at Ministeriet for offentlige Arbejder har bemyndiget Vandbygningsdirektøren til at optage nævnte Havneanlæg paa Listen over de bemeldte Ingeniørkontor overdragne Undersøgelser. Beretning vil først, skriver Ingeniørkontoret, blive afgivet, naar samtlige Undersøgelser er tilendebragte, og dette vil først ske til Lagtingssamlingen 1926.

Udvalget kan herefter ikke se, at der fra Lagtingets Side kan foretages videre i Sagen, førend Undersøgelsens Resultat foreligger, altsaa til næste Aars ordinære Lagtingssamling. Indtil da maa Sagen udsættes.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar. — En Afskrift af Udvalgsbetænkningen tilsendes Porkere Sogns Kommunalforstanderskab.

Den 16. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Udvalgets Forslag vedtoges med 16 St. mod 0.

---

48. Havnebetjenten i Vaag.

Den 26. September foretoges Behandling af en Skrivelse fra Forstanderskabet for Vaag Sogns Kommune om Approbation paa, at Peter Johs. Müller antages som Havnebetjent i Vaag for en aarlig Løn af 3000 Kroner.

Formanden foreslog til Protokollen at vedtage:

„Forstanderskabets Forslag approberes."

Forslaget vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

---

49. Den italienske Trawlersag.

Den 24. August fremlagdes saalydende Skrivelse fra Societa Anonima Italiana Industria Pesca E Sottoprodotti, Rom, ang. Oprettelse af en Trawlerstation paa Færøerne:

Til
det højtærede Lagting.

I Henhold til Samtale med Lagtingets Formand tillader vi os herved at fremsætte Formaalet med vort Besøg paa Færøerne.

1. Vort Selskab (Societa Industria Pesca E Sottoprodotti, „I. P. E. S.", Rom, med en Aktiekapital af 12 Millioner Lire, og hvis Formand er H. k. H. Prinsen af Udine) har allerede i mere end et Aar og med Fordel drevet Fiskeri i Nordsøen og ved Island med en Flaade af 18 moderne Trawlere (42 Meter) med Basis i Cuxhafen; Produkterne sælges paa Aberdeens og Cuxhafens Markeder.
2. Da Selskabets Formaal ogsaa er Tilvirkning og Import af Klipfisk o. lign. til Italien, er det formaalstjenligt at flytte Flaadens Basis eller Station til et Sted, som ligger nærmere Fiskebankerne.

3. Et saadant Sted har vi syntes at maatte søge paa Færøerne, som efter vor Mening svarer til de ønskede Betingelser og hvor vor Nærværelse ikke kan give Anledning til nogen som helst Ulempe, men derimod byder betydelige Fordele for den stedlige Befolkning.
4. Vi tillader os herunder at nævne de vigtigste af disse Fordele:
   a) Installering af et Reparationsværksted; Installering af et Netværksted; en Flydedok (som i Forvejen ikke findes); Kul- og Saltdepot.
   b) Periodisk Ankomst af et italiensk Dampskib i direkte Forbindelse med Italien, hvilket Skib ved sine Returrejser betydeligt vil lette Importen til Italien af færøske Produkter.
   c) Muligheden for færøske Søfolk til at faa Adgang til Hyre og Arbejde paa vore Trawlere; det vilde ikke forstyrre de lokale Fiskeriforhold, idet det Maksimum af Folk, som vi kunne anvende, kun er en mindre Brøkdel af den færøske Fiskerbefolkning.
   d) Muligheden for en betydelig Forhøjelse af den *færøske* Fiskeimport til Italien og for at kunne borteliminere den nuværende dyre udenlandske Mellemhandel.

Ovenstaaende er det Program, ridset op i korte Træk, som vi yderligere ville udvikle, for saa vidt dette ikke er i Strid med de gældende Love og saafremt det vil møde Sympati — hvad vi haaber — hos de færøske Myndigheder og Befolkningen.

Selvfølgelig er der fra vor Side endnu ikke foretaget noget Skridt ad officiel Vej, da vi først ønsker at kende de høje Myndigheders Stilling til vort Forehavende.

Idet vi haaber, at vor Plan vil blive modtaget med Velvilje og Forstaaelse, er vi parate til at give enhver Oplysning — mundtlig eller skriftlig — angaaende Sagen.

Den 26. August foretoges Sagens 1. Behandling.

Efter Forslag af Formanden blev det vedtaget at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Samme Dag valgtes til Medlemmer af Udvalget:

Effersøe, Reinert, J. H. Joensen, Mitens og Konoy.

Den 21. September fremlagdes i Sagen **Udvalgsbetænkning.** (Vedhæftet som Bilag 20).

Den 23. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Overgang til 3. Behandling vedtoges med 13 Stemmer mod 0.

Den 24. September fremlagdes af A. Samuelsen saalydende **motiverede Ændringsforslag:**

Begge de fremkomne Forslag, Flertallets som Mindretallets, har øjensynlig til Forudsætning, at det i Sagen omhandlede Trawlerselskab ikke etablerer sig her paa denne Side Olajdag 1926 og begge de fremsatte Forslag gaar ud paa Nedsættelse af et Lagtingsudvalg, som sammen med Amtmanden skal overveje forskellige i Forbindelse med Sagen staaende Spørgsmaal og fremkomme med Forslag til næste Lagting. Man kan saaledes sige, at Udvalget selv slaar fast, at det ikke er færdigt med samtlige her-

henhørende Spørgsmaals Overvejelser og undertegnede forstaar saa godt, at dette maa være saaledes. Hvor stor praktisk Betydning det foreliggende Andragende fra det italienske Selskab vil faa er det umuligt at forudsige, men selve det rejste Spørgsmaal er af allerstørste Vigtighed og bør overvejes grundigt med Hensyntagen til alle Sider. Undertegnede mener derfor, at Sagen bør udsættes til næste Aar. Lagtingets Medlemmer i højere Grad maaske end Udvalget har Grund til at bede om længere Tid til Overvejelse end den som er levnet os i denne Lagtingssamling og Befolkningens Syn paa Sagen er det meget vigtigt at lære at kende. Dette kan ikke ske i denne Lagtingssamling, ikke mindst paa Grund af, at de mest interesserede endnu er ude paa Fiskeri ved Island. Det er af Vigtighed for Sagens Afgørelse at faa at vide, hvilke Betingelser det er Meningen at stille, og det er af Vigtighed at faa at vide, hvad man fra indenlandsk Side kan foretage til Forbedring af vore Fiskeres og Arbejderes Kaar, herunder om det er muligt ved indenlandsk Kapital at skaffe flere Trawlere eller moderne Skibe m. m. Alle herhenhørende Spørgsmaal bør man formentlig overveje i det Udvalg, der nedsættes og det er naturligt, at Lagtingsudvalget supplerer sig med et Udvalg fra Fiskerforeningen, Rederiforeningen og Navigatørforeningen og at dette Udvalg indhenter Oplysninger fra andre Organisationer, som det maatte have Betydning at høre i Sagen eller de kommunale Forstanderskaber m. m. I Stedet for de fremsatte Forslag foreslaas derfor:

1) Sagen udsættes til næste Aar.
2) Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden, 2 Repræsentanter for Skipperforeningen, 2 Repræsentanter for Fiskerforeningen og 2 Repræsentanter for Rederiforeningen at overveje den foreliggende Sag og alle herhenhørende Spørgsmaal, herunder om de paagældende Dampfrawlere ikke bør stationeres paa forskellige Steder paa Færøerne, om Mandskab, Navigatører m. m.
3) Det omhandlede Udvalg vil navnlig ogsaa have at overveje, hvad der maatte kunne gøres med *indenlandsk Kapital af Enkeltmand eller ved Sammenslutninger* til Fremme af vort Fiskeri, herunder Anskaffelse af Trawlere m. m.
4) Betænkning fra Udvalget forelægges straks ved næste ordinære Lagtingssamlings Begyndelse. Det forudsættes, at de under 2 omhandlede Erhvervsorganisationer er villige at tiltræde Udvalget.
5) Andragerne underrettes herom.

Den 25. September foretoges Sagens 3. Behandling.

Flertallets Forslag Punkt 1—2 sattes samlet under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 4 stemte for, ingen imod.

Derpaa sattes A. Samuelsens motiverede Ændringsforslag under Afstemning ved Navneopraab, men bortfaldt, idet kun 11 stemte for, ingen imod.

Endelig sattes Mindretallets Forslag Punkt 1 og 2 under Afstemning ligeledes ved Navneopraab og vedtoges med 15 Stemmer mod 0. (*Stemte ikke:* Winther, Mitens, Johs. Joensen, O. F. Joensen, Reinert, Dahl, Formanden. *Fraværende:* Johan Poulsen).

50. De af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes Tingets Journal, Kopibog og Regningsjournal som Regnskab for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Den 13. August blev Sagen henvist til Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Den 24. August fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist:

Lagtingets Regningsjournal, Kopibog og Journal, hvilke Bøger Udvalget har gennemgaaet for Tidsrummet fra 29. Juli 1924 til 29. Juli 1925.

Udvalget finder ikke Anledning til at fremkomme med Bemærkninger angaaende nogen enkelt Post.

Det indrømmes, at Regningsjournalen er tydeligere rubriceret; men en mere udførlig Specificering af større Regninger, f. Eks. Udgifter vedrørende Hospitalsophold, vil være ønskelig.

Den 27. August behandledes Udvalgets Betænkning.

---

51. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Den 30. Juli valgtes til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 12:

1. *For de Kirkefonden og Kirkernes Styrelse vedkommende Sager:*
   Johs. Petersen, Joen Poulsen, Dahl, R. Rasmussen og Konoy.

2. *For de Landkommunerne i Almindelighed vedkommende Sager:*
   M. Samuelsen, Joen Poulsen og J. H. Poulsen.

3. *Budgetudvalget for de Sager, som vedkommer:*
   a. *Amtsrepartitionsfonden,*
   b. *Amtsfattigkassen,*
   c. *Den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn* samt *Renterne af det Hansenske Legat.*

   A. Samuelsen, J. H. Joensen, Dahl, Reinert, Midjord, Patursson og Winther.

4. *For forskelligartede Sager:*
   Johan Poulsen, Wang og Guttesen.

5. *For de af Amtmanden ene afgjorte Sager:*
   Johs. Joensen, Weihe og M. D. á Ryggi.

I. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

1. Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Aar udsatte Sag angaaende Udskillelse af Thorsvig som særskilt Kommune.

   Den 26. August fremlagdes i Sagen **Udvalgsbetænkning** (vedhæftet som Bilag 5).

   Den 29. August vedtoges Udvalgets Forslag med 19 Stemmer mod 0.

---

2. Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Sag om Deling af Fuglø og Svinø Sognes Kommune.

   Den 13. August vedtog Lagtinget med 17 Stemmer mod 0 at svare:

   „Da Andragendet ikke er underskrevet af det i Lov om Landkommunernes Styrelse af 28. Februar 1872 § 1, sidste Punktum, nævnte Antal Vælgere, kan Lagtinget allerede af den Grund ikke fremme Sagen."

---

3. Den 26. September fremlagdes en Sag angaaende Deling af de forenede Sogne i Sydstrømø i særskilte Kommuner.

   Den 28. September vedtog Lagtinget med 13 Stemmer mod 0 at svare:

   „Sagen om Deling af de forenede Sogne i Sydstrømø til flere selvstændige Kommuner udsættes indtil videre."

---

4. Ved Lagtingets Aabning den 29. Juli fremlagdes en Sag angaaende Valgsted i Ejde Sogn.

Den 18. August vedtog Lagtinget med 17 Stemmer mod 0 at svare:

„Den af Forstanderskabet for Ejde Sogns Kommune indsendte Vedtægt for kommunale Valg i Sognet godkendes."

---

5. Den 12. September fremlagdes en Skrivelse[1]) fra Færø Amt angaaende Ejde Sogns Kommunes Bidrag til Amtsrepartitionsfonden.

Den 25. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Fra Amtet er til Tinget indløbet en Skrivelse af 12. September d. A., hvori oplyses, at Ejde Sogns Kommune resterer med Bidrag til Amtsrepartitionsfonden for

1922—23 med	343,09	Kr.
1923—24 —	818,95	—
1924 —	2805,80	—
1. Halvaar af 1925 med	1202,90	—

Amtet henleder Tingets Opmærksomhed paa Sagen og udtaler Frygt for, at Kommunens nuværende Ledelse fører den til økonomisk Ruin.

Undertegnede Udvalg har anmodet Formanden for Ejde Sogns Kommune om at indfinde sig i Thorshavn, for at man kunde faa nærmere Forklaring paa Sagen. Efter hvad Formanden oplyste, og hvad der fremgik af Regnskabet for 1924, som han medbragte, har Kommunen saa store Skattebeløb udestaaende som Restancer, at det vil mere end dække ovenstaaende Beløb, som efter den givne Decision *skal* og kan ventes at blive inddrevne nu i Efteraaret.

Formanden for Forstanderskabet har for Udvalget oplyst, at Grunden til Miséren er, at Skatterne aldrig indgaar i rette Tid i saadant Omfang, at man har kunnet dække alle forfaldne Beløb; man har saa grebet til at dække de nærmeste Krav, medens Amtsrepartitionsfonden stadig er forblevet udækket.

Udvalget maa udtale en alvorlig Misbilligelse af de forhaanden værende Forhold og maa forlange, at Amtsrepartitionsfonden først og fremmest indbetales.

I den foreliggende Sag maa man stille som Krav, at forannævnte Beløb er dækket inden Nytaar.

Den 28. September foretoges Sagens 2. Behandling.

Formanden foreslog at tage Sagen til Efterretning og an-

---

[1]) Udelades her.

mode Amtet om at tilstille Forstanderskabet en Afskrift af Betænkningen.

Forslaget vedtoges med 16 Stemmer mod 0.

---

6. Den 4. August fremlagdes et Andragende [1]) fra Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune om Lagtingets Approbation paa, at Kommunen optager et Laan i Færø Amts Sparekasse, stort 11,000 Kr.

Den 19. August vedtog Lagtinget med 20 Stemmer mod 0 at svare:

„Tingið saunlykkir, at Vestmanhavnar kommuna í „Færø Amts Sparekasse" tekur eitt lán stórt 11,000 krónur til at afturrinda eina skuld (kassakredit) í „Føroya banka" av sonu stødd.

Lánið skal afturgjaldast í 15 ár."

---

7. Den 5. August fremlagdes et Andragende om Approbation paa et Laan, stort 3200 Kr., til Klaksvig Sogns Kommune.

Den 18. August vedtoges saalydende Protokoltilførsel med 15 Stemmer mod 0.

„Den begærede Approbation meddeles herved."

---

8. Den 22. September fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Lagtingsmand A. Samuelsen om Approbation paa et Laan til Kvivig Sogns Kommune.

Den 26. September vedtog Lagtinget med 13 Stemmer mod 0 at svare:

„Tinget approberer, at Kvivig Sogn optager et yderligere Laan paa indtil 600 Kroner."

---

9. Den 19. August fremlagdes et Andragende om Approbation paa en Kassekredit til Klaksvig Sogns Kommune.

Den 26. September vedtog Lagtinget med 18 Stemmer mod 0 at svare:

---

[1]) Udelades her.

„Tinget godkender, at Klaksvig Sogns Kommune optager en Kassekredit paa 11,000 Kr. i Føroya Banki."

---

10. Den 9. September fremlagdes et Andragende [1]) fra Porkere Sogns Kommune om Approbation paa, at Kommunen optager en Kassekredit i Føroya Banki paa 5000 Kroner.

Den 18. September vedtog Lagtinget med 20 Stemmer mod 0 at svare:

„Lagtinget samtykker, at Porkere Sogn optager en Kassekredit i Føroya Banki paa indtil 5000 Kroner."

---

11. Den 4. August fremlagdes et Andragende om Approbation paa, at Vaag Sogns Kommune forhøjer sin Kassekredit i Føroya Banki.

Den 19. August vedtog Lagtinget med 20 Stemmer mod 0 at svare:

„Tinget giver sit Samtykke til, at Vaag Sogns Kommune forhøjer sin Kassekredit i „Føroya Banki" fra 17,000 til 29,000 Kroner."

---

12. Den 29. August fremlagdes en Skrivelse [1]) fra Laglingets Skatteudvalg angaaende Fastsættelse af Vedtægter for forskellige Kommuner.

Den 25. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Ved Skrivelse af 28. August 1925 har Lagtingets Skatteudvalg fremsendt til Tinget Indstilling til Skattevedtægter for forskellige Sogne med Anmodning om, at Tinget i Medfør af § 15 i Lov af 13. Marts 1923 vil approbere samme; samt nogle Skrivelser fra Frodebø Sogns Kommune om Skattevedtægt for nævnte Sogn.

Undertegnede Udvalg skal i den Anledning stille følgende

Forslag.

1. I Medfør af § 15 i Lov for Færøerne af 12. Marts 1923 om den kommunale Beskatning fastsættes herved efter derom modtagen Indstilling hosfølgende Skattevedtægter for nedennævnte Kommuner:

---

[1]) Udelades her.

Haldersvig og Saxen	Sognes	Kommune,
Fuglø og Svinø	—	—
Midvaag	Sogns	—
Vaag	—	—
Kvivig	—	—
Klaksvig	—	—
Sandevaag	—	—
Famien	—	—
Lervig	—	—
Myggenæs	—	—

2. Den fra Frodebø Sogns Kommune modtagne Vedtægt kan ikke godkendes, men henvises Forstanderskabet til videre Forhandling med Skatteudvalget og Amtet, der anmodes om paa Lagtingets Vegne at godkende Vedtægten, naar den foreligger i forsvarlig Form.

Den 26. September foretoges Sagens 2. Behandling.
Udvalgets Forslag vedtoges med 15 Stemmer mod 0.

---

2. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

Sagen om Ligning til Amtsrepartitionsfonden kom til endelig Behandling den 26. September. **Udvalgsbetænkningen** var saalydende:

Ifølge den af Amtet i indeværende Samling fremlagte Oversigt over Amtskommunens økonomiske Status skulde der for Aaret 1926 tiltrænges en Paaligning af ca. 116,000 Kr., heri ikke medregnet det paa Jordegodset forlods faldende Beløb af 2 Kr. pr. Skattemark med 8517 Kr. 48 Øre. Amtsfondspaaligningen skulde herefter blive af samme Størrelse som forrige Aar.

Udvalget har ingen Indvendinger at gøre til Amtets Oversigt, men skal anføre, at der ifølge Vedtagelser i indeværende Samling vil blive paadraget Amtsfonden Udgifter til et Beløb af ca. 4000 Kr., som ikke ere medtagne i Amtets Status. — Man stiller derfor Forslag om, at Paaligningen paa Kommunerne for Aaret 1926 sættes til 119,589 Kr. 04 Øre, og at Fordelingen sker i Overensstemmelse med hoslagte Forslag til Repartition.

Forslag.

Tinget beslutter at udskrive i Skat til Amtsfonden for Aaret 1926 119,589 Kr. 04 Øre foruden det forlods paa Jordegodset faldende Beløb 8517 Kr. 48 Øre og godkender den foreslaaede Repartition. —

Betænkningen vedtoges med 15 Stemmer mod 2.

I Henhold hertil vil det for Aaret 1926 paahvile de enkelte Kommuner at udrede til Amtsrepartitionsfonden de Beløb, som er angivne paa omstaaende

Repartition.

Sognenes Navne	Folketal	Skatteindtægt		Efter Skatteindtægten (3/4)		I Henhold til Lagtingets Vedtagelse (1/4)		Tilsammen.	
		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Viderø Sogn ...	487	199850	„	1738	70	100	„	1838	70
Klaksvig — ...	1191	792250	„	6892	58	1500	„	8392	58
Fuglø — ...	233	63000	„	548	10	150	„	698	10
Svinø — ...	206	80550	„	700	79	100	„	800	79
Kunø — ...	184	41748	„	363	21	150	„	513	21
Husum — ...	196	58805	„	511	60	250	„	761	60
Mygledal — ...	138	56118	„	488	23	100	„	588	23
Fuglefjord — ...	738	251656	„	2189	41	1000	„	3189	41
Lervig — ...	459	134900	„	1173	63	700	„	1873	63
Andefjord — ...	383	79414	„	690	90	200	„	890	90
Funding — ...	437	138690	„	1206	60	250	„	1456	60
Næs — ...	1199	370420	„	3222	65	1500	„	4722	65
Gøte — ...	519	204468	„	1778	85	400	„	2178	85
Sjov — ...	815	180000	„	1566	00	1000	„	2566	00
Ejde — ...	791	225000	„	1957	50	350	„	2307	50
Kvivig — ...	487	116785	„	1016	03	900	„	1916	03
Kollefjord — ...	374	150000	„	1305	00	300	„	1605	00
Kvalvig — ...	402	70557	„	613	85	1500	„	2113	85
Haldersvig — ...	454	143893	„	1251	87	300	„	1551	87
Saksen — ...	40	9100	„	79	17	97	26	176	43
Vestmanhavn — ...	736	301031	„	2618	97	1500	„	4118	97
Kirkebø — ...	122	55000	„	478	50	150	„	628	50
Hestø — ...	127	42000	„	365	40	100	„	465	40
Kalbak — ...	112	48000	„	417	60	150	„	567	60
Thvns. udenb. Sogn..	318	150000	„	1305	00	„	„	1305	00
Nolsø Sogn	275	88000	„	765	60	200	„	965	60
Midvaag —	628	214259	„	1864	05	800	„	2664	05
Sandevaag —	548	125575	„	1092	50	1400	„	2492	50
Sørvaag —	707	184850	„	1608	20	1400	„	3008	20
Bø —	111	32150	„	279	70	200	„	479	70
Myggenæs —	183	56100	„	488	07	250	„	738	07
Sand —	587	227400	„	1978	38	350	„	2328	38
Skopen —	382	168400	„	1465	08	200	„	1665	08
Skaalevig —	222	80450	„	699	92	300	„	999	92
Husevig —	235	83950	„	730	37	150	„	880	37
Skuø-Dimon —	163	62850	„	546	80	200	„	746	80
Kvalbø —	834	268648	„	2337	24	1000	„	3337	24
Porkere —	477	162399	„	1412	87	600	„	2012	87
Hove —	189	81989	„	713	30	100	„	813	30
Famien —	226	84245	„	732	93	100	„	832	93
Sumbø —	593	200000	„	1740	00	900	„	2640	00
Vaag —	1147	1025200	„	8919	24	500	„	9419	24
Frodebø —	1790	1056300	„	9189	81	4000	„	13189	81
Thvns. Kommune....	c.2800	2143400	„	18647	58	4500	„	23147	58
Summa...	23245	10309400	„	89691	78	29897	26	119589	04

3. Vedkommende Amtsfattigkassen.

Den 22. September fremlagdes saalydende **Betænkning**:

Beholdningen af disponible Midler i Amtsfattigkassen kan, ifølge den af Amtet udarbejdede økonomiske Status, ansættes ved Udgangen af 1925 at blive ca. 14,000 Kr.

Udvalget vil stille Forslag om, at der for Aaret 1926 ydes Tilskud til Sygehusene i Thorshavn, Tveraa og Klaksvig af samme Størrelse som bevilget for Indeværende Aar.

Der foreligger Andragende fra Porkere Sogns Kommune, at der i Aar i Lighed med tidligere Aar ydes Tilskud til Oplærelse af den døvstumme Daniel Johannes Müller.

Hans Kristopher Konoy af Kunø andrager i Skrivelse af 14. Juli d. A., bilagt med Erklæringer fra Forstanderskabet og Distriktslægen, at der af Amtsfattigkassens Midler ydes ham en passende Understøttelse til Bestridelse af Udgifterne i Anledning af, at hans Datter Monika Konoy er indlagt paa Statens Institut for Talelidende. I Henhold til Fattiglovens § 9 stiller man nedenfor Forslag om, at der gennem Kunø Sogns Kommune ydes ham Tilskud i nævnte Anledning.

Efter de foreliggende Forsørgelsesplaner og Kommuneregnskaberne for 1924 er der nogle Sogne, som har ret trykkende Fattigbyrde. —

Udvalget tillader sig at stille følgende

Forslag.

I. Af Amtsfattigkassen bevilges for 1926 Tilskud til følgende Kommuner:

a. Til Kunø Mygledal og Husum Sognes Kommune:		
1. Til Kunø Sogn (Tilskud til Hans Chr. Konoy for hans Datter Monika Konoy)		150 Kr.
2. Mygledal Sogn		400 -
b. Til Næs Sogns Kommune		200 -
c. Til Nolsø Sogns Kommune		200 -
d. Til Sandø Præstegælds Kommune:		
1. Skopen Sogn		200 -
2. Husevig Sogn		100 -
e. Porkere Sogns Kommune:		
a. Sognet	200 Kr.	
b. Do. (Tilskud til en Døvstums Oplærelse)	200 -	
		400 -
		1650 Kr.

II. Til Sygehusene bevilges af Amtsfattigkassen for 1926:

1. Dronning Alexandrines Hospital	2000 Kr.
2. Sygehuset i Tveraa	1000 -
3. Sygehuset i Klaksvig	1000 -
	4000 Kr.

Den 25. September afgav J. J. Weihe saalydende motiverede Ændringsforslag til Udvalgets Forslag:

„Ejde Sogn har i Regnskabsaaret 1924 haft en midlertidig Fattighjælp, stor 2081 Kr., og Sognets Skatteevne er svag. Derfor mener jeg, at et Tilskud af Amtsfattigkassen her vilde være paa sin Plads og tillader mig derforfor at foreslaa som nyt Punkt I. f. Ejde Sogns Kommune 300 Kroner."

Den 26. September foretoges Sagens endelige Behandling.

Udvalgets Forslag I. a. 2., Myglelal Sogn, bortfaldt, medens samtlige de øvrige Forslag samt Ændringsforslaget vedtoges med 17 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag vedrørende Sygehusene vedtoges ligeledes med 17 Stemmer mod 0.

---

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

1. Sysselmændenes Indberetninger om Veje, Broer og Landingssteder.

Den 15. September fremlagdes saalydende **Betænkning**:

1. Norderøernes Syssel.

Sysselmanden indberetter, at Svinøvejen endnu ikke er istandsat. Lagtinget har i Fjor bevilget et Tilskud til denne Vej, og Bevillingen staar ved Magt indtil Olajdag 1926. Det er meddelt Medlemmer af Udvalget, at Vejen nu vil blive anlagt.

Forslag.

Sysselmanden paa Norderøerne anmodes om til Olajdag 1926 at indberette, hvis Svinøvejen ikke til den Tid er sat i forsvarlig Stand.

2. Østerø Syssel.

Af Sysselmandens Indberetning fremgaar, at Kørevejen mellem Solmundefjord og Fuglefjord trænger til Udbedring saavel paa Fuglefjords som paa Gøte Kommunes Grund. De paagældende Kommuner har erklæret, at de snarest vil udbedre Vejens Mangler.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at give Sysselmanden paa Østerø Paalæg om inden Nytaar 1926 at indberette, om forskellige Mangler ved Kørevejen Fuglefjord—Kongshavn er afhjulpne og at underrette Forstanderskaberne i Gøte og Fuglefjord herom.

3. Strømø Syssel.

1. Af Sysselmandens Indberetning fremgaar, at Vejen Heygum—Heyganæs i Vestmanhavn ikke er udbedret.

   Forstanderskabsformanden har oplyst for Udvalget, at det har været nødvendigt, førend Arbejdet kunde udføres forsvarligt, at ekspropriere Grundarealer, og at dette først for kort Tid siden er gaaet i Orden. Arbejdet vil nu straks blive udført.
2. Det fremgaar endvidere af Indberetningen, at en Vej: Dejld—Bakken i Vestmanhavn ikke er udbedret. Formanden i Forstanderskabet oplyser, at det er Forstanderskabets Hensigt at lade denne Vej bortfalde, idet Vejen Dejld ned til Kirken udmærket kan erstatte den først omhandlede. Herom vil Sysselmandens Indberetning nærmere være at indhente, og en skriftlig Udtalelse fra hele Forstanderskabet, eventuelt baade fra Flertal og Mindretal.
3. Vejen Bakken—Gjógvará i Vestmanhavn trænger til Udbedring. Forstanderskabsformanden har oplyst for Udvalget, at dette er rigtigst, og at den foreløbig vil blive udbedret; men det er Meningen at lade denne Vej bortfalde og erstatte af en ny Vej langs med Stranden, hvilken sidstnævnte Vej behandles under en anden Sag. Udvalget finder, at Vejen under alle Omstændigheder maa istandsættes, da den paatænkte Strandvej først nu skal planlægges og beregnes.

Forslag.

1. Vejen Heygum—Heyganæs sættes i farbar Stand snarest og senest inden 1. April 1926.
2. Amtmanden anmodes om at indhente en Erklæring fra Sysselmanden og skriftlig Erklæring fra Forstanderskabet, eventuelt baade Flertal og Mindretal om Betimeligheden af at lade Vejen: Dejld—Bakken bortfalde.
3. Det paalægges Forstanderskabet midlertidig at sætte Vejen: Bakken —Gjógvará i farbar Stand.

4. Vaagø Syssel.

Sysselmanden har ikke fundet noget at bemærke.

5. Sandø Syssel.

Dimon-Opgangen er ikke Istandsat; men det er oplyst, at den er under Arbejde.

Forslag.

Amtmanden anmodes om gennem Sysselmanden at paase, at Opgangen til Store Dimon sættes i forsvarlig, farbar Stand.

6. Suderø Syssel.

Broen over Stórá i Sumbø trænger til Fornyelse; men der er kommet til Stede Materialier til en ny Bro.

Forslag.

Sysselmanden paa Suderø anmodes om at paase og indberette, om den omhandlede Bro er fornyet.

Den 18. September behandledes Betænkningen.

1. Norderøernes	Syssel.	Udvalgets	Forslag	ved	toges	med	20	Stemmer	mod 0.
2. Østerø	—	—	—	—	—	21	—	—	0.
3. Strømø	—	—	— (1-3)	—	—	17	—	—	0.
4. Vaagø	—	Behandledes.							
5. Sandø	—	Udvalgets	Forslag	—	—	17	—	—	0.
6. Suderø	—	—	—	—	—	16	—	—	0.

---

2. *Tilskud til Udgivelse af en færøsk Ordbog.*

Der var indkommet et Andragende[1]) fra M. A. Jacobsen og Chr. Matras om Tilskud til en færøsk-dansk Ordbog.

Den 11. September fremlagdes i Sagen saalydende **Betænkning:**

Til Udvalget er henvist Andragende fra M. A. Jacobsen og Chr. Matras om Tilskud til en færøsk-dansk Ordbog.

Paa indeværende Aars Finanslov er der bevilget 4000 Kr. fra Statskassen til Udarbejdelse af en saadan Ordbog. Denne udgives af Dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen med Bistand af Andragerne.

Arbejdet skrider godt frem. Selve Redaktionsarbejdet er begyndt, og i Løbet af Aaret ventes Ordbogen at være færdig til Trykning.

Det vil ikke være muligt paa nuværende Tidspunkt nøjagtig at angive, hvor meget den omhandlede Ordbog vil koste at udarbejde og trykke, men efter et løseligt Skøn mener man at maatte regne med 10—12,000 Kr. Som allerede anført er der af Statskassen bevilget 4000 Kr., og der er indgivet Andragende om yderligere Tilskud. —

Den Bevilling, Lagtinget kan yde, vil ikke forslaa ret meget. — Lagtingets Midler er meget smaa, og de skal administreres saaledes, at forskellige nødvendige Formaal støttes. Men Udvalget véd, at Lagtinget er interesseret i Sagen, og man mener derfor at burde tilraade, at der fra Økonomisk Fond bevilges 1000 Kr. til omhandlede Formaal. Det vil heraf fremgaa, at Statskassen vil faa langt den største Udgift, og man haaber, at Regering og Rigsdag vil bevilge de fornødne Midler til Ordbogens Udgivelse. —

Udvalget behøver ikke nærmere at paapege Betydningen af, at man faar en Ordbog som den omhandlede. Lagtinget har tidligere behandlet denne Sag og har med tilstrækkelig Tydelighed vist, at man anerkender et saadant Arbejdes Betydning.

---

[1]) Udelades her.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges der 1000 Kr. som Tilskud til Udgivelse af en færøsk-dansk Ordbog, der er under Udarbejdelse af d'Herrer Dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, Bibliotekar M. A. Jacobsen og stud. mag. Chr. Matras. Beløbet kan udbetales imod Kvittering af Andragerne.

Den 17. September vedt. Udvalgets Forslag med 18 Stemmer mod 0.

---

3. Tilskud til Anskaffelse af 2 Skabe til Opbevaring af en Plantesamling.

Der var indkommet Andragende[1]) fra Lagtingsmand R. Rasmussen om Tilskud til Anskaffelse af 2 Skabe.

Den 15. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Lagtingsmand Rasmus Rasmussen har i en Skrivelse af 30. Juni d. A. andraget om en Bevilling paa 420 Kr. til Bestridelse af Udgifterne ved Anskaffelsen af to Skabe, der skal tjene til Opbevaringssted for en Plantesamling, som Herr Magister Hagerup, København, har skænket Færøerne. Samlingen bestaar ifølge Andragendet af c. 1000 Arter fra saa godt som alle Lande, og Magister Hagerup har udtalt, at han ønsker Samlingen saaledes anvendt, at den kan blive til mest muligt Gavn for Færøerne. Fremdeles udtaler Magisteren, at han ønsker Gaven opfattet som Vidnesbyrd om hans Taknemmelighed og hans Kærlighed til Færøerne. Det fremgaar iøvrigt af Giverens Brev, at han nærmest har tænkt sig Gaven indlemmet i Realskolens eller Seminariets Samlinger. Andrageren tænker sig Magister Hagerups Gave dannende Begyndelsen til en naturhistorisk Samling for Færøerne, og han mener, at den ny Biblioteksbygning skal afgive Plads til Samlingen.

Indenfor Udvalget er der Stemning for en Ordning, som gaar ud paa at anbringe den heromhandlede Samling saaledes, at Realskolen og Seminariet skal have lettest mulig Adgang til den, og dette vilde ogsaa stemme med Giverens Ønske. Herefter skulde den opbevares i Mellem- og Realskolen. Paa den anden Side fremgaar det af hoslagte Skrivelse fra Magister Hagerup, at han ønsker, at Andrageren skal modtage og disponere over Samlingen, selv om han motiverer dette med sit manglende Lokalkendskab, og Udvalget kan ogsaa tiltræde Andragerens Betragtninger med Hensyn til Gavens Anbringelse. Man anser det for forsvarligt at anvende en Bevilling fra Økonomisk Fond i omhandlede Øjemed og gaar efter Omstændighederne med til at foreslaa 420 Kr. anvendt paa de to Skabe, skønt Medlemmer af Udvalget kunde tænke sig Skabene anderledes udstyrede, hvorved en mindre Bevilling sikkert vilde være ligesaa fyldestgørende.

---

[1]) Udelades her.

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges et Beløb af indtil 420 Kr. til Anskaffelse af 2 Skabe, hvori skal opbevares bl. a. den af Magister Hagerup, København, skænkede Plantesamling. Beløbet udbetales mod Kvittering af Lagtingsmand Rasmus Rasmussen.

Den 21. September vedt. Udvalgets Forslag med 15 Stemmer mod 0.

---

4. *Tilskud til Haandværkerskole.*

Der var fremkommet et Andragende [1]) fra Snedkermester Peter Poulsen om Tilskud til Afholdelse af et Haandværkerkursus.

Den 22. September fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til Udvalget er henvist et Andragende fra Snedker Peter Poulsen af Thorshavn, hvori han søger om Støtte fra Lagtinget til Oprettelse af et Haandværkerkursus, som det er hans Hensigt at etablere fra 1. Januar 1926.

Andrageren redegør nærmere for denne Tanke. Hovedformaalet — skriver han — med denne Skole er i Vintermaanederne at give vore unge Fiskere, som maatte ønske det, Uddannelse saaledes, at de kan lave de Møbler etc., der i Almindelighed bruges i de færøske Hjem og som ellers som Regel indføres færdiglavede. Skolen vil til at begynde med give Undervisning i alt praktisk Haandværkerarbejde, og det er Meningen senere at undervise i Tegning. Den fra Lagtinget ønskede Støtte skal bruges som Hjælp til Bestridelse af Udgifterne ved Anskaffelse af Undervisningsmateriel m. m. Andrageren har under en Konference med Udvalget oplyst, at der til Anskaffelse af Undervisningsmateriel vil komme til at medgaaa henimod 3000 Kr. —

Udvalget anser det paatænkte Foretagende for nyttigt, og man mener, at Tanken bør støttes. Der kan ikke fra Lagtinget ydes større Tilskud, men man mener, at der som Opmuntring bør ydes et mindre Tilskud, der efter Omstændighederne fastsættes til 500 Kr. og foreslaas udredet af Økonomisk Fond.

Udvalget stiller følgende

Forslag.

Der bevilges af Økonomisk Fond et Beløb af 500 Kr. til Snedker Peter Poulsen af Thorshavn som Hjælp til Bestridelse af Udgifterne ved Oprettelse af et Kursus i praktisk Haandværkerarbejde.

Den 26. September vedt. Udvalgets Forslag med 20 Stemmer mod 0.

---

[1]) Udelades her.

5. *Tilskud til Kursus for Skibskokke.*[1])

Der var fremkommet et Andragende[2]) fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening om Tilskud til Afholdelse af et Vinterkursus for Skibskokke.

Den 17. August fremlagdes i Sagen saalydende **Betænkning**:

Lagtinget vedtog i Samlingen 1924 paa Foranledning af Andragende fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening og Færøernes Rederiforening, at man i passende Omfang vilde støtte et Kursus for Skibskokke, hvis et saadant blev afholdt i Vinteren 1924—25 og der forelaa Redegørelse for Omkostningerne m. m.

Et Kursus som det omhandlede har Færøernes Skipper- og Navigatørforening ladet afholde i Vinteren 1924—25 (Dagene $^{5}/_{1}$—$^{5}/_{2}$) med et Elevantal paa 20. Kursuset er afholdt paa Sømandshjemmet i Thorshavn med Daniel P. Danielsen, Hvidenæs, som Lærer. Eleverne betalte 50 Kr. hver.

Omkostningerne ved Kursuset har andraget 2412 Kr. 98 Øre. Føroya Fiskimannafelag og Færøernes Rederiforening har givet Tilskud paa henholdsvis 300 Kr. og 500 Kr. Skipperforeningen har haft et Udlæg paa 612 Kr. 98 Øre foruden Udgifterne ved de forberedende Arbejder. Udvalget mener, at Tinget bør yde et Tilskud som Rederiforeningens paa 500 Kr. og man stiller Forslag i Overensstemmelse dermed.

Forslag.

Der bevilges af Økonomisk Fond til Færøernes Skipper- og Navigatørforening som Tilskud til Bestridelse af Udgifterne ved det i Dagene 5. Januar til 5. Februar d. A. afholdte Kursus for Kokke et Beløb af 500 Kr.

Den 24. August vedt. Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

---

6. *Tilskud til en Husflidsudstilling i Thorshavn.*

Den 17. August fremlagdes i Sagen saalydende **Udvalgsbetænkning**:

I Dagene omkring Olai 1925 har der i Thorshavn været afholdt en Udstilling af islandske Haandarbejder suppleret med en Del norske Husflidsarbejder og færøske Museumsgenstande.

Endvidere har en islandsk Bonde forevist en Spindemaskine, som drives ved Haandkraft. Det angaves, at en kyndig Mand med denne Spindemaskine kan spinde 10 Pund daglig. —

Lagtinget har været indbudt til at bese denne Udstilling og man har

---

[1]) Jfr. Lagtingstidende 1924, Pag. 138.
[2]) Udelades her.

gjort Brug af Indbydelsen. Udstillingen var interessant, og dette gælder ikke mindst Forevisningen af Spindemaskinen i Virksomhed.

Det er meddelt Udvalget af medundertegnede Patursson, at Udstillingen har givet Underskud, skønt de besøgendes Antal ikke har været ringe.

Udvalget finder det naturligt, at Lagtinget yder et mindre Tilskud til Udstillingen, og man stiller derfor paa Andragende af Patursson følgende

Forslag.

Af Økonomisk Fond bevilges 200 Kr. som Tilskud til Bestridelse af Udgifterne ved den foran omhandlede Udstilling i Thorshavn.

Den 24. August vedt. Udvalgets Forslag med 16 Stemmer mod 0.

---

7. *Andragende fra Otto Bech om Erstatning for en bortkommen Helleflynderline.*

Der var fremkommet et Andragende [1]) fra Købmand Otto Bech om Erstatning for en Helleflynderline, han som Finder af en Grind maatte forlade og ikke senere fik bjærget.

Den 7. September vedt. Lagtinget med 19 Stemmer mod 0 at svare:

„Der udbetales Købmand Otto Bech, Thorshavn, af Økonomisk Fond et Beløb paa 300 Kr. som Erstatning for den Helleflynderline, han som Finder af Grinden i Vestmanhavn den 14. August d. A. maatte forlade og ikke fik bjærget trods Forsøg i saa Henseende."

---

5. Decision af Regnskaber.

Til Lagtinget var indkommet efternævnte Regnskaber, forsynede med besvarede Revisionsantegnelser samt Revisors Vedtegnelser.

Regnskabet for Færø Amts Repartitionsfond for Tiden $^{1}/_{10}$ 23—$^{31}/_{12}$ 24.
— - Færø Amts Fattigkasse for samme Tidsrum.
— - Færø Amts økonomiske Fond for samme Tidsrum.
— - Fonden for forulykkedes Efterladte for Aaret 1924.
— - Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
— - Færø Amts Skolefond for s. A.
— - Færøernes Mellem- og Realskoles Pensionsfond for s. A.

---

[1]) Udelades her.

Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
— - Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
— - Dykkerdragten for s. A.
— - den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger paa Færøerne for Tiden $^{1}/_{10}$ 23—$^{31}/_{12}$ 24.
— - de færøske Almueskolelæreres og Lærerinders Pensionsfond for samme Tidsrum.
— - Færø Amts Bibliotek for 1924—25.
— - Driften af Færøernes Amtskommunes Telefonvæsen for 1923—24.
— - Telefonvæsenets Pensionsfond for s. A.
— - Driften af Færøernes Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus for s. A.
— - Færøernes Kirkefond for 1924.
Samtlige Kommuneregnskaber for Tiden $^{1}/_{10}$ 23—$^{31}/_{12}$ 24.

Samtlige disse Regnskaber blev decliderede.

---

6. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

a. Til Medlemmer af Valgnævnet for Folketingsvalg paa Færøerne i Henhold til Lov Nr. 127 af 28. April 1916 valgtes:

A. Sydstrømø Præstegæld.

a. Faste Medlemmer.

Postmester Johan Danielsen, Thorshavn, Købmand Z. Heinesen, ibd., Købmand B. A. Samuelsen, ibd., Overlærer Poul Jensen, ibd., Tømrermester H. C. Andreassen, ibd., Rørlægger Nyholm Debess, ibd., Købmand Peter Alberg, ibd.

b. Suppleanter.

Provisor Poul Johannesen, Thorshavn, Købmand A. E. Djurhuus, ibd., Købmand Poul Restorff, ibd., Tømrer Hans Jacob Poulsen, ibd., Gartner Trond Hansen, ibd., Lærer H. M. Jacobsen, ibd., Lærer J. Waagstein, ibd.

B. Nordstrømø Præstegæld.

a. Fast Medlem.

Lærer Bernhard Magnussen, Kollefjord.

b. Suppleant.

Købmand Jacob O. Hansen, Vestmanhavn.

C. Østerø Syssel.

a. Fast Medlem.
Pens. Lærer Joen Poulsen, Strænder.

b. Suppleant.
Købmand Absalon Jacobsen, Skaale.

D. Norderøernes Syssel.

a. Fast Medlem.
Bager Peter Samuelsen, Klaksvig.

b. Suppleant.
Bager Sofus Larsen, Klaksvig.

E. Vaagø Syssel.

a. Fast Medlem.
Sysselmand Johan Dam, Sørvaag.

b. Suppleant.
Købmand Chr. J. Olsen, Sørvaag.

F. Sandø Syssel.

a. Fast Medlem.
Revisor Gunnar Winther, Sand.

b. Suppleant.
Tømrer Edvard Hjalt, Sand.

G. Suderø Syssel.

a. Fast Medlem.
Bogholder og Student Johan Mortensen, Tveraa.

b. Suppleant.
Postassistent Joen Nolsø, Tveraa.

b. Til Medlemmer af Valgnævnet for Lagtingsvalg i Henhold til Lov Nr. 125 af 28. April 1916 om Forandringer i Lov om Færøernes Lagting af 15. April 1854 valgtes:

A. Sydstrømø Præstegæld.

a. Faste Medlemmer.
Postmester Johan Danielsen, Thorshavn, Købmand Z. Heinesen, ibd., Købmand B. A. Samuelsen, ibd.

b. Suppleanter.
Overlærer Poul Jensen, Thorshavn, Rørlægger Nyholm Debess, ibd.

B. Nordstrømø Præstegæld.

a. Faste Medlemmer.

Lærer B. Magnussen, Kollefjord, Fisker Michel Samuelsen, Haldersvig, Kongsbonde Niclas Jacobsen, Kvivig.

b. Suppleanter.

Kongsbonde Thomas H. S. Egholm, Kvalvig, Købmand Poul Olsen, Vestmanhavn.

C. Østerø Syssel.

a. Faste Medlemmer.

Fhv. Lærer Joen Poulsen, Strænder, Kongsbonde Ole Olsen, Lervig, Lærer Johan Poulsen, Strænder.

b. Suppleanter.

Niels Kruse, Ejde, Købmand Hans Johannesen, Funding.

D. Norderøernes Syssel.

a. Faste Medlemmer.

Købmand Olaf Olsen, Klaksvig, Købmand Absalon Matras, Kvannesund, Lærer Alexander Enniberg, Klaksvig.

b. Suppleanter.

Fæstebestyrer S. M. Matras, Nordøre, Handelsbetjent Debes Christiansen, Norddeble.

E. Vaagø Syssel.

a. Faste Medlemmer.

Købmand Niclas Rasmussen, Sørvaag, Købmand H. N. Niclasen, Midvaag, Odelsbonde Joen Ole Jacobsen, Bø.

b. Suppleanter.

Lærer Michel Danielsen á Ryggi, Bø, Fuldmægtig Th. J. Thomsen, Sandevaag.

F. Sandø Syssel.

a. Faste Medlemmer.

Revisor Gunnar Winther, Sand, Handelsmand Anthonius Sørensen, Husevig, Købmand J. Kristen Joensen, Sand.

b. Suppleanter.

Tømrer Edvard Hjalt, Sand, Smed Johan Olsen, Sand.

G. Suderø Syssel.

a. Faste Medlemmer.

Købmand Peter Dahl, jun., Vaag, Lærer N. Djurhuus, Sumbø, Postassistent Joen Nolsø, Tveraa.

b. Suppleanter.

Købmand Daniel Oliver Holm, Kvalbø, Tømmermand Joh. Thomsen, Porkere.

c. Til Medlemmer af Kvædeudvalget valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen, Wang og Debess.
d. Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse valgtes Overlærer Poul Jensen og Bogholder Jacob Olsen.
e. Til Medlem af Kommissionen for Færøernes Mellem- og Realskole valgtes Redaktør Poul Niclasen.
f. Til Medlem af Skoledirektionen valgtes Lagtingsmand Joen Poulsen.
g. Til Medlemmer af Bestyrelsen for Skipafelagið „Føroyar" valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen og R. Rasmussen.
h. Til Lagtingets Repræsentant paa Generalforsamlingen i Skipafelagið „Føroyar" valgtes Amtmanden.
i. Til Medlemmer af Kirkeinspektionen valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen, Johan Poulsen og Konoy.
j. Til Medlemmer af Oversundhedskommissionen valgtes Postmester Johan Danielsen, Konsul V. Lützen og Købmand Poul Isaksen.
k. Til Medlem af Overlandvæsenskommissionen valgtes Kongsbonde J. A. Wang, Kalbak.
l. Til Suppleant til Overlandvæsenskommissionen valgtes Tømrer Johs. Petersen, Saltnæs.
m. Til Medlemmer af Udvalget angaaende Overenskomst om Storhvalsfangst valgtes Lagtingsmændene M. Samuelsen, Johs. O. Joensen og Nyholm Debess.
n. Til at tage Bestemmelse angaaende Undersøgelse af Landingssteder m. m. valgtes Amtmanden samt Lagtingsmændene Johan Poulsen og R. Rasmussen.
o. Til Medlemmer af Telefonudvalget valgtes Lagtingsmændene O. F. Joensen, M. Samuelsen og Nyholm Debess.
p. Til Medlem af Det færøske Plantningsudvalg valgtes Lagtingsmand Johs. O. Joensen.
q. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende italienske Trawlere valgtes Lagtingsmændene O. F. Joensen, J. H. Joensen og Konoy.
r. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende Ulykkesforsikring valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen, Dahl og Mitens.
s. Til Suppleanter til samme Udvalg valgtes Lagtingsmændene Wang og Reinert samt Købmand A. E. Djurhuus.
t. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende Brandforsikring valgtes Lagtingsmændene O. F. Joensen, Johs. O. Joensen og Edw. Mitens.
u. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende Koncession paa Drift af Telefoner valgtes Lagtingsmændene O. F. Joensen, M. Samuelsen og J. Paturssen.
v. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende Bibliotek og Arkiv valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen, Johan Poulsen og R. Rasmussen.
w. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende „Prýðkan av løgtingshøllini" valgtes Lagtingsmændene Johs. Joensen, Wang og Nyholm Debess.
x. Til Medlemmer af Sauarorieudvalget valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen, Wang og Nyholm Debess.
y. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende Retsafgifter valgtes Lagtingsmændene O. F. Joensen og Mitens.
z. Til Medlemmer af Udvalget i Sag angaaende Oprettelse af et Lagtingskontor valgtes Lagtingsmændene Johs. O. Joensen, Wang og Mitens.
æ. Til Medlem af Bestyrelsen for Julemærkelegatet valgtes Lagtingsmand Johs. O. Joensen.
ø. Til Medlem af Bestyrelsen for Deres Majestæter Kong Christian X og Dronning Alexandrines Legat til Fordel for Dronning Alexandrines Hospital valgtes Lagtingsmand Joen Poulsen.

52. Afslaaede Andragender.

1. Andragende fra forskellige Personer i Midvaag om Leje af Præstegodset i Kviendal i Midvaag.

Lagtinget vedtog at svare:

„Lagtinget kan ikke anbefale, at Andragerne imod Sognepræstens Ønske faar den omhandlede Udmark til Leje, men anbefaler, at Sognepræsten lejer dem Indmarken paa rimelige Vilkaar."

2. Andragende fra Forstanderskabet for Kunø, Mygledal og Husum Sognes Kommune om Erstatning for Bjærgning af en Drivmine.

Lagtinget vedtog at svare:

„Andragendet kan ikke bevilges."

3. Andragende fra P. J. Joensen, København, om Kolportagebevilling.

Lagtinget vedtog at svare, at Tinget ikke kunde anbefale Andragendet.

4. Skrivelse fra Forsikringsforeningen for forulykkedes Efterladte paa Færøerne om Tilskud.

Lagtinget vedtog det i vedhæftede Udvalgsbetænkning (Bilag 21) indeholdte Forslag.

5. Andragende fra Jacob Danielsen, Thorshavn, om at faa „Debesartrød" til Brug til Opdyrkning.

Lagtinget vedtog at svare:

„Der svares Andrageren, at Lagtinget ikke kan anbefale til Justitsministeriet, at „Debesartrød" overlades ham til Leje."

---

6. Klage fra Forstanderskabet for Kvivig Sogns Kommune over en Mariane Nielsen, Vestmanhavn, tilhørende Trangryde.

Lagtinget vedtog at svare:

„Tinget finder ikke at kunne gøre noget ved den foreliggende Sag, men henviser Forstanderskabet til § 15 i den under 31. Maj 1862 stadfæstede Sundhedsvedtægt for Nordstrømø Præstegælds Kommune."

---

7. Andragende fra Chr. Joh. Christiansen, af Vaag, om Køb af Lejejord af Præstegodset.

Lagtinget vedtog at svare:

1. Lagtinget maa fraraade, at Spørgsmaalet om et eventuelt Salg af den omhandlede Trølod til Andrageren afgøres uden i Forbindelse med Spørgsmaalet om Præstegodsets Salg i Almindelighed.
2. Tinget anbefaler til Færø Amt og Provsti, at der ved Forhandling med Andrageren, Menighedsraadet og Sognepræsten søges tilvejebragt en Form for et Lejemaal, som giver Andrageren Lejlighed til med Udsigt til rimeligt Udbytte at anvende mere Arbejde og Bekostning paa Trøloddens Opdyrkning m. v., end Tilfældet kan være efter den foreliggende Lejekontrakt, uden at dog den offentlige Interesse, som knytter sig til Præstegodset, skades derved."

---

53. Udsatte Sager.

1. Skrivelse fra Stúdentafelagið angaaende færøske Stednavne.

Lagtinget vedtog at svare:

„1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at forelægge den foreliggende Sag for D'hrr. Provst Dahl og pens. Lærer Joen Poulsen og forelægge Sagen med D'hrr.s Betænkning for Lagtinget næste Aar."

2. Skrivelse fra Konsul Dethlef Thomsen angaaende Ansættelse af en merkantil Konsul.

Fiskerilaansudvalget, hvortil Sagen var blevet henvist, afgav Betænkning (vedhæftet som Bilag 32). Den 15. September vedtoges Udvalgets Forslag med 17 Stemmer mod 0.

3. Klage fra Enke efter Kongsbonde Hans Joensen af Nolsø over Ekspropriation af Jord paa Nolsø.

Lagtinget vedtog at svare:

„Sagen udsættes til næste Aar."

4. Andragende fra Johs. O. Joensen om Udførsel af færøsk Stenmateriale.

Lagtinget vedtog at svare:

„1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Der vælges et Udvalg paa 3 Medlemmer til at forberede Sagen."

5. Andragende fra Lagtingsmand Edw. Mitens om Oprettelse af et Lagtingskontor.

Lagtinget vedtog at svare:

„1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til at overveje det af Lagtingsmand Mitens rejste Spørgsmaal og fremkomme med Betænkning til næste ordinære Lagtingssamling."

---

6. Andragende fra Fabrikant Johan Evensen om Udkigspost paa Kolter for at kunne opdage mulige Grindeflokke.

Lagtinget vedtog at svare:

„1. Spørgsmaalet om Etablering af en Udkigspost paa Kolter med det af Hr. Fabrikant Johan Evensen ommeldte Formaal stilles foreløbig i Bero.
2. Telefonudvalget anmodes om at overveje Muligheden for Etablering af Telefonforbindelse med Kolter ved Luftspænd fra Hestø, da en saadan Foranstaltning, foruden at løse Telefonspørgsmaalet for saa vidt angaar Kolter ogsaa vil have Betydning ved Opdagelse af Grindeflokke."

---

54. Forskelligt.

1. Opførelse af en ny Bygning til Færø Amts Bibliotek, Embedsarkiverne og Færøsk Museum.

Budgetudvalget, hvortil Sagen var blevet henvist, afgav den 22. September **Betænkning** (vedhæftet som Bilag 29).
Den 25. September fremlagde R. Rasmussen saalydende **Ændringsforslag:**

„I Punkt 1. ombyttes Ordene: „af Bygmester Tórgarð udarbejdede Plan Nr. 1." med Ordene: "af Arkitekt Hofgaard udarbejdede Plan Nr. 3.".
I samme Punkt ombyttes Ordene: „en lignende" med Ordene „den nødvendige".

Den 26. September foretoges Sagens endelige Behandling.

Rasmussens Ændringsforslag bortfaldt, medens Udvalgets Forslag vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

---

2. Andragende fra Thorshavns Afholdsforening om Udarbejdelse af Regler for at begrænse Spiritusnydelsen om Bord i Motorbaade. (Se Bilag 3.)

Lagtinget vedtog det i vedhæftede Udvalgsbetænkning (Bilag Nr. 3) indeholdte Forslag.

3. Skrivelse fra Justitsministeriet angaaende Territorialgrænsen.

Udvalget angaaende Fiskerilaansloven, hvortil Sagen var blevet henvist, afgav den som Bilag Nr. 15 vedhæftede Udvalgsbetænkning, hvis Forslag den 15. September vedtoges med 18 Stemmer mod 0.

---

4. Skrivelse fra A. Samuelsen angaaende Fiskeriinspektionen.

Sagen henvistes til Fiskeriudvalget, der afgav den som Bilag Nr. 4 vedhæftede Udvalgsbetænkning.

Den 7. September vedtoges Udvalgets Forslag Punkt 1—2 med 20 Stemmer mod 0.

---

5. Fiskeri ved Grønland.

Fiskerilaansudvalget, hvortil Sagen var blevet henvist, afgav den som Bilag Nr. 19 vedhæftede Udvalgsbetænkning, hvis Forslag den 25. September vedtoges med 19 Stemmer mod 0.

---

6. Andragende fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening om Etablering af flere Fyr paa Færøerne.

Fiskerilaansudvalget, hvortil Sagen var blevet henvist, afgav den som Bilag Nr. 28 vedhæftede Udvalgsbetænkning.

Der fremlagdes et motiveret Ændringsforslag fra M. D. á Ryggi, M. Samuelsen, J. H. M. Joensen og J. J. Weihe (vedhæftet som Bilag Nr. 28).

Den 26. September foretoges Sagens endelige Behandling.

Ændringsforslaget vedtoges med 20 Stemmer mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag Punkt 1—2 var bortfaldet.

Udvalgets Forslag Punkt 3 vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

Udvalgets Forslag saaledes ændret vedtoges med 20 Stemmer mod 0.

---

7. Skrivelse fra Selvstyrepartiet angaaende Navnene „Sorenskriver" og „Landfoged".

Udvalget angaaende Post- og Telegrafsproget, hvortil Sagen var blevet henvist, afgav saalydende **Udvalgsbetænkning:**

Til undertegnede Udvalg er henvist Andragende fra Tingets Selvstyreparti angaaende Genindførelse af Navnene „Sorenskriver" og "Landfoged" som Betegnelse for henholdsvis Dommeren og Politimesteren.

Andragerne gør opmærksom paa, at man heroppe i Fjor blev meget overrasket over, at de gamle Navne „Landfoged" som Betegnelse for den Statstjenestemand, som bl. a. ogsaa er Politimester og „Sorenskriver" som Betegnelse for den Statstjenestemand, der ogsaa er Dommer, blev fjernet fra det officielle Sprog, medens Navne som Politimester og Dommer autoriseredes i Stedet. Ingen kunde indse, at det var nødvendigt at fjerne de gamle Navne fra det officielle Sprog og ingen har ønsket dette heroppe. Lagtinget udtalte sig imod det saa snart Forslag i saa Henseende forelaa og naar Lagtingets Opmærksomhed maaske et enkelt Aar ikke har været fæstet paa dette Spørgsmaal skyldes det mange Aarsager. Det er ikke altid saa let for Tinget, naar en Sag flere Gange sendes frem og tilbage mellem Lagtinget og Ministeriet, stadig at have Opmærksomheden henvendt paa, om Regeringen skulde have ændret netop denne eller hin Enkelthed som ikke har større praktisk Betydning, men dog afgørende Værdi for den Befolkning, som Lagtinget repræsenterer. Det var for Lagtinget ingen Grund til at tro, at Ministeriet vilde have svært ved paa dette Punkt at imødekomme Lagtingets Ønske, og i Aaret 1921 har man ønsket at bibeholde Navnene „Sorenskriver" og „Landfoged".

Under Behandlingen af forskellige Landbolove har Lagtinget i Samlingen 1924 holdt fast paa Navnene „Sorenskriver" og „Landfoged" og slettet Betegnelserne „Dommeren" og „Politimesteren" og selv om det maaske ikke har saa stor Betydning for den færøske Befolkning, saa kan det heller ikke have praktisk eller principiel Betydning for Lovgivningsmagten eller Administrationen at fjerne disse paa Færøerne i Aarhundreder brugte Navne til Fordel for nye, som aldrig vil blive brugte af Menigmand undtagen naar man lige taler med de paagældende Embedsmænd og ved en saadan Lejlighed af Høfligheds Hensyn skulde føle sig tvungen dertil. —

Udvalget mener derfor, at man bør rette en Henvendelse til Ministeriet om at faa de gamle Navne genindførte. Skulde Navnene være fjernede ved kgl. Resolution, maa de kunne genindføres ved en saadan, og er Lovændring nødvendig, er der saa vidt vides stadig Lejlighed til at ændre den nye Retsplejelov. —

Forslag.

Lagtinget anholder om, at de gamle Navne „Sorenskriver" og „Landfoged" maa blive genindførte som officielle Navne for „Dommer" og „Politimester" ved Regeringens Foranstaltning.

Den 28. September vedtoges Udvalgets Forslag med 19 Stemmer mod 0.

---

8. Tilskud til Flytteudgifter til Kommunelæge Rohleder, Sand.

Lagtinget vedtog følgende:

„Amtmanden anmodes om til Udbetaling at anvise Læge Rohleder, Sand, som Lagtingets Tilskud til Bestrideise af hans Rejseudgifter til Færøerne en Trediedel af 2017 Kr. eller 672 Kr. 34 Øre; Beløbet afholdes af Amtsrepartitionsfonden."

---

9. Klage over Politimester Delbanco.

Til Udvalget for forskelligartede Sager var henvist en Klage fra D'hrr. P. A. Restorff og Vilh. Poulsen over, at Politimester Delbanco har nægtet dem at sælge Chokolade, Afholdsdrikke, Brød, Cigaretter m. m. efter almindelig Lukketid.

Lagtinget vedtog at svare:

Lagtinget forelægger nærværende Sag for Justitsministeriet, idet man navnlig anmoder Ministeriet om en Udtalelse angaaende Forstaaelsen af paagældende Bestemmelse i Anordning Nr. 442 af 21. November 1923 om Lukketid for Butikker og Lagre m. v."

---

10. Lægebaadene.

I denne Sag afgav Budgetudvalget saalydende Betænkning:

Til Budgetudvalget er henvist en Skrivelse af 24. Juli d. A. fra Færø Amt til Færøernes Lagting angaaende de Staten tilhørende Lægebaade, stationerede i Thorshavn paa Strømø og i Klaksvig paa Bordø.

Det oplyses i Skrivelsen, dels at Lægebaadene arbejder med Under-

skud, dels at Lægebaaden i Thorshavn trænger til forskellige mindre Reparationer, og endelig, at begge Baadene trænger til nye Motorer, der tilsammen antages at ville koste 20—25,000 Kroner. — Justitsministeriet har efter derom fremsat Andragende udtalt, at Statskassen vil afholde Udgifterne ved de omhandlede smaa Reparationer og betale Underskudet for Lægebaaden i Thorshavn. Lægebaaden i Klaksvig har et udækket Driftsunderskud paa 3385 Kr. Spørgsmaalet om dette Underskuds Dækning ses ikke at være forelagt Ministeriet. —

Med Hensyn til Tilvejebringelse af nye Motorer til Lægebaadene har Justitsministeriet udtalt, at Samme vil være sindet at stille Forslag om, at Staten afholder Halvdelen af Omkostningerne ved Motorernes Anskaffelse og Installation paa Betingelse af, at Færøernes Lagting udreder den anden Halvdel og at Baadenes Drift og Vedligeholdelse fremtidig bliver Staten uvedkommende. Udvalget gaar ud fra, at naar Statskassen afholder det tilstedeværende Driftsunderskud for Lægebaaden i Thorshavn, vil den ogsaa dække Underskudet paa 3385 Kr. ved Lægebaaden i Klaksvig, naar Andragende derom fremsættes, og at dette vil ske, er der ingen Grund til at tvivle om, hvis det ikke allerede er sket. Angaaende Anskaffelse af de omhandlede Motorer, som er gjort afhængig af Lagtinget, bemærkes følgende:

De to omhandlede Lægebaade er i sin Tid anskaffede for Bevillinger fra Statskassen og stillede til Disposition for Kredslægen paa Norderøerne og Amtslægen i Thorshavn. Sagen har aldrig været forelagt Lagtinget før i Aar. Udvalget mener, at denne saaledes ganske vist uden om Lagtinget trufne Foranstaltning har været meget nyttig, idet det for Patienter til Hospitalet i Thorshavn og Sygehuset i Klaksvig har overordentlig meget at sige at faa en Befordring, som særlig tager Hensyn til Patienterne. De omhandlede Motorbaade betyder et stort Fremskridt med Hensyn til Sygebefordring her paa Øerne. De fleste andre Fartøjer, der bruges til Sygebefordring, er Fiskerbaade, indrettede med Hovedhensyn til Fiskeriet. — Ganske vist hører man jævnlig Klage over, at Lægebaadene er for dyre for Patienterne, og disse Klager er sikkert ikke uberettigede under Hensyn til, hvad private Motorbaadsejere kræver; men det tilstedeværende Underskud dokumenterer, at Indtægterne ikke har været for store i Forhold til Udgifterne. Udvalget har bragt i Erfaring, at de Motorer, som oprindelig anbragtes i Lægebaadene — deres øvrige gode Egenskabet ufortalt —, ikke særlig egnede sig for Forholdene og i hvert Fald ikke var af den Type, som særlig bruges her og har bestaaet sin Prøve her. Hvis Lagtinget i sin Tid var blevet hørt i denne Sag, vilde man sikkert have tilraadet Anvendelsen af den her mest kendte og skattede Slags, — bl. a. ogsaa under Hensyn til Pasningen. Det vilde formentlig have været naturligere at afæske Lagtinget Erklæring, forinden de omhandlede Baade anskaffedes, end at gøre det nu. Udvalget kan heller ikke tænke sig, at Ministeriet, naar det gøres opmærksom paa, at Sagen oprindelig er ordnet uden om Lagtinget, vil betinge sin Støtte til at sætte Baadene i brugelig Stand af, at Lagtinget udreder Halvdelen af Omkostningerne. Udvalget ser sig ikke i Stand til at tilraade, at Lagtinget, saaledes som Sagen foreligger, gaar ind paa den af Ministeriet stillede Bevilgelse. — Skulde det vise sig, at Ministeriet fastholder sit Standpunkt, tilraader man, at Tinget paany optager Sagen til Overvejelse under Hensyn til, at Dronning Alexandrines Hospital er villig til at overtage Driften af Thorshavns-Baaden og forskellige Kommuner paa Norderøerne er villige til at overtage Driften af Klaksvigs-Baaden, naar den er sat i god Stand.

Forslag.

Der svares Færø Amt, at Lagtinget ikke kan gaa ind paa den af Justitsministeriet stillede Betingelse med Hensyn til Anskaffelse af nye Motorer til Lægebaadene i Klaksvig og Thorshavn.

Den 9. September fremlagde A. Samuelsen saalydende **Ændringsforslag:**

„Som nyt Punktum tilføjes:
Derimod andrager Tinget om, at de paagældende Baade sættes i komplet Stand for Statskassens Regning, forinden de overdrages henholdsvis til Klaksvig Lægedistrikt og Dronning Alexandrines Hospital."

S. D. vedtoges Udvalgets Forslag med Ændringsforslag med 19 Stemmer mod 0.

---

11. Skrivelse fra Selvstyrepartiet angaaende „Prýðkan av løgtingshøllini".

Den 17. September vedtog Lagtinget følgende:

„1. Der installeres elektrisk Lys i Lagtingshuset i Overensstemmelse med hoslagte Plan fra Driftsbestyrer J. P. Michelsen, og der bevilges i dette Øjemed af Amtsrepartitionsfonden indtil 1300 Kr. Arbejdet foretages efter Samraad med et Udvalg paa 3 Medlemmer, som i den Anledning vælges.
2. Det under 1. omhandlede Udvalg overvejer Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af Retslokaler i Skansen og om en bedre Ventilation i Lagtingssalen, hvilket sidstnævnte Spørgsmaal Udvalget er bemyndiget til at ordne inden næste ordinære Lagtingssamling."

---

12. Godtgørelse til Retsvidner.

Den 26. September vedtog Lagtinget saalydende **Forslag til Beslutning:**

„Godtgørelsen til faste Retsvidner og Retsvidnesuppleanter forhøjes fra 1. Oktober 1925 og indtil videre med 100 pCt., dog saaledes, at der ikke maa udbetales et Retsvidne eller en Retsvidnesuppleant mere end 10 Kr. pr. Dag."

---

13. Tilskud til Felagið „Varðin".

Den 28. September vedtog Tinget saalydende **Uppskot til avgerðar:**

„Av økonomisk fond veitir tingið tíðarskriftinum „Varðanum" 500 kr."

---

14. Gamle Salme- og Kvadmelodier.

Den 21. September vedtog Lagtinget følgende:

„Det indtil videre staaende Udvalg „Kvæðanevndin" anmodes om at overveje Spørgsmaalet om Udgivelse af gamle Salme- og Kvadmelodier, og der bevilges Udvalget af Økonomisk Fond et Beløb af 500 Kroner, som kan anvendes i omhandlede Øjemed, saafremt Udvalget skønner dermed at kunne træffe praktiske Foranstaltninger til Sagens Fremme."

---

15. Beretning fra Kvæðanevndini.

Den 21. September vedtog Lagtinget følgende:

„Af Økonomisk Fond udbetales A/S „Fram", Thorshavn, et Beløb af 233 Kr. 38 Øre som fuld Afgørelse af Kvædeudvalgets Gæld til nævnte Selskab."

Et af et Mindretal stillet Forslag om en Bevilling paa 2000 Kr. til fortsat Udgivelse af færøske Kvæder bortfaldt, da kun 4 stemte for, ingen imod.

---

16. Andragende fra Kasserer Frk. Bærentsen om Lønforhøjelse som Lagtingskasserer.

Lagtinget vedtog at svare:

„Lagtingskassererens Løn fastsættes til følgende Beløb fra 1. Januar 1925 at regne:

for Kirkefonden	400 Kr.
- Amtsfattigkassen	300 -
- Økonomisk Fond	250 -
- Grindegarnet i Vestmanhavn	20 -
- Fonden for forulykkedes Efterladte	30 - "

---

17. Andragende fra Simon Thorkildshøj om Fritagelse for at være Medlem af Overlandvæsenskommissionen.

Den 12. August vedtoges følgende:

„Efter at have undersøgt Sagen skal Udvalget for forskelligartede Sager i Henhold til foreliggende Andragende af 9. November

1924 indstille, at Fyrassistent Simon Thorkildshøj, Nolsø Fyr, fritages for sit Hverv som Medlem af Overlandvæsenskommissionen."

---

18. Andragende om Oprettelse af en Kreditforening eller Husmandsbank paa Færøerne.

Lagtinget vedtog følgende:

„Der svares Andragerne, at der for Tinget foreligger Forslag om Oprettelse af en Kreditforening og om Statslaan til mindre Jordbrugere paa Færøerne, og at disse Forslag behandles af Tingets Landboudvalg, der ventelig vil gøre Indstilling til Tinget angaaende disse Sager i en nærmere Fremtid."

---

19. Andragende fra Kassereren for de færøske Læreres og Lærerinders Pensionsfond om Løuforhøjelse.

Lagtinget vedtog at svare:

„Lønnen til Kassereren for de færøske Almueskolelæreres og Lærerinders Pensionsfond fastsættes til 200 Kr. Forhøjelsen beregnes ogsaa for indeværende Aar."

---

20. Tilskud til Pensionsfonden.

Den 26. September vedtog Lagtinget følgende **Forslag til Beslutning**:

„For Finansaaret 1925—26 bliver det Tilskud af 2000 Kr., som skal udredes af Lagtingets Kasser til Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne at udrede af Færø Amts Fattigkasse."

---

21. Detentionslokalet i Tveraa.

Den 7. September vedtog Lagtinget følgende:

„Amtmanden anmodes om at foranledige, at Detentions- og Arrestlokalet i Tveraa sættes i forsvarlig Stand, og der stilles i den

Anledning til Amtmandens Disposition en Bevilling fra Amtsrepartitionsfonden paa indtil 1000 Kr."

---

22. Sagen om Post- og Telegrafsproget.

Den 29. September vedtog Tinget følgende:

„Lagtinget andrager om, at det lovliggøres, at Færøsk anvendes som Postsprog og at eventuelle Hindringer i saa Henseende kan fjernes."

---

23. Vareforsyningen.

Andragende fra Købmand J. E. Thomsen, Sandevaag, om Nedsættelse af sin Gæld til Vareforsyningen.

Lagtinget vedtog at svare:

„Saafremt Andrageren Købmand J. E. Thomsen, Sandevaag, inden 1. Januar 1926 betaler til Amtskommunen 27,500 Kr. og betaler det Overretssagfører Effersøe for Incassation tilkommende Honorar, er Tinget villigt til at modtage det nævnte Beløb til fuld Afgørelse; i modsat Fald fastholdes Krav paa hele Gælden."

* * *

Endvidere fremlagdes saalydende **Betænkning**:

Ved Skrivelse af 25. August d. A. har Amtmanden til Lagtinget fremsendt Regnskab med Bilag for Vareforsyningen.

Undertegnede Udvalg, hvortil Sagen er henvist, har gennemgaaet Regnskabet med dertil knyttede Bemærkninger, og skal anføre:

Som Debitorer er blandt andet opført et Beløb af 962 Kr. 92 Øre, som udgør Rentebeløb, der skyldes af forskellige Kommuner. Udvalget stiller Forslag om, at dette Beløb, der har henstaaet i flere Aar, udslettes af Restancelisten og derved samtidig udgaar af Vareforsyningens Regnskab.

Lagtinget vedtog i forrige Samling (Lagtingstidende 1924, S. 110) at fritage Købmand Joen Rasmussen, Sørvaag, for at betale det Salt, som Amtskommunen har paalagt ham at aftage for Kutter „Hercules", og som han ved Dom af 4. September 1923 er dømt til at betale. — Der har derefter været ført Forhandlinger af Amtmanden paa Vareforsyningens Vegne med Joen Rasmussen angaaende Betaling, uden at der hidtil er skaffet en Ordning. — Med Bemærkning, at Joen Rasmussens Gæld til Vareforsyningen med Renter og Omkostninger f. T. udgør et Beløb af cirka 7800 Kr., stiller man Forslag om, at hvis Joen Rasmussen senest den 1. December d. A. til Vareforsyningen betaler et Beløb af 5000 Kr., skal dette Beløb betragtes som fuld Afgørelse, dog saaledes, at i Tilfælde af, at Joen Rasmussen

ikke inden nævnte Frist har betalt 5000 Kroner, paastaas Betaling af det fulde Beløb med Renter og Omkostninger.

Udvalget har gennemgaaet de paa Regnskabet opførte Debitorer, der er under Konkurs eller har søgt Akkord, til et samlet Beløb af 90,506 Kroner 56 Øre og skal udtale, at man skønsmæssig anslaar, at dette Beløb vil kunne udbringe ca. 10,000 Kr.

For øvrigt skal man angaaende Vareforsyningens øvrige Restanaer til Beløb af 133,744 Kr. 13 Øre — efter Fradrag af Joen Rasmussens Gæld — udtale, at det maa forlanges, at Sørvaag Sogns Kommunes Gæld 4172 Kr. 95 Øre plus Renter og Fuglefjord Sogns Kommunes Gæld 8217 Kr. 01 Øre plus Renter dækkes snarest muligt, og man stiller Forslag om, at Amtmanden paaser, at disse Kommuners Gældsposter er ude af Verden inden næste Aars ordinære Lagtingssamling. — Med Bemærkning, at J. E. Thomsens Gæld til Vareforsyningen er behandlet under en anden Sag, maa det nu kunne forlanges, at der skrides til afsluttende Incassation af de øvrige udestaaende Fordringer, saaledes at Debitorer, hvis Gæld andrager under 5000 Kr., har betalt denne inden næste Aars ordinære Lagtingssamling, medens der efter Omstændighederne gives de Debitorer, hvis Gæld andrager over 5000 Kr., en Henstand paa indtil 3 Aar med Afdrag af $^1/_3$ af Gælden hvert Aar, og for den største Debitors Vedkommende en Henstand i 5 Aar med Afdrag af $^1/_5$ hvert Aar, alt fra Olaidag 1925 at regne.

Forslag.

I. Det Beløb af 962 Kr. 92 Øre, som udgør Rentebeløb, der skyldes af forskellige Kommuner, udslettes af Restancelisten og udgaar samtidig af Vareforsyningens Regnskab.

II. Saafremt Joen Rasmussan af Sørvaag inden 1. December d. A. til Vareforsyningen betaler et Beløb af 5000 Kr., skal dette Beløb modtages til fuld Afgørelse af hans Gæld. I modsat Fald paastaas Betaling af hele hans Gæld til Vareforsyningen med Renter og Omkostninger.

III. Sørvaag Sogns Kommunes Gæld 4172 Kr. 95 Øre plus Renter og Fuglefjord Sogns Kommunes Gæld 8217 Kr. 01 Øre plus Renter betales snarest, og anmodes Amtmanden om at paase, at disse Kommuners Gæld i hvert Fald er betalt inden næste Aars ordinære Lagtingssamling.

IV. Vareforsyningens øvrige udestaaende Fordringer indkræves snarest muligt, saaledes *at* Debitorer, hvis Gæld andrager under 5000 Kr., betaler denne senest inden næste Aars ordinære Lagtingssamling, *at* Debitorer over 5000 Kr. betaler i Løbet af 3 Aar med $^1/_3$ hvert Aar, for den største Debitors Vedkommende i 5 Aar med $^1/_5$ hvert Aar, alt fra Olaidag 1925 at regne.

Den 17. September foretoges Sagens endelige Behandling.

Udvalgets	Forslag	Punkt	1	vedtoges	med	16	Stemmer	mod	0.
—	—	—	2	—	—	13	—	—	0.
—	—	—	3	—	—	14	—	—	0.
—	—	—	4	—	—	16	—	—	0.

Ministerielle Skrivelser.

Ad Sag Nr. 54, 7.

Justitsministeriet.
København, den 3. November 1925.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget vedtaget et Forslag om, at Betegnelserne „Sorenskriver" og „Landfoged" maa blive genindført i Stedet for de ved Loven af 4. Juni 1924, hvorved Lov Nr. 90 af 11. April 1916 om Rettens Pleje med dertil tilhørende Tillægslove udvides til at gælde for Færøerne, indførte Betegnelser „Dommer" og „Politimester".

Foranlediget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet, da Lagtinget ikke havde rejst nogen Indvending imod Justitsministeriets Forslag til den senere Lov af 4. Juni 1924, hvorefter Benævnelserne „Sorenskriver" og „Landfoged" bortfaldt, maatte gaa ud fra, at Lagtinget ikke nærede særligt Ønske om, at disse Benævnelser bibeholdtes.

Justitsministeriet maa for sit Vedkommende anse det for mest hensigtsmæssigt, at der for de paagældende Embedsmænd paa Færøerne benyttes samme Benævnelser som i den øvrige Del af Landet, og navnlig maa man finde det uheldigt at betegne Politimesteren som Landfoged, idet Fogedforretningerne efter Retsplejelovens Gennemførelse henhører under Dommeren. Under Hensyn hertil og idet bemærkes, at Ombytningen af de i den øvrige Del af Landet tidligere brugte Betegnelser „By- og Herredsfoged" med „Dommer" og „Politimester" ikke har voldt Vanskeligheder, idet de nye Benævnelser hurtig har vundet Indpas hos Befolkningen, finder Justitsministeriet ikke, at der nu er tilstrækkelig Anledning til at forelægge Lovgivningsmagten Forslag om de ældre Betegnelsers Genindførelse paa Færøerne.

Stelncke.

Th. Frølund,
kst.

Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 54, 22.

Justitsministeriet.
København, den 5. December 1925.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samlig har Lagtinget vedtaget en Indstilling om, at der skaffes Hjemmel til, at det færøske Sprog kan benyttes overfor Postvæsenet.

Af Justitsministeriet blev den nævnte Indstilling, der af Færø Amt var indsendt hertil, oversendt til Generaldirektoratet for Postvæsenet, og fra dette har man nu modtaget Meddelelse om, at der er udfærdiget en Bestemmelse, hvorefter der paa Postanvisninger m. v., der udveksles indenfor Færøerne, vil kunne ske Angivelse af Kronebeløbet i Bogstaver i det færøske Sprog.

Hvilket man herved skal meddele.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 54, 9.

Justitsministeriet.
København, den 15. Januar 1926.

I Anledning af en af P. A. Restorff og Vilh. S. Poulsen, begge af Thorshavn, til Lagtinget indgivet Klage over, at Politimesteren paa Færøerne har nægtet dem Tilladelse til at holde det af dem i Thorshavn drevne Udsalg med Bolcher, Chokolade, Frugt, Afholdsdrikke, Brød, Kager, Cigarer og Cigaretter aabent efter den i kgl. Anordning Nr. 442 af 21. November 1923 foreskrevne almindelige Lukketid, har Lagtinget i den i 1925 afholdte ordentlige Samling vedtaget at forelægge den nævnte Klage for Justitsministeriet, idet Tinget navnlig har anmodet om en Udtalelse angaaende Forstaaelsen af paagældende Bestemmelse i Anordningen.

Foranlediget heraf skal man meddele, at efter Beskaffenheden af den af Andragerne drevne Virksomhed, kan der ikke meddeles dem Tilladelse til at holde aabent efter almindelig Lukketid, men at Personer, der driver Virksomhed som Bager eller Conditor, vil kunne sælge Kager, Conditorvarer samt Konfekt, Chokolade og Sukkervarer ud af Huset i Tiden fra Kl. 5 Morgen til Kl. 11 Aften, jfr. Anordningens § 3 a og § 47 i Thorshavns Politivedtægt af 19. November 1923.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 4.

Justitsministeriet.
København, den 21. Januar 1926.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling forelaa til Behandling for Lagtinget et af Amtmanden over Færøerne udarbejdet Udkast til Lov, hvorved Lov Nr. 92 af 11. April 1916 om Retsafgifter i Domssager m. m. udvides til at gælde for Færøerne. Lagtinget vedtog at udsætte Sagen til næste Aar samt at vælge et Udvalg paa 2 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Dommeren at udarbejde Forslag til en samlet Revision af den paa Færøerne gældende Gebyrlovgivning og Forslag angaaende Udnævnelse af Retsvidner.

Foranlediget heraf skal man meddele, at det ved Gennemførelsen af Lov af 4. Juni 1924 om Retsplejelovens Udvidelse til Færøerne for Justitsministeriet var en Forudsætning, at der snarest gennemførtes nye færøske Regler om Retsafgifter, og at man derfor venter, at Tinget i næste Samling undergiver Spørgsmaalet om Ændring i Reglerne for Retsafgifter en Realitetsbehandling, idet tilføjes, at Justitsministeriet i modsat Fald forbeholder sig at forelægge Spørgsmaalet for Rigsdagen paa Grudlag af det af Amtet udarbejdede Udkast.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 22.

Færø Amts Skoledirektion.
Thorshavn, den 9. Februar 1926.

Undervisningsministeriet har under 1. d. M. tilskrevet mig saaledes:

„Efter Undervisningsministeriets Indstilling er det ved kgl. Resolution af 5. f. M. fastsat, at de i kgl. Anordning af 16. Januar 1912 angaaende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne § 16 fastsatte Bestemmelser om Ferierne for Tveraa Skoles Vedkommende ændres saaledes, at denne Skole faar følgende Ferieplan:

Som Feriedage bestemmes:

Sommerferie fra 21. Juli til 31. August (begge Dage medregnet), dog at i de Aar, da den 1. September falder paa en Lørdag, denne Dag medregnes til Ferien.

Efteraarsferie i Midten af Oktober, bestaaende af en Søndag i Forbindelse med 3 Søgnedage.

Juleferie, der skal begynde den 22. December (denne Dag medregnet) og regelmæssig vare 14 Dage. Men hvis Undervisningen efter

denne Regel paany skulde begynde paa en Lørdag, afkortes Ferien med en Dag, saa at Undervisningen begynder paa en Fredag.

Paaskeferie, der skal vare fra Onsdagen før Skærtorsdag til den paafølgende Tirsdag (begge Dage medregnet).

Pinseferie, der skal omfatte 5 Søgnedage i Tilslutning til de 2 Helligdage efter Overlærerens nærmere Bestemmelse.

Sommerferien kan dog, naar Skolekommission og Skolens Lærerraad derom er enige, delvis henlægges til en anden Tid.

Desuden bestemmes som Fridage:

Kongens og Dronningens Fødselsdage, Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Grundlovsdag samt en Dag i hver af de Maaneder, hvor ingen Feriedag eller Fridag falder.

Ferie- og Fridagenes samlede Antal maa ikke overstige 124 aarlig. Forsaavidt dette Antal ikke naas efter foranstaaende Ferieplan, overlades det til Overlæreren at fordele de resterende Dage efter eget Skøn som halve eller hele Fridage.

Hvilket herved meddeles Direktionen til Efterretning og videre Bekendtgørelse, idet henvises til sammes Skrivelse af 16. November f. A. (J. No. 1925 Nr. 53)."

Hvilket herved meddeles.

P. D. V.

Olrik.

Lagtinget.

Ad Sag Nr. 54, 5.

Justitsministeriet.
København, den 11. Februar 1926.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget paany behandlet Spørgsmaalet om Færingers Adgang til Fiskeri ved Grønland og har vedtaget at anholde om,

at Færinger faar Tilladelse til at fiske overalt paa Søterritoriet ved Grønland undtagen inde i Fjordene, der forbeholdes Grønlænderne,
at det tillades Færinger at skaffe sig Angmagsæt til Agn, eventuelt ved Bistand af Grønlændere,
at der gives færøske Fiskere Støttepunkter i Land paa forskellige Steder, saaledes som i Udvalgsbetænkningen af 1924 omtaldt, og
at der arbejdes hen til, at færøske Baadfiskere faar Stationer i Land paa Grønland for at de derfra om Sommeren kan drive Baadfiskeri.

Foranledget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet efter gennem Amtmanden over Færøerne at have modtaget Andragendet under 28.

Oktober 1925 udbad sig en Udtalelse over Sagen fra Indenrigsministeriet, fra hvilket man derefter har modtaget den i Afskrift følgende Skrivelse af D. D., hvortil man skal henvise.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Adgang til Kortmaterialet vedrørende Grønland vil der senere fremkomme Meddelelse.

P. M. V.

Aage Svendsen.

Th. Frølund,
kst.

Formanden for Færøernes Lagting.

* * *

Bilag ad foranstaaende.

Under Henvisning til tidligere Brevveksling, sidst den fra Justitsministeriet under 28. Oktober f. A. fulgte Sag, som hermed følger tilbage, skal Indenrigsministeriet i Tilslutning til sin Skrivelse af 22. Januar f. A. og under Henvisning til Lov Nr. 86 af 1. April 1925 om Fangst, Fiskeri og Jagt i de grønlandske Farvande m. m., § 3, 2det Stk., hvorefter det er forbudt ethvert Fartøj, dansk eller fremmed, uden Indenrigsministeriets forud indhentede Tilladelse at anløbe eller have Tilhold paa Øer eller Kyster ved Grønland, efter stedfunden Forhandling med de grønlandske Landsraad, meddele, at man i Henhold til den citerede Bestemmelse vil være sindet til saaledes som nedenfor nærmere angivet indtil videre for danske og islandske Fiskerskibe, som afgaar fra dansk eller islandsk Havn for at drive Fiskeri paa Fiskebankerne ud for Grønlands Vestkyst efter derom for hvert enkelt Skib til Ministeriet indgivet Andragende at tillade Besejlingen paa S. O. Siden av Ravns Storø i Godthaabs Distrikt, beliggende paa ca. 62° 42' N. B. og 50° 25' V. L. —

Til Tilladelsen vil i hvert Tilfælde blive knyttet følgende Betingelser:

1. at det paagældende Fartøj er hjemmehørende i dansk eller islandsk Havn, og udelukkende ejes af danske eller islandske Statsborgere.
2. at Fartøjet paa dets forestaaende Togt til grønlandske Farvande drives udelukkende for dansk eller islandsk Regning, d. v. s. at der ikke i Foretagendet er anbragt Kapital tilhørende andre end islandske og danske Statsborgere, og at hele Udbyttet af Skibets Fangst udelukkende tilfalder saadanne. —
3. at Skibets Fører og dets Mandskab uden Undtagelse er danske eller islandske Statsborgere. —
4. at Skibets Fører ved Udklareringen foreviser et af den paagældende Myndighed paa Afgangsstedet udfærdiget Bevis for, at der ikke paa Stedet findes epidemiske Sygdomme af nogen Art, og endvidere en af en autoriseret Læge umiddelbart før Udklareringen udstedt Erklæring om, at han har undersøgt hver enkelt paa Skibsbemandingslisten opført Person, og ikke hos dem fundet noget Tegn paa smitsom Sygdom; de her nævnte Sundhedspapirer afgives mod Kvittering til den ved Havnen ansatte Kontrollør, første Gang Skibet besejler Havnen.
5. at saavel Skibets Fører som dets Mandskab under Ophold i Havnen i enhver Henseende vil have at rette sig efter de af Kontrolløren givne Anvisninger med Hensyn til Overholdelse af god Orden i og ved Havnen.

6. at Skibet for hver Gang, det besejler Havnen til Kontrolløren erlægger en Havneafgift, der indtil videre fastsættes til 20 Øre pr. Brutto Register Ton af Skibets Drægtighed ifølge Skibets Nationalitetscertifikat.
7. at Skibet, saafremt det ikke opfylder samtlige foran givne Bestemmelser vil være at behandle som et Skib, der har søgt Havn i Grønland uden Tilladelse, med mindre de foreliggende Omstændigheder godtgør en overvejende Sandsynlighed for, at Skibsføreren har været i god Tro.
8. at Skibet, saafremt dets Fører eller nogen af dets Mandskab under Ophold i Grønland overtræder nogen af de i Lov af 1. April 1925 indeholdte Bestemmelser, som Tilladelsen ikke hjemler det Undtagelse fra, straks mister Tilladelsen, som i saa Tilfælde fratages Føreren af de stedlige Myndigheder.
9. at det Rederi eller den Skibsfører, der ikke holder sig de til Tilladelsen knyttede Betingelser nøje efterrettelig, foruden at ifalde Ansvar i Overensstemmelse med fornævnte Lov af 1. April 1925 ikke fremtidigt vil kunne faa Tilladelse til at besejle Havnen.

Andragendet, der indgives af Skibets Rederi og ledsages af Skibets Nationalitetscertifikat, maa indeholde udtømmende Oplysninger om de under Punkt 1—3 foran nævnte Forhold og derhos angive, hvilke Beføjelser Rederiet ønsker Skibets Fører tillagt under Opholdet i Grønland, i hvilken Henseende bemærkes, at der vil kunne gives Tilladelse til

at Skibet til enhver Tid inden for Fiskesæsonen kan besejle Havnen paa Ravns Storø og have Ophold der.
at det ved Havnen kan have Oplagsplads for sine medbragte Forsyninger af Brændselsolie, Salt, Fiskeredskaber og Fisk, alt efter nærmere Anvisning af Kontrolløren.
at der til de nævnte Oplægninger i Land paa de Pladser, som Kontrolløren dertil anviser, kan opføres letbyggede Skure, som Rederiet igen kan lade fjerne, saafremt det ikke i de nærmest følgende 2 Aar efter Tilladelsens Dato har søgt og erholdt fornyet Tilladelse til at besejle Havnen, idet Ministeriet efter den nævnte Frists Udløb forbeholder sig at lade Skurene og de muligt i samme tilstedeværende Oplag fjerne eller benytte af andre, alt uden at Rederiet har Krav paa nogen Erstatning i denne Anledning.
at Skibet under Opholdet i Havnen er fritaget for Iagttagelse af de i Lov af 1. April 1925 § 3, 1ste Stykke fastsatte Bestemmelser om Baadenes Anbringelse og Fiskeredskabernes Henstuvning.
at Skibets Besætning uanset Bestemmelsen i Lovens § 3, 3die Stk. har Ret til under Opholdet i Havnen at arbejde med Fiskens Tilvirkning baade om Bord og i Land, og
at Skibet under Opholdet i Havnen kan indtage Vand fra de i Havnen udstrømmende Elve.

De udfærdigede Tilladelser, der vil blive udstedt for en enkelt Fiskesæson, vil ikke give Fiskerskibene andre Beføjelser end dem, der udtrykkelig nævnes i hver enkelt af disse, og Ministeriet finder særlig Anledning til efter det Standpunkt begge de grønlandske Landsraad har indtaget paa dette Punkt at fremhæve, at Tilladelserne i intet Tilfælde vil kunne give Fiskerskibene Ret til at drive Fiskeri indenfor Søterritoriets Grænser.

Idet man anmoder om, at det foranførte maatte blive bekendtgjort paa Færøerne saa snart som muligt, og om, at de i Skrivelse herfra af 22. Januar f. A. indeholdte Bemærkninger om færøske Fiskerskibes Ret til Vandfyldning m. m. i Grønland i Forbindelse hermed gentagne, skal man i An-

ledning af det fra Lagtinget fremsatte Ønske om, at det tillades Færinger at skaffe sig Angmagsat til Agn eventuelt ved Bistand af Grønlændere oplyse, at Angmagsat er den samme Fisk som andre Steder kendes under Navnet Lodde, at den en ganske kort Tid tidligt paa Foraaret kommer ind under Land for at gyde og da af Grønlænderne fanges i ret store Mængder, der lufttørres til Vinterbrug, men at denne tørrede Fisk efter de Erfaringer, der er gjort i Grønland, er ganske uanvendelig til Agn. — Saafremt færøske Fiskere imidlertid alligevel ønsker at gøre Forsøg med denne Agn, vil der blive gjort, hvad der er muligt, for at fremskaffe saadanne Kvanta, som forud bestilles hos Grønlands Styrelse til Levering gennem Kontrolløren ved Ravns Storøs Havn. —

M. H. t. de fra færøske Fiskeres Side fremsatte Ønsker om at faa Adgang til formentlig eksisterende Farvandsbeskrivelser og Specialkort skal oplyses, at disse Hjælpemidler for Tiden ikke eksisterer i saadanne Oplag, at der kan blive Tale om en almindelig Udlevering af dem, men at dette Spørgsmaal vil blive gjort til Genstand for en Forhandling herfra med Søkortarkivet og derefter en fornyet Meddelelse herfra til Justitsministeriet.

Et Specialkort over Havnen paa Ravns Storø og en Beskrivelse af Besejlingsforholdene sammesteds vil man søge udarbejdet paa Grundlag af de forrige Aar indsamlede Oplysninger.

Til Justitsministeriet.

Ad Sag Nr. 30.

Justitsministeriet.
København, den 15. Februar 1925.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget vedtaget at andrage om, at Statskassen vil afholde $^{7}/_{10}$ af Omkostningerne ved Opførelse af et Epidemisygehus i Tilslutning til Dronning Alexandrines Hospital i Thorshavn, idet Lagtinget samtidig har vedtaget at yde de resterende $^{3}/_{10}$ af Omkostningerne af de under Lagtingets Bestyrelse sorterende Kasser.

Foranlediget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet dels under Hensyn til de andre store Bevillinger til færøske Formaal, der for Tiden søges, dels under Hensyn til Statens vanskelige økonomiske Forhold ikke ser sig i Stand til at søge Lagtingets Andragende imødekommet.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Formanden for Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 42.

Justitsministeriet.
København, d. 20. Februar 1926.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget behandlet Spørgsmaalet om Fornyelse af den mellem Justitsministeriet og Lagtinget indgaaede Kontrakt om Besørgelse af den lokale Dampskibsfart mellem Færøerne indbyrdes.

Foranlediget heraf skal man efter stedfunden Brevveksling med Generaldirektoratet for Postvæsenet meddele, at Justitsministeriet under Forudsætning af, at der ved Finansloven for Finansaaret 1926—27 bevilges det fornødne Beløb, er villigt til at forlænge den nævnte Kontrakt for Finansaaret 1926—27, dog saaledes at Statskassens Tilskud under Hensyn til Kronens Stigning nedsættes til 36,000 Kr., af hvilket Beløb 25,000 Kr. ydes af Postvæsenet og 11,000 Kr. af Justitsministeriet.

Det bemærkes, at Generaldirektoratet for Postvæsenet ikke har kunnet indgaa paa at yde Garanti for Halvdelen af et eventuelt fremkommende Underskud ved Besørgelsen af Farten i det omhandlede Finansaar, ligesom Generaldirektoratet har udtalt, at Tilskudet bør nedsættes fra 1. April 1927. Man har under D. D. anmodet Amtmanden over Færøerne om paa Lagtingets Vegne at underskrive den Kontrakten i Overensstemmelse med foranstaaende givne Fornyelsespaategning.

Det tilføjes endelig, at man maa ønske efter Udgangen af Finansaaret at modtage et Driftsregnskab, Gevinst- og Tabsregnskab, hvori samtlige herhenhørende Ingtægter og Udgifter er optaget, derunder Renter fra Telefonselskabet og af Bankbogen, Renter af eventuel Kassekredit, Renter af Laanet til Anlægskapitalen, hvilke Renter igen bør opføres paa Indtægtssiden som Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden, samt en Statusopgørelse (Balance) i hvilken Afdragene paa Gælden opføres baade som Udgift og Indtægt.

En Genpart af en Erklæring, afgiven af Postvæsenets tekniske Konsulent ved Færgemateriellet vedlægges.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Formanden for Færøernes Lagting, Thorshavn.

Ad Sag Nr. 14.

Justitsministeriet.
København, den 16. Marts 1926.

Paa Justitsministeriets derom nedlagte Forestilling er der under 9. Marts 1926 udfærdiget en kgl. Anordning om Ændring i Anordning Nr. 503 af 29. November 1922 om Ulykkesforsikringslovens Ikrafttræden paa Færøerne.

Hvilket man herved skal meddele, idet man vedlægger et Antal Særtryk af Anordningen.

I Anledning af de i Lagtingets ordentlige Samling 1925 vedtagne Ændringer til Ulykkesforsikringsanordningen, som Justitsministeriet ikke har ment at kunne søge gennemført, nemlig §§ 32, 41, 73 og 74, skal man udtale:

ad Lagtingets Forslag til Ændring i § 32: Justitsministeriet maa anse det for rettest at bibeholde Anordningens Regler, der med den progressive Stigning efter Invaliditetsgraden er retfærdigere overfor de højere Grader af Invaliditet end Lagtingets Forslag. Med Hensyn til Udregningen af Erstatningerne, naar Aarslønnen fastsættes til 900 Kr., henviser man til vedlagte fra Arbejderforsikringsraadet modtagne Tabel, af hvilken et Antal Eksemplarer gennem Amtmanden over Færøerne er tilstillet Færøernes Ulykkesforsikring.

ad § 41: Justitsministeriet har anset de i Anordningens §§ 33 og 35 indeholdte Regler om Nedsættelse af Erstatningerne til ældre Personer for tilstrækkelige, medens Lagtingets Forslag synes at stille Personer, der lige er fyldt 60 Aar, for ugunstigt og derfor synes irrationelt. Regler om eventuelle Præmienedsættelser bør derhos ikke optages i Anordningen, men eventuelt i Ulykkesforsikringens Vedtægter.

ad § 73: Justitsministeriet har ikke ment at kunne imødekomme Lagtingets Forslag om Statstilskud til alle frivillige Forsikringer, idet tilsvarende Krav fra det øvrige Kongerige stedse er blevet afvist.

ad § 74: Justitsministeriet kan ikke tage Stilling til Spørgsmaalet om Ændring i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse af Reglerne om Statskassens Tilskud, forinden der tilvejebringes Oplysning om, hvilke økonomiske Konsekvenser, Ændringen vil have for Statskassen.

Det tiltøjes, at Lagtingets Forespørgsel om, hvorvidt Skibsfiskere, der har betalt Hjemmepræmie, er forsikrede mod alle under Anordningen faldende Ulykkestilfælde, maa besvares bekræftende.

Sagen vedrørende Stadfæstelsen af Vedtægter for Færøernes Ulykkesforsikring er herfra oversendt til Socialministeriet som dette Ministerium vedrørende.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Formanden for Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 37.

Færø Amt,
Thorshavn, den 6. April 1926.

Ministeriet for offentlige Arbejder har under 23. f. M. tilskrevet Amtet saaledes:

„Ved Skrivelse af 9. December f. A. har Hr. Amtmanden med en Indstilling fra Lagtinget hertil indsendt tvende Andragender fra Forstanderskaberne for Sandø Præstegælds Kommune og Gøte Sogns Kommune om Tilskud til forskellige Vejanlæg m. m.

I denne Anledning skal man til Efterretning og videre fornøden Bekendtgørelse tjenstlig meddele, *at* der ved Forslag til Lov om Tillægsbevilling for Finansaaret 1925—26 af nærværende Ministerium søges Hjemmel til af Besparelsen paa Bevillingen til Fuglefjord—Kongshavn Vejen at anvende et Beløb af 6394 Kr. som Tilskud til Anlæg af Sidevej fra bemeldte Hovedvej til Landingsstederne i Nordregøte og Sydregøte under Forudsætning af, at Kommunen paatager sig at udføre Vejanlæggene helt ned til Landingsstederne for nævnte Beløb, *at* man samtidig hermed har anmodet Vandbygningsdirektøren om, — for saa vidt den paagældende Bevilling maatte kunne tilstrække —, at optage Planen til en ca. 600 m lang Kørevej fra Sand—Skaalevig Vejen til Husene „undir Hagabrekku" ved Skaalevig, — til hvilket Anlæg der ikke vil kunne forventes Tilskud fra Statskassen —, paa Listen over de Vejanlæg, som af Vandbygningsvæsenet gøres til Genstand for nærmere Undersøgelser, men *at* Ministeriet ikke har fundet Anledning til at søge Statstilskud bevilget til Bygning af en Vej fra Fuglefjord—Kongshavn Vejen til Husene ved Gøte-Gjov og Anlæg af en Betonbro ved Landingsstedet ved Sydregøte, idet man maa holde for, at disse Anlæg bør udføres af Kommunerne selv, eventuelt med Støtte af Færø Amtskommune."

Hvilket herved meddeles.

Filip Hansen,
kst.

Til Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 28.

Justitsministeriet.
København, den 7. April 1926.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget vedtaget at anbefale Opførelsen af et nyt Sygehus i Klaksvig efter de Lagtinget forelagte Planer for en Sum af ikke over 90,000 Kr., hvoraf Lagtinget har vedtaget at yde $^{2}/_{10}$ og de interesserede Kommuner $^{1}/_{10}$, hvorhos Lagtinget har anholdt om, at Statskassen vil yde et Tilskud af $^{7}/_{10}$ af Udgifterne eller ikke over 63,000 Kr.

Foranlediget heraf skal man meddele, at der ved Finansloven for Finansaaret 1926—27 § 18—VI—r som 1. Del af en 2-aarig Bevilling paa ialt 63,000 Kr. til det omhandlede Formaal er bevilget et Beløb af 31,500 Kr.

Det tilføjes, at yderligere Tilskud i Tilfælde af Overslagets Overskridelse ikke kan forventes, og at Værdien af Sygehusets gamle Bygninger forlods maa bringes til Fradrag i Opførelsesudgifterne.

P. M. V.

Aage Svendsen.

Th. Frølund,
kst.

Formanden for Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 45.

Færø Amt.
Thorshavn, den 24. April 1926.

Ministeriet for offentlige Arbejder har under 7. d. M. tilskrevet mig saaledes:

„I Anledning af det af Hr. Amtmanden under 30. November f. A. (1925/642) hertil indsendte Andragende fra Forstanderskabet for Fuglefjord Sogns Kommune foretager Ministeriet efter stedfunden Brevvexling med Justitsministeriet, Marineministeriet og Vandbygningsdirektøren herved i Medfør af Lov af 30. Januar 1875 om Udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for Benyttelsen af Havne m. v. følgende Ændring i Havnereglement for Fuglefjord af 13. November 1913, nemlig:

§ 1 affattes saaledes:

„Til Havnen Fuglefjord bliver at henregne Farvandet indenfor en Linie mellem Ennið paa Østsiden og Toftanes paa Vestsiden af Fjorden.

I den Del af Havnen, som ligger indenfor en Linie mellem Kirkjuryggsá paa Østsiden og Ringin paa Vestsiden, er det forbudt at fortøje eller opankre Fartøjer, medmindre Havnebestyrelsen har meddelt vedkommende Tilladelse dertil og givet den i saa Henseende fornødne Anvisning. Den sidstnævnte Linie vil nærmere være at betegne ved to grønne Lys paa Østsiden af Fjorden ved Kirkjuryggsá“.“

Hvilket herved meddeles.

Filip Hansen,
cst.

Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 54, 4.

Justitsministeriet.
København, den 10. Maj 1926.

I den i 1925 afholdte ordentlige Samling har Lagtinget vedtaget at andrage om, at der maa blive stationeret et hurtiggaaende Fiskeriinspektionsskib ved Færøerne hele Aaret, og at Inspektionen maa foregaa ikke alene om Dagen, men ogsaa om Natten, og ikke alene paa Søterritoriet, men — navnlig under Foraarsfiskeriet — ogsaa udenfor Søterritoriet, for at forbindre Overgreb paa de færøske Fiskere fra udenlandske Damptrawleres Side.

Foranledigget heraf skal man meddele, at der paa Finansloven for Finansaaret 1926—27 er bevilget et Beløb af 165,000 Kr. til Tilsyn med Fiskerierne ved Færøerne, hvilket Beløb efter Marineministeriets Opgivelse vil være tilstrækkeligt til at dække Udgifterne ved den i Justitsministeriets Skrivelse af 22. Juli 1925 omtalte forlængede Inspektionsperiode, saaledes at der fra Midten af September Maaned til sidste Halvdel af Maj Maaned vil være stationeret et Inspektionsskib ved Færøerne, hvorhos der vil finde Inspektion Sted i en Periode paa 1 à 1½ Maaned om Sommeren.

Uanset at saavel Justitsministeriet som Marineministeriet, med hvilket man har brevvekslet om Sagen, maa anse det for fuldt forsvarligt at blive staaende ved den saaledes forlængede Inspektionsperiode, har dog Spørgsmaalet om at udvide Inspektionen til hele Aaret været gjort til Genstand for Overvejelser og Forhandlinger. Finansministeriet har imidlertid af finansielle Grunde ikke kunnet tiltræde, at det ovennævnte bevilgede Beløb søges forøget, og man beklager derfor ikke at kunne imødekomme Lagtingets Ønske i dets fulde Omfang.

Inspektionstjenesten vil blive udført af de sædvanlige Skibe, og Marineministeriet har overfor Justitsministeriet udtalt, at det vil drage Omsorg for, at Inspektionsskibet under Vaarfiskeriet, som væsentlig finder Sted udenfor Søterritoriet paa Vaagøhavet og Nordhavet, besejler de derværende Fiskepladser ikke alene om Dagen, men ogsaa om Natten, idet det overlades til Inspektionsskibets Chef at træffe de nærmere Bestemmelser for denne Besejling. Marineministeriet vil derhos henstille til Inspektionschefernе at drage Omsorg for, at Skibets nødvendige periodiske Kedelrensninger saavidt muligt ikke henlægges til saadanne Tidspunkter, hvor det kan forventes, at dets Tilstedeværelse for at forhindre Overgreb overfor de færøske Fiskere fra udenlandske Fiskefartøjers Side vil være mest paakrævet.

Man vedlægger nogle Eksemplarer af Marineministeriets Instruks for Fiskeriinspektionstjenesten ved Færøerne, ligesom man til Gennemsyn vedlægger nogle paa Amtets Foranledning optagne Rapporter vedrørende Trawlernes Optræden under Vaarfiskeriet i 1925.

Efter Afbenyttelsen bedes Rapporterne tilbagesendt.

Steincke.

Th. Frølund,
kst.

Formanden for Færøernes Lagting.

Ad Sag Nr. 40, V.

Færø Amt.
Thorshavn, den 6. Juli 1926.

Ministeriet for offentlige Arbejder har under Juni tilskrevet mig saaledes:

„Under Dags Dato har Ministeren for offentlige Arbejder udfærdiget den i Genpart vedlagte Bekendtgørelse om Forlængelse af den nugældende færøske Telefonkoncession.

Hvilket under Henvisning til Hr. Amtmandens Skrivelse af 9. Oktober f. A. (F. A. J. 1925. Nr. 565) tjenstlig meddeles til Efterretning og videre Bekendtgørelse for Lagtinget."

Hvilket hermed meddeles til Efterretning.

Olrik.

Lagtinget.

* * *

Bilag ad foranstaaende.

Bekendtgørelse

om

midlertidig Forlængelse af den Færøernes Lagting paa Færøernes Amtskommunes Vegne under 7. September 1906 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne.

Ministeren for offentlige Arbejder gør vitterligt:

I Medfør af den mig ved Lov Nr. 72 af 31. Marts 1926 givne Bemyndigelse forlænger jeg herved for Tidsrummet fra den 7. September d. A. til den 7. September næste Aar incl. den Færøernes Lagting paa Færøernes Amtskommunes Vegne under 7. September 1906 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne.

Ministeriet for offentlige Arbejder, den 23. Juni 1926.

J. Friis-Skotte.

F. H. V. Bentsen.

Bilag 1.

OVERSIGT

over

Færøernes Amtskommunes økonomiske Status

til Brug for Lagtinget

1925.

Regnskab for Færø

for 5/4 Aaret fra 1. Oktbr. 1923

Indtægt:

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
I.	Beholdning den 1. Oktober 1923:		
	Restancer af Skat m. m.	52024 38	
	Kontant hos Regnskabsføreren	22227 14	
			74251 52
II.	Udskrivning i 5/4 Aaret fra 1. Oktbr. 1923 til 31. Decbr. 1924 paa Jordegodset og Kommunerne		173755 23
III.	Kendelse for Handelsbeviser		2207 50
IV.	Statskassens Tilskud		4500 00
V.	Refusion af forskudsvis afholdte Udgifter vedrørende smitsomme Sygdomme		2728 22
VI.	Refusion af Delinkventomkostninger		200 24
VII.	Refusion af Alimentationsbidrag		7266 [illegible]
VIII.	Refusion af Revisorlon		[illegible]
IX.	Refusion af Udgifter vedrørende Fattesygen		[illegible]
X.	Refusion af Udgifter til Søretsmedlemmer		[illegible]
XI.	Refusion af andre Forskud		[illegible]
XII.	Automobilskat		[illegible]
XIII.	Andre Indtægter		[illegible]
XIV.	Gæld den 31. December 1924:		
	Til Føroya Banki		66688 91
			337160 40

Amts Repartitionsfond

til 31. December 1924.

Udgift:

A.	Gæld den 1. Oktober 1923:	Kr. Ø.	
	Til Føroya Banki	75216 46	
B.	Udgifter vedrørende Lagtingshuset	2832 97	
C.	— til Lagtingsmændenes Diæter og Rejseudgifter	13369 25	
D.	— vedrørende Lagtingsarbejdet	7300 71	
E.	— — Justitsvæsenet	3589 16	
F.	— til Forsørgelse og Hjemsendelse af Hjemløse	671 25	
G.	— til Valgvæsenet	1787 61	
H.	— til Medicinalvæsenet	3725 28	
J.	til Lægevæsenet	5000 00	
K.	— til Jordemodervæsenet	2219 80	
L.	— til Sanatoriets Drift	4660 00	
M.	— til Sysselmændenes Omrejser	1615 82	
N.	— til Dyrlægens Omrejser	3000 00	
O.	— til Refusion til Statskassen af Dyrtidshjælp	17400 00	
P.	— til Færø Amts Bibliotek	3000 00	
Q.	til Skatteblanketter	636 00	
R.	— til Undersøgelse af Vandkraften	660 00	
S.	— til Røntgenlampe	150 00	
T.	— til Revisorløn	189 58	
U.	— til Hjemmet for Vanføre	100 00	
V.	— til Vurdering af Præstegaardsjorderne	78 00	
X.	— til Forskelligt	382 37	
Y.	— til Skolevæsenet	2525 35	
Z.	— til Landbruget	62 92	
Æ.	— til Renter af Obligationsgæld	50345 43	
Ø.	— til Renter af Kassekredit	4647 02	
AA.	til Afdrag paa Gæld	24191 07	
BB.	til Kreditforeningens Reservefond	348 75	
CC.	Forskudsvis afholdte Alimentationsbidrag	9445 80	
DD.	— — — Delinkventomkostninger	2057 54	
EE.	— — — Udgifter vedr. smitsomme Sygdomme	7359 96	
FF.	— — — — — Faaresygen	20677 75	
GG.	— — — — til Vejanlæg	340 00	
HH.	— — — — til Revisorløn	1000 00	
JJ.	— — Udgifter til Sorelsmedlemmer	57 00	
KK.	Beholdning den 31. December 1924:		
	Restancer af Skat m. m.	64511 82	
	Kontant hos Kassereren	2115 73	
			66627 55
			337160 40

Nr. 1.

Amtsrepartitions

pr. 31. De

Aktiver:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Forskud i Regnskabet	14399 73	
2. Resterende Skat og Leje af Jordegodsel	6093 40	
3. Resterende Bidrag fra Kommunerne	58418 42	
4. Kassebeholdning	2115 73	
		81027 28
Balance		667526 02
		748553 30

Fonden ejer:

Sanatoriet	Kr.	200000,00
Lagtingshuset med Inventar	-	17500,00
Arresthuset	-	8400,00
Dampskibet „Smiril", købt i 1919.	-	60000,00

Endvidere ejer Fonden Aktier i P.f. Skipafelagið Føroyar til paalydende Værdi af 350 000,00 Kr. Ved Selskabets Generalforsamling den 8. April 1924 blev Aktiekapitalen, der oprindelig var 700 000,00 Kr. nedskrevet til 280 000,00 Kr., og ved Generalforsamlingen den 18. April 1925 ydertigere til 140 000,00 Kr., saaledes at Fondens Aktier herefter er nedskrevet til 70 000,00 Kr.

fondens Status

cember 1924.

Passiver:

		Kr.	Ø.
1.	Restgæld til Bikuben ifl. Obligation af 21. September 1907 pr. 11. December 1924. (Halvaarlig Rente og Afdrag 1526 Kr. 75 Ø.)	28713	90
2.	Restgæld til Kreditforeningen ifl. Obligation af 17. November 1911 pr. 11. December 1924. (Halvaarlig Rente og Afdrag 1086 Kr. 25 Ø.)	24608	74
3.	Restgæld til samme ifl. Obligation af 15. November 1919 pr. 11. December 1924. (Halvaarlig Rente og Afdrag 3984 Kr. 00 Ø.)	83374	17
4.	Restgæld til samme ifl. Obligation af 12. August 1919 pr. 11. December 1924. (Halvaarlig Rente og Afdrag 11326 Kr. 00 Ø.	321140	09
5.	Restgæld til Økonomisk Fond pr. 11. December 1924.	20838	54
	Skyldig Rente og Afdrag fra 1919—22	5400	00
6.	Restgæld til Færø Amts Sparekasse pr. 11. December 1924. (Halvaarlig Rente og Afdrag 720 Kr. 00 Ø.)	11733	16
7.	Laan fra Fonden til Jordelvalsrettighedens Afløsning	30000	00
8.	Laan fra Færø Amts Sparekasse	43000	00
9.	Laan fra samme pr. 11. December 1924. (Aarligt Afdrag 1000 Kr.)	15500	00
10.	Restgæld til Kvæsturen for Universitetet og Sorø Akademi pr. 11. December 1924. (Halvaarlig Rente og Afdrag 3000 Kr.)	97555	79
11.	Skyldig til Føroya Banki pr. 31. December 1924 (Kassekredit)	66688	91
		748553	30

Laanet Nr. 3 angaar DS. „Smiril", Laanene Nr. 4 og 9 P.f. Skipafølagið Føroyar og Laanet Nr. 10 Dronning Alexandrines Hospital.
Status udviser en Fremgang paa 54361 Kr. 59 Ø.

Overslag over Amts

for Aaret

Indtægt:

	Kr.	Ø.
Paaligues Jordegodset i H. t. Lov af 5. Marts 1920	8517	48
Tilskud fra Statskassen	3000	00
Andre Indtægter (Renter og Handelstilladelser m. v.)	1500	00
Automobilskat	500	00
At tilvejebringe	115573	86
Indtægterne ansluttet til	129191	34

repartitionsfonden

1926.

Udgift:

		Kr.	Ø.
Udgifter til Lagtinget	c.	28000	00
— - Justits-, Politi- og Fattigvæsenet	c.	3500	00
— - Valgvæsenet	c.	1000	00
— - Medicinalvæsenet	c.	8000	00
- Lægestillinger	c.	5000	00
- Jordemodervæsenet	c.	2500	00
— - Skolevæsenet (Understøttelse samt Fripladser)	c.	1600	00
— - Landbruget	c.	600	00
— - Renter og Afdrag af Gælden til „Bikuben"		3053	50
— - — - - - — - „Kreditforeningen"		2185	84
— - — - - - — - Amtsfattigkassen		1020	00
- - — - — - Økon. Fond		1800	00
— - Renter og Afdrag af Laan fra Færø Amts Sparekasse stort 43000		5267	50
— - Rente af Laan fra Fonden for Jordebvalsrettighedens Afløsning, stort 30000 Kr.		1050	00
— - Renter og Afdrag paa Laan fra „Kreditforeningen" i Anledning af Aktieteguing i P.F. Skipafelagið Foroyar, opr. stort 350000 Kr.		22827	00
— - Renter og Afdrag paa Laan fra Færø Amts Sparekasse i samme Anledning, opr. stort 20000 Kr.		1775	00
— - Renter og Afdrag paa Laan fra „Kreditforeningen" i Anledning af Køb af Dampskibet „Smiril", opr. stort 100000 Kr.		8012	50
— - Renter og Afdrag paa Laan fra Kommunitetet i Anledning af Hospitalets Opførelse, stort 100000 Kr.		6000	00
— - Tilskud til Røntgen i H. t. Lagtingsbeslutning 1919		300	00
— - Dækning af Sanatoriets Underskud	c.	15000	00
- Biblioteksvæsenet i H. t. Lagtingsvedtagelse 1919		2000	00
— - Dyrlægen		1500	00
— - Tilskud til Hjemmet for Vanføre i H. t. Lagtingets Vedtagelse 1921		100	00
— - Udgifter ved Befordring i offentligt Øjemed		1900	00
— - Vejvæsen, jfr. Lov om Motorkøretøjer af 28. Marts 1923 § 27		500	00
— - Forskelligt (herunder Renten af Amtsfondens Kassekredit i Føroya Banki samt eventuelle Overskridelser)		5000	00
Udgifterne anslaaet til...		129491	34

Sanatoriets Underskud er sat til 15000 Kr., idet der dels er et udækket Underskud fra Regnskabsaaret 1. Oktober 1923 — 31. December 1924 paa 3038,89 Kr., dels maa forventes at blive et Underskud i indeværende Regnskabsaar paa. c. 12000 Kr.

Under Landbruget er medregnet et Tilskud paa 300 Kr. til Landbrugskonsulentens Rejseudgifter i Henhold til Lagtingets Vedtagelse 1924.

I Henhold til Lov for Færøerne af 28. Marts 1925 om Forandring i forskellige Skatter og Afgifter tillægges der Amtsreparitionsfonden 50 pCt. af det indkomne Afgiftsbeløb efter Fradrag af Statskassens Andel til ekstraordinær Afbetaling paa Fondens Obligationsgæld.

Nr. 2.

Færø Amts økono-

pr. 31. De-

Aktiver.

			Kr. Ø.
A.	Grundfonden		32056 00
B.	Obligationer		6182 54
C.	Disponible Midler:	Kr. Ø.	
	1. I Færø Amts Sparekasse	12000 68	
	2. Restancer	6200 00	
	3. Kontant Beholdning	1415 06	
			19615 74
			57854 28

Grundfonden henstod i Panteobligationer fra andre Lagtingskasser. Den burde have været forøget med 1250 Kr. i Stedet for 1000 Kr., da Regnskabet omfatter 5 Fjerdingaar.

Restancerne hidrører fra skyldige Renter og Afdrag.

Formodet Status pr.

over de dispo-

Den disponible Beholdning pr. 1. Januar 1925 + forventede Indtægter indtil 31. December 1925.

			Kr. Ø.
A.	Beholdning den 1. Januar 1925, jfr. ovenfor		19615 74
B.	Forventede Indtægter i Tiden fra 1. Januar til 31. December 1925:	Kr. Ø.	
	1. Renter	1600 00	
	2. Indtægter af Grindefangster	0 00	
	3. Indtægter af Storhvalsfangsten	8000 00	
	4. Toldindtægt for Tiden 1. Apr.—31. Dec. 1925	13125 00	
			22725 00
	At overføre		42340 74

misk Fonds Status

cember 1924.

Fortegnelse

over

de Færø Amts økonomiske Fond tilhørende Panteobligationer den 31. December 1924.

Aktiv Nr.	Debitorernes Navne	Obligationernes Dato	Oprindelig Størrelse	Restpaalydende
	a. Obligationer, der forrentes med 4 pCt. p. a:			
21	Grindegarnet i Vestmanhavn	3. Novbr. 1888	4400 00	4400 00
	b. Obligationer, der forrentes og afdrages med 6 pCt. p. a.:			
44	Færø Amts Repartitionsfond	2. Oktbr. 1906	4000 00	5561 76
49	Samme	24. Nov. 1908	4000 00	
50	Samme	17. Nov. 1914	12000 00	8342 66
51	Samme	30. Sept. 1919	8467 29	6934 12
53	Kirkekasserne (forrentes m. 4 pCt. p. a.)	23. Sept. 1920	10000 00	10000 00
54	Rentefrit Laan til Dyrlæge Bech at afbetale med 500 Kr. aarlig	8. Decbr. 1923	3000 00	3000 00
			Kr.	38238 54

31. December 1925

ulble Midler.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Administration:		
	1. Løn til Regnskabsfører og Revisor, Trykning . . c.	250 00	
	2. Lagtingets Tillidsmand . . . . . c.	300 00	
			550 00
		Kr. Ø.	
B.	Tilskud til Landingssteder, bevilgede i 1923	3397 67	
	— . — — i 1924	2449 00	
			5846 67
		Kr. Ø.	
C.	Tilskud til Broer, bevilget i 1923	1457 43	
	. . — — i 1924	4149 00	
			5606 43
D.	Tilskud til Veje, bevilget i 1924		1365 00
		At overføre	13368 10

	Kr.	Ø.
Overført...	42340	74
Ialt...	42340	74

ad A. Til disponible Midler er henregnet Økonomisk Fonds Midler med Undtagelse af Grundfonden og det i Obligationer anbragte Beløb paa 6182 Kr. 54 Øre.

Fondens Andel i Hvalfangsten androg i 1911: 9676 Kr. 80 Ø., i 1912: 4378 Kr. 03 Ø., i 1913: 3811 Kr. 97 Ø., i 1914: 4957 Kr. 06 Ø., i 1915: 8064 Kr. 00 Ø., i 1916: 5385 Kr. 60 Ø., i 1917: 0 Kr. 00 Ø., i 1918: 0 Kr. 00 Ø., i 1919: 0 Kr. 00 Ø., i 1920: 10421 Kr. 60 Ø., i 1921: 5640 Kr. 00 Ø., i 1922: 5280 Kr. 00 Ø., 1923: 6240 Kr. 00 Ø., 1924: 8340 Kr. 00 Ø. og for 1925 anslaaet til 8000 Kr.

Siden 1913 er der fanget 133, 172, 280, 191, 347, 188, 176 og 206 Storhvaler samt 166, 291, 1198, 270, 265, 848, 153, 800, 1076, 483 og 1047 Grindehvaler. I Aaret 1924 forefaldt der ingen Grindefangst.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
	Overført ...		13368 10
E. Til Fremme af Oplysning:		Kr. Ø.	
Aftenskoler	c.	200 00	
Højskolen		600 00	
Rejseunderstøttelse til Lærere		300 00	
			1100 00
F. Vedkommende Grindefangster:		Kr. Ø.	
1. Erstatning for Skade og andre Udgifter		300 00	
2. Henlæggelse til Fonden for Jordehvalsretfiglhedens Afløsning, jfr. Reglementet 14. Juli 1909		300 00	
			600 00
G. Henlæggelse til Grundfonden			1000 00
H. Forskelligt:			
Træplantning paa Færøerne (fra 1. Okt. 1922 i 5 Aar)			1000 00
Formodet Status med Hensyn til disponible Midler 31. December 1925			25272 64
Ialt ...			42340 74

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter:

		Kr. Ø.
A. Beholdning:		
Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Januar 1926		25272 64
B. Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Januar til 31. December 1926:	Kr. Ø.	
1. Renter	1700 00	
2. Indtægter af Grindefangster	0 00	
3. Storhvalsfangsten for Aaret 1926	5000 00	
4. Toldindtægter	17500 00	
		24200 00
Samlet Sum ...		49472 64

Amts økonomiske Fond

1926

Udgifter:

		Kr. Ø.	K. Ø.
A.	Administration:		
	1. Løn til Regnskabsfører, Revisor, Trykning o.s.v., c.	300 00	
	2. Lagtingets Tillidsmand vedr. Broer og Landingssteder ..... c.	300 00	
	..... c.		600 00
B.	Landingssteder:		
	Der foreligger Andragender		X
C.	Broer:		
	Der foreligger Andragender		X
D.	Veje:		
	Der foreligger Andragender		X
E.	Til Fremme af Industri og Haandværk		X
F.	Til Fremme af Oplysning:	Kr. Ø.	
	1. Til Aftenskolemundervisning (Beslutning af 13. September 1906. Tid. A. Side 257) indtil videre...	200 00	
	2. Til Højskolen ved Thorshavn	600 00	
	3. Rejseunderstøttelse til Lærere.....	300 00	
	.....		1100 00
G.	Forskellige Andragender		X
H.	Vedrørende Grindefangsten:	Kr. Ø.	
	Henlæggelse til Jordafløsningsfonden.....	200 00	
	Erstatning for Skade og andre Udgifter.	300 00	
	.....		500 00
I.	Forskelligt:		
	Tilskud til det danske Hedeselskab: Træplantning paa Færøerne		1000 00
K.	Henlæggelse til Grundfonden.....		1000 00
	Ialt...		4200 00
	Balance...		45272 64
	Samlet Sum...		49472 64

Status har været, for saa vidt angaar

	Grundfonden:	Den øvrige Formue:
1. Oktober 1917:	25056 Kr.	22117 Kr. 15 Ø.
1. — 1918:	26056 —	16278 — 49 —
1. 1919:	27056 —	10836 — 16 —
1. — 1920:	28056 —	13209 — 98 —
1. — 1921:	29056 —	6562 — 51 —
1. — 1922:	30056 —	20682 — 03 —
1. — 1923:	31056 —	32712 — 77 —
1. Januar 1925:	32306 —	19615 — 74 —
1. — 1926:	33306 —	25272 — 64 — (anstaaet)

Nr. 3.

Færø Amts Fattig

pr. 31. De

			Kr. Ø.
A.	Grundfonden		38500 00
B.	Uerholdelige Restancer af Renter og Afdrag fra Kirkekasserne		4140 00
C.	Disponible Midler:	Kr. Ø.	
	1. Forskud	2476 61	
	2. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	445 91	
	3. Kontant Beholdning	10337 98	
			13260 50
		Ialt	55900 50

Grundfonden henstod i Panteobligationer fra andre Laglingskasser samt i Sparekassen med 14766 Kr. 84 Ø. Den burde have været forøget med 625 Kr. i Stedet for 500 Kr., da Regnskabet omfatter 5 Fjerdingaar.

Formodet Status pr.

over de dispo

Den disponible Beholdning pr. 1. Januar 1925 + forventede Indtægter indtil 31. December 1925.

			Kr. Ø.
A.	Beholdning den 1. Januar 1925, jfr. ovenfor		13260 50
B.	Forventede Indtægter for Tiden fra 1. Januar til 31. December 1925:	Kr. Ø.	
	1. Renter	1000 00	
	2. Grindefangster	0 00	
	3. Storhvalsfangsten	1200 00	
	4. Bøder	100 00	
	5. Handelsbevillinger ifølge Lov 1855, 1881 og 1913	900 00	
	6. Afgift ved Skifte af Boer	8000 00	
			11200 00
		Ialt	24460 50

ad A. Til disponible Midler er henregnet Amtsfattigkassens Midler med Undtagelse af Grundfonden og Restancer af Renter og Afdrag fra Kirkekasserne.

kasses Status

cember 1924.

Fortegnelse

over

de Færø Amts Fattigkasse tilhørende Panteobligationer den 31. December 1924.

Aktiv Nr.	Debitorernes Navne	Obligationernes Dato	Oprindelig Størrelse	Rest-paalydende
	a. Obligationer, der forrentes og afdrages med 6 pCt. p. a.:			
161	Færø Amts Repartitionsfond.....	25. Sept. 1902		
162	Samme	14. Oktbr. 1902	5000 00	3450 94
163	Samme	29. Maj 1903		
176	Samme	17. Novbr. 1914	12000 00	8282 22
	b. Obligationer à 4 pCt., at afdrage i 10 Aar:			
180	Kirkekasserne.....		15000 00	12000 00
			Kr.	23733 16

31. December 1925

nible Midler.

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
Udgifter:			
Administration			300 00
Tilskud til Kommunners Fattigvæsen (Lagtingsbeslutning).....			1500 00
Tilskud til Sygehuse	til Amtshospitalet	2000 00	
	til Klaksvig Sygehus	1000 00	
	til Suderø Sygehus.....	1000 00	
			4000 00
Tilskud til Døvstummes Oplærelse			2000 00
Udgifter til Underholdsbidrag			2000 00
Henlæggelse til Grundfonden			500 00
		Ialt...	10300 00
Forventet Status med Hensyn til disponible Midler 31. December 1925			14160 50
		Ialt...	24460 50

Hvis Amtsfattigkassen skal yde et Tilskud til Pensionsfonden paa 2000 Kr., vil de disponible Midler gaa ned med dette Beløb.

Overslag over Færø

for Aaret

Indtægter:

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Beholdning:		
	Forventet Beholdning af disponible Midler 1. Januar 1926....		14160 50
B.	Forventede Indtægter i Tiden fra 1. Januar til 31. December 1926:	Kr. Ø.	
	1. Renter	1000 00	
	2. Grindefangster	0 00	
	3. Storhvalsfangsten	1200 00	
	4. Handelsbevillinger ifølge Lov af 1855, jfr. 1881 og 1913 / Handelsbevilling for Handel fra Skib (Lov 1892)	400 00	
	5. Bøder	10 00	
	6. Afgifter ved Skifte af Boer	3000 00	
			5610 00
	Samlet Sum		19770 50

Amts Fattigkasse

1926.

Udgifter:

		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Administration	c.	300	00		
Tilskud til Sygehuse, som foran		4000	00		
Tilskud til Døvstummes Oplærelse	c.	2000	00		
Udgifter til Underholdsbidrag	c.	2000	00		
Henlæggelse til Grundfonden		500	00		
			Ialt...	8800	00
			Balance...	10970	50
			Samlet Sum...	19770	50

Status har været, for saavidt angaar

	Grundfonden:	den disponible Formue:
1. Oktober 1915:	34000 Kr.	15907 Kr. 05 Ø.
1. — 1916:	34500 —	16941 — 31 —
1. — 1917:	35000 —	15700 — 91 —
1. — 1918:	35500 —	16054 — 93 —
1. — 1919:	36000 —	16106 — 93 —
1. — 1920:	36500 —	14031 — 27 —
1. — 1921:	37000 —	10148 — 26 —
1. — 1922:	37500 —	15785 — 25 —
1. — 1923:	38000 —	23863 — 41 —
1. Januar 1925:	38625 —	13260 — 50 —
1. — 1926:	39125 —	14160 — 50 — (anslaaet)

Nr. 4. **Sanatoriet**

pr. 31. De

(jfr. Beretning og

Aktiver:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Beholdningen den 31 December 1924:		
a. Sanatoriets Tilgodehavende hos Patienter	5817 50	
b. Statskassens Tilskud for Oktober Kvartal 1924	9234 00	
c. Kontant Beholdning	607 11	
		15658 61
Balance		1391 98
	Ialt	17050 59

Det bemærkes, at Renter og Afdrag af Anlægssummen afholdes af Amtsrepartitionsfonden.

	pr. Kostdag:	pr. Patientdag:
Udgifterne til Forplejning var i 1912—13	76,98 Ø.	110,05 Ø.
1913—14	79,00 —	112,05 —
1914—15	88,70 —	118,20 —
1915—16	98,00 —	126,60 —
1916—17	128,80 —	164,00 —
1917—18	195,60 —	249,70 —
1918—19	260,03 —	307,50 —
1919—20	348,00 —	468,80 —
1920—21	277,00 —	368,80
1921—22	193,97 —	254,55 —
1922—23	167,05 —	227,79 —
1. Okt. 1923 — 31. Dec. 1924	186,94 —	236,19 —

i Hoydal

cember 1924.

Driftsregnskabet).

Passiver:

	Kr.	Ø.
Gæld den 31. December 1924: Til Føroya Banki	17050	59
	17050	59

Hvad Sanatoriets *Anlægssum* angaar, henvises til Oversigten i Lagtingstidende 1914 og 1915.

Driftsregnskabet for den forløbne Tid er, *naar bortses fra Forrentning af Anlægssummen*, saaledes:

i Tiden fra 1. Maj 1908	til 31. Marts 1910	10035	Kr. 42	Ø.	Underskud
1. April 1910	til 30. September 1911	4881	— 45	—	—
1. Oktober 1911	- 30. — 1912	1676	— 65	—	Overskud
1. — 1912	- 30. — 1913	812	— 35	—	Underskud
1. — 1913	- 30. — 1914	1210	20	—	—
1. — 1914	- 30. — 1915	3421	— 93	—	Overskud
1. — 1915	- 30. — 1916	3251	— 18	—	—
1. — 1916	- 30. — 1917	1222	— 17	—	Underskud
1. — 1917	- 30. — 1918	15960	— 59	—	—
1. — 1918	- 30. — 1919	24954	— 20	—	—
1. — 1919	- 30. — 1920	66858	— 05	—	—
1. — 1920	- 30. — 1921	45383	— 92	—	—
1. — 1921	- 30. — 1922	19098	— 67	—	—
1. — 1922	- 30. — 1923	4195	— 40	—	—
1. 1923	- 31. December 1924	10538	- 89	—	—

Nr. 5. **Telefon**

pr. 31. De

(jfr. Driftsregnskabet og den

Aktiver:

	Kr.	Ø.
Beholdning den 31. December 1924:		
1. Kontant Beholdning	6433	20
2. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	361	77
3. Indestaaende i Føroya Banki	9905	22
4. Restancer	21646	89
5. Balance pr. 31. December 1924	146190	37
Ialt	184537	45

Den bogførte Anlægssum var den 31. December 1924 480000 Kr.
Balancen er 8103 Kr. 85 Ø. bedre end forrige Aar.

Nr. 6. **Telefonvæsenets Pensionsfond.**

Beholdning den 30. September 1924	2637	61

væsenet

cember 1924.

Regnskabet vedlagte Driftsberetning).

Passiver:

Gæld:	Kr.	Ø.
Telefonvæsenets Obligationsgæld pr. 31. December 1924:		
1. Til Livsforsikringsselskabet „Danmark" ifølge Obligation af 25. August 1906. (Halvaarlig Rente og Afdrag 4051 Kr. 95 Ø.)	74545	92
2. Til Forsørgelsesforeningen „Bikuben" ifølge Obligation af 21. September 1907. (Halvaarlig Rente og Afdrag 880 Kr. 52 Ø.)	18283	24
3. Til Kreditforeningen af Kommuner i Danmark ifølge Obligation af 23. September 1909. (Halvaarlig Rente og Afdrag 915 Kr.)	20506	10
4. Til samme ifølge Obligation af 17. November 1911. (Halvaarlig Rente og Afdrag 472 Kr. 50 Ø.)	10593	90
5. Til Færø Amts Sparekasse	26250	00
6. Til Samme	28125	00
7. Til Føroya Banki	6233	29
Ialt	184537	45

Nr. 7.

Kirkefondens Status

pr. 31. December 1924.

			Aktiver: Kr. Ø.	Passiver: Kr. Ø.
Kontant Beholdning			1670 92	
Gæld til Færø Amts økonomiske Fond ifølge Obligation af 23. Septbr. 1920				10000 00
Do. til Fonden for Jordebvalsrettighedens Allösning:				
Ifølge Obligation af 26. Febr. 1921		Kr. Ø. 12000 00		
— 25. April 1922		3000 00		
— 9. April 1923		3000 00		
— 11. Febr. 1924		3000 00		
				21000 00
Skyldig Rente paa ovennævnte Laan				1622 50
Gæld til Færø Amts Fattigkasse ifølge Obligation af 23. September 1920				12000 00
Skyldig Rente og Afdrag paa dette Laan				4140 00
Gæld til Thorshavns Kirkes særlige Kasse:				
Rentefrit Laan ifølge Obligation af 6. Marts 1922				2500 00
Kontant Gæld til samme Kasse				5953 22
Gæld til Vaag (S.) Kirkes særlige Kasse:				
Rentefrit Laan ifølge Obligation af 6. Marts 1922				500 00
Balance			56044 80	
Ialt			57715 72	57715 72

Hvalfangsten har i 1924 givet en Indtægt af 2780 Kr.

Kirkefonden oppebærer 25 pCt. af Lagtingets Andel af Toldindtægten fra 1. April 1925.

Nr. 8.

Dampskibet „Smiril".

	Kr. Ø.
Beholdning den 31. Marts 1925:	
Indestaaende paa Bankfolio	840 26
Indestaaende paa Kontrabog	17053 40
Restancer	1472 85
Kassebeholdning	707 61
Laan til Telefonvæsenet	30000 00
Ialt	50074 12

Nr. 9. **Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning.**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 85216 Kr. 10 Øre
Laant til Amtsrepartitionsfonden 30000 Kr.
Laant til Kirkekasserne 21000 Kr.

Nr. 10. **Grindegarnet i Vestmanhavn.**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 2619 Kr. 08 Øre
Gæld til økonomisk Fond 4400 Kr. ifølge Obligation af 3. November 1888.

Nr. 11. **Hansenske Legat.**

Beholdning den 31. Marts 1925 ..... 1098 Kr. 12 Øre

Nr. 12. **Færø Amts Skolefond.**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 44491 Kr. 37 Øre
Gæld til Sparekassen 6000 Kr.

Nr. 13. **Den gensidige Forsikring for Skolebygninger.**

Beholdning pr. 31 December 1924 ..... 8535 Kr. 73 Øre

Nr. 14. **Lærernes Pensionsfond.**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 46639 Kr. 56 Øre

Nr. 15. **Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger.**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 3106 Kr. 06 Øre

Nr. 16. **Pastor Engelsteds Legater.**

Beholdning pr. 31. December 1924 af Realskolelegatet ..... 1407 Kr. 03 Øre
Beholdning pr. 31. December 1924 af Pensionslegatet ..... 1636 Kr. 65 Øre

Nr. 17. **Færøernes Mellem- og Realskole Pensionsfond.**

Beholdning pr. 13. December 1924 ..... 575 Kr. 16 Øre

Nr. 18. **Fonden til de Forulykkedes Efterladte.**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 12837 Kr. 53 Øre

Nr. 19. **Færø Amts Bibliotek.**

Beholdning pr. 31. Marts 1925 ..... 7545 Kr. 28 Øre

Nr. 20. **Dykkerdragten**

Beholdning pr. 31. December 1924 ..... 1813 Kr. 22 Øre

Samlet Statusoversigt

over de af Lagtinget reviderede Regnskaber.

Aktiver:

		Kr. Ø.
1. *Telefonanlæggets* Værdi, jfr. Nr. 5		480000 00
2. *Bygninger med Inventar* (Assuranceværdien)	Kr. Ø.	
tilh. Andsrepartitionsfonden, jfr. Nr. 1.: Sanatoriet	200000 00	
Lagtingshuset	17500 00	
Arresthuset	8400 00	
tilh. Skolefonden, jfr. Nr. 12: Den nye Skolebygning	86000 00	
tilh. Selvejende Institution, jfr. Nr. 19: Biblioteksbygning	6000 00	
		317900 00
3. *S/S „Smiril"* (Assuranceværdi)		60000 00
4. *Pengeeffekter:*	Kr. Ø.	
a. Sparekasse og Beholdninger, jfr. Nr. 1—20	254088 59	
b. Panteobligationer, jfr. Nr. 2, 3, 8, 9	142971 70	
c. Forskud, jfr. Nr. 1, 3	16876 34	
d. Restancer, jfr. Nr. 1—5, 8	103789 06	
		517725 69
	Ialt	1375625 69

Passiver:

	Kr. Ø.	Kr. Ø.
a. Til Pengeinstitutioner, jfr. Nr. 1, 4, 5, 12	888169 64	
b. Til Lagtingets Kasser ifølge Oblig., jfr. Nr. 1, 7, 10	130087 42	
	Ialt	1018257 06
	Balance	357368 63
	Ialt	1375625 69

Følgende Værdier er ikke opførte i ovenstaaende Status: De indtil 1. Januar 1925 byggede Kirker med Inventar, Grindegarnet i Vestmanhavn, Dykkerdragterne og Aktier i P/f. Skipafelagið Føroyar.

Balancen er 82551 Kr. 61 Øre bedre pr. 1. Januar 1925 end 1. Oktober 1923.

Prentsmiðja Fram
Tórshavn

Bilag 2.

Udkast til Lov,

hvorved

Lov Nr. 92 af 11. April 1916 om Retsafgifter i Domssager m. m. udvides til at gælde for Færøerne.

Lov Nr. 92 af 11. April 1916 om Retsafgifter i Domssager m. m. udvides til at gælde for Færøerne, for disses Vedkommende dog med følgende Ændringer og Tilføjelser:

1. I § 13 udgaar 6. Stykke, og der indføjes som nyt 6. Stykke:
   For Modtagelse af de i Lov af 4. Marts 1857, hvorved Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne søges indskrænket, §§ 2 og 6 omhandlede Deklarationer betales 50 Øre.

2. I § 16 indføjes som nyt Punkt 6:
   Den i Jagtlov for Færøerne Nr. 71 af 23. April 1897 §§ 6 og 7 omhandlede Fredlysning, Udmeldelse af Skønsmænd og Overskønsmænd samt Ophævelse af Fredlysning.

3. § 22, 2. Stykke affattes saaledes:
   Det har til Forblivende ved de gældende Regler om Betaling for Notarialattester samt ved Reglen i § 32 i Sportel-Reglement for Retlens Betjente paa Færøerne af 30. Marts 1836 om Betaling for Attester vedrørende Skøde- og Pantebøgerne.

4. § 30, 1. og 2. Stk. affattes saaledes:
   Denne Lov træder i Kraft 1. Januar 1926.
   Fra samme Tid ophæves Bestemmelserne i 1. Kapitel i Sportelreglement for Retlens Betjente paa Færøerne af 30. Marts 1836 og alle dertil sig sluttende Love.

5. Som nyt 4. og 5. Stykke tilføjes:
   Befordringsgodtgørelse og Dagpenge ved Dommerens Embedsrejser til Retsmøder paa Bitingstedet i Tvøraa og ved saadanne Rejser, der kan anses at have afløst de tidligere Vaartingsrejser, udredes af Statskassen.
   § 7 i Forordning af 30. Marts 1836 angaaende Afholdelsen af Høst- og Maanedsting paa Færøerne og 2. Punktum i § 4 i Lov Nr. 52 af 1. April 1896 om Forandring i Bestemmelserne om Afholdelsen af Ting paa Færøerne ophæves.

6. § 31 udgaar.

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

I Lagtingssamlingen 1924 vedtog Lagtinget at søge udarbejdet et Forslag til Revision af Retsafgifterne i Domssager, idet Tinget samtidig skitserede Retningslinierne for Forslaget, jfr. Lagtingstidende 1924 pag. 17 med Bilag 41, og i Skrivelse af 16. Oktober 1924 har Justitsministeriet udtalt, at det forudsættes, at et saadant Forslag fremsættes i Lagtingssamlingen 1925. I Overensstemmelse hermed er da foranstaaende Udkast udarbejdet.

Til Oplysning om Udgifterne ved Retsplejen paa Færøerne tidssættes følgende Opstilling:

Udgifterne vedrørende Dommeren:

1. Løning	9500 Kr.	
2. Bolig	1900 -	
3. Kontorhold	9400 -	
		20800 Kr.

Udgifter vedrørende Politimesteren:

1. Løning	9500 Kr.	
2. Bolig	1150	
3. Kontorhold	8350 -	
		19800

Særlige Udgifter i Anledning af Retsplejeloven, jfr. Finansloven 1925/26 § 18 VI a	2440 -
Dommerens og Politimesterens Rejser	700 —
	43740 Kr.

Betaling til Retsvidner andrager c. 500 Kr., men udredes af Amtsrepartitionsfonden.

Herfil kommer forskellige Udgifter, som vanskelig lader sig specificere, saaledes Udgiften til Pensionering af de nævnte Tjenestemænd, deres Flyttegodtgørelse og deres Frirejser jfr. Finanslovskonto § 18 IV a 7. Endvidere udfører Sysselmændene en Del Retsplejehandlinger, saaledes at en Del af de med disse Embedsstillinger forbundne Udgifter maa medregnes i denne Henseende, hvilket ogsaa maa gælde Sognefogedstillingen i Vaag og Politibetjent- og Reservebetjentstillingerne.

Udgifterne vedrørende Sysselmændene andrager:

1. Lønninger	28200 Kr.	
2. Kontorhold	8920 —	
		37120 Kr.

foruden Pensionsudgifter.

Sognefogdens Løning er	2400 Kr.	
Beljentenes Lønninger	6340 —	
		8740 —
		45860 Kr.

hvortil kommer Uniformsudgifter og for Politibetjentens Vedkommende Pensionsudgifter.

Retsspørlerne for Finansaaret 1924/25 har udgjort:

1. Egentlige Retshandlinger	1074 95
2. Fogedforretninger (et halvt Aar)	388 43
3. Tinglæsninger	5116 11
4. Skifter	1179 30
5. Auktioner	2178 18
6. Notarialforretninger	1457 70
	11394 67

For at man kan danne sig et Indtryk af, hvorledes den i det øvrige Kongerige gældende Retsafgiftslov med de deri foreskrevne Gebyrsatser vilde virke, om den blev gennemført uændret, har Dommeren udregnet, hvad der vilde være indkommet, om Loven havde haft Gyldighed med Hensyn til de i Retten foreliggende Sager m. m. (ovennevnte Post 1, Egentlige Retshandlinger) i Finansaaret 1924—25. Det derved fremkomne Beløb af 5035 Kr. 50 Øre kan naturligvis ikke uden videre lægges til Grund, idet de langt højere Satser sikkert vilde have bevirket, at visse Sager ikke var blevet indbragt for Retten og at andre vilde være blevet afgjort forligsmæssigt, hvorved Halvdelen af Gebyret vilde have været sparet. Beløbet udgør saaledes Maksimum af Indtægt. Da herefter Indtægterne ved Retsplejen langt fra slaar til til at dække Udgifterne, ja end ikke paa langt nær dækker Udgifterne ved den borgerlige Retspleje, finder man ikke Anledning til at foreslaa nogen Nedsættelse af Retsafgiftslovens Satser, men foreslaar, at Loven søges gennemført for Færøernes Vedkommende med de nødvendige formelle Ændringer.

Til de enkelte Paragraffer bemærkes følgende:

ad 1. Bestemmelsen fra Loven om Udslykning af privat Jordegods er medoptaget her for at have Reglerne om Retsafgifter samlet i en Lov. Det i Retsafgiftslovens § 13. 6. Stykke fastsatte Gebyr af 4 Kr. for Kundgørelse til Tinge om borgerligt Ægteskab er bortfaldet ved Anordning af 17. November 1922 § 1. jfr. Cirkulære Nr. 250 af 27. s. M.

ad 2. Tilsvarende Bemærkning som til Punkt 1 kan gøres med Hensyn til Punkt 2.

ad 3. Nødvendiggøres derved, at der for Færøerne gælder et særligt Sportelreglement.

ad 4. Som det fremgaar af Cirkulære Nr. 46 af 1. April 1922, udredes Befordringsgodtgørelse og Dagpenge ved Dommeres Embedsrejser til Retsmøder paa Bilingsteder af Statskassen. Det findes naturligt at lade det samme være Tilfældet paa Færøerne, og da ligende Betragtninger synes at gøre sig gældende med Hensyn til de Dommerrejser, der efter Retsplejeloven afløser de tidligere Vaartingsrejser, har man medtaget disse her.

Bilag 3.

Beretning

fra

Landbrugskonsulenten

for

Aaret 1. Januar til 31. December 1924.

Franzosische Frame
Tübingen

Jeg har i dette Aar været paa Rejse i 108 Dage ialt.

Der er i Aaret journalført i alt 562 Breve og Skrivelser indkomne og fra mig afgaaede 355 Breve og Skrivelser.

Jeg har i Aarets Løb afholdt nogle Foredrag om forskellige landøkonomiske Emner og skrevet en Del Artikler i Blade og Tidsskrifter dels paa Færøerne og dels i Danmark.

I Aaret har jeg afsluttet en skriftlig Udarbejdelse om det færøske Landbrugs Stilling for Tiden med Omtale af Muligheder og Veje for fremtidig Udvikling.

Denne Udarbejdelse er udkommet som Bog under Navn „Landbruget paa Færøerne" udgivet ved Landbrugsministeriets Foranstaltning paa Foranledning af det færøske Landbrugsudvalg.

I Aarets to første Maaneder deltog jeg som Medlem af Husdyrkommissionen i Arbejdet for Bekæmpelse af Udbredelsen af den i Nordredal paa Strømø og paa Østerø optrædende Øjensygdom blandt Faarene, hvilken Sygdom det ved betydelige Omkostninger og Anstrengelser fra offentlig Side og ved beredvillig Imødekommenhed og god Arbejdsydelse fra visse private lykkedes at indskrænke til et snævert Område.

Ved Organisationen og Gennemførelsen af dette Arbejde har det forekommet mig, at den Usikkerhed, der var tilstede om, hvorvidt samtlige de med Arbejdets Udførelse forbundne Udgifter paaligger det offentlige, eller om nogle af disse skal bæres af de interesserede Jordbesiddere, forvoldte en vis Usikkerhed mens Arbejdet stod paa og en Del Misforstaaelser efter Arbejdets Sluning.

Paa Østerø samlede de interessede Jordbrugere sig sammen om Arbejdets Udførelse og bekostede dette, medens det offentlige stillede Materialier til Raadighed, og det maa antages at denne Jordbrugernes Stilling paa Østerø havde sin Begrundelse i de Forhold, der var for saadanne Arbejders Udførelse paa denne Ø.

Paa Strømø lod denne Ordning sig ikke gennemføre, endskøndt Husdyrkommissionen til at begynde med gik ud fra som givet, at denne kunde og burde gennemføres.

Ved den herved fremkomne Usamstemmighed mellem det offentlige og Jordbrugerne opstod der en Del Misforstaaelser, som kan befrygtes at ville komme til at stille sig hindrende i Vejen for Fremskaffelse af nødvendig Arbejdskraft, om der i Fremtiden skulde opstaa lignende Sygdomme blandt Faarebestætningen paa Strømø, hvilket saa atter kunde føre til større Udbredelse af Sygdommen. Det forekommer mig derfor at være af Betydning, om dette Spørgsmaal paa en eller anden Maade maa finde en Afgørelse, saaledes at det ikke er til at tage Fejl af, hvordan Udgifterne ved lignende Arbejder skal afholdes.

Vinteren 1923—24 og Foraaret 1924 man henregnes blandt de vanskelige Vintre og Foraar for Faarebrugel.

Efter den officielle Optælling, der paa Foranledning af Færø Amt fandt Sted Sommeren 1924, formindskedes den i Efteraaret 1923 paasatte Besætning af Faar i Norderøernes Syssel fra 8649 til 7003, i Østerø Syssel fra 14958 til 11319, i Strømø Syssel fra 15381 til 13080, i Vaagø Syssel fra 7385 til 6471, i Sandø Syssel fra 8855 til 8086 og i Suderø Syssel fra 12493 til 9519.

Antal Lam døde i Foraaret 1924 angives efter samme Optælling at være i Norderøernes Syssel 2379, i Østerø Syssel 4425, i Strømø Syssel 4199, i Vaagø Syssel 1743, i Sandø Syssel 2144 og i Suderø Syssel 2718.

Vinteren tog saaledes godt 18 pCt. af Faarebesætningen samtidig som der af de i Foraaret 1924 fødte Lam døde henved 18000 Stykker, hvorfor Udbyttet af Faarebruget blev ringe.

De i den af Færø Amt foranledigede Optælling anførte Tal for Dødeligheden den nævnte Vinter kan i ingen Henseende anses at være for høje, og giver dog et trist Billede af, hvor usikker denne Landbrugets væsentligste Indtægtsgren er, endskøndt Faarebruget uden Sammenligning har de bedste Betingelser for at være Landbrugets mest rentable Arbejdsomraade. Samtidig kan man ikke ofte nok paapege, at en saadan Dødelighed blandt Faarene i Nutiden maa anses for at være helt uværdig, idet den langt overvejende Aarsag til disse Tab er Mangel paa tilstrækkelig Føde.

At dette er saaledes, indrømmes af alle, der er kendt med Faarebruget og kan for den omtalte Vinters Vedkommende ganske tydelig paavises, idet enkelte Bønder med fredelt Hauge, der denne Vinter gav sine Faar noget Foder, ikke mistede nævneværdig af sin Besætning, medens tilgrænsende Hauger, der skulde have de samme naturlige Betingelser, blev meget ilde farne, og samtidig kunde de Bønder, der gav Faarene Tilskud af Foder møde op med et i Forhold til Besætningen stort Antal Lam, medens de andre, der intet Tilskud gav foruden at miste en følelig Del af Besætningen tillige kun fik et i Forhold til det overlevende Antal Faar ringe Antal Lam.

Paa den af Forsøgsvirksomheden lejede Hauge i Kvalvig, hvor der gaves Tilskud til Faarene baade i Vinterens Løb, naar Sne indtraf og om Foraaret, blev der slagtet et Antal, der svarer til 22 pr. Mark Jord, medens de andre Hauger i Kvalvig kun gav et Udbytte af 10 à 11 pr. Mark, samtidig som Forsøgsvirksomhedens Hauge havde fuldtallig Besætning Efteraaret 1924. Det skal tillige her bemærkes, at det Tab, Haugerne i Kvalvig, Forsøgsvirksomhedens fraregnet, havde, var væsentlig mindre end Gennemsnitstabet for alle Øerne.

Aarsagen til, at Besætningens Overvintring og Lammingen faldt saaledes ud i Forsøgsvirksomhedens Hauge maa for den allervæsentligste Del tilskrives det Foder, der blev givet Faarene som Tilskud til den sædvanlige Græsning.

Den herved indvundne Erfaring stemmer godt overens med, hvad andre har erfaret i sin Bedrift, og stemmer ligeledes med, hvad en stor Del af Befolkningen tænker vedrørende dette Forhold og har tænkt gennem lange Tider.

Til Trods herfor ser vi, at de vanskelige Vintre og Foraar, naar de indtræffer, har frit Spil med den ganske overvejende Del af Øernes Faarebesætning og forvolder meget stor Nedsættelse af Udbyttet, Tab, som hvert Aar de indtræffer, beklages i høje Toner, men paa samme Tid Tab, som der gennemsnitlig kan gøres ganske lidt for at modarbejde.

Mig bekendt har de nærmest Færøerne liggende Lande, Island, Norge, Shetlandsøerne og Scotland, hvor der drives Faarebrug, i alt væsentligt arbejdet sig fri for at lide lignende Tab i Faarebruget, som vi endnu lider her.

Medens Shetlandsøerne og til Dels Scotland ikke har saa megen Sne som vi om Vinteren, har Island og Norge meget mere og stærkere Kulde. Paa Shetlandsøerne og store Dele af Scotland lever Faarene ude hele Vinteren, mens de paa Island er i Hus i flere Maaneder.

Paa begge Steder faar Faarene Tilskudsfoder, til de selv kan bjerge sig ved Græsning. Paa Shetlandsøerne, hvor der kun falder smaa Mængder af Sne, og hvor Sneen kun ligger kort Tid ad Gangen, indskrænkes Fodringen i Almindelighed til det, at Faarene i en à to Maaneder om Foraaret paa begge Sider af Lænningstiden faar Tilskud væsentlig i Form af Kraftfoder. I vanskelige Vintre og naar Sne indtræffer, ydes der dog ogsaa paa anden Tid Tilskud til Faarenes Fodring, ligesom svage Faar fodres særlig.

Paa Island staar Faarene mange Steder paa Stald som nævnt i flere Maaneder, medens de andre Steder har Lejlighed til at komme ud om Dagen og atter i Hus om Aftenen.

Færøerne maa med Hensyn til naturlige Betingelser for Faarebrug siges at indtage et Stade, der ligger imellem Shetlandsøernes og Islands.

Gennemgaaende kan det siges, at Faarene kan gaa ude hele Aaret hos os, men utvivlsomt vil Faarene paa de fleste Steder af Øerne have meget godt af at kunne komme i Hus, naar det strenge Snevejr indtræffer om Vinteren og maaske særlig om Foraaret.

Selv om vi her paa Øerne ikke har nødig at anlægge vort Faarebrug paa langvarig Indefodring om Vinteren, saaledes som Islænderne og til Dels Nordmændene, er det ganske utvivlsomt saaledes, at om vi skal bringe vort Faarebrug ud over den økonomisk set ringe og kulturelt set uværdige Stilling, som det nu indtager, da maa Brugenes Indehavere være beredt paa hvert Aar at have en passende Mængde Foder til Raadighed til at give Faarene og paa samme Tid de fleste Steder være i Stand til at yde Faarene mere Dækning og Læ mod Vejret.

Paa Island, hvor man indtil for 20 à 30 Aar siden var stillet paa lignende Maade, som vi nu er stillet, idet saavel Faarebesætningen som Besætningen af Kvæg og Heste led under de vanskelige Vintre, da Landbrugerne der, ligesom vore Landbrugere endnu, kun var indstillet paa at imødegaa milde og mellemstrenge Vintre, log man resolut og paabød ved Lov, at enhver Landmand, der havde Kreaturer, der skulde leve Vinteren over, skulde have en Beholdning af Foder, der svarede til den Besætning, der blev paasat til Vinteren.

Resultaterne af dette Paabud, der blev strengt gennemført, har været velsignelsesrige, idet de store ødelæggende Tab helt undgaas, og samtidig er Faarebesætningen øget meget og Udbyttet steget i ganske væsentlig Grad.

Det maa dog hertil bemærkes, at samtidig med at dette Paabud traadte i Virksomhed, vaagnede der i det islandske Folk en stærk Følelse af, at det var nedværdigende for dem som Folk at lade Faarene, som dog var undergivet deres Pleje, dø ned af Sult og anden Mangel.

Naar vi ser hen til vore hjemlige Forhold, finder vi, at der hvert Aar indtræffer et større eller mindre Affald af Faar og en større eller mindre Dødelighed blandt de fødte Lam og samtidig, at der med nogle Aars Mellemrum indtræffer et betydeligt Affald, de saakaldte „fellir".

Det kan saaledes nævnes, at der til de af Færø Amt foranstaltede Tællinger er opgivet, at der Vinteren 1919—20 døde 11941 gamle Faar og 13568 Lam, i Vinteren 1912—13 8496 gamle Faar og 9947 Lam. De andre Aar, i hvilke Tælling er foretaget fra 1887—88 angiver, at Antallet af gamle Faar døde varierer fra 4380 til 8406 og at de døde Lams Antal ligger mellem lidt over 10000 og lidt over 20000 Stykker.

Man kan med Sikkerhed gaa ud fra, at disse Tal ikke er for høje.

Ved at sammenligne Antal af Besætning pr. 1. Juli 1924 beregnet efter de foran anførte Tal for Tab af Besætning Vinteren 1923—24 efter den Amtet foranledigede Optælling med Tal for Besætning af Faar pr. 1. Decbr. samme Aar i den af statistisk Departement foranledigede Landbrugstælling findes nemlig, at Tallet pr. 1. Juli skulde være 55457 og pr. 1. Decbr. var 62448. Af dette sidstnævnte Tal var imidlertid 10993 Lam, der er sat ind i Besætningen mellem de to Tællinger, saaledes at Tallet for voksne Faar pr. 1. Decbr., der skulde være det samme som pr. 1. Juli, var c. 3000 Stykker mindre.

Dette har formentlig sin Aarsag i, at der i de af Amtet foranledigede Tællinger blev opgivet Tal for Besætning 1. November 1923 og dernæst Antal Faar døde til 1. Juli 1924, og at man ikke saa godt har kunnet kontrollere Antal døde Faar alle Steder.

At Aarsagen til denne store Dødelighed for en væsentlig Del er Mangel paa tilstrækkelig Føde, er ganske givet, og særlig skyldes Lammedødeligheden det, at Moderfaarene om Foraaret er for usle til at give deres Lam tilstrækkelig Mælk.

Andre Aarsager til, at Faarene dør er dog ogsaa til Stede og kan sammenfattes under Betegnelsen Mangel paa Røgt.

En god Udnyttelse af en Hauge til Faarebrug er betinget af en passende Røgt af Faarene samt en passende Røgt af Haugen.

Vi ser paa mange Steder omkring paa Øerne, at Faarene røgtes godt, og at denne Røgt betinger et væsentligt bedre og mere konstant Udbytte af Faarebruget. Samtidig ser vi, at en dårlig Røgt fører til, at Haugerne ikke kan bære deres Besætning, og særlig fremtrædende er dette Forhold, hvor der som f. Eks. mange Steder paa Suderø i udstrakt Maal er indført „Kending".

Lige saa vel som der er indført Beskyttelse og Regler for Udførelse af anden Næring, kan det synes hensigtet at indføre Bestemmelser vedrørende Faarebruget, der kan føre til en Hindring af saadanne Misbrug af Haugerne som dem, der finder Sted i mange Bygder, hvor der er indført Kending, og hvor der i høj Grad syndes mod Faarebrugets ABC. Vi ser ogsaa, at der tidligere i Øernes Historie er indført Forbud mod Kending.

Et andet Forhold ved Røgten, der ofte trænger meget tilbage at ønske, er Opskæringen af Haugen (Vandafledningen), som paa mange Steder forsømmes til stor Skade for Besætningens Sundhed.

Det er at vente, at saadanne Forhold vil kunne forbedres, om den af Landbrugskommissionen foreslaaede Lov om Haugers Styrelse føres ud i Livet, og der samtidig vækkes en Stemning for en bedre Pasning af Faarene og Haugerne.

Hovedspørgsmaalet indenfor Faarebruget er og bliver dog en bedre Fodring af Besætningen, og der er meget, der taler for, at Vejen til Gennemførelse af en Ændring i dette Forhold er passende Lovbestemmelser.

Indenfor Føroya Búnaðarfelags Bestyrelse drøftedes Sommeren 1924 dette Forhold, og Stemningen var mærmest for at gennemføre Bestemmelser gaaende ud paa, at hver Hauge skal hvert Aar have en i Forhold til Haugens Størrelse passende Beholdning Foder til Vinteren.

Sagen har formentlig tidligere været drøftet offentlig i Blade og muligvis paa anden Maade, men det kan dog ikke siges, at den er drøftet saadan, at det er blevet en Sag, som mange af de interesserede har taget Stilling til for eller imod.

Det kunde under disse Forhold være tænkeligt, at det højt ærede

Lagting vilde oplage denne Sag til Behandling i Betragtning af, at det er en Sag af saavel stor økonomisk som stor kulturel Betydning.

I Forbindelse med de her nævnte Forhold skal nævnes, at det i mange Tilfælde vil være af stor Betydning for en god Behandling af Faarene og Lammene baade Foraar og Efteraar, at der ved Faarefoldene findes et Indelukke, hvor Faar eller Lam kan sættes ind.

Jeg har i tidligere Beretning til Lagtinget berørt Spørgsmaalet om Badning af Faarene, og i min Beretning for Aaret 1922 har jeg tilladt mig at foreslaa, at der af Midler, der staar til Lagtingets Raadighed, ydes Støtte til Anlæg af Badeindretninger, saaledes at saadan Støtte ydes med det Maal for Øje at udbrede Kendskab til disse Indretninger for derved at vække Interessen. Samtidig har jeg foreslaaet, at der i nogle Aar ydes mindre Tilskud til Indkøb af Bademidler alt for at vække Interessen for den vigtige Sag.

Der er anlagt nogle Badeindretninger nu efter Tegning og Forslag, som jeg i 1923 offentliggjorde i „Búnaðarliðindi". Disse Indretninger virker godt og er billige, idet der forruden Sand og Grus kun medgaar ca. 2 à 3 Td. Cement til Støbningen, og saa er disse Kar praktisk talt uforgængelige. Karrene kan støbes op af enhver, der kun har et lille Kendskab til Cementstøbearbejde.

Efter en i Aaret 1917 foretagen Optælling af Udbyttet ved Landbruget viste denne Tælling et Udbytte af Mælk her paa Øerne af ca. 2,5 Millioner Liter.

Beregnet efter et Antal Malkekøer af 3000 bliver dette ca. 840 l. pr. Ko.

Der er meget, der taler for, at dette Udbytte fra 1917 er for lavt, men ved den Tælling, der blev foretaget pr. 1. December 1924 viser det sig dog, at den Mængde Mælk, der er opgivet paa mange Steder, ja, i hele Sysler er lavere end det i 1917 fremkomne Tal.

Gennemsnitlig for alle Øerne viser denne sidst nævnte Tælling et Udbytte af ca. 920 l. pr. Malkeko, et Udbytte som maa betegnes som meget lavt.

At Udbyttet af vore Køer ikke er højere end det anførte skyldes flere Aarsager og kan sammenfattes under det, at Opdrættet er tarveligt og Fodringen knap samt det, at selve Avlen ikke ledes systematisk.

Jeg har i tidligere Beretninger til det højt ærede Lagting saml. i min foran nævnte Bog om Landbruget paa Færøerne nærmere omtalt disse Forhold og berørt de snævrere Aarsager, der fører til, at det for Tiden er saaledes med vort Kvægbrug.

Jeg har ligeledes i tidligere Beretninger søgt at anvise Veje ud af disse for vort Landbrug saa uheldige Forhold og skal her tillade mig at henlede Tingets Opmærksomhed paa de Forslag, der nu ligger fremme vedrørende Arbejder til Forbedring af vor Kvægavl sammen med andre Ting til Forbedring af vor Husdyravl i sin Helhed.

Selv om disse Forslag væsentlig kun tager Sigte paa Avlen, er det at vente, at de vil kunne føre til en betydelig Forbedring af vort Husdyrbrug i sin Helhed, om de bliver gennemført, idet et systematisk Arbejde for Avlen uhelinget ogsaa vil føre til Forbedringer i Opdræt og Fodring. Særlig vil et forbedret Opdræt uvægerlig følge med ved Gennemførelsen af et Arbejde for Avlen som tænkt i de foreliggende Forslag.

Den knappe Fodring har maaske for en væsentlig Del sin Aarsag i Vedhængen ved gammelt Brug, og endnu er det desværre almindeligt, at Køerne lider Hunger om Foraaret, selv om Hungerdød blandt Kvæget dog nu er mere sjælden.

Man kan formode, at blandt de Forbedringer, det er nødvendigt og paakrævet at indføre i vort Kvægbrug, vil en Ændring til det bedre

af Fodringen maaske være den, der har tungest ved at trænge igennem.

Ogsaa paa dette Omraade indførtes der paa Island i sin Tid lovfæstede Paabud om, at den Besætning af Kvæg, som hver enkelt Mand havde, skulde staa i et saadant Forhold til den Fodermængde, han havde bjærget til Vinteren, at der ikke skulde være nogen Fare for, at Foderet slap op før Dyrene kunde komme ud paa Græs om Sommeren.

Det er utvivlsomt, at mange Køer her paa Øerne sættes ind til en Foderbeholdning, som ikke er stor nok, og det er ligesaa utvivlsomt, at et passende Paabud paa dette Omraade vilde have gode Følger, ogsaa økonomisk set, om det blev gennemført.

En anden Sag er det, om saadanne Paabud er svarende til vort Folks Tænkesæt.

M. Winther Lützen.

Bilag 3.

„Thorshavns Totalafholdsforening", Tórshavn, 23. juli 1925.

Til

Lagtingið.

„Thorshavns Totalafholdsforening" loyvir sær at biðja hitt háttvirda lagting seta slíkar lógreglur fyri fólkaflutning við motorbátum, at ein og hvør skal kunna ferðast við teimum uttan at tola tann óhugnað, sum drykkjuskapur innanborðs á flutningsfari hevur við sær, og uttan at væntа sær at koma í vanda av tí, at bátaførarar og maskinumeistarar eru drukknir.

Tað er almannakunnugt, at víða hvar úti í heiminum mikla eru sterkar fólkarørslur frammi, sum royna at útrudda óhógv í rúsdrekkanjóting; tí menn eru fullvísir í, at ein hin versti óvani og mesta vanlukka, ið nú liggur eins og marra yvir mannaættini og er henni til óbótaligt mein bæði kroppsliga og sálarliga, er drykkjuskapur. Av teirri orsøk, at tað er ógvuliga torført at byrgja fyri óhógvsnjóting, hava nakrar háttmentaðar tjóðir við lógum útruddað rúsdrekka, sum er orsøkin til óhógvið, ið sjálvandl so eisini verður útruddað.

Eisini her í Føroyum hevur verlð roynt at arbeiða fyri fráhaldi frá rúsdrekka; feløg og einstaklingar hava roynt at menna fólkið til at standa í móti drykkjufreistingunum. Lóggávuvaldið hevur sett forboð fyri rúsdrekkasølu í oyggjum okkara og hevur á tann hátt starvað fram móti sama endamáli sum feløgini: at minka um drykkjuskapin.

Eins og áður nevnt í hesum bønarbrævi er tað rúsdrekkanjóting og rúsdrekkamisbrúk á flutningsferðum um oyggjar okkara og oyggjanna millum, sum vit her biðja lagtingið seta lógreglur fyri. Ikki tørvar her at minna á teir vandar, sum havið býður okkum, og eitt minni tørvar at minna á teir manskaðar, sum ein og hvør rættur Føroyingur altíð ber frammalaga í huga sínum; tí øllum er tað kunnugt, at tann, sum á sjónum ferðast, og allrahelst tann, ið ræðið og andsvarið hevur á sjóferðum, ofta kemur í slík viðurskifti, at honum er tørvur á øllum sínum skili og øllum sínum mátti fyri at kunna bjarga tarinum við fólki og farmi heilskapaðum í havn. Tað ræður um at gera alt, ið gjørt kann vera fyri at verja mannalív.

Fyri at skaðar ikki skulu berast til av rúsdrekkaatvoldum biðja vit lagtingið fáa í lag:

1) at føraum, maskinmeistarum og mannskapum á fólkaflutningsbátum verður sett forboð fyri at vera drukknir ella njóta rúsdrekka á ferðum teirra,
2) at ferðafólki verður sett forboð fyri at bjóða øðrum ferðafólki og manningini á fólkaflutningsbátum rúsdrekka á ferðum teirra, og
3) at førarin á fólkaflutningsbáti skal hava rætt til at koyra drukkið ferðafólk í land á næstu bygd, sum hann kemur til um hann heldur tað vera neyðugt.

Vit hava seit bert hesar tríggjar greinarnar upp fyri at vísa á ta høvuðsleiðina, sum vit halda vera besta; men vit ivast ikki í, at lagtingið er ført fyri at gera hesar greinarnar fullkomnari og betur hóskandi við aðrar reglur viðvíkjandi rúsdrekka.

Annars hava vit hugsað okkum, at tær lógreglur, sum galda fyri bilførarar í Danmørk, kunna verða yvirførdar til at galda fyri fólkaflutningsbátaførarar og maskinmeistarar í Føroyum, sjálvanda við neyðturvuligum og hóskandi broytingum.

„Thorshavns Totalafholdsforenings" vegna

C. C. Danielsen. *Simun av Skarði.* *Jacob Vilhelmsen.*

Betænkning

i Sag Nr. 79/1925.

Fra Thorshavns Afholdsforening er der til undertegnede Udvalg henvist et Andragende, hvori denne anmoder Tinget om at fremsætte Regler, der vil være egnede til at begrænse Nydelsen af spirituøse Drikke om Bord i Motorbaade og andre Maskinfartøjer, der beskæftiger sig med Personbefordring mellem vore Øer. Idet man henviser til nævnte Skrivelse i sin Helhed og da specielt til tre i samme fremsatte Punkter, der af Andragerne fremsættes som et eventuelt Grundlag for et paafølgende Forslag, skal man tillade sig at fremsætte følgende:

Ved Lov at forbyde enhver Motorpasser og Fører al Nydelse af Spiritus under Udøvelse af deres Gerning, vil formentlig være for vidtgaaende allerede af den Grund, at det vil være ugørligt effektivt at kontrollere Overtrædelsen af en saadan Bestemmelse. Derimod kan Udvalget bedre tænke sig, at man overfor Førere og Motorpassere af Motorbaade og andre Fartøjer, der gaar i fast Rute, samt saadanne, der mod Betaling befordrer Passagerer, fastholder Krav om, at de under Udøvelse af deres Gerning skal være ædru. Der er ogsaa en Mulighed for, at man gennem Postvæsenet kan naa et godt Skridt i den attraaede Retning, idet dette ved Antagelsen af sine Folk ved Kontrakt sikrede sig, at disse under Udøvelse af deres Gerning skal være ædru. Endelig kan der være Tale om at overføre de i § 14, 5. Stk., 1 Lov for Færøerne om Motorkøretøjer m. m. paa det her omhandlede Omraade gældende Bestemmelser. Da Udvalget ikke i indeværende Samling ser sig i Stand til at fremkomme med et endeligt Forslag, skal man tillade sig at foreslaa:

Forslag:

1. Amtmanden anmodes om ved Henvendelse til Postvæsenet at udvirke, at der i dettes Kontrakter ang. Befordring af Post og Passagerer her mellem Øerne ved Motorfartøjer optages en Bestemmelse om, at saavel

Fører som Motorpasser skal være ædru, samt at Føreren skal være forpligtet til at bortvise Rejsende, der er kendelig berusede og forvolder Ulempe eller Fare.

2. Amtmanden anmodes om i Henhold til ovenstaaende til næste Aars ordinære Samling at fremkomme med et endeligt Forslag. (Jfr. Lov for Færøerne om Motorkøretøjer m. m. § 14, Stk. 5).
3. Et Eksemplar af nærværende Betænkning tilstilles Andragerne.

Udvalget for forskelligartede Sager, den 24. August 1925.

		Med Forbehold
Joh. M. Fr. Poulsen, Ordfører.	*J. A. Wang.*	*J. Gutlesen.*

A/S. „Faro Amtstidende"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 4.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 98—1925. (Fiskeritilsynet ved Færøerne).

Undertegnede Udvalg har faaet tilstillet: 1) Skrivelse fra Justitsministeriet af 22. Juli 1925 og 2) Skrivelse af 3. August d. A. fra Lagtingsmand A. Samuelsen paa Sambandspartiets Vegne, og skal i Anledning af Sagen om Fiskeritilsynet ved Færøerne bemærke følgende:

I Lagtingssamlingen 1924 henvendte Tinget sig til Regeringen med Andragende om at faa Fiskeriinspektionen ved Færøerne forstærket og gjort mere effektiv end den har været i de senere Aar. Man udtalte sig indgaaende om Nødvendigheden heraf og om, hvorledes man ønskede Inspektionen udført, og Udvalget kunde ikke se, at Tingets Ønsker, som ganske faldt sammen med Befolkningens, kom i Strid med Inspektionens Formaal; tværtimod. Samtidig ønskede Lagtinget visse Ændringer i Loven om Forbud mod Fiskeri med Bundslæbevaad, Ændringer, som tog Sigte paa at skærpe Bødebestemmelserne.

Udvalget skal foreløbig bemærke, at man ikke kender Fiskeriinspektionens Instruktioner i Enkelthederne, men at man mener at have Lov til at gaa ud fra, at Formaalet med Fiskeriinspektionstjenesten her ved Færøerne er:

„*at* paase at Højhedsretten over det danske Søterritorium ved Færøerne respekteres af fremmede Fiskere;

at føre Tilsyn med det af danske og engelske Undersaatter udøvede Fiskeri i Havet udenfor Søterritoriet i Henhold til den dansk-engelske Konvention af 24. Juni 1901 om Fiskeriet i Havet omkring Færøerne og Island udenfor Søterritoriet, jfr. Lov af 8. Juli 1902 angaaende Forholdsregler sigtende til Ordningen af Fiskeripolitiet i Havet omkring Færøerne og Island udenfor dansk Søterritorium og den sig dertil sluttende Anordning af 27. Februar 1903;

at yde Fiskere under dansk Flag passende Beskyttelse ved mulige Overgreb fra Fiskere af andre Nationaliteter, og

at have Opmærksomheden henvendt paa alle de Forhold ved Fiskeriet, som kunne være af Betydning for sammes Udvikling. --"

Hertil kommer, at adskillige danske Statsborgere baade her paa Færøerne og i den øvrige Del af Kongeriget ser det som en vigtig Opgave for

Fiskeriinspektionen at støtte Befolkningen med alle til Raadighed staaende Midler saa at den kan danne et godt Bindeled mellem Hovedlandet og Øerne.

Lagtingets Henvendelse til Regeringen blev meget indgaaende behandlet i Kongerigets Dagspresse og fik gennemgaaende en forstaaende og venlig Omtale, som lovede godt for Henvendelsens Skæbne. Og da Lagtingets Beslutning var ganske enstemmig, kunde ingen være i Tvivl om, at Befolkningens Ønske gik i samme Retning som Lagtingets.

Den Skærpelse af Bødebestemmelserne for ulovligt Trawlfiskeri som Lagtinget ønskede, gennemførtes henimod Slutningen af sidste Rigsdagssamling. De nye Bestemmelser kunde desværre ikke faa nogen Betydning i sidste Sæson, men der kan næppe være Tvivl om, at disse Bestemmelser, naar de haandhæves af en effektiv Inspektion og en forstaaende Domsmyndighed, vil kunne bidrage meget til at styrke Fiskeriinspektionen og støtte dens Formaal. Men medens Lovgivningen blev ændret i den af Lagtinget foreslaaede Retning, ses der ikke at være taget Hensyn til Tingets Ønske om en mere effektiv Beskyttelse af Fiskerierne gennem en forstærket Inspektion. Inspektionsskibet „Beskytteren" ankom først her til Øerne henimod Slutningen af Oktober 1924 og Skibet blev atter kaldt hjem henimod Slutningen af April. — Den øvrige Del af Tiden, siden Lagtinget rettede sin Henvendelse til Regeringen, har Øerne været uden Fiskeriinspektion med Undtagelse af et meget kort Tidsrum i Slutningen af Maj, da „Islands Falk" var her paa Gennemrejse til Island eller Grønland, og et kort Tidsrum omkring Olai, da „Heimdal" opholdt sig her ved Øerne. —

Der er almindelig Enighed om, at Fiskeriinspektionen ved Sæsonens Begyndelse (Efteraaret 1924) virkede med Kraft og skabte den allerstørste Tilfredshed i Fiskerikredse, skønt det vakte en Del Forundring, at de Domme, som overgik anholdte Damptrawlere, var saa milde. I Løbet af Sæsonen blev Fiskeriinspektionen mindre effektiv, og under Vaarfiskeriet blev Inspektionsskibet kaldt hjem til almindelig Beklagelse. Og de Grunde, der angaves for Inspektionens Afbrydelse, blev modsagte af selve Kendsgerningerne. At Befolkningen derfor maatte staa desorienteret, synes rimeligt. — Den Skade, som skete ved, at Inspektionsskibet blev hjemkaldt under Vaarfiskeriet, der blev fortsat til omkring 20 Maj, kunde ikke afbødes ved „Islands Falk"s Nærværelse her efter Vaarfiskeriets Slutning og ved „Heimdal"s Ophold her i Juli og August; men Udvalget mener dog, at begge disse to Begivenheder bør noteres som Bevis for, at Regeringen har Opmærksomheden velvillig henvendt paa Forholdet.

Mens de nævnte Skibe opholdt sig her, holdt Trawlerne sig ogsaa i behørig Afstand. Disse Inspektionsbesøg var nødvendige, fordi der i Sommer her ved Øerne har været usædvanlig mange Trawlere. Udvalget maa advare imod at man tror, at naar Inspektionsskibene under deres Besøg heroppe ikke er Vidne til grovt Overgreb fra fremmede Fiskerskibes Side, saa foregaar saadanne Overgreb ikke. En saadan Opfattelse vilde være urigtig og altfor beskeden. Naar et Inspektionsskib er heroppe, skaber det normalt den ønskede Usikkerhed hos de fremmede Fiskere og hos færøske Fiskere den ønskede Følelse af Sikkerhed for, at nu vil der blive gjort, hvad gøres kan.

Efter hvad der foreligger gennem Udtalelser i Dagspressen, har Regeringen truffet Beslutning om Inspektionsskibets Hjemkaldelse i Foraaret paa Grundlag af Skøn, afgivet af Inspektionsskibets Chef og andre Embeds-

mænd. Disse Statstjenestemænd maa have dannet sig deres Skøn uden Føling med færøske Fiskerikredse paa et Tidspunkt da en Mængde Trawlere — det er næsten alt sammen britiske Trawlere, som fisker ved Færøerne — var hjemme i England for at sælge deres Fangst og supplere deres Udrustning, medens Baadfiskeriet var afbrudt paa Grund af Uvejr. Saa snart Uvejret ophørte og Fiskeriet atter begyndte, var der paa Nordhavet og Vaagøhavet mere end tilstrækkelig mange britiske Trawlere til at ødelægge Fiskeriet for de færøske Fiskerbaade. Fiskerne tror fuldt og fast paa, at saafremt Fiskeriinspektionsskibet var til Stede ved Færøerne og nu og da viste sig paa Vaargrunden, vilde de fremmede Fiskere ikke have fortrædiget Baadene, saaledes at Fangsten og i mange Tilfælde tillige Fangstredskaberne ødelagdes.

Der indvendes imod Inspektionsskibet „Beskytteren", *at* det knapt nok er saa hurtiggaaende som de nu brugte moderne Trawlere og *at* det ikke er egnet til at holde sig ude paa Vaargrunden under Uvejr. Hvad den første Indvending angaar, skal Udvalget kun anføre, at der næppe haves ret mange Eksempler paa, at Trawlerne med Held har forsøgt at sejle fra Inspektionsskibet, og med Hensyn til den anden Indvending mener man at kunne udtale, at „Beskytteren" sikkert kan være ude paa Vaargrunden, naar Motorbaadene og Robaadene er derude, og til andre Tider er der næppe noget at gøre for Inspektionsskibet uden for Søterritoriet. —

I en Skrivelse af 22. Juli d. A. har Justitsministeriet udtalt sig til Lagtinget om Fiskeriinspektionen som Svar paa Tingets Henvendelse af 1924.

Justitsministeriet udtaler sig først angaaende Fiskeriet *udenfor Søterritoriet* og citerer de i saa Henseende gældende Bestemmelser. Skrivelsens 3die Stykke indeholder ikke noget nyt for Lagtinget og giver Udvalget kun Anledning til at gentage, at de Trawlere, som i Reglen generer færøske Fiskere i Udøvelsen af Fiskeriet, er britiske Trawlere, og det vil saaledes ikke være i Strid med Folkeretten, om Fiskeriinspektionsskibet skrider ind imod disse, naar de begaar Overgreb. —

Det synes imidlertid at fremgaa af Skrivelsens 4de Stykke, at Ministeriet lægger mindre Vægt paa Inspektionsskibets Nærværelse „paa Bankerne udenfor Søterritoriet", end hvad de færøske Fiskere og Lagtinget gør. Justitsministeriet oplyser, at Marineministeriet dog fremtidig vil give de respektive Skibschefer Ordre til, naar Forholdene efter Chefens Skøn taler derfor, at besejle Fiskepladserne udenfor Søterritoriet og forhøre sig om, hvorvidt Fiskerne har noget at beklage sig over o. s. v. —

Udvalget mener, at under Vaarfiskeriet, som væsentligst foregaar udenfor Søterritoriet paa Vaagøhavet og Nordhavet, bør det være Inspektionsskibets *Hovedopgave* at beskytte de færøske Fiskerbaade mod Overgreb fra fremmede Fiskeres Side, og da de fremmede Fiskere, som her tænkes paa som anført er britiske Trawlere, er den fornødne Hjemmel til Stede. Ministeriet synes at mene, at en Besejling af Fiskepladserne udenfor Søterritoriet, naar Forholdene efter Chefens Skøn taler derfor, skulde være tilstrækkeligt, og naar Formaalet med denne Besejling kun skulde være at forhøre sig hos Fiskerne, om de har noget at beklage sig over, saa vil dette ikke tilfredsstille Færinger, medmindre denne Besejling foregaar om Natten under hele Foraarsfiskeriet, og det hver eneste Nat, naar Vejrforholdene tillader Robaade og Motorbaade at være ude. Om Dagen kan Inspektionsskibet i Reglen være i Havn, naar Havne nord paa Øerne eller vest paa Øerne vælges. — Udvalget føler sig forvisset om, at Fiskeriinspektionen, hvis den i Foraarstiden udøves paa den her skitserede Maade, vil være til overordentlig Nytte og forebygge saadanne Overgreb, som sidste Aar var ved at ødelægge Vaarfiskeriet og ødelægge Tilliden til Fiskeriinspektionen. — Udvalget kan ikke se, at de Forventninger, som fra færøsk Side ifølge foran-

staaende stilles til Fiskeriinspektionen, er stridende imod Fiskeriinspektionens Formaal, saaledes som Udvalget foran har gengivet det efter de Aarbøger for den danske Fiskerflaade, som udgives paa Landbrugsministeriets Foranstaltning. —

Justitsministeriet gør opmærksom paa og fremhæver, at det „fra anden Side er gjort gældende", dels *at* Faren for hendelig Beskadigelse forhøjes ved det af Færinger benyttede bekostelige og risikable Langlinesystem i Stedet for Haandsnøre, dels *at* de af Færinger benyttede Langliner om Natten ofte ikke mærkes med Lanternevagere, hvorfor Trawlerne ikke kan undgaa at beskadige Linerne. — Hvem denne „anden Side er", angives ikke nærmere; men det maa antages, at det er fra de udenlandske Trawleres Side, at det anførte gøres gældende.

Udvalget finder det meget beklageligt, at det skal anføres til Fordel for Trawlerne, at de færøske Fiskere benytter Langline, et Redskab som Færinger har brugt gennem Mandsaldre, medens Trawlredskaberne, som selvfølgelig er langt bekosteligere, er et forholdsvis nyt Fiskeredskab. At denne Indvending mod Færingers Fiskeri uden Forbehold anføres fra Ministeriets Side, er saa meget mere uheldigt, som man i Justitsministeriet ikke kan være ubekendt med, at Fiskerne nede i Kongeriget bruger det forholdsvis endnu mere kostbare Fiskegarnssystem. Dette bruges ogsaa paa Island i Vaarfisketiden, og færøske Fiskere overvejer Muligheden for Indførelsen af Garnsystemet her. Beklageligt vilde det i Sandhed være, om de færøske Fiskere skulde være nødte til at lade de engelske Trawlfiskere bestemme, hvilke Fiskeredskaber Færinger maa bruge og at dette skulde ske uden Protest fra dansk Side.

Hvis Inspektionsskibet, saaledes som Lagtinget har ønsket det, færdes om Natten ude paa Fiskegrundene blandt de færøske Fiskerbaade, vilde man ved Selvsyn kunne overbevise sig om, hvorvidt Trawlerne har Ret i, at de færøske Fiskere „ofte ikke mærke" deres Langliner med Lanternevagere. Ministeriet anfører senere i sin Skrivelse, at Natten er lys den sidste Del af Vaarfisketiden, og det er muligt, at man i de lyse Nætter ikke til enhver Tid har Lysbøje paa Langlinen. Den Mulighed er jo ogsaa til Stede, at Lyset kan være slukket. Der er ofte Uvejr med Blæst og høj Sø, naar Baadene er ude med deres Liner. De færøske Fiskere maa kæmpe en haard Kamp for Tilværelsen, og forskellige Ting kan mangen en Gang forme sig anderledes for dem, end de selv har ønsket det. Men Trawlerne plejer, uanset Lysbøjer og lyse Nætter, at trawle henover Langlinerne, ja endog med Trawlet ude at stævne lige paa de let synlige Fiskerbaade, saaledes at *Baadene* maa vige for Trawlerne, skønt Baadene var der først. —

Det er bl. a. for at undgaa altfor mange Tilfælde af den Art, at man ønsker, at Inspektionen skal inspicere Vaargrunden, og i Tilfælde af, at Overgreb desuagtet sker, træder beskyttende til. Det er ikke Lystfiskeri, som drives ude paa Vaargrunden, hvad enten Haandline eller Langline bruges. Færinger lever som bekendt af Fiskeri, og Vaarfiskeriet skulde jo gerne give saa meget Udbytte, at det ikke alene skaffer Udøveren det daglige Brød i selve Vaartiden, men ogsaa tilstrækkeligt til at afbetale til Købmanden, hvad man under den lange Vinters Arbejdsløshed har været nødt til at laane for at bjærge Livet. Langlinen giver normalt paa kort Tid et meget større Udbytte end Haandlinen, og derfor foretrækkes det førstnævnte Redskab ofte, naar tilstrækkeligt Agn haves, Strømforholdene tillader det og Arbejdsro gives.

Med Hensyn til Fiskeriinspektionen *Indenfor Søterritoriet* bemærker Justitsministeriet, at det af økonomiske Grunde ikke kan lade sig gennemføre at sende to Inspektionsskibe til Færøerne i Foraarsmaanederne, hvorimod Forhandlinger om Forlængelse af den nuværende Inspektionsperiode har ført til de to korte Inspektionsture i Sommer med „Islands Falk" og „Heimdal" og nu til Efteraaret vil føre til en *forsøgsvis* Etablering af Inspektionen allerede fra Midten af September. Derimod gaar Ministeriet imod at forlænge Inspektionstiden om Foraaret udover April Maaned, idet det overfor Ministeriet er anført, at en saadan Forlængelse ikke er tiltrængt, *fordi Fiskeriet foregaar udenfor Søterritoriet.* Udenfor Søterritoriet mener man, at Inspektionsskibets Virksomhed væsentligst maatte gaa ud paa at opnotere Nummrene paa de Trawlere, som beskadiger Redskaber m. m., og det vil de færøske Fiskere selv kunne gøre, da Natten er lys. Herefter skønner Justitsministeriet at Nytten af Inspektionstidens Forlængelse ikke staar i Forhold til Omkostningerne. —

Udvalget kan kun glæde sig over, at Inspektionsskibet nu i Efteraaret vil paabegynde sin Virksomhed i Midten af September, men maa ellers beklage Ministeriets pessimistiske Syn paa Betydningen af Fiskeriinspektionens Virksomhed udenfor Søterritoriet. Inspektionsskibet vil, som allerede tidligere anført i denne Betænkning, kunne forhindre Overgreb fra fremmede Fiskeres Side udenfor Søterritoriet, og meget trist vilde det være, om Regeringen skulde opgive at yde Fiskerierne saadan Beskyttelse under Foraarsfiskeriet med Henvisning til, at Fiskerne selv kan foretage det nødvendige eller det mulige i saa Henseende. Udvalget mener, at der er Grund til at advare Ministeriet imod at følge de Raad af denne Art, som gives Ministeriet. De kan ikke gives af ansvarlige Personer, som har Kendskab til og Forstaaelse af Forholdene paa Færøerne. En Forlængelse af Inspektionen er nødvendig, og Udvalget finder, at der maa stationeres et Inspektionsskib heroppe hele Aaret. Udenfor Vaarfiskeperioden er der Brug for Skibet af Hensyn til Inspektionen *paa Søterritoriet*, hvor et stort og betydningsfuldt Fiskeri drives navnlig i Sommermaanederne og i Vaarfisketiden er der Brug for mindst et Skib, dels *paa Søterritoriet*, dels og navnlig til *Beskyttelse af Fiskerierne udenfor Søterritoriet.* Udvalget skal her bemærke, *at Forebyggelse af Overgreb* paa færøske Fiskere under Udøvelsen af deres lovlige Næringsvej dog ogsaa maa siges at være en smuk, nyttig ja fortjenstfuld Virksomhed for et af Marinens Skibe, og Udvalget kan ikke tro, at Regeringen vil fastholde det Standpunkt, at udenfor Søterritoriet maa det under Foraarsfiskeriet blive de færøske Fiskeres egen Sag at foretage det fornødne, navnlig naar man som i Skrivelsen af 22. Juli anført, finder det rimeligt, at Inspektionsskibet dog af og til besejler Fiskepladserne udenfor Territoriet. Man mener i alt Fald, at Lagtinget bør anmode Regeringen om endnu en Gang velvillig at overveje ogsaa denne vigtige Side af Sagen, førend Lagtinget træffer Beslutning om, hvad der fra Tingets Side skal gøres, hvis Ministeriet fastholder sin Stilling.

I Overensstemmelse med foranstaaende Betragtninger stiller Udvalget følgende

Forslag.

1. Lagtinget andrager om, at der maa blive stationeret et hurtiggaaende Fiskeriinspektionsskib ved Færøerne hele Aaret; at Inspektionen maa foregaa ikke alene om Dagen men ogsaa om Natten og ikke alene paa Søterritoriet men — navnlig under Foraarsfiskeriet — ogsaa udenfor Sø-

territoriet, for at forhindre Overgreb paa de færøske Fiskere fra udenlandske Damptrawleres Side.

2. Lagtinget lægger den allerstørste Vægt paa denne Sag, hvis gode Ordning er af afgørende Betydning for Færøernes Hovednæringsvej Fiskeriet.

Fiskeriudvalget, den 29. August 1925.

A. Samuelsen,
Ordfører.

J. H. Joensen.

J. J. Dahl.

J. H. Poulsen.

J. Guttesen.

A/S. „Nørre Aarhusianda"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Udvalgsbetænkning

i Sag Nr. 37—1925.

Til undertegnede Udvalg er henvist den fra forrige Samling udsatte Sag om Udskillelse af Thorsvig fra Kvalvig, til særskilt Kommune. (Se Lagtingstidende 1924, Side 116).

Efter Lagtingets Vedtagelse i 1924 har Amtet fra Forstanderskabet indhentet Forslag til Betingelser for en eventuel Deling af Sognet. Det viser sig, at Forstanderskabet ikke har kunnet enes om en fælles Indstilling; men at der er fremkommet et Flertals- og et Mindretalsforslag, hvert delt i 3 Punkter.

Punkt I „Ejendele".

Her er der Enighed om a) at hvert af de eventuelle nye Sogne beholder de i hvert af disse beliggende Skolelokaler med Inventar, b. at Læreboligen i Kvalvig ansættes til en Værdi af 4000 Kr., og at Kvalvig Sogn skal udrede $^{2}/_{5}$ af dette Beløb til Thorsvig Sogn, som ikke for Tiden har nogen Lærerbolig.

Punkt II. „Rettigheder".

Flertallet foreslaar, at Kvalvig som særlig Kommune skal have Ret til at paaligne Hvalstationen en Skat stor indtil $^{1}/_{10}$ af det Beløb, Thorsvig som særlig Kommune maatte paaligne Hvalstationen i Skat. — Mindretallet foreslaar, at kun Thorsvig som særskilt Kommune skal have Ret til at paaligne Hvalstationen Kommuneskat, da Stationen ligger syd for Hamraá.

Hamará skal efter Forslaget danne Skel mellem de 2 paatænkte ny Sogne, og Flertallets Forslag, om at Kvalvig Sogn skal have Ret til at paaligne Hvalstationen Skat, begrundes ved, at Stationen tager sit Vandforbrug fra Hamará. Den Hvalstation, Talen er om, er naturligvis Hvalfangerstationen við Áir.

Udvalget maa formene, at det ikke vilde være stemmende med den gældende Lovgivning, at Kvalvig Sogn skulde kunne ligne særlig Skat paa en Station, der ligger i Thorsvig Sogn, derimod vilde der ikke være noget i Vejen for at der i Betingelserne for Adskillelsen — om der kunde opnaas Enighed herom — optages en Bestemmelse, om at Thorsvig Sogn til Kvalvig Sogn betaler en vis Andel af den Skat, der indgaar fra den nævnte Hvalstation.

Punkt III. „Forpligtelser".

Flertallet foreslaar, at hver Bygd som særskilt Kommune overtager egne Forpligtelser, saasom Opførelse og Vedligeholdelse af Veje og Broer og Tilskud fra Kommunen til Sygekassen og Alderdomsunderstøttelse og andre eventuelle Udgifter". Mindretallet foreslaar, „at nuværende Alderdomsunderstøttelse ydes af Kvalvig og Thorsvig tilsammen saaledes, at Kvalvig udreder

$^3/_5$ og Thorsvig $^2/_5$. Endvidere, at hver Bygd som særskilt Kommune yder Tilskud til Sygekasse, samt til Opførelse og Vedligeholdelse af Veje og Broer."

Udvalget maa her være af den Formening, at det vilde være rettest om de Personer, der ved Adskillelsen nyder Alderdomsunderstøttelse (eventuelt ogsaa fast Fattighjælp) ogsaa fremtidig understøttes af begge Sogne, og at Udgiften hertil deles i et vist Forhold f. Eks. $^3/_5$ og $^2/_5$, medens hvert Sogn understøtter dem, der indenfor Sognets Grænser fremtidig kommer til at trænge til Understøttelse. Der kunde vel ogsaa trænge til Bestemmelser om eventuel Refusion af lignende Udgifter til Personer, som bor i andre Kommuner, men har vundet Forsørgelsesret i den nuværende Kvalvig Sogns Kommune.

Hvad angaar selve Spørgsmaalet om Deling af den nuværende Kvalvig Sogns Kommune, vil Udvalget tillade sig at bemærke: Det forekommer Udvalget at være en noget betænkelig Sag at dele en Kommune, som ikke er større end den nuværende Kvalvig Sogns Kommune. For at dette skal kunne tilraades, maa der formentlig foreligge bl. a. et almindeligt Ønske fra Beboerne særlig i den mindre Del, som skal udskilles. -- Der foreligger ikke noget positivt om, hvorledes Skatteyderne i Kvalvig—Strømnes ser paa Sagen. — I Lagtingssamlingen 1924 forelaa der Andragende fra et lille Flertal (ialt 29) af de kommunale Vælgere i Thorsvig om at faa denne Bygd udskilt som særligt Sogn. Under 24. December f. A. har 21 Personer i Thorsvig, som angiver at de alle er fyldt 25 (det er ikke oplyst, hvorvidt de alle er kommunale Vælgere) indsendt Indsigelse imod, at Thorsvig bliver udskilt fra Kvalvig som særskilt Kommune. — Det fremgaar heraf, at der blandt Beboerne i Thorsvig er delte Meninger om Sagen, og da Forstanderskabet, som ovenfor nævnt, heller ikke er enigt om Betingelserne for den eventuelle Adskillelse, maa Udvalget formene, at Sagen ikke vil kunne fremmes paa det foreliggende Grundlag.

Man tillader sig derfor at foreslaa at der svares Andragerne:

Lagtinget kan ikke, paa det foreliggende Grundlag, anbefale at Bygden Thorsvig udskilles fra Kvalvig Sogn til Bestyrelsen som særlig Kommune.

Genpart af nærværende Betænkning tilstilles Andragerne og Forstanderskabet.

I det kommunale Udvalg, den 25. August 1925.

Joen Poulsen.
Ordfører.

J. H. Poulsen.

M. Samuelsen.

A/S. „Færø Avisudendø"s Boktrykkeri, Thorshavn.

Bilag 6.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Forslag til Lov for Færøerne om Udskiftning.

Med Hensyn til Sagens Forhistorie indtil Slutningen af Lagtingets Samling i 1924 henvises til Lagtingstidende for 1924, Side 37—42 og Bilag 44.

I indeværende Samling foreligger en Skrivelse af 7. April d. A. fra Justitsministeriet til Tinget, hvori Ministeriet udtaler:

A. At samme anser det for nødvendigt, at Lagtinget, forinden Forslaget fremsættes for Rigsdagen, nærmere motiverer Ændringsforslagene af 1924 til Ministeriet Forslag af s. A.

B. At samme anser det for ønskeligt, at Forslaget kun fremsættes for Rigsdagen i Forbindelse med de øvrige af den færøske Landbokommission udarbejdede Lovforslag, eller dog i hvert Fald i Forbindelse med Forslag til Lov for Færøerne om Hegn og Markfred og om Haugers Styrelse og Drift.

I Anledning af foranførte skal man anføre:

Ad A. Man tillader sig navnlig at henvise til Tingets ret indgaaende Behandling af Sagen i 1922, se Lagtingstidende for s. A. Side 135—142 og Bilag 26. -- Motivering af de til Landbokommissionens Udkast stillede Ændringsforslag findes flere Steder i Tidenden.

I Udvalgsbetænkningen (Bilag 26), 1. Side, er anført:

„Landbokommissionens Udkast af 1911 er, som det vil fremgaa af Kommissionens Motiver, i det væsentligste udarbejdet paa Grundlag af norsk Udskiftningslov af 13. Marts 1882. Imidlertid er der — efter at Landbokommissionen fremsatte sit Udkast i 1911 — i Norge udstedt Lov af 5. Dec. 1917 om Forandringer i Loven af 13. Marts 1882, suppleret med Lov af 11. Marts 1921 om Forandringer i Udskiftningsloven.

Foranlediget heraf har Udvalget anstillet Sammenligninger mellem Kommissionsudkastet og foranførte senere tilkomne Bestemmelser i norsk Udskiftningslovgivning, og fra sidstnævnte optaget en Del af efterfølgende Ændringer. Angaaende udførligere Motivering af disse Ændringer tillader Udvalget sig at henvise til norsk „Landbrugsdepartement Ok. prp. Nr. 1, om Udfærdigelse af Lov om Forandring i Lov om Udskiftning af 13. Marts 1882"."

I Betænkningen findes derhos Side 2 og 9—11 anført forskellige Bemærkninger dels af almindelig Natur og dels vedrørende forskellige Ændringsforslag. Ligeledes i Tidenden Side 136 og 137.

Forskellige af de i 1924 vedtagne Ændringsforslag, jfr. Tidenden for s. A., Side 38—41, er allerede motiveret i 1922. Dette gælder om Punkterne 1, delvis 2 og om Punkterne 9, 12, 13 og 21, jfr. Tidenden 1922, Bilag 26, Side 9—11.

Med Hensyn til de øvrige vedtagne Ændringsforslag, der i alt Fald for fleres Vedkommende formentlig ikke trænger til Motivering, skal bemærkes:

Ad Punkt 2. Det synes naturligt og hensigtsmæssigt, at Lagtinget har Indstillingsret ved Beskikkelse af Udskiftsformanden. Tinget kan i alt Fald i visse Tilfælde have særlig Indsigt med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der skal beskikkes, jfr. ogsaa Lagtingstidende 1922, Bilag 26, Side 9, Bem. til Forslag 1 og 2.

Ad Punkt 3. For at tilvejebringe de bedst mulige Betingelser for et godt Samarbejde mellem Udskiftningsformanden og Medhjælperen er det formentlig hensigtsmæssigt at bestemme, at Medhjælperen skal antages af Formanden, dog med Billigelse af Justitsministeren, — dette sidste for at sikre, at vedkommende har de fornødne Kvalifikationer.

Ad Punkt 4. Det kan tænkes, at der ikke findes velegnede og uvildige Taksationsmænd i selve vedkommende Bygd. I Betragtning herat bør Sysselmanden have Adgang til at benytte Mænd, der bor i en anden Bygd.

Ad. Punkt 6. Der vil næppe være Stemning i Tinget for at gennemføre en Lov om Grandestævne, der hjemler Afholdelse af overordentligt Grandestævne og det er ikke muligt f. T. at afgøre, hvorvidt Tinget er sindet at indstille Forslag ang. en ny Lov om Grandestævne. Man mener, at Udskiftningsbegæringer, i alt Fald foreløbig kan behandles efter Lov Nr. 56 af 1 April 1891 om Grandestævne §§ 4 og 5, jfr. Lov Nr. 59 af 1. April 1912.

Ad Punkt 8. Man anser 4 Suppleanter i Stedet for 2 for paakrævet eller i alt Fald hensigtsmæssigst.

Ad Punkt 10. Efter at Udskiftningsforretningen er tilendebragt og indført i en Protokol (Kommissionens Lovudkast § 18), bliver det nødvendigt at foretage visse Rettelser i:

1) Skøde- og Panteregistret ved Dommerkontoret, forbundet med Tinglæsning,

2) Jordebogen ved Politimesterkontoret og

3) Fortegnelse over Ejerne af Odelsjord samt Besidderne af Lejelrøer ved Sysselkontoret, jfr. Lov Nr. 70 af 23. April 1897 § 6.

Det synes nødvendigt, at Justitsministeriet foreskriver nærmere Regler med Hensyn hertil. Man fremsætter nedenfor Forslag i saa Henseende, idet man samtidig lader Ændringsforslaget Nr. 10 om Jordebogen falde.

Ad Punkt 11. Ændringen foreslaas under Hensyn til, at Landbokommissionens Udkast til Lov om Haugers Styrelse og Drift m. m. ikke er behandlet færdigt i Lagtinget, og at man overhovedet ikke kan sige noget om, hvorvidt Lagtinget ønsker at indstille noget Lovforslag herom.

Ad Punkt 14. Udvalget mener, at Anke bør foretages til en særlig Kommission, Overudskiftningskommissionen, og ikke til Overlandvæsenskommissionen. Forslag herom er vedtaget af Lagtinget i 1922, jævnfør Tidenden for s. A. Side 140, Punkt IX; samt motiveret af vedkommende Udvalg, jfr. Tidenden, Bilag 26, Side 10. (Til Forslag 38). Lagtingets Forslag er ikke optaget i Justitsministeriets Lovforslag af 1924. Dette er vel ikke blevet overset ved Lagtingets Behandling s. A. men de vedtagne Ændringer til Ministeriets Forslag er ufuldstændige, idet man har undladt at genoptage Punkt 38 i Udvalgsbetænkningen, Bilag 26, 1922 om Overudskiftningskommissionens Sammensætning. Forslag herom fremsættes nedenfor af Udvalget.

Ad Punkt 15. Lagtinget har i sin Tid indsfillet m. H. t. Retsplejeloven, at Dommeren paa Færøerne vedblivende skal benævnes „Sorenskriver". Spørgsmaalet herom foreligger forøvrigt til Behandling i Tinget i Aar som en særskilt Sag.

Ad Punkt 16—18. Jfr. Bemærkningerne foran ad Punkt 14.

Ad Punkt 20. Sagen ang. Landbokommissionens Udkast til Lov om Hegn og Markfred vil det ikke være muligt at behandle i Lagtinget i Aar,

jfr. nedenfor. — Forslaget i Punkt 20 til en ny Affattelse af § 76 staar i Forbindelse med at man mener, at Udskiftningsloven kan gøres færdig, inden Spørgsmaalet om en eventuel Lov om Hegn og Markfred er afgjort.

Ad B. Udvalget fraraader indtrængende, at Fremsættelsen for Rigsdagen af Forslag til Lov om Udskiftning udsættes af Hensyn til de øvrige af Landbokommissionen udarbejdede Lovforslag, som ikke er behandlet færdige af Lagtinget. Spørgsmaalet om de paagældende Lovforslag, hvorvidt de bør fremmes, samt i bekræftende Fald i hvilken Form, kan ikke besvares for Tiden, og man skal navnlig fremhæve, at de øvrige af Landbokommissionens Lovforslag ikke er til Hinder for at fremlægge for Rigsdagen og ophøje til Lov de Lovforslag, som Lagtinget har behandlet til Ende: Forslag til Lov om Udskiftning og Forslag til Lov om Landvæsenskommissioner.

Man gør klogt i at gaa skridtvis frem, og der kan siden rejses Spørgsmaal om en Revision af de Landbolove, som maatte være udkommet. Der vil da ved en Revision bl. a. være Lejlighed til at sammenholde de forskellige Love med det Maal for Øje, om fornødent, at tilvejebringe større Overensstemmelser mellem visse Bestemmelser i disse. Trangen til Lovregler, der gør det muligt at paabegynde Udskiftning efter moderne Principper, er saa stærk indenfor Dele af Landbostanden paa Færøerne, at Sagen herom ikke bør udsættes længere.

Forøvrigt er Sagen om Hegn og Markfred løst, i alt Fald foreløbigt, ved Lov for Færøerne Nr. 49 af 13. Februar 1922 om Værn for Indmarken.

Forslag.

1. Lagtinget henviser til den foreliggende Sags Behandling i Lagtinget i 1922 og 1924 samt til Udvalgsbetænkningen i Aar og fastholder sit i 1924 vedtagne Forslag, for saa vidt der ikke i Aar vedtages Ændringer deri.
2. Tinget foreslaar:
   a. I Stedet for det i 1924 af Tinget vedtagne Forslag til § 18 i Ministeriets Lovforslag s. A. sættes:

      „I Slutningen af 1. Punktum i Stykke 2 udgaar Ordene: „til Berigtigelse af Jordebogen" og i Stedet for 2. Punktum af samme Stykke anføres i Slutningen af Stykket: „Justitsministeriet foreskriver Regler for de Rettelser i Skøde- og Panteregistret, Jordebogen samt Syslernes Fortegnelse over Ejerne af Odelsjord m. v., som udkræves paa Grund af den stedfundne Udskiftning".
   b. Som nyt Stykke til § 50 føjes til Paragraffen:

      „Overudskiftningskommissionen bestaar af Sorenskriveren som Formand og 4 Medlemmer tillige med 4 Suppleanter, der for hver Sag udmeldes af Amtmanden blandt de i § 8 omtaldte 24 Personer".
3. Lagtinget opfordrer indtrængende Justitsministeriet til at fremme Sagen angaaende Lov for Færøerne om Udskiftning saaledes, at den ny Udskiftningslov kan udkomme snarest muligt under den forestaaende Rigsdagssamling.

Lagtingets Landboudvalg, Thorshavn den 27. August 1925.

Oliver Effersøe, Ordf. og Form. *M. D. á Ryggi.* *J. Patursson.* *J. H. Poulsen.*

M. Samuelsen *J. A. Wang.* *J. J. Weihe.*

A/S. „Poul Anderssen"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 7.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Forslag til Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner.

Ved Sagens Behandling i Lagtinget i 1923 lagdes det af Landbokommissionen udarbejdede Udkast til Grund, idet Lagtinget vedtog Forslag til 7 Ændringer i dette og iøvrigt tiltraadte Kommissionens Udkast. Dette sidste tilligemed Motiver indeholdes i Kommissionens Forslag og Betænkninger Side 139—146. Sagens Behandling i Lagtinget indeholdes i Lagtingstidende for 1925, Side 12—13 samt Bilag 44. — Lagtingets fornævnte 7 Ændringsforslag blev motiverede, jfr. Tidenden Bilag 44.

I Lagtingets Samling i 1924 forelaa en Skrivelse af 17. Juli 1924 fra Justitsministeriet til Amtmanden over Færøerne, saalydende:

„Med Skrivelse af 19. Oktober 1923 (757—23) har Amtet hertil indsendt en af Færøernes Lagting i dets i 1923 afholdte ordentlige Samling vedtagen Indstilling om Gennemførelse af en ny Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner.

Foranlediget heraf skal man hoslagt fremsende et i Justitsministeriet udarbejdet Forslag til Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner, jfr. herved de herhen hørende Bemærkninger i en anden Skrivelse af D. D. vedrørende foreløbigt Forslag til Lov for Færøerne om Udskiftning. Man skal anmode Amtet om at forelægge Lagtinget Forslaget.

Man skal derhos udtale, at Justitsministeriet maa nære Betænkelighed ved den af Lagtingsudvalget i dets Betænkning under Punkt 4 nævnte Udvidelse af Adgangen til Indbringelse for Højesteret af Overlandvæsenskommissionens Kendelser, medens man med Hensyn til Punkterne 2 og 6 skal bemærke, at den nu brugte Form for Indkaldelse, „eller hvis Kommissionen ikke naar at komme til Stede til dette Tidspunkt, da snarest muligt derefter", synes tilstrækkelig betryggende, og at det vil være uhensigtsmæssigt, om Kommissionen, hvis den er blevet forsinket, skal forblive 24 Timer paa Stedet for at afvente, at ny Indkaldelse udfærdiges.

Man skal endelig anmode Amtet om at foranledige, at Lagtinget i dets forestaaende ordentlige Samling fremkommer med Indstilling om de af den færøske Landbokommission udarbejdede Forslag til Lov om Haugers Styrelse og Drift og om Hegn og Markfred."

Med Hensyn til denne Skrivelse bemærkes:

Udvalget mener, at Tinget bør fastholde sammes Forslag angaaende Adgangen til Indbringelse for Højesteret af Overlandvæsenskommissionens Kendelser, jfr. Lagtingstidende for 1923, Bilag 44, Punkt 4 med Bemærkning.

Angaaende dette Punkt har Justitsministeriet forøvrigt kun anført, at samme maa nære Betænkelighed derved.

Den i Ministeriets Skrivelse omtaldte „nu brugte" Form for Indkaldelse ses ikke at have Hjemmel i Lovgivningen (jfr. Lov Nr. 54 af 1. April 1891 § 3), og er formentlig i alt Fald ikke anvent overall. Det kan være praktisk og tillige forsvarligt, hvis Lovgivningen hjemler dette, da at lade en Sag, som er berammet til Foretagelse et bestemt Klokkeslet, foretage senere samme Dag, medens det endnu er lyst, for saa vidt Kommissionen ikke har kunnet indfinde sig til det berammede Klokkeslæt. Derimod mener man, at det vilde være uforsvarligt at foretage Sagen en senere Dag, maaske efter Ugers Forløb, uden at de i Sagen interesserede har faaet noget at vide om, naar Sagen skal foretages. Landvæsenskommissionssagers Foretagelse kan navnlig ved Vintertid frembyde store Vanskeligheder. Vejrliget kan være til Hinder for Medlemmers Rejse. Sysselmandens Forfald vil navnlig kunne foraarsage længere Tids Udsættelse, da han ikke kan erstattes uden ved Konstitution af en dertil egnet Person. Selv om Kommissionen kan komme til Stede, vil det i visse Tilfælde være meningsløst at iværksætte en Rejse af Kommissionen til Stedet, naar Udsigterne ikke er til at faa udrettet noget af nævneværdig Betydning, fordi f. Eks. en Befaring af Aastedet, som er aldeles nødvendig og kan være af største Betydning, paa Grund af Taage over den højere liggende Del af en Hauge eller som Følge af Snefog over Underhaugen ikke kan foregaa med noget som helst Udbytte. I alle saadanne Tilfælde vil en praktisk Sysselmand telefonere til Kommissionens Medlemmer samt til vedkommende Bygd, hvilket som Regel vil være muligt, om, at Kommissionens Møde er udsat. Det vilde dernæst være hensigtsmæssigt og forsvarligt, hvis Loven tillod, at Sysselmanden, naar der, maaske efter flere Dages eller Ugers Forløb, var Udsigt til at faa Mødet i Stand med Udbytte, kunde telefonere til Kommissionens Medlemmer samt til vedkommende Kundgører om straks at foretage et Opslag i Kundgørelsesfavlen, at Sagen vilde blive foretaget næste Dag til bestemt Tid. Der vilde herved være givet Aftens Varsel, og det maa anses for tilstrækkeligt, naar Indkaldelse har været udstedt i Sagen tidligere. Derimod vilde det være uforsvarligt, hvis Kommissionen, efter at den første Indkaldelse har været forgæves, indfandt sig i Bygden udelukkende i Henhold til denne maaske efter flere Dages Forløb og paa en Dag, da alle de i Sagen interesserede var taget paa Fiskeri uden at kende noget til Kommissionens sidste Bestemmelse.

Det er magtpaaliggende at foreskrive et praktisk Fremgangsmaade vedrørende Indkaldelser, som tager tilbørligt Hensyn til Sagens Parter. Man anbefaler derfor, at Tinget paany indstiller det omhandlede Punkt, dog med en mindre Ændring, idet der i Stedet for Ordene „med mindst 24 Timers Varsel" i Forslagets Punkt 2 sættes „med mindst Aftens Varsel". Dog forudsættes det, at Opslaget om Kundgørelsen foretages senest Dagen før Mødet, medens det endnu er lyst.

Det sidste Stykke i Ministeriets Skrivelse omhandlede Punkt skal man omtale nedenfor.

I indeværende Samling foreligger en Skrivelse af 7. April d. A. fra Justitsministeriet, der er saalydende:

„I den i 1924 afholdte ordinære Samling har Lagtinget behandlet det i Justitsministeriet udarbejdede Forslag til Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner, hvilket Forslag Tinget har vedtaget, dog med forskellige nærmere angivne Ændringer.

Foranlediget heraf skal man meddele, at Justitsministeriet maa anse det for rettest, at Forslagets Fremsættelse for Rigsdagen udsættes, indtil Forslaget kan fremsættes i Forbindelse med de øvrige af den færøske Landbo-

kommission udarbejdede Lovforslag, eller dog i hvert Fald i Forbindelse med Forslag til Lov om Udskiftning, om Hegn og Markfred og om Haugers Styrelse og Drift.

Man skal derhos, da Tinget kun har begrundet en enkelt af de Ændringer, der er foretaget i det af Justitsministeriet udarbejdede Forslag, henstille til Tinget nærmere at begrunde de øvrige Ændringer."

Hertil skal Udvalget anføre:

1. *Ad Skrivelsens sidste Stykke*:

Ændringerne under Punkt 1 og 3, Lagtingstidenden 1924, Side 43, er motiverede Side 42 i Tidenden. Vedkommende Spørgsmaal foreligger forøvrigt som en særlig Sag i Tinget i Aar, og Tinget vil ventelig tage sit Standpunkt til Spørgsmaalet ved denne Sags Afgørelse.

Ændringerne under Punkt 2 og 4 er motiverede i 1923 (Bilag 44 til Tidenden for s. A.).

De øvrige Ændringer fører vedkommende Bestemmelser tilbage til Affattelsen i den nugældende Lov om Landvæsenskommissioner. Lagtinget har ikke anset Landbokommissionens Forslag hvorefter der vilde blive paaført det offentlige muligvis betydelige Udgifter og foreløbige Udlæg m. v., for tilstrækkelig motiveret.

Paagældende Bestemmelser er af en usædvanlig Karakter, og der ses ikke at være Grund til at belaste Amtsrepartitionsfonden, hvis økonomiske Evne er ret begrænset, med andre Udgifter vedr. Landvæsenskommissionssager end de, som følger af Forslagets § 18 (til Protokoller) og af § 19 („fri Proces"). Desuden kan man ikke danne sig noget paalideligt Skøn om, hvor stor Udgiften vilde blive efter Ministeriets Forslag § 14 eller Udbetalingerne efter § 15.

2. *Ad 2det Stykke* i Ministeriets Skrivelse af 7. April 1925, jfr. sammes Skrivelse af 17. Juli 1924:

Udvalget mener, at Sagen om Landvæsenskommissioner ikke staar i Forbindelse med de øvrige af Landbokommissionen behandlede Sager undtagen Forslag til Lov om Udskiftning, som Lagtinget ventelig paany vil indsende til Ministeriet i Aar.

I Henhold til foranførte tillader Udvalget sig at fremsætte følgende

Forslag.

Lagtinget indstiller paany det af samme i Tingets ordinære Samling i 1924 vedtagne Forslag til Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner med følgende Ændringer:

I det foreslaaede nye Stykke til § 6 ændres:

a) Ordene „overensstemmende med den udfærdigede Indkaldelse" til: „paa den i Indkaldelsen omneldte Dag" og
b) Ordene „med mindst 24 Timers Varsel" ændres til: „med Aften Varsel".

Lagtingets Landboudvalg, Thorshavn d. 27. August 1925.

Oliver Effersøe, Form. og Ordf. *M. D. á Ryggi.* *J. Palursson.* *J. H. Poulsen.*

M. Samuelsen. *J. A Wang.* *J. J. Weihe.*

A/S. „Fons Antiticensis"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Oversættelse af islandsk Lov

om

Retten til Fiskeri paa Søterritoriet.

1.

Ret til at drive Fiskeri paa islandsk Søterritorium er udelukkende forbeholdt islandske Statsborgere paa islandske Baade eller Fartøjer.

2.

Ved islandske Baade eller Fartøjer forstaas i denne Lov saadanne, der udelukkende ejes af islandske Statsborgere.

3.

Fremmede Landes Fiskere, der maatte drive Fiskeri udenfor Søterritoriet, kan søge Ly paa Kysten for at redde sig under Storm og Uvejr. Forøvrigt er Tilhold ved Land eller i Havn for derfra at drive Fiskeri udenfor Søterritoriet forbudt Fremmede.

Virkning af Fangst paa Søterritoriet eller i Havn er ligeledes forbudt fremmede Fartøjer, hvorhos det er forbudt alle andre end islandske Statsborgere at bringe deres Fangst ind paa Søterritoriet eller i Land for at virke samme.

4.

Naarsomhelst et fremmed Fiskerfartøj søger Havn paa Island, bør Kaptajnen ufortøvet, eller saa hurtigt som muligt, og senest inden 24 Timer efter at Skibet er kommet i Havn, derom gøre Anmeldelse til vedkommende Politimester eller Repstyrer eller deres Fuldmægtig, som derefter har at undersøge Skibets Papirer samt nøje paase, at Landets Lovgivning angaaende Fiskeri, Handel, Toldafgifter og Karantæne ikke bliver overtraadt eller omgaaet, og i fornødent Fald anstille Undersøgelse i saa Henseende.

For Undersøgelsen af Skibspapirerne oppebærer Politimesteren eller Repstyreren det i Sportelloven fastsatte Gebyr, hvorpaa en Paategning om den stedfundne Undersøgelse og om Erlæggelsen af det lovbestemte Gebyr bliver at meddele Skibsbemandingslisten.

Naar Repstyreren paa Politimesterens Vegne foretager Undersøgelsen, bliver Gebyret at dele ligelig imellem dem.

5.

Naar udenlandske Sildefangstskibe opholder sig paa Søterritoriet, er de pligtige til at have deres Baade paa Dækket paa sædvanlig Maade samt til at have Vaadene eller Noterne indenbords, dog ikke i Baadene.

6.

Erhvervsministeren kan for et Aar ad Gangen meddele Ejeren af islandsk Fiskerfartøj Tilladelse til at benytte udenlandske Fiskere ved Fiskeriet eller til anden Medhjælp, dog saaledes at mindst Halvdelen af Besætningen er Islændere.

Naar islandsk Baad eller Skib udelukkende benyttes til Sildefangst, kan indtil Halvdelen af Besætningen uden særskilt Tilladelse være Udlændinge.

7.

Saavel Reder som Skipper er ansvarlig for at Besætningen fyldestgør Betingelserne for, at drive Fiskeri ifølge Paragraf 1, jfr. Paragraf 6.

8.

Den samme Ret som islandske Statsborgere og paa de samme Betingelser har de Statsborgere fra andre Stater, som ved Attest fra vedkommende Myndighed godtgør at have haft fast Bopæl her i Landet i 12 Maaneder inden denne Lovs Ikrafttræden. Endvidere kan Erhvervsministeren for et Tidsrum af 3 Aar fra Lovens Ikrafttræden meddele de Udlændinge, der ejer Fiskevirkestationer her i Landet, Tilladelse til uanset Forbudet i Paragraf 3, andet Stk., at virke Fisk paa disse Stationer. Tilladelsen giver ikke Ret til Fiskeri paa Søterritoriet eller til Benyttelse af fremmede Skibe i Strid med denne Lov.

9.

Erhvervsministeren kan meddele Ejere af Sildeolie- eller Sildeguanofabriker eller lignende Fabriker Tilladelse til at benytte fremmede Skibe til Fiskeri til disse Fabrikers eget Brug, uanset Forbudet i Paragraf 3, andet Stk. I Tilladelsen, der kan meddeles for 2 Aar ad Gangen, bør udtrykkelig fremhæves, at den ikke giver Ret til Fiskeri eller Fiskevirkning paa Søterritoriet, samt endvidere at Tilladelsen bortfalder i Tilfælde af, at de deri fastsatte Betingelser ikke i enhver Henseende bliver overholdt.

10.

Naar Fangsten bliver virket ombord i et Skib, der har Ret til Fiskeri paa Søterritoriet, skal dette forud stille Politimesteren en af denne bestemt Sikkerhed for de Afgifter, Skibet maatte have at erlægge. Om at der er stillet Sikkerhed bør der meddeles Kaptajnen en Attest, som denne paa Forlangende har at fremvise.

11.

Aktieselskaber har kun Ret til at drive Fiskeri og Fiskevirkning paa Søterritoriet, naar hele Aktiekapitalen tilhører islandske Statsborgere. Dog kan Aktieselskaber, hvori andre Staters Statsborgere er Delhavere, drive Fiskeri paa Søterritoret under Forudsætning af, at over Halvdelen af Aktiekapitalen tilhører islandske Statsborgere, at Selskabet er hjemmehørende paa Island, og at dets Bestyrelse bestaar af islandske Statsborgere, hvoraf Halvdelen er bosat i Landet.

Forinden et Aktieselskab begynder sin Virksomhed, bør dets Vedtægter forevises Politimesteren paa det Sted, hvor Selskabet er hjemmehørende, eller for saa vidt det ikke har Domicil paa Island, paa det Sted, hvor Fangsten tager sin Begyndelse. Forandring i en Vedtægt bør paa samme Maade forevises Politimesteren. Denne Anmeldelse og Forevisning fritager ikke Vedkommende for Pligten til Anmeldelse i Henhold til Loven om Aktieselskaber. Vedtægterne bør blandt andet indeholde en Bestemmelse om, at alle Aktier bliver at notere paa Navn, samt at ingen Afhændelse eller Overdragelse af Aktier er gyldig, medmindre den er skriftlig anmeldt for Selskabets Bestyrelse, som til Stadighed har at føre en Fortegnelse over samtlige Aktionærer samt hver enkelts Andel af Aktiebeløbet. Politimesteren har at paase, at Vedtægterne er i Overensstemmelse med Lovgivningen.

§ 2.

Ved nærværende Lov er der ikke i nogen Henseende gjort Skaar i de Rettigheder, som i Henhold til Forbundsloven tilkommer danske Statsborgere, eller i dem, der i Henhold til mellemrigske Traktater maatte være tilstaaet andre.

13.

Ulovligt Fiskeri eller Fiskevirkning i islandske Havne, i Land eller paa Søterritoriet bliver at straffe med Bøder fra 100—5000 Kr. Hvis der findes flere fremmede Søfolk paa et islandsk Fiskerskib end hjemlet ved denne Lov, straffes et saadant Forhold med Bøder fra 50—1000 Kr. Overtrædelse af Lovens Paragraf 4 straffes med Bøder, 50—500 Kr. Overtrædelse af Lovens Paragraf 5 og 10 straffes med Bøder fra 100—2000 Kr. Iøvrigt anses ulovligt Fiskeri paa Søterritoriet, med Undtagelse af Fangst med Bundslæbevaad, med Bøder fra 200—10,000 Kr. Derhos skulle samtlige Fangstredskaber samt Skibets ulovlige eller uvirkede Fangst være forbrudt, og deres Provenu tilfalder Statskassen. Under skærpende Omstændigheder kan hele den ombordværende Fangst erklæres forbrudt tilligemed Indpakning, for saa vidt Fangsten bestaar af Sild, der er nedsaltet i Tønder. Til Dækning af Bøder og Omkostninger efter nærværende Lov kan vedkommende Skib om fornødent beslaglægges og efter foregaaende Udlæg sælges. Sager efter denne Lov behandles som offentlige Politisager. Bøderne tilfalder Statskassen.

14.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Juli 1922. Ved Loven ophæves Forordning 12. Februar 1872, Lov Nr. 28 af 17. December 1875 om Forandring i bemeldte Forordning, Lov Nr. 35 af 27. September 1901 om Aktieselskabers Fiskeri paa Søterritoriet ved Island, Lov Nr. 10 af 31. Juli 1907 om Forandring af nævnte Lov, Lov Nr. 27 af 11. Juli 1911 om Forandring af samme Lov.

A/S. „Det Aftenblad"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 9.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 62 — 1925 (Tilskud til den lokale Dampskibsforbindelse).

I Skrivelse af 24. April d. A. har Amtmanden meddelt Tinget, at Justitsministeriet under 16. s. M. har anmodet Amtet om at forelægge Lagtinget Spørgsmaalet om Fornyelse efter indeværende Finansaars Udløb af den mellem Justitsministeriet og Lagtinget afsluttede Kontrakt om Udførelsen af den lokale Dampskibsfart mellem Færøerne og om Ydelse af Statstilskud til Farten.

Der er hidtil af Statskassen gennem Justitsministeriet ydet et Tilskud paa 12 222 Kr. 22 Øre, og fra Postvæsenet er der for det Arbejde, som Lagtingets Dampskib „Smiril" udfører i Postvæsenets Tjeneste, ydet en Subvention, der oprindelig var 40000 Kr. aarlig, dengang „Smiril" blev indsat i den nugældende regelmæssige Plan. Subventionen er efterhaanden bleven nedsat til 25 000 Kr.

Nærværende Udvalg skal bemærke, at der af „Smiril"s Regnskaber fremgaar, at der aarlig maa betales betydelige Beløb til Transport af Post ombord og iland fra „Smiril", idet Lagtinget ifølge Kontrakten er pligtigt til at afhente og aflevere Posten paa vedkommende Postkontor eller Brevsamlingssted. Postmesteren er for Tiden bortrejst, saaledes at det ikke har været muligt at faa en Forhandling med ham, hvilken plejer at finde Sted ved Fornyelse af Kontrakten. Dertil kommer, at „Smiril" i 1926 skal gennemgaa en større Reparation, ligesom det er oplyst for Udvalget, at Skibets Passagerindtægter er gaaet en Del ned, siden S.S. „Tjaldur" begyndte at sejle mellem København og Færøerne og mellem Færøerne indbyrdes. Endelig maa Udvalget fremhæve, at S.S. „Smiril" begynder at blive gammel, og at det derfor er af Betydning at opspare Kapital til eventuell Køb af ny Baad i den paagældende Fart.

Udvalget maa derfor mene, at man paa nærværende Tidspunkt ikke bør nedsætte de omtalte Tilskud, men at man under de foreliggende Forhold maa tilraade at forlænge Kontrakten for 1 Aar paa samme Betin-

gelser som hidtil, hvorefter Spørgsmaalet kan optages til ny Behandling i næste Tingsamling.

Forslag.

Lagtinget er villigt til at forny den mellem Justitsministeriet og Lagtinget sluttede Kontrakt vedrørende Besørgelse af den lokale Dampskibsfart mellem Færøerne efter Udløbet af nærværende Finansaar for yderligere 1 Aar paa de samme Betingelser som de nugældende.

Thorshavn, den 17. August 1925.

J. J. Dahl. *Johs. O. Joensen,* Formand. *Edv. Mitens.*

M. Samuelsen. *G. Winther.*

Prentsmiðja Frama
Tórshavn

Bilag 10.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 93 og 97 — 1925 (Ulykkesforsikringsloven).

Til nærværende Udvalg er henvist Beretning fra det i forrige Samling nedsatte staaende Udvalg vedrørende Ulykkesforsikring. Det var dette Udvalgs Opgave dels at arbejde for at faa det af Tinget fremsatte Forslag om Oprettelse af Færøernes Ulykkesforsikringsforbund sat i Kraft og dels at forhandle med Regeringen om at udvirke, at der ikke paalignedes Ekstrapræmie for Skibsliskerne for 1924.

Under 25. Juli d. A. har Justitsministeriet meddelt Lagtinget, at der er udfærdiget en kgl. Anordning, hvorved Laglingets Forslag om Oprettelse af et færøsk Ulykkesforsikringsforbund sættes i Kraft fra den 1. Januar 1926. Ministeriet forudsætter, at Lagtinget i indeværende Samling vælger Bestyrelsen i Overensstemmelse med Anordningen for de første 4 Aar og udarbejder Udkast til Vedtægt for Færøernes Ulykkesforsikring, ligesom det oplyses, at Ministeriet har indledet Forhandling med Amtmanden i Anledning af Tingets Forslag om, at de Fonden til forulykkedes efterladte tilhørende Midler overdrages Færøernes Ulykkesforsikring.

Udvalget skal foreslaa, at de tre Medlemmer af Bestyrelsen vælges paa den i Tingets Forretningsorden Paragraf 34 foreskrevne Maade, ligesom man foreslaar at vælge 3 Suppleanter.

Udvalget gaar ud fra, at der altid vil blive valgt ind i Bestyrelsen et eller flere Medlemmer af Tinget, idet det vil være hensigtsmæssigt, at Laglingel paa den Maade har mere direkte Føling med Bestyrelsen. Men man har ikke villet foreskrive, at alle Medlemmerne af Bestyrelsen skal være Laglingsmænd, da det kan være ønskeligt i visse Tilfælde at kunne indvælge sagkyndige Personer, der maatte findes paa Færøerne uden for Laglingel.

Man vedlægger Udkast til Vedtægt for Færøernes Ulykkesforsikring og indstiller dette til Tingets Vedtagelse.

I Skrivelse af 24. Juli d. A. meddeler Justitsministeriet, at der vil blive ydet et ekstraordinært Tilskud fra Statskassen paa 20.000 Kr. til Nedsættelse af det færøske Skibsfiskeris Præmier for 1924.

Udvalget gaar ud fra, at Skibsfiskerne, naar de betaler Hjemmepræmie, hvilket altid sker efter nugældende Praksis, ogsaa er forsikrede mod anden Risiko end paa Søen. Men for en Sikkerheds Skyld har man villet bringe Klarhed i dette Forhold.

Udvalget har overvejet Spørgsmaalet, om det ikke paa Grund af de særlige færøske Forhold er Anledning til at søge Reglerne i Ulykkesforsikringsloven noget simplificerede, da det har vist sig praktisk vanskeligt at gennemføre Loven i dens nuværende Form. Man fremsætter Forslag herom med Motiver.

Forslag:

I. Lagtinget vælger efter Reglerne i Tingets Forretningsorden § 34 til Bestyrelse for Færøernes Ulykkesforsikring for 4 Aar ad Gangen 3 Personer samt 3 Suppleanter.

II. Lagtinget indstiller til Ministeriets Godkendelse hoslagte Udkast til Vedtægt for Færøernes Ulykkesforsikring.

III. Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at vedlagte Forslag til Ændring i Anordning Nr. 503 af 29. November 1922 om Ulykkesforsikringslovgivningen paa Færøerne maa blive sat i Kraft.

IV. Idet Lagtinget forudsætter, at Skibsfiskerne, naar de har betalt Hjemmepræmie som Baadfiskere, ifølge den gældende Anordning er forsikrede mod alle under Anordningen faldende Ulykkestilfælde, anmoder man Regeringen om, forsaavidt denne Forudsætning ikke er riglig, at foretage den fornødne Ændring i Anordningen og forhandle med Bestyrelsen for Færøernes Ulykkesforsikring herom, forsaavidt det skønnes nødvendigt.

Thorshavn, den 10. September 1925.

Joen J. Dahl. *Johs. O. Joensen.* *S. P. ár Konoy.*

Edv. Milens.
Ordfører.

A. Samuelsen,
Formand.

PREN'S BOGTRYKKERI THORSHAVN

Bilag 11. Udkast.

Vedtægt

for

Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukkutrygging).

Navn, Hjemsted og Formaal.

§ 1.

Selskabets Navn er Færøernes Ulykkesforsikring (Føroya vanlukkutrygging).

Dets Hjemsted og Værneting er Thorshavn.

§ 2.

Selskabets Formaal er under Medlemmernes gensidige solidariske Ansvar at overtage den Risiko, som paahviler de Personer, der i Henhold til Anordning af 29. November 1922, hvorved Lov Nr. 205 af 6. Juli 1916 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde er sat i Kraft paa Færøerne, er Medlemmer af Færøernes Ulykkesforsikring, samt at overtage frivillig Forsikring for de Personer, der ifølge samme Anordning har Adgang til at tegne saadan Forsikring.

Selskabets Medlemmer og Forsikringsvilkaarene.

§ 3.

De efter den for Færøerne gældende Anordning om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde forsikringspligtige Arbejdsgivere er samtidig med, at de indtræder i et Forhold, der medfører Forsikringspligt, og saa længe Forholdet vedvarer, Medlemmer af Selskabet, forsaavidt de ikke af Arbejderforsikringsraadet har erholdt Fritagelse for at være Medlemmer, eller Selskabet har erholdt Fritagelse for at bære Risikoen for vedkommende Virksomhed.

Medlemmer er herefter paa Færøerne hjemmehørende Redere for Skibe, der er indførte eller skal indføres i Skibsregistret, og Arbejdsgivere, der er hjemmehørende paa Færøerne og uden at være forsikringspligtige i Medfør af forannævnte Bestemmelse med dansk Skib, Baad eller Fartøj m. v. driver Fiskeri, Skibsfart, Baadfart, Færgefart, Pramfart, Bugsering, Stenfiskeri, Lodsgerning eller udfører Sandgravning, Optagning af Vraggods fra Havbunden, Dykker- og Bjærgningsarbejde samt de andre i Anordningen omhandlede Arbejdsgivere.

Desuden er Medlemmer de Personer, der for egen Regning eller i

Fællesskab med andre driver Erhvervsvirksomhed, som falder ind under Anordningens 8. Kapitel, Fiskeri med ikke registreringspligtigt Farloj (Baadfiskeri) o. s. v., eller som arbejder for andre ved et saadant Erhverv.

Endelig er Medlemmer de Personer, der overensstemmende med Anordningens Regler har tegnet frivillig Forsikring i Selskabet.

Ethvert lovpligtigt Medlem er pligtig til inden 8 Dage efter, at han er indtraadt som Medlem at indsende Anmeldelse til Selskabet; undlader han dette, ifalder han efter Bestyrelsens Skøn en Bøde til Selskabets Kasse paa fra 10 til 500 Kr.

Til Anmeldelsen benyttes Blanketter, hvis Form fastsættes af Bestyrelsen.

Medlemmerne er pligtige til paa Blanketter, hvis Form fastsættes af Bestyrelsen, at give nøjagtige Oplysninger om Antallet af beskæftigede Personer og det Antal Dage, de har gjort Tjeneste, og deres Løn eller Vederlag. Selskabet er berettiget til at kræve de givne Oplysninger dokumenterede ved til Raadighed staaende Midler. Undlader Medlemmet at efterkomme den omhandlede Pligt til at give Oplysninger, er Medlemmet ifalden en Selskabets Kasse tilfaldende Bøde efter Bestyrelsens Skøn, dog ikke over 50 Kr.

Forsikringen omfatter ethvert under Anordningen hørende Ulykkestilfælde.

Kan et indtruffet Ulykkestilfælde tilregnes vedkommende Medlem efter de gældende Regler om Ansvar for retsstridig Skadetilføjelse, eller viser det sig, at et Medlem med Forsæt eller ved Tilsidesættelse af almindelig Agtpaagivenhed har givet vilderlig uriglige Oplysninger, er vedkommende Medlem pligtigt at erstatte Selskabet ethvert dette derved paaført Tab.

For den lovpligtige Forsikring fastsætter Bestyrelsen aarlig en Grundpræmie, der betales forud i Januar Maaned. For oplagte Skibe betales Præmien ved Udmønstringen, senest den 31. Marts.

Præmiens Størrelse staar i Forhold til Risikoen. Efter denne deles Virksomhederne i Afdelinger, og for hver af disse fastsættes en særlig Præmie.

For Medlemmer, der indtræder i Regnskabsaarets Løb, er Grundpræmien forfalden til Betaling ved Indtrædelsen med Fradrag af saa mange Tolvtedele, som der er hengaaet Maaneder siden det paagældende Regnskabsaars Begyndelse.

Skulde det erlagte Grundpræmiebeløb vise sig utilstrækkeligt til at dække Selskabets løbende Udgifter, kan Bestyrelsen til enhver Tid opkræve saa stor Ekstrapræmie, som den skønner nødvendig. Saadan Ekstrapræmie paalignes Medlemmerne i Forhold til del af dem betalte Grundpræmiebeløb.

Ved Opgørelse af Aarsregnskabet reguleres ethvert Medlems Bidrag til Aarets Udgift paa Grundlag af det Antal Personer, som vedkommende Medlem har haft forsikret i Aarets Løb, og del Tidsrum, hvori de har været i Risiko. Udviser et Medlems Konto derefter Underskud, opkræves dette Beløb som Ekstrapræmie, medens et muligt Overskud tillageholdes, indtil Regnskabet for det følgende Regnskabsaar er opgjort, og anvendes til Regulering af dette Regnskabsaars mulige Underskud.

Forsikringen for den, der tegner frivillig Forsikring, træder i Kraft ved Indmeldelse i Selskabet under Forudsætning af, at første Præmie samtidig betales.

Udmeldelse, der maa foreligge skriftlig, kan kun ske til Udgangen af et Aar.

For Forsikring af de heromhandlede Personer fastsætter Bestyrel-

sen Grundpræmie og øvrige Forsikringsvilkaar, der maa forelægges Justitsministeriet til Godkendelse.

Selskabets Organisation og Bestyrelse.

§ 4.

Færøernes Lagting fører Overtilsyn med Selskabet og vælger Bestyrelsen, der bestaar af 3 Personer, valgte for 4 Aar ad Gangen. Samtidig vælges 3 Suppleanter.

§ 5.

Bestyrelsen repræsenterer og forpligter Selskabet saavel udadtil som overfor de enkelte Medlemmer.

Bestyrelsen vælger selv sin Formand.

Udgifterne ved Bestyrelsens Rejser og Ophold i Anledning af Møder afholdes af Selskabet, naar Medlemmerne ikke er bosat i Thorshavn.

Bestyrelsen kan antage en Forretningsfører og anden nødvendig Medhjælp og fastsætter Forretningsførerens og Medhjælpens Løn.

Formanden repræsenterer Selskabet udadtil, overfor Domstolene, tilskadekomne og de Myndigheder, som varetager disses Interesser.

§ 6.

Bestyrelsen skal, inden Lagtinget træder sammen, afgive til dette en Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar, samt fremlægge det reviderede Aarsregnskab til Godkendelse. Beretningen indsendes ogsaa til Justitsministeriet.

Statstilskud og Anmeldelse af Ulykkestilfælde.

§ 7.

Reguleringen af Bidrag til Aarets Udgifter foretages under fornødent Hensyn til det Tilskud, der ydes fra Statskassen.

Saafremt et Medlem ikke har betalt Præmie eller Ekstrapræmie senest 30 Dage efter Paakrav, ifalder vedkommende en Bøde af 2 pCt. af Beløbet for hver paabegyndt Maaned, hvorinnest Betalingsfristen er oversiddet.

§ 8.

Anmeldelse om et Ulykkestilfælde, som kan antages at ville medføre Krav efter Loven, skal snarest muligt og senest inden 8 Dage anmeldes til Amtmanden. Medfører Ulykkestilfældet Døden, skal Underretning om Dødsfaldet tilstilles Amtmanden inden 48 Timer efter Dødens Indtræden. Indtræffer Ulykkestilfældet udenfor Havn eller Ankerplads, regnes Anmeldelsesfristen fra det Tidspunkt, da Fartøjet har naaet Forbindelse med Land. Anmeldelse skal indsendes paa en af Arbejderforsikringsraadet autoriseret Blanket til saavel Amtmanden, hvem samtidig Lægeerklæring tilstilles, som Selskabet. Dette er berettiget til at kræve Oplysninger angaaende Ulykkestilfældet samt til at kontrollere, at den tilskadekomne underkastes forsvarlig Lægebehandling.

Regnskab og Revision.

§ 9.

Selskabets Regnskabsaar er Kalenderaaret.

Regnskabet for det forløbne Aar skal være aflagt inden hvert Aars første Maj og indsendes derefter til Lagtinget. Samtidig tilsendes der Justitsministeriet en Genpart.

Regnskabet skal revideres ved en af Lagtinget antaget Revisor. Dennes Honorar, der fastsættes af Lagtinget, udredes af Selskabet.

Reservefond.

§ 10.

Naar Selskabets Regnskab for et Regnskabsaar er opgjort, og der til de fra det gamle Regnskabsaar til det nye Regnskabsaar overførte, ikke endelig afgjorte Skader er afsat de fornødne Beløb, overføres Aarets Overskud til et Reservefond.

Reservefondet faar desuden tilskrevet de samme i Aarets Løb tilkommende Renter.

Reservefondets Midler anbringes af Bestyrelsen til Forrentning i et solidt Pengeinstitut.

Reservefondet er bestemt til i uheldige Aar at dække Aarets Underskud.

Vedtægtsforhold.

§ 11.

Ændringer i denne Vedtægt, der træder i Kraft 1. Januar 1926, maa for at opnaa Gyldighed stadfæstes af Ministeriet efter at være vedtagne af Færøernes Lagting.

Bilag 12.

Forslag

til

Anordning om Ændring i Anordning Nr. 503 af 29. Novbr. 1922 om Ulykkesforsikringslovgivningen paa Færøerne.

1. § 26 ændres til følgende:

Dagpengenes Størrelse udgør 3 Kr. daglig. For hver Uge betales Dagpenge for 7 Dage.

Delvise Dagpenge ydes ikke.

2. § 32 første Stykke ændres saaledes:

Invaliditetserstatning ydes, naar et under Leven hørende Ulykkestilfælde har medført en blivende Forringelse af Erhvervsevnen af 5 pCt. eller derover, og Erstatningen udgør:

Invaliditet:	Erstatningen:
fra 5 til 15 pCt	4500 Kr.
— 16—35	6800 —
— 36—60	7900 —
— 61—90	8600 —
— 91—100	9000 —

3. § 35 første Stykke ændres saaledes:

Indtræder Døden som Følge af Ulykkestilfældet, tilkommer der de efterladte, som nævnes i nedenstaaende Bestemmelser, 4500 Kr.

4. § 38 ændres saaledes:

Forsaavidt det ikke efter anden Lov paahviler Arbejdsgiveren at afholde Begravelsesomkostningerne, tilkommer der de efterladte eller private Personer, der bekoster den afdødes Begravelse (Ligbrænding), en Hjælp af 100 Kr., saafremt Begravelsen (Ligbrændingen) finder Sted her i Landet.

5. § 41 ændres saaledes:

For Personer paa 60 Aar eller derover nedsættes Dagpengeydelsen, Invaliditetserstatningen og Erstatningen til de efterladte med ⅓.

6. I § 66 udgaar „eller som Erhverv udfører Fuglefangst eller Fjeldgang efter Faar."

7. I § 68 ændres "Forsikringspligt" til "Ret til at tegne Forsikring."

8. I § 69 og § 71 ændres „Forsikringspligten" til „Retten til Forsikring."

9. I § 73 udgaar „men Statstilskudet bortfalder."

10. § 74 ændres saaledes:

Statskassen godtgør efter behørig dokumenteret Regnskab Færøernes Ulykkesforsikring to Femtedel af de Erstatningsbeløb, som Selskabet i Medfør af denne Anordning udreder.

Erstatning for Ulykkestilfælde, indtrufne under Forsøg paa Redning af Menneskeliv (jfr. § 3), godtgøres Færøernes Ulykkesforsikring af Statskassen.

Bemærkninger.

1. Januar 1923 traadte Ulykkesforsikringsloven af 1916 i Kraft paa Færøerne.

Der har vist sig meget store Vanskeligheder med at føre disse Regler ud i Livet her paa Øerne, og Lagtinget foreslog derfor i 1924 at henlægge Administrationen til Thorshavn til Færøernes Ulykkesforsikring, hvilket Forslag nu vil træde i Kraft den 1. Januar 1926.

For yderligere at imødegaa Vanskelighederne foreslaar man at simplificere Reglerne ved at sætte den i Anordningens § 41 for de i Medfør af § 66 forsikrede (Baadfiskerne) beregnede Aarsindtægt 900 Kr. som den til Erstatning berettigende Aarsindtægt, i Forhold til hvilken Erstatning skal beregnes ogsaa overfor alle andre forsikrede. Naar det er forsvarligt at beregne Erstatningerne saaledes for Baadfiskerne, maa det ogsaa være forsvarligt at beregne Erstatningerne efter samme Skala overfor de andre forsikrede, idet Øernes arbejdende Befolkning i Virkeligheden er meget ensartet økonomisk stillet, hvad enten Talen er Baadfiskere, Skibsfiskere, Lossearbejdere eller Landbrugere.

Det har i Praksis vist sig meget vanskeligt at udregne Aarsindtægterne, og der er sikkert ofte fremkommet urigtige Resultater, grundet paa disse Vanskeligheder.

Udvalget har endvidere ment det rigtigt at foreslaa, at Landbrugernes Forsikring bliver frivillig. Det har vist sig meget vanskeligt at faa gennemført en tvungen Forsikring for disse, og de fleste af den vil være forsikrede som Baadfiskere, hvorfor de som Følge heraf vil være forsikrede mod Risikoen ogsaa ved Landarbejde og Fjældgang og Fuglefangst.

Da Staten tidligere har ydet før 1923 betydelige Tilskud, og da Ulykkestilfældene er meget hyppig her, foreslaar man, at Staten yder ⅔ af Erstatningerne for at støtte den færøske navnlig af Søulykker hærgede Befolkning. Da Erstatningerne nu kun efter Forslaget skal beregnes af 900 Kr. som Aarsindtægt, vil der heller ikke være Tale om saa store Beløb.

Prentsmiðja Fróðans
Tórshavn

Bilag 13.

Udkast

til

Lov for Færøerne om Husmandsbrug.

I.

§ 1.

Der nedsættes en Kommission med den Opgave at medvirke ved Tilvejebringelse af og Tilsyn med de i denne Lov omhandlede Jordlodder. Kommissionen bestaar af 3 Medlemmer, nemlig Amtmanden, der fungerer som Formand, Landbrugskonsulenten og et af Lagtinget valgt Medlem. For dette Medlem vælges tillige en Suppleant. Valget gælder for 6 Aar.

Kommissionens Medlemmer er berettigede til Befordringsgodtgørelse efter Regning, dog saafremt Fartøj, bestemt til Personbefordring, kan anvendes, ikke udover den for saadan Befordring gældende Takst, og iøvrigt ikke udover 30 Øre pr. løbende km, samt i Dagpenge paa Møde- og Rejsedage 6 Kr., saafremt Mødet eller Rejsen ikke har medtaget over 6 Timer, ellers 10 Kr. Formanden oppebærer derhos for hvert Finansaar i Kontorholdsvederlag et Beløb svarende til 20 Kr. for hver af ham i Finansaaret tilendebragt Sag, ogsaa tilendebragte Ejerskiftesager.

Udgifterne ved Kommissionen afholdes af Statskassen.

§ 2.

Berettiget til at komme i Betragtning efter denne Lov er enhver Mand eller ugift Kvinde, der væsentlig har ernæret sig ved at udføre almindeligt Landbrugsarbejde for andre imod Vederlag, hvad enten han (hun) staar i fast Tjenesteforhold eller har sit Erhverv som Daglejer, eller som er eller har været Bruger af en Ejendom af den i denne Lov omhandlede Størrelse, endvidere med saadanne i økonomisk Henseende ligestillede Arbejdere, Fiskere o. l.

§ 3.

Adgang til at komme i Besiddelse af Jord paa de i denne Lov indeholdte Vilkaar er betinget af, at vedkommende Ansøger

a. har Indfødsret;
b. er fuldmyndig, dog som Regel ikke under 25 og ikke over 50 Aar gammel;
c. ikke ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, for hvilken han ikke har modtaget Æresoprejsning;

d. ikke har nydt Fattigunderstøttelse, der ikke er tilbagebetalt eller eftergivet i Henhold til Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 10. April 1895 § 48, 1. Stk.;
e. fremskaffer Attest fra hvende med hans Forhold nøje kendte, troværdige Personer for at være en flittig, ædrueligt og sparsommelig Person, som kan antages egnet til at overtage et saadant Husmandsbrug;
f. godtgør at være Ejer af de Midler, som i Henhold til nærværende Lov vil være fornødne for ham til Ejendommens Overtagelse, jfr. §§ 5 og 7;
g. ikke ved egne Midler kan komme i Besiddelse af en Ejendom af den i denne Lov omhandlede Art.

Tilstedeværelsen af ovenstaaende Betingelser skal oplyses for den i § 1 nævnte Kommission ved saadanne Legitimationspapirer og Bevisligheder, som Andrageren kan antages i Almindelighed at være i Besiddelse af, og i øvrigt ved en af ham paa Tro og Love underskreven Erklæring om, at de meddelte Oplysninger er overensstemmende med Sandheden. De af private Personer meddelte Attester og Vidnesbyrd skal ledsages af Øvrighedens eller Kommunalraadets Bevidnelse af Udstedernes Troværdighed, ligesom Andrageren maa fremskaffe Attest fra sit Kommunalraad for, at han antages at egne sig til at overtage et Husmandsbrug.

Ansøgere, der godtgør at have sammenspared af deres Arbejdsfortjeneste de under Litra f. nævnte Midler, skal under i øvrigt lige Adkomst fortrinsvis tages i Betragtning.

§ 4.

De Jordlodder, der erhverves i det omhandlede Øjemed, maa ikke uden Justitsministerens Samtykke være mindre end 2 Hektar middelgod Jord.

II.

§ 5.

Naar en Andrager har udset en Jordlod, som han ønsker at erhverve til Ejendom paa de i denne Lov omhandlede Vilkaar, indgiver han gennem Kommunalraadet sit Andragende herom til Formanden for den i § 1 nævnte Kommission. Dette Andragende, hvertil ønskelig, affattede efter en af Justitsministeren foreskreven Formular, fås hos Kommunalraadet, skal indeholde de til Bedømmelse af den paagældendes Adgang til at komme i Betragtning nødvendige Oplysninger og være ledsaget af de Legitimationspapirer og øvrige Bevisligheder, som Andrageren skal fremskaffe (jfr. §§ 2 og 3). Det skal derhos indeholde Oplysning om Jordloddens omtrentlige Størrelse og Beliggenhed og om, til hvilken Pris den kan faas til Købs, samt, for saa vidt Andrageren ikke i Forvejen ejer Bygninger, være ledsaget af Planer til Opførelse af de fornødne Bygninger og Meddelelse om, hvor stor en Kapital han mener, der vil medgaa til disses Opførelse, samt Overslag over Udgifter ved Anskaffelse af Besætning og Inventarium m. v. Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse maa ikke overstige et Maksimumsbeløb, der for hvert Finansaar fastsættes saa vidt muligt inden 1. December Aaret forud af Justitsministeren efter Samraad med Rigsdagens Finansudvalg. Den samlede Pris, som Ejendommene vil komme til at staa Andrageren i (Ejendommens Laaneværdi overfor Statskassen), maa ikke overstige et ved samme Maade fastsat Maksimumsbeløb. Andragendet ledsages af Kommunalraadets Erklæring om, hvorvidt den udsete Lod kan anses for passende for sit Øjemed, og om, hvorvidt den paa samme satte Pris skønnes at være passende.

De modtagne Oplysninger gennemgaas foreløbig af Kommissionens

Formand og søges af ham suppleret med de yderligere Oplysninger, som han maatte anse for nødvendige.

Andragende om Statslaan til Oprettelse af et Husmandsbrug efter denne Lov kan ogsaa indsendes af den, der *endnu* ikke har været i Stand til at slutte Overenskomst om Erhvervelse af en Jordlod.

Naar saadant Andragende indkommer, skal Kommissionen undersøge, om der er Mulighed for at skaffe Andrageren en passende Jordlod.

§ 6.

Kommissionen gennemgaar de indkomne Andragender og undersøger, om de i §§ 2, 3 og 4 opstillede Betingelser er til Stede, og om Bygningsplanerne m. v. er hensigtssvarende. Kommissionen paaser, at jordlodden har Vejret og en med Hensyn til Vejforhold heldig Beliggenhed, og at der haves retlig tilsikret Adgang til Vand.

Kommissionen foretager derefter Syn over Jordlodden og undersøger, om Lodden egner sig til Husmandsbrug, og om den paa Lodden satte Pris kan anses for passende. Hvis Andrageren ejer Ejendom med Bygninger, med hvilken jordlodden agtes forenet, skal Kommissionen endvidere undersøge, om Bygningerne er forsvarlige, samt fastsætte det Beløb, hvortil Ejendommens Værdi kan ansættes.

Kommissionen indsender derefter til Justitsministeren, paa særligt til dette Formaal autoriserede Skemaer, en Indstilling om, hvilke Ansøgere der bør komme i Betragtning, og i hvilken Rækkefølge dette bør ske.

Justitsministeren afgør derefter, hvilke Andragere der kan faa Statslaan.

Afgørelsen meddeles Kommissionen, der atter giver hver enkelt Andrager Underretning for hans Vedkommende.

§ 7.

Naar Laansøgeren har modtaget Underretning fra Kommissionen om, at han er kvalificeret til at faa Statslaan til Erhvervelse af Jord efter nærværende Love Bestemmelser, og at der intet er fundet at erindre imod de fremlagte Byggeplaner og Overslag, og naar det ved Erklæring fra Kommissionen er godtgjort for Justitsministeren, at Bygningerne paa Ejendommen er forsvarligt opført, kan Laansøgeren ved Henvendelse til Kommissionen forlange sig udbetalt et kontant Statslaan, der svarer til 50 pCt. af Ejendommens Laaneværdi. Med Justitsministerens Samtykke skal Laanet dog kunne forhøjes til 75 pCt. af Laaneværdien.

Statslaanet maa dog ikke overstige det Beløb, der svarer til Købesummen for Jorden og Omkostningerne ved Bygningernes Opførelse eller den i Henhold til § 5 fastsatte Værdi for de Laansøgeren i Forvejen tilhørende Bygninger, og Laanet bliver altsaa eventuelt at nedsætte til dette Beløb.

Et Forskud paa Statslaanet, svarende til 50 pCt. af Købesummen for Jorden, kan udbetales, naar Laansøgeren har faaet tilbørlig Ingjærd Skøde paa Jordlodden. Ligeledes kan der, naar Kommissionen anser det for forsvarligt, udbetales et Forskud, naar Bygningerne er under Tag, dog ikke udover ⅓ af Restlaanet.

Paahviler der den paagældende Ejendom Grundbyrder, hvortil dog ikke henregnes Skatter til Kommunen, fradrages Grundbyrdernes Kapitalværdi i Laaneværdien. Kapitalværdien findes ved at multiplicere den aarlige Afgift med 25.

Retten til at faa det af Kommissionen tilsagte Statslaan udbetalt fortabes, saafremt Laantageren ikke inden Udgangen af det Finansaar, for hvilket Tilsagnet er givet, har udstedt behørige Obligationer for Laanet. Ju-

stitsministeriet kan dog, naar Omstændighederne maatte tale derfor, fravige denne Regel.

Transporter, der af Laantageren meddeles paa Statslaanet eller Dele af samme, kan skrives paa ustemplet Papir.

§ 8.

Statslaanet prioriteres i Ejendommen med Bygninger og Besætning m. v. næst efter mulig paahvilende Grundbyrder.

Naar Jord, der hører til Embeder eller Bestillinger, sælges til Husmandsbrug efter nærværende Lov, kan Jorden med vedkommende Myndigheders Samtykke erhverves saaledes, at Købesummen fastsættes til en aarlig Pengeydelse, og at denne prioriteres foran det eventuelle Statslaan.

Laanet forrentes med 4 pCt. aarlig.

I de første 5 Aar er Laanet afdragsfrit. Derefter forrentes og afdrages de sidst prioriterede to Femtedele af Laanets Beløb med 5 pCt. aarlig. Naar denne Del af Laanet derved er tilbagebetalt, forrentes og afdrages Restgælden ligeledes med 5 pCt. aarlig.

Laanet indestaar uopsigeligt fra Kreditors Side, saa længe den paagældende Ejendom vedligeholdes efter sin Bestemmelse.

§ 9.

Til de i § 7 og efterfølgende § 10 omhandlede Laan kan der i hvert af Finansaarene 1926—27, 1927—28 og 1928—29 udredes et Beløb af 100.000 Kr.

Laanene udredes af Statslaanefonden.

§ 10.

Personer, der har faaet Laan efter § 7, kan paa derom fremsat Begæring faa Tillægslaan til stedfunden Jordforbedring og Opdyrkning af raa Jord, naar saadant er foregaaet efter den oprindelige Vurderings Afholdelse, naar der er fulgt en af Kommissionen forud godkendt Plan og naar Ejendommens Værdi derved paaviselig er forøget.

Tillægslaanet beregnes til $^{2}/_{3}$ af det Beløb, hvormed Husmandsbrugets Laaneværdi (jfr. § 5) er forøget. Det udredes af Statslaanefonden, forrentes med 4 pCt. aarlig og afdrages i samme Tidsrum som Hovedlaanet.

Andragender om Tillægslaan indgives til og afgøres af Kommissionen og behandles i øvrigt efter de i § 5—8 indeholdte Regler.

§ 11.

Laantagernes Ydelser udredes halvaarsvis. Ønsker en Laantager at udbetale større Afdrag i en enkelt Termin, skal dette tillades, naar Afdraget mindst udgør 50 Kr. De i § 8, 2det Stykke, omhandlede Afgifter betales halvaarsvis paa samme Tid og paa samme Sted som Ydelserne til Statskassen. For disse Afgifter saavel som for Statskassens Krav haves Udpantningsret.

III.

§ 12.

Den, der har faaet en Ejendom overdraget paa de i det foregaaende omhandlede Vilkaar, udøver en Ejers fulde Raadighed over samme med de af det følgende flydende Indskrænkninger og med de dèr nævnte særlige Rettigheder.

Ingen kan faa Laan af Statskassen i Henhold til nærværende Lov i mere end een Ejendom; dog kan en een Gang anerkendt Laantager paa ny overtage Statslaanet i et allerede oprettet Husmandsbrug, for saa vidt vedkommende fremdeles er kvalificeret efter nærværende Lov.

§ 13.

I Panteobligationerne skal der optages en Bestemmelse om, at saafremt Ejeren fraflytter Ejendommen eller bortlejer nogen Del af Lodden eller opfører Lejehuse paa den, hvorved Ejendommens Karakter forandres eller Værdien forringes, skal den hele skyldige Kapital straks uden Opsigelse være forfaldet til skadesløs Betaling.

§ 14.

Paa Ejendommen skal vedligeholdes et almindeligt Landbrug og til enhver Tid holdes den dertil fornødne Besætning og Inventarium. De til Driften nødvendige Bygninger skal holdes i ordentlig Stand.

Ejeren er forpligtet til at give Kommissionen Adgang til at føre Tilsyn med, at denne Forpligtelse overholdes, og til i den Anledning at optage Syn over Ejendommen ved et eller flere af Kommissionens Medlemmer. Saadant Syn skal afholdes mindst hvert tredje Aar, og saafremt der herved forefindes væsentlige Mangler ved Ejendommen eller dens Drift, er Ejeren pligtig til inden en af Kommissionen fastsat Frist at afhjælpe disse. Oversidder han denne Frist, indberetter Kommissionen Sagen til Justitsministeren, der træffer Bestemmelse om, hvorledes der i Medfør af Obligationernes Bestemmelser vil være at gaa frem mod Laantageren.

§ 15.

Ejeren er forpligtet til at holde ikke blot de til Ejendommen henhørende Bygninger, men ogsaa Besætning og Inventarium og samtlige sine andre Ejendele forsikrede mod Udsvaade for den fulde Værdi, for de faste Ejendommes Vedkommende i en af Staten anerkendt Brandforsikring. Ved de Syn, der afholdes over Ejendommen, paases det, at denne Forpligtelse overholdes.

§ 16.

Ejendommen maa ikke udstykkes, sammenlægges med anden Jord eller magelægges med anden Jord uden Justitsministerens særlige Samtykke.

Samtykke til Udstykning meddeles, naar almenøkonomiske Forhold, Kommunens Bebyggelsesforhold eller lignende gør det ønskeligt at kunne anvende den paagældende Husmandslod helt eller delvis paa anden Maade.

Tilladelse til Sammenlægning med anden Jord kan meddeles, naar Omstændighederne taler for at imødekomme den paagældende Besidders Ønske om at udvide sin Bedrift, og bliver den da i sin Helhed at betragte som Husmandsbrug.

Tilladelse til Magelæg af en Husmandslod eller en Del af en saadan med en anden Lod kan meddeles, naar derved i det hele et hensigtsmæssigere Husmandsbrug vil fremkomme.

Vilkaarene for Ordningen af Gældsforholdet til Statskassen i Anledning af Udstykning, Sammenlægning og Magelæg fastsættes af Justitsministeren efter Indstilling af Kommissionen.

§ 17.

I Tilfælde af, at Ejeren ønsker i levende Live at overdrage hele Ejendommen til en anden, kan Køberen kun indtræde i Sælgerens Forhold til Statskassen, naar han opfylder de foran i §§ 2 og 3 stillede Betingelser.

Dog kan der, hvis det er en Søn, Datter eller Svigersøn eller nogen af disses Børn, Ejendommen ønskes afstaaet til, bortses fra de i § 3, Litra a., b., f. og g., anførte Betingelser.

Overdragelse af Ejendommen til en Person, der ikke opfylder de ovennævnte Betingelser, kan kun ske, naar Gælden til Statskassen samtidig indfries.

§ 18.

Afgaar Ejeren ved Døden, kan hans Enke, hvis hun forbliver i Besiddelse af Ejendommen, indtræde i afdødes Forhold til Statskassen.

Indgaar Enken nyt Ægteskab, kan Forholdet til Statskassen kun fortsættes, hvis Manden opfylder de foran i § 3, Litra c., d. og e., indeholdte Betingelser.

Det samme bliver at iagttage, hvis en anden Kvinde, der er Ejer af et Statshus, indgaar Ægteskab. Indgaas Ægteskab mellem to Indehavere af Husmandsbrug med Statslaan, bliver efter Justitsministerens nærmere Bestemmelse Statslaanet for det ene af de to Husmandsbrug at afvikle senest 2 Aar efter Ægteskabets Indgaaelse.

Bortsælges Ejendommen i Anledning af Ejerens Død, kan Justitsministeren tillade, at Køberen, for saa vidt han opfylder de i §§ 2 og 3 fastsatte Betingelser, indtræder i den afdødes Forhold til Statskassen.

§ 19.

Saafremt Statskassen efter foretaget Udlæg maatte skride til Salg af Ejendommen, kan denne bortsælges fri for de i denne Lov omtaleldte Indskrænkninger i Raadigheden over samme, i hvilket Tilfælde Finansministeren træffer Bestemmelse om, hvorvidt og paa hvilke Vilkaar nogen Del af Stats-Laanefondens Prioriteter kan forblive indestaaende i Ejendommen.

§ 20.

Denne Lov underkastes Revision i Lagtingssamlingen 1928 og i Rigsdagssamlingen 1928—29; fører Revisionen ikke enten til en Forlængelse af Loven eller til en ny Lov, bortfalder Bestemmelserne i §§ 2—7; 9 og 10.

Bemærkninger til foranstaaende Lovudkast.

I Forslag og Betænkninger, afgivne af den færøske Landbokommission, nedsat i Henhold til Lov af 13. Marts 1908, findes optaget et Udkast til Lov om Oprettelse af en Husmandsbank paa Færøerne, og det er i Bemærkningerne til Udkastet fremhævet, at der er Grund for det offentlige til at støtte Oprettelsen af smaa Jordbrug paa Færøerne. De der anførte Betragtninger har stadig Gyldighed, ja Trangen til at etablere saadanne Jordbrug er snarere steget, idet Befolkningens store Tilvækst i stedse større Omfang nødvendiggør en mere effektiv Udnyttelse af Landets naturlige Erhvervskilder. Og hertil kommer, at de mange nye Vejanlæg paa Færøerne i høj Grad har forbedret Betingelserne for Opdyrkning, idet derved en betydelig Mængde Arealer af dyrkbar Jord er blevet let tilgængelig. Udkastet synes imidlertid ikke at have interesseret Lagtinget, — i hvert Fald ses der ikke at være gjort noget Forsøg paa at faa det gennemført som Lov, og den Tanke har da meldt sig, om man ikke paa anden Maade kunde finde Udvej for gennem Hjælp til Opdyrkning at skaffe Dele af Befolkningen et nyttigt og sundt Bierhverv.

Som nævnt i Bemærkningerne til Lovudkastet Side 275 flg. er Kommissionen vegel tilbage for Tanken om Gennemførelse paa Færøerne af de for det øvrige Kongerige gældende Regler om Statslaan til Oprettelse af Husmandsbrug og har som Hovedmotiv hertil anført Frygten for, at der ved en saadan Ordning vilde blive paaført Statskassen for stor Risico, særlig derved, at der vanskeligt kunde føres en tilstrækkelig effektiv Kontrol.

Selvom disse Betragtninger ganske vist har betydelig Vægt, kan det dog sikkert henoverfor anføres, at de forbedrede Samfærdselsforhold i høj Grad vil lette Tilsynet med eventuelle Jordbrug af den omtalte Art. Og da man for det øvrige Kongeriges Vedkommende stadig er gaaet videre frem ad den nævnte Vej, synes meget at tale for nu at forsøge, om denne Vej maatte være farbar ogsaa for Færøernes Vedkommende.

Det foranstaaende Udkast er bygget over Lov Nr. 81 af 29. Marts 1924 om Oprettelse af Husmandsbrug, men det har dog paa en Række Punkter været nødvendigt at foreslaa Lempelser og Ændringer, der er begrundede i de særlige færøske Forhold.

Særlig paa et Punkt har man anset det for paakrævet at foretage en Forandring i Loven, nemlig med Hensyn til Størrelsen af de Laan, der skal kunne ydes efter Lovudkastet. Da Formaalet med Udkastet i første Række er at fremme Opdyrkning af den megen Jord, der nu ligger saa godt som uudnyttet hen, har man anset det for rettest at begrænse de Laan, der skal ydes ved Etableringen af Husmandsbrug, og at aabne videre Adgang til at yde Laan efterhaanden som Gennemførelsen af Ejendommen skrider frem. Hvis man gav Laan til Etablering af tilsvarende Størrelse som dem, der ydes i Medfør af Loven af 1924, vilde man

let risikere, at Loven kom til at virke blot som et Middel til at skaffe billige Boliglaan. Den Jordlod, der vil være knyttet til et saadant færøsk Husmandsbrug, vil nemlig i de første Aar, hvor Opdyrkning og Grundforbedring kun har fundet Sted i begrænset Omfang, være af ret forsvindende Værdi i Sammenligning med den derpaa opførte Bolig — efter Lov Nr. 56 af 13. April 1894 om Afhændelse af Trøer og Grundstykker af Statens Fæstegods paa Færøerne er 50 Kr. den almindelige Betaling for en Trø — og Ejendommens Laaneværdi vil saaledes i den første Tid næsten udelukkende bero paa Bygningen. Følgelig vil der ikke være en sund Basis for store Laan, idet den blotte Lejeværdi af et Hus paa et underliden mere afsides liggende Sted langt fra vil kunne forrente et større Laan.

En Formindskelse af Laanenes Størrelse vil ganske vist medføre, at Laansøgerne selv maa være i Besiddelse af større Midler end efter Loven af 1924, men dette synes dog ikke at være af afgørende Betydning. Som Laansøgere maa man nemlig til en vis Grad regne med unge Fiskere, der i den Tid af Aaret, hvor de ikke kan komme paa Fiskeri, vil savne Beskæftigelse, medmindre de er i Besiddelse af Jord. Saadanne unge Fiskere vil imidlertid i en ung Alder være i Stand til at opspare nogen Kapital, idet de, saalænge de er paa Fiskeri, ikke har Anledning til at bruge Penge, og naar de er hjemme, oftest bor hos deres Forældre. At kræve, at saadanne Laansøgere selv skal anbringe noget større Midler i Ejendommen end efter Loven af 1924, vil formentlig ikke i betydende Grad indvirke paa Lovens Anvendelighed og vil paa den anden Side gøre Laaneforholdene mere sunde og forøge Laansøgernes Interesse i Foretagendet samtidig med, at det vil komme til at anspore til Kapitalopsparing.

Naar derimod Arbejdet med Jordens Kultivering skrider frem, — det forudsættes, at der for dette Arbejde forinden dets Paabegyndelse udarbejdes en fast Plan for de forskellige Grundforbedringsarbejder, en Plan der maa godkendes af den Kommission, der skal administrere Loven, og som nøje maa følges — vil Ejendommens Værdi stige, den vil kunne yde større Bidrag til Forrentningen af de paa den hvilende Laan, og det vil da kunne forsvares at yde Tillægslaan. Ved Udsigten til at opnaa saadanne vil Besidderen opmuntres til at dyrke sin Jord, idet han ved Laanene bliver sat i Stand til delvis at dække Udgifterne ved Familiens Underhold i den Tid, hvori det nævnte Arbejde er udført, og i hvilket Tidsrum han ellers ingen Indlægter vilde have.

Til de enkelte Paragraffer bemærkes iøvrigt følgende:

Til § 1.

Antallet af Kommissionens Medlemmer foreslaas sat til 3 ligesom i den for det øvrige Kongerige gældende Lov, idet et større Antal Medlemmer maa anses for upraktisk. Derimod foreslaas en noget ændret Sammensætning, idet man har anset det for naturligt at knytte Amtmanden som Formand og Landbrugskonsulenten, hvis specielle Sagkundskab vil være af Betydning for Kommissionen, til denne som faste Medlemmer.

Det tredje Medlem vælges rettest af Lagtinget.

Med Hensyn til Befordringsgodtgørelse har man fulgt de i Punkt 20 i den færøske Retsplejelov af 4. Juni 1924 foreskrevne Regler.

De øvrige Bestemmelser i Paragraffen er enslydende med de i Loven af 29. Marts 1924 § 1 indeholdte.

Til § 2.

Paragraffen er bygget med § 2 i Loven af 1924 som Forbillede, idet den dog er forenklet noget under Hensyn til de særlige færøske Erhvervsforhold. Endvidere har man ladet udgaa den Bestemmelse, at Statslaan af den her omhandlede Art ikke skal kunne ydes til Fiskere, der har faaet direkte Fiskerilaan af Stats-Laanefondens Midler, idet det netop er Tanken, at Personer, der driver Fiskeri om Sommeren, om Vinteren skal kunne faa Beskæftigelse med Opdyrkning af Jord, hvorfor det synes ubilligt at udelukke fra Statslaan Personer, der har vist sig saa driftige, at de har anskaffet sig eget Fiskerfartøj ved Hjælp af Laan af Stats-Laanefonden.

Til § 3.

Paragraffen er enslydende med § 3 i Loven af 1924, dog har man i Punkt d. maatte henvise til vedkommende Bestemmelse i den færøske Fattiglov. Endvidere har man udeladt Punkt e. i Loven af 1924, der er saalydende: „har ernæret sig ved Landarbejde mindst 4 Aar efter sit 17de Aar (jfr. dog § 2)". En Fastholden af denne Bestemmelse vil nemlig virke hindrende paa Udførelsen af Lovens Tanke, der netop er den at opmuntre saa mange som muligt, der ellers en Del af Aaret maa gaa ledige, til at beskæftige sig med Landbrug; og da derhos Landbrug paa Færøerne i hvert Fald for de mindre Brugs Vedkommende vil være af en ret primitiv Art og væsentligst indskrænke sig til Dyrkning af Græs og Kartofler samt mindre Kvægavl, vil det formentlig være upaakrævet at opstille 4 Aars Uddannelse gennem praktisk Landarbejde som Betingelse for at faa Statslaan.

Til § 4.

Da der ved Udkastet tilsigtes at faa etableret smaa Landbrug, idet Havebrug næppe paa Færøerne vil kunne drives med tilstrækkeligt Udbytte, har man opstillet 2 Hektarer, hvilket gennemsnitligt vil svare til 2 Helaarskofoder, som Minimum.

Der findes imidlertid allerede en Række Trøarealer, der af Personer, som iøvrigt vilde omfattes af denne Lov, er erhvervet til Opdyrkning, og oftest udgør disse Arealer kun 1 Kofoder, ca. 1 Hektar.

Det vil formentlig være rigtigt ogsaa at give saadanne Personer, der allerede er gaaet i Gang med Opdyrkning, Støtte til en mere effektiv Udnyttelse af deres Jord, idet de ellers ofte først i deres Alderdom naar at faa Jordlodden kultiveret og bragt i fuldt ydedygtig Stand og det vil da være uheldigt at lade den ovenfor nævnte Minimumsgrænse være gældende for disse, idet det i mange Tilfælde vil være umuligt for de paagældende at supplere den allerede erhvervede Jordlod med yderligere Jord. Saadanne skal da med Justitsministerens Samtykke kunne faa Laan efter Loven.

Til § 5.

Under Hensyn til den store Mængde Opdyrkningsjord, der findes paa Færøerne, har man anset den i § 6 i Loven af 1924 indeholdte Regel om Kommunalbestyrelsernes Bistand til at tilvejebringe Jordlodder for unødvendig. Man har dog anset det for naturligt at lade Andragenderne om Statslaan indsende gennem Kommunalbestyrelserne og kræve disses Erklæring derover.

Da Loven tænkes udfærdiget gennem Justitsministeriet, har man

paa vedkommende Steder i Udkastet erstattet Landbrugsministeren med Justitsministeren.

Paragraffen er iøvrigt i det væsentlige enslydende med § 7 i Loven af 1924.

Til § 6.

Jfr. § 8 i Loven af 1924.

Da Statens Jordlovsudvalg er en Institution, hvis Existens skyldes en Lov, der ikke gælder for Færøerne, har man henlagt Afgørelsen af, hvilke Andragere der kan faa Statslaan, til Justitsministeren, paa samme Maade som Tilfældet er med Hensyn til Afgørelsen af Andragender om Fiskerilaan efter Lov Nr. 26 af 30. Januar 1923, jfr. Lov Nr. 89 af 1. April 1925.

Til § 7.

Jfr. Lov 1924 § 9.

I Overensstemmelse med det i Indledningen anførte, er Laanets Størrelse sat til 50 pCt. af Ejendommens Laaneværdi i Stedet for $^{2}/_{10}$. Da Loven i første Omgang maa opfattes som et Forsøg, har man dog anset det for rettest at aabne en Adgang til at yde større Laan, hvis det skulde vise sig paakrævet, for at Loven kan finde Anvendelse efter sin Hensigt. Paragraffens 2. Stykke vil maaske vise sig overflødigt, naar Laanet sættes saa lavt, men er dog medtaget for en Sikkerheds Skyld.

Til § 8.

Paragraffen svarer til § 10 i Loven af 1924, men er dog affattet paa en noget anden Maade. For det første har man foreslaaet Rentefoden nedsat til 4 pCt. og kunde næsten ønske den yderligere nedsat under Hensyn til, at et færøsk Husmandsbrug langt fra kan forventes at give samme Indtægt som et tilsvarende Brug i det øvrige Kongerige. Og dernæst har man formuleret Forrentnings- og Amortisationsreglerne i Overensstemmelse med de tidligere Love om Husmandsbrug, idet en Sondring mellem Byggelaan og Laan til Køb af Jord her, hvor Prisen paa Jord er saa forholdsvis ringe, vil være uden Betydning.

Til § 9.

Da Loven er et Forsøg, har man anset det rettest at begrænse det Beløb, der skal kunne disponeres over, til 100,000 Kr. for hvert Finansaar. Regnes der til at begynde med med Laan til Etablering paa 5000 Kr., vil der kunne oprettes 20 Husmandsbrug om Aaret i de første Aar, inden der bliver Tale om Tillægslaan.

Laanene foreslaas udredet af Statslaanefonden, saaledes som Tilfældet er med Fiskerilaanene.

Til § 10.

Ifølge § 13 i Loven af 1924 kan der ydes Tillægslaan til Ejere af Statshusmandsbrug til a) Erhvervelse af Jord til Brugets Udvidelse, b) til Opdyrkning og Grundforbedring og c) til Udvidelse af Stald- og Ladebygning. Medens der i de første Aar ikke vil blive Brug for Laan til de under a) og c) nævnte Formaal, vil derimod Laan til Fremme af Grundforbedring være af største Betydning.

I Overensstemmelse med det ovenfor sagte foreslaas da saadanne Laan ydet paa samme Maade som efter Loven af 1924, nemlig med $^{9}/_{10}$ af Laaneværdiens Forøgelse; men ydermere har man ikke villet

begrænse Adgangen til at faa saadanne Tillægslaan - efter Loven af 1924 kan saadanne kun faas een Gang. Der kunde maaske dog være Anledning til at sætte et Minimum for Tillægslaanenes Størrelse, men dette kan formentlig ordnes administrativt.

Til §§ 11—20.

Paragrafferne er næsten enslydende med §§ 14, 16—22, 25 og 28 i Loven af 1924. Man har derimod ladet udgaa Lovens Regler om testamentariske Dispositioner over saadanne Ejendomme, da der i den for Færøerne gældende Lovgivning ikke findes saadanne Regler om Testationsret som i Frd. af 13. Maj 1769.

Man har derhos ladet udgaa Bestemmelsen i Lovens § 27 om Forbud mod Nedlæggelse af Husmandsbrugene som saadanne, idet det formentlig vil være rettest at afvente, hvorledes Loven vil komme til at virke.

Prentsmiðja Fróðra
Tórshavn

Udvalgsbetænkning

angaaende

Sag Nr. 132 — 1925: Storhvalfangst ved Færøerne.

Sagen er udsat fra 1924, jfr. Lagtingstidende for s. A. Side 127. Der foreligger i Aar en Beretning fra Tingets Udvalg ang. Overenskomst om Storhvalfangst for 1924—25, jfr. Lov Nr. 42 af 2. Maj 1916.

Nærværende Udvalg skal først fremføre nogle Udtalelser angaaende den Fangst paa Storhval, som er drevet fra Færøerne, og om Lovgivningen desangaaende.

Medens Fangst af Grindehvaler og Døglingshvaler har været drevet paa Færøerne i umindelige Tider, er Storhvalfangst først kommet i Gang her i 1894. Storhvalerne var den Gang aldeles ikke sky og forekom i Sommertiden ved Øernes Kyster i meget stort Antal. De blev gerne om Sommeren set daglig tæt ved Land og i de dybere Sunde, ja, forekom undertiden inde paa Fjordene. Al Storhvalernes Forekomst har været den samme ogsaa langt tilbage i Tiden, fremgaar tydeligt af gamle Skrifter om Færøerne.

Fangstvirksomheden ved Øerne med Dampskib, forsynet med moderne Redskaber efter Svend Foyns System, og med Station i Land til Udvinding af Tran m. v., blev nævnte Aar iværksat af den norske Hvalfanger Grøn.

Moderne Hvalfangst havde allerede været drevet en hel Del Aar i Norge før 1894, men Lovgivningen dér begyndte af Hensyn til Fiskeriet at lægge den alvorlige Hindringer i Vejen (jfr. norsk Lov om Hvalfangst af 6. Juni 1896), og Nordmændene saa sig derfor om efter nye Fangstomraader. De flyttede efterhaanden adskillige Fangststationer med tilhørende Fangstskibe bort fra Norge, bl. a. til Færøerne. Sidstnævnte Sted fandt Hvalfanger Grøn og andre Nordmænd, som anlagde Hvalfangerstationer her i Slutningen af det forrige Aarhundrede og i Begyndelsen af indeværende, hovedsagelig med norsk Kapital, et fortrinligt Fangstomraade, og Fangsten betalte sig en Tid udmærket.

I Begyndelsen var Fangsten afgiftsfri og blev overhovedet ikke underkastet nogen Kontrol eller Regulering i det Almenes Interesse. Efter Lagtingets Forslag udkom vel Lov Nr. 80 af 30. Marts 1895 om Hvalfangst under Færøerne, men denne Lov betød, i alt Fald saaledes som den blev anvendt, ikke andet end, at paagældende Udlændinge kom til at betale en ubetydelig Afgift af Fangsten (25 Kr. pr. Hval). Loven havde ikke til Formaal at bringe Fangsten, som i flere Aar betalte sig godt, tildels overordentlig godt, over paa indenlandske (ev. færøske) Hænder, og gik aldeles ikke

ud paa at forebygge Rovdrift. Hvalfangsten bragte nogen Afgift, for en Del til Amtets Repartitionsfond, men man har øjensynlig betragtet Fangsten i det væsentlige eller saa godt som udelukkende ud fra den Betragtning, at den bragte Befolkningen rigeligt af et billigt og godt Næringsmiddel (Hvalkød). I 1901, da der fandtes 4 Hvalstationer paa Øerne med 5 Fangstskibe, blev Spørgsmaalet om en ny Lov ang. Hvalfangst behandlet i Lagtinget; men Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902, som blev Resultatet heraf, bidrog ikke væsentligt til, at Hvalfangsten kom paa indenlandske Hænder, navnlig fordi Loven indeholdt vidtgaaende Undtagelser for Virksomheder, der havde været drevet paa Øerne inden 1. April 1902, samt Adgang til Dispensation for Virksomheder, som havde været forberedt inden nævnte Datum og kom i Gang inden 1. Juni 1902. Samme Aar fandtes der 5 Fangststationer paa Øerne med 7 Fangstskibe.

Efterhaanden var der vel blevet anbragt en Del indenlandsk (overvejende færøsk) Kapital i Virksomhederne, men Nordmændene vedblev at være dominerende baade som Ledere af Driften ved Stationerne og paa Fangstskibene samt som Forretningsførere, ligesom det ved Stationerne og om Bord i Skibene beskæftigede Personale langt overvejende var norsk.

Fangsten gik imidlertid efterhaanden tilbage, og i en Udvalgsbetænkning af 19. August 1911 til Lagtinget, foranlediget ved et Andragende om at gribe ind overfor den for Fiskeriet formentlig skadelige Storhvalfangst, hedder det bl. a.:

„Hele Spørgsmaalet (om Indskrænkning i Fangsten) vil formentlig snart blive uden Betydning for os, idet Hvalfangerstationerne paa Grund af Hvalernes Aftagen sandsynligvis snart en efter en vil indstille deres Virksomhed i det mindste foreløbig, saa vi kan være ubekymrede for en Tid."

Senere har Spørgsmaalet om Storhvalfangsten ved Færøerne ofte været behandlet i Lagtinget. Herom skal man, uden at komme ind paa forskellige Enkeltheder, der har været fremdraget under Sagens Behandling, tillade sig at bemærke følgende:

I 1912 foreslog Lagtinget en Ændring i Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902, gaaende ud paa at bemyndige Justitsministeriet til at gøre Undtagelser fra de i Loven af 1902 § 1, 1. Stykke, indeholdte Betingelser for Aktieselskabers Ret til at drive Hvalfangst ved Færøerne. — Dette Forslag blev gennemført ved Lov Nr. 279 af 6. Decbr. 1912. Det motiveredes af Lagtinget med, at Hvalfangsten ved Øerne var blevet mindre rentabel, hvorfor de i den gunstige Periode her anlagte Fangststationer for en Del var nedlagte eller havde standset Driften. Da der samtidig var iværksat Hvalfangst andre Steder, navnlig i Sydhavet, hvor Fangsten betalte sig fortrinligt, frygtede man for, at Fangsten ved Færøerne vilde blive stærkt indskrænket eller mulig helt høre op. Dernæst var det et gunstigt Tidspunkt for Salg af Aktier i de færøske Hvalfangerselskaber, som ikke kunde foregaa i det ønskede Omfang, medmindre paagældende Lovregler blev ændrede. Man ansaa det for at være saavel i de indenlandske Aktionærers som i det Almenes Interesse at give lettere Adgang for udenlandsk Kapital til at tage Del i Fangstvirksomheden ved Færøerne.

Sagen om Storhvalfangst blev derefter behandlet i Lagtinget 1915, jfr. Lagtingstidenden for s. A., Side 53—57 og Bilag 13.

Af Tidenden ser man, at der i et til Tinget indkommet Andragende fremhæves, at man burde tage noget mere Sigte paa at holde Hvalbestanden vedlige, samtidig med, at man holdt sig for Øje eventuelt at lade Fangsten i højere Grad end tidligere komme Færøerne tilgode. Vedk. af Tinget nedsatte Udvalg erklærede sig enig med Andrageren heri og pegede med Hensyn til Vedligehold af Hvalbestanden paa en Indskrænkning af Stationernes og Fangstbaadenes Antal.

Udvalget fremhævede derhos den Tilbøjelighed, der hos Fangstselskaberne, med Undtagelse af det, der drev Fangst i Lohra, var til Stede m. H. t. Forhøjelse af Betalingen for Hvalkød. Forhøjelsen virkede saa meget mere uheldigt, som Befolkningen under den forhaandenværende Krigstid havde særlig Trang til billigt Hvalkød. Det nævnes tillige, at Fangsten betalte sig godt.

Lagtinget vedtog et Forslag om at forhøje Afgiften til 400 Kr. pr. Hval, dog at Afgiften for de Stationers Vedkommende, der var villige til at afslutte Kontrakt om Levering af Hvalkød til Øernes Befolkning paa Vilkaar, der af Lagtinget skønnedes tilfredsstillende, skulde nedsættes til 50 Kr. pr. Hval. Overensstemmende hermed udkom Nov Nr. 42 af 25. Febr. 1916, hvorved dog Afgiftens Maksimum blev sat til 300 Kr. pr. Hval.

Denne Lovændring gav vel Lagtinget en vis Indflydelse paa Stationernes Pris paa Hvalkød, men den medførte iøvrigt ikke nogen Ændring i den bestaaende Tilstand med Hensyn til Hvalfangsten.

I 1917 (jfr. Tidenden Side 37 og 38 samt Bilag 10) blev der indsendt et Andragende til Lagtinget om at købe Hvalfangerdampskib og Fangstskib samt forberede Hvalfangervirksomhed for offentlig Regning, samt at arbejde for, at Hvalfangsten her i sin Helhed overgik til Lagtinget.

I vedkommende Udvalgsbetænkning (Tidendens Bilag 10) fremhæves, at det var af overordentlig Betydning, at Storhvalfangsten blev opretholdt ved Øerne under den ved Krigen foraarsagede Dyrtid, og der nævnes, at Fangsten desuagtet samme Aar var blevet standset af de private Selskaber, samt at Bestræbelser fra Lagtingets Vareudvalgs Side for enten at faa privat Fangst i Gang eller en Fangst for Lagtingets Regning havde vist sig forgæves. Kun et enkelt Selskab havde tilbudt at udleje Station og Fangstbaade, men Vilkaarene vare efter Vareudvalgets Mening ikke antagelige.

Som Følge af foranførte vedtog Tinget et Forslag, der hovedsagelig gik ud paa følgende:

Retten til at drive Hvalfangst med Station paa Færøerne m. m. overføres til Færøernes Amtskommune. Lagtinget kan drive Fangsten for Amtskommunens Regning eller udleje den paa de Vilkaar, som Tinget bestemmer. — De Hvalfangerselskaber, som indtil da havde drevet Hvalfangst, skulde efter stedfunden Anmeldelse derom være berettigede til at fortsætte indtil Udgangen af 1918.

Sagen kom atter til Behandling i 1918, jfr. Tidenden for s. A. Side 33—38. I vedkommende Udvalgsbetæckning er anført, at Amtet ved Sagens Indsendelse til Justitsministeriet havde tilraadet, at Sagen ikke fremmedes i den foreliggende Skikkelse, og at Amtet som Begrundelse herfor havde anført,

at Forslaget gaar de private Selskaber for nær,

at Storhvalfangst ikke egner sig for offentlig Drift, samt

at Storhvalfangst principielt maa staa aaben for alle danske Statsborgere.

Af Udvalgets Betænkning skal fremhæves:

Udvalget mente, at man til en vis Grad maatte være berettiget til at gaa private (allerede eksisterende) Selskaber nær, da disse den Gang i flere Aar ikke havde drevet Hvalfangst ved Færøerne og tillige havde vist sig uvillige til at imødekomme Tingets Anmodning om at fortsætte Fangsten eller udleje til Tinget Stationer og Fangstbaade.

En væsentlig Aarsag til, at man havde ønsket at forbeholde Amtskommunen Eneret til Fangsten, var den, at det derved blev muligt at regulere Fangsten.

I øvrigt henvises til Betænkningen.

Lagtinget besluttede paany at indsende til Justitsministeriet Tingets Lovforslag fra 1917.

Tinget vedtog derhos en Beslutning om Foranstaltninger til, at der i 1919 kunde iværksættes Storhvalfangst ved Leje af Fangstbaad og Station, jfr. Tidenden 1918, Side 36—38.

Siden er Sagen blevet behandlet ofte i Laglinget, men der er ikke fremkommet noget nyt ud over, at Sagens Behandling i 1924 blev udsat til i Aar.

Med Hensyn til Storhvalfangsten i de sidste 5 Aar her ved Øerne har man indhentet nogle Oplysninger, jfr. vedlagte Skrivelse af 31. f. M. fra Færøernes Politikreds og ligeledes vedlagte kortfattede Oversigt over Fangsten ved Øerne fra 1895 (Aaret efter dens Begyndelse) indtil i Aar. Det fremgaar heraf, at Fangst er drevet i de sidste 5 Aar saaledes:

1. Dansk Hvalfangst- og Fiskeri-Aktieselskab, København, har fra Stationen i Áir (Thorsvig) paa Strømø drevet Fangst fra 1921—1924 med 4 Fangstskibe og i 1925 med 5 Fangstskibe.
2. Hvalfangeraktieselskabet Suderø, Trangisvaag, har fra Stationen i Lobra paa Suderø drevet Fangst i 1922—1925 med 3 Fangstskibe.
3. Aktieselskabet Færøernes Hvalfangerselskab, Thorshavn, har drevet Fangst fra Stationen i Gjánoyri paa Strømø med 1 Fangstskib.

Det ses af foranførte og af Oversigten, at der har været drevet Storhvalfangst, fra færre eller flere Stationer paa Færøerne fra 1894 til 1916; at Fangsten hørte op i Aarene 1917 til 1919 og; at den begyndte fra 3 Stationer i 1920, hvorefter den er blevet fortsat hvert Aar.

Det synes, at Forekomsten af Storhvaler ved Færøerne er tiltaget i de senere Aar. Dette skyldes formodentlig flere Omstændigheder, navnlig:

At der har været en Fredningstid i 3 Aar fra 1917 til 1919,

at Fangsten ved Island og Storbritannien (samt Irland) har været afbrudt nu i en Del Aar, samt

at der ikke har været drevet synderlig Fangst ved Norge i en Række af Aar.

Udvalget er enigt med Hensyn til foranførte Fremstilling, men har iøvrigt delt sig i et Flertal, Effersøe, J. H. Joensen og Weihe, samt et Mindretal, Nyholm Debess og Rasmussen.

Flertallet skal anføre nedenstaaende og stiller i Tilslutning hertil forskellige Forslag nedenfor.

Saaledes som Forholdene er for Tiden med Hensyn til Storhvalfangsten fra Færøerne, anser Flertallet Befolkningens Adgang til Hvalkød til billigst mulig eller i alt Fald rimelig Pris for at være Hovedsagen for Færøerne, og Storhvalfangstens hensiglsmæssige Ordning, ikke alene med Nutiden, men ogsaa med Fremtiden for Øje, er derfor af overordentlig stor Betydning. Som Følge heraf bør der tilstræbes en Ordning, hvorved Storhvalfangsten reguleres saaledes, at Rovdrift og hensynsløs Jagt paa Storhvalerne undgaas. Overhovedet er det magtpaaliggende at forebygge, at man kommer dertil, at det paa Grund af stedfunden Rovdrift ikke mere kan lønne sig at drive Storhvalfangst her ved Øerne.

I anden Række staar Hensynet til Hvalafgiften, men det er jo indlysende, at Hvalfafgiften kun kan opretholdes som en Indtægt for Færøerne, naar Hvalfangsten opretholdes.

Lagtinget kan derfor ikke være en ligegyldig Tilskuer til, at der oprettes nye Hvalfangerstationer paa Øerne, og navnlig til, at Fangstbaadens Antal forøges, uden at man har Adgang til at fastsætte en passende Begrænsning med Hensyn hertil. Man maa opnaa Lovhjemmel til at kunne begrænse Stationernes og Fangstbaadenes Antal, jfr. nedenanførte Lovforslag § 1.

Endvidere bør det sikres, at Storhvalkød ikke bliver udført fra Øerne eller blive udnyttet til Oljeudvinding eller til Guano i et saadant Omfang, at Befolkningens Behov med Hensyn til Hvalkød ikke kan tilfredsstilles. Efter hvad man har læst i Blade om Prisen paa Storhvalkød i Norge, anses det ikke for udelukket, at en Udførsel af saadant Kød fra Færøerne kan komme i Gang; jfr. Lovforslagets § 3.

Derimod tilraader man at opretholde Justitsministeriets Ret ifølge Lov Nr. 279 af 6. December 1912 til Dispensation fra Reglerne i Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 med Hensyn til Aktieselskaber overensstemmende med de Grunde, der gav Anledning til nævnte Lov af 1912.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Overgang til Lagtinget af Retten til Hvalfangst, jfr. Udvalgets Bemærkninger foran og særlig Lagtingstidende for 1917, Side 37 og 38 samt Bilag 10, mener man, at dette Spørgsmaal ikke har praktisk Betydning for Tiden; men man skal samtidig fremhæve, at principielle Grunde ikke, hvis det skulde vise sig nødvendigt for at sikre Befolkningen Storhvalkød, bør være til Hinder for, at der for Amtskommunens Regning samt med Eneret for denne iværksættes Storhvalsfangst fra Færøerne. Som før nævnt opstod Kravet om, at Lagtinget skulde have Eneret til Storhvalsfangsten, paa Grund af, at de private Selskaber havde stanset deres Fangst her, tilmed paa et for Befolkningen meget uheldigt Tidspunkt. Skulde den private Fangst paany standse, før eller senere, maa man igen rejse Sagen fra 1917, men for Øjeblikket skønnes det ikke nødvendigt.

Man har anset det for magtpaaliggende at fremskaffe fyldige Oplysninger angaaende den Hjemmel, hvorefter der i de sidste 5 Aar er blevet drevet Storhvalfangst, og har i saa Henseende under 5. f. M. skrevet til Politimesteren men man har ikke hidtil modtaget noget blot tilnærmelsesvis fyldestgørende Svar, og det maa udledes af det foreliggende, at Politimesteren ikke i Aarevis har ført den lovbefalede Kontrol med, hvorvidt Storhvalfangsten fra Øerne har været berettiget. Mangelen af de begærte Oplysninger har derhos forsinket og besværliggjort Udvalgets Arbejde. Man har i Anledning heraf stillet Forslag nedenfor under Punkt II.

Fra det nedsatte slaaende Udvalg har man faaet Underretning om, at der er oprettet Kontrakter med alle tre Hvalfangerselskaber ikke blot om det Kvantum, som hvert især skal levere til Befolkningen, men ogsaa om Prisen; men man erfarer, at Selskaberne ikke har henvendt sig til Lagtingets Udvalg, forinden nogen Tid efter Fangstens Begyndelse. I Anledning heraf fremsættes Forslag nedenfor under Punkt III.

I øvrigt er nedenanførte Lovforslag affattet overensstemmende med Fremstillingen foran. Man anser det nugældende Maksimum af 300 Kr. for Afgiften for ikke tilfulde at kunne betrygge, at Hvalkød ikke omdannes til Guano eller benyttes til Fremstilling af Hvalolje eller lignende, i Stedet for at blive afhændet til Befolkningen som Næringsmiddel; jfr. Lovforslagets § 2. — Det synes naturligt, at Selskaber, som har drevet Fangst fra Stationer paa Øerne, ikke skal have Ret til at flytte disse bort i Strid med almen Interesse, jfr. Lovforslagets § 3. — Man anser det for paakrævet at forhøje de i Loven foreskrevne Bøder. — Det er derhos nødvendigt at fastsætte Bøder for visse Overtrædelser, der ikke omhandles i den gældende Lov; jfr. Lovforslagets § 4.

Udvalgets Mindretal kan ikke, med Undtagelse af de rent historiske Bemærkninger, være enigt med Flertallet i dettes Syn paa Sagen, saaledes som det fremgaar af de foreslaaede Ændringer til Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne. Mindretallet maa fraraade Lagtinget at stemme for Flertallets Forslag.

Det er formentlig unødvendigt for nærværende Tid at fremføre mange

Ord om den Sag, da Lagtinget Aar efter Aar fra 1917, saa at sige enstemmigt har taget Stilling til et Lovforslag om Storhvalfangst ved Færøerne, som har været fremsat i den Form, at Lagtinget derefter, om det finder det nødvendigt, enten selv kan drive Storhvalfangst, eller, under Betingelser som Lagtinget finder passende, kan meddele Personer eller Selskaber Ret til at drive Hvalfangst. Jo, Lagtinget kan endda efter omtalte Forslag helt forbyde omhandlede Fangst.

Da Mindretallet ikke finder nogen Anledning til at tage anden Stilling end den, som det samlede Lagting har haft siden 1917, skal man indskrænke sig til at fremsætte det samme Forslag, som af Lagtinget før er vedtaget, jfr. Lagtingstidende 1917, Side 37 Bilag 10, dog med de, grundet af nuværende Tidspunkt, nødvendige Ændringer i Aarstal og Dato.

Mindretallet skal i Henhold til det anførte stille nedenanførte Forslag til Tingels Vedtagelse.

Forslag.

Af Flertallet (Effersøe. J. H. Joensen og Weihe)

I. Lagtinget indstiller nedenanførte Lovforslag til Fremme ved Justitsministeriets Foranstaltning:

Forslag

til Lov om Ændringer i Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 om Hvalfangst ved Færøerne.

§ 1.

Til Lovens § 1 føjes et nyt Stykke, saalydende:

„Lagtinget skal være berettiget til uden Hensyn foranførte Bestemmelser at begrænse Antallet af Hvalfangerstationer paa Færøerne samt Antallet af Fangstskibe ved hver Station. — Lagtinget kan træffe sine Bestemmelser for et enkelt Aar ad Gangen eller for et begrænset Antal Aar, og ingen Virksomhed efter nærværende Paragraf maa paabegyndes, forinden vedkommende har indhentet Lagtingets Bestemmelse i foranførte Henseende".

§ 2.

I Lovens § 6, jfr. Lov Nr. 42 af 25. Februar 1916, foretages følgende Ændringer:

a) I 1ste Stykke, Linie 3 og Linie 4, ændres: „300 Kr." til: „500 Kr".
b) I 3die Stykke ændres: „en Sjettedel" til: „indtil en Tiendedel.".

§ 3.

Efter Lovens § 7 tilføjes følgende nye Paragraffer:

a) „Det skal være forbudt fra Færøerne at udføre Storhvalkød."
b) „Det skal være forbudt fra Færøerne at bortflytte Hvalfangerstationer eller noget af det Materiel (Maskiner m. v.), som hører til disse, uden at Justitsministeriet, efter at Lagtinget derom er hørt, har givet Tilladelse dertil."

§ 4.

Lovens § 3, 1ste Stykke, affattes saaledes:

„Overtrædelse af nærværende Lov straffes, for saa vidt strengere Straf ikke er hjemlet i den gældende Lovgivning, med Bøder, hvis Størrelse bestemmes saaledes: Ved Overtrædelse af §§ 1 og 2 fra 2000 til 8000 Kr.; ved Overtrædelse af § 3 og § 5 fra 40 til 1000 Kr.; ved Overtrædelse af § 6 fra 100 til 1000 Kr.; ved Overtrædelser af § 8 fra 50 til 5000 Kr.; ved Overtrædelse af § 9 fra 50 til 10,000 Kr. Afgift, som vedkommende har søgt at unddrage det offentlige, vil være at erlægge tredobbelt. Overtrædelse af det i § 4 omhandlede Reglement straffes med Bøder indtil 1000 Kr."

II. Amtmanden anmodes om at foranledige, at den i Lov Nr. 70 af 2. Maj 1902 § 3 omhandlede Kontrol udøves for Fremtiden, og at der, hvis der foreligger grundet Mistanke om, at de ifølge Paragraffen givne Oplysninger er urigtige, anstilles offentlig Undersøgelse i saa Henseende.

III. Hvis nogen Enkeltmand eller noget Aktieselskab paabegynder Storhvalfangst, uden at have afsluttet Overenskomst med Lagtinget i Henhold til Lov Nr. 70 af 2. Maj 1906 § 6, jfr. Lov Nr. 42 af 25. Februar 1916, bliver Afgiften at opkræve med det i Loven hjemlede højeste Beløb, indtil Overenskomst er afsluttet.

Vedkommende Oppebørselsbetjente og de nuværende Hvalfangerselskaber underretles herom.

Af Mindretallet (Nyholm Debess og Rasmussen).

IV. Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med fornyet Andragende om at søge udvirket, at det af Tinget i 1917 vedtagne og til Ministeriet indsendte Forslag til Lov om Hvalfangst ved Færøerne bliver ophøjet til Lov med den Ændring i § 4, at Tallet „1918" ændres til „1926".

Thorshavn, den 8. September 1925.

Oliver Effersøe, *Formand og Ordfører.* *Nyholm Debess.* *J. H. Joensen.*

R. Rasmussen. *J. J. Weihe.*

A/S. „Føroyar Antikvitetsafn"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Betænkning

i Sag Nr. 96—1925. (Udvidelse af Territorialgrænsen).

Til undertegnede Udvalg er henvist Skrivelse fra Justitsministeriet af 23. Juli d. A. med Bilag angaaende Lagtingets Henvendelse til Regeringen i 1924 om Udvidelse af Søterritorialgrænsen m. m.

Justitsministeriet gør gældende, at der for Tiden er meget ringe Udsigt til at opnaa den britiske Regerings Tilslutning enten til en Udvidelse af Søterritoriet ved Færøerne, der er fastsat ved Artikel II i den med Storbritannien og Irland af 24. Juni 1901 indgaaende Traktat, eller til en Indskrænkning i Retten til Trawlfiskeri i Farvandene omkring Færøerne. Justitsministeriet gør her opmærksom paa, at hvis Lagtingets Ønske blev gennemført, maatte de færøske Fiskere ogsaa give Afkald paa Trawlfiskeri paa de nær ved Kysten liggende Fiskepladser. Ministeriet gør fremdeles opmærksom paa at den britiske Regering under tidligere Forhandlinger om det her foreliggende Spørgsmaal har fremhævet, at en international Overenskomst, gaaende ud paa at hindre Salg af „Undermaalsfisk", synes at ville være en virkningsfuld Foranstaltning til Beskyttelse af Fiskeriet, og der er saaledes, mener Ministeriet, en Mulighed for at indlede Forhandlinger med Storbritannien om Gennemførelse af visse Foranstaltninger til Fiskeriernes Beskyttelse, omend af en anden Art end de af Lagtinget ønskede.

Skønt Muligheden for en Gennemførelse af Lagtingets Ønsker synes ringe i Øjeblikket, udtaler Ministeriet, at Regeringen under Hensyn til Spørgsmaalets store Betydning for Færøerne er villig til at prøve enhver Mulighed ogsaa er villig til at forelægge Sagen for den britiske Regering. Ministeriet udbeder sig til Brug ved Forhandlingerne nærmere Oplysning om, hvilke Fiskepladser man ønsker fredet, idet disses Beliggenhed maa angives i Gradbetegnelser. Endvidere udbeder man sig Oplysning om, Lagtingets Stilling til Spørgsmaalet om en international Overenskomst til Forhindring af Salg af Undermaalsfisk. —

Udvalget skal nu, næst at henvise til Betænkningen i Fjor angaaende denne Sag, bemærke følgende:

Hvad nu først angaar selve Hovedspørgsmaalet: Udvidelse af Søterritoriet ved Færøerne eller Indskrænkning i Retten til Trawlfiskeri, skal Udvalget udtale sin Glæde over, at Regeringen er villig til at prøve enhver Mulighed for en gunstig Løsning og villig til endnu engang at forelægge Sagen for den britiske Regering. Heroppe er alle Fiskere overbeviste om, at Trawlfiskeriet virker ødelæggende paa Fiskeriet i færøske Farvande, maaske ikke netop ved at de fremmedes Fiskeri medfører Ødelæggelse af Fiskebestanden, skønt dette sikkert i ikke ringe Grad er Tilfældet, men ganske

sikkert ved at Haand- eller Langlinefiskeri eller Garnfiskeri ikke kan drives sammen med Trawlfiskeri. Trawlfiskeriet ødelægger Fiskeriet for de andre Fangstredskaber, men det er ikke sikkert, at Udøveren af Trawlfiskeriet netop altid selv faar den store Gevinst. Den Skade, Trawlfiskeriet forvolder, giver sig nok Udslag gennem Statistikken derved, at Haand- og Langlinefiskerierne giver mindre Udbytte, men den behøver ikke samtidig at vise, at Trawlfiskeriet giver et forholdsvis større Udbytte. Trawlfiskeriet ødelægger meget mere for Fiskeriet i visse Farvande end hvad det giver sin Udøver. —

Udvalget har ved Hjælp af Statens Skibssynsmand Jacob Joensan faaet afmærket paa hoslagte Eksemplarer af et Søkort dels Søterritorialgrænsen, dels de Steder nord og vest for Øerne udenfor Søterritoriet, hvor et stort Baadfiskeri foregaar i Foraarstiden, som man ønsker fredet for Trawlfiskeri. Det er en Selvfølge, at færøske Fiskere heller ikke skal have Ret til at drive Trawlfiskeri paa disse Felter, hvis Lagtingets Ønsker om Fredning imødekommes.

De Felter der foreslaas fredet, er følgende:

1) Det Felt der begrænses af Territorialgrænsen sammen med rette Linier fra Punktet i nævnte Grænse:

62° 26' 6 N. Brd. / 6° 33' 5 V. Lgd. til 62° 36' N. Brd. / 6° 41' V. Lgd.

herfra til

62° 31' N. Brd. / 7° 21' V. Lgd. og herfra 62° 21' 5 N. Brd. / 7° 13' V. Lgd.

2) samt det Feldt, der begrænses af Territorialgrænsen og en ret Linie mellem følgende Punkter i nævnte Grænse:

62° 2' N. Brd. / 7° 36' V. Lgd. og 61° 40' N. Brd. / 7° 4' V. Lgd.

I øvrigt henvises til hoslagte Kort, hvor de ommeldte Feldter er skitseret. —

Udvalget tilraader, at Lagtinget anmoder Ministeriet om at søge udvirket, at de ommeldte Felter fredes for Trawlfiskeri. —

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Salg af Undermaalsfisk skal Udvalget udtale, at man ikke er ganske klar over, hvad denne Betegnelse skal dække; men man gaar ud fra, at det her drejer sig om Fisk under 10 Tommer.

Den Fisk, der saaledes bliver Tale om, har egentlig ingen større Handelsværdi, idet den ikke i noget stort Omfang udføres her fra Øerne, men nok sælges af Fiskerne direkte til Forbrugere og desuden bruges i Fiskernes Husholdninger. Udvalget tror ikke, at et Forbud mod Salg af denne Fisk kan faa væsentlig Betydning, al den Stund man ikke kan forhindre, at denne Fisk fanges og dræbes. Trawlerne fanger en Mængde af saadan Undermaalsfisk (Torsk) sammen med anden Fisk, og i alt Fald i den Tid, Fisken tilberedes til Saltfisk, smides eller skovles Undermaalsfisken udenbords. Saa længe Tilintetgørelse af Undermaalsfisken ikke kan hindres, vil et Salgsforbud formentlig faa ringe eller slet ingen praktisk Betydning. Og et Forbud imod at ilandbringe og bruge Undermaalsfisk i færøske Fiskeres Husholdning mener man, at Lagtinget maa modsætte sig.

Udvalget maa derfor tilraade, at Lagtindet vedtager følgende

Forslag.

1. Regeringen anmodes om at udvirke, at de i foranstaaende Udvalgsbetænkning nærmere skitserede Fiskefelter fredes for Trawlfiskeri.

2. Lagtinget anser et Forbud imod Salg af Undermaalsfisk for betydningsløst, saa længe det ikke kan hindres, at der ved Trawlfiskeriet dræbes den Undermaalsfisk, der forekommer indenfor det Omraade, som dette Fangstredskab passerer.
3. Lagtinget anser det for nødvendigt, at det fremdeles er tilladt, at Undermaalsfisk ilandbringes af færøske Fiskere til Brug i Husholdningen og sælges indenfor Øerne til Forbrugerne.

Udvalget angaaende Fiskerilaensloven, den 10. September 1925.

A. Samuelsen,
Ordfører.

J. H. Poulsen.

J. H. Joensen.

J. Guttesen.

J. J. Dahl.

A/S. „Frøya Amtstidende"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 16.

Beretning

om

Færø Amts Tuberkulosesygehus' Virksomhed

i Regnskabsaaret 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Ved *S. Jonsson.*

Ved Regnskabsperiodens Begyndelse henlaa paa Sygehuset	34
I Periodens Løb indlagdes	62
— udskreves 63, overflyttedes 1	64
Tilbage ved Periodens Slutning	32

Klassificering af de behandlede Tilfælde.

Af de udskrevne 63 Patienter var ved Indlæggelsen i:

I Stadium	II Stadium	III Stadium
18	25	20

Komplikationer.

Abscessus ad anum	2
Achylia gastrica	4
Anæmia	32
Appendicitis chronica	2
Arteriosclerosis	2
Asthma bronchiale	1
Cholelithiasis	1
Emphysema pulmonum	1
Epilepsia	1
Graviditas	4
Hæmoptysis	2
Hyperchlorhydria	1
Hysteria	2
Laryngitis	1
Luxatio coxæ congenita	1
Mb. Basedow	1
Nervosismus	12
Pericarditidis seqn	1
Pleuritis exsudativa	3
— sicca	4
Pleuritidis seqn	3
Psoriasis	1
Tuberculosis glandular	5
— genus	1
Unguis incarnata	2

Kurens Varighed.

Gennemsnitsvarigheden af Kuropholdet for de enkelte Stadier var:

I Stadium	II Stadium	III Stadium
192 Dage	242 Dage	120 Dage

Kurens Resultater.

	I Stadium	II Stadium	III Stadium	Ialt
Tilsyneladende raske	14	8	0	22
Betydeligt bedrede	2	8	4	14
Bedrede	0	6	1	7
Uforandrede	0	2	3	5
Forværrede	2	0	2	4
Døde	0	1	10	11
Summa	19	25	20	63

Tuberkelbacciller fandtes hos ialt 36 Patienter

Af 18 i	I Stadium	hos	5	Patienter
- 25 i	II	—	-	13	—
- 20 i	III	—	-	18	—

Feber:	Fandtes ved Indlæggelsen hos	25	Patienter
	Tabte sig under Opholdet -	13	—
	Opstod — — -	19	—
	Tabte sig atter under Opholdet hos	15	—

Vægtforøgelsen hos 51 regelmæssigt vejede Patienter var i Gennemsnit i:

I Stadium	II Stadium	III Stadium
8,4 kg	5,4 kg	1,6 kg

Økonomisk Oversigt.

Ved *Bogholder Jacob Olsen.*

Sygedagenes samlede Antal har i $^{5}/_{4}$ Aarets Løb været:

Sanatorieafdelingen	11328	Dage
Hospitalsafdelingen	3973	—
Ialt...	15301	Dage

$^{9}/_{4}$ *Aarets Middelbelægning* har været 33,5.

De udskrevne Patienter indlagdes for:

Egen eller Forsørgers Regning	3
Kommunal Regning	7
Sygekasses Regning	53

Oversigt over Sanatoriets Udgifter.

Disse fordeler sig saaledes:

Konto	1.	Lønninger	12074	03
—	2.	Forplejningen	35997	56
—	3.	Vask og Rengøring	1606	24
—	4.	Brændsel og Belysning	10810	09
—	5.	Medicin	2976	25
—	6.	Bygninger	2025	61
—	7.	Maskiner	89	80
—	8.	Inventar	2673	11
—	9.	Assurance	1000	00
—	10.	Have og Anlæg	135	70
—	11.	Fragt og Losning	344	98
—	12.	Kontorhold m. m.	810	87
—	14.	Renter	1286	00
—	15.	Forskellige Udgifter	426	82
			72257	06
Herfra gaar:				
Husdyrhold (Kt. 13.)			859	17
			71397	89

Paa de enkelte Udgiftskonti bemærkes:

ad *Konto 1. Lønninger:*

Løn til 1 Læge	2750 00
— - 1 Sygeplejerske, 1 Økonoma og 1 Elev	2575 00
— - 1 Fyrpasser	2525 00
— - 6 Piger og Ekstrahjælp	3399 03
— - 1 Bogholder	750 00
— - 1 Revisor	75 00
	12074 03

ad *Konto 2. Forplejningen:*

Udgiften har været	36371 46	
Fragaar:		
For solgte Varer	373 90	
		35997 56

Forplejningen har kostet Kr. $236_{,19}$ pr. Patientdag (sidste Aar $227_{,70}$)
— - — - $186_{,04}$ - Kostdag (sidste Aar $167_{,5}$)

ad *Konto 3. Vask og Rengøring:*

Grønsæbe, andre Sæber og Soda	895 14
Gulvklude, Karklude, Koste etc.	136 00
Guldbronce, Blaaelse, Skurepulver etc.	166 21
Ekstrahjælp	332 00
Tøjletpapir m. m.	76 89
	1606 24

ad *Konto 4. Brændsel og Belysning:*

45335 kg Kul	3343 70
1252 hl Cokes	5504 65
3389 kg Petroleum	1306 22
Lampesprit, Lampeglas etc.	422 13
Tændstikker m. m.	56 39
Chlorcalium	177 00
	10810 09

ad *Konto 5. Medicin:*

Medicin	2620 72	
Sygeplejeartikler	355 53	
		2976 25

ad *Konto 6. Bygninger:*

Almindelig Vedligeholdelse		2025 61
Hovedreparationer		0 00
		2025 61

ad *Konto 7. Maskiner:*

Reparationer		89 80

ad *Konto 8. Inventar:*

Nyanskaffelser	2397 22	
Reparationer	275 89	
		2673 11

ad *Konto 9. Assurance:*

Brandforsikring		1000 00

ad *Konto 10. Have og Anlæg:*

Udgiften har været	987 20	
Leveret Kartofler m. m. til Køkkenet	851 50	
		135 70

ad *Konto 11. Fragt og Losning:*

Udgiften har været		344 98

ad *Konto 12. Kontorhold:*

Kontorrekvisitter etc.		72 40
Telefon-Abonnement		312 00
Telefon-Samtaler og Telegrammer		57 94
Tryksager, Avertissement m. m.		209 55
Bladpenge, Frimærker m. m.		110 00
Andre Udgifter		48 98
		810 87

ad *Konto 13. Husdyrhold:*

Indkøbt Foder	2662 78	
Leveret Æg og Høns til Køkkenet	3551 95	
Overskud		889 17

ad *Konto 14. Renter og Afdrag*:

Renter	1286 00

Ad *Konto 16. Forskellige Udgifter*:

Diverse	428 82
Forskellige Indtægter	2 00
	426 82

A/S. „Faro Avisafdeling"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færø Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Hoydal

for

$^{5}/_{4}$ Aaret fra 1. Oktober 1923 til 30. December 1924.

Indtægt:

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
I.	Beholdning den 1. Oktober 1923:		
	1. Restancer	4174 00	
	2. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1923	9177 00	
	3. Forskud	234 00	
	4. Kontant	452 04	
			14037 04
II.	Betaling for Patienter		15241 00
III.	Statskassens Tilskud		45723 00
IV.	Forplejningen		373 90
V.	Tilbagebetalte Forskud		360 00
VI.	Have og Anlæg		851 50
VII.	Husdyrhold		3551 95
VIII.	Andre Indtægter		2 00
IX.	Ekstraordinær Indtægt:	Kr. Ø.	
	Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden til Dækning af Underskud for Aaret 1922—23 (v. Regnskabet for Oktober Kvartal 1923)	4000 00	
	Det i Amtstattigkassen optagne Laan er indgaaet som Tilskud med (v. Regnskabet for Juli Kvartal 1924)	7000 00	
			11000 00
X.	Gæld den 31. December 1924:	Kr. Ø.	
	Til Føroya Banki	17050 59	
			17050 59
			108190 98

Udgift:

		Kr. Ø.	Kr. Ø.
A.	Gæld den 1. Oktober 1923:		
	1. Til Færø Amts Fattigkasse	7000 00	
	2. Til Føroya Banki	8890 13	
			15890 13
B.	Lønninger		12074 03
C.	Forplejningen		36371 46
D.	Vask og Rengøring		1606 24
E.	Brændsel og Belysning		10810 09
F.	Medicin		2976 25
G.	Bygninger		2025 61
H.	Maskiner		89 80
J.	Inventar		2673 11
K.	Assurance		1000 00
L.	Losning og Fragt		344 98
M.	Have og Anlæg		987 20
N.	Kontorhold m. v.		810 87
O.	Husdyrhold		2662 78
P.	Renter		1286 00
Q.	Forskud		495 00
R.	Forskellige Udgifter		428 82
S.	Beholdning den 31. December 1924:	Kr. Ø.	
	1. Restancer	5553 50	
	2. Statskassens Tilskud for Oktober Kvartal 1924	9234 00	
	3. Forskud	264 00	
	4. Kontant	607 11	
			15658 61
			108190 98

$^{5}/_{4}$ Aarets Driftsunderskud udgør 10538 Kr. 89 Øre. — Rente og Afdrag af Anlægssummen betales af Amtsrepartitionsfonden.

Forslag til Anordning,

hvorved

Lov Nr. 544 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden af 4de Oktober 1919 sættes i Kraft paa Færøerne.

I Henhold til den Regeringen ved § 4 i Lov Nr. 544 af 4de Oktober 1919 om Tilsyn med Dampkedler paa Landjorden meddelte Bemyndigelse sættes den nævnte Lov herved i Kraft paa Færøerne i følgende Skikkelse:

I. Lovens Omraade.

§ 1.

Enhver paa Landjorden benyttet Dampkedel, hvorved i denne Lov forstaas en Beholder eller et Rørsystem, hvori en Vædske opvarmes eller findes opvarmet saaledes, at dens Damptryk er større end Yderluftens Tryk, skal være det offentliges Tilsyn undergivet i Overensstemmelse med nærværende Lovs Forskrifter.

§ 2.

For Dampkedler af ringe Størrelse, særlig Bygning eller Materiale, eller som arbejder med lave Tryk, er Indenrigsministeren, forsaavidt Overensstemmelse med denne Lovs Forskrifter enten aldeles ikke eller dog ikke uden uforholdsmæssig stor Ulempe eller Bekostning kan tilvejebringes, bemyndiget til at tilstaa Afvigelser fra Loven eller at fritage saadanne Kedler for offentligt Tilsyn.

Ligesom saadanne Lempelser kan indrømmes i enkelte Tilfælde, saaledes kan der af Indenrigsministeren for Tilfælde som de her omhandlede gives nærmere almindelige Regler, sigtende til at tilvejebringe den fornødne Betryggelse.

II. Dampkedelens Forfærdigelse, Indretning, Udstyr og Opstilling.

§ 3.

Dampkedelen med dens Dampledninger og øvrige Tilbehør skal besidde den fornødne Styrke og være saaledes indrettet, udstyret og opstillet, at Brugen af den ved behørig Pasning ikke medfører Fare for de omværendes Liv eller Sundhed, og at de Personer, som betjener den eller kommer i Nærheden af den, kun ved Uforsigtighed er udsatte for at komme til Skade.

Nærmere Forskrifter med Hensyn til de Fordringer, der i Henhold til denne Paragraf kan stilles til Dampkedler med Dampledninger og øvrige Tilbehør, fastsættes af Indenrigsministeren.

III. Dampkedelens Pasning.

§ 4.

Til at passe Dampkedler eller Dampkedelanlæg maa kun antages ædruelige og paalidelige Personer, som er fyldt 19 Aar.

De skal være forsynede med en paa deres Navn lydende og dem tilhørende Kontrolbog, som udstedes af Tilsynet, der — om muligt forinden Bogens Udlevering — ved mundtlige Spørgsmaal skal forvisse sig om, at den paagældende har fornødent Kendskab til Dampkedlers Fødeapparater, Vandstandsvisere og Sikkerhedsventiler.

Kontrolbogens Indretning fastsættes af Indenrigsministeren.

§ 5.

Den, som passer en Dampkedel, maa, saa længe der er Fyr under Kedelen, ikke til Stadighed være beskæftiget udenfor det Rum, hvor Kedelen er anbragt.

§ 6.

Retten til at forestaa Pasningen af eller til selv at passe Dampkedler kan ved Kendelse af Amtet fratages den paagældende for bestandigt eller for en vis Tid, naar han efter Tilsynets Skøn paa Grund af grov eller gentagen Overtrædelse af de almindelige, for Dampkedlers Pasning givne Sikkerhedsforskrifter (jfr. § 10) eller paa Grund af manglende Ædruelighed eller svækket Helbred ikke længer kan anses for egnet til at faa saadan Gerning betroet. Den paagældende kan dog forlange, at der uopholdelig optages Forhør, og af Sagen derefter saa snart som muligt bliver forelagt Indenrigsministeren til Afgørelse.

§ 7.

Naar Kedelpasseren er forhindret i at udføre sin Gerning, eller der af andre, af Kedelens Ejer eller Bruger uforskyldte Aarsager savnes en Kedelpasser med Bevis, henholdsvis Kontrolbog, kan Kedelens Ejer, Brugeren eller vedkommendes befuldmægtigede ved Anlæget midlertidig lade Kedelen eller Kedelanlæget passe af en Person, som han anser for ædruelig og paalidelig, men som ikke er i Besiddelse af Kedelpasserbevis, henholdsvis Kontrolbog.

§ 8.

Ved Dampkedelen skal forefindes en af Indenrigsministeren godkendt Tilsynsbog, i hvilken den, der passer Kedelen, skal anføre, hvor mange Timer Kedelen benyttes, og endvidere skal gøre Optegnelse, naar Kedelen renses, efterses eller istandsættes, naar der viser sig væsentlige Mangler eller Uregelmæssigheder under dens Benyttelse, samt naar den i længere Tid har været ude af Drift (jfr. tillige §§ 15 og 17).

§ 9.

Ved faststaaende Dampkedler skal der paa et lyst Sted i eller ved Kedelrummet findes anbragt et af Direktoratet for Arbejds- og Fabriktilsynet godkendt Opslag, indeholdende de af Indenrigsministeren fastsatte Sikkerhedsforskrifter vedrørende Dampkedlers Pasning.

Et Særtryk af samme Forskrifter skal stedse medfølge enhver bevægelig Dampkedel.

IV. Anmeldelse og Syn.

§ 10.

Forinden en under offentligt Tilsyn henhørende Dampkedel som ny eller efter foretagen Hovedreparation eller, forsaavidt den er faststaaende, efter stedfunden Flytning tages i Brug, skal der derom sendes Anmeldelse til Amtet (jfr. §§ 11 og 19).

Enhver, som bliver Ejer af en bevægelig Dampkedel, der er undergivet offentligt Tilsyn, skal anmelde dette for Amtet. Han er endvidere forpligtet til, naar som helst Amtet forlanger det, at meddele det Underretning om, hvor Kedelen findes.

Saafremt en Dampkedels Vægge under Brugen — som Følge af Vandmangel eller andre Aarsager — har lidt Glødning eller kendelig Formforandring, har dens Ejer eller Bruger uopholdelig at anmelde dette til Amtet, og Kedelen maa i saa Tilfælde ikke benyttes, før Tilsynet efter Stedfunden Undersøgelse har givet sit Samtykke dertil.

§ 11.

Enhver under offentligt Tilsyn henhørende Dampkedel skal af Tilsynet (jfr. § 19) underkastes Hovedsyn (jfr. §§ 12 og 13):

1) Naar den tages i Brug som ny eller efter foretagen Hovedreparation eller, saafremt den er faststaaende, efter stedfunden Flytning, samt
2) i det fjerde Kalenderaar efter sidste Hovedsyn.

Endvidere skal enhver af de nævnte Dampkedler til ubestemte Tider af Tilsynet underkastes et Eftersyn.

§ 12.

Hovedsynet bestaar i en Trykprøve og en Undersøgelse, om de i Medfør af § 3 givne Forskrifter vedrørende Forfærdigelse, Indretning, Opstilling og Udstyr af Damkedelen med Dampledninger og øvrige Tilbehør er fyldestgjorte, samt om de i §§ 4—9 og i § 15 givne Bestemmelser om Dampkedelens Pasning og Besigtigelse er overholdte.

§ 13.

Begæring om Hovedsyn rettes af Kedelens Ejer eller Bruger til Amtet, og det skal da afholdes snarest muligt.

Saafremt vedkommende ønsker det, kan den Del af Hovedsynet over en ny eller repareret eller til Flytning bestemt og af sit Leje udtaget faststaaende Dampkedel, som vedrører dennes Trykprøve, foretages paa det Sted, hvor Dampkedelen henligger, men Dampkedelen maa i saa Fald ikke tages i Brug, før det er godtgjort, at Kedelen paa Brugsstedet er indrettet, udstyret og opstillet i Overensstemmelse med Forskrifterne.

Ved Hovedsynet over en Dampkedel, der er forfærdiget i Udlandet, kan Trykprøve udelades, forsaavidt det paa betryggende Maade godtgøres, at Prøven er foretaget i Udlandet overensstemmende med vedkommende Lands Lovgivning, og at den har givet et tilfredsstillende Resultat, dog at den derom udstedte Attest i øvrigt er ledsaget af de Oplysninger vedrørende Dampkedelens Materiale og Forfærdigelse, som er fornødne til at bestemme Dampkedelens Overensstemmelse med de her gældende Bestemmelser.

§ 14.

Ved de i § 11 sidste Stykke, nævnte Eftersyn skal Tilsynet paase, at Dampkedelen med Tilbehør fremdeles er indrettet, udstyret og passet i Overensstemmelse med de gældende Bestemmelser, at den har været underkastet den i § 15 omhandlede Besigtigelse, samt at den for øvrigt er i forsvarlig Stand.

§ 15.

I de Kalenderaar, hvor Hovedsyn (jfr. § 11) finder Sted, skal enhver det offentliges Tilsyn underkastet Dampkedel efter de nærmere af Indenrigsministeren derom givne Forskrifter efter stedfunden Kedelrensning besigtiges ind- og udvendig af Tilsynet.

Resultatet af Besigtigelsen indføres i Tilsynsbogen (jfr. § 8), og Rigtigheden af det indførte attesteres ved Underskrift af den, der har foretaget Besigtigelsen.

§ 16.

For Udførelsen af de paabudte Hoved- og Eftersyn udfærdiger Indenrigsministeren nærmere Regler.

Ejeren eller Brugeren skal være Tilsynet behjælpelig med Foretagelse af Synene og er pligtig til at yde den dertil fornødne Arbejdshjælp.

Saafremt Dampkedelen eller dens Tilbehør ved et Syn eller en Besigtigelse viser sig at være i en saadan Tilstand, at den fortsatte Brug skønnes at være forbundet med Fare, kan Tilsynet nedlægge skriftligt Forbud imod dens Brug, indtil det ved et af Tilsynet foretaget overordentligt Hovedsyn, hvis Omkostninger afholdes af Dampkedelens Ejer eller Bruger (jfr. § 20), er godtgjort, at Kedelen er i forsvarlig Stand.

Saafremt nogen Mangel eller Fejl ved Dampkedelen eller dens Tilbehør er bekendt for Kedelpasseren, er denne forpligtet til straks at meddele dette til Kedelejeren eller dennes Stedfortræder og under Synsforretningen, om Mangelen eller Fejlen ikke er rettet, forpligtet til at gøre Tilsynet opmærksom derpaa.

§ 17.

Ved Synet skal Tilsynsbogen (jfr. § 8) forelægges Tilsynet, der indfører i den Hovedresultatet af Synet, undersøger, om der i Bogen er indført Resultatet af den i § 15 omhandlede Besigtigelse, samt, forsaavidt der er

forefundet væsentlige Mangler ved Dampkedelen, anfører de Tidspunkter, inden hvilke Manglerne skal være afhjulpne.

Om ethvert foretaget Syn afgiver Tilsynet Beretning til Amtet.

§ 18.

Saafremt Ejeren eller Brugeren af en Dampkedel er utilfreds med Udfaldet af et Syn, kan han ved derom inden 14 Dage til Amtet indgiven Begæring kræve Synsforretningen prøvet ved et Oversyn efter Amtets nærmere Bestemmelse.

V. Tilsynet.

§ 19.

Det i denne Lov omhandlede Tilsyn føres af det overordnede Maskinpersonale paa Fiskeriinspektionsskibene.

Tilsynspersonalet er under Udøvelsen af dets tjenstlige Hverv berettiget til at faa Adgang til alle Rum og Steder, hvor Dampkedler og deres Tilbehør findes, eller hvortil Damp fra samme ledes.

VI. Afgifter m. m.

§ 20.

For Tilsynets Udførelse af de i nærværende Lov omhandlede Hovedsyn har Kedelens Ejer eller Bruger at erlægge til Tilsynet:

ved en Kedel med en Hedeflade af 75 m² eller derover	120 Kr.
- - — - - — - 30 m²—75 m²	80 Kr.
- - — - - — - 12—30 m²	50 Kr.
- - — - - — - under 12 m²	30 Kr.
for Kogekedler og Afkrækforvarmere (Economisere)	30 Kr.

Saafremt et Hovedsyn som Følge af Manglen ved Kedelen eller ved dennes Forberedelse til Synet (jfr. § 16) ikke lader sig fuldføre uden væsentlig Tidsspilde for Tilsynet, er dette berettiget til at afbryde Hovedsynet. Kedelens Bruger er i saa Fald, naar Hovedsynet senere fuldføres, pligtig til paany at erlægge ovennævnte Afgift.

Regler for Hedefladens Udmaaling fastsættes af Indenrigsministeren.

VII. Straffebestemmelser, Overgangsbestemmelser og Ophævelse af andre Love m. m.

§ 21.

Overtrædelser af denne Lov og de i Henhold til samme givne nærmere Forskrifter bliver, forsaavidt de ikke efter den øvrige Lovgivnings Regler medfører højere Straf, at anse med Bøder fra 10 indtil 500 Kr.

Bøderne tilfalder Statskassen og bliver i Mangel af Betaling at afsone efter de almindelige Regler om Bøders Afsoning udenfor kriminelle Sager.

Sagerne behandles som offentlige Politisager.

Ansvaret for Overholdelsen af Bestemmelserne i §§ 4—9 paahviler ikke blot Kedelpasseren, men ogsaa Kedelejeren, Brugeren, vedkommendes befuldmægtigede eller tilsynshavende, forsaavidt Overtrædelsen er sket med deres Vidende eller har fundet Sted, fordi vedkommende har ladet det mangle paa den fornødne Omhu.

§ 22.

De i Medfør af denne Lovs § 3, 2det Stykke, udfærdigede nærmere Forskrifter for Dampkedlers Forfærdigelse, Indretning, Udstyr og Opstilling samt for Dampkedelrums Indretning skal ikke kunne bringes til Anvendelse paa Dampkedler og Dampkedelanlæg eller Dampkedelrum, der er byggede før disse Forskrifters Ikrafttræden, medmindre de undergaar væsentlig Ombygning.

§ 23.

Denne Lov træder i Kraft den 1. Januar 1926.

A/S. „Faro Amtstidende"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 18.

Betænkning

fra

Landbrugsudvalget ang. Sag om offentlige Tilskud til Husdyravlens Fremme paa Færøerne.

Lagtingets Behandling og Forslag vedrørende ovenanførte Sag findes omhandlet i Lagtingstidenden for 1924, Side 44—46 under Punkt 3.

Som Svar paa Lagtingets Vedtagelse i Sagen har Tinget modtaget en Skrivelse af 23. Marts d. A. fra Justitsministeriet, hvoraf man skal fremhæve følgende:

Justitsministeriet erklærer sig villigt til at søge finansiel Hjemmel til, at der kan ydes Tilskud af Statskassen til Fremme af Husdyravlen paa Færøerne, men ønsker dog forinden, at Reglerne for Tilskudet forelægges Ministeriet til Godkendelse, samt at der træffes en Bestemmelse om, at Regnskab for Tilskudets Anvendelse aflægges til Ministeriet.

Ministeriet udbeder sig derhos Udtalelse fra Lagtinget om, hvorvidt et Tilskud til Husdyravlens Fremme ikke billige bør kunne anvendes til Fremme af Faareavlen, samt om, hvorvidt det findes hensigtsmæssigt at lade Lov Nr. 45 af 30. Marts 1892 om Hesteavlens Fremme paa Færøerne gælde uændret efter en eventuel Tilskudslovs Ikrafttræden.

Med Skrivelsen, hvortil man iøvrigt henviser, følger to henholdsvis fra Statskonsulent i Husdyrbrug P. N. Mørkeberg og Statskonsulent i Hesteavl N. L. Søndergaard gennem Landbrugsministeriet modtagne Erklæringer over Sagen.

Udvalget har ført indgaaende Forhandlinger med Landbrugskonsulenten om denne Sag og skal som Resultat af Forhandlingerne nedenfor fremsætte et Lovforslag samt Forslag til Regler for Uddeling af Statskassens Tilskud ifølge den eventuelle Lov.

Man har anset det for formaalstjenligt at holde Reglerne udenfor Loven, idet man har beskæftiget sig med Foranstaltninger, som er helt nye og uprøvede for Færøernes Vedkommende. Det maa derfor paaregnes, at man efter indhøstet Erfaring mulig snart vil tiltrænge Ændringer i de oprindelige Regler, og det vilde da være uhensigtsmæssigt og formentlig heller ikke nødvendigt at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse, hver Gang saadanne Ændringer maatte tiltrænges.

I Lovforslaget saavel som i Reglerne er optaget Bestemmelser om, at Tilskud ogsaa kan ydes til Faareavl, Gedehold, Svinehold og Fjerkræavl, der dels er og dels mulig kan blive betydningsfuld for Befolknin-

gen. Man har derhos ligeledes optaget nye Bestemmelser, der hjemler Ydelse af Tilskud til og Præmier til Bevarelse og Forøgelse af Fuglebestanden i Udmark og Fuglebjerge. Fuglefangsten i Bjergene, der hører til Jorden, giver forskellige Steder paa Øerne en god Indtægt, og Fuglene i Udmarken har Betydning for Jordbruget ved at udslægge skadelige Insektlarver samt tillige paa sine Steder ved at gøde Jorden. Det maa derfor være hensigtsmæssigt, at det Offentlige opmuntrer til Vedligehold og Forøgelse af Fuglebestanden i Bjerge og Udmark.

Man anser det ikke for rigtigt at fremsætte i Loven eller i Reglerne, hvorledes den i Loven nævnte Sum skal fordeles til de forskellige Formaal, idet man ikke paa Forhaand er i Stand til at danne sig noget begrundet Skøn i saa Henseende.

Det af Udvalget affattede Lovforslag afviger i formel Henseende noget fra det af Lagtinget i 1924 vedtagne Lovforslag, jfr. nedenfor og Lagtingstidenden for f. A., Side 45. Man har derhos bragt to reelle Ændringer i Forslag: Lovforslaget af 1924 indeholder i § 3 en Bestemmelse om, at Reglerne for Tilskudets Ydelse fastsættes af Lagtinget efter Forslag af Føroya Búnaðarfelag, medens Udvalgets Forslag gaar ud paa, at Reglerne fastsættes af Landbrugsministeriet efter Lagtingets Indstilling, jfr. forannævnte Skrivelse fra Justitsministeriet. Den anden reelle Ændring angaar ovenfor omhandlede Tilskud til Vedligehold og Forøgelse af Fuglebestanden i Bjerge og Udmark.

Der har indenfor Udvalget været Stemning for at foretage Ændringer i Lov Nr. 45 af 30. Marts 1892 ang. Hestehavlen, men man har ikke været enig med Hensyn til dette Spørgsmaal og har derhos ikke haft tilstrækkelig Tid til at fuldføre dets Behandling i Aar. Udvalget stiller som Følge heraf Forslag om at udsætte dette Spørgsmaals videre Behandling til næste Aar. Man skal fremhæve, at Udsættelsen paa ingen Maade kan hindre Behandlingen og Afgørelsen af selve Sagen om Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme.

Med Hensyn til de foreslaaede Regler for Statstilskudets Fordeling skal anføres:

Man har været klar over, at Anvendelsen af de paagældende Tilskud her paa Øerne, navnlig i den første Tid, maa ske efter Regler, der paa mange Punkter afviger fra dem, som anvendes nede i Kongeriget, m. a. O. at Reglerne maa affattes efter vore særlige Forhold for at kunne gøre Gavn. — Organisation af Foreninger, særlig paa Landbrugets Omraade, er kun i sin Begyndelse, og Dyrskuer har kun været afholdt et Par Gange. Dyrskuer er derhos paa Grund af de geografiske Forhold (de stærkt hjergfulde Øer med mellemliggende strømhaarde Sunde) samt som Følge af de mangelfulde Samfærdselsforhold vanskelige at afholde. Af Hensyn hertil har man i forskellige Tilfælde vel lagt Vægt paa, at Statstilskudet skal kunne anvendes til Præmiering ved Dyrskuer, men man har samtidig aabnet Adgang til Anvendelsen af Tilskud ogsaa uden Forbindelse med Dyrskue.

Udvalget har forøvrigt fra Landbrugskonsulent Winther Lützen, der i vidt Omfang har bistaaet Udvalget, modtaget nogle Bemærkninger med Hensyn til de i Lovforslagets § 1 og 2 omhandlede Foranstaltninger, som man tillader sig at gengive nedenfor som Bilag.

I Henhold til foranførte skal Udvalget fremsætte følgende Forslag:

I. Lagtinget indstiller til Fremme ved Regeringens Foranstaltning nedenstaaende Lovforslag:

Forslag
til
Lov for Færøerne om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme, m. m.

§ 1.

Nedennævnte Foranstaltninger til Fremme af Husdyravl og Husdyrbrug paa Færøerne, m. m. støttes ved aarligt Tilskud af Statskassen paa tilsammen indtil 15 000 Kr., nemlig:

A. Indkøb og Underhold af gode Tyre og Hingste.

B. Præmiering af Avlsdyr, udpegede ved Afholdelse af Dyrskuer eller paa anden hensigtsmæssig Maade.

C. Andre Foranstaltninger til Husdyrbrugets Fremme.

D. Foranstaltninger til Bevarelse eller Forøgelse af Fuglebestanden i Udmark og Fugletjerg.

§ 2.

De i § 1 nævnte Tilskud ydes til de paagældende Formaal efter Regler, der fastsættes af Landbrugsministeriet efter Lagtingets Indstilling.

§ 3.

Denne Lov bliver at forelægge til Revision i Lagtinget i Samlingen 1930 og i Rigsdagen i Samlingen 1930—31.

II. Lagtinget indstiller til Godkendelse:

Regler
for
Statskassens Tilskud i Henhold til Lov Nr. af 192 for Færøerne om Foranstaltninger til Husdyravlens og Husdyrbrugets Fremme, m. m.

A. Tilskud til Tyrehold.

1.

Der kan gennem Føroya Búnaðarfelag (Færøernes Landboforening) til hver enkelt Tyreholdskreds ydes Støtte til Tyreholdet, naar Reglerne for Tyrens Underhold og Benyttelse er godkendt af Landbrugskonsulenten.

2.

Tyren maa være af en for Kredsen passende Race.

Forsaavidt der indenfor Kredsens Koejere opstaar betydelig Uoverensstemmelse om Racespørgsmaalet, afgøres dette af et Udvalg, bestaaende

af 2 af Kredsens Koejere valgte Mænd, 2 af Føroya Búnaðarfelag valgte Mænd og Landbrugskonsulenten, der tiltræder som Formand.

Det kræves, at Tyren skal være mindst 2 Aar gammel og have opnaaet Præmie i 1. eller 2. Klasse ved større Kvægskue, eller at den har opnaaet Anerkendelse ved lokalt eller større Skue og, efter at den er fyldt 2 Aar, er godkendt af Landbrugskonsulenten, eller at den, forsaavidt den ikke har haft Anledning til at være fremstillet til Bedømmelse, godkendes af Landbrugskonsulenten.

3.

Tilskud til Indkøb af Avlstyr udgør Halvdelen af Købssummen.

4.

Tilskud til Underhold af Avlstyr udgør: til 2 Aar gammel Tyr 50 Kr. aarlig, til 3 Aar gammel Tyr 75 Kr. aarlig, til 5 Aar gammel Tyr 100 Kr. aarlig.

5.

For at opnaa Tilskud til Tyren kræves det, at der foreligger Attest fra autoriseret Dyrlæge om, at Tyren er fri for Tuberkulose og iøvrigt i enhver Henseende er sund. Landbrugskonsulenten kan kræve, at Dyrlægeundersøgelse af Tyr, til hvilken der ydes offentlig Støtte, skal foretages, naar han finder det nødvendigt.

6.

Tyr, der er indkøbt med Tilskud af offentlige Midler, eller til hvis Underhold der ydes Tilskud af offentlige Midler, maa ikke slagtes, afhændes eller udrangeres som Avlsdyr uden med Landbrugskonsulentens Samtykke.

7.

Naar en Tyr, der er indkøbt ved Tilskud af offentlige Midler, sælges, skal Kredsen til det offentlige indbetale en saa stor Andel af Salgssummen, som det offentlige Tilskud udgjorde af Købssummen, dog saaledes at denne Indbetaling ikke overstiger det Offentliges oprindelige Tilskud.

Indkøbes der af Kredsen ny Tyr, kan der gives Samtykke til, at hele Salgssummen eller en Del af den anvendes til dette Køb. Der kan ydes yderligere Tilskud til et saadant Indkøb.

8.

Tyren skal holdes forsikret. Om det ved Tyrens Død af Forsikringen udbetalte Beløb ikke dækker Indkøbet af ny Tyr, kan der af det Offentlige ydes Halvdelen af det Beløb, der yderligere medgaar til Indkøbet.

9.

Andragende om Tilskud af offentlige Midler til Tyreholdet indgives til Føroya Búnaðarfelag og skal give Oplysning om Antal Koejere med Antal Kvæg i Kredsen og bilægges med Afskrift af Regler for Tyrens Underhold og Benyttelse, om Kredsen omfatter en Del af en Bygd, en hel Bygd eller flere Bygder, samt om den staar alene eller som Underafdeling af en større Sammenslutning, om Kredsen holder én Tyr eller flere Tyre, om der er ydet offentligt Tilskud til den (disse), Tyrens (Tyrenes) Race, Navn, Alder, Farve, Kendetegn og andre Oplysninger, der kræves.

Til Andragenderne udfærdiges Skemaer, der faas ved Henvendelse til Landbrugskonsulenten eller Føroya Búnaðarfelag.

B. Tilskud til Hesteavlen.

1.

Naar der fremkommer Begæring derom, kan der ydes offentligt Tilskud til Indkøb og Underhold af en Avlshingst i hvert af Distrikterne: Suderø, Sandø, Vaagø og Østerø Syssel og Sydstrømø og Nordstrømø Præstegæld. Forsaavidt Forholdene skulde kræve det, kan der tillige ydes Tilskud til en Hingst i Norderøernes Syssel.

Kan det godtgøres, at særlige Avlshensyn taler for det, kan der ydes Tilskud til mere end én Hingst i hvert af de nævnte Distrikter. Dette afgøres i saa Fald af et Udvalg, bestaaende af 2 af vedkommende Distrikts Hesteejere valgte Mænd, 2 af Føroya Búnaðarfelag valgte Mænd og Landbrugskonsulenten, der tiltræder som Formand.

2.

Det Offentliges Tilskud til Indkøb af Stamhingste udgør ¾ af Købssummen, iberegnet Omkostninger ved Transport fra Indkøbsstedet til Distriktet.

3.

Forsaavidt Hingsten indkøbes fra Sted udenfor Færøerne, forestaas dette Indkøb af Landbrugskonsulenten, Dyrlægen og en af de interesserede Hoppeejere valgt Mand.

Indkøbes Hingsten paa Færøerne, kræves det, at den enten skal have opnaaet Præmie ved Hingstefremstilling eller være godkendt af et Udvalg, bestaaende af Landbrugskonsulenten, Dyrlægen og en af de interesserede Hoppeejere valgt Mand.

4.

Til Underhold af Hingste, der er godkendt i Henhold til Punkt 3, kan der ydes et Tilskud af indtil 150 Kr. aarlig, naar Reglerne for Hingstens Underhold og Brug er godkendt af Landbrugskonsulenten. Dette Tilskud kan under særlige Forhold øges til 225 Kr.

5.

Ansøgning om Tilskud til Indkøb og Underhold af Hingste indsendes til Føroya Búnaðarfelag og skal indeholde Oplysning om Antal af Hesteejere, der antages at ville gøre Brug af Hingsten, samt om Antal Hopper. Ansøgningen skal affattes paa Skema, der faas ved Henvendelse til Landbrugskonsulenten eller Føroya Búnaðarfelag. Andragendet bilægges med Afskrift af de godkendte Regler for Hingstens Underhold og Benyttelse.

6.

Landbrugskonsulenten er berettiget til naarsomhelst at gøre sig bekendt med Hingsteholdet og føre Kontrol med, at Hingsten behandles og bruges i Overensstemmelse med de vedlagte Regler.

7.

Til Hingst, indkøbt og underholdt med Tilskud af offentlige Midler, skal alle Distriktets præmierede og anerkendte Hopper kunne føres til Bedækning uden forhøjet Bedækningsafgift.

8.

Inden hvert Aars 1. December skal der af Hingsteholderen tilstilles Føroya Búnaðarfelag Meddelelse om Hingstens Brug i det forløbne Aar,

affattet paa Skema, godkendt af Landbrugskonsulenten, og skal give Oplysning om, hvor mange Hopper Hingsten har bedækket, disses Alder og Navn (Mærke), hvor mange af disse der er præmierede eller godkendte paa anden Maade, samt om Resultatet af foregaaende Aars Bedækning.

9.

Hingsten holdes saavidt muligt forsikret og skal hvert Aar underkastes Syn af Dyrlæge.

10.

Salg eller Udrangering af de her omhandlede Hingste maa ikke finde Sted uden med Landbrugskonsulentens Samtykke. Af Salgssummen bliver Statens Andel at indbetale gennem Føroya Búnaðarfelag til Amtet. Denne Andel svarer forholdsvis til Statens Andel af Kobesummen. Paa samme Maade forholdes der, om Hingst, der er forsikret, dør, og Assurancesummen udbetales.

11.

Forsaavidt en Sammenslutning i et Distrikt eller et helt Distrikt, der har opnaaet offentligt Tilskud til en Stamhingst, over for Landbrugskonsulenten kan godtgøre, at der ved Leje eller paa anden Maade kan erhverves et Areal, der kan anvendes til Opholdssted for Hingsten med Hopper i Parringstiden, skal Landbrugskonsulenten besigtige Stedet og undersøge, paa hvilke Vilkaar det kan erhverves til nævnte Brug. For saa vidt han herefter kan anbefale det, kan der ydes Tilskud til første Gangs Indhegning af et saadant Areal, dog ikke mere end indtil Halvdelen af de Omkostninger, der medgaar til Arealets Indhegning.

12.

Andragende om saadant Tilskud indgives til Føroya Búnaðarfelag og skal indeholde Oplysninger om Arealets Beliggenhed, omtrentlige Størrelse, Hegnets Længde og hvad Slags Hegn der agtes brugt. Det skal derhos være bilagt med Landbrugskonsulentens Skøn over Foretagendet.

13.

Ved de Syn af Hingste, der foretages i Henhold til Lov om Hesteavlens Fremme paa Farøerne af 30. Marts 1899, skal der ogsaa kunne foretages Bedømmelse af Hopper med paafølgende Præmieuddeling saavel til Hingste som til Hopper, henholdsvis over 4 Aar og over 3 Aar, til hvilke der kan uddeles Præmier i 3 Grader, 1., 2. og 3. Præmie, hvorhos Hingste under 4 Aar og Hopper under 3 Aar kan opnaa henholdsvis Holdepenge og Anerkendelse.

Bedømmelsen foretages af de stedlige Synsmænd sammen med Landbrugskonsulenten eller Dyrlægen.

Om Forholdene maatte tillade det, kan saadan Bedømmelse foretages samlet for flere Bygder paa et Sted, i hvilket Tilfælde Præmiebedømmelsen foretages af Landbrugskonsulenten, Dyrlægen og en af Synsmændene i Distriktet blandt disse valgt Mand.

C. Tilskud til Afholdelse af Kvægskuer til Udvalg af Tillægsdyr.

1.

Der kan afholdes Kvægskuer dels for større Omraader og dels lokale Kvægskuer for enkelte Tyreholdskredse. Tid og Sted for Afholdelse af Kvægskuer for større Omraader bestemmes af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten. De lokale Skuer afholdes til Tid og Sted, som bestemmes af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten og de lokalt interesserede. Paa samme Maade beskikkes Bestyrer for Kvægskuerne.

2.

Den, der ønsker at møde frem med Kreaturer til Bedømmelse, møder til Tid og Sted, der forud er bekendtgjort paa en i Kredsen sædvanlig brugt Maade, hvorhos Skuer for større Omraader bekendtgøres i ét eller to af de mest udbredte Blade paa Øerne.

3.

Ejer, der agter at møde frem med Kreaturer til Bedømmelse, anmelder disse paa Blanket, der udleveres af Føroya Búnaðarfelag eller Landbrugskonsulenten. Der udfyldes en Blanket for hvert Kreatur.

Ved større Skuer leveres de udfyldte Blanketter til Skuets Bestyrer senest to Dage før Skuedag, medens de ved de lokale Skuer leveres Bedømmelseskommissionen samtidig, som Dyret ledes frem til Bedømmelse.

4.

Kreaturerne bedømmes i følgende Klasser:

1) Tyre, 4 Aar gamle eller ældre, 2) Tyre, 2—4 Aar, 3) Tyre, 1—2 Aar, 4) Køer og 5) Kvier.

5.

I Klasse 1, 2 og 4 uddeles ordinære Præmier ved de større Skuer i 3 Grader: 1., 2. og 3. Præmie. I Klasse 3 og 5 uddeles kun Bevaringspræmier. Præmiernes Størrelse og Art afgøres af Føroya Búnaðarfelag og Landbrugskonsulenten.

I Klasse 1 og 4 kan Præmie kun tildeles i stigende Grad; i Klasse 2 kan samme Tyr kun tildeles Præmie én Gang.

Ko, der ikke opnaar Præmie ved større Skue, men anses skikket som Avlsdyr, kan tildeles Anerkendelse, og har da Ret til Bedækningsseddel.

Ved lokale Skuer tildeles intet uden Anerkendelse, der for Koers Vedkommende giver Ret til Bedækningsseddel.

6.

Foruden Præmie, som omtalt under Punkt 5, uddeles tillige Bedækningssedler, som, efter at Koen er bedækket af Tyr, der efter de i Punkt 7 fastsatte Regler har Ret til at modtage Bedækningsseddel, leveres denne Tyrs Ejer og derefter indløses af Føroya Búnaðarfelag med et af denne Forening og Landbrugskonsulenten fastsat Beløb.

7.

For at Ejer af Tyr skal være berettiget til at modtage Bedækningsseddel kræves, at Tyren opfylder de i Afdeling A, Punkt 2 indeholdte Betingelser og ved Dyrlægeundersøgelse er fundet fri for Tuberkulose og iøvrigt er helt sund. Landbrugskonsulenten er til enhver Tid berettiget til at gøre sig bekendt med Tyrens Sundhedstilstand og dens Pleje.

8.

Samtlige Distrikter, der omfattes enten af lokalt eller større Kvægskue, tilvejebringer den Plads med nødvendigt Udstyr og den Bistand, som kræves, samt Lokale til Bedømmelseskommissionen og andel, som af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten anses fornødent.

9.

Der dannes en Bedømmelseskommission saaledes:

For hvert Syssel vælges af Føroya Búnaðarfelag et Medlem og for hvert Medlem en Suppleant, dog saaledes at der i Strømø Syssel vælges et Medlem og en Suppleant for hvert Præstegæld. Ved Valget tages Hensyn til, at Kommissionen kommer til at bestaa af Mænd, der er kyndige i Bedømmelse af Kreaturer.

Den saaledes valgte 7 Mands Kommission tiltraedes af Dyrlægen og Landbrugskonsulenten henholdsvis som Næstformand og Formand.

Ved de lokale Kvægskuer, hvor Bedømmelsen foretages af Mænd, valgte af Distriktets Kvægejere, skal altid mindst en af Kommissionens Medlemmer være tilstede og lade foretage den nødvendige Bogføring af de fremmødte Kreaturer og den foretagne Bedømmelse.

Bedømmelsen ved større Skuer foretages for hver Klasse Kreaturer af 3 af og blandt Kommissionen valgte Mænd. Der vælges for hver Klasse en Suppleant.

10.

For og under hvert større Skue føres under Kommissionsformandens Ansvar en Protokol over de fremmødte og bedømte Kreaturer. Til denne Protokolføring har Formanden Ret til for hvert Skue at anlage lejet Hjælp.

11.

Beretning om Skuet, skrevet paa et dertil indrettet Skema, indsendes snarest og senest 2 Maaneder efter at Skuet er afholdt, til Føroya Búnaðarfelag.

D. Tilskud til Kvægopdrætterne.

1.

Der kan ydes Støtte til Kvægopdrætterne, naar disse vil underkaste sig Kontrol af det i disse Regler under Punkt 4 nævnte Udvalg, og i øvrigt paa de i det efterfølgende nævnte Betingelser.

2.

De Køer, til hvilke der kan ydes Støtte, skal enten have opnaaet Præmie eller Anerkendelse ved Kvægskue eller være godkendt af Landbrugskonsulenten, ligesom de skal føres til Tyr, der er anerkendt eller præmieret ved Skue eller godkendt af Landbrugskonsulenten.

3.

Opdrætteren enes med Landbrugskonsulenten om Opdrættets Ordning og forpligter sig til at afhænde til Opdrætning eller opdrætte samtlige de efter godkendte Køer faldne Kalve, forsaavidt Landbrugskonsu-

enten skønner, at dette bør gøres, ligesom han forpligler sig til at afhænde som Tillægsdyr alle Kalve, Ungdyr eller voksne Dyr, som han ikke har nødig til egel Tillæg eller i sin egen Besætning.

4.

Der nedsættes for hver Bygd, hvor der er Kvægopdrætter, der underkaster sig disse Regler, et Udvalg bestaaende af Landbrugskonsulenten, Dyrelægen og en Mand i Bygden, valgt af Føroya Búnaðarfelag.

Dette Udvalg fører Kontrol med de støttede Kvægopdrættere, og kan naarsomhelst enten samlet eller ved et af sine Medlemmer gør sig bekendt med Kvægholdets Ordning og Gang og ved disse Besøg give Raad og Oplysninger, der kan føre til Fremgang i Arbejdet.

Naar der til Føroya Búnaðarfelag fremkommer Andragende fra Opdrættet om Støtte i Henhold til disse Regler, skal Føroya Búnaðarfelag give Landbrugskonsulenten Meddelelse heroin, hvorefter han undersøger vedkommende Kvæghold. Kan Landbrugskonsulenten anbefale det, gives der herefter Støtte til saadan Opdrætter.

5.

Til hver enkelt anerkendt Ko kan der da ydes et aarligt Tilskud, hvis Størrelse indstilles af det i Punkt 4 nævnte Udvalg og fastsættes af Føroya Búnaðarfelag. Beløbets Størrelse skal særlig rette sig efter det Arbejde, Opdrætteren skønnes at have nedlagt i sit Kvæghold for at højne Dyrenes Kvalitet, og skal tillige rette sig efter paatidelige Oplysninger om god Afstamning samt efter Avlsdyrenes Kvalitet.

Der kan ikke ydes højere Beløb end 30 Kroner aarlig til hver Ko.

6.

Hvis en Opdrætter, der har underkastet sig de her nævnte Betingelser, har Anledning til at erhverve en Ko, der af Landbrugskonsulenten skønnes at ville tilføre hans Kvæghold en væsentlig Forbedring, skal der af Føroya Búnaðarfelag kunne ydes ham en Støtte til Indkøb af Koen med et Beløb, der svarer til Omkostningerne ved Koens Transport fra Indkøbsstedet.

E. Tilskud til Fremstilling af Avlsfaar til Bedømmelse og Tilskud til saadanne Skuer.

1.

Saavel ved almindelige Kvægskuer som ved særlige Skuer skal der kunne fremstilles Faar til Bedømmelse med paafølgende Præmiering.

2.

Faarene bedømmes i følgende Klasser: I. Væddere, over 1 Aar, II. Vædderlam indtil 1 Aar, III. Faar, over 2 Aar, IV. Faar fra 1 til 2 Aar, V. Gimmerlam, VI. Flokke af Faar fra 3 indtil 10 Dyr.

Alderen regnes fra 1. Maj.

Ved Bedømmelsen skal der saavidt muligt tages Hensyn til Afstammingen.

Kun Faar af færøsk Race kan konkurrere om Præmie.

3.

Der ydes i Klasse I, II, III, IV og VI Præmier i 3 Grader, 1. 2. og 3. Præmie, medens der i Klasse V kun gives Anerkendelse. Præmiernes Størrelse fastsættes af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten.

4.

Andragende om Afholdelse af Skue for Faar indsendes til Føroya Búnaðarfelag, og skal indeholde Oplysning om, hvor mange Bygder menes at ville deltage, og hvor stor Tilslutningen menes at ville blive.

Ved Behandling af Andragender om særlige Skuer for Faar skal der tages Hensyn til, at saa mange Bygder som muligt kan deltage i Skuet, samt at Skuet kan give Anledning til Spredning af gode Avlsdyr ved Salg.

5.

Forsaavidt Udstillere ønsker det, kan der paa Skuepladsen efter endt Bedømmelse holdes Auktion over udstillede Dyr, der er kendt gode Avlsdyr. Saadan Auktion afholdes af Landbrugskonsulenten.

6.

Nærmere Regler for Udstillingens Ordning fastsættes af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten. Saadan Ordning bekendtgøres for Udstillerne og opslaas paa Skuepladsen.

7.

Bedømmelsen af Faarene foretages af Landbrugskonsulenten sammen med to af Føroya Búnaðarfelag valgte Mænd.

8.

Ved særlige Skuer for Faar beskikker Føroya Búnaðarfelag Bestyrer for Skuet.

F. Tilskud til Gedeavlen.

1.

Naar Gedeholdere med et samlet Antal af 10 Geder fremsætter Begæring derom, kan der ydes Tilskud til Indkøb og Underhold af Gedebuk paa følgende Betingelser:

2.

Bukken maa være mindst 7 Maaneder gammel og enten have opnaaet Præmie ved et Skue eller være godkendt af Landbrugskonsulenten.

3.

Reglerne for Bukkens Underhold og Benyttelse skal være godkendt af Landbrugskonsulenten.

4.

Andragende om Tilskud, der til Indkøbet udgør indtil $^3/_4$ af Indkøbsprisen og Omkostningerne ved Transport, og til Underholdet i de første 3 Aar udgør højst 50 Kr. aarlig, indsendes til Føroya Búnaðarfelag og skal give Oplysning om Antal Ejere samt om Antal af Geder, som Bukken agtes anvendt til. Det skal være bilagt med Reglerne for Bukkens Underhold og Benyttelse.

5.

Ved de almindelige Kvægskuer skal der være Anledning til at fremføre Geder og Bukke til Bedømmelse, ved hvilken der til Dyr, som er kommet til avledygtig Alder, kan ydes Præmier i 3 Grader, 1., 2. og 3. Præmie. Præmiernes Størrelse fastsættes af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten.

6.

Forsaavidt særlige Forhold skulde tale for det, kan der ydes Tilskud til Indkøb og Underhold af Bukke, der skal benyttes i et Distrikt med mindre end 10 Geder.

7.

Ved Indkøb af Hundyr fra Sted udenfor Færøerne kan der ydes Gedeholdere en Støtte, der svarer til det Beløb, der medgaar til Omkostninger ved Transport fra Indkøbsstedet.

8.

Buk, til hvis Underhold der ydes Tilskud af offentlige Midler, maa ikke udrangeres som Avlsdyr eller sælges uden med Landbrugskonsulentens Samtykke.

G. Tilskud til Oprettelse og Vedligeholdelse af en Stamme Avlssvin.

1.

Der kan ydes Tilskud til Oprettelse og Vedligeholdelse af en Stamme Avlssvin paa følgende Betingelser:

2.

Stammen skal bestaa af en Orne, ikke under et Aar gammel, og mindst 3 Søer, ikke under 8 Maaneder gamle.

Stamdyrene skal være godkendt af Landbrugskonsulenten og ved Dyrelægeundersøgelse være erklærede fri for smitsom Sygdom og iøvrigt sunde.

Landbrugskonsulenten kan kræve, at Dyrene skal undersøges af Dyrlæge, naar han finder det fornødent.

3.

Til Indkøb af Stamdyrene ydes Halvdelen af Indkøbsprisen med Tillæg af Omkostninger ved Transport fra Indkøbssted.

4.

Tilsyn og Kontrol med Stammen føres af Landbrugskonsulenten, hvem det paaligger sammen med Stammeholderen at indsætte og udmønstre Avlsdyr, give Vejledning med Hensyn til Dyrenes Fodring, Røgt og Pleje, samt paatale Forhold, som han anser for at være uheldige for Stammens Trivsel.

5.

Forsaavidt Landbrugskonsulenten skønner, at det er nødvendigt at indkøbe nye Stamdyr fra Sted udenfor Færøerne til Erstatning for Dyr

af Stammen, kan der ydes Tilskud til dette Indkøb, som under Punkt 3 nævnt, mod at der af det Beløb, der indkommer ved Salg af det udmønstrede Avlsdyr, indbetales Halvdelen til det Offentlige, hvilken Indbetaling ogsaa kan finde Sted, hvis Salg af Avlsdyr af Stammen sker af andre Grunde.

6.

Stammeholderen skal føre Regnskab over Indtægter og Udgifter vedrørende Stammeholdet.

Prisen paa Grise, der sælges i Alderen fra 4 til 6 Uger, fastsættes af Stammeholderen i Samraad med Landbrugskonsulenten.

7.

Opsigelse af Stammeholdet kan fra begge Sider ske inden 1. April, hvorefter Flytning sker inden førstkommende 1. Oktober.

H. Tilskud til Fjerkræavlen.

1.

Af de til Raadighed staaende Midler skal der kunne anvendes et Beløb af indtil 200 Kr. aarlig til Fremme af Fjerkræholdet.

2.

Beløbet uddeles af Føroya Búnaðarfelag i Samraad med Landbrugskonsulenten og skal kunne anvendes til Uddeling af Rugeæg eller Avlsdyr af Høns, Ænder og Gæs, til Udstillinger af Fjerkræ og til Spredning af Oplysning om Hønseavl, Andeavl og Ganseavl.

I. Tilskud til Bevarelse og Forøgelse af Fuglebestanden.

Der kan gives Tilskud til Foreninger eller enkelte Personer til Iværksættelse af Foranstaltninger, der gaar ud paa at bevare og forøge Fuglebestanden i Udmark eller Fuglebjerg, ved en effektiv Dyrebeskyttelse, ved Indførsel og Udsættelse af Fugle, ved Gravning af Huler i Fuglebjerge eller paa anden hensigtsmæssig Maade. Tilskudets Størrelse bestemmes i hvert enkelt Tilfælde af Føroya Búnaðarfelag i Forhold til de Udgifter, der maatte være nødvendige eller ønskelige til Foretagendets Udførelse.

Ligeledes kan der uddeles Præmier til Foreninger eller enkelte Personer, der overfor Føroya Búnaðarfelag kan godtgøre at de har bidraget væsentlig til Forøgelse af Fuglebestanden i Fuglebjerge eller Udmark.

Præmiernes Størrelse vil i hvert enkelt Tilfælde være at bestemme af Føroya Búnaðarfelag under tilbørlig Hensyntagen til det opnaaede Resultat, til Præmietagerens Opfindsomhed, Arbejde og Udlæg samt til eventuelt tidligere modtaget Tilskud.

III. Lagtinget anser det ikke for paakrævet, at Lov Nr. 45 af 30. Marts 1892 om Hesteavlens Fremme paa Færøerne bliver ændret samtidig med en eventuel Tilskudslovs Ikrafttræden, men Tinget agter i næste Aars ord. Samling at optage Spørgsmaalet om Lovens Revision til Behandling.

IV. Lagtinget forudsætter, at der aflægges Regnskab til vedk. Ministerium for de i en eventuel Tilskudslov omhandlede Pengebeløbs Anvendelse.

Thorshavn, d. 15. Septbr. 1925.

Oliver Effersøe,
Formand og Ordfører.

J. Paturssøn.

J. H. Poulsen. *M. D. á Ryggi.* *M. Samuelsen.*

J. A. Wang. *J. J. Weihe.*

Bilag.

Bemærkninger fra Landbrugskonsulenten

til

foranstaaende Lovforslag og Regler,

For Tiden holdes Tyren i Bygderne enten saaledes, at det efter gammel Sædvane paaligger et af de større Brug i Bygden, Præstens eller en Bondes, at holde Tyren, eller at Bygdens Marketal deles i Andele paa f. Eks. 3 a 4 Marker hver, hvorefter hver Andel skal holde Tyr i 4 a 5 Aar efter Tur. Tyren tillægges og ejes da gærne af Tyreholderen: Kun undtagelsesvis er der dannet Sammenslutninger om Tyreholdet, saaledes at en af samtlige Koejere valgt Bestyrelse har Ansvar for Tillæg eller Indkøb og Pasning af Tyren.

Samtidig er de enkelte Kvæghold saa smaa, at et ret væsentligt Antal af Øernes samlede Kobesætning ejes af Mænd med en eller to Køer. Hver enkelt Koejers Interesse for Tyreholdet, der har den største Betydning for Kvægholdet i sin Helhed, er derfor saa ringe, at han ikke bryder sig om at gøre stor Staahej med sine Bygdemænd, Slægtninge, Venner eller Naboer om dette Forhold, selv om han finder, at det ikke gaar, som det bør gaa, ja selv om det gaar helt forkert.

Under saadanne Forhold vil der ikke være nogen Fremgang i Kvægets Kvalitet at vente, og dog trænger den stærkt voksende Befolkning haardt til en øget Mælkeproduktion, ligesom Koejerne (Landbrugerne) ogsaa har Brug for en Ko, der kan yde ham nogen Indtægt.

Ved at der ydes passende Støtte til Tyreholdet, saaledes som foreslaaet i Lovens § 1, Punkt A, vil dette komme ind under sagkyndig Kontrol. Herved kan der ventes, at Tyrens Kvalitet efterhaanden bliver bedre, og samtidig vil man kunne vente, at der vaagner en større Interesse blandt Befolkningen for Sagen, hvilket atter vil føre til yderligere Fremgang.

Vedrørende Hesteavlen kan der tildels føres de samme Synspunkter i Marken for at hidføre Forbedringer, som overfor Kvægholdet. Den enkeltes Interesse i, at Hingsten er af god Kvalitet, er saa ringe, at han ikke vil strides ret haardt for at hidføre nogen Forandring i det bestaaende.

Samtidig bliver det mere og mere nødvendigt, jo flere Veje der anlægges, at have Heste, der kan udføre et større Arbejde, end den nuværende almindelige Type kan udføre. Der har været forsøgt med Krydsning, men da dette er sket, uden at der samtidig er blevet ført nogen Kontrol med Udnyttelsen af det ved Krydsningen vundne, har Resultaterne ikke været saa gode, som de kunde være. Der henvises iøvrigt til Lovforslagets § 1, Punkt A.

Ved Bestemmelsen i Lovforslagets § 1, Punkt B, har man villet forsøge her paa Øerne at faa gennemført en sagkyndig Bedømmelse af Avlsdyrene med paafølgende Præmiering af de bedste og Fremstilling paa Skuer.

Det er en bekendt Sag, hvor stor Andel saadanne Bedømmelser og Fremvisninger med Præmiering har haft i den store Fremgang i Husdyrbruget nede i Danmark, som er sket i vor Tid og endnu fortsættes, og man

har Lov til at vente gode Resultater af tilsvarende Foranstaltninger ogsaa her paa Øerne.

Ved Bestemmelsen i Loyforslagets § 1, Punkt C tænkes der paa forskellige Foranstaltninger, som maa anses nødvendige ud over de i de foran nævnte Punkter omnevnte, dels i Tilslutning til disse og dels Foranstaltninger, der er nødvendige i Følge til de særlige stedlige Forhold paa Øerne.

Her tænkes bl. a. paa Indhegninger for Hingste og Hopper i Parringstiden, hvilke maa anses nødvendige for at sikre et godt Resultat af Hingstens Arbejde i Avlens Tjeneste, Tilskud til Opdrættere, der kan forsyne de smaa Brugere med Tillægsdyr, Tilskud til Gedeavlen, der maa anses for at være af stor Betydning for de helt smaa Brugere, Tilskud til Svineavlen og Tilskud til Fjerkræavlen.

Herunder hører ogsaa Foranstaltninger vedr. Svineholdet. Dette er for Tiden meget ringe. Der findes en lille Stamme Svin ved Forsøgsvirksomhedens Afdeling ved Sand, og herfra sælges Grise, der er 4 til 6 Uger gamle, til Landbrugere og andre. Siden denne Stamme blev indkøbt, har der været saa stærk Efterspørgsel efter Grise, at den langt fra er blevet tilfredsstillet.

Der synes saaledes at være Interesse til Stede for Svineholds — Fedning af Grise —, og om det virkelig skal vise sig, at saadant Svineholds kan betale sig, vil der være Grund til maalbevidst at støtte det i sin Begyndelse, idet Produktionen af Fedt paa Øerne ellers er ret indskrænket. Bliver Svineholdet lønnende, kan det let tænkes, at saavel Fiskere og Husmænd som Landbrugere vil komme til at holde Svin til Støtte for Husholdningen.

Vanskeligheden for et saadant Svineholds her paa Øerne vil til at begynde med ligge i Tilvejebringelsen af det tilstrækkelige Antal Grise, tiflagt her paa Øerne, idet her er fuldstændig Ukendskab til Svineavl blandt Landbrugerne, og det kan ikke ventes, at Forsøgsvirksomheden vil kunne beskæftige sig med denne Sag i den Udstrækning, som vil kræves.

Er Svineholderne henviste til at skaffe sig Grise fra Steder udenfor Øerne, vil dette dels falde meget dyrt og dels være ret besværligt, idet den gældende Lov om smitsomme Sygdomme blandt Husdyrene i mange Tilfælde vil stille sig hindrende i Vejen, og saadant vil i høj Grad svække den vaagnende Interesse. Helt anderledes vil det være, om det nødvendige Antal Grise vil kunne faas paa selve Øerne.

Det vil vel kunne indvendes, at en saadan Produktion af Grise maa kunne opretholdes uden Støtte fra det offentlige, idet Grisene maa kunne sælges til Priser, der kan dække Produktionsomkostningerne, og dette er ogsaa en Forudsætning ved Affattelse af Reglerne for Ydelse af offentligt Tilskud, men ved dette er det Hensigten at sikre Avlsstammens Sundhed og gode Kvalitet, ligesom der sikres det Offentlige Kontrol med, at Avlsdyrene i Stammen vedblivende holdes gode. Herved mener man at opnaa, at de Grise, der sælges fra Stammen, er af god Kvalitet, hvilket vil være af den største Betydning for, at Interessen for Svineholdet ikke skal svækkes.

Thorshavn, den 12. September 1925.

M. Winther Lützen.

Udvalgsbetænkning

angaaende

Fiskeri ved Grønland.

I Lagtingssamlingen 1924 vedtog Tinget en saalydende Henvendelse til Regeringen:

„Lagtinget andrager hos Regeringen om at der maa blive udvirket Tilladelse for færøske Kuttere til at drive Fiskeri i Grønland, at etablere Stationer i Land paa de i foranstaaende Betænkning nævnte Steder, at man faar Adgang til det Kortmateriale, som findes over grønlandske Farvande, og at der efter Forhandling med Handelsstyrelsen skabes Adgang for Færinger til at tilvirke Fangsten i Land og eventuelt dertil benytte grønlandsk Arbejdskraft."

Indenrigsministeriet har i Efteraaret 1924 svaret Tinget bl. a., at Spørgsmaalet om Stationer i Land maa forelægges for de grønlandske Landsraad, før Ministeriet kan tage endelig Stilling af Sagen. At Ministeriets Svar faar man endvidere det almindelige Indtryk, at Ministeriets Stilling til Sagen kan betegnes som værende elskværdig.

Til Trods for, at der saaledes ikke til indeværende Aars Fiskerisæson kunde tilvejebringes Støttepunkter i Land paa Grønland, har flere færøske Kuttere og Skonnert „Agnes" af København med færøsk Skibsfører og færøsk Besætning drevet Fiskeri ved Grønlands Kyster. At de hjemvendte Fiskeres Beretninger fremgaar, at Vejret ved Grønland i Aar har været meget ugunstigt, og Grønlændere, man har talt med, mener, at der ikke har været uheldigere Sommervejr i de sidste 25 Aar. Desuagtet maa Fiskeriforsøgene siges at være faldne heldigt ud for Kutterne. Det gennemsnitlige Fiskeri synes at have ca. 1000 Stkr. gode Torsk pr. Fiskedag eller Dele af en saadan, og det maa siges at være endda særdeles godt, navnlig for de Fartøjers Vedkommende, der ikke har haft større Besætning end den, færøske Kuttere sædvanlig bruger, nemlig 16—20 Mand, Føreren iberegnet. — De mindre færøske Kuttere fik fuld Last og vendte hjem temmelig tidlig paa Sæsonen, fordi de ikke kunde rumme mere og ikke kunde bringe Fangsten i Land i Grønland. — Skonnert „Agnes", der fiskede i 24 Dage eller Dele af Dage, fangede 35 Tusind Torsk, men dette Skib havde 28 Fiskere ombord.

Samtlige hjemvendte Fiskere er enige om, at man har Lov til at vente sig en hel Del af Fiskeriet ved Grønland, men at det er en Betingelse for Udøvelsen af Fiskeriet deroppe, at man faar Adgang til Fiskeri paa Søterritoriet inde imellem de smaa Øer, og man faar Støttepunkter i Land. Forudsat, at man ikke kan faa saadanne Støttepunkter i de danske Kolonier, vil det være nødvendigt, at man faar udpeget passende Steder, der kan tjene som Basis i Land for Fiskerne, hvor Fangsten eventuelt kan landes og Salt og Proviant indtages. — Paa saadanne Steder maa der kunne opføres Pakhuse, og i disse maa man faa Lov til at have Beholdning af alt, hvad man har Brug for under Fiskeriet. Hvem der skal opføre Pakhusene, maa der forhandles om; men det formenes, at Varebeholdningerne maa være private og tilhøre det Fællig af aktive Fiskere eller deres Rederi, som eventuelt maatte have organiseret sig med Fiskeri ved Grønland for Øje. —

Adgang til Søterritoriet er nødvendigt for Fiskeriet, idet Fisketrækket en Del af Sæsonen foregaar fra Bankerne ind paa Søterritoriet, eller der findes Torskearter, som en bestemt Tid af Aaret opholder sig paa Bankerne ude til Havs, og andre Sorter Torsk, som straks trækker ind paa Søterritoriet og bliver staaende her. Det er fremdeles nødvendigt for Fiskerne under pludselig opkommende Uvejr at kunne sejle ind i Læ af Øerne, hvor der i Reglen er godt Vejr. Mange af de Dage, man til Søs maa ligge underdrejet, kunde man fiske inde paa Søterritoriet, og dette vilde være af største Betydning for Fiskeriet ved Grønland, og det vilde ikke være til Skade for nogen. — Udvalget mener, at Trawlfiskeri bør være strængt forbudt, og man bør forbeholde Grønlænderne selve Fjordene, saaledes at Fartøjer under dansk Flag skal kunne fiske paa Søterritoriet til Fjordenes Munding, medens selve Fjordene skal forbeholdes Grønlænderne. —

Udvalget mener, at Lagtingets Opgave bestaar i at skaffe vore Fiskere Adgang til at fiske ved Grønland under saa gunstige Forhold som muligt, hvortil hører Adgang til Søterritoriet og Støttepunkter i Land paa eller ved de Steder, Lagtinget i Fjor tillod sig at paapege i Henvendelsen til Ministeriet. Et enkelt Støttepunkt i Land vil paa Grund af de lange Afstande, her er Tale om, ikke gøre Fyldest. Men Udvalget mener, at det som tidligere anført, maa blive Administrationens og vore Erhvervsorganisationers Sag at træffe Overenskomst om, hvem der skal bygge Pakhuse, og hvorledes Beholdning af Salt og Proviant skal tilvejebringes. Udvalget skal kun udtale som sin Formening, at man snarest muligt maa faa Lov til at tage fat, saaledes at alt kan være i god Gang i Maj Maaned næste Aar, da Fiskeriet ved Grønland igen skal begynde. Og man føler sig overbevist om, under Hensyn til det gode Resultat i Aar — de ugunstige Betingelser tagne med i Betragtning —, at mange færøske Kuttere vil stævne mod Grønland næste Aar. Til den Tid maa de ikke savne Basis i Land.

Et andet Spørgsmaal, som melder sig i Forbindelse med Kutterfiskeriet, er Agnspørgsmaalet. Dette volder Vanskeligheder; men Vanskelighederne menes at være overvundne i samme Øjeblik som der gives Færinger Ret til paa Søterritoriet at fange eller ved Henvendelse til Grønlænderne at skaffe sig Angmagsæt til Agn. Under hvilken Form, man kan faa dette Agn ved grønlandsk Hjælp, vil Administrationen af Kolonierne i Grønland eller Indenrigsministeriet bedst kunne bestemme.

Udvalget henleder Opmærksomheden paa, at færøske Fiskere i Mandsaldre har drevet Fiskeri ved Island dels med Kuttere og dels med Baade, med østislandske Fjorde som Basis for Baadfiskeriet. Hvilken Betydning det færøske Kutterfiskeri ved Island har haft for vore Fiskere, er almindelig bekendt. Baadfiskeriet har imidlertid ogsaa haft stor Betydning, maaske særlig tidligere; men det har dog ogsaa Betydning endnu. Forskellige fra Grønland hjemvendte færøske Fiskere mener, at Færinger med stort Udbytte kunde

drive Baadfiskeri (Motorbaadsfiskeri) fra grønlandske Øer — uden at genere Grønlændere —, hvis de kunde faa Station i Land. Stationerne for Baadfiskerne maatte være af en noget anden Art end Kutternes Stationer. De førstnævnte maatte have Bygninger, hvor de, foruden at opbevare deres Salt, Provisioner og Redskaber samt Udbyttet i Saltfisk, tillige kunde bo i Sæsonen. Meningen er nemlig, at de skulde komme over til Grønland om Foraaret og vende hjem til Færøerne igen om Efteraaret. —

Udvalget tilraader Lagtinget at indgaa til Regeringen med Andragende i Overensstemmelse med foranstaaende

Forslag.

Lagtinget andrager om,

at Færinger faar Tilladelse til at fiske overalt paa Søterritoriet ved Grønland undtagen inde i Fjordene, der forbeholdes Grønlænderne;

at det tillades Færinger at skaffe sig Angmagsæt til Agn, eventuelt ved Bistand af Grønlændere;

at der gives færøske Fiskere Støttepunkter i Land paa forskellige Steder, saaledes som i Udvalgsbetænkningen af 1924 omtaldt, og

at der arbejdes hen til, at færøske Baadfiskere faar Stationer i Land paa Grønland for at de derfra om Sommeren kan drive Baadfiskeri.

Fiskerilaansudvalget, den 19. September 1925.

A. Samuelsen,
Ordfører.

J. H. Joensen.

J. J. Dahl.

J. H. Poulsen.

J. Guttesen.

A/S. „Faro Amtstidende"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 20.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 160—1925.

(Andragende fra Societa Industria Pesca E Sottoprodotti).

Det italienske Fiskeriselskab Societa Anonima Italiana Industria Pesca E Sottoprodotti, Rom, har i Skrivelse af 23. f. M. henvendt sig til Lagtinget og oplyst, at Selskabet med en Aktiekapital af 12 Millioner Lire i over 1 Aar har drevet Fiskeri i Nordsøen og ved Island med en Flaade af 18 moderne Trawlere med Basis i Cuxhafen, at Selskabet anser det formaalstjenligt at flytte sin Station til et Sted, som ligger nærmere Fiskebankerne, idet Selskabets Formaal ogsaa er Tilvirkning og Import af Klipfisk til Italien, og at man vil søge et saadant Sted her paa Færøerne. Det anføres, at man paatænker at anlægge et Reparationsværksted, et Netværksted, en Flydedok og Kul- og Saltdepot, ligesom et italiensk Dampskib periodisk vil sejle i direkte Forbindelse med Italien. Selskabet ønsker at kende Myndighedernes, herunder Lagtingets, Stilling til det paatænkte Forehavende.

Det omtalte Andragende er henvist til nærværende Udvalg, som har haft Sammenkomst med Repræsentanter for Selskabet og faaet oplyst, at dette, saafremt det faar Station paa Færøerne, paatænker til at begynde med at benytte 5 Færinger paa hver Trawler eller ca. 100 Mand som Dæksmænd, forudsat at der findes dertil egnede Folk. Foreløbig agtede man ikke at bruge Flækkere, idet der skulde drives Isfiskeri. Naar man senere gik over til ogsaa at salte Fisken, vilde der blive Brug for mere Mandskab som Flækkere. Selskabet ønsker gerne at benytte Færinger som Førere af Trawlerne, men efter de Oplysninger, som Repræsentanterne havde faaet, mente de ikke, at der for Tiden fandtes dertil egnede Mænd paa Færøerne, hvorfor de vilde benytte Islændere eller andre, og som Maskinfolk vilde man sandsynligvis benytte Italienere. Ved Stationen paa Land vil der foreløbig kun blive Brug for ca. 10 faste Folk foruden midlertidig Hjælp ved Lejlighedsarbejde. Det var endnu ikke afgjort, hvilket Sted egnede sig som Station, men denne tænkes anlagt ikke for langt fra Thorshavn. Med Hensyn til Hyrer og Lønninger vilde Selskabet rette sig efter de lokale Forhold. Fiskeriet vilde ikke blive paabegyndt før efter Nytaar 1927, idet et Aar vilde medgaa til Etablering af Stationen, men vilde derefter blive drevet hele Aaret. De første Aar tænkte man ikke paa at tilvirke Fisk her, men efterhaanden ønskede man at gaa over

til saadan Virksomhed. Selskabet kunde ikke tænke sig at begrænse Antallet af Trawlere, men ønskede at stationere alle de 18 Trawlere paa samme Sted. Mandskabet vilde man forsikre overensstemmende med den hergældende Lov.

Efter foreliggende Oplysninger maa Udvalget formene, at Selskabet er stiftet som et nationalt Foretagende med den Tanke at føre Fangsten til Italien og derved undgaa eller formindske Importen af Klipfisk. Det maa antages, at Selskabet først har søgt Oplysninger vedrørende Island, men ikke der har kunnet faa Adgang til at anlægge Station, hvorefter man har henvendt sig til Lagtinget.

Udvalget har indhentet Erklæring fra forskellige Organisationer. Bestyrelsen for Føroya Fiskimannafelag har erklæret, at man ikke er sindet til at fraraade, at det italienske Selskab faar Station her paa Færøerne, og mener, at dette kan være til Gavn for Færinger paa forskellig Maade, navnlig derved, at Færinger faar Adgang til at gøre sig bekendt med og lære nye Driftsmaader. Føroya Fiskimannafelag tilraader, at det stilles som Betingelse, at Selskabet saavidt muligt benytter færøsk Arbejdskraft.

Færøernes Skipper- og Navigatørforening udtaler, at det italienske Selskabs Virksomhed vil kunne faa stor Betydning for Befolkningen, forsaavidt der skaffes Arbejde til en Del af den ledige Arbejdskraft. Foreningen mener, at det bør forlanges, at Selskabet ikke konkurrerer paa det italienske Marked med de færøske Producenter, og at der i vid Udstrækning anvendes færøsk Arbejdskraft, ligesom det maa forlanges, at de Bygninger og den Flydedok, der maatte blive opført, ikke maa fjernes fra Øerne, selv om Selskabet maatte forlægge sin Virksomhed. Under Forudsætning af, at der skabes Garantier for, at Færingers Næringsliv ikke vil lide under Konkurrence, anbefaler Foreningen varmt Selskabets Henvendelse til Tingets Velvilje.

Færøernes Købmandsforening udtaler, at den ikke kan se, at der købmandsmæssigt bydes nogen Fordel, bortset fra den mulige Fordel, der kan ligge i en direkte Dampskibsforbindelse med Italien, og Foreningen fremhæver den store Skade, som kan paaføres Fiskeriet ved Øerne, hvorfor Foreningen nærer store Betænkeligheder ved den Mulighed, at saa mange Trawlere stationeres her.

Endelig udtaler Færøernes Rederiforening, at saafremt Selskabet faar Station paa Øerne, vil en stor Del af Trawlernes Fiskeri foregaa paa Bankerne i Nærheden af det færøske Søterritorium, hvilket vil være til stor Skade for Fiskeriet ved Øerne. Dernæst fremhæves, at der er Fare for, at et betydeligt Antal af de Mænd, der fisker med Kuttere, gaar over paa de fremmede Trawlere eller tager Arbejde ved Stationen iland, hvoraf følger, at mange Fiskerskibe maa oplægges. Foreningen tilraader derfor bestemt, at Lagtinget søger forhindret, at Selskabet faar Station paa Øerne.

Arbejderforeningen "Framtidin" i Vaag og Arbejderforeningen "Enigheden" i Tveraa anbefaler Lagtinget at imødekomme Andragendet for at modvirke Arbejdsløshed.

Skibstilsynsmand Jacob Joensen har overfor Udvalget erklæret, at en større Udrangering af de færøske Kuttere maa anses nødvendig i nærliggende Fremtid.

Udvalget har indhentet Oplysninger om islandsk Lovgivning. Ifølge denne kan fremmede Landes Fiskere, der maatte drive Fiskeri udenfor Søterritoriet, søge Ly ved Kysten for at redde sig i Storm og Uvejr, men iøvrigt er Tilhold ved Land eller i Havn for derfra at drive Fiskeri udenfor Søterritoriet forbudt. Tilvirkning af Fangsten paa Søterritoriet eller i Havn er ligeledes forbudt fremmede Fartøjer, hvorhos det er forbudt fremmede at bringe deres Fangst ind paa Søterritoriet eller iland for at tilvirke samme. Det er forbudt dem, der har Ret til Fiskeri paa Søterritoriet, at udruste

eller anvende til Fiskeri udenlandske Skibe, hvadenten det er udenfor eller indenfor Søterritoriet. Islænderne vil ved egne Skibe og eget Mandskab saa langt gørligt selv udnytte Fiskerigdommene i Havet ved Island.

Ifølge den for Færøerne gældende Lovgivning, jfr. Lov Nr. 59 af 23. April 1881 og Lov Nr. 90 af 1. April 1925, er det forbudt fremmede Nationers Fiskere at bringe deres Fangst iland for at tilvirke samme, og Trawlfiskeri er forbudt paa Territoriet saavel for fremmede som for danske Statsborgere.

Flertallet af Udvalget (Eftersøe, Mitens og Reinert) maa mene, at det er sandsynligt, at de 18 Trawlere, saafremt de faar Station her paa Øerne, naar der er Fisk paa de færøske Banker, vil henlægge deres Fiskeri til disse, og af Erfaring ved man, at saadant Trawlfiskeri paa de færøske Banker vil være til stor Skade for Færingers Fiskeri. Vi er klare over, at der maa finde en Udvikling Sted af det færøske Fiskeri, idet mange af Kutterne efterhaanden vil blive udrangerede, og Spørgsmaalet bliver, hvilke nye Fartøjer der skal anskaffes. Disse maa være af bedre Beskaffenhed end de, der nu anvendes, og det er muligt, at det vil være hensigtsmæssigt at bygge nye og stærke Sejlskibe, forsynede med Motor, og at der med saadanne vil kunne drives Fiskeri ved Færøerne, Island og Grønland med godt Udbytte, saavel for Fiskerne som for Rederne. Man forventer, at Fiskerilaanslovgivningen vil støtte denne Udvikling. Samtidig vil man kunne fortsætte den paabegyndte Udvikling med Anskaffelse af Trawlere, hvis Driften med disse viser sig fordelagtig for os. I Øjeblikket findes der 2 færøske Trawlere, og der maatte ved Samarbejde mellem Redere og andre med Støtte fra Statslaanefonden kunne afskaffes yderligere enkelte Trawlere. Vi mener, at Stationering af 18 fremmede Trawlere vil kunne virke hemmende paa en sund og rolig Udvikling af vort Hovederhverv Fiskeriet, ligesom det vil kunne bringe anden Usikkerhed ind i vort Næringsliv.

Endelig maa vi fremhæve den Fare, der ligger i Indførelsen af fremmed Arbejdskraft, der dels vil kunne konkurrere med vor egen Arbejdskraft og trykke Lønningerne ned og dels vil kunne virke uheldigt paa den færøske Befolkning.

De bedste Fiskere vil formentlig tage med de fremmede Trawlere og derved forlade vort eget Fiskeri. Endelig vil der kunne opstaa Vanskeligheder ved Fiskeriinspektionen og Beregningen af Toldgodtgørelse for Fisk, udført fra Øerne.

Vi maa derfor frarade, at et fremmed Selskab med en saa stor Flaade faar Station her paa Øerne.

Paa Island blev der ved Lov af 12. Februar 1872 indført Forbud mod, at Udlændinge førte Fangsten paa Land til Tilvirkning. Efterhaanden har man givet forskellige Tillæg til denne Lov og i den ovennævnte Lov af 1922 og 1925 samlet og skærpet disse Bestemmelser. Som Forbillede brugte Islænderne den norske Lov om Fiskeri ved Finmarken af 3. Aug. 1897 med senere Tillæg. I denne Lov indeholdes en Bestemmelse om, at fremmede Fiskere, der driver Fiskeri udenfor Territoriet, kan søge Ly ved Kysten under Storm, men at det ellers er dem forbudt at have Tilhold ved Land eller i Havn for derfra at drive Fiskeri. Vi mener, at det er nødvendigt, at der nedsættes et Udvalg til sammen med Anfinanden at overveje Spørgsmaalet om at indføre her paa Øerne lignende Bestemmelser, som man har i vore Nabolande paa de Steder, hvor Forholdene ligner vore.

Mindretallet (S. P. dr Konov og J. H. Jacobsen) kan i Almindelighed tiltræde det af Føroya Fiskimannafelag og Færdernes Skippers- og Navigatørforening udfaldne. Det synes at være lydeligt, og mange sikre Kendetegn tilkendegiver, at vort nuværende Stupfiskeri er stagneret og ingenlunde kan

anses for tidssvarende. Det er ikke alene det Tilfælde, at en stor Del af Slupperne er daarlige og maa udrangeres, men selve Driften giver et saa ringe Udbytte baade til Reder og Fisker, at den ikke kan anses for at være betryggende med Hensyn til Udbytte. Fiskerne søger derfor enhver Lejlighed til at komme om Bord paa Trawlere, dels for at fortjene bedre og dels for at kunne arbejde under mere menneskelige Forhold. For Øjeblikket kan en Gennemsnitsfortjeneste for 7 Maaneders Fiskeri foruden fri Kost om Bord efter Fiskeriberetningen for de sidste forløbne 10 Aar gennemsnitlig blive ca. 850 Kr pr. Mand. Det er givet, at en Fisker, som er Familieforsørger, ikke kan klare sig med en saa lille Indtægt i Kontanter og maa søge enhver Lejlighed til at komme derhen, hvor der gives en bedre Fortjeneste.

Mange Fiskere vil derfor ofte være indstillede paa at forlade Slupfiskeriet for ved Lejlighed at kunne komme om Bord i fremmede Trawlere eller prøve Lykken hjemme i Foraarsmaanederne ved Motorbaadsfiskeri. — Det nuværende Slupfiskeri har noget af Haabløsheden over sig, idet det mest benyttes som et Arbejdsfelt, som Fiskeren maa ty hen til, efter at enhver bedre Chance er borte. Vi kan ikke se bort fra den nuværende Tilstand og maa arbejde hen til en ny Driftsmaade, som antagelig kommer til at give sine Arbejdere større Lønudbytte end det nuværende Skibsfiskeri, og i alle Tilfælde bedre Arbejdsforhold. — Der tilbydes nu de færøske Fiskere en Lejlighed, og vi formener, at det vil være gavnligt og i Fiskernes Interesse, om Tinget giver den af det italienske Fiskeriselskab rejste Sag en velvillig Behandling. Det er givet, at vi ikke kan blive fri for, at Trawlere fisker omkring vort Land, og det er ikke let at indse, hvad Skade det skal forvolde, om et Selskab har sin Basis paa en af vore Fjorde, naar det iøvrigt er undergivet internationale Regler med Hensyn til Trawling. At de omtalte 18 Trawlere har fisket og vedbliver at fiske i Nordsøen, ved Færøerne og Island, uanset om de har Basis her eller andersteds, maa anses for givet. Ved at have deres Støttepunkt paa Færøerne vil de være udsat til at binde noget af deres Kapital her og skaffe Arbejde til en Del Mennesker. At de kommer til at skade vort Fiskeri derved, at en større Del af vore Fiskere skulde fortade Slupperne, behøver man ikke at nære Frygtelse for, idet der, efter hvad der foreligger i Sagen, i de første Aar kun bliver Brug for ca. 100 Mand. Men de Fiskere, som har gjort sig bekendt med Arbejdsmaaden om Bord paa Trawlere, vil engang i Fremtiden, naar vort eget Land har faaet tidsmæssig Fiskeriudrustning, være til megen Nytte; thi som bekendt skal der baade Tid og Lærepenge til Indøvelse af nye Driftsmaader. — Hvis vort Fiskeri for nærværende stod tidsmæssigt udrustet, var det sandsynligvis det rigtigste at følge Norges og Islands Fremgangsmaade. Men dette er ikke Tilfældet. Vi maa, som allerede bemærket, slaa ind paa nye Baner, og det foreliggende Tilfælde bør benyttes.

Endskønt man ingenlunde vil tilraade at formene Selskabet Adgang til Virksomhed paa Færøerne, saa vil man paa den anden Side ikke give uindskrænket Frihed. Der maa virkes hen til, at hæmmende Baand maa kunne løses, som f. Eks. § 2 i Lov af 1881 om Fiskeri, og at en Myndighed her paa Øerne har Ret til at give Tilladelse til Virksomheder eller at forbyde samme, uanset hvorfra Kapitalen kommer. Efter vor Formening bør Lagtinget virke hen til at have Myndighed til at tillade og forbyde, idet man derved altid er i nær Kontakt med det arbejdende Folks Tankegang og Følelse.

Der bør gennemføres en Concessionslovgivning, hvorefter Lagtinget skal have Myndighed til at give Tilladelse til saadanne Foretagender som det omhandlede og fastsætte Betingelser f. Eks. om, at Virksomheden skal være paabegyndt inden en bestemt Frist, at der ved Anleg og Drift saa vidt muligt kun anvendes Arbejdere og Funktionærer, hjemmehørende her paa Øerne, at Arbejderne ikke skal være pligtige til at modtage Arbejdslønnen i

Varer, at Tilladelsen gives for et bestemt Tidsrum, at færøsk Kapital skal have Adgang til at deltage i Virksomheden, at der skal kunne bestemmes en vis Afgift o. s. v.

Forslag:

I. Fra Flertallet (Effersøe, Mitens og Reinert):

1) Lagtinget mener, at der ved Etablering af en fremmed Fiskeristation af saa stort Omfang, som paatænkt, vil være forbunden saa stor Risiko for en rolig Udvikling af vort Næringsliv, at Tinget ikke ser sig i Stand til at møde Foretagendet med Sympati.
2) Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden at overveje Spørgsmaalet om Revision af Fiskerilovgivningen og fremkomme med Forslag til næste Tingsamling.

II. Fra Mindretallet (Konoy og J. H. Joensen):

1) Lagtinget finder ikke Anledning til at fraraade, at Selskabet opretter den paatænkte Station, men det er nødvendigt, at der udarbejdes Regler for de nærmere Vilkaar, hvorunder Selskabet skal have Tilladelse til at arbejde her i Landet.
2) Der nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden at overveje disse Forhold og fremkomme med Forslag til næste Tingsamling.

Thorshavn, den 14. September 1925.

O. Effersøe. Formand. *J. H. Joensen.* *S. P. úr Konoy.*

Edv. Mitens. *Johan Reinert.*

Prentsmiðjan Fróði
Tórshavn

Bilag 21.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 66—1925 (Skrivelse fra Forsikringsforeningen for Forulykkedes Efterladte paa Færøerne).

Forsikringsforeningen for forulykkedes efterladte paa Færøerne har i Skrivelse af 25. Juli d. A. henvendt sig til Lagtinget med Andragende om, at Tinget aarligt vil yde den et Tilskud, eller at Tinget, hvis det ikke er muligt, vil virke til, at Foreningens Grundfonds Størrelse nedsættes til f. Eks. 50.000 Kr., saaledes at Foreningen endnu kan fortsætte i et Par Aar, eller hvis intet af disse Forslag kan tiltrædes, at Tinget da virker hen til, at Færøernes Ulykkesforsikring overtager Foreningens Formue og dens Forpligtelser.

Det oplyses, at der indtil Udgangen af 1923 ialt er udbetalt i Understøttelser 142.859 Kr. 16 Øre. Fra 1920 har Foreningen i Trangstilfælde ogsaa ydet Understøttelse til efterladte efter Medlemmer, selvom Døden ikke skyldtes Ulykkestilfælde. Disse Understøttelser ydes dog kun med Forbehold, idet Grundfonden ikke maa angribes.

Grundfonden, til hvilken der aarlig henlægges 1/5 af Aarsindtægten, udgjorde 31. Dec. 1923 circa 70.000 Kr.

Reservefonden udgjorde 31. Dec. 1920 over 10.000 Kr., men var ved Udgangen af 1923 gaaet ned til c. 600 Kr.

Af Udtalelser fra Kredsforstanderne fremgaar, at den nye Ulykkesforsikringslov har medført ikke ringe Tilbagegang for den gamle færøske Forening, og Bestyrelsen mener, at naar Færøernes Ulykkesforsikring begynder at virke fra 1. Jan. 1926, vil den gamle Forenings Dage være talte.

Udvalget maa udtale, at der af Foreningen er udført et meget samfundsgavnligt og paaskønnelsesværdigt Arbejde. Men man beklager, grundet paa de vanskelige økonomiske Forhold, ikke at kunne foreslaa, at der fra Tingets Side ydes noget aarligt Tilskud til Foreningen. Dette maatte ogsaa være noksaa betydeligt for at være til nogen Gavn.

Ifølge Fundats, kgl. stadfæstet 30. Oktober 1891, maa Grundfondens Kapital ingen Sinde angribes, og saafremt Foreningen nogen Sinde opløses, overdrages det til Lagtinget at tage Bestemmelse om, paa hvilken Maade Renterne af Grundfonden derefter vil være at anvende til Bedste for Enker eller Børn efter Personer, der er omkomne ved Ulykkestilfælde, navnlig paa Søen under Fiskeri.

Udvalget maa mene, at saafremt Foreningen paa en Generalforsamling beslutter Opløsning, bør Administrationen af Grundfonden og Foreningens øvrige Midler overdrages til Færøernes Ulykkesforsikring, hvis Bestyrelsen vil kunne anvende de disponible Midler i Overensstemmelse med Fundatsens Aand eventuelt sammen med en Tillidsmand, valgt af Foreningen.

Forslag:

1. Lagtinget beklager ikke at kunne yde noget aarligt Tilskud til Forsikringsforeningen for forulykkedes Efterladte paa Færøerne.
2. Saafremt Foreningen opløses, overdrages det til Færøernes Ulykkesforsikring at tage Bestemmelse om Administrationen af Foreningens Grundfond og øvrige Midler og forestaa Afviklingen i Overensstemmelse med det i Betænkningen anførte.

Thorshavn, den 17. September 1925.

Joen J. Dahl. *Johs. Olaus Joensen.* *S. P. úr Konoy.*

Edw. Mitens. *A. Samulesen.*
Formand.

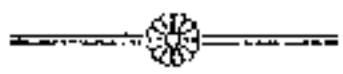

Prentsmiðja Frama
Tórshavn

Bilag 22.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 106 og 152—1925 (Reglementer for Trangisvaag og Vaag Havn).

Ministeriet for offentlige Arbejder har anmodet Amtet om at forelægge Tinget til Erklæring forskellige Forslag til Reglementer for Trangisvaag Havn.

Sagen er henvist til nærværende Udvalg, der intet har at bemærke udlagen med Hensyn til Forslag om Reglement for Forvaltningen af Trangisvaag Havn og Forslaget til Havne- og Brotakst.

Med Hensyn til Forslaget om Forvaltningen har Forstanderskabet henvist til § 2, sidste Stykke, i Lov Nr. 127 af 29. April 1913 om Anlæg af Havne m. m. paa Færøerne, ligesom Amtmanden i sin Skrivelse bemærker, at nævnte Lovbestemmelse nødvendiggør forskellige gennemgribende Ændringer i Forslaget. Som Følge af den nævnte Lovbestemmelse og som Følge af Landkommunernes Stilling overfor Lagtinget ifølge Kommunalloven maa paagaaende Kommune, ogsaa hvad Havnens Anliggender angaar, staa under Lagtingets direkte Tilsyn, og man foreslaar nedenfor som Følge heraf forskellige Ændringer i Forslaget.

Man skal henvise til Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28. Februar 1872 § 15, hvorefter Forstanderskabet styrer de kommunale Anliggender under Lagtingets Tilsyn, og § 19, hvorefter Forstanderskabet har at sørge for, at Broer og Landingssteder vedligeholdes, og Lagtinget skal føre Tilsyn med, at Forstanderskabet opfylder disse Forpligtelser, og i Tilfælde af Forsømmelse, saafremt Manglerne ikke er afhjulpne inden en vedkommende forelagt Frist, kan lade det forsømte Arbejde udføre for Kommunens Regning. Ifølge Lov Nr. 127 af 29. April 1913 § 2, in fine, skal det her omhandlede Anlæg være kommunalt og vedligeholdes forsvarligt, og Lagtinget skal føre Tilsyn dermed og er ansvarligt over for Staten for, at Forstanderskabet ikke forsømmer sin Vedligeholdelsespligt.

Med Hensyn til Havne- og Brotaksterne skal man for det første foreslaa, at der gives Forstanderskabet Bemyndigelse til at slutte Aftaler med Ruteskibe, hvorved der ydes saadanne passende Rabat i Forhold til Skibets Anløb.

Dernæst skal Udvalget foreslaa, at Lagtingets Fartøj, der udfører Kystfarten mellem Øerne, kun betaler Broafgift 3 Gange aarlig.

1 Kr. pr. Ton for vinterfortøjede Skibe synes temmelig meget i Forhold til nugældende Takst, hvorfor man foreslaar dette Beløb nedsat til 75 Øre. Ligeledes synes Vareafgiften sat noget høj. Man foreslaar Afgiften for Fisk pr. 100 kg sat til 20 Øre, for Mel- og Grynvarer, Sukker og Kartofler til 30 Øre pr. 100 kg, for uforarbejdet Tømmer 30 Øre pr. Kubikmeter, for forarbejdet Tømmer 45 Øre og for andre Varer 50 Øre.

Med Hensyn til Vaag Havn foreslaar man de samme Ændringer som for Tveraa.

Forslag.

I. I Forslaget til Reglement for Forvaltningen af Trangisvaag Havn foretages følgende Ændringer:
1) I § 1 udgaar „Ministeriet for offentlige Arbejder . . . Regler", og i Stedet sættes „Færøernes Lagting".
2) I §§ 4, 5, 7, 14 og 17 sættes i Stedet for „Ministeriet for offentlige Arbejder" Ordet „Lagtinget".
3) I §§ 6, 7 og 8 ændres „Ministeriet" til „Lagtinget".
4) §§ 18 og 20 udgaar.
5) I § 3 ændres „Ministeriet for offentlige Arbejder" til „Justitsministeriet efter Lagtingets Indstilling".
6) Til § 5 føjes: „Afskrift af Overslaget og Regnskabet indsendes ogsaa til Ministeriet for offentlige Arbejder".

II. Ændringer i Reglementet for Havne- og Brolakst:
1) Ad Afgift for Anløb af Havnen, 2. a. Der tilføjes: „Forstanderskal være berettiget til at afslutte særlige Overenskomster for Ruteskibe."
2) Ad I. B. 3. Som nyt Punkt c. sættes: „Lagtingets Kystfartøj skal kun erlægge Broafgift 3 Gange i et Kalenderaar".
3) Ad I. B. 1. „100 Øre" ændres til „75 Øre".
4) Ad II. Vareafgiften, B. Følgende Ændringer foreslaas:
a) Fisk, Saltfisk eller Kliptisk pr. 100 kg 20 Øre. b) Mel- og Grynvarer, Sukker, Kartofler pr. 100 kg 30 Øre, c) Tømmer og Træ uforarbejdet og raal forarbejdet pr. m³ 30 Øre, d) Tømmer og Træ høvlet og pløjet eller paa anden Maade tilskaaret pr. m³ 45 Øre, og e) alle andre Varer 50 Øre.

III. Havne- og Brolakst for Vaag Havn.
Tinget henviser til sine Udtalelser vedrørende Tveraa Havn.

Thorshavn, d. 22. September 1925.

Joen Dahl. *Edw. Mitens.* *A. Samuelsen.*

M. Samuelsen. *Gunnar Winther.*

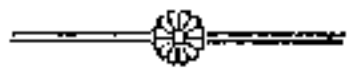

Prentsmiðja Føroya
Tórshavn

Bilag 23.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 91—1925 (Undervisningssproget).

Ved Skrivelse af 31. Juli d. A. har Færø Amt efter Undervisningsministeriets Anmodning forelagt Lagtinget hoslagte Forslag til en ny Affattelse af § 7 i kgl. Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen i Bygderne paa Færøerne.

Undertegnede Udvalg, til hvilket Sagen er henvist, har ikke kunnet enes om fælles Forslag til Udtalelse i denne, men har delt sig i et Flertal (Joen Poulsen, Joh. M. Fr. Poulsen og A. Samuelsen) og et Mindretal (Mitens og Paturssøn).

Flertallet tillader sig at bemærke følgende:

I Lagtingssamlingen 1910 havde Lagtinget til Behandling Spørgsmaalene om Færøsk som Undervisningssprog dels i Thorshavns Mellem- og Realskole, dels i de øvrige Skoler paa Færøerne, om hvilke Spørgsmaal Ministeriet havde ønsket Tingets Udtalelse. Det Udvalg, som behandlede Sagen, delte sig i et Flertal og et Mindretal. I den afgivne Betænkning, (se Lagtingstidende for 1910, Bilag 5) udtaler Flertallet bl. a. med Hensyn til Folkeskolen:

„I al Almindelighed maa det vel siges, at begge Sprog har deres naturlige Plads ved Undervisningen, saaledes som det ogsaa synes forudsat i Vedtægt for Færøernes Seminarium af 31. Maj 1907, hvor det i § 19 angaaende Afgangsprøven i praktisk Skolegerning hedder: „Eleven maa vise sin Evne til paa Dansk og Færøsk:

a) at fortælle eller fremstille . . . . .
b) at samtale med Børn" o. s. v.

De allerfleste færøske Børn — i alt Fald udenfor Thorshavn — begynder deres Skolegang uden at have haft nogen Lejlighed til at høre Dansk talt, end mindre til selv at tale dette Sprog.

Det ligger saa nær, at Læreren til at begynde samtaler med Børnene og fortæller dem f. Eks. Dele af Bibelhistorien paa Færøsk; det er ogsaa forstaaeligt, at det i Regelen falder baade Læreren og Børnene

lettere vedblivende at benytte dette deres daglige Talesprog ved den mundtlige Undervisning i Skolens forskellige Fag.

Nu er det imidlertid ganske klart, at det danske Sprogs hele Stilling i vort offentlige og kulturelle Liv — blandt andet som vort Kirkesprog — med Nødvendighed maa kræve, at Børnene i vore Folkeskoler maa lære ikke alene at læse og skrive dette Sprog, men ogsaa med Lethed at forstaa det, naar det bliver talt, og uden Vanskelighed at kunne tale det. Men Øvelsen gør Mesteren, og skal det kunne naas, maa der ikke blot i de for Danskundervisningen bestemte Timer, men ogsaa ved den mundtlige Undervisning i de andre Fag gives Børnene Lejlighed til at høre og tale Dansk; kun paa den Maade kan de opnaa den fornødne Færdighed i paa Dansk at gøre Rede for det, som de have lært. At forstaa Færøsk og at udtrykke sig paa Færøsk, det lærer Børnene hovedsagelig udenfor Skolen, tildels allerede inden Skolegangens Begyndelse; at forstaa Dansk og udtrykke sig paa Dansk, det maa Børnene lære i Skolen; dette maa stadig erindres, naar man skal overveje de to Sprogs Stilling i vore Skoler."

Efter Forslag af samme Flertal (Lagtingstidende 1910, Bilag 8) vedtog Tinget derefter med 15 Stemmer mod 6:

„Lagtinget udtaler, at der ved Undervisningen i Folkeskolen paa Færøerne bør lægges Vægt paa, at Børnene, foruden at tilegne sig Lærestoffet, lærer at forstaa og tale det danske Sprog, saa at de mundtlig kan gøre Rede for det i hvert af Skolefagene lærte saavel paa Dansk som paa Færøsk. — Efter Lagtingets Formening kan og bør Tilegnelsen, særlig for de yngre Børns Vedkommende, lettes ved Benyttelse af Børnenes sædvanlige Talesprog, Færøsk, medens det, for at den fornødne Færdighed i Brugen af det danske Sprog kan opnaas, formenes nødvendigt, at Undervisningen i de enkelte Fag, navnlig overfor de ældre Børn, hovedsagelig foregaar paa Dansk."

Det er dette Forslag, der er optaget som 3die Stykke i § 7 i Anordningen af 16. Januar 1912.

Siden 1912 har Spørgsmaalet om Undervisningssproget flere Gange været behandlet i Lagtinget. Sambandspartiets Medlemmer i de respektive Udvalg har altid stillet sig paa lignende Standpunkt, som Flertallet indtog i 1910. Se herom:

Lagtingstidende	1918,	Side	50—55.
Do.	1919,	—	5— 8.
Do.	1922,	—	1— 4.
Do.	1923,	—	47—49.
Do.	1924,	—	48—50.

Det ministerielle Forslag, som Amtmanden efter Anmodning har forelagt Tinget, er ikke ledsaget af Motiver; men det synes som om Ministeren deler den Opfattelse, at Dansk i nogen Grad bør benyttes ved Undervisningen ogsaa udenfor Dansktimerne; men saaledes som Forholdet er ved vore Bygdeskoler, vil den Brug af Dansk, som Ministeren vil bibeholde, efter Flertallets Mening være altfor indskrænket. Naar der skal undervises i alle de Fag, som foreskrives i nævnte § 7, saaledes som den er ændret ved Bekendtgørelse af 27. Maj 1920, vil der i Skoler, hvor én Lærer skal undervise 2 eller 3 Klasser, ikke kunne ofres mange ugentlige

Timer paa Geografi og Historie, og det vil heller ikke være muligt, som af Ministeren foreslaaet, at udvide Dansktimerne i nogen nævneværdig Grad. Dansktimerne medgaar for en stor Del til Læseøvelser, og overfor de yngre Børn maa Læreren benytte Færøsk ogsaa i det nævnte Fag. Endnu værre vil Forholdet stille sig, hvor samme Lærer skal undervise i 2—3 eller 4 Skoler. Dog er det ikke mindst paa saadanne Steder at det efter Flertallets Mening er nødvendigt, at Børnene i Skolen faar Lejlighed til Øvelse i Brugen af det danske Sprog. —

Det er rimeligt, at Undervisningsministeren ikke personlig har haft Lejlighed til saa nøje at sætte sig ind i Skoleforholdene heroppe. I 1919 stillede Sambandspartiets Udvalgsmedlemmer følgende Forslag:

„Lagtinget anmoder Skoledirektionen om at tilvejebringe og til Undervisningsministeriet med Sagen at indsende fyldige Oplysninger angaaende Skoleforholdene i Bygderne navnlig med Hensyn til:

a) Antal Lærere,

b) hvilket Antal Skoler hver Lærer har at undervise i, samt Undervisningstiden i hver Skole,

c) Antal Elever i hver Skole og for hver Lærer,

d) hvor megen Undervisning der ydes Børnene i hver Plads med Angivelse af Skoledage og Timer samt Skoleforsømmelser navnlig foraarsaget ved Uvejr."

Dette blev ikke vedtaget; men Ministeren vil kunne faa disse eller lignende Oplysninger fra Skoledirektionen. —

Flertallet maa i Samklang med, hvad der siden 1910 er blevet hævdet fra Sambandspartiets Side, fastholde Nødvendigheden af at Dansk anvendes ved Undervisningen i langt højere Grad, end det efter Ministerens Forslag vil kunne blive Tilfældet i det store Antal af færøske Skoler; men netop fordi Forholdene er saa forskellige, vil det formentligt være vanskeligt for ikke at sige umuligt at give bestemte og *ensartede* Regler for Bygdeskolerne.

Udvalgets Flertal gaar ud fra, at Lærerne er loyale og vil overholde de gældende Bestemmelser; men da disse, som det ofte er blevet sagt, er noget ubestemte, er det rimeligt, at Praksis kan have udviklet sig noget forskelligt, og man vilde ikke finde det mærkeligt, om de Lærere, som selv finder det nødvendigt, at Undervisningen foregaar paa Dansk, bruger dette Sprog i noget større Udstrækning end de Lærere, som mener, at dette ikke i og for sig er nødvendigt.

Flertallet maa formene, at det vilde være heldigt, om der fra Skoleinspektionen blev fremskaffet Oplysninger, om der kan paavises Forskel paa Resultaterne i de Skoler, hvor der bruges *mest Dansk*, og de, hvor der bruges mindst Dansk. Skulde det saa vise sig, at de Skoler, i hvilke der bruges mindre Dansk, kan opvise lige saa gode (eller maaske bedre) Resultater, ogsaa hvad Danskundervisningen angaar, end Skoler under samme Forhold, hvor der bruges mere Dansk, saa kan Sagen til den Tid igen optages til Drøftelse.

Det bemærkes, at et af Udvalgets Medlemmer, Johan M. Fr. Poulsen, ved Betænkningens Afgivelse er fraværende, idet han har maattet indlægge sig paa Rigshospitalet. Inden nævnte Johan M. Fr. Poulsen afrejste fra Færøerne, afleverede han en Skrivelse, som efter hans Ønske vedlægges denne Betænkning.

I Henhold til det anførte maa Flertallet fraraade Lagtinget at vedtage Undervisningsministerens Forslag eller noget andet Forslag, der byder Dansk lignende eller ringere Vilkaar.

* * *

Mindretallet (Mitens og Paturssen) skal fremsætte følgende Udtalelse:

Vi har i Udvalget i Overensstemmelse med de Udtalelser, som Selvstyrepartiets Ordfører fremsatte ved Sagens første Behandling i Tinget, erklæret os villige til Forhandling med det at Ministeren fremsatte Forslag som Forhandlingsgrundlag. Som det vil fremgaa af de Betænkninger, som tidligere er afgivet fra Selvstyrepartiets Side, angaaende det omhandlede Spørgsmaal, mener vi, at Ministerens Forslag om, at Færøsk skal være Undervisningssprog, er det eneste rigtige og naturlige, og ud fra dette Grundlag har vi været villige til at forhandle om Bestemmelser, hvorved man kunde sikre, at der ogsaa lægges Vægt paa, at Børnene lærer at forstaa det danske Sprog, og vi har i Udvalget skitseret Forslag i den Retning, idet vi mente, at der maatte foretages visse Ændringer i Ministerens Forslag; saaledes maa Undervisningen i Dansktimerne overfor de smaa Børn i hvert Fald delvis foregaa paa Færøsk, for at de overhovedet skal kunne tilegne sig Stoffet; men da man fra Flertallets Side har afvist al Forhandling paa det foreliggende Grundlag, skal vi henholde os til det af Lagtinget sidst vedtagne Forslag, der er saalydende:

„Undervisningssproget er Børnenes Talesprog. Ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog, saavel i Læsning som i Tale og Skrift."

Dette Forslag er vedtaget af Lagtinget i 1918 og de følgende 5 Aar, se Lagtingstidende 1918 B. Side 50, 1919 B. Side 5, 1920 Side 6, 1921 Side 100, 1922 Side 1 og 1923 Side 47, ligesom man henviser til Sagens Behandling i Fjor, se Lagtingstidende 1924 Side 48.

Der foreligger en gyldig Lagtingsbeslutning, hvorefter Undervisningssproget skal være Færøsk, og vi finder derfor ingen Anledning til at stille et nyt Forslag, men skal paa det alvorligste henstille, at det af Tinget vedtagne Forslag sættes i Kraft.

Udvalget ang. Undervisningssproget,

Thorshavn, den 21. September 1925.

Joen Poulsen. *Edv. Mitens.*

A. Samuelsen. *J. Paturssen.*

Til

Sambandspartiets Formand,

Lagtinget.

Herved skal jeg underrette Formanden om, at jeg efter min Læges Raad ser mig nødsaget til at underkaste mig Lægebehandling hos en Specialist, og jeg som Følge deraf har besluttet at rejse til København med „Tjaldur" i Dag. Som Følge deraf vil det ikke være mig muligt at deltage i Tingarbejdet for den tilbagestaaende Del af Lagtingssamlingen. Jeg anser det imidlertid for rigtigst af Hensyn til en af de Sager, som ikke kan afgøres før min Afrejse, men som ligger mig ganske særlig paa Sinde, at jeg tilkendegiver Partiet mit Standpunkt. Denne Sag er Spørgsmaalet om Undervisningssproget. Herom ønsker jeg at udtale:

1. Jeg er afgjort Modstander af Undervisningsministerens Forslag, saaledes som det foreligger for Lagtinget, og det har været min Hensigt at modarbejde og stemme imod det eller svare „stemmer ikke", saaledes som Partiet maatte finde det mest virkningsfuldt under Hensyn til Forretningsordenen.
2. Jeg anser det for urigtigt for Tiden at ændre de Bestemmelser i Skoleanordningens § 7, som omhandler Undervisningssproget. Saadan Ændring bør ikke foretages, saa længe der ikke er foretaget en grundig Undersøgelse af de herhenhørende Spørgsmaal (Forhold), saaledes som Sambandspartiet har krævet det. Jeg vèd af Erfaring, at de gældende Bestemmelser skolemæssig set er fuldt forsvarlige, og jeg anser det for en Misgerning mod vor Folkeskole, at de sættes ud af Kraft, før man har noget bedre at sætte i Stedet, og intet af de til Dato fremsatte Forslag kan siges at være fyldestgørende i saa Henseende.

Jeg bemyndiger Dem til at fremlægge nærværende Skrivelse i Partiet og Udvalget, og jeg forudsætter, at Udvalget vil lade Skrivelsen følge med Sagen.

Thorshavn, den 4. September 1925.

Joh. M. Fr. Poulsen.

FÆRØERNES LAGTING.

Thorshavn, den 28. September 1925.

Mindretalsindstilling til Undervisningsministeriet.

Som det høje Ministerium bekendt, har Lagtinget i indeværende Samling haft til Betænkning en Skrivelse af 31. Juli d. A. fra Færø Amt, hvorved forelagdes til Erklæring et af Undervisningsministeren affattet foreløbigt Udkast til Ændring af § 7 i kongl. Anordning af 16. Januar 1912 angaaende forskellige Forhold vedrørende Folkeskolen paa Færøerne.

Foranlediget af Sagens Forhistorie i Forbindelse med dens Udfald i denne Lagtingssamling samt desforuden paa Grund af den overordentlig vidtrækkende Betydning, som Mindretallet — Selvstyrepartiet — tillægger en heldig Løsning af samme, skal undertegnede, samtlige Medlemmer af Selvstyrepartiet indenfor Lagtinget, tillade sig at fremkomme med nærværende Mindretalsindstilling i Sagen.

Mindretallet skal udtale sin Sympati for Undervisningsministerens Skridt i Retning af at imødekomme Lagtinget og give Færøsk en mere fremtrædende og bestemt Plads som Undervisningssprog i de færøske Folkeskoler. Endskønt man ikke kan give sin Tilslutning til alle Punkter i Ministerens foreløbige Udkast til en Ændring af § 7, kunde man godt tænke sig at bruge det som Grundlag for Forhandling om Spørgsmaalet om en ny Affattelse af ovennævnte Sprogparagraf; men herom afslog Flertallet i Udvalget at forhandle.

Som det fremgaar af Udvalgsbetænkningen, har Flertallet ikke fundet Anledning til at stille noget særligt Forslag til Vedtagelse; heller ikke har Mindretallet stillet noget Forslag, da det stadig fastholder den tidligere af Lagtinget paa lovlig Vis vedtagne Indstilling:

> „Undervisningssproget er Børnenes Talesprog, Færøsk. Ved Undervisningen i Færøsk og Dansk lægges der Vægt paa, at Børnene opnaar Færdighed i Brugen af de to Sprog, saavel i Læsning som i Tale og Skrift."

Dette maa, som Sagen nu foreligger, være og forblive, indtil videre, Selvstyrepartiets Stilling, og herfra hverken kan eller vil man lade sig rokke, da Forslaget indeholder den eneste naturlige og nationalt set rigtige Løsning af Spørgsmaalet.

Uaglet det fremgaar af Udvalgsbetænkningen, at Flertallet ikke ønsker Undervisningsministerens foreløbige Udkast gennemført, er Resultatet af den stedfundne Afstemning langt fra klart. Det forekommer Mindretallet at være nødvendigt, at Ministeriet gøres bekendt med Fremgangsmaaden.

Da det ved Sagens 3. Behandling fra Formandspladsen tilkendegaves, at der skulde være Afstemning om Forslaget fra Undervisningsministeren, blev der stillet forskellige Spørgsmaal om, hvorvidt dette kunde lade sig gøre, da nævnte Forslag ikke var fremsat fra nogen Side af Udvalget, samt om, hvorvidt det ikke vilde være rettere at stemme om sidste Stykke af Flertallets Betænkning, der lyder saaledes:

„I Henhold til det foranførte maa Flertallet fraraade Lagtinget at vedtage Undervisningsministerens Forslag eller noget andet Forslag, der byder Dansk lignende eller ringere Vilkaar."

Inden der var svaret fyldestgørende paa de stillede Spørgsmaal, fremsatte Hr. Andr. Samuelsen som Medlem af Udvalget et Forslag, hvori han indstiller Undervisningsministerens Forslag til Forkastelse; men i Stedet for at lade dette Forslag komme til Afstemning lod Formanden Afstemning foretage over det af Undervisningsministeren gennem Amtet fremsendte foreløbige Udkast. Herimod protesterede Mindretallet med den Motivering, at en Minister vel er berettiget til at forelægge Lagtinget et Forslag til Betænkning, men ikke til at fremsætte et Forslag direkte til Afstemning, idet Forslag kun kan komme til Afstemning, naar det naandret eller ændret fremsættes af et Udvalg, af eet eller flere Medlemmer eller af Amtmanden. Ministerens Forslag er derfor ikke forkastet ved de 12 afgivne Nejstemmer, da Afstemningen ikke indeholder nogen gyldig Beslutning. Der foreligger derfor intet af Lagtinget vedtaget Svar paa Undervisningsministerens Forespørgsel.

I Betragtning af foranførte mener Mindretallet at være i sin fulde Ret, naar det paastaar, at det Forslag, der med et tydeligt Flertal har været vedtaget af Lagtinget først i 1918 og siden hvert Aar til og med 1923, endnu er den eneste virkelig vedtagne Udtalelse fra Lagtinget i Sagen om Ændring i § 7 i Skoleanordningen af 1912, og man tillader sig derfor paa det kraftigste at anbefale denne til Gennemførelse.

Nyholm Debess. *J. Guttesen.* *S. P. úr Konoy.*

Th. Joh. Midjord. *Edv. Mitens.* *Jóannes Paturssson.*

Johan H. Poulsen. *R. Rasmussen.* *Mikkjal D. á Ryggi.*

Gunnar Winther.

Prentaniðja Frams
Tórshavn

Bilag 24.

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 103—1925:

(Nyordning af Færøernes Seminarium).

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse af 1. August d. A. fra Skoledirektionen ang. en Nyordning af Seminariet.

Lagtinget har i 1923 anmodet Skoledirektionen om at fremkomme med Forslag i saa Henseende. Direktionen giver en historisk Redegørelse for Seminariets eller Lærerskolens Tilblivelse og Udvikling, ligesom man redegør for forskellige Synspunkter til Nyordning fremsatte af den i Henhold til Lov Nr. 77 af 21. Februar 1919 nedsatte store Skolekommission og et af Undervisningsministeren i sidste Rigsdagssamling fremsat Lovforslag. — Af Skolekommissionens Betænkning og Undervisningsministerens Forslag fremgaar, at der i Kommissionen har været Enighed om at Kravene ved Optagelsesprøven bør skærpes og Uddannelsestiden forlænges med 1 Aar. Af Direktionens Skrivelse fremgaar, at de Indvendinger, som er rejst mod Læreruddannelsen i det øvrige Kongerige, fornemtlig ogsaa gør sig gældende maaske i stærkere Grad overfor Færøernes Seminarium, idet der ved Optagelsen til dette stilles væsentlig ringere Krav end ved Optagelsen til de øvrige Seminarier, hvorfor Hovedvægten ved Undervisningen har maaftet lægges paa Kundskabsmeddelelse. Hertil kommer, at Undervisningen ved Færøernes Seminarium er blevet ydet af Lærere, hvis Livsgerning fortrinsvis har været Undervisning ved Børneskole, ligesom Seminariet i det hele taget har haft Karakteren af et Anhang til Færøernes Mellem- og Realskole. —

Skoledirektionen har derfor, med Bemærkning, at man „ikke absolut" tør tilraade at skærpe Kravene ved Optagelsen, fremsat som absolut Krav,

at Uddannelsen paa Seminariet bliver 4-aarig, saaledes at der bliver Tid til at Jibringe Lærereleverne ikke alene den fornødne Kundskabsmængde, men ogsaa samtidig egentlig Lærerudddannelse,

at der knyttes en Lærer til Seminariet, der har Lærerudddannelse som Livskald. Denne Lærer skal saa være Forstander ved Seminariet ved indtrædende Vakance i denne Stilling, medens han indtil da virker

som Lærer ved Seminariet. For at kunne faa en virkelig kvalificeret Seminarielærer til Stillingen mener Direktionen, at der maatte ydes en rundelig Løning,

at der tilvejebringes bedre Lokalforhold for Seminariet, som nu maa bruge Klasseværelserne i Mellem- og Realskolen, naar denne bedst kan undvære dem.

Direktionen anfører med Hensyn til det sidste Punkt, at den ikke raader over Pengemidler til Udarbejdelse af Planer m. m. for nye Lokaler til Seminariet, men man finder det naturligt, at saadanne Lokaler tilvejebringes ved Udvidelse af Mellem- og Realskolens Bygninger. Da disse Bygninger imidlertid er saaledes konstruerede, at en Tilbygning vil blive meget vanskelig, tilraader Direktionen Opførelse af en særlig Bygning paa Mellemskolens Grund, indeholdende Plads til 2 Klasseværelser og en Entrè.

Udvalget er meget interesseret i Bestræbelserne for at faa en Folkeskole saa god som muligt og herhen hører selvfølgelig Arbejdet for en Forbedring af Læreruddannelsen. *Maaltet* for Arbejdet i saa Henseende maa være særlige Lokaler for Seminariet og en særlig Forstander for dette, hvis Opgave det skal være at bringe Læreruddannelsen paa Højde med Tidens Krav. Det er muligt, at en Skærpelse af Optagelsesprøven eller en 4-aarig Uddannelse paa Seminariet er en nødvendig Forudsæt[illegible] herfor, men der er indenfor Udvalget og La[illegible] Mening[illegible] Flertallet mener, at det næppe vilde være ø[illegible] slag desangaaende i denne Lagtingssamling. [illegible] til at faa gennemført Forslag om Ansættelse [illegible] Anstalten, som ved indtrædende Vakance kan [illegible] Seminarieforstander. Flertallet gaar ud fra, at Skoledirektionen ved indtrædende Vakance i Overlærerembedet ved Mellem- og Realskolen drager Omsorg for, at der tages fornødent Forbehold med Hensyn til Seminarieforstanderstillingens Adskillelse fra Overlærerstillingen.

Et Mindretal (J. H. Poulsen og R. Rasmussen) kan ikke indse, at man kan forbedre Læreruddannelsen tilstrækkeligt, medmindre man enten skærper Optagelsesprøven eller forlænger Uddannelsestiden. Da Mindretallet ikke kan tilraade det første, vil man foreslaa det sidste.

Udvalget er enigt om at foreslaa, at der stilles et Beløb af 200 Kr. til Skoledirektionens Dispositium med Tilvejebringelse af Planer og Overslag til nye Lokaler for Øje. Under Overvejelserne i saa Henseende bør Direktionen fornemtlig have Opmærksomheden henvendt paa Tilvejebringelse af Klasseværelser, eventuelt en Lærerlejlighed i Loftsetagen paa Mellem- og Realskolen.

Flertallet mener, at Spørgsmaalet om Skærpelse af Optagelsesprøven eller Udvidelse af Uddannelsestiden til 4 Aar udsættes til næste Aar.

Forslag.

Fra hele Udvalget.

1) Lagtinget andrager om, at der af Statskassen bevilges Løn og de sædvanlige Tillæg til en Lærer ved Færøernes Seminarium og at denne Lærer lønnes som Overlærere, jfr. Lov. Nr. 561 af 4. Oktober 1919.

Fra Mindretallet (R. Rasmussen og J. H. Poulsen).

2) Den i 1) nævnte Lærer træder ind som Forstander for Seminariet, saa snart Forholdene ændres saaledes, at det lader sig gøre.

Fra hele Udvalget.

3) Skoledirektionen anmodes om at lade udarbejde Plan og Overslag til nye Lokaler for Færøernes Seminarium i Overensstemmelse med det i Betænkningen anførte og der stilles i saa Henseende af Økonomisk Fond et Beløb af 200 Kr. til Direktionens Disposition.

Fra Mindretallet (R. Rasmussen og J. H. Poulsen).

4) Læretiden for Eleverne ved Færøernes Seminarium bliver fra Begyndelsen af næste Kursus 4 Aar.

Fra Flertallet.

5) Spørgsmaalet iøvrigt om Nyordning af Seminariet udsættes til næste Aar. —

Udvalget aug. en Nyordning af Seminariet, den 22. Septbr. 1925.

Joen Poulsen. *J. H. Poulsen.* *R. Rasmussen.*

A. Samuelsen.

Prentsmiðja Fram
Tórshavn

Bilag 25.

FÆRØ AMTS SKOLEDIREKTION

Thorshavn, den 1. August 1925

I Lagtingssamlingen 1923 vedtog Tinget at anmode Skoledirektionen om at fremkomme med et Forslag til en Nyordning af Færøernes Seminarium, jfr. Lagtingstidende 1923, pag. 62. I Skrivelse af 21. August 1924 meddelte Skoledirektionen, at man endnu ikke havde afsluttet sine Overvejelser over Sagen, men at man tænkte sig Muligheden af en Forening af Stillingen som Kaldskapellan i Sydstrømø Præstegæld og Stillingen som Forstander for Færøernes Seminarium, og at man overvejede Muligheden af at skaffe Seminariet særligt Lokale, dog i Forbindelse med Færøernes Mellem- og Realskole.

Siden da har Skoledirektionen haft Lejlighed til at sætte sig ind i den Betænkning med Lovforslag, der er afgivet af Skolekommissionen i Henhold til Lov Nr. 77 af 21. Februar 1919, og del af Undervisningsministeren i Rigsdagssamlingen 1924—25 fremsatte Forslag til Lov om Lærerskoler og har i Tilknytning til de deri fremsatte Synspunkter tænkt sig at foreslaa en mere omfattende Ændring af Seminariet.

Den første „Plan for Uddannelse af Almueskolelærere paa Færøerne" findes i en Skrivelse af 9. Februar 1871 fra Kirke- og Undervisningsvæsenet (Min. Tid. 1871, A. Nr. 44), hvorved Ministeriet med forskellige Ændringer approberede et af Skoledirektionen indsendt Udkast til en Plan for den Uddannelse af Almueskolelærere i Bygderne paa Færøerne, hvortil der ved Finansloven for Finansaaret 1870—71 var bevilget de fornødne Midler. Angaaende Motiverne til denne Bevilling kan man henvise til Rigsdagstidende 1869—70 Tillæg A pag 579.

Denne oprindelige Plan blev efterhaanden ændret paa forskellige Punkter, se Færøsk Lovsamling pag 188. Den nugældende Ordning findes i Vedlægt for Færøernes Seminarium af 31. Maj 1907 (Lovtidende 1907 A pag 480 fl.) med enkelte senere Tilføjelser og Ændringer, saaledes Indførelse af Undervisning i Orgelspil, jfr. Anmærkningerne til Finansloven for Finansaaret 1912—13 § 18 — A — IV — E — 5 (Rigsdagstidende 1911—12 Tillæg B pag 1127 under Nr. 203), Udvidelse af Undervisningen i Færøsk og de kvindelige Elevers Fritagelse for Prøve i Sløjd, jfr. Undervisningsministeriets Skrivelse af 28. November 1923 (utrykt) og Lagtingstidende 1923 pag 59 flg. —

En Gennemlæsning af Skolekommissionens Betænkning og Undervisningsministerens paa Grundlag heraf udarbejdede Lovforslag vil vise, at der fra alle Sider er Enighed om, at Kravene til den Uddannelse, som skal gives Folkeskolens Lærere, bør skærpes. Man er saaledes ikke blot gaaet til en Forlængelse af Uddannelsestiden med 1 Aar, men har desuden opstillet strængere Bestemmelser for Optagelse paa Lærerskolen. Eleverne skal herefter ved Optagelsen vise, at de er i Besiddelse af en Kundskabsmængde og Modenhed, der i det væsentlige svarer til de Krav, der stilles ved Realeksamen. Dette er begrundet i, at det har vist sig, at Seminariernes hidtidige Undervisning i alt for høj Grad har været præget af

Nødvendigheden af at bibringe Eleverne et positivt Kundskabsstof i alle Lærerskolens Fag og der derfor ikke har kunnet lægges tilstrækkelig Vægt paa, at Lærerskolerne er Undervisningsanstalter for voksne Mennesker, der skal forberedes til deres Livskald. Møder derimod Eleverne med de fornødne Forkundskaber, vil en Gennemgang af de elementære Begyndelsesgrunde i Lærerskolens Fag kunne undgaas, og en videregaaende Undervisning vil kunne gennemføres.

Med Hensyn til Forlængelsen af Undervisningstiden paa Lærerskolerne er det anført, „at den hidtidige 3-aarige Undervisning ikke har været fyldestgørende, navnlig fordi det ikke har været muligt i det ene Aar, der følger efter Lærerprøvens første Del, at give Eleverne en saadan pædagogisk og praktisk Vejledning, at de er egnede til ved Udgangen fra Lærerskolen selvstændigt at overtage Undervisningen i en Barneskole". Men derhos har man anset det nødvendigt at ændre hele Formen for Undervisningen, ud fra den Opfattelse, „at det fremfor alt gælder om at dygtiggøre Lærerskoleeleverne til deres fremtidige Gerning som Opdragere, og at dette dels bør opnaas ad indirekte Vej ved, at de i saa høj Grad som muligt ved Selvvirksomhed erhverver sig den nødvendige Udvikling, dels ad direkte Vej ved, at der gives dem fornødent Kendskab til teoretisk Pædagogik og omfattende Øvelse i praktisk Skolegerning".

Lærerprøven er efter Forslaget som hidtil delt i 2 Dele, af hvilke første Del tages efter 2 Aars Forløb. Disse to første Undervisningsaar er beregnet paa at afrunde og udvide Elevernes Kundskaber og derved give dem et godt og solidt Grundlag for deres senere Studier og for deres fremtidige Virksomhed i Skolens Tjeneste.

De to seneste Læreaar bygger i mere fremtrædende Grad paa Nødvendigheden af at give Elevernes personlige Interesser større Raaderum samtidig med at man bibringer dem den pædagogiske og faglige Indsigt og praktiske Øvelse, som betinger deres senere Virksomhed som Lærere. Man har derfor anset det for nødvendigt for disse Aar at give Eleverne Lejlighed til at foretage et Valg inden for flere forskellige Faggrupper.

Man har blandt de obligatoriske Fag optaget to fremmede Sprog, ud fra den Anskuelse, at Kundskaber i fremmede Sprog i sig selv er et betydeligt Gode ved den Mulighed, der derved aabnes for Adgang til fremmed Litteratur og Aandsliv, og at Lærerskolen derfor ikke bør undlade at benytte ogsaa dette Middel til Bibringelse af den Almendannelse hos Eleverne, der er af saa afgørende Betydning for disses fremtidige Skolevirksomhed.

Af Hensyn til den store Betydning, som Elevernes praktiske Uddannelse har, giver Forslaget endelig indgaaende Regler om den Børneskole, som skal være knyttet til enhver Lærerskole.

De Indvendinger, der efter det foran anførte er rejst imod Seminarieuddannelsen i det øvrige Kongerige, gør sig fornemtlig i endnu stærkere Grad gældende overfor Færøernes Seminarium, idet der ved Optagelsen til dette stilles væsentlig ringere Krav end ved Optagelse til de øvrige Seminarier, hvilket vil fremgaa af en Sammenligning mellem § 15 i Vedtægten for Færøernes Seminarium og Bekendtgørelse af 30. Juni 1913, jfr. Cirkulære af 15. Juni 1914 og Bekendtgørelse af 30. August 1918, hvorfor Hovedvægten ved Undervisningen har maattet lægges paa Kundskabsmeddelelse. Men hertil kommer yderligere, at Undervisningen ved Færøernes Seminarium er blevet ydet af Lærere, hvis [illegible]
været Undervisning ved Børneskoler, og som [illegible]
eruddannelse til Hovedopgave, tilmed ofte gan[illegible]
havde afsluttet deres egen Seminarieuddannelse. [illegible]

hele laget har haft Karakteren af et Anhang til Færøernes Mellem- og Realskole.

En Reform af Seminariet maa saaledes forekomme ønskelig, og man skal i det følgende skitsere en Plan for en saadan Reform.

At stille større Krav til Eleverne[illegible] Kundskab ved Optagelsen i Seminariet kunde synes naturligt, men tør dog ikke absolut tilraades. Ved f. Eks. at kræve, at Eleverne skulde møde med en Kundskabsmængde, der svarer til de Krav, der stilles ved Realeksamen, vil man formentlig i alt for høj Grad kunne udelukke iøvrigt kvalificerede Personer fra Bygderne fra at gaa Lærervejen, og selv en mindre Skærpelse af Kravene vil næppe virke heldigt, idet det vil være vanskeligt for Personer fra Bygderne at opnaa slort større Kundskaber end dem, der nu kræves, uden at tage Ophold i Thorshavn, hvor der dog ikke findes dertil egnet Kursus, saaledes at Udbyttet af et saadant Ophold næppe vil staa i Forhold til Ulemperne og Udgifterne derved. Man maa da snarere blive staaende ved den nuværende Ordning, hvorefter Elevernes Uddannelse udover den, de opnaar i Folkeskolen, sker paa selve Seminariet.

Derimod maa det formentlig absolut kræves, at Uddannelsen paa Seminariet udstrækkes over 4 Aar, for at der kan blive Tid til baade at [illegible] den fordoble Kundskabsmængde og samtidig uddanne [illegible] vil maaske være naturligt paa samme Maade som [illegible] at lade de to første Undervisningsaar benytte [illegible] medens de to sidste Aar i højere Grad maa an- [illegible] egentlig Lærergerning. I denne Forbindelse kan nævnes, at det vel nok vil medføre praktiske Vanskeligheder at indføre den foran omtalte Ordning at lade Eleverne foretage Valg indenfor forskellige Faggrupper, idet der næppe vil være de dertil fornødne Lærerkræfter. Men iøvrigt vil der formentlig paa Sagens nuværende Standpunkt ikke være Anledning til at komme nærmere ind paa Ordningen af Undervisningen. Dog kan det her bemærkes, at det vilde være heldigt, om der kunde meddeles nogen *Undervisning i Engelsk*, da det for en søfarende Nation som den færøske vilde være en Fordel, om Folkeskolens Lærere var i Stand til at meddele Undervisning i dette Sprog, f. Eks. i Aftenskoler.

En Reform af Færøernes Seminarium bør dog ikke indskrænkes til at forlænge Undervisningen med et Aar. For at der ved Seminariet kan ske en virkelig Uddannelse af Eleverne til Lærere, vilde det utvivlsomt være af stor Betydning, om der til det knyttedes en Lærer der havde Læreruddannelse som Livskald og som helt kunde hellige sig til dette Arbejde. Den paagældende skulde foruden Undervisning i visse almindelige Fag særlig overtage Undervisningen i praktisk Skolegerning og Pædagogik. Det vilde formentlig herved være heldigt, om det kunde ordnes saaledes, at han gav Undervisning ved Kommuneskolen i Thorshavn i et enkelt Fag nogle Timer om Ugen, saaledes at denne Skole til en vis Grad kunde komme til at tjene som Øvelsesskole — Mellem- og Realskolen vil i denne Henseende formentlig være mindre vel egnet, da det drejer sig om Uddannelse af Folkeskolelærere.

For at kunne uddanne Lærere for den færøske Folkeskole maa den paagældende lære denne og dens Arbejdskaar af kende, og han maatte følgelig være Deltager i Bygdeskoleinspektionen — formentlig sammen med de nuværende Inspektører, de to Overlærere ved Skolerne i Thorshavn. At lade ham være ene om Inspektionen vilde nemlig være uheldigt, idet han kun i ringe Grad vil kunne være borte fra sin Gerning ved Seminariet, ligesom et Samarbejde med andre Skoleinspektører vil kunne virke befrugtende.

Det vilde formentlig være naturligt at give en saadan Lærer en Stilling som Seminarieforstander, idet han vilde blive den, der i første Række fik med Seminariet at gøre. Da imidlertid den nuværende Overlærer ved Mellem- og Realskolen tillige har Udnævnelse som Forstander for Færøernes Seminarium, vilde det dog indtil videre være den mest praktiske og lettest gennemførlige Ordning blot at oprette en Stilling som Lærer ved Færøernes Seminarium, en Stilling, der dog maatte udstyres med en rundelig Lønning, for at man kunde opnaa at faa knyttet en virkelig kvalificeret Seminarielærer til Stillingen.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om at skaffe Seminariet bedre Lokaleforhold har man, da man i Direktionen ikke raader over Midler til Udarbejdelse af Pfaner m. m., maattet indskrænke sig til følgende:

Da der i Mellem- og Realskolens Bygning ikke findes noget Lokale, der helt kan staa til Seminariets Disposition, og da der endog er ret daarlig Plads for Mellem- og Realskolens egen Undervisning - navnlig er det til Realklassen beregnede Klasseværelse lille —, maa man finde det naturligt at skride til en Udvidelse af Mellem- og Realskolen. Desværre ligger Skolens Bygninger saaledes i Forhold til hverandre, at en Tilbygning synes umulig, skønt dette vilde have givet mere Samling paa Bygningskomplexet. Endvidere er Bygningerne konstruerede saaledes, at det er udelukket at bygge nogen Etage ovenpaa. Som den bedste Løsning mener man da at burde foreslaa en Bygning, opført paa Pladsen nd til Trondargøte, ovenfor Overlærerboligen, vest for Gymnastiksalens Vestgavl. Bygningen bør rumme 2 Klasseværelser og en Entré. Arealet mellem den og Gymnastiksalen bør planeres saaledes, at der bliver en naturlig Forbindelse med Skolegaarden.

P. D. V.

Ørvik.

Betænkning

fra

Telefonudvalget

angaaende

Sag Nr. 133—1925 og Sag Nr. 68—1926:

Fornyelse af Amtskommunens Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner paa Færøerne.

Færø Amt har ved Skrivelse af 28. Juli d. A. henledet Lagtingets Opmærksomhed paa, at Tingets Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner af 7. September 1906 udløber i September n. A., hvornæst Amtet ved Skrivelse af 5. f. M. har meddelt Tinget Indholdet af en Skrivelse af 28. Juli d. A. fra Ministeriet for offentlige Arbejder om samme Spørgsmaal. — Næst at henvise til denne sidste Skrivelse skal Udvalget tillade sig at udtale følgende:

Den nuværende Koncession for Telefondriften paa Færøerne er udfærdiget i Henhold til Lov Nr. 84 af 11. Maj 1897 om Telegrafer og Telefoner, men en ev. ny Koncession vil efter Ministeriets Skrivelse være at udfærdige i Henhold til Lov Nr. 377 af 30. Juni 1919, der omhandler Fornyelse af samtlige i Følge Loven af 1897 givne Koncessioner undtagen de jydske.

Ministeriet anser det for muligt, at samme vil se sig nødsaget til at fremsætte Forslag om en særlig Lov ang. Fornyelse af Lagtingets Koncession, da Ministeriet skønner, at samtlige de i Loven af 1919 fastsatte Bestemmelser ikke uden Vanskelighed lader sig anvende paa de færøske Forhold. Som Følge heraf ønsker Ministeriet at modtage en Udtalelse dels om, hvorvidt Lagtinget ønsker sin Koncession fornyet, dels om hvilke særlige Bemærkninger og Ønsker Tinget under de forhaandenværende Omstændigheder eventuelt maatte kunne have at fremsætte. Med Ministeriets Skrivelse følger et Særtryk af fornævnte Lov af 1919 samt Eksemplarer af den af Tele-

fonkommissionen af 1917 afgivne foreløbige Betænkning samt af de i Henhold til samme Lov udfærdigede Koncessioner med tilhørende Regnskabsreglementer.

Efter Udvalgets Mening kan der ikke være nogen Tvivl om, at der tiltrænges en særlig Lov for Færøerne om Telefonvæsenet; men man ser sig ikke i Stand til inden nærværende Lagtingssamlings Slutning at fremsætte Forslag til en saadan Lov eller eventuel Koncession.

Hvad forøvrigt Spørgsmaalet om Koncession angaar, forekommer det Udvalget ønskeligt, at man helt undgaar at ordne Forholdet ved Koncession, men i Stedet optager alle de Telefonvæsenet paa Færøerne vedrørende Spørgsmaal af en vis Beskaffenhed i en Lov. Saaledes som Forholdene har udviklet sig, maa det formentlig være rigtigt at henlægge Telefonvæsenet under Lagtingets Bestyrelse overensstemmende med Lov Nr. 124 af 28. Marts 1923 om Færøernes Lagting § 18, og saaledes, at Tingets Myndighed kun begrænses ved ganske bestemte i den eventuelle Lov indeholdte Regler, f. Eks. med Hensyn til Samarbejdet med Telegrafvæsenet.

Som anført, vil Udvalget ikke kunne tilendebringe Sagens Behandling i indeværende Lagtingssamling; men da Tingets Koncession udløber i September 1926, bliver det nødvendigt at tilvejebringe midlertidige Bestemmelser, indtil Sagen i sin Helhed er blevet tilendebragt og afgjort. — Dette maa formentlig bedst kunne ske derved, at der udfærdiges en Bekendtgørelse om Koncessionens midlertidige Forlængelse. En Forlængelse maa formentlig kunne foretages uden Hjemmel i nogen ny Lov, jfr. Bekendtgørelse Nr. 392 af 30. Juni 1919 om en midlertidig Forlængelse af den Redaktør H. Jensen, Stege, under 3. December 1898 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner.

Forøvrigt stiller Udvalget Forslag nedenfor om Sagens Udsættelse i Aar samt om dens Forberedelse indtil næste ordinære Tingsamling.

Udvalget skal dernæst anbefale Lagtinget at optage til Overvejelse en Sag, som staar i Forbindelse med den foreliggende, neml. Spørgsmaalet om Fornyelse af den Aktieselskabet Det Store Nordiske Telegrafselskab ved Bekendtgørelse Nr. 23 af 28. Juli 1906 meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af et undersøisk Telegrafkabel mellem Shetlandsøerne, Færøerne og Island. Denne Koncession gælder for 20 Aar fra den Dag at regne, da Kabelet og den i § 4 omtaldte Telegrafledning til Reykjavik er aabnet for Drift. Efter hvad man har erfaret, vil dette sige, at Koncessionen udløber i Aaret 1926, formentlig i September.

Under disse Omstændigheder er det sandsynligt, at det vil være for sent at tage Sagen under Behandling i Tinget næste Aar. Dette er saa meget mere beklageligt som Spørgsmaalet om Færøernes Telegrafforbindelse med Omverdenen, være sig ved Hjælp af undersøisk Kabel eller traadløs Telegraf, maa høre til de Sager, hvorover Lagtingets Betænkning skal indhentes i Henhold til Lagtingslov af 28. Marts 1923 § 17, 3. Stykke.

For Færøerne gælder det om at faa en paalidelig Telegrafforbindelse saavel imod Øst som imod Vest. I den sidste Henseende er i den sidste Tid Telegrafforbindelsen med Grønland blevet betydningsfuld, efter at Færinger har begyndt Fiskeri ved Landets Vestkyst, samt efter at der er oprettet traadløse Telegrafstationer paa Grønland.

Iøvrigt maa man paapege Betydningen af, at der i saadanne Tilfælde, hvor der indtræder Kabelbrud mellem Færøerne og Shetlandsøerne eller mellem Færøerne og Island, straks kan opnaas en fuldt tilfredsstillende traadløs Telegrafforbindelse til Erstatning for det undersøiske Kabel, indtil dette er blevet istandsat. Kabelbrud forekommer af og til, og tager gerne nogle Dage at istandsætte. Navnlig for Forretningsfolk kan det være meget magtpaaliggende ikke at blive afskaaret fra Telegrafforbindelse til noget Tidspunkt.

I Forbindelse hermed skal man udtale, at formentlig er det ønskeligt at faa overvejet Spørgsmaalet om traadløs Telegrafforbindelse mellem Thorshavn og Tveraa; jfr. Forslag nedenfor.

Forslag.

1. Ministeriet for offentlige Arbejder underrettes om, at Lagtinget ikke i indeværende Samling har kunnet tilendebringe Behandlingen af Sagen om Koncession for Telefondriften paa Færøerne.
2. Lagtinget anmoder som Følge heraf Ministeriet om at forlænge den Tinget ved Bekendtgørelse af 7. September 1906 for et Tidsrum af 20 Aar meddelte Koncession paa Anlæg og Drift af Telefoner midlertidig indtil Udgangen af Marts Maaned 1927.
3. Det overdrages til Rigsdagsmændene for Færøerne at undersøge og overveje Spørgsmaalet om en eventuel Lov angaaende Telefonvæsenet paa Færøerne samt at affatte og forelægge for Tinget i næste ord. Samling Forslag til en saadan Lov.
4. Det overdrages til Rigsdagsmændene for Færøerne at forhandle med Ministeriet for offentlige Arbejder om eventuelle Ændringer i Det Store Nordiske Telegrafselskabs Koncession af 28. Juli 1906 samt at undersøge Sagen angaaende traadløs Forbindelse mellem Thorshavn og Tveraa.
5. Rigsdagsmændene anmodes om at forelægge Resultatet af deres Virksomhed for et af Lagtinget nedsat særligt Udvalg paa 3 Medlemmer.
6. Foranførte Sager udsættes indtil næste ordinære Lagtingssamling.

Thorshavn, den 23. September 1925.

Oliver Effersøe,
Formand.

R. Rasmussen,
Med Forbehold.

Nyholm Debess.

A/S. „Føroya Antiididenda"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 27.

Udvalgsbetænkning

fra

Budgetudvalget

angaaende

Veje, Broer og Landingssteder.

Ifølge den af Færø Amt udarbejdede Oversigt over Lagtingets økonomiske Status fandtes de disponible Midler i Økonomisk Fond pr. 31. December 1925 at ville andrage 25000 Kr. — De forventede Indtægter for Aaret 1925 er opførte med tilsammen 22725 Kr., deraf c. 13000 Kr. som Toldindtægt for Tiden 1/4.—31/12. 1925. Indtægten af Storhvalsfangsten er kalkuleret med 8000 Kr. Ved forskellige Forslag fra nærværende Udvalg er der foreslaaet store Bevillinger af de under Lagtinget sorterende Kasser, saaledes til Opførelse af en Bygning for Amtsbiblioteket, til Opførelse af et Epidemihus, til Opførelse af et nyt Sygehus i Klaksvig m. m. Af disse Beløb vil Økonomisk Fond i sin Tid sikkert komme til at udrede en meget betydelig Del. —

Herefter gaar Udvalget over til at behandle de foreliggende Andragender om Tilskud til Veje, Broer og Landingssteder.

I. Veje.

52 a./1925. Andragende fra Forstanderskabet for Viderø Sogns Kommune om Tilskud til Køreveje, som Forstanderskabet ønsker anlagt forskellige Steder inden for Bygden eller mellem de forskellige Bydele.

Der foreligger et Andragende ogsaa fra Borgere i Viderejde. Derimod mangler der Overslag, og da der er Tale om Vejanlæg flere Steder paa Viderejde, hvor der allerede er anlagt Veje, mangler der formentlig ogsaa et Rids over Bygden, Bydelene, de allerede anlagte Veje og de Vejanlæg, som man ønsker støttede. Sagen maa derfor udsættes til næste Aar.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at foranledige, at der tilvejebringes Overslag over de Veje, der ønskes anlagt med Støtte fra Lagtinget, og et Riis over Viderejde som i Betænkningen omtaldt.

52 d./1925. Andragende fra Forstanderskabet for Bø Sogn om Tilskud til en Kørevej fra Bygden i Bø ud paa Trøen.

Der mangler Overslag og nærmere Oplysninger om Vejens Betydning og Længde.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at foranledige, at der tilvejebringes Overslag og nærmere Oplysninger om Vejens Betydning.

52 c./1925. Andragende om Tilskud til Vejanlæg med Bro fra Trollenæs ud gennem Bøen.

Vejen er ifølge foreliggende Andragende begyndt i 1924. Der bor faa Mennesker paa Trollenæs, og der er som Følge deraf ikke mange arbejdsføre Mænd, som kan udføre det paagældende Arbejde. Dette vedrører som anført i Sagen en Vej paa 200 Meters Længde og 5 Alens Bredde. Det forudsættes, at Vejen anlægges med saa ringe Stigning, at den kan bruges som Kørevej.

Udvalget finder, at det vil være haabløst for Lagtinget, som raader over meget begrænsede Pengemidler, at yde større Tilskud til Veje, som anlægges ud til Bøen, og ikke har til Formaal at sammenbinde to Bygder eller Bygdedele. Trollenæs er imidlertid saa ilde stillet paa Grund af Stedets isolerede Beliggenhed, at man kunde ønske ganske ekstraordinært at støtte det foreliggende Andragende med et mindre Tilskud; Overslaget lyder paa 1800 Kr. Dette vedrører for største Delen Arbejde, idet dog en Bro er nødvendig og Materialier og Formandsløn beregnes til 150 Kr., hvoraf ⅔ udgør 90 Kr. Den Bevilling, man kunde foreslaa, vilde komme til at holde sig indenfor 300 Kr.; men man ved ikke, om Kommunen mener at kunne udføre Arbejdet med et saadant Tilskud. — Man mener derfor med disse Bemærkninger at burde tilraade, at Overslaget og Udvalgets Betænkning forelægges Kommunen og Andragerne, som saa til næste Aar bør kunne regne med et Tilskud af 300 Kr., hvis de udfører Anlægget.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Afskrift af Overslaget og nærværende Betænkning tilstilles Forstanderskabet til Forelæggelse ogsaa for Andragerne.

52 b./1925. Andragende fra Beboere af Langesand ved Haldersvig om Tilskud til en Kørevej gennem Indmarken sammesteds.

Der foreligger et Overslag, udarbejdet af Ingeniør Jacobsen, paa 8000 Kr.

Lagtingets Tilskud til en saadan lokal Vej, der foreløbig ikke tilsigter at sammenbinde Bygder eller Bygdedele, vil blive forholdsvis ubetydeligt, og da det ingenlunde er givet, at Andragerne eller Sognet vil udføre Anlægget, naar det viser sig saa kostbart, foreslaar man, at Afskrift af Overslaget gennem Forstanderskabet tilstilles Andragerne til Efterretning og Erklæring.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar, idet en Afskrift af Overslaget tilstilles Andragerne til Efterretning og Erklæring gennem vedkommende Forstanderskab.

II. Broer.

87/1925. Andragende fra Kvalvig Kommune om yderligere Tilskud til Bro over Stórá mellem Kvalvig og Strømnæs.

Tinget bevilgede i Fjor 1620 Kr. til dette Anlæg, men det viser sig, at det har været fornødent at bygge Broen baade højere og bredere, hvorved Omkostningerne er blevne større. Samtlige Omkostninger vedr. Materialier og Formandsløn m. m. udgør 4640 Kr. Af denne Sum udgør:

Cement	1365 Kr.
Jern	1085 —
Formandsløn	450 —
½ af Formene (Forskalling)	460 —
	3360 Kr.

⅚ af dette Beløb eller 2016 Kr. foreslaar man udbetalt Kvalvig Sogn, hvorefter Bevillingen fra 1924 forhøjes med 396 Kr.

Forslag.

Der bevilges Kvalvig Sogn som yderligere Tilskud til Broen over Stórá mellem Kvalvig og Strømnæs ..... 396 Kr., hvilket Beløb i Forbindelse med de i Fjor bevilgede 1620 Kr. udbetales, naar Anlægget er forsvarlig udført.

50 c./1925. Andragende fra Klaksvig Kommune om yderligere Tilskud til en Betonbro over Stórá i Arnefjord.

Det oplyses, at Broen, hvortil der i 1923 er bevilget et Tilskud paa 258 Kr., har kostet 1815 Kr. 24 Øre.

Materialier udgør	893 Kr.
Formandsløn	256 —
	1149 Kr.

⅔ af denne Sum eller 699 Kr. 40 Øre foreslaas bevilget Kommunen. Heri dog medregnet de allerede bevilgede 256 Kr.

Forslag.

Der bevilges Klaksvig Sogn som Tilskud til Opførelse af en Bro over Stóra ved Arnefjord i alt ..... *699 Kr. 40 Øre.* For saa vidt de tidligere bevilgede *256 Kr.* er udbetalt, vil Beløbet være at fratrække i den her givne Bevilling.

39/1925. Andragende om Tilskud til Sikring af Vejen ved Broen ude i Grøft paa Nolsø.

Arbejdet er endnu ikke udført. Lagtinget erklærede sig i Fjor villigt til at støtte Andragendet med et Tilskud. Ifølge Overslag, udarbejdet af Ingeniør Jacobsen, vil der til det omhandlede Arbejde, som skal udføres i Overensstemmelse med Ingeniørens Plan af 16. Oktober 1924, medgaa:

Cement	800 Kr.
Formandsløn	500 —
	1300 Kr.

Hele Arbejdet vil komme til at koste 4500 Kr.

Udvalget foreslaar, at man i Overensstemmelse med et i Fjor fremsat Forslag til Beslutning, som ikke blev vedtaget, yder et Tilskud paa ¾ af de omhandlede 1300 Kr. eller 975 Kr.

Forslag.

Til Sikring af Vejen til Broen ude i Grøft paa Nolsø bevilges af Økonomisk Fond ¾ af Formandsløn og Cement med ..... *975 Kr.* paa Betingelse af, at Kommunen vil paatage sig at vedligeholde dette Anlæg som offentligt.

50 b./1925. Sag om Tilskud til en Bro over Elven „Kannagil" i Haraldsund.

Der mangler nærmere Oplysning om Broen, idet Andragendet er ufuldstændigt, ligesom Overslag m. m. over Omkostningerne. Dette maa fremskaffes, inden Lagtinget kan tage Stilling til Sagen.

Forslag.

Amtmanden anmodes om at foranledige, at der fremskaffes Overslag over en Bro som omtaldt og nærmere Oplysninger. Det bedes tilkendegivet Forstanderskabet for Kunø, Myglelal og Husum Sogne, at der ikke kan andrages om Tilskud til forskellige Anlæg i samme Skrivelse.

50 a./1925. Andragende fra Forstanderskabet for Viderø Sogns Kommune om Tilskud til 2 Broer over Lokará paa Viderejde.

Det oplyses, at der over disse Elve i Forvejen findes 2 Træbroer, som er fuldt færdige.

Ifølge Ingeniør Jacobsens Plan vil disse Broer tilsammen koste 900 Kr. Heraf udgør Formandsløn og Materialier 450 Kr. Udvalget foreslaar at bevilge ⅗ af dette sidstnævnte Beløb.

Forslag.

Til Opførelse af 2 Broer over Lokará paa Viderejde efter Ingeniør Jacobsens Plan af 13. Juli 1925 bevilges ⅗ af Materialier og Formandsløn med ..... *270 Kr.*

III. Landingssteder.

51 a./1925. Andragende fra vedkommende Forstanderskab om Støtte til Udbedring af Landingsstedet ved Kirke paa Fugløø.

Efter Anmodning af Udvalget har Lagtingets Tillidsmand Jens M. Poulsen, Skopen, bl. a. været paa Fugløø for at se paa det omhandlede Landingssted, som han mener man absolut bør istandsætte. I Skrivelse af 22. August d. A., som ogsaa indeholder et Overslag, udvikler han sit Syn paa, hvad han mener maa gøres og kan gøres, og Udvalget kan efter Omstændighederne slutte sig dertil, skønt Anlægget vil blive meget kostbart, idet Overslaget lyder paa 8000 Kr., hvoraf dog en stor Del er Arbejdsløn.

Omkostningerne stiller sig saaledes:

Cement 180 Tdr.	3600 Kr.
Rundjern	30 —
Sand	400 —
Sprængstof	70 —
Formandsløn	900 —
	5000 Kr.

¾ af denne Sum eller ..... *3750 Kr.* kan Udvalget foreslaa bevilget, saafremt Anlægget udføres efter den omtalte Plan og Forstander-

skabet afgiver Erklæring om, at Kommunen vil vedligeholde Anlægget som offentligt.

Det forudsættes, at den i 1923 givne Bevilling til Landingsstedet i Østvig paa Fuglø ikke kommer til Udbetaling foreløbig.

Forslag.

Der bevilges Fuglø Sogns Kommune til Udbedring af Landingsstedet ved Kirke efter Jens M. Poulsens Plan og Overslag af 22. August 1925 ¾ af Materialier og Formandsløn, dog højst ..... 3750 Kr. paa Betingelse af, at Sognet paatager sig at vedligeholde Anlægget som offentligt.

85 a./1925. Sag om Udbedring af Vejen „norður í Vági" i Kirke paa Fuglø.

Jens M. Poulsen har været paa Fuglø og set paa den omhandlede Strækning og mener, at der bør gøres noget. Udvalget maa dog formene, at det ikke kan siges at være Lagtingets Skyld, at Arbejdet ikke er udført, idet det dog i første Række maa være Forstanderskabet, som drager Omsorg for, at uopsættelige Arbejder udføres.

Efter Jens M. Poulsens Overslag andrager:

Materialier og Formandsløn.....	260 Kr.
Der foreslaas at bevilge ¾ heraf eller højst	195 —

Forslag.

Til Udbedring af Vejen "norður í Vági" i Kirke paa Fuglø bevilges ¾ af Materialier og Formandsløn indtil 195 Kr. imod at vedkommende Forstanderskab forpligter Sognet til fremtidig at vedligeholde Vejen.

51 e./1925. Sag om Udbedring af Landingsstedet Østvig paa Viderejde.

Sagen har tidligere været undersøgt af Amtsingeniøren, som har foreslaaet en Udbedring, der vil koste c. 40 000 Kr. En saa stor Udbedring mener Forstanderskabet ikke at kunne paatage sig. Da Jens M. Poulsen skulde til Fuglø og Svinø, bad Udvalget ham samtidig undersøge Viderejdeprojektet, og han har i Skrivelse af 22. August d. A. udtalt sit Skøn over, hvad der med overkommelige Udgifter kan og bør gøres. Det vil for Lagtinget komme til at dreje sig om ¾ af 2000—2300 Kr. Man foreslaar, at J. M. Poulsens Betænkning forelægges Forstanderskabet, som saa til næste Aar kan udtale sig til Lagtinget om Sagen.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om at forelægge Sagen for Forstanderskabet med Jens M. Poulsens Betænkning.

51 d./1925. Sag om Udbedring af Landingsstedet paa Svinø.

Sagen er udsat fra forrige Samling, i hvilken der bevilgedes 732 Kroner til Udbedring af Hellen.

Jens M. Poulsen har efter Anmodning undersøgt Landingsforholdene og de i Sagen omhandlede Spørgsmaal, og han har i Skr. af 22. Aug. d. A. foreslaaet, at Sagen udsættes. Dette kan Udvalget tiltræde, saaledes at Sagen udsættes til næste Aar.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar. Andragerne underrettes herom.

135/1925. Andragende om Udbedring af Landingsstedet "Vikargerði" i Frodebø.

Beboerne af Frodebø har indsendt Andragendet, men der mangler Udtalelse fra Forstanderskabet og Overslag over det paatænkte Udbedringsarbejde. Saadant Overslag m. m. maa fremskaffes, og Sagen maa derfor udsættes til næste Aar.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Saafremt Forstanderskabet vil forpligte sig til at vedligeholde Landingsstedet "Vikargerði" i Frodebø som offentligt, anmodes Amtmanden om at fremskaffe Plan og Overslag over det ansøgte Udbedringsarbejde.

51 f./1925. Andragende om Tilskud til Forbedring af Landingsstedet paa Husum.

Der foreligger Overslag fra Ingeniør Jacobsen, lydende paa 7500 Kroner.

Efter alm. Regler vil Lagtinget antagelig heraf komme til at yde 2—3000 Kr., medens de øvrige Omkostninger falder paa Kommunen. Man mener, at Overslaget bør forelægges Forstanderskabet til Udtalelse og Sagen udsættes til næste Aar.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Afskrift af Ingeniør Jacobsens Betænkning og Overslag af 13. Juli 1925 tilstilles Forstanderskabet til Erklæring.

51 g./1925. Andragende fra vedkommende Forstanderskab om Tilskud til
1) Landingssted i Mygledal,
2) Adgangen til dette, og
3) Kørevej gennem Bygdens Indmark.

Efter den Anledning, Sagen giver, har Ingeniør Jacobsen undersøgt og beregnet disse Anlæg, og Overslag af 13. Juli d. A. foreligger. Omkostningerne andrager henholdsvis 1300 Kr., 2000 Kr. og 5100 Kr.

Med Bemærkning, at Forstanderskabet bør opfordres til at indgive Andragender om Tilskud til Veje og Landingssteder, hver Sag for sig, foreslaar man, at Overslaget forelægges Forstanderskabet for at det kan udtale sig om Sagen, som udsættes til næste Aar.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Afskrift af Ingeniør Jacobsens Overslag af 13. Juli d. A. forelægges Forstanderskabet til Erklæring.

51 h.k./1925. Sag om Kørevej til og Kran ved Landingsstedet „suður í ræti" i Kunø.

Overslag m. m. af 13. Juli d. A. fra Ingeniør Jacobsen foreligger udvisende en Udgift paa 1200 Kr. Forstanderskabet har i 1922 faaet en Bevilling paa indtil 1179 Kr. 75 Øre til Udbedring af Landingsstedet i Kunø, men har ikke benyttet Bevillingen. Der andrages i en anden Skrivelse om Fornyelse. Udvalget foreslaar at forny den tidligere givne Bevilling til næste Aar og at tilstille Forstanderskabet Ingeniør Jacobsens Overslag i Afskrift, hvorefter Sagen udsættes til næste Aar.

Forslag.

1. Den til Udbedring af Landingssted paa Kunø i 1922 givne Bevilling fornyes til Olai 1926.
2. Amtmanden anmodes om at tilsende Forstanderskabet Afskrift af Ingeniør Jacobsens Skrivelse af 13. Juli d. A., medens Sagen iøvrigt udsættes til næste Aar.

51 c./1925. Andragende om Udbedring af Landingsstedet paa Hvidenæs.

Der foreligger Erklæring fra Kommunen angaaende Anlæggets Vedligeholdelse.

Ifølge Ingeniør Jacobsens Overslag af 13. Juli d. A. vil Omkostningerne udgøre 1000 Kr., hvoraf Materialier og Formandsløn udgør 500 Kroner. Af dette Beløb foreslaar man bevilget indtil ¾.

Forslag.

Der bevilges til Udbedring af Landingsstedet paa Hvidenæs ¾ af Materialier og Formandsløn indtil ..... *375 Kr.*

51 b./1925. Andragende fra Gr. Gregersen, Strænder, om Udbedring af Landingsstedet ved „Neystatoft" paa Strænder.

Der foreligger Erklæring fra Forstanderskabet om Vedligeholdelse og Overslag fra Ingeniør Jacobsen paa 700 Kr., hvoraf Materialier og Formandsløn udgør 400 Kr. Af denne foreslaar man bevilget ¾.

Forslag.

Til Udbedring af Landingsstedet ved "Neystatoft" paa Strænder bevilges ¾ af Materialier og Formandsløn indtil ..... *300 Kr.*

51 j./1925. Andragende fra Jacob Bærentsen, Sund, om Tilskud til en Landingsbro sammesteds, hvor Dampbaad "Ruth" eller eventuelt en større Baad kan lægge til.

Forstanderskabets Erklæring om, at Kommunen vil vedligeholde Anlægget, foreligger.

Andrageren oplyser, at Forstanderskabet ved Synsmænd har ladet Forholdene undersøge, og formenes Omkostningerne at ville andrage 700 Kroner.

Med Bemærkning, at der maa fremskaffes Overslag over Omkostningerne og Beskrivelse af, hvorledes Landingsbroen tænkes anlagt og af hvilke Materialier, mener Udvalget, at Andrageren maa kunne regne med ¾ af Materialier og Arbejdsløn, for saa vidt Anlægget ikke bliver betydelig dyrere end i Andragendet ommeldt.

Forslag.

Sagen udsættes til næste Aar. Plan og Overslag over Omkostningerne ved en Landingsbro i Sund fremskaffes. Andrageren underrettes om foranstaaende.

Budgetudvalget, den 23. September 1925.

A. Samuelsen. *Th. Joh. Midjord.* *Gunnar Winther.* *Joen J. Dahl.*

J. H. M. Joensen. *Johan Reinert.* *J. Paturssøn.*

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Færøernes Skipper- og Navigatørforening om Etablering af flere Fyr paa Færøerne.

Sagen om Etablering af flere Fyr paa Færøerne har gentagne Gange været behandlet i Lagtinget. Udvalget skal saaledes nævne Aaret 1912 (Lagtingstidende for s. A. Side 60—63), 1913 (Lagtingstidende for s. A. Side 35—37 og Bilag 7) og Aaret 1914 (Lagtingstidende for s. A. Side 21—24). —

Andragerne ønsker nu opført Fyr paa følgende Steder:

1. Indsejlingsfyr til Vaag.
2. a) 1 Fyr paa Porkeresnæs.
   b) 1 Fyr paa Mjávanæs for Sejlads gennem Suderøfjord og Øens Østkyst.
3. Fyr paa Kallur.
4. 1 Fyr paa Kalsø (nær Blankeskaale) for Sejlads gennem Lervigsfjord og Indsejling til Fuglefjord.
5. Fyr paa Slettenæs for Indsejling til Vestmanhavnsund.
6. Fyr paa Vaagø ved Navagjov for Indsejling til Vestmanhavn sydfra.
7. Fyr i Saltangeraa til Vejledning for Ankerplads i Kongshavn (Glibre).
8. Fyr i Sundelaget for Sejlads gennem „Strømmen".

Endvidere andrager Skipperforeningen om at faa Taagesignalapparater ved følgende færøske Fyranlæg:

Nolsø og Thorshavn,
Kallur,
Myggenæs,
Sumbø.

Andragerne har bilagt deres Andragende med et Kort over Færøerne, hvorpaa de ønskede Fyr er afmærkede. —

Det vil fremgaa af „Fyrsagen", saaledes som den findes paa de angivne Steder i Lagtingstidende samt i Tidenden for 1909, 1910 og 1911, at man meget længe har ønsket flere af de Fyr, som Skipperforeningen her anser for nødvendige at faa bygget. Man har saaledes gentagne Gange tid-

ligere ønsket et større Fyr paa Nordenden af Kalsø (Kallur) og Indsejlingsfyrlinter til Fuglefjord, Vestmanhavn og Vaag. Samtlige disse Fyre anser ogsaa nærværende Udvalg for absolut nødvendige. Saa længe der ikke findes et større Fyr paa Nordenden af Kalsø, vil det ikke kunne siges, at Færøerne er tilstrækkelig godt forsynede med Hovedfyr, og at der mangler Indsejlingsfyr til saa stærkt benyttede Havne som Vaag, Vestmanhavn og Fuglefjord, er saa stærkt hæmmende for Skibsfarten, at der heri maa ske en Ændring.

Om de ikke tidligere behandlede Fyranlæg, som Skipperforeningen nu ansøger om, kan noget tilsvarende siges. Fyr paa Suderø for Sejlads gennem Suderøfjord og Øens Østkyst er en Nødvendighed, og Fyr i Sundelaget for Sejlads gennem „Strømmen" er meget ønskeligt, om ikke for Skibe, saa for den betydelige Baadfart, som ved Dag og Nat foregaar her, og maa foregaa her. Et Fyr ved Saltangeraa til Vejledning for Ankerplads i Kongshavn (Glibre) er fornødent; men dette kan forhaabentlig med Fyrvæsenets Assistance gøres saa billigt, at vedkommende Havnekasse mulig kan afholde Omkostningerne ved Anlæg og Drift. Herom kan man dog ikke udtale sig med Bestemthed, før Overslaget foreligger, og Sagen derefter har været forelagt de kommunale Myndigheder. Ledefyret gennem „Strømmen" vil vel ogsaa kunne opføres og drives billigt; men her er der ingen Havnekasse, som man uden videre kan paalægge at bestride Udgifterne, og de tilgrænsende Sogne vilde det være meget haardt at paalægge Udgifterne til et Ledefyr, som ikke tjener disse Sognes Beboere til større Nytte end det tjener alle andre, som sejler i disse Farvande.

I Skrivelse fra Marineministeriet af 14. Januar 1914 findes der Overslag over nogle af de her omhandlede Anlæg. Disse Overslag kan imidlertid næppe mere slaa til. — Forinden Skipperforeningens Andragende kan imødekommes, maa der efter foretagen Undersøgelse tilvejebringes Overslag over Udgifterne ved de omhandlede Anlæg.

Udvalget maa mene, at Lagtinget bør indgaa til Regeringen med Andragende om, at alle de i Skipperforeningens Andragende nævnte Fyranlæg maa blive undersøgt af Fyrvæsenet og Overslag tilvejebragt.

Udvalget kan med Hensyn til Fyranlæggenes Nødvendighed henvise til det i Sagen tidligere udtalte. Her skal kun tilføjes, at man med Hensyn til Indsejlingen til Vaag mener at vide, at naar der i Fjor indtraf et sørgeligt Motorbaadsforlis, som kostede 8 Mænd Livet, saa har manglende Indsejlingsfyr til Vaag i ikke ringe Grad været medvirkende ved denne Tragedie. — At Havet kræver store Ofre heroppe, er bekendt nok; men særlig trist vilde det være, hvis man i mange saadanne Tilfælde skulde kunne angive som medvirkende Aarsag: Mangelen paa Fyr.

Det er blevet sagt, at Fyrvæsenet ved sit Arbejde for Etablering af Fyr her kun kan lade sig lede af Hensynet til de Skibe, som udefra besejler Øerne, og ikke kan tænke paa den ved Øerne arbejdende Fiskerflaade, for saa vidt Hensynet til denne sidste ikke falder sammen med Hensynet til de første. Udvalget kan ikke tro, at dette er Tilfældet selv om Anbringelsen af de tilstedeværende Fyr kunde give Anledning til en saadan Opfattelse. Udvalget føler sig overbevist om, at Marineministeriet og Fyrvæsenet ikke anser Hensynet til Øernes Fiskere for mindre vigtigt end Hensynet til de Sømænd, som udefra besejler Øerne. Fyrvæsenets Folk vil ved Henvendelse til enhver færøsk Fisker faa bekræftet, at Færøerne for en altfor stor Del ligger i Mørke, selv om man beredvilligt anerkender de stedfundne Fremskridt. Og det paastaas, uden at Udvalget ser sig i Stand til at modbevise det, at Færøerne er ringere oplyste i den her omhandlede Henseende end de Lande, der ligger os nærmest, nemlig Island og Shetland.

Udvalget maa ogsaa med samme Motivering som Lagtinget tidligere ønske etableret Taagesignalstationer ved de vigtigste Fyranlæg.

Forslag.

1. Lagtinget andrager Regeringen om, at de i Skipperforeningens Skrivelse omhandlede Fyranlæg maa blive undersøgte og Overslag udarbejdede.
2. Lagtinget anser det for nødvendigt, at de i Skipperforeningens Andragende omhandlede Fyranlæg etableres snarest af Hensyn til Skibsfartens Sikkerhed.
3. Lagtinget anbefaler Spørgsmaalet om Anbringelse af Taagesignalapparater ved de vigtigste færøske Fyr til Regeringens velvillige Overvejelse og Foranstaltning.

Fiskerilaansudvalget, den 19. September 1925.

A. Samuelsen. *J. J. Dahl.* *J. H. Joensen.*

J. Guttesen. *Johan H. Poulsen.*

Motiveret Ændringsforslag

til Udvalgets Forslag i Fyrsagen.

Vi undertegnede tiltræder, hvad der i Udvalgets Betænkning er anført angaaende Etablering af de i Skipperforeningens Skrivelse omhandlede Fyr. Men vi maa formene, at der er Brug for flere Fyranlæg, som er ligesaa ønskelige og ligesaa nødvendige, som de af Skipperforeningen nævnte. Vi skal i saa Henseende nævne:

1. Et Fyr paa Torvanes ved Elde paa Østerø, der er nødvendigt til Belysning af Indsejlingen til Sundet mellem Strømø og Østerø fra Nord. Et Fyr her har meget ofte vist sig nødvendigt baade for Baade og Skibe, og det er uforstaaeligt, at man aldrig har foretaget noget til Fremme af et saadant Fyranlæg.

2. Et Fyr „á Múlanum" for Indsejling til Sørvaag. Sørvaag er en udmærket Havn, men Indsejlingen er særdeles vanskelig, hvorfor Havnen

ikke bliver benyttet i det Omfang, som den iøvrigt har Betingelser for. Dette uheldige Forhold kunde i høj Grad forbedres ved Anbringelsen af et Indsejlingsfyr, og et saadant maa tilvejebringes saa snart som muligt.

Der er ingen Tvivl om, at Færøernes Skipperforening vil anbefale begge de her omhandlede Fyranlæg, da de har stor Betydning baade for Skibe og Fiskerbaade, Robaade saavel som Motorbaade.

I Henhold til foranstaaende tillader vi os at stille følgende Ændringsforslag.

I Stedet for Udvalgets Punkt 1 sættes som nyt Punkt 1:

Lagtinget andrager hos Regeringen om at følgende Forslag maa blive undersøgt og Overslag udarbejdet:

1. Indsejlingsfyr til Vaag.
2. a) 1 Fyr paa Porkeresnæs.
   b) 1 Fyr paa Mjávanæs for Sejlads gennem Suderøfjord og Øens Østkyst.
3. Fyr paa Kallur.
4. 1 Fyr paa Kalsø (nær Blankeskaale) for Sejlads gennem Lervigsfjord og Indsejling til Fuglefjord.
5. Fyr paa Slettenæs for Indsejling til Vestmanhavnsund.
6. Fyr paa Vaagø ved Navagjov for Indsejling til Vestmanhavn sydfra.
7. Fyr i Saltangeraa til Vejledning for Ankerplads i Kongshavn (Glibre).
8. Fyr i Sundelaget for Sejlads gennem „Strømmen".
9. Fyr paa Torvanes ved Eide for Indsejling fra Nord til Sundet mellem Strømø og Østerø.
10. Fyr „á Múlanum" for Indsejling til Sørvaag.

Som nyt Punkt 2:

Lagtinget anser det for nødvendigt, at de i Punkt 1 omtalte Fyranlæg etableres snarest af Hensyn til Skibsfartens Sikkerhed.

Lagtingssalen, den 22. September 1925.

Mikkjal D. á Ryggi. *M. Samuelsen.* *J. H. M. Joensen.* *J. J. Weihe.*

A/S. „Føroya Avdeldende"'s Boktrykkeri, Thorshavn.

Bilag 29.

Betænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist Sagen om Opførelse af en Bygning til Færø Amts Bibliotek, Embedsarkiverne og Færøsk Museum.

Det i Fjor nedsatte særlige Udvalg har mellem de to Tingsamlinger fremskaffet Planer og Overslag over en Bygning som den, man ønsker at opføre, og Udvalget bemærker med Hensyn til de foreliggende Planer, at Bibliotekaren har forevist Bygmester Tørgards Projekt Nr. 1 for Bibliotekstilsynet i København og Landsarkivar Hansen fra Sjællands Landsarkiv, og disse har udtalt sig anerkendende. Udvalget mener derfor, at man, teknisk set, staar overfor en forsvarlig Løsning af Spørgsmaalet. Nærværende Udvalg — med Undtagelse af Mindretallet Patursson — har ikke noget at indvende mod den omhandlede Plan Nr. 1.

En Bygning efter Plan Nr. 1 vil ifølge Overslaget komme til at koste 65000 Kr., og Færø Amt mener, at man bør regne med 70000 Kr., ogsaa under Hensyn til, at forskellige Udenomsarbejder med Planering m. m. ikke er medregnet. Nærværende Udvalg mener, at man bør regne med 80000 Kr. Erfaringen viser, at man næsten altid kommer til at staa overfor Overskridelser, og at man derfor næsten altid er nødt til at regne dermed. Af denne Sum vil Statskassen forhaabentlig udrede Halvdelen under Hensyn til, at der skaffes en forsvarlig Løsning paa Arkivspørgsmaalet og Museumsspørgsmaalet, i hvilken Henseende bemærkes, at Undervisningsministeriet før Krigen har tænkt sig at yde en Bevilling til en Bygning som den her projekterede. Der var dengang Tale om et Tilskud paa 10000 Kr., medens man nu nødvendigvis maa regne med en større Bevilling, hvis Byggeplanerne ikke skal opgives. Saafremt Statskassen udreder Halvdelen af Omkostningerne med indtil 40000 Kr., maa et ligtiende Beløb tilvejebringes fra færøsk Side. Det vil være meget uheldigt, hvis dette Byggeforelagende nu atter udskydes i det uvisse.

En Biblioteksbygning er aldeles nødvendig, og det samme gælder forsvarlige Lokaler til Arkivet. Saa længe der ikke findes en forsvarlig Museumsbygning, maa de Oldsager, Færøsk Museum har erhvervet, opbevares paa bedste Maade; men denne er dog ingenlunde forsvarlig, og en Mængde Private, som besidder værdifulde Oldsager, vil ikke aflevere disse til Museet, førend et forsvarligt Lokale er tilvejebragt.

Udvalget mener, at en Bevilling paa 40000 Kr. maa skaffes fra færøsk Side til Byggeplanernes Gennemførelse. Af dette Beløb bør Lagtinget svare af de under samme sorterende Kasser en Fjerdedel eller indtil

20000 Kr., medens Amtsbiblioteket og Færøsk Museum tilskyder henholdsvis 12000 Kr. og 8000 Kr.

Man haaber, at Statskassen, foruden den foran omhandlede Bevilling paa indtil 40 000 Kr., vil yde et Grundstykke af den Amtmandsgaarden tilhørende „Debesar trøð" uden Vederlag, og at Amtmanden som Gaardens Besidder vil frafalde Vederlag for Brugsretten.

Det vil formentlig atter i Aar være nødvendigt at vælge et Udvalg til sammen med Amtmanden og Bestyrelsen for Amtsbiblioteket og Færøsk Museum at foretage det videre fornødne med Hensyn til Byggeforetagendet, herunder Bestemmelse af, hvor stort et Areal af „Debesar trøð" man anser det for nødvendigt at faa stillet til Disposition. Dette Udvalg — Amtmanden og de nævnte Bestyrelser — har man tænkt sig som Byggeudvalg, og man ser ikke rettere end, at Byggearbejderne bør iværksættes straks efter 1. April næste Aar, hvis Bevilling fra Statskassen til den Tid er tilvejebragt. Det er en Selvfølge, at Arbejdet bortliciteres.

* * *

Mindretallet (Paturssøn) skal bemærke følgende:

Frá 15 løgtingsmonnum kom í 1904 eitt uppskot til avgerð, um at byggja eitt nýtt løgtingshús.

Hetta varð samtykt, og tingið valdi eina 5-mannamillumtinganevnd til at fyrireika málið.

Henda nevnd samtykti at heita á arkitekt Sinding-Larsen í Oslo, sum tá gjordi uppskot til bygningin, hvi sínna var tilætlað at kosta 46000 kr. Nevndin skeyt upp á at stevna ein byggingsgrunn og fara undir at byggja (í 1908), tá helmingurin av bygningin [illegible] var komið í grunnin.

Á løgtingi í 1905 varð samtykt millum annað av „økonomisk fond" at leggja niður 4000 kr. í 5 ár til tilvøksgrunnin at nýta til at byggja løgtingshús fyri. Millumtinganevnd varð afturvald millum annað til at vissa løgtinginum grund. Ein slik grund var útvald, har tann núverandi realskúli er bygdur.

Á tingi 1906 varð málið um at byggja nýtt løgtingshús samtykt at niðurleggja fyri fyrsti.

Teknningarnar til hetta hús, sum eru til skjals í tinginum, sýna, at løgtingsbygningur hesin var ætlaður at geva rúmd fyri: Løgtingshøll og nevndarstovum, býarstýrissali, lógrætttissali („retslokale"), landsbókasavni, fornbrævasavni og forngripasavni. Byggingalagið á húsinum var norrønt tilætlað, soleiðis sum løgtingið hevði avgjort.

Nú heldur tingið seg noyðast at byggja hús til landsbókasavn, fornbrævasavn og forngripasavn næsta ár, og nreirilutin í tiggjarnevndini mælir til at hetta verður gjort fyri seg — og bygd eini hús, sum ikki eru eftir norrønum byggingalagi.

Leingi man ikki kunna bíðast eftir, um væl og virðiligt skal vera, at byggja hús eisini fyri løgtingið og lógrættin, og Havnar býur vil kanska eisini eiga sær virðiligari innivist fyri býarstjórn sína enn hann nú hevur.

Um bygd varð ein borg, sum rúmaði øllum frammanundan nevndu deildum, soleiðis sum løgtingið tilætlaði í 1904, hevði lað kostað minni fyri hvørja deild sær, at tingið sær innivist, enn sum nú, ið byggjast má í tvíningum ella tríningum; og húsið sjálvt kundi tá fyri minni samfaldan

kostnað byggst til eitt landaprýði, um tað var gjørt sum fyrst tilætlað og í fornum norrønum lagi.

Men tá eingin hugur hevur verið í nevndini fyri at byggja eina slíka borg, setur minnihlutin einki uppskot fram.

* * *

Forslag.

Fra *Flertallet* (samtlige Medlemmer undtagen Patursson):

1. Lagtinget andrager hos Regeringen om en Bevilling af Statskassen paa indtil 40000 Kr. som Hjælp til Bestridelse af Udgifterne ved Opførelse af en Bygning, der skal afgive Lokaler til Færøernes Amtsbibliotek, Færøernes Arkiv og Færøsk Museum, og opføres efter hoslagte, af Bygmester Tórgarð udarbejdede Plan Nr. 1, paa Betingelse af, at der fra færøsk Side tilvejebringes en lignende Sum til Byggeforetagendet.

2. Lagtinget andrager om, at der maa blive tilstaaet det under 1. omhandlede Byggeforetagende en Byggegrund med Udenomsstykke af passende Størrelse af den Amtmandsgaarden tilhørende „Debesar trøð" ved Thorshavn uden Vederlag.

3. Der vælges et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med Amtmanden og Bestyrelserne for Færø Amts Bibliotek og Færøsk Museum at fungere som Byggeudvalg for den omhandlede Bygning og til paa Lagtingets Vegne at træffe Beslutning om Størrelsen af det Grundstykke, som ønskes stillet til Disposition.

Budgetudvalget, den 22. September 1925.

A. Samuelsen. *J. J. Dahl.* *Johan Reinert.* *J. H. Joensen.*

Th. J. Midjord. *J. Patursson.* óheftur. *Gunnar Winther.*

Prentamiðja Frems
Tórshavn

Udvalgsbetænkning

i

Sag Nr. 121—1925: (Sønæringsloven).

I Lagtingssamlingen 1924 vedtog Tinget følgende i Sagen om Ænringer i Sønæringsloven:

„Lagtinget anmoder Regeringen om endnu en Gang at overvejе den foreliggende Sag og fremme den i Overensstemmelse med Lagtingets Ønsker i saa stort Omfang, som det lader sig gøre, uden at kollidere med internationale Bestemmelser."

Denne Henvendelse havde Tilslutning hos hele Lagtinget, selv om et enkelt Medlem tog Forbehold overfor Indholdet af den Betænkning, hvortil Forslaget sluttede sig.

Paa sin Henvendelse i Fjor har Lagtinget endnu ikke modtaget noget Svar, og denne Omstændighed betragter man som Bevis for, at Regeringen overvejer i hvor stort Omfang man kan imødekomme Lagtingets Ønsker uden at kollidere med de Bestræbelser, som gaar ud paa at skabe en overensstemmende Lovgivning paa dette Omraade i forskellige evropæiske Lande. Man maa ogsaa kunne gaa ud fra som givet, at Regeringen ikke vil modsætte sig Gennemførelse af Lovbestemmelser, som sætter færøske Fiskeskippere i Stand til at supplere deres Uddannelse saaledes, at de kan drive Fiskeri bl. a. ved Grønland uden at overtræde gældende Love.

Der foreligger i Aar et nyt Andragende fra Selvstyrepartiet ang. det her omhandlede Spørgsmaal, og dette Andragende finder man bør indsendes til Regeringen i Forbindelse med Andragendet fra forrige Aar.

Forslag.

I Forbindelse med Tingets Beslutning i Samlingen 1924, som fastholdes, indsendes hermed et nyt Andragende fra Selvstyrepartiet angaaende samme Sag.

I Fiskerilaansudvalget, den 26. August 1925.

A. Samuelsen,
Ordfører.

J. J. Dahl.

J. H. Joensen.

J. Guttesen.

Johan H. Poulsen.

Kontinuations-Udvalgsbetænkning

angaaende

Sag Nr. 174—1925

angaaende

Navigationsundervisning.

I Udvalgsbetænkning af 26. August d. A. angaaende denne Sag forudsatte Udvalget, at Regeringen overvejede, i hvilket Omfang Lagtingets Ønske i Sagen om Ændringer i Sønæringsloven og Navigationsundervisningen maatte kunne imødekommes. Efter at Lagtinget havde vedtaget Udvalgets Forslag i Sag Nr. 121—1925, har Færø Amt ved Skrivelse af 3. dennes kommuniceret Lagtinget en Skrivelse fra Ministeriet for Industri, Handel og Søfart, hvori samme udtaler sin Villighed til paa nærmere angivne Vilkaar at søge Hjemmel til ekstraordinært at lade afholde i Thorshavn et Kursus til Styrmandseksamen. Endvidere erklærer Ministeriet sig villigt til at tage under Overvejelse at oprette Kursus af kortere Varighed, saafremt Lagtinget maatte foretrække dette. Det maatte da — udtaler Ministeriet — gøres til en Betingelse for Adgang til det omhandlede Kursus, at de paagældende Elever har bestaaet Sætteskipperprøven med Karakteren mindst 45, hvoraf mindst 5 i Dansk, eller har Bevis for bestaaet Mellemskole- eller højere Eksamen. —

Udvalget forstaar Sagen paa den Maade, at Ministeriet ved det omhandlede korte Kursus har tænkt paa at imødekomme Lagtingets Ønske, udtalt adskillige Gange siden 1917, om en Tillægsprøve til Sætteskippereksamen. Denne Tillægsprøve er det aldeles nødvendigt at tilvejebringe for at færøske Fiskeskippere skal kunne sejle paa Fiskeri overalt, hvor dette med Fordel kan drives. Udvalget tænker her særlig paa Fiskeri i Farvandene ved Grønland. Færinger med Fiskeskipperbevis kan maaske nok finde over til Grønland, og i alt Fald viser det sig, at de fleste Fiskeskippere, som tænker paa at tage paa Fiskeri ved Grønland, søger at skaffe sig saa megen Undervisning i Navigation, at de kan klare sig. Men deres Næringsbevis giver dem ikke Ret til Sejlads paa Grønland, og Assurandører af Skib og Last vil ikke antage sig eventuelle Skader, naar vedkommende Skibsfører kun er Fiskeskipper uden at Tillægsprøven er legaliseret.

Udvalget betragter, som anført, det af Mintsteriet omtalte korte Kursus som tagende Sigte paa at afbøde den sidst omtalte Mangel, og det er Udvalget bekendt, at adskillige Fiskeskippere, som til næste Aar tænker paa Fiskeri ved Grønland, allerede i den tilstundende Vinter vil tage en passende Tillægsprøve i Navigation, haabende, at Lovgivningsmyndighederne til Foraaret har gennemført Bestemmelser, som gør en saadan Tillægsprøve lovlig og giver dem Adgang til en vis Sejlads, der skal omfatte Grønland. Udvalget mener, at Lagtinget bør samle sig om dette Spørgsmaal i Aar som det mest presserende nødvendige. Spørgsmaalet om Styrmandseksamen, saaledes som det nu foreligger efter Erhvervsministeriets Skrivelse, mener Udvalget bør udskydes til næste Aar, idet Ministeriets Skrivelse er fremkommet paa et saa sent Tidspunkt af Samlingen, at hele Sagen ikke kan behandles til Ende i denne Samling.

Udvalget kan, efter Konference med Navigationsskolen i Thorshavn, indstille til Lagtinget, at den Tillægsprøve, som det her under Sagen drejer sig om, kommer til at omfatte Punkt B. i det Forslag, som findes i Lagtingstidende for 1917, Side 14—15, og Udvalget har ment, at Punkt C. bør følge med, og godt kan følge med, uden at det vil overanstrænge. Men Udvalget maa holde fast paa, at skal Tillægsprøven faa den ønskede Betydning for Fiskeriet, saa maa alle Fiskeskippere have Adgang til at underkaste sig Prøven, uanset hvor stor deres Eksamen er og uanset hvor meget hver har i Dansk eller de andre Fag. Heller ikke mener Udvalget, at der bør kræves Mellemskoleeksamen eller Skoleeksamen af nogen Art som Betingelse for Adgang til Tillægsprøven. Den ønskede Foranstaltning har det rent praktiske Formaal at dygtiggøre Førerne af vore Fiskekuttere til at sejle overalt, hvor de med Udbytte kan drive Fiskeri, og den af Ministeriet stillede Betingelse vil ikke være fornøden til Opnaaelse af Formaalet.

Forslag.

1. Lagtinget anmoder Regeringen om at udvirke, at følgende Tillæg til Lov om Navigationsundervisningen af 28. Februar 1916 inden Nytaar 1926 sættes i Kraft paa Færøerne.

§ 1.

Der vil paa Færøerne kunne tages en Tillægsprøve til Sætteskipperprøven.

Til denne Prøve kræves:

A. Navigation. Søuret. Længdebestemmelse ved Hjælp af Søuret og en Klokkeslætsobservation af Solen. Bestemmelse af Skibets Sted ved Stedlinieobservation af Solen. Bestemmelse af Solens Azimut og Amplitude. Bestemmelse af Deviationen ved astronomisk Observation.

B. Søret. Skibsførerens Myndighed med Hensyn til Lydigheds Tilvejebringelse om Bord samt til Forseelser og Forbrydelser begaaede om Bord. Skibsmandskabets Rettigheder og Pligter.

Ingen kan indstille sig til denne Prøve, forinden han har erholdt Bevis som Sætteskipper.

2. Lagtinget forudsætter, at den i Punkt 1 omhandlede Prøve kan tages samtidig med at der afholdes Sætteskippereksamen paa Færøerne.

3 Lagtinget andrager om, at der udvirkes en Ændring i Sønæringsloven af 28. Februar 1916 gaaende ud paa, at den, som har bestaaet den under Punkt 1 omhandlede Tillægsprøve til Sætteskipperprøven, og som er fyldt 25 Aar og har erhvervet Bevis som Sætteskipper, skal have Ret til at være Fører af Skib, hjemmehørende paa Færøerne paa indtil 300 Tons, i Fart paa det nordlige Atlanterhav og dertil hørende Have.

4. Sagen om Adgang til at tage Styrmandseksamen udsættes til næste Aar.

Fiskerilaansudvalget, den 18. September 1925.

A. Samuelsen,
Ordfører.

Johan H. Poulsen.

J. H. M. Joensen.

J. Guttesen.

Joen J. Dahl.

A/S. „Faro Avisudvalgs" Bogtrykker, J. Thorshavn.

Bilag 31.

Forslag

til

Reglement

for

Forvaltningen af Trangisvaag Havn.

Under Dags Dato har Ministeriet for offentlige Arbejder i Henhold til Lov at 30. Januar 1875 om Udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for Benyttelse af Havne m. m. stadfæstet følgende *Reglement for Forvaltningen af Trangisvaag Havn:*

§ 1.

Havnens Anliggender styres af Forstanderskabet for Frodebø Sogns Kommune under Tilsyn af Lagtinget, [overensstemmende med de i § 16 i Lov af 26. Maj 1868 om Købstadskommunernes Styrelse m. v. med Hensyn til Købstadshavnenes givne Regler]. Ministeriet for offentlige Arbejder forbeholder sig Ret til ved periodiske Eftersyn at forvisse sig om Havnens forsvarlige Vedligeholdelse.

§ 2.

Den umiddelbare Forvaltning af og Tilsyn med Havnen overdrages til et af Forstanderskabet for [1] 4 Aar ad Gangen valgt Havneudvalg, bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke mindst de to skal være Medlemmer af Forstanderskabet.

Udvalget sørger for de i Havnen værende Anlægs Vedligeholdelse og Forbedring, foranlediger de Arbejder udført, som til dette Øjemed skal foretages, samt fører Tilsyn med Havnens Bygninger og øvrige Ejendele. Endvidere forestaar Udvalget paa Forstanderskabets Vegne Havnens Kasse- og Regnskabsvæsen, alt overensstemmende med de i dette Reglement givne nærmere Regler.

Havneudvalget skal føre en Forhandlingsprotokol, der efter hvert Møde underskrives af samtlige tilstedeværende Medlemmer.

§ 3.

Ved Havnen ansættes af Forstanderskabet efter Indstilling af Havneudvalget en Havnefoged med en aarlig Løn af [3600 Kr.].

Havnefogden fører det daglige Tilsyn med Havnen og paaser Overholdelse af Ordenen i denne i Overensstemmelse med det derom udfærdigede, af Ministeriet for offentlige Arbejder godkendte Reglement. Han fører Fortegnelse over det Havnen tilhørende Materiel og Inventarium (se § 15) og sørger for, at det opbevares forsvarligt. Han har Opsyn med det til Vedligeholdelse og Nyarbejder antagne daglønnede Mandskab og deltager selv i Arbejdet, idet han retter sig efter Havneudvalgets Ordre.

Iøvrigt kan der af Havneudvalget udfærdiges nærmere Reglement og Instruks for hans Virksomhed.

§ 4.

Forstanderskabet er pligtigt at meddele enhver Oplysning om Havnen vedrørende Forhold, der maatte blive det afkrævet af Lagtinget, Ministeriet for offentlige Arbejder eller den, der paa dettes Vegne fører Tilsyn med Havnen.

§ 5.

Havnens Regnskabsaar er [Finansaaret] Kalenderaaret. Inden 1. [Januar] Oktober har Havneudvalget at forelægge Forstanderskabet et Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter i det kommende Aar, affattet overensstemmende med det vedføjede Skema. Efter at være gennemgaaet og endelig vedtaget af Forstanderskabet, indsendes Overslaget inden 1. [Marts] December i 3 Eksemplarer [gennem Amtet] til [Ministeriet for offentlige Arbejder] Lagtinget, ledsaget af de nødvendige Forklaringer om de enkelte Indtægts- og Udgiftsposter, og bilagt med en Beretning om, hvilke Arbejder, der er udført i det løbende Aar.

§ 6.

Agtes noget større Arbejde udført i Havnen eller i det hele nogen Foranstaltning truffet, til hvis Gennemførelse Samtykke af [Ministeriet for offentlige Arbejder] Lagtinget kræves, har Forstanderskabet herom [gennem Amtet] at gøre særlig Indstilling til [Ministeriet] Lagtinget.

Dette maa saavidt muligt ske saa betimeligt, at [Ministeriets] Lagtingets Samtykke kan foreligge forinden Overslagets Indsendelse.

§ 7.

Skulde [Ministeriet for offentlige Arbejder] Lagtinget benytte sig af den det tilkommende Ret til at fordre andre eller flere Arbejder udført end de i Overslaget paaregnede og i Henhold hertil begære dette omarbejdet, har Forstanderskabet at indsende det nye Overslag inden en Maaned efter, at [Ministeriets] Lagtingets Beslutning er blevet det meddelt.

§ 8.

Skulde det i Aarets Løb vise sig nødvendigt at udføre Arbejder i Havnen, der ikke er paaregnede i Overslaget eller at overskride de ved

dette bevilgede Summer, har Havneudvalget i betimelig Tid herom at gøre Indstilling til Forstanderskabet. Bifalder da dette Havneudvalgets Forslag, har det uopholdeligt at søge [Ministeriets] Lagtingets Samtykke erhvervet til at fravige Overslaget. Forinden dette er sket, maa det paagældende Arbejde ikke udføres eller Merudgiften finde Sted, medmindre Arbejdets Udførelse skulde være paatrængende nødvendig, idet det da kan paabegyndes, naar Forstanderskabet har givet sit Samtykke dertil, men der bliver da straks at gøre Indberetning til [Ministeriet] Lagtinget.

§ 9.

Samtlige Arbejder ved Havnen, herfra dog undtaget saadanne Arbejder, som Havnen lader udføre uden Antagelse af Entreprenør, bliver at bortlicitere. Leverancer til en Udgift af over 200 Kr. vil ligeledes være at bortlicitere. Afvigelser herfra kan kun finde Sted med Forstanderskabets Samtykke; dette bliver at afgive skriftligt og vedlægges Havneregnskabet.

Af Havnens Materialbeholdning tages det fornødne til Smaareparationer, forsaavidt det haves.

§ 10.

Forstanderskabet er ansvarligt for de Kapitaler, Værdipapirer og andre Ejendomme, der tilhører Havnen.

§ 11.

Forstanderskabet fastsætter efter Havneudvalgets Indstilling Takster for de Afgifter, der skal erlægges for Benyttelsen af de Havnen tilhørende Pladser, Redskaber m. m.

Disse Takster skal være opslaaet paa et passende Sted, hvor enhver kan have Lejlighed til at gøre sig bekendt med samme. Genparter af dem bliver at vedlægge Havneregnskabet.

§ 12.

De af Ministeriet for offentlige Arbejder approberede Skibs- og Vareafgifter afkræves ligesom de i § 11 omtaldte Afgifter af Havnefogden eller en anden dertil af Forstanderskabet efter Havneudvalgets Indstilling valgt Person. Afgifterne indføres af Afkræveren i 3 dertil af Havneudvalget autoriserede Protokoller, en for Skibsafgifterne, en for Vareafgifterne og en for de i § 11 omtaldte Afgifter, der ved Regnskabsaarets Udgang afgives til Havneudvalget og vedlægges Regnskabet i bekræftet Afskrift.

Opkræveren afgiver hver Maaned de af ham oppebaarne Beløb til Forstanderskabet mod Kvittering i ovennævnte Protokoller.

Det paahviler Havneudvalget at paase, at der vedlægges Protokollen for Vareafgiften de til dennes Beregning nødvendige Skibspapirer.

§ 13.

De Havnen tilhørende Pengeeffekter og vigtige Dokumenter opbevares i Forstanderskabets Pengeskab eller i en Bankbox.

§ 14.

Havnens Indtægter, som ikke er nødvendige til Bestridelse af løbende Udgifter, anbringes af Havneudvalget til Forrentning paa behørig Maade.

Den Del af Havnens opsparede Kapital, som det ikke kan anses nødvendigt at have anbragt saaledes, at den hurtigt kan haves til Raadighed, bliver at frugtbargøre overensstemmende med de Regler, der gælder om Udlaan af Midler, der staar under offentligt Tilsyn, medmindre Ministeriet for offentlige Arbejder maatte give sit Samtykke til, at de anbringes paa anden Maade. Samtlige Havnen tilhørende Aktiver bliver at forsyne med Paategning om, at de ikke uden Forstanderskabets Samtykke maa kvitteres, afhændes eller pantsættes.

Intet Beløb maa tages til Indtægt for Havnekassen eller udbetales af denne uden efter en af Havneudvalget udfærdiget Indtægts- eller Udgiftsordre. For de i § 12 omtalte Indtægter gælder maanedlige Udskrifter af de af Havneudvalget reviderede Protokoller som Indtægtsordre.

§ 15.

Havnens Regnskab føres i en af Havneudvalget autoriseret Kasse- og Regnskabsprotokol, hvori alle Havnekassens Indtægter under fortløbende Numre beregnes til Indtægt straks, naar de indkommer, og alle Udbetalinger til Udgift, ligeledes under fortløbende Numre, naar de mod behørige Bevisligheder udbetales af Havnekassen. Saavel Indtægts- som Udgiftsposterne bilægges med behørige Indtægts- og Udgiftsordrer. Regnskabet føres særskilt for Indtægt og Udgift paa lige over for hinanden staaende Blade efter det vedføjede Skema.

Umiddelbart efter hver Maaneds Udgang afsluttes Indtægts- og Udgiftsregnskabet for den forløbne Maaned, henholdsvis som Beholdning eller Mangel. Endvidere føres en af Havneudvalget autoriseret Hovedbog med Indtægts- og Udgiftskonti, svarende til det aarlige Overslag, saaledes at der kan føres Tilsyn med, at Bevillingerne paa de enkelte Konti ikke overskrides, heri noteres samtlige Ind- og Udbetalinger.

Over de Havnen tilhørende Inventariegenstande samt Materialier og Redskaber bliver der ligeledes at føre Fortegnelse i en særlig af Havneudvalget autoriseret Protokol. Den skal indrettes saaledes, at Afgang og Tilgang tydelig kan ses af samme. Ved Aarets Udgang afsluttes den, og de i Behold værende Genstande m. m. overføres til næste Aars Regnskab. En Genpart bilægges Havnens Regnskab.

§ 16.

Regnskabet over Havnens Indtægter og Udgifter, der skal være nøjagtigt ordnet efter de paa Havnens Overslag for det paagældende Aar opførte Konti og Inventarieregnskabet, der aflægges efter vedføjede Skema, affattes inden den i § 17 fastsatte Tid.

De udfærdigede Indtægts- og Udgiftsordrer vedlægges Regnskabet.

§ 17.

Regnskaberne med tilhørende Bilag bliver inden [Maj] Februar Maaneds Udgang at tilstille Forstanderskabet, ledsaget af en Status over Havnens Gæld med Forklaring om de i Aarets Løb skete Afdrag, og hvor meget der derefter resterer ved Aarets Udgang.

Efter i 14 Dage at have henligget paa Kommunekontoret til Eftersyn

for Kommunens Indvaanere bliver Regnskaberne derpaa, forinden deres Indsendelse til Revision, kritisk at gennemgaa af Forstanderskabet, der herved navnlig vil have at undersøge, dels om de for præsterede Arbejder og leverede Genstande opførte Priser, for saa vidt Licitation ikke har fundet Sted, kan anses passende, dels hvorvidt de til Afgang førte Materialier er retteligt forbrugt, samt om de foretagne Arbejder er udført forsvarligt.

Inden Udgangen af [Juli] April Maaned indsendes Regnskaberne med samtlige dertil hørende Bilag [gennem Amtet] til [Ministeriet for offentlige Arbejder] Lagtinget, forsynet med Paategning om, at den i denne Paragraf anordnede Fremgangsmaade er iagttaget samt ledsaget af en Meddelelse om, hvorvidt Forstanderskabet har fundet noget at erindre imod Havneudvalgets Styrelse af Havnens Anliggender og i bekræftende Fald, hvilke Foranstaltninger der i den Anledning er truffet.

§ 18.

Inden Udgangen af hvert Aars [April] Januar Maaned har Forstanderskabet til Brug ved den i Lov om Köbstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 16 ommeldte Ligning af de ved Statens Tilsyn med Havnene foranledigede Udgifter at tilstille Ministeriet for offentlige Arbejder Oplysning om, hvor meget de i Henhold til Havnetaksterne oppebaarne Indtægter har udgjort i det sidst forløbne Aar.

Inden hvert Aars 10. December har Forstanderskabet i Overensstemmelse med Ministeriets Cirkulære af 23. November 1912 og det deri omhandlede Skema at tilstille Ministeriet for offentlige Arbejder Indberetning om Havnen i 3 Eksemplarer.

§ 19.

Maatte Revisionen finde Anledning til Udsættelser ved Regnskaberne, har Forstanderskabet at drage Omsorg for, at Antegnelserne besvares inden Udløbet af den i ethvert Tilfælde opgivne Tidsfrist.

Decisionerne tages paa behørig Maade til Følge, og for saa vidt der derefter maatte fremstaa Ansvar, har Forstanderskabet at drage Omsorg for, at dette berigtiges og beregnes Havnekassen til Indtægt.

§ 20.

Med Hensyn til Regnskabets Aflæggelse og Indsendelse samt Antegnelsernes Besvarelse er Byraadet underkastet Bestemmelserne i Frd. af 8. Juli 1840 angaaende det offentlige Kasse- og Regnskabsvæsen i Almindelighed.

§ 21.

Opkræveren af Afgifterne stiller for de ham betroede Midler en Sikkerhed, hvis Størrelse bestemmes af Forstanderskabet efter Havneudvalgets Indstilling.

§ 22.

Dette Reglement har Gyldighed fra ..... at regne. Der forbeholdes Ministeriet for offentlige Arbejder Ret til efter forud at have indhentet Forstanderskabets Betænkning at foretage Forandringer i Reglementet.

Overslag over Ind

ved Trangisvaag

Konto	Indtægter	Specialsummer	Hovedsummer
1.	Forventet Beholdning ved Udgangen af forrige Aar:		
	a) i Kontanter		
	b) indestaaende i N. N. Sparekasse eller Bank.....		
2.	Renter:		
	a) Af de til N. N. udlaante Kr.		
	etc.		
3.	Afdrag:		
	a) Paa Laanet til N. N.....		
	etc.		
4.	Laan		
5.	Skibsafgifter (beregnede efter Gennemsnit af 3 Aar)..		
6.	Vareafgifter (beregnede efter Gennemsnit af 3 Aar)...		
7.	Afgifter i Henhold til § 11 (beregnede efter Gennemsnit af 3 Aar)		
8.	Hus- og Pladsleje.....		
9.	Andre Indtægter.....		
	Summa...		

tægter og Udgifter

Havn i 19..

Konto	Udgifter	Specialsummer	Hovedsummer
1.	Renter af Laan: a) Af Laanet hos.....oprindelig.....Rest..... etc.		
2.	Afdrag paa Laan: a) Paa Laanet hos ..... etc.		
3.	Bidrag til Dækning af de med Statens Tilsyn med Havnene forbundne Udgifter.		
4.	Lønninger og Pensioner: a) Til Havnefogden..... etc.		
5.	Ny Arbejder: a) ..... etc.		
6.	Vedligeholdelse af Havneværkerne samt af Havnens Bygninger, Pladser og Veje: a) ..... etc.		
7.	Omkostninger ved Oprensningsarbejde: a) ..... etc.		
8.	Anskaffelse af Redskaber og andre Inventariegenstande: a) ..... etc.		
9.	Vedligeholdelse af Redskaber og andre Inventariegenstande: a) ..... etc.		
10.	Andre Udgifter..... Forventet Beholdning ved Aarets Udgang.....		
	Summa...		

Kapitalstatus ved Trangisvaag Havn

ved Begyndelsen af ....

	Specialsum	Hovedsum
Aktiver.		
a. Kapitaler og rentebærende Indskud		
b. Pengeeffekter		
c. Havnens Landarealer .....Hektar.....		
d. Havnens Bygninger, brandf. for		
e. Bolværker m. m.....		
f. Havnespor, Ledninger, Fyr m. v.....		
g. Inventar, Maskiner m. v.....		
h. Det uddybede Havnebassin og Sejlløb		
i. Kassebeholdning.....		

Passiver.

Optagne Laan:

Gældsb. Dato	Laangiver	Oprindelig Størrelse	Rentefod	Laanet er udbetalt	Restgæld ¼ 19..

Havnen ejede den 1. April 19.. Kr....

Inventarieliste for Trangisvaag Havn.

Beholdning ved Aarets Begyndelse.	Afgang	Tilgang	Beholdning ved Aarets Slutning

Kasse- og Regnskabsprotokol

Løbe-Nr.	Datum	Indtægt	Bilags Nr.	Sum Kr.	Anmærkning
		Her anføres Indtægtens Beskaffenhed.			
		Summa . . .			

for Trangisvaag Havn.

Løbe-Nr.	Datum	Udgift	Bilags Nr.	Sum Kr.	Anmærkning
		Her anføres Udgiftens Beskaffenhed.			
		Summa . . .			

Forslag
til
Reglement
for
Overholdelse af Orden m. v. i Trangisvaag Havn.

Under Dags Dato har Ministeriet for offentlige Arbejder i Henhold til Lov af 30. Januar 1875 om Udfærdigelse af reglementariske Bestemmelser for Benyttelse af Havne m. v. stadfæstet følgende *Reglement for Overholdelse af Orden m. v. i Trangisvaag Havn:*

§ 1.

Til Trangisvaag Havn bliver at henregne Farvandet indenfor en Linie mellem Tangen ved „Birgishavn" og „Husagaardsaa". Den Del af Havnen, der ligger indenfor en Linie mellem Kirkegaardsbroen og Tveraa røde Fyr, kan kun benyttes som Fortøjningshavn, saaledes at Opankring eller Fortøjning af Fartøjer der kun kan finde Sted efter Havneudvalgets Anvisning. Fortøjningskættinger maa ikke anbringes uden Havneudvalgets Samtykke, og kun paa de af dette fastsatte Betingelser.

§ 2.

Føreren af ethvert Havnen anløbende Fartøj har at gøre sig selv saavel som det til Fartøjet hørende Mandskab bekendt med Bestemmelserne i dette Reglement, som findes henlagt til Gennemsyn hos Havnefogden.

§ 3.

Overholdelse af Orden i Havnen og paa dens Grund paases af Havnefogden under Overtilsyn af Havneudvalget.

§ 4.

Naar et Fartøj indkommer i Havnen, har Føreren uopholdelig at henvende sig til Havnefogden for at faa anvist Plads til at henlænge sit Fartøj. Herfra maa han ikke senere forhale uden Tilladelse af Havnefogden, ligegesom han er pligtig til at udføre saadan Forhaling efter dennes Anvisning, om det findes fornødent.

Fartøjer og Baade, som ligger fortøjede paa anvist Sted, skal i Tilfælde af indtræffende Grindefangst eller ved Sejfangst (Nótekast) være forpligtigede til at skifte Plads efter Havnefogdens Anvisning.

§ 5.

Fartøjer maa kun fortøjes ved de dertil bestemte Fortøjningsapparater og efter Havnefogdens Anvisning. Til Fortøjninger maa ikke anvendes Jernkættinger, medmindre de er forsynet med Kættinger paa de Steder, hvor de hviler paa Tømmerværk.

Fortøjninger maa ikke uden Havnefogdens Tilladelse anbringes paa saadan Maade, at Passagen gennem Havnen eller Adgangen gennem Havnen eller Adgangen til Kajplads spærres. Fortøjningerne skal i hvert Fald, naar det forlanges, slækkes for andre Fartøjer.

§ 6.

Naar det efter Havnefogdens Skøn kan befrygles, at et Fartøj under Forhaling vil komme paa Grund, maa det ikke forhales, forinden det er blevet lettet saa meget, som efter Havnefogdens Skøn maatte være fornødent.

Kommer et Fartøj paa Grund et Sted, hvor det efter Havnefogdens Formening er til Hinder for andre Fartøjers Bevægelse, skal det snarest muligt fjernes derfra, og Skibsføreren er pligtig til at træffe de Foranstaltninger, som Havnefogden maatte anse fornødne til Opnaaelse heraf.

§ 7.

Naar en Skibsfører ikke efterkommer de i Reglementet indeholdte Bestemmelser eller de af Havnefogden givne Paalæg saa hurtigt, som det af denne skønnes nødvendigt, skal Havnefogden være berettiget til at træffe de fornødne Foranstaltninger til, at saadant sker. For Beskadigelser, som derved maatte tilføjes Fartøjet med Tilbehør, skal dets Fører eller Ejer ikke kunne fordre Erstatning. Foruden at erlægge en efter Omstændighederne afpasset Bøde, jfr. § 18, skal Fartøjets Fører eller Ejer derhos være pligtig at erstatte de Udgifter, som de ommeldte Foranstaltninger har medført.

Naar Skibsføreren ikke er om Bord, er det tilstrækkeligt, at Paalæg om Fartøjets Forhaling, Fortøjning eller deslige bliver givet Styrmanden eller i dennes Fraværelse en af det øvrige Mandskab.

Forlades Fartøjet af hele Besætningen, skal Skibsføreren være pligtig at navngive for Havnefogden en i Havnens Nærhed boende paalidelig Mand, som skal føre Tilsyn med Fartøjet, og til hvem saadanne Paalæg kan gives med samme Virkning, som om de var givet til ham selv.

§ 8.

Skibsføreren er ansvarlig for den Skade, som han, hans Mandskab eller Fartøjet maatte anrette paa Havneværkerne eller Havnens Ejendele, og skal erstatte de med Skadens Istandsættelse forbundne Omkostninger.

Erstatningens Størrelse fastsættes enten ved mundtlig Overenskomst eller, saafremt ingen Overenskomst kan opnaas, ved Skøn af uvildige Mænd, som udmeldes af Retten. Udgiften ved Skønnet udredes af Skibsføreren, men hvis Overskøn finder Sted, afholdes Udgiften ved dette af den, det gaar imod. Erstatning for saadan Skade kan, om fornødent, søges i selve Fartøjet med Tilbehør.

§ 9.

Efterhaanden som der bliver Plads ledig, vil Fartøjerne paa Fordangende faa anvist Losse- eller Ladeplads i den Orden, hvori de ankommer

og anmeldes hos Havnefogden. For Fartøjer, som er i regelmæssig Passager- eller Fragtfart, er Havnefogden dog berettiget til at holde Losse- eller Ladeplads aabnet et Døgn før den Tid, de ifølge Fartplanen kan ventes at ankomme.

Naar et Fartøj har erholdt anvist en Plads til Losning eller Ladning, skal det senest efter 24 Timers Forløb begynde dette Arbejde og derefter, forsaavidt Vejrliget tillader det, uafbrudt fortsætte samme, da Fartøjet i modsat Fald paa Havnefogdens Forlangende skal hales bort for at give Plads for andre.

Selv om Arbejdet er begyndt i rette Tid og uafbrudt fortsat, skal Fartøjet, naar Havnefogden finder saadant fornødent, dog hales bort til et andet Sted, men har da fortrinsvis Ret til at forlange et saadant anvist, hvor Losningen eller Ladningen kan fortsætte.

Saafremt et Fartøj ikke er færdigt med at losse eller lade efter Forløbet af 6 Arbejdsdage, maa det, naar saadant forlanges, for andre Fartøjers Skyld, vige den det indrømmede Losse- eller Ladeplads. Mandskabet paa Fartøjer, der saaledes skal forhales, skal være hinanden behjælpelig med dette Arbejde.

Bliver det nødvendigt, at flere Fartøjer maa ligge ved Siden af hverandre, skal de, som ligger Bolværket nærmest, finde sig i, at der over deres Dæk paa Planker losses eller lades fra eller til de udenfor liggende Fartøjer, ligesom ogsaa disses Mandskab stedse skal have fri og uhindret Gang over de førstnævntes Dæk, som om Natten skal oplyses med Lanterner.

Alle Hyttefade skal være forsynede med Nummer og Ejerens Navn, og de maa kun henligge paa de af Havnefogden nærmere anviste Steder. Saa snart et Hyttefad er tømt, skal det straks trækkes paa Land og oplægges paa et nærmere anvist Sted.

Hyttefade, der ikke er mærkede, vil blive konfiskerede til Fordel for Havnekassen.

§ 10.

Intet Fartøj maa indtage eller udlosse Ballast uden forud at have anmeldt dette for Havnefogden, der bestemmer Fartøjets Plads dertil. Ballast maa ikke kastes over Bord Indenfor en Linie mellem Tveraa røde Fyr og Kirkegaardsbroen.

Ethvert Fartøj, som losser eller lader Ballast, Kul, Kalk, Sten, Sand eller deslige, skal have forsvarlige og tætte Presenninger udspændt mellem Kajen og Fartøjet for at forhindre, at noget falder i Vandet.

Efter Udlosningen eller Indladningen skal Skibsdækket tilbørligt renses, forinden det spules.

Aske, Gødning og andre Urenligheder maa ikke udkastes, naar Fartøjet ligger ved Bro, men skal i saa Tilfælde føres i Land til dertil anvendte Steder.

§ 11.

Fartøjer, der ikke er i Fart, maa ikke uden Havneudvalgets udtrykkelige Tilladelse, og da kun paa det af Havnefogden anviste Sted, blive liggende i Havnen.

Overtrædes denne Forskrift, bortskaffes Fartøjet uopholdeligt efter Havneudvalgets Foranstaltning paa Ejerens Bekostning.

Ethvert Fartøj, som for et længere Ophold fortøjer i Havnen, skal have en tydelig Bøje paa hvert udlagt Anker med Bøjereb af en til Dybden svarende Længde. Kvalitet og Dimensioner af Bøjer og Bøjereb bestemmes af Havneudvalget. Fartøjer, som ligger vinterfortøjede indenfor en Linie mellem Tveraa røde Fyr og Kirkegaardsbroen er fritaget herfor.

Strander eller synker et Fartøj paa et Sted, hvor det er til Hinder for Havnens Benyttelse og vedkommende Fører eller Ejer ikke borttager det inden en af Havnefogden fastsat Frist, foranstalter Havneudvalget Optagelsen og er berettiget til at erholde Udgifterne erstattede af Fartøjet eller dets Ejer.

§ 12.

Naar et Fartøjs Kabys, Ovne, Lanterner og Lamper af Havnefogden er befundne i god og forsvarlig Stand, tillades det at have Ild og Lys i disse, saafremt et tilbørligt Tilsyn er til Stede.

Det er forbeholdt Havnefogden under særlige Omstændigheder, navnlig naar Fartøjet har letfængelig Ladning om Bord, og naar Havnen er opfyldt af Fartøjer, at indskrænke fornævnte almindelige Tilladelse.

Al Opfyring under Dampkedlen anmeldes for Havnefogden.

§ 13.

Tjære, Beg, Fernis, Olie og andre let antændelige Genstande maa under ingen Omstændigheder koges om Bord og i Land kun paa det af Havnefogden anviste Sted.

Bestemmelser for Losning og Ladning m. m. af brandfarlige Vædsker.

§ 14.

De brandfarlige Vædsker, for hvilke de i nedenstaaende Bestemmelser givne Regler kommer til Anvendelse, inddeles i 3 Klasser: **Inddeling i Klasser.**

Til Klasse I henregnes de Vædsker, som ikke lader sig blande med Vand i ethvert Forhold, og som ved en Barometerstand af 760 mm giver antændelige Dampe ved at opvarmes til en Varmegrad under 21 ° C. (Herunder: Benzin, Benzol, Toluol, Æter, Petroleumsæter m. m.)

Til Klasse II henregnes de Vædsker, som ikke lader sig blande med Vand i ethvert Forhold, og som ved en Barometerstand af 760 mm giver antændelige Dampe ved at opvarmes til en Temperatur fra og med 21 ° C., men under 50 ° C. (Herunder: Petroleum, Terpentinolie m. m.)

Til Klasse III henregnes Vædsker, som ikke lader sig blande med Vand, og som ved en Barometerstand af 760 mm giver antændelige Dampe ved at opvarmes til Temperaturer fra og med 50 ° C., men under 140 ° C.

Bestemmelse af den Temperatur ved Barometerstand af 760 mm, ved hvilken en Vædske afgiver antændelige Dampe (Vædskens Flammepunkt) sker for Flammepunkter under 50 ° C. med Abels Apparat, for Flammepunkter over 50 ° C. m. Pensky-Martens Apparat.

§ 15.

Forskrifter for Klasse I og II.

Anmeldelsespligt.

Intet Fartøj, som fører mere end 10 Hektoliter Vædsker af Klasse I eller 40 Hektoliter Vædsker af Klasse II, maa indgaa i Havnen, forinden der til Havnepolitiet (Havnefogden) er skel Anmeldelse om Ladningens Art, Størrelse og Beskaffenhed. Havnepolitiet (Havnefogden) kan forlange skriftlig Anmeldelse.

Brandfaresignaler.

Ethvert Fartøj, som indkommer til Havnen eller befinder sig i denne med Ladning af Vædsker af Klasse I og / eller Klasse II, skal paa Fortoppen eller, hvis Fartøjet ingen Mast har, paa en særskilt i dette Øjemed rejst Stang af mindst 3 m Højde, føre fra Solopgang til Solnedgang det i det internationale Signalsystem med Bogstavet „B" betegnede Flag („Krudtflaget") og om Natten en Lanterne visende rødt Lys, og vedblive dermed, saalænge Fartøjet indeholder brandfarlige Vædsker som Ladning, eller saalænge Lastrummene efter Udlosningen ikke er ventileret paa en efter Havnepolitiets (Havnefogdens) Skøn betryggende Maade.

Fartøjets Anlægsmaade.

Fartøjet skal, saalænge det fører Brandfaresignal, til enhver Tid være klar til at kaste los og rede til øjeblikkelig Afsejling. Saafremt Fartøjet ikke har den dertil fornødne Drivkraft, kan Havnepolitiet (Havnefogden) forlange, at der haves en efter dettes (dennes) Skøn tilstrækkelig driftssikker Damp- eller Motorbaad liggende klar til øjeblikkelig Udbugsering af Fartøjet. Der skal derfor altid være det til Fartøjets og den eventuelle Slæbebaads Manøvrering og Maskinernes Betjening fornødne Mandskab til Stede. Fortøjningerne, hvormed Fartøjet holdes til Anlægspladsen, skal være af Tovværk, medens Slæbetrossen skal være af ikke brændbart Materiel. Havnepolitiet (Havnefogden) skal godkende Bugserbaadens Beliggenhed.

§ 16.

Alm. Regler for Losning og Ladning.

a) Om Losningens eller Ladningens Paabegyndelse og Varighed, skal der forud ske Anmeldelse til Havnepolitiet (Havnefogden).

Besætningen samt Losningsmandskabet skal instrueres om Ladningens Brand- og Eksplosionsfarlighed, og det skal paalægges dem at udvise den yderste Forsigtighed under Arbejdet.

Belysning og Opvarmning.

Saalænge Skibet er pligtigt til at føre Brandfaresignal, er al Brug ombord af aabent Lys, Tobaksrygning samt Brug af Tændstikker eller andre Midler til Frembringelse af Ild forbudt, medmindre særlig Tilladelse hertil erhverves hos Havnepolitiet (Havnefogden), og Ild maa kun findes under Dampkedlerne, i Motorer eller Maskiner, som tjener til Fremdrivning, til Belysning af Fartøjet eller til Drift af Skibets Pumper.

Opvarmning af Kahytter og Lukafer skal ske ved Centralvarmeanlæg fra Skibets Maskinrum eller elektriske Ovne, hvis Varmelegemer er lufttæt indsluttet i en Beholder, med mindre anden Tilladelse erhverves hos Havnepolitiet (Havnefogden), og Belysningen skal saa vidt muligt ske ved elektriske Glødelamper, hvilket ogsaa gælder Belysningen af Arbejdspladsen. Skibe, hvis elektriske Installationer ikke tilfredsstiller Elektricitetskommissionens

Fordringer til Ledningsanlæg i Rum indeholdende brandfarlige og eksplosive Stoffer og i deres Omgivelser, vil af Havnepolitiet (Havnefogden) kunne nægles Adgang til Havnen. Som transportable Lamper maa kun benyttes paalidelige Sikkerhedslamper (f. Eks. elektriske Elementlamper).

b) Havnepolitiet (Havnefogden) er til enhver Tid, hvor det af Hensyn til Utætheder eller Brandfare af anden Aarsag skønnes nødvendigt, berettiget til at standse Losningen eller Ladningen og træffe de fornødne Sikkerhedsforanstaltninger, eventuelt paabyde, at det paagældende Fartøj forlader Havnen.

Dunke og Tønder.

Beholdere, der indeholder brandfarlige Vædsker, maa i Tilfælde af Losning eller Ladning kun aabnes i Overværelse af Toldvæsenet.

Naar et Fartøj skal indtage eller udlosse Dunke eller Tønder fyldte med brandfarlige Vædsker, skal dette ske under fornøden Kontrol af Fartøjets Fører eller af en af Føreren udmeldt Ansvarshavende.

Dunke eller Tønder, fyldte med brandfarlige Vædsker, maa ikke blive liggende paa Kajen, med mindre særlig Tilladelse dertil erhverves hos Havnepolitiet (Havnefogden), der kan forlange sat Brandvagt paa Stedet.

§ 17.

Losning og Ladning af større Partier.

Losning eller Ladning af over 10 Hektoliter Vædsker af Klasse I og over 200 Hektoliter Vædsker af Klasse II maa kun ske paa Anlægspladsen, der er anvist af Havnepolitiet (Havnefogden), som fastsætter Smittezonen omkring Fartøjet, d. v. s. det Omraade indenfor hvilket der ikke maa finde ukontrolleret Omgang med Ild Sted, saalænge Losning eller Ladning af de brandfarlige Vædsker foregaar. Losningen skal ske hurtigst muligt, efter at Fartøjet er blevet fortøjet, og efter endt Udlosning skal Fartøjet, saafremt det ikke straks indtager ny Ladning, uden Ophold ventileres. Ladningen skal ske umiddelbart, inden Fartøjet forlader Havnen, og baade Losning og Ladning skal fortsættes med fuld Kraft, indtil de er tilendebragte. Under Losning eller Ladning kan Havnepolitiet (Havnefogden) forlange sat Brandvagt ombord og i fornødent Fald ogsaa Vagt paa Land for at hindre uvedkommende i at nærme sig Skibet. Det er Brandvagtens Pligt strengt at paase, at der ikke finder Spild af Vædsker Sted, og at denne ikke flyder ud paa Vandet; saafremt dette dog skulde ske, bør der straks paa enhver Maade træffes Foranstaltninger til at hindre, at den spildte Vædske antændes.

§ 18.

Særlige Regler for Tankskibe.

Foruden ovenstaaende almindelige Regler gælder for Tankskibe følgende særlige Bestemmelser:

Losning eller Ladning af Vædsker af Klasse I og II fra eller i Tankskib maa kun finde Sted fra Solopgang til Solnedgang, med mindre særlig Tilladelse hertil erhverves hos Havnepolitiet (Havnefogden).

Tankskibe for Vædsker af Klasse I og II maa iøvrigt kun ligge den til Tilendebringelse af Losning eller Ladning højst nød-

vendige Tid paa de anviste Anlægspladser og skal derefter straks med fuldstændig lukkede Beholdere forlade Havnens Omraade. Dog kan Havnepolitiet (Havnefogden) tillade, at saadanne Skibe, der er udlossede og behørigt udluftede, oplægges paa nærmere anvist Sted.

Tankskibe, der losser eller lader saadanne Vædsker, skal holde Mandehuller og øvrige Adgange til Beholdere med Undtagelse af Luftventilerne fuldstændig tillukkede; naar Beholderindholdet skal maales, tillades det dog at aabne for en til Pejling tjenende Adgang i den til Pejlingen nødvendige og tilstrækkelige Tid. Luftventilerne skal være dækkede af fætsluttende, saa vidt muligt paaskruede Hætter med dobbelt Metaltraadsnæt med 144 Masker pr. cm^2 (eller med en anden af Justitsministeriet godkendt Anordning). Hætterne maa ikke borttages, før umiddelbart forinden Aabningen fuldstændig tillukkes, eller Fartøjet er kommet udenfor Havnen.

Pumpningen af Vædskerne maa foregaa ved Anvendelse af Fartøjets egen Motor- eller Dampkraft, for saa vidt de hertil tjenende Motorer eller Kedler befinder sig under Dækket og ved Tværskibsbunker eller lignende Rum eller paa anden betryggende Maade er adskilte fra Fartøjets Last af brandfarlige Vædsker.

For Tanklægters Vedkommende kan det, saafremt Havnepolitiet (Havnefogden) skønner det forsvarligt, tillades, at Slæbebaadens Kedel leverer Damp til Pumpningen.

Forskrifter for Klasse III.

§ 19.

Intet Fartøj, som fører mere end 50 Hektoliter Vædsker af Klasse III, maa indgaa i Havnen, forinden der til Havnepolitiet (Havnefogden) er sket Anmeldelse om Ladningens Art og Størrelse. Havnepolitiet (Havnefogden) bestemmer da, hvorvidt særlige Sikkerhedsforanstaltninger under Skibets Ophold i Havnen er nødvendige og da hvilke, herunder ogsaa i hvilket Omfang Fartøjet skal føre de i § 15 nævnte Brandfaresignaler.

§ 20.

Al ved Oliespild eller Uforsigtighed forvoldt Skade paa Havneværker, andre Fartøjer, Beholdninger af levende Fisk o. lign. vil være at erstatte af Fartøjet.

§ 21.

De i §§ 14—20 anførte Forskrifter om brandfarlige Vædsker finder ikke Anvendelse, naar disse Vædsker alene skal benyttes af Skibet til dets egen Drivkraft.

Bestemmelser for Losning og Ladning af eksplosive Stoffer.

§ 22.

Anmeldelsespligt.

Intet Fartøj, hvis Ladning indeholder Krudt, Dynamit, Skydebomuld, Nitroglycerin, ladte Patroner eller lignende eksplo-

sive Stoffer, maa indgaa i Havnen, forinden der til Havnepolitiet (Havnefogden) er sket Anmeldelse om Ladningens Indhold, Stoffernes Art, Beskaffenhed og Mængde samt Maaden, hvorpaa de er emballerede.

Havnepolitiet kan forlange skriftlig Anmeldelse herom.

Eksplosionsfaresignaler.

Saalænge der i Fartøjet findes eksplosive Stoffer, skal det indenfor Havnens Grænser paa Fortoppen eller, hvis Fartøjet ingen Mast har, paa en særskilt i dette Øjemed rejst Stang af mindst 3 m Højde, føre fra Solopgang til Solnedgang det i det internationale Signalsystem med Bogstavet „B" betegnede Flag („Krudtflaget") og om Natten en Lanterne, visende rødt Lys.

§ 23.

Alm. Regler for Losning og Ladning.

Som almindelige Regler for Losning og Ladning af eksplosive Stoffer, gælder, hvad der er anført i Bestemmelserne for brandfarlige Vædsker under § 16 a. Skønner Havnepolitiet (Havnefogden) det nødvendigt, kan Skibet beordres til øjeblikkelig at forlade Havnen.

§ 24.

Losning og Ladning af mindre Mængder.

Naar Losning eller Ladning foregaar ved Dagslys eller elektrisk Lys og foretages umiddelbart efter Skibets Ankomst til eller umiddelbart før dets Afgang fra Havnen, kan under Iagttagelse af det i det foregaaende bestemte 50 kg sort Krudt eller dertil svarende Mængder af Patroner, Fænghætter eller Fyrværkerisager losses eller lades overalt i Havnen.[1])

Under Ophold i Havnen kan til Skibsbrug 50 kg af de nævnte, mindre farlige Stoffer beholdes ombord, naar de efter Havnepolitiets (Havnefogdens) Skøn er forsvarligt emballerede og bortstuede i dertil indrettede Rum.

§ 25.

Losning og Ladning af større Mængder.

Indeholder Fartøjets Ladning Dynamit, Skydebomuld, Nitroglycerin eller lignende eksplosive Stoffer eller de i § 24 omhandlede Genstande i større Partier end sammesteds angivet, skal den i § 22 nævnte Anmeldelse til Havnepolitiet (Havnefogden) om Ladningens Indhold, Stoffernes Art, Beskaffenhed og Mængde samt Maaden, hvorpaa de er emballerede, foretages skriftligt. Havneforvaltningen lager da for hvert enkelt Tilfælde Bestemmelse om, hvorvidt Losning kan tillades i Havnen, samt i bekræftende Fald om, hvor og hvorledes den skal foregaa. Losningen sker under Havnepolitiets (Havnefogdens) stadige Tilsyn, hvorhos der altid sættes Brandvagt ombord — eventuelt ogsaa paa Land, — indtil Losningen er tilendebragt. Skal et Fartøj indtage eksplosive Stoffer, forholdes paa tilsvarende Maade som foran bestemt med Hensyn til Udlosningen af deslige Stoffer.

---

[1]) 1 kg sort Krudt svarer til:

600	Stk.	Geværpatroner,	ladede	med	sort Krudt,
1500	-	—	—	—	røgfrit Krudt,
3000	-	Revolverpatroner	—	—	sort —
6000	-	—	—	—	røgfrit —
30000	-	Salonpatroner,			
60000	-	Fænghætter og			
2 kg		almindelige Fyrværkerisager.			

Fællesbestemmelser for brandfarlige Vædsker og eksplosive Stoffer.

§ 26.

Ved Ladning eller Losning af brandfarlige Vædsker eller eksplosive Stoffer er Havnepolitiet (Havnefogden) iøvrigt berettiget til at fastsætte de særlige Sikkerhedsforanstaltninger, som i hvert enkelt Tilfælde skønnes nødvendige.

§ 27.

Havnepolitiet (Havnefogden) er endvidere berettiget til i særlige Tilfælde at give Dispensation fra ovenstaaende Regler; saaledes kan f. Eks. Passager- og Ruteskibe undtages, saafremt Ladningen af de brandfarlige Vædsker eller eksplosive Stoffer, som de medfører, skønnes tilstrækkelig lille.

§ 28.

Betalingen for de til Gennemførelsen af en betryggende Losning og/eller Ladning af brandfarlige Vædsker eller eksplosive Stoffer paabudte Sikkerhedsforanstaltninger fastsættes af Havnepolitiet (Havnefogden) efter de paa Stedet til enhver Tid gældende Lønninger og Takster og udredes af Fartøjet. Det samme gælder Betaling for Brandvagt ved Tøndegods som omtaldt i § 16, sidste Stk., hvilken Vagt betales af Ladningsmodtageren respektive Afsenderen.

§ 29.

De i dette Reglement indeholdte Bestemmelser finder ikke Anvendelse paa Orlogsfartøjer.

§ 30.

Særlige Bestemmelser.

Overtrædelse af de om Losning eller Ladning af brandfarlige Vædsker og eksplosive Stoffer givne Bestemmelser straffes med Bøder fra 25 til 400 Kr., der tilfalder Havnekassen.

Med Hensyn til Bødernes Indfordring, Sagens Behandling m. v. forholdes efter de i Havnens almindelige Ordensreglement §§ ..... anførte Bestemmelser.

---

§ 31.

Skydning fra de i Havnen liggende Fartøjer eller paa Havnens Tærræn er ikke tilladt.

§ 32.

For Benyttelse af Havnens Pladser til Oplægning af Gods og Varer erlægges Pladsleje efter den til enhver Tid gældende Takst. Med Hensyn til Steder hvor, og Maaden hvorpaa Godset skal oplægges, har vedkommende at rette sig efter de Forskrifter, Havnefogden maatte give. Det op-

lagte Gods, som henligger for Vedkommendes egen Risiko, maa ikke uden Havnefogdens Samtykke borttages fra Havnens Terræn, førend Pladslejen er betalt.

Om forlanges, skal det oplagte bortskaffes eller flyttes til et andet anvist Sted inden en af Havnefogden fastsat Frist. Efterkommes ikke et i denne Henseende givet Tilhold eller henlægges Gods paa Havnepladsen uden Tilladelse, er Havnefogden berettiget til at lade det fjerne paa vedkommende Ejers eller Kommissionærs Bekostning.

§ 33.

Intet Fartøj maa forlade Havnen, forinden Berigtigelse af de anordnede Havnepenge af Skib og Ladning samt af Pladsleje og øvrige Afgifter har fundet Sted.

Overtrædelse heraf saavel som urigtig Opgivelse af Skib eller Ladning til Skade for Havnekassen straffes med Bøde efter nedenstaaende § 35, hvorhos de takstmæssige Afgifter bliver at erlægge.

§ 34.

Ingen uvedkommende maa opholde sig paa Havnens Grund til Hinder for Losning eller Ladning eller for Arbejder, som der foretages. Enhver uvedkommende er derfor pligtig til paa Havnefogdens Anmodning straks at forføje sig bort. Overhovedet har enhver, som befinder sig i Havnen eller paa dens Grund, uvægerlig at rette sig efter de Anvisninger, som maatte blive givet af Havnefogden. Finder nogen Grund til Klage over Havnefogden, har han at forebringe Sagen for Havneudvalget, men et af Havnefogden givet Paabud skal i hvert Fald efterkommes.

Viser nogen sig opsætsig mod Havnefogden eller fornærmer ham under Udførelsen af hans Forretninger eller i Anledning af samme, bliver han at anse med den i Lovgivningen for deslige Forseelser hjemlede Straf.

Det paaligger Havnefogden at behandle enhver med Høflighed. Havnefogden er pligtig til paa Fordangende at legitimere sig ved Fremvisning af et Skilt, der har Indskrift „Havnefoged".

§ 35.

Overtrædelser af foranstaaende Forskrifter bliver at anse med Bøder paa indtil 400 Kr., for saa vidt de ikke ifølge Lovgivningens Bestemmelser medfører større Straf.

Den, som ikke kan betale de skyldige Bøder, har at afsone samme efter Lovgivningens almindelige Regler.

Alle Bøder, som hidrører fra Overtrædelse af dette Reglement, tilfalder Havnekassen.

§ 36.

I alle Tilfælde, hvor der for Overtrædelse af dette Reglements Bestemmelser ikke er Tale om større Straf end Bøde, er det Havneudvalget tilladt at bestemme og affordre vedkommende denne, men for saa vidt de paagældende ikke finder sig tilfreds ved Havneudvalgets Kendelse, afgøres Sagen ved Dom.

Alle Sager i Anledning af dette Reglement bliver, naar der ikke er Spørgsmaal om større Straf end Bøde, at behandle som offentlige Politisager.

§ 37.

Det tilstedes ingen, som ifølge dette Reglement har paadraget sig Straf eller Erstatningspligt, at rejse bort, forinden han har rettet for sig eller stillet saadan Sikkerhed, som af Havneudvalget anses for tilstrækkelig.

Om fornødent skal Havneudvalget være berettiget til at holde sig skadesløs i selve Fartøjet med Tilbehør.

Hvilket herved bringes til almindelig Kundskab.

Forslag

til

Havne- og Brotakster

for

Trangisvaag Havn 1925—1930.

I. Skibsafgift.

A. Afgift for Anløb af Havnen.

1. Havneafgift.

a. Ethvert Fartøj over 10 Register Tons netto, der indkommer i Havnen, skal med nedennævnte Undtagelser, hvad enten det er bestuvet med Gods, ballast eller tomt, betale i Havneafgift 10 Øre pr. Netto Ton.

b. Samme Afgift betales af Fartøjer, der ankrer paa Reden, forsaavidt de fra Land indtager, eller til Land afskiber Varer.

Afgiften beregnes af hele Tons, saaledes at Brøker under 0,5 Ton bortkastes, hvorimod 0,5 Ton og derover ansættes til 1 Ton.

2. Delvis Fritagelse for Havneafgift.

a. Fartøjer, som flere Gange i samme Kalenderaar anløber Trangisvaag Havn, erlægger kun Havneafgift med dennes fulde Beløb de 3 første Gange, den i Aarets Løb betales, hvorimod der for de øvrige Gange kun erlægges Halvdelen af Afgiftens Beløb.

b. Indenlandske Fiskerskibe og indenlandske Fartøjer, der gaar i Kystfart, erlægger kun Havneafgift 3 Gange i hvert Kalenderaar.

c. Skadelidte Skibe, der, uden at være bestemt efter deres Ladningspapirer til Trangisvaag Havn, losser til Forbliven paa Stedet eller indtager Ladning, erlægger kun halv Havneafgift, naar den Skibet eller Ladningen tilstødte Skade godtgøres ved Søforklaring eller en af Skibets Fører, Styrmand eller Bedstemand afgivet Erklæring derom under Eds Tilbud.

d. Fartøjer, som uden Skade paa Skib eller Ladning anløber Havnen for at konservere Ladningen eller paa Grund af uklare Pumper eller for at modtage Ballast, reparere, afbenytte Bedding eller kølhales, erlægger kun halv Havneafgift, naar de ikke samtidigt indtager eller udlosser Ladning.

3. *Fuldstændig fritaget for Havneafgift er:*

a. Alle Staten tilhørende Fartøjer, som fører baade Splitflag og Vimpel, samt alle til en fremmed Orlogsflaade hørende Fartøjer.

Af andre, Staten tilhørende Skibe, som kun fører Splitflag med eller uden særligt Mærke, er alene Fyr- og Vagerfartøjer, Fiskerikontrollens og Biologisk Stations Fartøjer samt Statstelegrafvæsnets Kabelskibe fritaget.

b. De „Det Røde Kors" tilhørende Hospitalsskibe i Krigstilfælde, Skoleskibe, for saa vidt de ikke anløber Havnen for at indtage eller udlosse Ladning (danske Skoleskibe skal være anerkendt som saadanne af Handelsministeriet; fremmede Skoleskibe bør i Tvivlstilfælde anerkendes som saadanne af en konsulær Repræsentant for vedkommende Land) og de „Kommissionen for internationale Havundersøgelser" tilhørende Fartøjer.

c. Alle Lystfartøjer.

d. Fartøjer, der for at rette Kompasser, eller for at søge Lægehjælp eller for at ilandsætte en syg eller et Lig eller Skibbrudne eller for at ilandsætte eller optage Lods, søger Havn.

e. Skadelidte Fartøjer, der ikke losser til Forbliven paa Stedet eller eller indtager Ladning, naar den Skibet eller Ladningen tilstødte Skade godtgøres ved Søforklaring eller ved en af Skibets Fører, Styrmand eller Bedstemand afgivet Erklæring derom under Eds Tilbud.

f. Fartøjer, der efter at have forladt Havnen atter paa en og samme Rejse, uden i Mellemtiden at have anløbet nogen Havn udenfor Færøerne, anløber Trangisvaag Havn.

g. Fartøjer, der har betalt den under B. 1. opførte Afgift for Vinterfortøjning i Trangisvaag Havn.

h. Flydende Materiel, der anvendes af Havnen ved Opmudring, Ombygning o. s. v., dog kun forsaavidt angaar Arbejder, som Havnen lader udføre uden Entreprenørs Mellemkomst, eller ved Entreprenører, hvem der kontraktsmæssigt er forbeholdt Afgiftsfrihed.

B. Andre Skibsafgifter til Havnen.

1. *Afgift for Vinterfortøjning i Trangisvaag Havn.*

Fartøjer over 10 Register Tons netto, der ligger vinterfortøjede i Trangisvaag Havn, betaler i Afgift 100 Øre pr. Netto Ton om Aaret, der erlægges halvaarligt forud hver 1. April og 1. Oktober.

2. *Broafgift.*

a. Ethvert Fartøj over 10 Register Tons netto, der lægger til ved Havnen tilhørende Kaj eller Bro, skal med nedennævnte Undtagelser, hvad enten det er bestuvet med Gods, Ballast eller tomt, betale i Broafgift pr. Døgn eller Dele af Døgn 15 Øre pr. Netto Ton.

Afgiften beregnes af hele Tons, saaledes at Brøker under 0,5 Ton bortkastes, hvorimod 0,5 Ton og derover ansættes til 1 Ton. Ved Afgiftsberegning bortkastes Brøkdele af Øre.

3. *Delvis Fritagelse for Broafgift.*

a. Faste Ruteskibe og i Trangisvaag hjemmehørende Fragtskibe, som flere Gange i samme Kalenderaar anløber Trangisvaag Havn, erlægger kun Broafgift med dennes fulde Beløb de 3 første Gange, de i Aarets Løb lægger til Bro, hvorimod der for de øvrige Gange kun erlægges Halvdelen af Afgiftens Beløb.

b. De under A. 2. c. og d. nævnte Fartøjer betaler kun halv Broafgift.

4. *Fuldstændig fritaget for Broafgift er:*

a. De under A. 3. a, b, c og g nævnte Fartøjer.

b. Faste Ruteskibe og i Trangisvaag hjemmehørende Fragtskibe, som efter at have forladt Havnen, atter, paa een og samme Rejse, uden i Mellemtiden at have anløbet nogen Havn udenfor Færøerne, anløber Trangisvaag.

5. Af upriviligerede Staters Skibe opkræves et Tillæg til den tarifmæssige Havne- og Brotakst af disses halve Beløb.

II. Vareafgifter.

A. Almindelige Bestemmelser.

For Beregning og Erlæggelse af Vareafgiften gælder følgende Regler:

1. For alle Varer og Genstande, der indføres eller udføres over Havnen, d. v. s. til eller fra Fartøjer, der henligger ved Bro eller i Havnen eller paa Reden, betales, med nedennævnte Undtagelser, en Vareafgift efter nedenstaaende Takster.

Vareafgiften regnes efter den Vægt, det Maal o. s. v., som er anført i Skibspapirerne, saaledes at Bruttovægten følges, hvor den kendes, og Nettovægten kun tages til Følge, hvor hin ikke foreligger.

Til „alle andre Varer" henregnes alle Varer, der ikke falder ind under eller kan henføres under de i nedenstaaende Takster særlig nævnte Varer.

Ved Afgiftsberegning bortfalder Brøkdele af Øre.

2. Af Kolli med blandet Indhold beregnes Afgiften efter den Vare, der svarer den højeste Afgift efter Vægt.

3. *Delvis Fritagelse for Vareafgift.*

a. Alle Varer og Genstande, som indbringes eller oplosses fra skadelidte Skibe, der *ikke* er bestemt til Trangisvaag Havn, er fritaget for Afgift for Indgaaende, naar der foreligger de under Afsnit I. A. 2 c. foreskrevne Bevislighedder for en Skibet tilstødt Skade.

b. Samme Fritagelse ydes ogsaa Varer og Genstande, som det er nødvendigt at oplosse eller midlertidigt omlade for at konservere dem eller paa Grund af, at Skibet er indkommet med uklare Pumper, Slagside o. s. v.

c. For Varer og Genstande, der indføres fra Havn udenfor Færøerne til Omladning til andre Pladser paa Færøerne, betales kun halv Vareafgift for Indgaaende og intet for Udgaaende.

d. For Raafisk, Saltfisk og Klipfisk betales ingen Vareafgift for Indgaaende.

e. For andre færøske Produkter og Fabrikata end Raafisk, Saltfisk og Klipfisk betales kun halv Vareafgift ved saavel Ind- som Udgaaende.

4. *Fuldstændig fritaget for Vareafgift er:*

a. Kul, Petroleum, Ankere, Kæder, Tovværk, Skibssejl, Skibsproviant og lignende Skibsfornødenheder til *Skibets eget Brug.*

b. Post og Rejsegods.

c. Varer og Materiel til Havnens eget Brug, dog kun for saa vidt angaar saadanne Varer og Materiel, som ind- eller udføres uden Entreprenørers Mellemkomst eller ved Entreprenører, hvem der kontraktmæssigt er forbeholdt Afgiftsfrihed.

d. Levende og livløse Genstande, som er bestemt til at udstilles ved offentlig Kunst-, Industri-, Landbrugs-, Fiskeri- eller Søfartsudstillinger i Danmark, Norge eller Sverrig, eller som efter at have været udstillede atter bliver tilbagesendt, — alt dog kun for saa vidt det godtgøres, at Genstanden virkelig er bestemt til den paagældende Udstilling, og at der ved Tilbageførslen foreligger Attest fra vedkommende Udstillingskomité om, at Genstandene har været udstillet og ikke under Udstillingen er blevet solgt eller paa anden Maade afhændet.

e. Varer, der har været indladede i et afgaaet eller dog til Afgang bestemt Skib, men som atter — forinden Skibet har forladt Havnen eller inden 3 Døgn vender tilbage uden i Mellemtiden at have anløbet andet Sted, losset eller ladet — oplosses eller omlades i andet Skib.

f. Varer, der udlosses fra eller indtages i Krigsskibe.

g. Kister med Menneskelig.

5. Af Varer, der indkommer eller udføres i upriviligerede Staters Skibe, opkræves et Tillæg til den tarifmæssige Afgift af dennes halve Beløb.

B. Vareafgiftens Størrelse.

		Enhed	Afgift i Øre
Takst 1.	Kul, Kokes, Salt, Cement og Mursten... pr.	100 kg	5
— 2.	Jern og Jernvarer i groft Arbejde..... pr.	100 kg	10
— 3.	Fisk, Saltfisk eller Klipfisk..... pr.	100 kg	25
— 4.	Mel- og Grynvarer, Sukker, Kartofler ... pr.	100 kg	40
— 5.	Tømmer og Træ uforarbejdet og raat forarbejdet..... pr.	m^3	30
— 6.	Tømmer og Træ, høvlet og pløjet eller paa anden Maade tildannet..... pr.	m^3	60
— 7.	Petroleum, Olie, Tjære, Karbolineum.... pr.	Td.	25
— 8.	Alle andre Varer ..... pr.	100 kg	70
	Dog mindst ..... pr.	Kolli	25

Alle ældre Takstbestemmelser ophæves. Denne Takst approberes til at gælde indtil 31. Marts 1930.

Forslag

til

Bestemmelser

for

Oplægning af Gods paa Pieren og de Havnen tilhørende Pladser i Trangisvaag Havn.

§ 1.

Forinden Oplægning af Varer eller Materialer sker paa Havnens Grund, maa Anmeldelse gives til Havnefogden, som anviser Oplagspladsen og træffer nærmere Bestemmelse om Maaden for dens Benyttelse.

§ 2.

I ethvert Tilfælde skal det opgives for Havnefogden, for hvis Regning Godset oplægges. Saadan Opgivelse skal, om det forlanges, ske skriftligt af vedkommende Ejer eller, saafremt Godset oplægges for en udenfor Frodebø Sogns Kommune boende, af en i denne bosat Mand, som indestaar for Pladslejens Betaling og for Oplagspladsens forsvarlige Brug overensstemmende med Havnefogdens Anvisninger.

§ 3.

Det oplagte Gods, som henligger for vedkommendes egen Risiko, maa ikke uden Havnefogdens Samtykke borttages fra Havnens Terræn, førend Afgiften er betalt. Saafremt det forlanges, skal det henlagte bortskaffes eller flyttes hen til et andet anvist Sted inden en af Havnefogden fastsat Frist. Efterkommes ikke et i denne Henseende givet Tilhold eller henlægges Godset paa Havnepladsen uden Tilladelse, er Havnefogden berettiget til at lade det henlagte fjerne paa vedkommende Ejers eller Kommissionærs Bekostning.

§ 4.

Naar en Plads ikke paa angiven Maade tages i Brug senest den første Søgnedag efter at være anvist vedkommende, kan Havnefogden disponere over Pladsen til Brug for andre.

§ 5.

I Pladsleje betales pr. Døgn pr. m² følgende Afgifter: for Plads paa Pieren eller i de paa denne værende Pakhuse 5 Øre; for Plads paa de Havnen tilhørende Arealer i Land 0,5 Øre.

Varer og Materialier henligger frit indtil 3 Søgnedage efter, at Oplosningen af det paagældende Parti Gods er fuldført, eller inden Indladningen er paabegyndt, forudsat at Oplosningen eller Indladningen fremmes tilbørligt paa samtlige Arbejdsdage mellem dens Begyndelse og Afslutning.

For Gods oplagt efter Oplosning vil Opmaaling af den benyttede Plads efter Forløbet af ovennævnte 3 Dage blive foretaget af Havnefogden, og Pladslejen beregnes da i Henhold til denne Opmaaling for samtlige efterfølgende Dage, indtil hele det paagældende Parti Gods er borttaget, og Anmeldelse derom er sket til Havnefogden.

I Tilfælde af delvis Borttagelse af et Parti Gods eller Formindskelse paa anden Maade af det benyttede Areals Størrelse vil Pladslejen derefter blive beregnet i Henhold til ny Opmaaling, saafremt Begæring om en saadan rettes til Havnefogden samme Dag, den ønskes udført, og den indtil da paaløbne Pladsleje samtidigt betales. Hyppigere end med en Uges Mellemrum vil Opmaaling paany vedrørende et oplagt Parti Gods dog ikke blive foretaget.

For Gods oplagt til Indladning vil Opmaaling af den benyttede Plads blive foretaget Oplægningsdagen, og Pladslejen beregnes da efter denne Opmaaling for samtlige Dage flere end ovennævnte 3, der hengaar, til Indladningen paabegyndes.

Af Gods, som oplægges paa Havnens Grund uden umiddelbart forinden at være oplosset fra Fartøjer i Havnen eller uden at Hensigten er Indladning, saa snart paagældende Fartøj ankommer, betales Pladsleje fra Oplægningsdagen.

Pladserne skal efter endt Benyttelse afleveres i fuldstændig ryddeliggjort Stand.

§ 6.

Pladslejen indbetales til Havnefogden. Havneudvalget forbeholder sig at kunne fordre Sikkerhed stillet for Lejens Betaling forinden Godsets Borttagelse og eventuelt at kunne gøre sig betalt i det oplagte Gods for paaløben Pladsleje for samme.

Trangisvaag i.....19..

(Havneudvalget.)

(Vil ifølge Forvaltningsreglementets § 11 være at opslaa som Plakat paa et passende Sted ved Havnen.)

Forslag

til

Takster

for

Leje af Redskaber ved Trangisvaag Havn.

Takster for Leje af Redskaber ved Trangisvaag Havn.

Der betales i Leje:

for 1 Trolle 0,40 Kr. pr. Time, højst 4,00 Kr. pr. Døgn,
for 1 Sækkevogn 0,10 Kr. pr. Time, højst 1,00 Kr. pr. Døgn.

Den, som ønsker at leje Havnens Redskaber, har derom at henvende sig til Havnefogden.

Det paaligger Lejeren af Havnens Redskaber at lade det lejede afhente og aflevere, saaledes som af Havnefogden bestemmes.

Redskaberne antages at være udlejede i forsvarlig Stand, naar Mod-

tageren ikke gør Indsigelse. Befindes ved Tilbageleveringen Redskaberne beskadigede, foranstalter Havnefogden dem istandsat paa Lejerens Bekostning.

Tranglsvaag i.....19..

(Havneudvalget.)

(Vil ifølge Forvaltningsreglementets § 11 være at opslaa som Plakat paa et passende Sted ved Havnen.)

Forslag

til

Almindelige Betingelser

for

Leje af Pladser ved Trangisvaag Havn.

---

§ 1.

Lejeren overtager Pladsen i den Stand, hvori den ved Lejemaalets Indgaaelse befinder sig, og forpligter sig til ved Lejemaalets Ophør, saafremt ikke andet er bestemt ved den angaaende Lejemaalet udfærdigede Kontrakt og de til denne knyttede særlige Betingelser, at aflevere Pladsen i dens oprindelige Stand og fuldstændig ryddeliggjort.

§ 2.

Til Opførelse af Bygninger paa Pladsen skal Tilladelse forud indhentes hos Havneudvalget og Tegninger af Bygningerne paa Forlangende forelægges dette til Approbation.

Saafremt det af Havneudvalget forlanges, skal Pladsen, for saa vidt Bygninger danner Grænse for den, paa Lejerens Bekostning omgives af et Plankeværk, Rækværk eller Hegn efter Havneudvalgets nærmere Bestemmelse.

§ 3.

Pladsen maa kun benyttes overensstemmende med Kontrakten og de til denne hørende særlige Betingelser.

Paa Pladsen og i de paa denne opførte Bygninger maa kun oplægges saadanne Varer og saadant Materiel, der benyttes ved den Virksomhed, som det i Henhold til Kontrakten og de særlige Betingelser tillades Lejeren at udøve paa Pladsen.

Brændbare og let fængelige Varer som Krudt og andre Sprængstoffer, Terpentin m. m. maa ikke oplægges paa det lejede Areal, medmindre Havneudvalget maatte give særlig Tilladelse dertil, og Oplaget iøvrigt er godkendt af (den kompetente Myndigheds Navn).

§ 4.

Havnefogden skal være berettiget til at paase, at Pladsen kun benyttes overensstemmende med de foranstaaende Betingelser, og skal derfor til enhver Tid have Adgang til den.

Forefindes Varer eller Genstande, hvis Oplægning paa Pladsen ikke er tilladt, skal Havnefogden være berettiget til at lade disse bortfjerne for Lejerens Regning, hvorhos de konfiskeres til Fordel for Havnekassen.

§ 5.

Lejeren skal, saafremt han har eller tager Bopæl udenfor Frodebø Sogns Kommune, for Havnefogden opgive en vederhæftig Mand, der er bosiddende i denne, og som overfor Havneudvalget skal være ansvarlig for Opfyldelsen af de Forpligtelser, som Lejeren ved Lejemaalets Indgaaelse overtager, samt til hvem Meddelelser og Anvisninger fra Havnefogden kan gives med samme Gyldighed, som om de var givet til Lejeren selv.

Fremleje eller Overdragelse af Pladsen og dens Brug til andre maa kun ske med Havneudvalgets Tilladelse.

§ 6.

Den aarlige Leje skal erlægges forud med Halvdelen hver 1. April og 1. Oktober til Havneudvalget.

§ 7.

Lejemaalet kan, saafremt intet andet er bestemt ved Kontrakten eller de særlige Betingelser, fra hver Side opsiges med 3 Maaneders Varsel, dog kun til Ophør ved en af de foran anførte Betalingsterminer.

Trangisvaag, den.....19..

(Havneudvalget.)

(Vil være at vedlægge Kontrakten angaaende Bortleje af de Havnen tilhørende Pladser.)

A/S. „Faxe Amtstidende"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 32.

Betænkning

angaaende

Sag Nr. 157/1925 og 70/1925:

Ansættelse af en merkantil Konsul.

I Lagtingssamlingen 1923 vedtog Tinget følgende Beslutning:

1. Regeringen anmodes om at overveje, hvad der ved Danmarks Repræsentation i Udlandet maatte kunne foretages til Bedste for færøsk Forretningsliv, særlig med Afsætning af færøske Produkter for Øje.
2. Regeringen anmodes om at overveje, om der fra Statskassen maatte kunne ydes Bevilling til Rejseunderstøttelse til færøske Forretningsmænd, der ønsker at foretage Rejser til Udlandet med det Formaal at knytte Forretningsforbindelser til Bedste for Afsætning af færøske Fiskeprodukter.

Som Svar paa denne Henvendelse har Lagtinget i Aar modtaget en Skrivelse fra Justitsministeriet af 6. Marts 1925 med de deri omtalte Skrivelser fra Udenrigsministeriet, Handelsministeriet og Grosserersocietetets Komité. Af disse Bilag fremgaar følgende:

a. *Angaaende Lagtingets Forslag Punkt 1:*

1) Justitsministeriet indskrænker sig til med Hensyn til dette Punkt at referere Sagen og fremsende de nysnævnte Skrivelser i Afskrift.

2) Udenrigsministeriet oplyser, at det paahviler saavel den diplomatiske som konsulære Repræsentation i Udlandet at beskytte og fremme danske Erhvervsinteresser, og at færøske Firmaer og Erhvervsorganisationer derfor til enhver Tid vil kunne henvende sig til Repræsentationerne, hvor saadanne findes. For et Par Aar siden har Udenrigsministeriet ved Instruktioner paalagt Konsulaterne specielt at indberette Markedsforhold, Priser, Emballage, Salgsmaade etc. for Klipfisk. Udenrigsministeriet er villigt til at lade de Oplysninger, som tilgaar

Ministeriet, stille til Raadighed for Klipfiskeproducenter og -eksportører paa Færøerne enten gennem Amtet eller en dertil egnet Erhvervsorganisation paa Færøerne. Udenrigsministeriet har optaget til Undersøgelse Spørgsmaalet om at etablere en regelmæssig telegrafisk Indberetningsvirksomhed fra de vigtigste Pladser i Portugal, Spanien og Italien. Ministeriet har Opmærksomheden henvendt paa Spørgsmaalet om at finde nye Markeder for færøske Varer, særlig Klipfisk, for derigennem at fæstne og højne Priserne og forhindre, at Varen bliver begrænset til og afhængig af et enkelt Marked. Endelig oplyser Udenrigsministeriet, at man ved Valg af konsulære Repræsentanter paa saadanne Pladser, som er af særlig Betydning for Klipfiskeeksporten, og hvor udsendte Tjenestemænd ikke findes, stedse bestræber sig for at udvælge Personer, der er i Besiddelse af Sagkundskab vedrørende Klipfiskehandelen, og at man i Konsul Petersen i Bilbao mener at have sikret sig en konsulær Tjenestemand med ganske særlig Indsigt i specielle færøske Forhold. — Udenrigsministeriet har ikke alene sin Opmærksomhed henvendt paa Afsætningen af færøsk Klipfisk, men ogsaa andre Fiskeriprodukter som Saltfisk og Sild, paa Landbrugsprodukter som Faarekød og Uld, eller Industrivarer som Sten.

3) Grosserersocietetets Komité bemærker, at man er enig med hvad Amtmanden over Færøerne har udtalt, at det maa anses for heldigt, at der paa Hovedafsætningsstederne i Spanien og Italien findes Konsuler, som kan vejlede Klipfiskeeksportørerne, men at man ikke finder tilstrækkelig Anledning til at gaa nærmere ind paa Nyordninger, der ville medføre ekstra Udgifter for Statskassen.

b. *Angaaende Lagtingets Forslag Punkt 2:*

1) Justitsministeriet oplyser, at samme ingen Bevilling har til Rejseunderstøttelse og ikke mener for Tiden at kunne søge særlig Bevilling til omhandlede Formaal.

2) Handelsministeriet oplyser, at samme har en Bevilling paa 10,000 Kr. til Rejseunderstøttelse til unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet og en Bevilling paa 2000 Kr. til Understøttelse til danske Handelsagenter i fremmede Lande. Om Betingelserne for at kunne komme i Betragtning ved Uddelingen af de paagældende Bevillinger henvises til Bekendtgørelse fra Ministeriet for Handel og Søfart af .. Februar 1925 og .. Oktober 1924.

3) Udenrigsministeriet oplyser, at samme ikke har nogen Midler til Raadighed i omhandlede Øjemed og derfor maa indskrænke sig til at anbefale, at der, hvis Midler findes, udsendes Forretningsmænd med det i Lagtingets Indstilling angivne Formaal, saaledes at de optager Arbejdet med at skaffe Afsætning for færøske Fiskeriprodukter i Forstaaelse og Samarbejde med Udenrigsministeriet. —

Foruden de forskellige foran omtalte Skrivelser fra Regeringskontorer m. fl. angaaende det af Lagtinget i 1923 behandlede Spørgsmaal, har Lagtinget ogsaa i Aar modtaget Henvendelse fra Konsul D. Thomsen i København angaaende forskellige Spørgsmaal, bl. a. ogsaa Spørgsmaalet om Ansættelse af en merkantil Konsulent til specielt at tage sig af Salget af færøsk Klipfisk. Konsulen mener, at der ingen Tvivl kan være om, at Regering og Rigsdag vil bevilge spartanske Midler til en saadan Konsulent, hvis Lagtinget udtaler Ønske derom; og saafremt dette sker, ønsker Konsul Thomsen, at *han* maa blive indstillet til at beklæde denne Post. —

Andrageren oplyser, *at* han har erhvervet sig et kendt Navn

paa det praktiske, nationaløkonomiske Omraade, særlig med Hensyn til Forholdene paa Færøerne og Island; *at* Repræsentanterne i Lagtinget for de færøske Fiskere og Fiskerskibskaptajner vil kunne bekræfte, at han ogsaa hos dem nyder Tillid, samt *at* hans Kandidatur vil faa Tilslutning fra danske Fiskeeksportører. Der er vedlagt Sagen en Udtalelse om Andrageren fra Færøernes Rederiforening og Færøernes Købmandsforening. —

Udvalget skal i Anledning af den saaledes foreliggende Sag bemærke, at man har bragt i Erfaring, at de færøske Klipfiskeeksportører gennem Amtet modtager de Oplysninger, som indgaar til Udenrigsministeriet fra danske Konsuler i Udlandet vedrørende Markedsforhold m. m. for Fisk, og at den saaledes trufne Foranstaltning anses for værdifuld, for saa vidt som den bidrager til at orientere de i Fiskeeksporten interesserede. — Udvalget mener, at der vil kunne naas endnu mere ad den Vej, efterhaanden som de orienterende Oplysninger kan komme til at foreligge for alle interesserede, inden de er altfor gamle.

Af Udenrigsministeriets meget interessante Skrivelse fremgaar det,

at færøske Erhvervsorganisationer og Firmaer til enhver Tid kan henvende sig til Rigets Repræsentation i Udlandet, som har til Pligt at beskytte og fremme Erhvervsinteresserne;
at det ved Instruktioner er paalagt Konsulaterne at indberette om Markedsforhold m. m.;
at Ministeriets Opmærksomhed er henvendt paa at finde nye Markeder for færøske Varer for derigennem at højne og fæstne Priserne, og
at det ved Valg af konsulære Repræsentanter paa saadanne Pladser, som har særlig Betydning for Klipfiskeeksporten, stedse er Ministeriets Bestræbelse at udvælge Personer, der er i Besiddelse af Sagkundskab vedrørende Klipfiskehandelen, ligesom Udenrigsministeriet vil anbefale, at der, hvis Midler findes, udsendes Forretningsmænd med det i Lagtingets foranstaaende Indstilling Punkt 2 nævnte Formaal, saaledes at de optager Arbejdet med at skaffe Afsætning for færøske Produkter i Forstaaelse og Samarbejde med Udenrigsministeriet.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Midler til saadanne Rejser kan Udvalget henvise til Oplysningerne fra Handelsministeriet.

Udvalget vilde derfor anse det for rettest, at Sagen, saaledes som den nu foreligger, tilsendes de færøske Erhvervsorganisationer for at disse kan tage Initiativet, hvis de mener, at Lagtinget bør gaa videre. Der kan næppe være Tvivl om, at færøske Forretningsmænd efter Ansøgning vil faa Andel i den Bevilling, der aarlig uddeles som Rejseunderstøttelse til unge Handelsmænds videre Uddannelse i Udlandet, naar Ansøgerne har de fornødne Kvalifikationer og møder med Anbefalinger fra en færøsk Erhvervsorganisation. Ligeledes anser man det for givet, at den Bevilling, som omhandles i Cirkulæret af 1924, vil komme Færøerne til gode i det Omfang, som den foreslaar.

Spørgsmaalet om Ansættelse af en merkantil Konsulent vil formentlig kunne faa Betydning for Færøerne; men dette Spørgsmaal ønsker man at give Lagtinget og de færøske Erhvervsorganisationer god Lejlighed til nærmere at overveje. En saadan Stilling vil næppe kunne oprettes med „spartanske" Midler, da den bør kunne søges af de dertil bedst kvalificerede, uden Hensyn til, om de har Formue eller ikke. Den Mand, der udses til en saadan Post, bør formentlig være i Besiddelse af den absolutte Forstaaelse af For-

holdene. Han maa have Ungdommens Energi parret med den i Livets Skole opdragne Mands Erfaring. Han maa være uafhængig og kunne ofre sig alene for den Virksomhed, som betros ham, og ikke have Interesser, der kolliderer med færøske. Han bør selvfølgelig fremdeles være i Besiddelse af den fornødne Takt og Loyalitet, saaledes at han uden at tabe sit Maal af Syne ikke alene kan arbejde i Forstaaelse med Udenrigsministeriet, men ogsaa med de udenlandske Autoriteter, som hans Arbejde maatte føre ham sammen med.

Udvalget har her løseligt skitseret den Mand, man kunde tænke sig egnet til en saadan Post; men man har dog dermed ikke taget Stilling til den foreliggende Ansøgning. Det vilde ogsaa være for tidligt. Stillingen maa først oprettes. Men naar den oprettes, bør alle, som anser sig kvalificerede, have Adgang til at søge. —

Udvalget mener, som allerede anført, at de færøske Erhvervsorganisationer bør have en stor Indflydelse paa, hvad der her fra Øerne foretages til Fremme for færøsk Eksport og for Afsætningen af færøske Produkter, og man mener derfor, at det Materiale, som nu foreligger for Udvalget, bør forelægges saavel Købmandsforeningen og Rederiforeningen som Fiskerforeningen og Navigatørforeningen for at disse Organisationer kan gøre sig bekendt med Spørgsmaalet og faa Lejlighed til eventuelt at henvende sig til Lagtinget med Indstilling om, hvad Organisationerne mener at der yderligere bør foretages. — Dette gælder saavel de Oplysninger, der er fremskaffede vedrørende Indstillingspunkt 1 som Indstillingspunkt 2 i Beslutningen af 1923.

Forslag.

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Amtmanden anmodes om paa hensigtsmæssigste Maade at gøre Færøernes Købmandsforening, Færøernes Rederiforening, Føroya Fiskimannafelag og Færøernes Skipper- og Navigatørforening bekendt med de Oplysninger, der foreligger i denne Sag, samt tilstille Organisationerne Afskrift af nærværende Betænkning.
3. Afskrift af Betænkningen tilstilles Konsul D. Thomsen.

Fiskerilaansudvalget, den 12. September 1925.

A. Samuelsen,
Ordfører.

J. J. Dahl. *J. H. Joensen.*

J. Guttesen. *J. H. Poulsen.*

Justitsministeriet.

København, den 6. Marts 1925.

I den i 1923 afholdte ordinære Samling har Lagtinget vedtaget en Henstilling til Regeringen, hvori denne anmoder om at overveje, hvad der ved Danmarks Repræsentation i Udlandet maatte kunne foretages til Bedste for færøsk Forretningsliv, særlig med Afsætning af færøske Fiskeprodukter for Øje, og om der fra Statskassen maatte kunne ydes Bevilling til Rejseunderstøttelse til færøske Forretningsmænd, der ønsker at foretage Rejser til Udlandet med det Formaal at knytte Forretningsforbindelser til Bedste for Afsætning af færøske Fiskeprodukter.

Foranlediget heraf skal man fremsende Afskrift af nogle fra Udenrigsministeriet, Ministeriet for Industri, Handel og Søfart og Grosserersocietetets Komite indhentede Udtalelser over Sagen, hvorhos man skal bemærke, at Justitsministeriet ikke raader over Midler til Rejseunderstøttelser, og at Justitsministeriet under Hensyn til Statens vanskelige økonomiske Stilling ikke mener for Tiden at kunne søge nogen særlig Bevilling til det omhandlede Formaal.

Det tilføjes, at Spørgsmaalet om den mest hensigtsmæssige Fremsendelse af de i Udenrigsministeriets Skrivelse omhandlede Indberetninger og af „Udenrigsministeriets Tidsskrift" for Tiden er under Overvejelse i Justitsministeriet, og at der senere vil fremkomme Meddelelske om, hvilken Ordning der i saa Henseende maatte blive truffet.

Steincke.

Jespersen.

Færøernes Lagting.

Udenrigsministeriet.

København, den 2. Februar 1925.

Under 31. Januar f. A., Færø Journ. Nr. 2. K. 19. XVI. Nr. 409, jfr. det kgl. Ministeriums Skrivelser af 14. August og 7. November s. A., har Justitsministeriet udbedt sig Udenrigsministeriets Ytringer i Anledning af en af Amtmanden over Færøerne indsendt Udtalelse fra Færøernes Lagting, idet det kgl. Ministerium samtidig meddelte, at det kunde tiltræde den af Amtmanden fremsatte Udtalelse om, at det maa anses for heldigt, at der paa Hovedafsætningsstederne i Spanien og Italien findes Konsuler, der kan varetage Klipfiskeeksportørernes Interesser.

Det fremgaar af den med nævnte Skrivelse fremsendte Indstilling fra Lagtinget, at dette anmoder Regeringen om at overveje, 1) hvad der ved Danmarks Repræsentation i Udlandet maatte kunne foretages til Bedste for færøsk Forretningsliv, særlig med Afsætning af færøske Fiskeprodukter for Øje, 2) om der fra Statskassen maatte kunne ydes Bevilling til Rejseunderstøttelse til færøske Forretningsmænd, der ønsker at foretage Rejser til Udlandet med det Formaal at knytte Forretningsforbindelse til Bedste for Afsætning af færøske Fiskeprodukter.

Saaledes foranlediget skal Udenrigsministeriet udtale følgende:

Det paahviler saavel den diplomatiske som den konsulære Repræsentation i Udlandet at beskytte og fremme de danske Erhvervsinteresser, og færøske Firmaer og Erhvervsorganisationer vil derfor trygt til enhver Tid kunne henvende sig til Repræsentationerne, hvor saadanne findes; disse vil

hellige Afsætningen af Klipfisk særlig Opmærksomhed, idet Udenrigsministeriet for et Par Aar siden ved Instruktioner har paalagt Konsulaterne specielt at indberette om Markedsforhold, Priser, Emballage, Salgsmaade etc. for Klipfisk. De Oplysninger, der saaledes indkommer fra de danske Konsulater m. m., og som nu i Almindelighed tilstilles det kgl. Ministerium, vil Udenrigsministeriet gerne stille til Raadighed for Klipfiskeproducenter og -eksportører paa Færøerne enten gennem Amtet eller gennem en dertil egnet Erhvervsorganisation paa Færøerne, i visse Tilfælde ogsaa direkte til de interesserede Firmaer paa Færøerne.

Paa Grund af den særlige Betydning, det har for Fiskeeksportørerne at være hurtigt orienteret, har Udenrigsministeriet taget Spørgsmaalet om at etablere en *regelmæssig telegrafisk* Indberetningsvirksomhed fra de vigtigste Pladser i Portugal, Spanien og Italien op til Undersøgelse. I første Række skulde herved skaffes hurtig Oplysning om Størrelsen af Tilførslerne, Priserne og, om muligt, Markedstendensen. Udenrigsministeriet afventer endnu alene nogle Besvarelser fra enkelte Konsulater for at kunne tage endelig Beslutning i Sagen.

Da det efter Udenrigsministeriets Formening er af den allerstørste Betydning, at den færøske Klipfisk ikke i saa høj Grad som Tilfældet er nu, begrænses til et enkelt Marked, det spanske, og derved gøres afhængig af dette, maa Udenrigsministeriet hilse enhver Bestræbelse for at vinde Indpas paa nye Markeder velkommen, saa meget mere som dette skulde tjene til at fæstne og højne Priserne. Under Hensyn til, at en Række andre Lande har vundet Fodfæste paa det brasilianske og cubanske Marked, har Udenrigsministeriet givet den kgl. Gesandt i Rio, der i disse Dage har afsluttet et Besøg her i Landet, Ordre til paa sin Tilbagerejse at opholde sig et Par Maaneder paa Cuba og der ganske særlig undersøge Klipfiskemarkedet, paa hvilket den færøske Klipfisk under Forudsætning af omhyggelig Vragning, Tørring og Pakning tilpasset efter Klima etc., skulde have gode Betingelser for at komme ind. Minister Mohr har derfor søgt her at orientere sig med Hensyn til Organisationen af Salget, Afskibningsmulighederne o. s. v. og vil ogsaa i Brasilien arbejde for Indførslen af Klipfisk her fra Landet. Da Forudsætningen for, at det skal lykkes, der som andetsteds er, at der vises Initiativ og gøres en Indsats fra Forretningslivets Side, har Minister Mohr forinden sin Afrejse ogsaa foretaget en foreløbig Undersøgelse af Mulighederne herfor.

Skulde det lykkes at faa en virkelig Forretning i Gang paa Cuba og Brasilien, vil Udenrigsministeriet tage Spørgsmaalet op om ogsaa at skaffe Markedstelegrammer fra Rio og Havanna op til Overvejelse.

Udenrigsministeriet skal endelig oplyse, at det ved Valg af konsulere Repræsentanter paa saadanne Pladser, der er af særlig Betydning for Klipfisk-Eksporten, og hvor udsendte Tjenestemænd ikke findes, stedse bestræber sig for at udvælge Personer, der er i Besiddelse af Sagkundskab vedrørende Klipfiskehandelen, uden dog at være personlig interesseret i denne paa en saadan Maade, at det maa antages at kunne paavirke den upartiske Indberetningsvirksomhed eller Varetagelse af Klipfiskeeksportørernes Interesser iøvrigt. Eksempelvis skal anføres, at man i Konsul John Petersen, der i indeværende Aar er udnævnt til Konsul i Bilbao, mener at have sikret sig en konsulær Tjenestemand med ganske særlig Indsigt i specielle færøske Forhold.

Naar der i det foregaaende særlig er talt om Klipfisken, er det paa Grund af, at Afsætning af denne Vare er af den største Betydning for Færøerne. Men Udenrigsministeriet, som ogsaa de diplomatiske og konsulære Repræsentanter ude omkring, vil med største Beredvillighed arbejde ogsaa for andre færøske Produkters Afsætning, være sig Fiskeprodukter (f. Eks.

Saltfisk, Sild etc.), Landbrugsprodukter (Faarekød, Uld) eller Industrivarer (Sten), hvor Initiativ udfoldes for at faa saadanne Varer afsat i Udlandet.

De Oplysninger om Forholdene i Udlandet, der tilgaar Udenrigsministeriet og er af Betydning for Erhvervslivet, bliver, som det kgl. Ministerium ved, i et vist Omfang gjort tilgængelige ved Offentliggørelse i „Udenrigsministeriets Tidsskrift". Da en Del af disse Oplysninger mulig ogsaa vil have Interesse for færøske Forretningskredse, vil Udenrigsministeriet gerne i Fremtiden stille det Antal Eksemplarer af Tidsskriftet til Raadighed for Amtmanden, som denne maatte ønske til Brug for Færøernes Købmandsforening, Rederiforening og andre Erhvervsorganisationer samt Pressen paa Færøerne.

Hvad det i Lagtingets Indstilling under Punkt 2 anførte angaar, skal Udenrigsministeriet, der — som det kgl. Ministerium bekendt — for sit Vedkommende ikke har Midler til Raadighed til Rejseunderstøttelser til Forretningsmænd, indskrænke sig til at anbefale, at der, hvis Midler til det kan findes, udsendes Forretningsmænd med det i Indstillingen angive Formaal, og saaledes at de tager Arbejdet med at skaffe Afsætning for færøske Fiskeriprodukter op i Forstaaelse med og i Samarbejde med Udenrigsministeriet.

Moltke.

Handelsministeriet.

København, den 22. November 1923.

Ved at fremsende den hoslagt tilbageføigende Sag, hvori Færøernes Lagting bl. a. har rejst Spørgsmaalet om, hvorvidt der fra Statskassen maatte kunne ydes Understøttelse til færøske Forretningsmænds Rejser i Udlandet med Henblik paa Afsætning af færøske Fiskeprodukter, har Justitsministeriet i Skrivelse af 10. f. M. udbedt sig en Udtalelse fra Handelsministeriet.

I denne Anledning skal man meddele, at Handelsministeriet til Understøttelse af danske Handelsmænds Ophold i Udlandet raader over tvende Bevillinger, nemlig en Bevilling paa 10,000 Kr. til Rejseunderstøttelser til unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet og en Bevilling paa 2000 Kr. til Understøttelse af danske Handelsagenter i fremmede Lande. Med Hensyn til de Betingelser, der stilles for at komme i Betragtning ved Uddelingen af de paagældende Bevillinger, henvises til vedlagte Bekendtgørelse.

(Navn).

Justitsministeriet.

* * *

Ved Finansloven for Finansaaret 1925—26 forventes bevilget et Beløb af 10,000 Kr. til *Rejseunderstøttelse* til unge Handelsmænd til videre Uddannelse i Udlandet.

Ansøgning om saadan Understøttelse, stilet til Ministeriet for Industri, Handel og Søfart, maa være Ministeriet i Hænde *inden Udgangen af April Maaned* d. A. Ansøgningen maa være ledsaget af et omhyggeligt udfyldt Skema, der erholdes ved skriftlig eller mundtlig Henvendelse til Ministeriet.

For sent indkomne Andragender kommer ikke i Betragtning.

Ved Uddeling af Understøttelserne vil kun saadanne Ansøgere, der enten har Ansættelse i Udlandet eller i hvert Fald sikkert Tilsagn om saadan Ansættelse, og som derhos agter at opholde sig i Udlandet i længere Tid (mindst 1 Aar), kunne forvente at komme i Betragtning.

Med Stipendiet, der ordentligvis kun tildeles en Ansøger een Gang, følger Forpligtelse til inden $1^1/_2$ Aars Forløb at fremsende Beretning til Ministeriet om de indvundne Erfaringer og Resultater.

Ministeriet for Handel, Industri og Søfart, Februar 1925.

Grosserer-Societetets Komité.

København, den 18. Januar 1924.

Ved at fremsende den med Bilag hoslagt tilbageføigende Sag, hvori Færøernes Lagting har rejst Spørgsmaalet, om der maatte kunne ydes Bevilling til Rejseunderstøttelse til færøske Forretningsmænd, samt om Regeringen vilde overveje Spørgsmaalet, hvorvidt Danmarks Repræsentation i Udlandet maatte kunne bistaa det færøske Forretningsliv, særlig ved Afsætning af Fiskeprodukter, har det kongelige Ministerium udbedt sig en Udtalelse fra Komitéen.

I den Anledning skal man, for saa vidt angaar Spørgsmaalet om Rejseunderstøttelser, i Tilslutning til det af Handelsministeriet i Skrivelse af 22. November f. A. udtalte meddele, at hvorvidt „Den danske Handelsstands Fællesrepræsentation", der faar Andragender om Rejseunderstøttelser sendt til Erklæring fra Handelsministeriet, vil se sig i Stand til at indstille Færinger til at nyde Understøttelse af de til dette Øjemed paa Finansloven bevilgede Beløb, vil afhænge af de Paagældendes personlige Kvalifikationer og maa afgøres i hvert enkelt Tilfælde.

For saa vidt angaar Konsulatsspørgsmaalet, bemærkes, at man i Overensstemmelse med, hvad der er udtalt af Amtmanden over Færø Amt, er enig i, at det maa anses for heldigt, at der paa Hovedafsætningsstederne i Spanien og Italien findes Konsuler, som kan vejlede Klipfiskeexportørerne, og at dette, som det iøvrigt hidtil har været Tilfældet, tages i Betragtning ved Nyansættelser, men at man paa den anden Side ikke paa nærværende Tidspunkt finder tilstrækkelig Anledning til at gaa ind paa Nyordninger, der vilde medføre ekstra Udgifter for Statskassen.

P. K. V.

Ernst Meyer.

M. Raffenberg.

Til Justitsministeriet.

A/S. „Færø Amtstidende"s Bogtrykkeri, Thorshavn.

Bilag 33.

Ekstrakter

af

de af Færøernes Lagting deciderede Regnskaber

i

Sessionen 1925.

Meddelt af Færø Amt

Thorshavn
Trykt i A/S. „Færø Amtstidende"s Bogtrykkeri,
1926.

1.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færö Amts Repartitionsfond

for 5/4 Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt.

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:				
	a. Restancer af Skat m. m.	52024	38		
	b. Kontant hos Regnskabsføreren	22227	14		
				74251	52
2	Udskrivning i 5/4 Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924 paa Jordegodset og Kommunerne			173755	23
3	Kendelse for Handelsbeviser			2207	50
4	Statskassens Tilskud			4500	00
5	Refusion af forskudsvis afholdte Udgifter vedrørende smitsomme Sygdomme			2728	22
6	Refusion af Delinkventomkostninger			200	24
7	Refusion af Alimentationsbidrag			7266	80
8	Refusion af Revisorlon			1000	00
9	Refusion af Udgifter vedrørende Faaresygen			3339	25
10	Refusion af Udgifter til Søretsmedlemmer			8	00
11	Refusion af andre Forskud			92	23
12	Automobilskat			932	25
13	Andre Indtægter			190	25
14	Gæld den 31. December 1924:				
	Til Føroya Banki			66688	91
				337160	40

Udgift.

		Kr	Øre
1	Gæld den 1. Oktober 1923:		
	Til Føroya Banki	75216	46
2	Udgifter vedrørende Lagtingshuset	2832	97
3	— til Lagtingsmændenes Dæter og Rejseudgifter	13369	25
4	— vedrørende Lagtingsarbejdet	7300	71
5	— — Justitsvæsenet	3539	16
6	— til Forsørgelse og Hjemsendelse af Hjemløse	671	25
7	— til Valgvæsenet	1787	61
8	— til Medicinalvæsenet	3725	28
9	— til Lægevæsenet	5000	00
10	— til Jordemodervæsenet	2219	80
11	— til Sanatoriets Drift	4660	00
12	— til Sysselmændenes Omrejser	1615	82
13	— til Dyrlægens Omrejser	3000	00
14	— til Refusion til Statskassen af Dyrtidshjælp	17400	00
15	— til Færø Amts Bibliotek	3000	00
16	— til Skatteblanketter	636	00
17	— til Undersøgelse af Vandkraften	600	00
18	— til Røntgenlaanet	150	00
19	— til Revisorlen	189	58
20	— til Hjemmet for Vanføre	100	00
21	— til Vurdering af Præstegaardsjorderne	78	00
22	— til Forskelligt	382	37
23	— til Skolevæsenet	2525	35
	At overføre...	150003	61

		Overført...	150003 61
24	— til Landbruget		62 92
25	— til Renter af Obligationsgæld		50345 43
26	til Renter af Kassekredit		4647 02
27	— til Afdrag paa Gæld		24191 07
28	— til Kreditforeningens Reservefond		348 75
29	Forskudsvis afholdte Alimentationsbidrag		9415 80
30	— — Delinkventomkostninger		2057 54
31	— Udgifter vedrørende smitsomme Sygdomme		7359 96
32	— — — Faaresygen		20677 75
33	— — — til Vejanlæg		340 00
34	— — — til Revisoren		1000 00
35	— — Udgifter til Sørets medlemmer		57 00
36	Beholdning den 31. December 1924:	Kr Øre	
	Restancer af Skat m m	64511 82	
	Kontant hos Kassereren	2115 73	
			66627 55
			337160 40

2.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts Fattigkasse

for 5/4 Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr Øre	Kr Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:		
	I. Tilhørende Grundfonden	38000 00	
	II. Disponible Midler	23863 41	
			61863 41
2	Renter		1749 13
3	Arveafgifter		7803 01
4	Afgifter af Gavebreve og Testamenter		0 00
5	Afgifter af Grindefangster		0 00
6	Bidrag fra Embeds- og Bestillingsmænd i Anledning af deres Ansættelse paa Færøerne		0 00
7	Bøder		362 00
8	Kendelser for udfærdigede Handelsbevillinger		1825 00
9	Kendelser i H. t. Firmaloven		14 00
10	Kendelser for udfærdigede Bevillinger til Handelsrejsende		382 50
11	Afgifter ifld Lov af 2. Maj 1902 om Hvalfangst		1390 00
12	Refusion af Udgifter ved en Døvstum		0 00
	Summa Indtægt...		75389 06

Udgift:

		Kr Øre	Kr Øre
1	Tilskud til Kommuner		1600 00
2	Tilskud til Sygehuse		5000 00
3	Udgifter til Underhold af Børn, avlede udenfor Ægteskab		1987 59
4	Kassereens Løn		187 50
5	Andre Udgifter		63 47
6	Tilskud til Pensionsfonden		2000 00
7	Udgifter ved Døvstummes Oplærelse		1650 00
8	Tilskud til Sanatoriets Drift		7000 00
9	Beholdning den 31. December 1924:		
	I. Tilhørende Grundfonden	38500 00	
	II. Disponible Midler	17450 50	
			55900 50
	Summa Udgift...		75389 06

9.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færø Amts økonomiske Fond

for 5/4 Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:				
	A. Tilhørende Grundfonden	31056	00		
	B. Disponible Midler	32712	77		
				63768	77
2	Renter af Fondens Kapitaler			2015	53
3	Indtægter af Grindefangster			0	00
4	Indtægter i H. t. til Lov om Hvalfangst ved Færøerne af 2. Maj 1902			8340	00
	Summa Indtægt			74124	30

Udgift:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Underskud den 1. Oktober 1923			1225	54
2	Til Anlæg af Reparation af Broer, Veje og Landingssteder			6283	55
3	Udgifter i Anledning af Grindefangster			384	00
4	Tilskud til Foneen for Jordehvalsrettighedens Afløsning 5 % af Storhvalsfangsten 1922—23, jfr. Reglement 14. Juni 1909			417	00
5	Tilskud til Plantningsforsøg			1000	00
6	- - Føroya Háskúla			600	00
7	Kassererens Løn			120	00
8	Andre Udgifter			239	83
9	Tilskud til Amtsrepartitionsfonden			6000	00
10	Beholdning den 31. December 1924	Kr	Øre		
	A. Tilhørende Grundfonden	32056	00		
	B. Disponible Midler	25798	28		
				57854	28
	Summa Udgift			74124	30

Fonden til Jordehvalsrettighedens Afløsning havde pr. 31. December 1924 en Formue af 85216 Kr. 10 Øre.

4.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Grindegarnet i Vestmanhavn

for Aaret 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924	2725	98
2	Indvundne Renter	94	48
3	Indtægt af Grindefangster	0	00
	Summa Indtægt...	2820	46

Udgift:

		Kr	Øre
1	Kassererens Løn	12	00
2	Andre Udgifter	13	38
3	Udgifter vedrørende Grindegarnet	0	00
4	Rente til økonomisk Fond	176	00
5	Beholdning den 31. December 1924	2619	08
	Summa Udgift...	2820	46

5.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden for Forulykkedes Efterladte

for Aaret 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924:				
	a. Tilhørende Grundfonden	7310	74		
	b. Disponible Midler	8351	29		
				15562	03
2	Jordebogskassen indbetalt i H. t. Lov af 1. April 1908 for Finansaaret 1923—24			216	00
3	Indvundne Renter			588	11
	Summa Indtægt...			16366	14

Udgift:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Underskud fra forrige Aar			0	53
2	Regnskab-førerens Løn			12	00
3	Andre Udgifter			16	03
4	Understøttelse til forulykkedes Efterladte			3500	00
5	Beholdning den 31. December 1923:				
	a. Tilhørende Grundfonden	7310	74		
	b. Disponible Midler	5526	79		
				12837	53
	Summa Udgift...			16366	14

6.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færö Amts Skolefond

for Aaret 1924.

Indtægt

		Kr. Øre	Kr. Øre	Kr. Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924:			
	a. Rentebærende Kapital		36490 92	
	b. I Færø Amts Sparekasse	62 87		
	c. I Føroya Banki	112 24		
	d. Hos Kassereren	6302 67		
			6477 78	
				42968 70
2	Renter af Fondens Kapitaler			1647 94
3	Refusion af Reerslev Kirketidende			14 33
4	Statskassens Deputat			334 00
5	Statskassens faste Tilskud til Realskolen			3900 00
6	Statskassens Tilskud til Lærerlønninger			19710 27
7	Tilskud til udenbys Elever.			
	a. Statskassen		587 50	
	b. Amtsepartitionsfonden		587 50	
				1175 00
8	Tilskud til Fru Effersøes Pension:			
	a. Statskassen		300 00	
	b. Amtsepartitionsfonden		150 00	
	c. Thorshavns Kommune		100 00	
				550 00
9	Thorshavns Kommunes Tilskud til Realskolen			150 00
10	Skolepenge fra Realskolens Elever			17528 75
11	Lejeindtægt			300 00
12	Seminariet for Brændsel, Belysning og Rengøring			600 00
13	Indtægter af Grind og Storhval			1390 00
	Summa Indtægt...			90158 99

Udgift:

		Kr. Øre	Kr. Øre	Kr. Øre
1	Pensioner og Afgift til Pensionskassen			1366 88
2	Lærerlønninger og Vikarudgifter			29456 15
3	Understøttelse til udenbys Elever			1175 00
4	Revisorlen			26 39
5	Kassererlen			100 00
6	Porto m. m.			40 00
7	Skatter og Afgifter			929 20
8	Assurance			645 00
9	Vedligeholdelse og Nyanskaffelser			1779 64
10	Brændsel og Belysning			2211 53
11	Renholdelse			2294 68
12	Undervisningsmateriel m. m.			575 85
13	Andre Udgifter			141 60
14	Renter og Afdrag			4325 00
15	Anvist af Skole-direktionen			128 20
16	Restancer			572 50
17	Beholdning den 31. December 1924:			
	a. Rentebærende Kapital		36490 92	
	b. I Færø Amts Sparekasse	65 06		
	c. I Føroya Banki	116 19		
	d. Hos Kassereren	7819 20		
			8000 45	
				44491 37
	Summa Udgift...			90158 99

7.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skoleböger for fattige Almueskolebørn paa Færøerne

for Aaret 1924.

Indtægt

		Kr. Øre	Kr. Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924:		
	a. Rentebærende Kapital	1298 59	
	b. Indestaaende i Sparekassen	1743 52	
	c. Kontant Beholdning	35 38	
			3077 49
2	Indvundne Renter		108 63
	Summa Indtægt		3186 12

Udgift

		Kr. Øre	Kr. Øre
1	Uddelt til Boghjælp		80 00
2	Revisorlon		0 06
3	Beholdning den 31. December 1924:		
	a. Rentebærende Kapital	1298 59	
	b. Indestaaende i Sparekassen	1806 45	
	c. Kontant Beholdning	1 02	
			3106 06
	Summa Udgift		3186 12

8.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat

for Aaret 1924.

I. Realskolelegatet.

Indtægt

		Kr. Øre	Kr. Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924:		
	a. Rentebærende Kapital	1400 00	
	b. Kontant Beholdning	7 56	
			1407 56
2	Indvundne Renter		49 00
	Summa Indtægt		1456 56

Udgift:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	For Bøger til Discipelbiblioteket			49	50
2	Revisorløn			0	03
3	Beholdning den 31. December 1924:	Kr	Øre		
	a. Rentebærende Kapital	1400	00		
	b. Kontant Beholdning	7	03		
				1407	03
	Summa Udgift			1456	56

II. Pensionslegatet.

Indtægt:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924:	Kr	Øre	Kr	Øre
	a. Rentebærende Kapital	1563	52		
	b. Kontant	18	22		
				1581	74
2.	Indvundne Renter			54	94
	Summa Indtægt			1636	68

Udgift:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Revisorløn			0	03
2	Beholdning den 31. December 1924:	Kr	Øre		
	a. Rentebærende Kapital	1590	46		
	b. Kontant	46	19		
				1636	65
	Summa Udgift			1636	68

9.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færöernes Mellem- og Realskoles Pensionsfond

for Aaret 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Januar 1924	334	26
2	Indbetalt af Færø Amts Skolefond	466	88
3	Indvundne Renter	7	86
	Summa Indtægt	809	00

Udgift:

		Kr	Øre
1	Indbetalt i Statskassen	233	44
2	Revisorlen	0	40
3	Beholdning den 31. December 1924	575	16
	Summa Udgift	809	00

10.

Ekstrakt

af

Regnskabet for den gensidige Forsikring for Skolebygninger paa Færöerne.

for Tidsrummet fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:				
	a. Indestaaende i Sparekassen	7757	80		
	b. Kontant Beholdning	135	88		
	c. Restancer	94	91		
				7988	59
2	Forsikringspræmier for indtegnede Skolebygninger			319	04
3	Indvundne Renter			319	40
	Summa Indtægt			8627	03

Udgift:

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1	Løn til Kassereren			62	50
2	Revisorløn			0	30
3	Trykningsudgifter			16	00
4	Porto			12	50
5	Beholdning den 31. December 1924:				
	a. Indestaaende i Færø Amts Sparekasse	8277	30		
	b. Kontant Beholdning	152	87		
	c. Restancer	105	66		
				8535	73
	Summa Udgift			8627	03

11.

Ekstrakt

af

Regnskabet for de færöske Almueskole-Læreres og Lærerinders Pensionsfond

for Tidsrummet fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr.	Øre	Kr.	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:				
	a. Indestaaende i Sparekassen	29152	25		
	b. Kontant Beholdning	6558	00		
	c. Restancer	1789	97		
				37501	12
	At overføre			37501	12

			Overført...	37501 12
2	Indbetaling til Fonden i Henhold til Lov af 29. Marts 1893 §§ 2 og 3:	Kr Øre		
	I. a. Fra Statskassen	8259 72		
	b. - Kommunerne paa Færøerne	8259 72		
			16519 44	
	II. a. - Statskassens 7. Tilskud	2000 00		
	b. - Amtsfattigkassen	2000 00		
			4000 00	
				20519 44
3	Indbetaling fra Kommunerne til Kassererens Løning			125 00
4	Indvundne Renter			1328 25
			Summa Indtægt...	59473 81

Udgift:

		Kr Øre	
1	Udbetalte Pensioner		11162 44
2	Anvist af Skoledirektionen — Tilskud til Pensioner		1227 33
3	Efterindtægt til Lærer O. N. Skaalnes Enke		258 33
4	Løn til Kassereren		125 00
5	Revisorløn		9 95
6	Trykningsudgifter		21 20
7	Porto og Papir		30 00
8	Beholdning den 31. December 1924:	Kr Øre	
	a. Indestaaende i Sparekassen	34078 29	
	b. Kontant Beholdning	9426 39	
	c. Restancer	3134 88	
			46639 56
		Summa Udgift...	59473 81

12.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færöernes Amtskommunes Telefonvæsen

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	22544 20
2	Indtægt af Abonnement	34208 55
3	Indtægt af Samtaler, Telefontelegrammer, Budsendelser og Ekstragebyr	79905 47
4	Indtægt af de til og fra Telefonstationerne ind- og udtelefonerede Telegrammer	6602 87
5	Forskellige Indtægter	856 81
6	Laan fra Færø Amts Sparekasse	30000 00
	Summa Indtægt...	174117 90

Udgift:

		Kr Øre
1	Administration	21436 64
2	Forrentning og Afdrag af Laan	30552 01
3	Stationernes Drift	20344 24
4	Vedligeholdelse og Eftersyn af Anlægget	59209 76
5	Udvidelse af Anlægget	21283 39
6	Forskellige Udgifter	1411 08
7	Uerholdelige Restancer	169 57
8	Beholdning den 31. December 1924	19711 21
	Summa Udgift...	174117 90

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Driften af Færø Amtskommunes Tuberkulose-Sygehus i Hoydal

for 6/4 Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr. Øre	Kr. Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:		
	a. Restancer	4174 00	
	b. Statskassens Tilskud for Juli Kvartal 1923	9177 00	
	c. Forskud	234 00	
	d. Kontant	452 04	
			14037 04
2	Betaling for Patienter		15241 00
3	Statskassens Tilskud		45723 00
4	Forplejningen		373 90
5	Tilbagebetalte Forskud		360 00
6	Have og Anlæg		851 50
7	Husdyrhold		3556 95
8	Andre Indtægter		2 00
9	Ekstraordinær Indtægt	Kr. Øre	
	Tilskud fra Amtsrepartitionsfonden til Dækning af Underskud for Aaret 1922—23 (v. Regnskabet for Oktober Kvartal 1923)	4000 00	
	Det i Amtsfattigkassen optagne Lån er indgaaet som Tilskud med (v. Regnskabet for Juli Kvartal 1924)	7000 00	
			11000 00
10	Gæld den 31. December 1924:	Kr. Øre	
	Til Færøya Banki	17050 59	
			17050 59
	Summa Indtægt		108190 98

Udgift:

		Kr. Øre	Kr. Øre
1	Gæld den 1. Oktober 1923:		
	a. Til Færø Amts Fattigkasse	7000 00	
	b. Til Færøya Banki	8890 13	
			15890 13
2	Lønninger		12074 03
3	Forplejningen		36371 46
4	Vask og Rengøring		1606 24
5	Brændsel og Belysning		10810 09
6	Medicin		2976 25
7	Bygninger		2025 61
8	Maskiner		89 80
9	Inventar		2673 11
10	Assurance		1000 00
11	Losning og Fragt		344 98
12	Have og Anlæg		987 20
13	Kontorhold m. v.		810 87
14	Husdyrhold		2662 78
15	Renter		1286 00
16	Forskud		495 00
17	Forskellige Udgifter		428 82
18	Beholdning den 31. December 1924:	Kr. Øre	
	a. Restancer	5553 50	
	b. Statskassens Tilskud for Oktober Kvartal 1924	9234 00	
	c. Forskud	264 00	
	d. Kontant	607 11	
			15658 61
	Summa Udgift		108190 98

14.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Færöernes Kirkefond

for Aaret 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Erstatning for samtlige Tiender	7800	00
2	Storhvalsfangst	2780	00
3	Indvundne Renter	27	92
4	Gæld den 31. December 1924	57715	72
	Summa Indtægt...	68323	64

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld den 1. Januar 1924	57116	75
2	Reparation af Kirkerne	7002	71
3	Kirkelys, Brød og Vin	881	02
4	Rengøring	597	90
5	Præsthold	123	00
6	Andre Udgifter	456	91
7	Kassererløn	300	00
8	Revisorløn	5	63
9	Bekendtgørelse af Regnskabsekstrakter	118	80
10	Beholdning den 31. December 1924	1670	92
	Summa Udgift...	68323	64

15.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fuglø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923:	196	47
2	Indtægter til Skolevæsenet	6000	00
3	Indtægter til Fattigvæsenet	200	00
4	Indtægter til Veje, Broer og Landingssteder	320	00
5	Indtægter ved Paaligning	4271	05
6	Indtægter ved Optagelse af Laan	2000	00
	Summa Indtægt...	12987	52

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	254	92
2	Udgifter til Skolevæsenet	9162	49
3	Udgifter til Fattigvæsenet	150	00
4	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	844	90
5	Udgifter til Jordemodervæsenet	237	50
6	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1041	00
7	Bidrag til Skydsvæsenet	17	50
8	Bestyrelsesudgifter	85	58
9	Udgifter til Sundhedsvæsenet	441	37
10	Andre Udgifter	410	40
11	Beholdning den 31. December 1924	341	86
	Summa Udgift...	12987	52

16.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Svinø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	172	87
2	Indtægter til Fattigvæsenet	300	00
3	Indtægter i H. t. Sønæringsloven	10	00
4	Indtægter ved Paaligning	3916	53
	Summa Indtægt...	4299	40

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	1109	88
2	Udgifter til Fattigvæsenet	0	00
3	Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	285	00
4	Udgifter til Jordemodervæsenet	281	25
5	Tilskud til Sygehus	593	63
6	Bidrag til Amtsreparitionsfonden	1016	62
7	Bidrag til Skydsvæsenet	19	50
8	Bestyrelsesudgifter	99	64
9	Andre Udgifter	0	73
10	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	230	15
11	Beholdning den 31. December 1924	663	00
	Summa Udgift...	4299	40

17.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Klaksvig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	19937	52
2	Indtægter til Skolevæsenet	255	30
3	Indtægter i H. t. Sønæringsloven	40	00
4	Indtægter ved Paaligning	54346	83
5	Optagelse af Laan	30000	00
6	Andre Udgifter	69	28
7	Gæld den 31. Debr. 1924	4469	95
	Summa Indtægt...	108218	88

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	17193	44
2	Udgifter til Skolevæsenet	11305	10
3	Udgifter til Fattigvæsenet	2181	13
4	Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	3378	10
5	Udgifter til Jordemodervæsenet	950	00
6	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	8850	64
7	Tilskud til Sygehus og Sygekasse	4174	42
8	Udgifter til Telefonvæsenet	1470	95
9	Understøttelse til Børn af Enker	347	50
10	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	12633	90
11	Bestyrelsesudgifter	1622	71
12	Renter og Afdrag	9932	08
13	Udgifter til Vandvæsenet	3274	00
14	Udgifter til Kirkegaarde	701	94
15	Udgifter til Erhvervelse af Ejendom	16686	86
16	Beholdning den 31. December 1924	14498	11
	Summa Indtægt	108218	88

18.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kunö Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	963	48
2	Indtægter til Veje, Broer og Landingssteder	1768	50
3	Indtægter ved Paaligning	5323	91
4	Indtægter ved Optagelse af Laan	2000	00
5	Gæld den 31. December 1924	168	61
	Summa Indtægt	10223	50

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	141	33
2	Udgifter til Skolevæsenet	1259	10
3	Udgifter til Fattigvæsenet	373	28
4	Udgifter til Jordemodervæsenet	331	60
5	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	4436	07
6	Tilskud til Sundhedsvæsenet	799	57
7	Udgifter til Børn af Enker	110	00
8	Udgifter til Telefonvæsenet	55	23
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	675	93
10	Bestyrelsesudgifter	146	40
11	Renter og Afdrag af Laan m. m.	367	43
12	Beholdning den 31. December 1924	1627	57
	Summa Udgift	10223	50

19.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Mygledal Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt.

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	1610	23
2	Indtægter i H. t. Lov om Søneringen	10	00
3	Indtægter ved Paaligning	4286	83
	Summa Indtægt	5907	06

Udgift.

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	0	00
2	Udgifter til Skolevæsenet	872	18
3	Udgifter til Fattigvæsenet	200	00
4	Udgifter til Alderdomsunderstøttelse	161	38
5	Udgifter til Jordemodervæsenet	180	51
6	Tilskud til Sygehus	643	27
7	Udgifter til Veje, Broer og Landingssteder	568	55
8	Bidrag til Amtsrepartitionskonden	460	19
9	Bestyrelsesudgifter	146	11
10	Andre Udgifter	156	63
11	Beholdning den 31. December 1924	2518	24
	Summa Udgift	5907	06

20.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Husum Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt.

		Kr	Øre
1.	Beholdning den 1. Oktober 1923	166	67
2.	Indtægter til Fattigvæsenet	100	00
3.	I H. t. Lov om Søneringen	10	00
4.	Indtægter ved Paaligning	4715	54
5.	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	0	00
	Summa Indtægt	4992	21

Udgift.

	Kr	Øre
1. Gæld fra forrige Aar	1238	68
2. Udgifter til Skolevæsenet	677	37
3. — - Fattigvæsenet	0	00
4. — - Alderdomsunderstøttelse	358	62
5. — - Jordemodervæsenet	362	89
6. — - Veje, Broer og Landingssteder	0	00
7. — - Sundhedsvæsenet	915	77
8. — - Telefonvæsenet	37	50
9. — - Understøttelse til Børn af Enker	180	00
10. — - Amtsreparationsfonden	762	48
11. Bestyrelsesudgifter	160	15
12. Andre Udgifter	50	39
13. Beholdning den 31. December 1924	348	36
Summa Udgift	4992	21

21.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Fuglefjord Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

	Kr	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1923	8417	77
2. Indtægter til Skolevæsenet	57	30
3. — - i H. t. Lov om Sanæringen	20	00
4. — - ved Paaligning	24721	61
5. Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	5654	28
Summa Indtægt	38870	96

Udgift:

	Kr	Øre
1. Berigtiget Gæld	5654	28
2. Udgifter til Skolevæsenet	5214	27
3. — - Sundhedsvæsenet	2354	71
4. — - Alderdomsunderstøttelse	722	16
5. — - Jordemodervæsenet	703	61
6. — - Broer, Veje og Landingssteder	1101	96
7. — - Fattigvæsenet	1572	79
8. — - Børn af Enker	988	73
9. — - Telefonvæsenet	306	67
10. — - Amtsreparationsfonden	6364	75
11. Bestyrelsesudgifter	288	15
12. Beholdning den 31. December 1924	13598	88
Summa Udgift	38870	96

22.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Lervig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31 December 1924.

	Kr	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1923	5010	12
2. Indtægter til Veje, Broer og Landingssteder	18	00
3. — ved Paaligning	11898	29
4. — i H. t. Lov om Sømæringen	30	00
Summa Indtægt	16976	41

Udgift:

	Kr	Øre
1. Berigtiget Gæld	0	00
2. Udgifter til Skolevæsenet	2499	62
3. — - Alderdomsunderstøttelse	385	00
4. — - Jordemodervæsenet	345	16
5. — - Veje, Broer og Landingssteder	350	87
6. Tilskud til Sundhedsvæsenet	1850	63
7. — - Telefonvæsenet	344	00
8. — - Amtsrepartitionsfonden	2708	63
9. Bestyrelsesudgifter	251	26
10. Beholdning den 31. December 1924	8241	24
Summa Udgift	16976	41

23.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Næs Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt.

	Kr	Øre
1 Beholdning den 1. Oktober 1923	6122	82
2 Indtægter i H. t. Sømæringsloven	40	00
3 — ved Paaligning	23910	00
4 Andre Indtægter	168	00
5 Gæld den 31. December 1924	3333	75
Summa Indtægt...	33574	57

Udgift.

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	5314	22
2	Udgifter til Skolevæsenet	5978	94
3	— - Fattigvæsenet	2254	41
4	— - Alderdomsunderstøttelse	210	00
5	— Veje, Broer og Landingssteder	14	06
6	— - Jordemodervæsenet	848	42
7	— - Telefonvæsenet	1079	66
8	Understøttelse til Børn af Enker	3228	75
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	7705	35
10	- Sundhedsvæsenet	3295	49
11	Andre Udgifter	3	00
12	Bestyrelsesudgifter	575	85
13	Afdrag og Renter paa Laan	1924	35
14	Udgift til Kirker og Kirkegaarde	815	75
15	Beholdning den 31. December 1924	1315	40
	Summa Udgift	33574	57

24.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sjov Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	3353	95
2	— ved Paaligning	15042	93
3	— Andre Indtægter	1	37
4	— ved Optagelse af Laan	3457	86
5	Gæld den 31. December 1924	505	62
	Summa Indtægt	22361	73

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	3457	86
2	Udgifter til Skolevæsenet	4231	97
3	— - Fattigvæsenet	930	40
4	— - Alderdomsunderstøttelse	899	37
5	— - Jordemodervæsenet	325	86
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	559	66
7	— - Sundhedsvæsenet	3364	45
8	— - Telefonvæsenet	520	00
9	- - Børn af Enker	154	50
10	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	2907	75
11	Bestyrelsesudgifter	345	06
12	Rentet og Afdrag paa Laan	845	45
13	Beholdning den 31. December 1924	3917	31
	Summa Udgift	22361	73

25.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Funding Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre	Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923			2900	78
2	Sønæringen			10	00
3	Optagelse af Laan			2000	00
4	Indtægter ved Paaligning			11706	41
5	Gæld den 31 Decbr. 1924			0	00
	Summa Indtægt...			16617	19

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	0	00
2	Udgifter til Skolevæsenet	2656	03
3	— - Fattigvæsenet	274	71
4	— - Alderdomsunderstøttelse	350	80
5	— - Jordemodervæsenet	675	00
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	3042	46
7	— - Sundhedsvæsenet	1409	79
8	— - Telefonvæsenet	218	75
9	— - Børn af Enker	62	50
10	Bidrag til Skydsvæsenet	25	00
11	— - Amtsrepartitionsfonden	834	20
12	Bestyrelsesudgifter	335	70
13	Renter af Afdrag paa Laan m. m.	3032	65
14	Beholdning den 31. December 1924	3699	60
	Summa Udgift...	16617	19

26.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Ejde Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	9410	10
2	Indtægter i II. 1. Sønæringsloven	20	00
3	Indtægter ved Paaligning	20409	44
4	Gæld den 31. December 1924	0	00
	Summa Indtægt...	29839	54

Udgift:

		Kr	Ø
1	Gæld fra forrige Aar	0	00
2	Udgifter til Skolevæsenet	4569	30
3	— - Fattigvæsenet	2156	29
4	— - Alderdomsunderstøttelse	1186	95
5	— - Jordemodervæsenet	634	54
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	79	72
7	— - Sundhedsvæsenet	2089	65
8	— - Vandvæsenet	260	85
9	— - Kirker og Kirkegaarde	20	00
10	— - Telefonvæsenet	262	50
11	Understøttelse til Børn af Enker	614	05
12	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1402	15
13	Bestyrelsesudgifter	579	59
14	Renter og Afdrag paa Laan	4165	81
15	Andre Udgifter	19	50
16	Beholdning den 31. December 1924	11798	64
	Summa Udgift...	29839	54

27.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Gøte Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt.

		Kr	Ø
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	12522	84
2	Indtægter i II. t. Sommingsloven	10	00
3	Indtægter ved Paaligning	13796	75
	Summa Indtægt...	26329	59

Udgift:

		Kr	Ø
1	Udgifter til Skolevæsenet	3146	87
2	— - Alderdomsunderstøttelse	435	00
3	— - Jordemodervæsenet	405	76
4	— - Veje, Broer og Landingssteder	337	00
5	— - Sundhedsvæsenet	2400	00
6	— - Telefonvæsenet	450	00
7	Understøttelse til Børn af Enker	251	54
8	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	2761	87
9	Bestyrelsesudgifter	619	25
10	Beholdning den 31. Decbr. 1924	15522	30
	Summa Udgift...	26329	59

28.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Nolsø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning fra forrige Aar	2147	33
2	Indtægter til Veje, Broer og Landingssteder	207	00
3	Indtægter ved Paaligning	5818	78
4	Andre Indtægter	20	00
5	Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	17	97
	Summa Indtægt	8511	08

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	0	00
2	Udgifter til Skolevæsenet	1296	55
3	— - Fattigvæsenet	655	54
4	— - Alderdomsunderstøttelse	120	00
5	— - Jordemodervæsenet	237	50
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	716	00
7	— - Sundhedsvæsenet	886	82
8	- Skytsvæsenet	2	50
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1438	25
10	Bestyrelsesudgifter	382	77
11	Renter og Afdrag paa Laan	709	50
12	Tilskud til Hjælpekassen	130	00
13	Beholdning den 31. Decbr. 1924	1935	65
	Summa Udgift	8511	08

29.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kirkebø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	258	89
2	Indtægter ved Paaligning	2686	13
3	— - i H. t. Sømæringstoven	10	00
4	Andre Indtægter	8	00
	Summa Indtægt	2963	02

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	1174	96
2	— - Fattigvæsenet	82	12
3	— - Jordemodervæsenet	71	33
4	— - Telefonvæsenet	37	50
5	— - Sundhedsvæsenet	300	00
6	— - Amtsrepartitionsfonden	808	00
7	Bestyrelsesudgifter	69	85
8	Andre Udgifter	61	62
9	Beholdning den 31. Decbr. 1924	357	64
	Summa Udgift...	2963	02

30.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Hestø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	241	64
2	Indtægter ved Paaligning	2325	75
3	Andre Indtægter	8	00
4	Gæld den 31. Decbr. 1924	479	32
	Summa Indtægt...	3054	71

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	175	56
2	Udgifter til Skolevæsenet	1254	51
3	— - Fattigvæsenet	180	51
4	— - Veje, Broer og Landingssteder	10	26
5	— - Jordemodervæsenet	139	25
6	— - Amtsrepartitionfonden	609	50
7	Bestyrelsesudgifter	111	74
8	Andre Udgifter	64	15
9	Beholdning den 31. Decbr. 1924	509	23
	Summa Udgift...	3054	71

31.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kollefjord Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	1989	10
2	Indtægter ved Optagelse af Laan	7400	00
3	— i II. t. Lov om Sønseringen	20	00
4	— til Fattigvæsenet	100	00
5	— ved Paaligning	11531	91
6	— til Børn af Enker	70	33
7	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	216	19
	Summa Indtægt...	21327	53

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	1583	41
2	— - Fattigvæsenet	90	83
3	— - Alderdomsunderstøttelse	387	50
4	— - Jordemodervæsenet	335	01
5	— - Telefonvæsenet	287	50
6	— - Hjælpekasser	62	25
7	— - Børn af Enker	40	00
8	— - Amtsrepartionsfonden	1528	37
9	Bestyrelsesudgifter	434	72
10	Udgifter til Sundhedsvæsenet	1363	09
11	— - Veje, Broer og Landingssteder	13127	55
12	Andre Udgifter	732	50
13	Beholdning den 31. Decbr. 1924	1354	80
	Summa Ungift...	21327	53

32.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvalvig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	3080	99
2	Indtægter ved Paaligning	11670	73
3	Andre Indtægter	1	00
	Summa Indtægt...	14752	72

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	2358	63
2	— - Alderdomsunderstøttelse	112	50
3	— - Jordemodervæsenet	269	91
4	— - Broer, Veje og Landingssteder	2344	01
5	— - Sundhedsvæsenet	1778	36
6	— - Telefonvæsenet	600	84
7	Bidrag til Kirkegaarde	1	50
8	— - Amtsrepartitionsfonden	3037	00
9	Bestyrelsesudgifter	513	07
10	Andre Udgifter	1012	89
11	Beholdning den 31. Decbr. 1924	2724	01
	Summa Udgift	14752	72

33.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Haldersvig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	706	75
2	Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	34	02
3	— i II. t. Sønæringsloven	10	00
4	— ved Pantligning	6851	07
5	— - Optagelse af Laan	6000	00
6	Andre Indtægter	14	60
	Summa Indtægt	13606	44

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	1857	80
2	— - Fattigvæsenet	309	50
3	— - Alderdomsunderstøttelse	31	75
4	— - Jordemodervæsenet	353	19
5	— - Veje, Broer og Landingssteder	1675	40
6	— - Sundhedsvæsenet	996	19
7	— - Telefonvæsenet	401	85
8	Understøttelse til Børn af Enker	664	65
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	2275	38
10	Bestyrelsesudgifter	364	56
11	Andre Udgifter	1240	41
12	Beholdning den 31. Decbr. 1924	3436	26
	Summa Udgift	13606	44

34.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Saksen Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	76	92
2	Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	2	14
3	Indtægter ved Paaligning	731	10
4	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	19	52
	Summa Indtægt	829	68

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forige Aar	79	56
2	Udgifter til Skolevæsenet	259	44
3	- Jordemodervæsenet	31	19
4	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	277	50
5	Bestyrelsesudgifter	90	18
6	Beholdning den 31. Decbr. 1924	91	81
	Summa Udgift	829	68

35.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kvivig Song

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	4356	34
2	Indtægter til Fattigvæsenet	628	50
3	— i II. t. Sammenlagsloven	80	70
4	— til Børn af Enker	1365	00
5	— ved Paaligning	11531	40
6	Andre Indtægter	60	00
7	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	627	62
	Summa Indtægt	18649	56

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	627	62
2	Udgifter til Skolevæsenet	1886	28
3	— - Fattigvæsenet	246	30
4	— - Alderdomsunderstøttelse	346	68
5	— - Telefonvæsenet	53	00
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	63	01
7	— - Jordemodervæsenet	313	00
8	— - Sundhedsvæsenet	503	15
9	Bidrag til Vandvæsenet	6	00
10	— - Børn af Enker	1260	00
11	— - Amtsrepartitionsfonden	2885	25
12	Bestyrelsesudgifter	355	02
13	Beholdning den 31. Decbr. 1924	10105	05
	Summa Udgift	18649	56

36.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vestmanhavn Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	3096	69
2	Indtægter ved Optagelse af Laan	30	09
3	— - Pantlægning	29726	77
4	— - i H. t. Sønærlingsloven	10	00
	Summa Indtægt	31863	55

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	3148	27
2	— - Fattigvæsenet	703	78
3	— - Veje, Broer og Landingssteder	1343	30
4	— - Alderdomsunderstøttelse	641	25
5	— - Telefonvæsenet	931	02
6	— - Sundhedsvæsenet	3449	23
7	— - Amtsrepartitionsfonden	6235	07
8	Bestyrelsesudgifter	936	27
9	Udgifter til Børn af Enker	381	25
10	Andre Udgifter	6173	12
11	Beholdning den 31. Decbr. 1924	7620	99
	Summa Udgift	31863	55

37.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sandevaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	1422	13
2	Indtægter ved Optagelse af Laan	4000	00
3	— - Paaligning	13196	00
4	— i H. t. Sønderingsloven	10	00
5	Gæld den 31. Decbr. 1924	3268	20
	Summa Indtægt...	21896	33

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	4903	48
2	Udgifter til Skolevæsenet	2811	72
3	— - Alderdomsunderstøttelse	144	68
4	— - Jordemodervæsenet	421	12
5	— - Veje, Broer og Landingssteder	55	74
6	— - Sundhedsvæsenet	1455	93
7	— - Telefonvæsenet	173	82
8	— - Kirker og Kirkegaarde	16	80
9	— - Materiale til Ligkister	15	08
10	— - Amtsrepartitionsfonden	2385	32
11	Bestyrelsesudgifter	380	15
12	Andre Udgifter	7075	67
13	Beholdning den 31. Decbr. 1924	2056	82
	Summa Udgift...	21896	33

38.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Midvaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	5671	63
2	Indtægter af Kapitaler og Ejendomme	0	50
3	- ved Paaligning	18678	97
4	- ved Optagelse af Laan	100	00
5	Gæld den 31. Decbr. 1924	1974	94
	Summa Indtægt...	26426	04

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	2889	18
2	- Alderdomsunderstøttelse	620	31
3	- Jordemodervæsenet	475	18
4	- Veje, Broer og Landingssteder	3835	59
5	- Sundhedsvæsenet	2942	51
6	- Telefonvæsenet	250	00
7	- Børn af Enker	457	00
8	- Fattigvæsenet	1383	39
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1910	52
10	Bestyrelsesudgifter	382	15
11	Andre Udgifter	8923	78
12	Beholdning den 31. Decbr. 1924	2356	43
	Summa Udgift...	26426	04

39.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sørvaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	443	77
2	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	150	00
3	— af Kapitaler og Ejendomme	30	00
4	— ved Paaligning	21136	65
5	Gæld som føres til Udgift næste Aar	5063	86
	Summa Indtægt...	26823	28

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	4477	77
2	— - Jordemodervæsenet	806	34
3	— - Alderdomsunderstøttelse	75	00
4	— - Veje, Broer og Landingssteder	394	21
5	— - Telefonvæsenet	675	00
6	— - Fattigvæsenet	714	00
7	— - Sundhedsvæsenet	1419	42
8	— - Amtsrepartitionsfonden	4615	25
9	Erhvervelse af Ejendomme	300	00
10	Bestyrelsesudgifter	482	09
11	Andre Udgifter	5080	65
12	Beholdning den 31. December 1924	7783	55
	Summa Udgift...	26823	28

40.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Bø Song

for Aarei fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Indtægter ved Paaligning	2756	00
2	Andre Indtægter	60	00
3	Gield den 31. Decbr. 1924	344	20
	Summa Indtægt	3160	20

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	443	97
2	Udgifter til Skolevæsenet	1238	32
3	— - Jordemodervæsenet	106	16
4	— - Telefonvæsenet	37	50
5	— - Veje, Broer og Landingssteder	277	60
6	— - Amtsrepartitionsfonden	602	00
7	— - Sundhedsvæsenet	267	72
8	Bestyrelsesudgifter	41	53
9	Andre Udgifter	145	50
	Summa Udgift	3160	20

41.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Myggenæs Song

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	652	60
2	Indtægter til Skolevæsenet	0	20
3	— ved Paaligning	2760	01
4	Andre Indtægter	6	16
	Summa Indtægt	3418	97

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	1191	97
2	— - Jordemodervæsenet	235	00
3	— - Veje, Broer og Landingssteder	26	60
4	— - Sundhedsvæsenet	230	55
5	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	923	18
6	Bestyrelsesudgifter	105	06
7	Andre Udgifter	180	25
8	Tilskud til Hjælpekassen	120	00
9	Beholdning den 31. Decbr. 1924	415	36
	Summa Udgift...	3418	97

42.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Thorshavns udenbys Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	1095	94
2	Ved Paaligning	4493	30
3	Andre Indtægter	8	00
4	Gæld den 31. Decbr. 1924	2090	61
	Summa Indtægt...	7687	85

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	1778	00
2	Udgifter til Skolevæsenet	1062	51
3	— - Sundhedsvæsenet	1374	00
4	— - Alderdomsunderstøttelse	310	00
5	— - Jordemodervæsenet	188	87
6	— - Børn af Enker	165	00
7	— - Amtsrepartitionsfonden	1297	38
8	— - Veje, Broer og Landingssteder	11	50
9	Bestyrelsesudgifter	60	95
10	Andre Udgifter	777	41
11	Beholdning den 31. Decbr. 1924	662	23
	Summa Udgift...	7687	85

43.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Kalbak Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	393	76
2	Indtægter ved Paaligning	2211	38
3	Andre Indtægter	8	00
	Summa Indtægt	2613	14

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	1042	45
2	— - Jordemodervæsenet	65	55
3	— - Veje, Broer og Landingssteder	212	54
4	— - Amtsrepartitionsfonden	712	37
5	Bestyrelsesudgifter	59	70
6	Andre Udgifter	56	57
7	Beholdning den 31. Decbr. 1924	463	96
	Summa Udgift	2613	14

44.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skopen Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	3517	52
2	-- ved Paaligning	7575	30
3	Gæld som føres til Udgift i næste Regnskab	9078	60
	Summa Indtægt	20171	42

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	5389	89
2	Udgifter til Skolevæsenet	1622	01
3	— - Fattigvæsenet	1066	00
4	— - Jordemodervæsenet	320	38
5	- Veje, Broer og Landingssteder	1334	97
6	— - Alderdomsunderstøttelse	443	30
7	— - Sundhedsvæsenet	969	83
8	— - Telefonvæsenet	500	00
9	— - Børn af Enker	1396	77
10	— - Amtsrepartitionsfonden	1848	25
11	Bestyrelsesudgifter	346	00
12	Andre Udgifter	2176	69
13	Beholdning den 31. Decbr. 1924	2767	33
	Summa Udgift	20171	42

45.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Skaalevig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

	Kr	Øre
1. Beholdning den 1. Oktober 1923	1579	74
2. Indtægter til Fattigvæsenet	15	00
3. — Veje, Broer og Landingssteder	250	00
4. — ved Paaligning	7749	84
5. Gæld den 31. Decbr. 1924	825	42
Summa Indtægt	10420	00

Udgift:

	Kr	Øre
1. Gæld fra forrige Aar	2118	89
2. Udgifter til Skolevæsenet	1369	55
3. — - Alderdomsunderstøttelse	207	59
4. — - Jordemodervæsenet	722	51
5. - Veje, Broer og Landingssteder	77	66
6. — - Sundhedsvæsenet	732	23
7. — - Fattigvæsenet	6	18
8. — - Telefonvæsenet	312	50
9. — - Amtstepartitionsfonden	1637	25
10. Bestyrelsesudgifter	270	94
11. Andre Udgifter	1656	28
12. Beholdning den 31. December 1924	1308	42
Summa Udgift	10420	00

46.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Husevig Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt.

	Kr	Øre
1 Beholdning den 1. Oktober 1923	561	96
2 Indtægter til Veje Broer og Landingssteder	250	00
3 — ved Paaligning	5471	15
4 — i H. t. Sønæringsloven	10	00
5 Gæld den 31. December 1924	1716	91
Summa Indtægt	8010	02

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	1120	54
2	Udgifter til Skolevæsenet	1096	37
3	— - Fattigvæsenet	680	20
4	— - Alderdomsunderstøttelse	367	25
5	— - Jordemodervæsenet	744	99
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	19	20
7	— - Sundhedsvæsenet	711	63
8	— - Telefonvæsenet	142	50
9	— - Børn af Enker	211	24
10	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	1101	63
11	Bestyrelsesudgifter	238	97
12	Andre Udgifter	1461	64
13	Beholdning den 31. December 1924	113	86
	Summa Udgift	8010	02

47.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sand Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	1671	78
2	Indtægter ved Paaligning	17058	50
3	Gæld, der føres til Udgift i næste Regnskab	2952	82
	Summa Indtægt	21683	10

Udgift.

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	2284	22
2	Udgifter til Skolevæsenet	2514	65
3	— - Fattigvæsenet	187	50
4	— - Alderdomsunderstøttelse	1421	92
5	— - Jordemodervæsenet	269	47
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	1714	56
7	— - Sundhedsvæsenet	2082	42
8	— - Vandvæsenet	1475	05
9	— - Telefonvæsenet	500	00
10	— - Børn af Enker	177	33
11	— - Erhvervelse af Ejendomme	23	01
12	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	3425	62
13	Bestyrelsesudgifter	438	84
14	Andre Udgifter	3860	65
15	Beholdning den 31. December 1924	1307	86
	Summa Udgift	21683	10

48.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Skuø Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

	Indtægt:	Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	339	67
2	Indtægter ved Paaligning	3651	88
3	Gæld, som feres til Udgift i næste Regnskab	1186	66
	Summa Indtægt...	5178	21

	Udgift:	Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	472	51
2	Udgifter til Skolevæsenet	1620	04
3	— - Jordemodervæsenet	225	00
4	— - Veje, Broer og Landingssteder	227	04
5	— - Sundhedsvæsenet	410	65
6	— - Kirker og Kirkegaarde	46	25
7	— - Fattigvæsenet	125	00
8	— - Alderdomsunderstøttelse	100	00
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	761	62
10	Bestyrelsesudgifter	300	07
11	Andre Udgifter	480	67
12	Beholdning den 31. Decbr. 1924	408	46
	Summa Udgift...	5178	21

49.

Ekstrakt
af
Regnskabet for Kvalbø Sogn
for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

	Indtægt:	Kr	Øre
1	Beholdning fra forrige Aar	291	12
2	Indtægter ved Paaligning	18901	36
	Summa Indtægt...	19192	48

	Udgift:	Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	1977	19
2	Udgifter til Skolevæsenet	3350	80
3	— - Fattigvæsenet	675	38
4	— - Alderdomsunderstøttelse	312	50
5	— - Jordemodervæsenet	1225	55
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	409	58
7	— - Sundhedsvæsenet	2167	38
8	— - Telefonvæsenet	751	35
9	Understøttelse til Børn af Enker	347	85
10	Erhvervelse af Ejendomme	100	00
11	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	4820	90
12	Bestyrelsesudgifter	370	71
13	Andre Udgifter	1712	50
14	Beholdning den 31. December 1924	971	69
	Summa Udgift...	19192	48

50.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Frodebø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. Decbr. 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning den 1. Oktober 1923	1648	85
2	Indtægter til Børn af Enker	4782	61
3	— i H. t. Sønæringsloven	40	00
4	— ved Paaligning	88930	87
5	— - Optagelse af Laan	7094	90
	Summa Indtægt	102497	23

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	4398	47
2	Udgifter til Skolevæsenet	10759	10
3	— - Fattigvæsenet	3363	80
4	— - Alderdomsunderstøttelse	1084	33
5	— - Jordemodervæsenet	765	75
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	3948	38
7	— - Sundhedsvæsenet	7597	72
8	- - Kirker og Kirkegaarde	144	70
9	— - Telefonvæsenet	2409	30
10	Understøttelse til Børn af Enker	4003	59
11	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	18586	62
12	— - Hjælpekasser	1883	12
13	Bestyrelsesudgifter	5111	37
14	Andre Udgifter	23140	69
15	Beholdning den 31. December 1924	6300	29
	Summa Udgift	102497	23

51.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Porkere Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Indtægter til Sundhedsvæsenet	119	66
2	— - Børn af Enker	2192	50
3	— ved Paaligning	11485	56
4	— i H. t. Sønæringsloven	10	00
5	Gæld den 31. December 1924	5500	00
	Summa Indtægt	17307	72

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	2783	24
2	Udgifter til Skolevæsenet	3167	45
3	— - Fattigvæsenet	1423	53
4	— - Veje, Broer og Landingssteder	541	35
5	— - Jordemodervæsenet	347	95
6	— - Telefonvæsenet	352	45
7	— - Alderdomsunderstøttelse	330	80
8	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	2773	50
9	— - Sundhedsvæsenet	1785	03
10	— - Børn af Enker	173	75
11	Bestyrelsesudgifter	180	94
12	Andre Udgifter	1347	36
13	Beholdning den 31. December 1924	2100	37
	Summa Udgift...	17307	72

52.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Hove Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning fra forrige Aar	76	97
2	Indtægter til Alderdomsunderstøttelse	20	00
3	— ved Paaligning	4085	37
7	Gæld den 31. December 1924	1825	54
	Summa Indtægt...	6007	88

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	1825	54
2	Udgifter til Skolevæsenet	1274	37
3	— - Fattigvæsenet	26	80
4	— - Alderdomsunderstøttelse	12	29
5	— - Jordemodervæsenet	130	66
6	— - Veje, Broer og Landingssteder	134	10
7	— - Telefonvæsenet	172	25
8	— - Sundhedsvæsenet	487	25
9	— - Amtsrepartitionsfonden	835	25
10	Bestyrelsesudgifter	179	69
11	Renter af Laan	114	10
12	Beholdning den 31. Decbr. 1924	815	58
	Summa Udgift. .	6007	88

53.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Vaag Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Beholdning fra forrige Aar	8549	02
2	Indtægter til Børn af Enker	2552	58
3	— af Kapitaler og Ejendomme	715	98
4	— i H. t. Sønderingsloven	10	00
5	— ved Paaligning	70008	56
	Summa Indtægt	81836	14

Udgift:

		Kr	Øre
1	Udgifter til Skolevæsenet	7339	18
3	— - Fattigvæsenet	2470	56
3	— - Jordemodervæsenet	755	28
4	— - Sognefogden	300	00
5	— - Veje, Broer og Landingssteder	4904	95
6	— - Sundhedsvæsenet	7981	66
7	— - Alderdomsunderstøttelse	1167	50
8	— - Telefonvæsenet	3699	72
9	Understøttelse til Børn af Enker	2344	38
10	Tilskud til Hjælpekasser	68	04
11	Udgifter til Kirkegaarden m. m.	239	52
12	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	11552	38
13	Bestyrelsesudgifter	2698	09
14	Andre Udgifter	23624	45
15	Beholdning den 31. Decbr. 1924	12690	43
	Summa Udgift	81836	14

54.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Famien Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Indtægter ved Paaligning	4325	54
2	Gæld den 31. December 1924	33	91
	Summa Indtægt	4359	45

Udgift:

		Kr	Øre
1	Berigtiget Gæld	10	35
2	Udgifter til Skolevæsenet	930	24
3	— - Fattigvæsenet	23	80
4	— - Jordemodervæsenet	96	75
5	— - Alderdomsunderstøttelse	6	25
6	— - Telefonvæsenet	75	00
7	- Veje, Broer og Landingssteder	153	15
8	Bidrag - Sundhedsvæsenet	442	69
9	— - Kirker og Kirkegaarde	12	60
10	— - Amtsrepartitionsfonden	1012	25
11	Bestyrelsesudgifter	59	45
12	Andre Udgifter	1536	62
	Summa Udgift...	4359	45

55.

Ekstrakt

af

Regnskabet for Sumbø Sogn

for Aaret fra 1. Oktober 1923 til 31. December 1924.

Indtægt:

		Kr	Øre
1	Indtægter ved Paaligning	15010	67
2	Gæld, som føres til Udgift i næste Regnskab	1092	04
	Summa Indtægt...	16102	71

Udgift:

		Kr	Øre
1	Gæld fra forrige Aar	1037	88
2	Udgifter til Skolevæsenet	3189	85
3	— - Fattigvæsenet	80	41
4	— - Alderdomsunderstøttelse	92	50
5	— - Jordemodervæsenet	684	60
6	— - Sundhedsvæsenet	1915	21
7	— - Telefonvæsenet	250	00
8	— - Veje, Broer og Landingssteder	359	84
9	Bidrag til Amtsrepartitionsfonden	3430	07
10	Bestyrelsesudgifter	370	21
11	Andre Udgifter	4044	66
12	Udgifter til Børn af Enker	647	48
	Summa Udgift...	16102	71

RED: 10 X

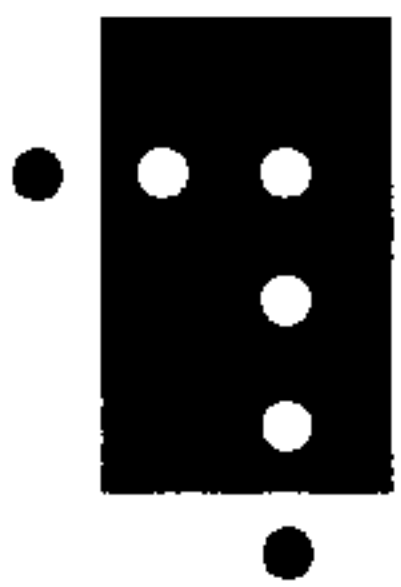

Nasjonalbibliote
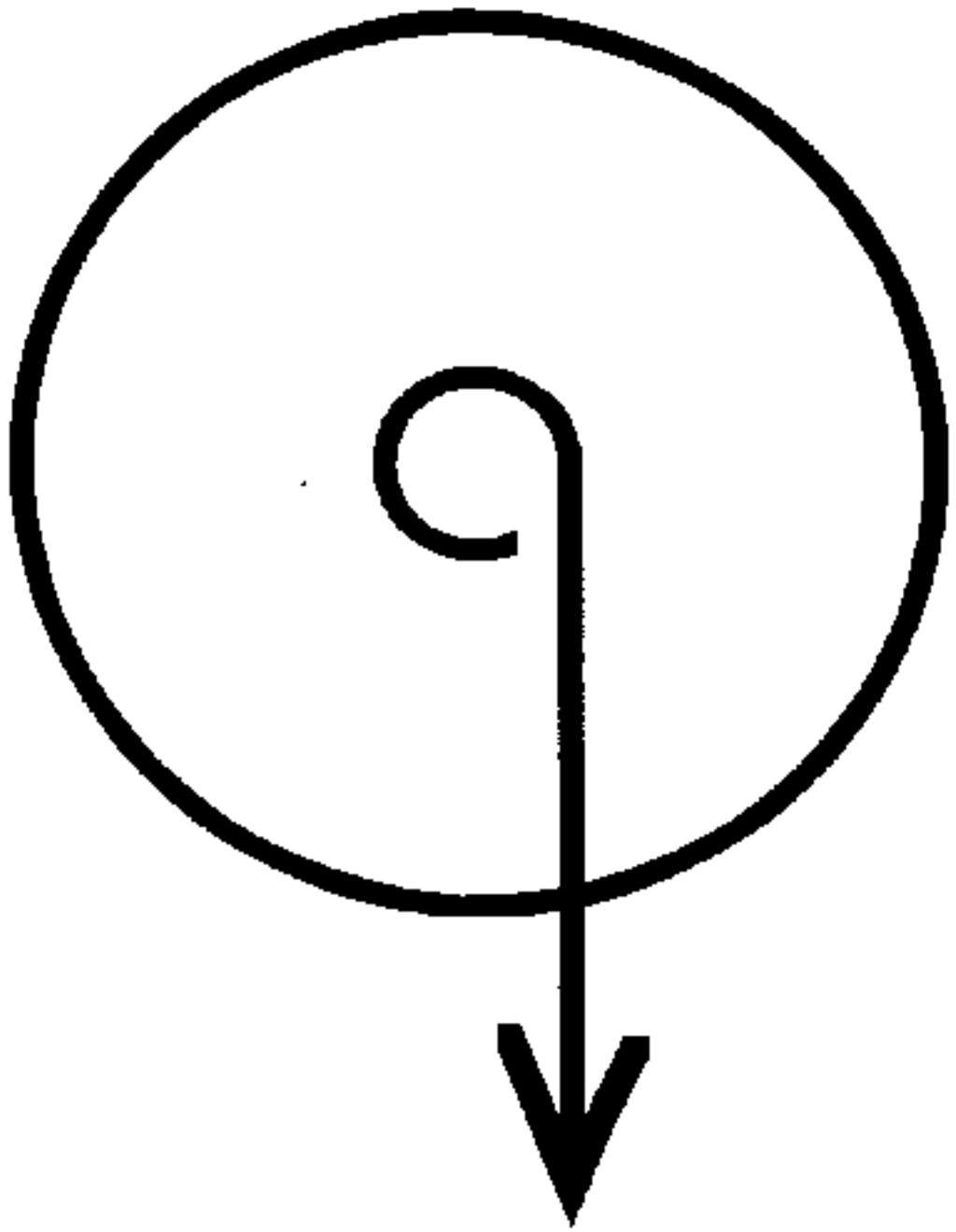
Nasjonalbiblioteket
National Library of Norway
Rana Division
N-8607 Mo i Rana
Telephone: +47 75 12 11 11 Telefax: +47 75 12 1